

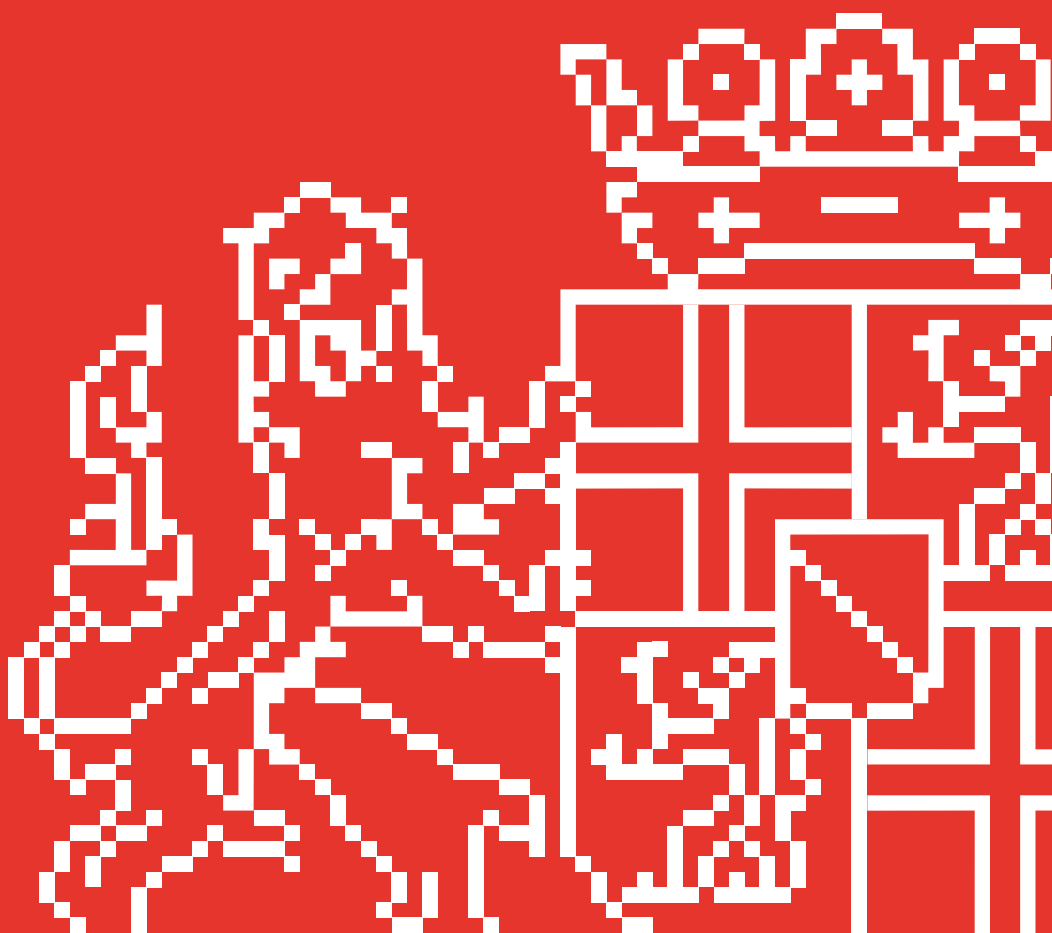

PROVINCIE ■ UTRECHT

Notulen

*van het verhandelde in de vergadering van
Provinciale Staten van Utrecht gehouden op*

4 februari 2013

Notulen

*van het verhandelde in de vergadering van
Provinciale Staten van Utrecht gehouden op*

4 februari 2013

ISBN 0920-3370

Bladwijzer

op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht Vergadering 4 februari 2013

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
BESTUUR, EUROPA en MIDDELEN		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 29 januari 2013, dienst/sector BDO, nummer PS2013BEM01, inzake voorbereiding op het consultatiegesprek met minister Plasterk in het kader van de Wet Arhi procedure samenvoeging provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht.	159	PS2013BEM01
Daartoe besloten	218	
Motie M13, ingediend door de fracties van D66, GroenLinks en PvdA, inzake instellen referendumverordening. De motie is aanvaard.	175	
Daartoe besloten	218	
Motie M14, ingediend door de fracties van PVV, SP, CDA, 50Plus, PvdD en VVD, inzake referendum provinciefusie. De motie is aanvaard.	179	
Daartoe besloten	218	
Motie M15, ingediend door de fracties van SP, PvdD, SGP, 50Plus, ChristenUnie en PVV, inzake stop de Arhi-procedure! De motie is ingetrokken.	186	
Daartoe besloten	218	
Motie M16, ingediend door de fractie van de SP, inzake Utrecht zoekt commissaris. De motie is aanvaard.	186	
Daartoe besloten	218	
MILIEU, MOBILITEIT en ECONOMIE		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 27 november 2012, dienst/sector WEG, nummer PS2013MME01, inzake ambitieniveau onderhoud verhardingen provinciale wegen.	158	PS2013MME01
Daartoe besloten	219	

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 11 december 2012, dienst/sector MEC, nummer PS2013MME02, inzake middellange termijnoplossing voor de Rijnbrug.	158	PS2013MME02
Daartoe besloten	219	
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 11 december 2012, dienst/sector VEH/UFL, nummer PS2013MME03, inzake overgang Utrechtse BRZO-taken naar nieuwe Regionale Uitvoeringsdienst Noordzeekanaalgebied.	158	PS2013MME03
Daartoe besloten	219	
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 29 januari 2013, dienst/sector FLO, nummer PS2013MME04, inzake vaststellen Provinciale milieuverordening Utrecht 2013.	197 - 199	PS2013MME04
Daartoe besloten	218	
RUIMTE, GROEN EN WATER		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 29 januari 2013, dienst/sector FLO, nummer PS2013RGW01, inzake vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 en Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013, provincie Utrecht.	17 - 158	PS2013RGW01
Daartoe besloten	218	
Amendement A1, ingediend door de fracties van VVD, D66 en SGP, inzake technische aanpassingen PRV door GS. Het amendement is aanvaard.	25	
Daartoe besloten	216	
Amendement A2, ingediend door de fracties van VVD, CDA, PVV en SGP, inzake bestaand grond-, weg- en waterbouwbedrijf (Van Ooijen). Het amendement is aanvaard.	18	
Daartoe besloten	216	
Amendement A3, ingediend door de fracties van VVD en PVV, inzake recreatieve ontwikkeling polder Groot-Houtdijk Woerden. Het amendement is verworpen.	24	
Daartoe besloten	216	
Amendement A4, ingediend door de fracties van VVD, PVV, CDA en SGP, inzake normering grondgebonden veehouderij. Het amendement is ingetrokken.	30	
Daartoe besloten	216	
Amendement A5, ingediend door de fracties van CDA, VVD, PVV en SGP, ChristenUnie, 50Plus, inzake IJsseloord. Het amendement is aanvaard.	38	

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
Daartoe besloten	216	
Amendement A6, ingediend door de fracties van CDA, PVV, Groenlinks, VVD, SGP en 50Plus, inzake polder Wulverhorst. Het amendement is aanvaard.	38	
Daartoe besloten	217	
Amendement A7, ingediend door de fracties van D66, GroenLinks en PvdA, inzake provincie Utrecht krijgt Nieuwe Energie. Het amendement is aanvaard.	41	
Daartoe besloten	217	
Amendement A8, ingediend door de fracties van D66, GroenLinks en PvdA, inzake gevraagd: Eén visie op de Ondergrond. Het amendement is aanvaard.	42	
Daartoe besloten	217	
Amendement A9, ingediend door de fracties van D66, GroenLinks, SGP, VVD en PvdA, inzake Nationaal Hockeycentrum: andere ontwikkelingen nee. Het amendement is aanvaard.	43	
Daartoe besloten	217	
Amendement A10, ingediend door de fracties van D66 en GroenLinks, inzake natuur in groene contour wordt EHS. Het amendement is aanvaard.	45	
Daartoe besloten	217	
Amendement A11, ingediend door de fracties van D66 en GroenLinks, inzake TOP- en sunTOP-gebieden in EHS beschermd tegen verdere verdroging. Het amendement is aanvaard.	46	
Daartoe besloten	217	
Amendement A12, ingediend door de fracties van D66 en GroenLinks, inzake TOP- en subTOP-gebieden ook buiten EHS beschermd. Het amendement is ingetrokken.	47	
Daartoe besloten	217	
Amendement A13, ingediend door de fractie van de PVV, inzake agrarische bedrijven_01. Het amendement is verworpen.	50	
Daartoe besloten	217	
Amendement A14, ingediend door de fracties van CDA, PVV en SGP, inzake agrarische bedrijven en waterwingebieden. Het amendement is ingetrokken.	50	

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
Daartoe besloten	217	
Amendement A15, ingediend door de fractie van de PVV, inzake windenergielocaties. Het amendement is verworpen. Daartoe besloten	52 217	
Amendement A16, ingediend door de fracties van PVV en SGP, inzake 30: woningen voor de kern Cabauw. Het amendement is verworpen. Daartoe besloten	54 217	
Amendement A17, ingediend door de fracties van PVV en SGP, inzake stedelijk programma Ronde Venen. Het amendement is verworpen. Daartoe besloten	56 217	
Amendement A18, ingediend door de fracties van PVV en SGP, inzake bedrijventerrein Breukelerwaard/maatschap Maeyfor Breukelen. Het amendement is verworpen. Daartoe besloten	58 217	
Amendement A19, ingediend door de fractie van de PVV, inzake recreatievaarnet. Het amendement is ingetrokken. Daartoe besloten	60 216	
Amendement A20, ingediend door de fractie van de PVV, inzake locaties windmolens. Het amendement is verworpen. Daartoe besloten	61 216	
Amendement A21, ingediend door de fractie van GroenLinks, inzake bepleiten voldoende spoorstations en spoorverbinding Almere-Utrecht-Breda. Het amendement is aanvaard. Daartoe besloten	63 217	
Amendement A22 (gewijzigd in motie M4).	65	
Amendement A23, ingediend door de fracties van GroenLinks en PvdA, inzake stadsrandactiviteiten met verhoging ruimtelijke kwaliteit. Het amendement is aanvaard. Daartoe besloten	67 217	
Amendement A24, ingediend door de fracties van PvdA en GroenLinks, inzake bescherming natuur in en nabij kernrandzone. Het amendement is aanvaard.	69 en 142	

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
Daartoe besloten	217	
Amendement A25, ingediend door de fracties van GroenLinks en D66, inzake windenergie locaties die nog draagvlak behoeven toelichtend op kaart. Het amendement is aanvaard. Daartoe besloten	71 en 141 217	
Amendement A26, ingediend door de fractie van GroenLinks, inzake bouwperceel in verwevingsgebied ook maximaal 2,5 hectare. Het amendement is aanvaard. Daartoe besloten	80 217	
Amendement A27, ingediend door de fractie van GroenLinks, inzake Binnenveld: totstandkoming beheersplan waarborgen. Het amendement is aanvaard. Daartoe besloten	77 217	
Amendement A28, ingediend door de fractie van SP, inzake geef Windenergie Alle Kans. Het amendement is verworpen. Daartoe besloten	83 217	
Amendement A29, ingediend door de fractie van de SP, inzake tel sloop mee. Het amendement is verworpen. Daartoe besloten	84 217	
Amendement A30, ingediend door de fractie van de SP, inzake vogels in de Kronkels. Het amendement is verworpen. Daartoe besloten	85 217	
Amendement A31, ingediend door de fracties van SP en ChristenUnie, inzake houd Hoef en Haag groen. Het amendement is verworpen. Daartoe besloten	86 217	
Amendement A32, ingediend door de fracties van ChristenUnie en PvdA, inzake ambitie windenergie. Het amendement is verworpen. Daartoe besloten	92 217	
Amendement A33, ingediend door de fracties van ChristenUnie en SP, inzake de Soester Eng. Het amendement is verworpen. Daartoe besloten	94 218	

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
Amendement A34, ingediend door de fracties van ChristenUnie, SP, GroenLinks en D66, inzake Oude Hollandse Waterlinie. Het amendement is aanvaard. Daartoe besloten	96 en 147 218	
Amendement A35, ingediend door de fracties van SBP, PVV en CDA, inzake bouwlagen pluimveehouderij. Het amendement is ingetrokken. Daartoe besloten	98 218	
Amendement A36, ingediend door de fracties van SGP, SP, PvdD en PvdA, inzake Henschotermeer. Het amendement is verworpen. Daartoe besloten	101 218	
Amendement A37, ingediend door de fracties van SGP, PVV, CDA en VVD, inzake Overberg. Het amendement is ingetrokken. Daartoe besloten	103 218	
Amendement A38, ingediend door de fracties van PvdA en SP, inzake Binnenveld. Het amendement is ingetrokken. Daartoe besloten	90 218	
Amendement A39, ingediend door de fractie van de PvdD, inzake transport biomassa. Het amendement is verworpen. Daartoe besloten	106 210	
Amendement A40, ingediend door de fractie van de PvdD, inzake mest niet bestempelen als duurzame biomassa. Het amendement is verworpen. Daartoe besloten	106 218	
Amendement A41, ingediend door de fractie van de PvdD, inzake windmolens knooppunt Everdingen. Het amendement is ingetrokken. Daartoe besloten	109 218	
Amendement A42, ingediend door de fractie van de PvdA, inzake groene contour grenzend aan of in LOG- gebieden. Het amendement is verworpen. Daartoe besloten	110 218	
Amendement A43, ingediend door de fracties van PvdA en ChristenUnie, inzake groene contour. Het amendement is verworpen.	111	

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
Daartoe besloten	218	
Amendement A44, ingediend door de fracties van PvdA, SP en 50Plus, inzake agrarische bedrijven, bouwblokken en groene contour. Het amendement is verworpen.	112	
Daartoe besloten	218	
Amendement A45, ingediend door de fracties van SGP, VVD, PVV en CDA, bouwblok/GVE. Het amendement is verworpen.	149	
Daartoe besloten	218	
Amendement A46, ingediend door de fracties van SGP, PVV, CDA en VVD, inzake Overberg. Het amendement is aanvaard.	150	
Daartoe besloten	218	
Amendement A47, ingediend door de fracties van SGP, PVV en CDA, inzake bouwlagen pluimveehouderij. Het amendement is verworpen.	151	
Daartoe besloten	218	
Amendement A48, ingediend door de fractie van de PvdD, inzake windmolens knooppunt Everdingen. Het amendement is verworpen.	153	
Daartoe besloten	218	
Amendement A49, ingediend door de fracties van PVV en ChristenUnie, inzake recreatievaarnet. Het amendement is aanvaard.	154	
Daartoe besloten	218	
Amendement A50, ingediend door de fracties van SGP, PVV, CDA en GroenLinks, inzake agrarische bedrijven en waterwingebieden. Het amendement is aanvaard.	214	
Daartoe besloten	218	
Motie M1, ingediend door de fracties van GroenLinks, PvdD en D66, inzake houtkades Lopikerwaard. De motie is aanvaard.	75	
Daartoe besloten	218	
Motie M2, ingediend door de fracties van GroenLinks, D66 en PvdA, inzake Utrecht staat voor afspraak windenergie. De motie is aanvaard.	74	
Daartoe besloten	218	

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
Motie M3, ingediend door de fracties van ChristenUnie en PvdA, inzake windmolenconvenanten. De motie is verworpen. Daartoe besloten	93 en 146 218	
Motie M4, ingediend door de fracties van GroenLinks, D66 en ChristenUnie, inzake breng de Ladder voor duurzame verstedelijking in de praktijk. De motie is aanvaard. Daartoe besloten	65 218	
Motie M5, ingediend door de fractie van de PvdD, inzake waterkracht. De motie is aanvaard. Daartoe besloten	110 218	
Motie M6, ingediend door de fracties van PvdD, PvdA, SP en 50Plus, inzake voorkomen is beter dan genezen. De motie is aanvaard. Daartoe besloten	108 218	
Motie M7, ingediend door de fracties van PvdA en D66, inzake monitoren landelijk wetgeving'. De motie is verworpen. Daartoe besloten	113 218	
Motie M8, ingediend door de fracties van PvdA, D66, GroenLinks, ChristenUnie en 50Plus, inzake participatie in windenergieprojecten. De motie is aanvaard. Daartoe besloten	113 219	
Motie M9, ingediend door de fractie van GroenLinks, inzake IJsseloord. De motie is ingetrokken. Daartoe besloten	142 216	
Motie M10, ingediend door de fractie van GroenLinks, inzake IJsseloord, ingediend door de fracties van indien amendement CDA is aangenomen). De motie is verworpen. Daartoe besloten	143 219	
Motie M11, ingediend door de fracties van ChristenUnie en SP, inzake agrarische cultuurlandschappen op de Utrechtse Heuvelrug. De motie is aanvaard. Daartoe besloten	147 219	
Motie M12, ingediend door de fractie van de ChristenUnie, inzake Oude Hollandse Waterlinie. De motie is aanvaard.	149	

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
Daartoe besloten	219	
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 11 december 2012, dienst/sector VVE, nummer PS2013RGW02, inzake wijziging Landschapsverordening provincie Utrecht 2011 met het oog op bescherming van de duisternis en de verruiming van de vrijstelling voor rotondereclameborden en historische vaartuigen. Daartoe besloten	157 219	PS2013RGW02
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 4 december 2012, dienst/sector FLO, nummer PS2013RGW03, inzake wijziging Waterverordening Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht. Daartoe besloten	158 219	PS2013RGW03
STATEN (provinciale)		
Vaststellen Agenda	17	
Ingekomen stukken	17	
Vragenhalfuurtje	17	
Vaststellen van de notulen en de besluitenlijst van 10 en 20 december 2012.	17	
Interpellatiedebat op verzoek van de fractie van de PvdA inzake het asbestdossier.	199 - 213	
Motie M17, ingediend door de fractie van de PvdA, inzake instellen eigen onderzoek. De motie is verworpen. Daartoe besloten	201 219	
Stemverklaringen	213	
Stemmingen	216	
Afscheid van de heer G.A. de Kruif te Woudenberg	220	
Onderzoek geloofsbrieven van de heer C. Westerlaken te Willige Langerak	221	
Beëdiging van de heer C. Westerlaken te Willige Langerak	221	

Presentielijst

vergadering 4 februari 2013

Voorzitter: R.C. Robbertsen, commissaris van de Koningin

Griffier: L.C.A.W. Graafhuis

VVD	mevr. drs. F.M. Alsem, Harmelen E.R.M. Balemans, Utrecht dr. F.H. Barneveld Binkhuysen, Soest W.J. Joustra, Langbroek drs. A.H.L. Kocken, Utrecht (vanaf 21.21 uur) drs. J.A.J. Konings, Vleuten mevr. Y. Smit, Maarssen mr. D.S.L. Tuijnman, Utrecht mevr. dr. A.J. Vlam, Nieuwegein G.H.J. Weierink, Maartensdijk Z. el Yassini, Utrecht	GroenLinks	drs. F.H. Bekkers, Utrecht mevr. A.C. Boelhouwer, Wijk bij Duurstede J. Fastl, Utrecht drs. B. Nugteren, Utrecht
		SP	M.H.O. Boer, Bilthoven (vanaf 10.41 uur) ir. ing. Y.S. Lutfula, Utrecht A.M. Meijer, Amersfoort mevr. drs. A.M.C. Mineur, De Bilt
		ChristenUnie	drs. C. de Heer, Amersfoort A.J. Schaddelee, Houten
		SGP	W. van Wikselaar, Driebergen
PvdA	mevr. drs. U.P. Blom, Driebergen drs. K.E. Driehuijs, De Meern A. Essousi, Utrecht ing. D. Kiliç, IJsselstein drs. C. de Kruijf, Leusden mevr. P.J. van Viegen MSc, Utrecht mr. E. de Vries, Amersfoort mr. J.M. Buiting, Utrecht	50Plus	mevr. W.M.M. Hoek, Vreeland
		PvdD	W. van der Steeg, De Meern
		Afwezig:	-
CDA	mevr. P. Doornenbal-van der Vlist, Lopik ir. H. Graaff, Amersfoort (vanaf 19.05) G.A. de Kruijf RT, Woudenberg mevr. drs. M.W.J. Maasdam-Hoever, Zeist mevr. H.Nap, Vleuten	Leden van Gedeputeerde Staten	drs. R.W. Krol, Soest J.W.R van Lunteren, Hoogland mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort drs. R.E. de Vries, Hollandsche Rading
D66	drs. J.G. Boerkamp, Utrecht ir. N.J.P. Hoefnagels, Bunnik ir. J.P.M. Peters, Bilthoven ir. I.Thonon, Utrecht mevr. drs. J.C.M. Versteeg, Utrecht		
PW	mevr. E.J. Broere, Soest R.G.J. Dercksen, Bosch en Duin ir. H. IJssennagger, Bilthoven ing. H.N. Scherer, Maartensdijk drs. W.J. Ubaghs, Maarssen		

Opening.

De VOORZITTER: Staten van Utrecht, ik open uw vergadering. Ik heet u allen van harte welkom bij deze bijzondere vergadering, waarin een aantal belangrijke onderwerpen aan de orde komt. Ook is er het afscheid van een statenlid en het verwelkomen van een nieuw statenlid. Ook de leden van het college van harte welkom, alsmede de mensen op de publieke tribune, belangstellenden vanuit de organisatie en de pers.

Mevrouw Hoek, in het bijzonder welkom. Wij hebben allemaal gelezen over het ongeval, de kaartjeswisseling en de bloemenhulde. Fijn dat u er bent vandaag.

De heer De Boer komt wat later. De heren Graaff en Kocken zullen zich ook later melden of zij komen vandaag niet. Dat horen wij nog.

Vaststellen agenda.

De VOORZITTER: Ik wil opmerken dat er een interpellatieverzoek is gekomen van de PvdA. Ik stel voor dat als agendapunt 13a af te doen.

Er is nog een grote hoeveelheid amendementen in omloop. Die amendementen zijn nog niet ingediend en wij moeten afwachten wat daar allemaal mee gaat gebeuren en of deze wel of niet ingediend gaan worden of dat ze ter stemming komen. Er zit nogal de enige voorbereiding in, voor de Staten, maar ook voor de griffie om te kijken naar verstrekkendheid en dergelijke. Ik stel daarom voor de agenda zo in te kleden dat wij conform de agenda gaan stemmen aan het eind van de vergadering. Zo is er voldoende tijd alles goed uit te zoeken. Met name omdat het allemaal digitaal verantwoord moet worden, stel ik voor de agenda in deze volgorde te hanteren.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik realiseer mij het heikele element dat ik nu inbreng. Als gevolg van een misverstand is in de commissie RGW, bij de afhandeling van de landschapsverordening, vergeten in te brengen dat wij wat problemen hebben met de rotondemaatregelen die daarin genoemd worden. Het had ook een argument kunnen zijn het via de commissie MME in te vliegen; dan was het niet gebeurd. Ik zou in die zin de vergadering willen vragen, waarbij ik begrijp dat er allerlei nadelen aan vastzitten, de landschapsverordening niet als sterstuk te behandelen, maar de gelegenheid te geven om een enkel aspect zeer kort aan de orde te stellen. Ik zeg toe dat wij dat kort en bondig zullen doen. De VOORZITTER: Kan dat niet in een stemverklaring, mijnheer Meijer?

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Een stemverklaring is zeer summier. Mijn voornemen is om het punt iets minder summier, maar toch kort aan de orde te stellen.

De VOORZITTER: Ik denk dat wij dat kunnen volgen. Ik geef u het woord bij agendapunt 9.

Zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de agenda aldus gewijzigd vast.

Ingekomen stukken.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorgestelde wijzen van afdoening.

Vragenhalfuurtje.

De VOORZITTER: Er zijn geen vragen.

Vaststellen van de notulen en de besluitenlijst van 10 en 20 december 2012.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de notulen en de besluitenlijst van de vergadering van 10 en 20 december 2012 vast.

Statenvoorstel vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 en Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het debat over de PRS (Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie) zal vandaag ongetwijfeld niet de discussie doen verstommen over de ruimtelijke ordening in de provincie Utrecht. Wel wordt er hier een beleid vastgelegd dat vijftien jaar in de toekomst gaat kijken: tot 2028. Dat betekent voor de VVD dat de PRS in dat opzicht zowel robuust als flexibel moet zijn. Robuust om het provinciaal belang vast te leggen en flexibel om de gemeenten het vertrouwen en de ruimte te geven die nodig zijn. Wonen, werken, recreatie en natuur zullen evenwichtig tot hun recht moeten komen in die PRS. Dat zijn de vier thema's waarover ik het graag even met u wil hebben.

Ik kom bij het eerste thema: wonen. Wij hebben al vaker gesproken in dit huis over de vraag hoeveel woningen wij precies nodig hebben in deze provincie. Zijn dat er

68.000 of meer of minder? Wij kunnen blijven kissebissen over het aantal, maar een ding is duidelijk: in 2028 zullen wij er meer nodig hebben dan nu. Dat betekent dat er nu al ruimte moet worden gereserveerd. De VVD wil de provincie Utrecht qua woningbouw niet op slot zetten, maar wil ook niet ongebreideld bouwen op iedere willekeurige plek. Wij steunen dan ook het beleid voor de bovenstedelijke bouwopgave als prioriteit om daarna te kijken naar nieuwe woningbouwlocaties. Binnen de NV Utrecht, de Noordvleugel Utrecht, zijn daarover goede afspraken gemaakt, waarbij wij hebben afgesproken dat die verankerd zouden worden in de PRS. Voor de fractie van de VVD is Hoef en Haag daarvan een goed voorbeeld. Vianen heeft, voordat Hoef en Haag gebouwd zou worden, de grenzen bereikt en de inbreidingslocaties vrijwel allemaal gerealiseerd en dreigt op slot te gaan. Wij willen dat niet voor Vianen. Wij willen haar de ruimte geven om ook in de toekomst een levendige gemeente en gemeenschap te zijn. Toch is het van belang ook daar te kijken naar de Ladder van duurzame verstedelijking.

Werken. Een van de kerntaken van onze provincie is het stimuleren van de regionale economie. Dat is terecht, want als er gewerkt wordt, wordt er geld verdiend, als je geld hebt, kun je woningen bouwen, maar ook natuur aanleggen, want ook de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) komt er niet gratis.

Bedrijventerreinen vormen ook een belangrijk onderdeel van de regionale economie. Wij staan achter het beleid dat gedeputeerde Van Lunteren heeft uitgezet om eerst te kijken naar revitalisering en herstructurering, voordat je nieuwe bedrijventerreinen aanlegt. Het convenant bedrijventerreinen is wat de VVD betreft leidend op dit onderdeel. Dat betekent, en dan kom ik meteen bij een hoofdpijndossier: de polder Wulverhorst. Woerden heeft het nodig voor haar bedrijfsleven en de bewoners van de Kromwijkerwetering willen het niet. Nogmaals, de VVD hecht grote waarde aan het convenant bedrijventerreinen, omdat dat cruciaal is voor de economische kracht van Woerden. De VVD is echter niet ziende blind of horende doof voor de mensen in Wulverhorst. De kloof tussen inwoners en gemeente was wel de aanleiding voor ons om toch te gaan zoeken naar iets nieuws om het belang van de economische ruimte voor Woerden in balans te brengen met de wensen en de behoeften van de inwoners. Vandaar dat wij een amendement hierover, dat de fractie van het CDA later zal indienen, meeondertekend hebben, waarin gezegd wordt: Wulverhorst nu even niet en, tegelijkertijd willen wij wel het convenant bedrijventerreinen overeind houden, dus zult u, Gedeputeerde

teerde Staten, zes hectare elders moeten gaan vinden om te zorgen dat die economie wel de motor blijft van deze mooie provincie. Daarmee zou wellicht de Gordiaanse knoop die polder Wulverhorst inmiddels geworden is, ontward kunnen worden. Ik vraag Gedeputeerde Staten nu ook of zij in staat zijn die zes hectare te vinden om tegemoet te komen aan de wensen van wellicht een meerderheid in deze Staten.

Een apart verhaal is het bedrijf Van Ooijen, gelegen op twee locaties in Woerden. Wij zijn daar op bezoek geweest en wij zien heel duidelijk dat er één gebied ligt ingeklemd tussen spoor, Parallelweg en de A12-Bravo die straks aangelegd wordt, en één gebied dat in de kern van Woerden ligt. Wat zou het mooi zijn als je Van Ooijen op één locatie kunt huisvesten en dan tegelijkertijd de leefbaarheid van de oude locatie rond die kern meer ruimte kunt geven en de verkeersveiligheid en de leefbaarheid daar kunt verbeteren.

Voor ons, en dat is de reden dat wij met een amendement komen, is dat een idee, waarvan wij zeggen: wij willen Van Ooijen ruimte geven en wij willen tegelijkertijd de samenleving dienen door alles op één plek te concentreren.

Het college van GS heeft in zijn PRS-voorstel gezegd dat de zichtlijnen op het landschap belangrijk zijn. Daaraan kunnen wij tegemoet komen met dit amendement, door daaraan de voorwaarde te verbinden dat als er een bestemmingsplan komt, je die zichtlijnen in stand houdt. In feite is het namelijk zo dat zowel het spoor als de snelweg ver boven het maaiveld liggen. Dus als je daar een bouwblok neerzet, dat onder die zichtlijnen blijft, dan heb je eigenlijk het beste van twee werelden. Dat is de reden dat wij ons amendement indienen.

Amendement A2 (VVD, CDA, PVV, SGP): bestaand grond-, weg- en waterbouwbedrijf (Van Ooijen)

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het statenvoorstel toe te voegen:

"met dien verstande dat:

- 1. aan de PRV een nieuw artikel 4.6a inclusief toelichting wordt toegevoegd: Artikel 4.6a Bestaand grond-, weg- en waterbouwbedrijf*

1. Als 'Bestaand grond-, weg- en waterbouwbedrijf' wordt aangewezen het gebied waarvan de geometrische plaatsbepaling is vastgelegd in het GML-bestand en is verbeeld op de kaart Landelijk gebied.
2. Een ruimtelijk plan kan bestemmingen en regels bevatten die toestaan dat het bestaande bedrijf en de daarmee samenhangende voorzieningen worden uitgebreid, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - voorzien wordt in een goede landschappelijke inpassing;
 - de bruto vloeroppervlakte van het bedrijfsgebonden kantoor niet meer bedraagt dan 2.000 m²;
3. De toelichting op een ruimtelijk plan bevat een ruimtelijke onderbouwing die aantoont dat de uitbreiding ruimtelijk aanvaardbaar is en waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Toelichting artikel 4.6e Bestaand grond-, weg- en waterbouwbedrijf:

Tweede lid, sub a:

1. Het bestaand baggerbedrijf is gelegen in het Groene Hart. Voor elke ontwikkeling in het landelijk gebied moet aansluiting gevonden worden bij de kernkwaliteiten. Als er sprake is van een zeer open gebied, bevat een ruimtelijk plan bepalingen om die openheid te behouden. Hierbij valt te denken aan het tegengaan van (hoge) bebouwing. In de bijlage Kernkwaliteiten landschappen is per landschap beschreven welke kernkwaliteiten beschermd en versterkt moeten worden. Zie ook: www.provincie-utrecht.nl/kwaliteitsgids.
2. Aan de kaart van de PRV een nieuwe aanduiding 'Bestaand grond-, weg- en waterbouwbedrijf' wordt toegevoegd op de locatie Parallelweg te Woerden, conform bijgevoegd kaartbeeld.
3. De Nota van beantwoording paragraaf 5.5.4/13 Stedelijk programma Woerden - bedrijventerrein het tekstgedeelte "Verplaatsing van het bedrijf Van Ooijen c.q. samenballing van alle activiteiten naar Parallelweg stuit naar onze mening op overwegende bezwaren vanwege het beleid zoals geformuleerd in de PRS en PRV. Daarom kunnen wij niet instemmen met het verzoek van indiener dat hij heeft toegelicht tijdens de hoorzitting op 1 oktober jl. Het projectgebied is gelegen buiten het stedelijk

gebied. Het algemene beleid van de PRS/PRV staat verdere verstedelijking van het landelijk gebied niet toe. Daarnaast is de beoogde locatie gelegen in een gebied met bijzondere signatuur, namelijk 'het venster Bodegraven - Woerden' als onderdeel van het Groene Hart. Openhouden van dit 'venster' is een opgave voor en van de landelijke, provinciale en gemeentelijke overheid (openheid is een van de kernkwaliteiten van het Groene Hart). (207)";

Voorstel GS:

Aanpassing PRS onder 5.5.4.5: toevoegen dat indien het bedoelde bedrijf niet wil verplaatsen, er gesproken kan worden over invulling met een ander bedrijf, (of bedrijven), als dit aantoonbaar bijdraagt aan de voortgang van de herstructurering, zo mogelijk blijkend uit advies van de OMU.

wordt vervangen door:

"Concentratie van alle activiteiten van het bedrijf Van Ooijen naar de Parallelweg is naar ons oordeel gewenst ten behoeve van de leefbaarheid en de verkeersveiligheid in de kern Woerden en de bedrijfsvoering. Het bedrijf is op dit moment op twee verschillende locaties in de gemeente Woerden gevestigd. Dat leidt tot intensieve verkeersbewegingen met zware vrachtwagens tussen de beide locaties, waarbij de verkeersveiligheid en leefbaarheid in de kern van Woerden in het geding is. Wij zien mogelijkheden voor concentratie van de bedrijfsactiviteiten op de locatie aan de Parallelweg, nabij de A12, door deze in oostelijke richting uit te breiden. Dit mede gezien de ligging ingeklemd tussen A12, spoorweg en in de nabije toekomst de in het kader van A12 Bravo aan te leggen wegenstructuur. Na realisatie van die wegenstructuur zal het terrein ook goed ontsloten zijn. Wij zullen ons inzetten om de nog aan te leggen wegenstructuur te ontsluiten voor al het zwaar materieel van het bedrijf, zodat ook de verkeersveiligheid op de polderwegen rondom het bedrijf sterk zal verbeteren. Wel is het noodzakelijk dat bij concentratie van het bedrijf op deze locatie rekening wordt gehouden met landschappelijke inpassing en zichtlijnen vanaf de A12. Wij hebben hiervoor een regeling opgenomen in de PRV (artikel 4.6a bestaand grond-, weg- en waterbouwbedrijf).

Voorstel PS:

Aanpassing PRS onder 5.5.4.5: toevoegen dat indien het bedoelde bedrijf niet wil verplaatsen, er gesproken kan worden over invulling met een ander bedrijf (of bedrijven)

als dit aantoonbaar bijdraagt aan de voortgang van de herstructurering, zo mogelijk blijkend uit advies van de OMU. Aanpassen PRS en PRV door het opnemen van een nieuw object bestaand grond-, weg- en waterbouwbedrijf.

Toelichting:

Dit amendement maakt het mogelijk dat enerzijds het bedrijf Van Ooijen op één locatie wordt geconcentreerd en als gevolg daarvan de leefbaarheid in de kern Woerden sterk kan worden verbeterd. Anderzijds wordt het gebied dat nu ingeklemd ligt tussen de bestaande bedrijfslocatie van Van Ooijen aan de Parallelweg, de spoorlijn en de toekomstige A12 Bravo ontwikkeld zonder dat het negatieve gevolgen heeft voor de regio. Het maaiveld van dit gebied ligt beduidend lager dan de spoorlijn en A12 Bravo. Om de zichtlijnen vanaf de A12 op het omringende landschap te respecteren en in stand te houden zal bebouwing dan ook niet hoger mogen zijn dan de zichtlijnen.

Mijn derde thema is de natuur. Laat ik maar heel duidelijk zijn: ook voor de VVD is de Utrechtse natuur waardevol. Wij vinden dat belangrijk. Het uitgangspunt en de basis voor ons is het Akkoord van Utrecht. Ook tussen Rijk en provincie zal in de komende tijd, maanden, jaren misschien zelfs wel, nog het nodige besproken worden en zal er stevig gediscussieerd worden over hoe je dat nu allemaal precies gaat implementeren. Al met al, als het Akkoord van Utrecht klaar zou zijn en gerealiseerd wordt zoals wij nu voor ogen hebben, dan hebben wij op zich een mooi resultaat geboekt.

Als ik kijk naar de afgelopen week, weken misschien zelfs, dan is er veel gesproken over de combinatie EHS, groene contour en kernrandzones. Dat is natuurlijk logisch. Wij hebben als VVD-fractie gekeken naar de balans tussen wonen, werken en natuur in deze PRS, inclusief de aangepaste teksten die Gedeputeerde Staten ons de afgelopen week hebben doen toekomen: de eigen wijzigingsvoorstellen van Gedeputeerde Staten. Wij zijn ervan overtuigd dat dat, inclusief die wijzigingen die gedeputeerde Krol daarin heeft aangebracht, het juiste evenwicht is. Wij zijn daarmee zeer content.

Als je dan zo kijkt bij allerlei belanghebbenden in het gebied, dan zie je dat daar ook wel bewegingen gaande zijn dat de groene contour – als je naar de kaart kijkt, dan lijkt bijna de hele provincie Utrecht een groene contour te zijn – eigenlijk de voorloper is van de EHS. Voor de fractie van de VVD is de groene contour geen pre-EHS en ook niet automatisch de EHS-in-wording.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Zei de heer Balemans dat hij de hele provincie Utrecht een groene contour wil laten zijn?

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Nee, nee. Ik heb gezegd dat als je naar de kaart van Utrecht kijkt, het lijkt alsof alles groene contour is.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Omdat het de kleur groen heeft?

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ja, dat is inherent aan groene contour.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil graag begrijpen wat de heer Balemans bedoelde te zeggen.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben een aantal dingen als het gaat om natuurgebied. Wij hebben de EHS. Die ligt vast. Dat is een gegeven, vanuit het Rijk, vanuit Europa, en wij hebben daaraan invulling gegeven. Vervolgens, wordt er gezegd, heb je heel veel landelijk gebied en zijn er groene contouren. Als je dat allemaal bij elkaar optelt, dan is het heel veel als je uitgaat van de veronderstelling dat alles wat in de groene contour zit in de toekomst ook EHS zou moeten worden. Wat wij zeggen, en dat is eigenlijk het bezwaar tegen die stellingname, is dat je op een gegeven moment maatwerk moet kunnen leveren en dat betekent naar de toekomst toe: wij accepteren de EHS zoals die er is en wij accepteren een aantal andere afspraken die wij nog gaan maken in de loop van deze dag en waarbij wij steun geven aan moties en amendementen. Dat vinden wij prima, maar je kunt niet nu al zeggen dat alles wat in de groene contour zit, automatisch EHS moet worden. Dat zou naar de mening van de fractie van de VVD betekenen dat je nu al preludeert op de toekomst, terwijl je in de toekomst misschien andere keuzes wilt maken. Dat zeggen wij ook vooral niet omdat wij het belangrijk vinden dat ook in, laten wij zeggen, het jaar 2028 de Staten die er dan zitten bij een nieuwe PRS moeten kunnen zeggen: wij zoeken ook naar die balans tussen wonen, werken, natuur en recreatie.

De VOORZITTER: Is het de heer Bekkers duidelijk?

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het is mij inmiddels duidelijk geworden. De heer Balemans zegt: "de hele provincie ". Dit is de natuurkaart en daarop zie

ik toch heus wel heel grote delen van de provincie niet als een natuurgebied ingekleurd. Dat is dan de nuance bij die uitspraak.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Soms zeg je wel eens dingen in overdrachtelijke zin. Hoe je het ook wendt of keert, het is een vrij groot deel van de provincie. Ik kan mij voorstellen dat je ook in het deel dat aangegeven is, nog wel ontwikkelingen hebt waar je toch in de toekomst afwegingen wilt maken en waarvan je niet nu al automatisch wilt zeggen: dus is het in de toekomst sowieso EHS.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben benieuwd wat de heer Balemans precies bedoelt met: "De VVD vindt", en "Die groene contour is geen EHS". In het Akkoord van Utrecht staat heel duidelijk de ambitie dat het EHS zal worden. Daarnaast hebben wij een regeerakkoord, met de VVD, waarin staat dat het de bedoeling is dat de EHS wordt afgemaakt, al doen wij er misschien heel lang over. Misschien wordt het wel 2050. Dan begrijp ik niet helemaal wat de heer Balemans bedoelt met: "De VVD vindt ...". Bedoelt hij de provinciale fractie van de VVD of bedoelt hij wat anders?

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben lid van Provinciale Staten en lid van de fractie van de VVD in Provinciale Staten. Ik spreek namens die fractie. Ik weet ook wel dat wij vanmiddag nog een dossier krijgen, waarover wij er misschien wel eens anders zouden kunnen denken dan de landelijke fractie. Wat ze in Den Haag doen – respect voor hun inzet – wil niet zeggen dat ik hier automatisch moet overnemen wat ze daar vinden. Ik maak mijn eigen afwegingen hier in feite op basis van de belangen die ik vertegenwoordig voor de provincie Utrecht.

Als ik dan kijk naar het Akkoord van Utrecht, dan zitten daarin inderdaad ambities om een aantal dingen verder door te zetten. Mevrouw Blom weet ook dat uit het maatschappelijk middenveld vrij sterke geluiden opgaan om nu al te bepalen dat alles wat in de groene contour zit automatisch EHS zou worden. Daarvan zegt mijn fractie: "Nee, zover willen wij echt niet gaan, omdat het best kan zijn dat je over vijf of tien jaar of in 2028 daarnaar opnieuw gaat kijken." Dan stellen wij, of onze opvolgers, een nieuwe structuurvisie vast en dan willen wij nog steeds de ruimte hebben om een juiste afweging te maken tussen alle belangen. Als ik nu al alles vastzet en de boel op slot zet – dat klinkt misschien wat negatief, en zo is het misschien ook wel – dan betekent dat, dat

men later geen ruimte heeft om een evenwichtige belangenafweging te maken. Dat is het punt dat ik wil maken; niet meer en niet minder.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De heer Balemans houdt het dus open dat het allemaal EHS wordt?

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Nee. Ik zeg dat ik nu geen keuze maak. Die keuze wil ik niet maken. Ik maak de afweging op een later tijdstip. Ik houd wel open dat er woningen worden gebouwd. Ik houd wel open dat er meer bedrijventerreinen komen in de toekomst. Ik houd wel open dat er Verzin het maar.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Alles dus.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Alles is open op dit moment. Wij tekenen nu voor een periode tot 2028. Daarvan zeg ik dat je niet een hypotheek moet nemen op de toekomst of dat je nu een claim legt. Wij weten allemaal hoe het gaat met hypotheeken: vijf jaar geleden dachten wij nog dat alles prima was en nu dondert het in elkaar. Daar wil ik mij nu niet aan binden.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dan is mijn voorstel aan de VVD dat het beter grijze contour kan heten dan groene contour.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! De heer Balemans zegt dat de VVD zich nu niet wil vastleggen. Legt hij zich wel vast op het Akkoord van Utrecht? In het Akkoord van Utrecht is immers gezegd: wij leggen 3000 hectare vast met de bedoeling daarvan EHS te maken.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ja, de afspraken in het Akkoord van Utrecht staan. Wat ik echter merk, is dat er in het maatschappelijk middenveld nog meer gevraagd wordt om nu al vast te leggen. Daarvan zeg ik: "Nee, dat gaat mij een stap te ver."

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! In het idee van een EHS van 6000 hectare heeft de VVD met al haar goede bedoelingen dus toch niet veel zin?

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Nee.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Het verhaal van de heer Balemans is duidelijk. Het is een politieke beslissing hoe je hiermee omgaat. Mijn vraag

is dan wel of hij het ermee eens is dat er geen onomkeerbare ontwikkelingen in de groene contour mogen plaatsvinden, zodat hij wel de ruimte openhoudt om in de toekomst daar de EHS tot stand te laten brengen.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Als ik heel eerlijk ben, zeg ik tegen de heer Van der Steeg, heb ik sympathie voor het antwoord dat hij insluit in zijn vraag. Toch zeg ik, kijkend naar de toekomst, dat ik niks uitsluit. Als dan wordt gevraagd of ik het ermee eens ben dat er nu geen onomkeerbare beslissingen genomen worden, dan zeg ik dat ik dat niet kan garanderen. Het kan best zo zijn dat wij volgend jaar ergens in de groene contour toch ruimte geven aan bijvoorbeeld een boerenbedrijf om extra stallen te bouwen, passend in het beleid dat wij hebben. Je kunt moeilijk verlangen dat wij op een gegeven moment zeggen: over vijf jaar moet je die stallen afbreken. Dat gaat mij te ver. Ik snap de vraag van de heer Van der Steeg heel goed en ik kan in zekere zin met hem meevoelen, maar ik denk dat hij wel begrijpt dat 'onomkeerbaar' voor mij niet zo hard kan worden neergezet. Ik kan geen garanties geven voor de toekomst. Er is wel een lijn, waarbij wij zeggen dat wij iedere keer maatwerk willen leveren en alles tegen elkaar willen afwegen. Dat betekent dat ik nu niet kan garanderen dat er persé geen onomkeerbare beslissingen genomen kunnen worden. Er zullen beslissingen kunnen zijn, die niet onomkeerbaar zijn. En misschien vinden wij elkaar daarin zelfs wel.

De VOORZITTER: Ik wil vragen enige korthed in de antwoorden te betrachten. De dag is nog lang. Als wij zo doorgaan, gaat de dag wel heel lang duren.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank de heer Balemans voor zijn meevoelen, maar eigenlijk zegt hij het tegenovergestelde. Hij zegt: laten wij daar geen ontwikkelingen laten plaatsvinden die andere bestemmingen dan natuur kunnen blokkeren. In dat opzicht zegt hij wel: geen onomkeerbare ontwikkelingen die andere functies kunnen blokkeren.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij hoorde daarstraks al verbazing over het jaar 2028. Dus als de heer Balemans dan zegt dat wij ons vandaag niet moeten vastleggen op de toekomst, dan denk ik: "Wat besluiten wij vandaag dan? "

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dan heeft de heer Bekkers niet goed geluisterd.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb het Akkoord van Utrecht erop nageslagen. Ik wil de heer Balemans vragen of hij wil bevestigen dat hij dat inderdaad ondersteunt. Daar staat: "In deze groene contour is de ambitie om EHS te realiseren op vrijwillige basis, door de inzet van aanvullende arrangementen of aanvullende financiering. Onderdelen van de groene contour die natuur zijn, worden ondergebracht in de EHS. " Het Akkoord van Utrecht geeft dus duidelijk aan dat de ambitie voor de gebieden is om er EHS van te maken. Dan is het wel handig daar geen ontwikkelingen toe te staan die dat onmogelijk maken.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het is ook niet de bedoeling nu al te zeggen dat alles wat in de groene contour ligt, automatisch EHS moet worden. Dat is het enige punt dat ik gemaakt heb. Volgens mij is dat duidelijk.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! De heer Balemans zegt net dat hij zich daaraan houdt, dus aan het Akkoord van Utrecht. Het is nadrukkelijk de ambitie in de groene contour om daarvan EHS te maken. Inderdaad, met andere middelen. Om echter te zeggen "toch maar niet", dan gooit de heer Balemans het hele Akkoord van Utrecht op straat. Ik hoop van harte dat dat niet de bedoeling is.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Mineur probeert mij nu woorden in de mond te leggen die ik niet uitgesproken heb. Ik heb niet gezegd: toch maar niet. Ik heb gezegd dat wij de ambitie in het Akkoord van Utrecht onderschrijven. Wat ik uit het maatschappelijk middenveld hoor, is de behoefte om alles wat nu in de groene contour zit, automatisch te bestemmen tot EHS van de toekomst. Ik kan dat niet garanderen. De ambitie delen wij met elkaar, maar dat wil niet zeggen dat ik vervolgens aan handen en voeten gebonden ben om alles wat in de groene contour ligt straks tot EHS te verheffen. Dan moet er opnieuw een belangenafweging gemaakt worden.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat u uw betoog vervolgt.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Voor de natuur zijn boeren net zo belangrijk en het is ook gebleken dat heel veel boeren uitstekende natuurbeheerders zijn. Soms zie je ook dat zij hartstikke goed invulling geven aan hun verantwoordelijkheid naar de natuur toe, maar ook naar het milieu toe. Ik geef even een

klein voorbeeld. Ik wil aan Gedeputeerde Staten vragen daarmee in de komende periode nadrukkelijk rekening te houden. Soms zie je dat natuur- en milieudoelstellingen met elkaar op gespannen voet komen te staan, terwijl dat eigenlijk niet de bedoeling is. Ik geef het voorbeeld van het boerenbedrijf van De Greef in Woudenberg. Dat is een bedrijf dat erg milieuvriendelijk is en waar heel goed omgegaan wordt met dierenwelzijn, er zijn dier-vriendelijke stallen, er wordt zonne-energie gebruikt. Er is toestemming voor uitbreiding van het bedrijf – dat is al geregeld – alleen wordt het verplicht tegen de bestaande stallen aan te bouwen, met als gevolg dat de positieve effecten op milieu, klimaat en dierenwelzijn verminderen. Zij moeten dat wel, omdat de EHS daar heel strak tegen-aan ligt. Nu is die EHS heel belangrijk, dat geef ik direct toe. Ik kom hierover niet met een amendement, maar ik wil Gedeputeerde Staten vragen in het licht van het ruimtelijk actieplan Innovatieve Stallen, dat wij in juni in de Staten vaststellen, nadrukkelijk te kijken naar deze problematiek. Ik zeg eerlijkheidshalve dat ik niet weet of er nog meer bedrijven in de provincie Utrecht zijn, maar het zou jammer zijn als een aantal positieve effecten op milieu, dierenwelzijn en klimaat teniet wordt gedaan, omdat men een begrenzing heeft. Volgens mij moeten wij daar uit kunnen komen. Mijn vraag aan Gedeputeerde Staten is dus: wilt u daar even goed naar kijken en het meenemen bij de verdere afhandeling?

Windmolens. Een ander dossier dat gevoelig ligt en waar-over iedereen wel een mening heeft. Veel mensen willen het wel. Veel mensen willen het niet. Voor de VVD is het plaatsen van windmolens geen doel op zich. Waar het eigenlijk om gaat, is om in het totale aspect van Nederland, en misschien wel van heel Europa en van de hele wereld, te zorgen dat een heleboel schadelijke stoffen waarvan wij last hebben door het gebruik van energie, verminderd worden. Windmolens is een optie, maar net zo goed is er een aantal andere variaties. Waar de VVD af en toe moeite mee heeft, als wij kijken naar windenergie, is dat gezegd wordt: er wordt heel veel subsidie aan gegeven.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De heer Balemans heeft ongetwijfeld gezien dat wij een amendement willen indienen om te bewerkstelligen dat wij in onze provincie de beslissing om de locaties vast te stellen op zijn minst vier jaar uitstellen. Dat willen wij, omdat de onzekerheid en vul maar in omtrent windenergie, voor ons evident duidelijk is. Ik hoor de heer Balemans zeggen dat het voor de VVD niet een doel op zich is. In het

verkiezingsprogramma van de VVD staat dat zij terughoudend is met het toestaan van windturbines. Durft de fractie van de VVD het aan ons amendement te steunen?

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Nee, en ik zal uitleggen waarom.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De heer Balemans kent ons amendement blijkbaar al.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik zie in het voortraject wel eens dingen voorbij komen. De stellingname van de VVD is, dat windenergie geen doel op zichzelf is. Het gaat om het effect dat je wilt beogen en in dat opzicht is windenergie wel een mogelijkheid. Wat wij tegelijkertijd zien, is dat er heel veel subsidies gaan naar windmolens en dat het positieve rendement eigenlijk voor een belangrijk deel veroorzaakt wordt door de subsidies die gegeven worden. Wij zijn geen partij die zegt dat je subsidies moet zien als een hangmat, maar juist als een trampoline. Je mag best iets subsidiëren, maar op een gegeven moment moet je wel op eigen benen staan. Het wordt nu in onze ogen langzamerhand ook wel eens tijd dat energiemaatschappijen of bedrijven die windenergie opwekken of produceren, ervoor zorgen dat zij economisch de zaken op orde hebben. Er is echter nog iets bij gekomen. Wij hebben een nieuwe Energiewet gekregen en er zijn afspraken gemaakt met het Rijk. Wij moeten in deze provincie, of wij het leuk vinden of niet, 60 Megawatt opbrengst hebben vanuit windenergie. Het amendement van de PVV zou betekenen dat wij tegen het Rijk zeggen: bekijk het maar, wij doen het niet. Dan zegt het Rijk: dan gaan wij ingrijpen, dan schuiven wij de provincie Utrecht aan de kant en dan bepalen wij wat wij willen. Die regie wil ik niet kwijt. Ik respecteer de afspraak die tussen de provincies en het Rijk is gemaakt.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp wat de heer Balemans zegt. Het is overigens maar 1% van het landelijk gewenste wat wij in Utrecht moeten doen. Mijn zienswijze is dat met ons amendement niet gezegd wordt tegen het Rijk: bekijk het maar. Het is veel meer: studeer nu nog eens vier jaar fatsoenlijk op nut en noodzaak van windenergie, want er gaan miljarden in om. De partijgenoten van de heer Balemans, Paul de Krom, Frits Bolkestein, Mark Rutte, hebben allemaal voor de verkiezingen eigenlijk mondeling windenergie weggeblazen: het draait alleen maar op subsidies. De partijgenoot van de heer Balemans in de Tweede Kamer,

René Leegte, legt in een prachtig artikel uit waarom wind gewoon niet werkt. Is het dan niet verstandig eens een signaal af te geven — denk nog eens even na, studeer nog eens op alternatieven, want die komen er — aan Den Haag, voordat minister Kamp miljarden gaat uitgeven?

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De heer Scherer kent mij wel en hij weet dat ik regelmatig aan Den Haag signalen afgeef over hoe wij in de provincie er over denken. Hoe je het ook wendt of keert, er is een afspraak gemaakt tussen Rijk en provincies. En, dat is typisch VVD: afspraak is afspraak. Ik kan er van vinden wat ik wil, maar als ik zeg dat ik mij er niet aan houd, dan krijg ik straf en dan grijpt het Rijk in en dan ben ik de regie helemaal kwijt en dat is het laatste wat ik zou willen. Wij moeten de regie voeren over ons eigen grondgebied, maar, ook respect hebben voor wat er aan de hand is.

Ik ga dus akkoord met de genoemde locaties in de PRS. Er komt nog een amendement over hoe je omgaat met oude locaties uit het oude streekplan. Daar geven wij steun aan.

Mijn laatste thema is recreatie. Om te ontspannen en te genieten heb je buiten ruimte nodig. Volgens ons is een deel van de polder Groot Houtdijk daarvoor uitermate geschikt om een aantal recreatiemogelijkheden te combineren. Sporten, wandelen, fietsen, maar ook genieten van het landschap. Nu weet ik ook wel dat er plannen zijn om daar een golfbaan aan te leggen, zonder overheidssteun, zonder vermindering van de landschappelijke kwaliteit en het behoud van het open landschap, het slotenpatroon en het veenweidekarakter. Daarnaast zou het gebied dan worden ontsloten voor een breed publiek, juist door de wandel- en fietspaden. Ook in financiële zin – dat is anders dan bij veel andere golfbanen – is deze golfbaan toegankelijk voor iedereen, ongeacht je inkomen. Daarnaast kun je zeggen dat die recreatieve ontwikkeling ook waterberging van ongeveer 15 tot 20 hectare kan opleveren. Het hoogheemraadschap is daarover erg positief. Vandaar dat wij een amendement hebben ingediend om daarvoor in elk geval de ruimte te bieden .

Amendement A3 (VVD, PVV): Recreatieve ontwikkeling polder Groot-Houtdijk Woerden

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013

- 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. *de kaart voor de PRS en de PRV zodanig wordt gewijzigd dat het gebied gelegen tussen de provinciale wegen N405, N212 en N198 ook binnen de recreatiezone komt te liggen en de aanduiding landbouwkerngebied in de PRS binnen dit gebied komt te vervallen, een en ander conform het bijgevoegde kaartbeeld.*

2. *in de Nota van beantwoording paragraaf 6.7.2 Bovenlokale recreatieterrijnen op blz. 214 de tekst:*

Reactie GS:

Uitgangspunt van de PRS is dat de ontwikkeling van golfbanen en andere ruimtevragende bovenlokale recreatievoorzieningen niet ten koste mag gaan van de kernkwaliteiten van het landschap, waarbij wij met name de kernkwaliteiten openheid en veenweidekarakter voor ogen hebben. Daarbij staan we in de PRS nieuwe golfbanen uitsluitend toe in de recreatiezones. Tussen Woerden en Harmelen ligt een recreatiezone waarin ook het gebied Cattenbroek ligt. We hebben dit gebied aangewezen als recreatiezone omdat wij recreatiefuncties een logische invulling vinden voor dit gebied. Dat kan dus ook een golfbaan zijn. In de polder Groot Houtdijk willen wij de kernkwaliteit van het landschap (openheid en veenweidekarakter) behouden en dit achten wij dus niet verenigbaar met de ontwikkeling van een golfbaan. Het huidige hoofdgebruik van polder Groot Houtdijk is landbouw en wij stimuleren dat deze functie behouden blijft. Hiertoe is dit gebied aangewezen als landbouwkerngebied. Het GS-standpunt voor een eventuele golfbaan bij Woerden is dan ook niet gewijzigd. Ter informatie volgt hier het betreffende GS besluit van 27 oktober 2009: Gedeputeerde Staten besluiten het gemeentebestuur van Woerden te berichten dat de realisatie van een golfbaan ten zuidoosten van Kamerik in strijd is met het provinciaal belang en daarom niet aanvaardbaar is en de brief aan de gemeente vast te stellen en ter kennisneming te sturen aan de leden van de commissie RGW.

Voorstel GS:

Geen aanleiding tot aanpassing.

wordt vervangen door:

Reactie PS:

De aanduiding Recreatiezone voor Cattenbroek is niet alleen bedoeld om eventueel een golfbaan mogelijk te maken; de aanduiding biedt ruimte voor een breder scala aan recreatieontwikkelingen. In 2009 heeft de provincie aangegeven in de polder Groot Houtdijk een golfbaan niet aanvaardbaar te vinden. In het kader van de totstandkoming van de PRS hebben we de aanvaardbaarheid van deze ontwikkeling nogmaals beoordeeld. Het provinciaal ruimtelijk belang waar het hier om gaat is met name de landschappelijke kwaliteit. Ruimtevragende voorzieningen in het landelijk gebied mogen niet ten koste gaan van de kernkwaliteiten van het landschap, waarbij wij in relatie tot de genoemde golfbaan met name de kernkwaliteiten openheid en veenweidekarakter voor ogen hebben. Op basis hiervan hebben wij geconcludeerd dat dit onvoldoende basis is om de ontwikkeling als ruimtelijk niet aanvaardbaar te kunnen beschouwen. Wel geven de landschappelijke kernkwaliteiten randvoorwaarden aan de ontwikkeling mee. Om de ontwikkeling van een golfbaan in de polder groot Houtdijk mogelijk te maken, zullen we de polder aanduiden als Recreatiezone en de aanduiding Landbouwkerngebied hier laten vervallen."

Besluit PS:

Aanleiding tot aanpassing.

De polder aanduiden als Recreatiezone en de aanduiding Landbouwkerngebied voor de polder schrapen.

Toelichting:

Dit amendement beoogt de ontwikkeling van een recreatieve voorziening mogelijk te maken waarbij tevens de polder Groot Houtdijk ontsloten wordt voor het algemene publiek. Er zijn plannen bekend voor de aanleg van een golfbaan in Groot Houtdijk. Deze zal voor een zeer breed publiek toegankelijk zijn, zowel in financiële zin als in recreatieve zin. Er komt zowel een wandelpad als een fietspad in en om het gebied. Zo kunnen ook mensen die niet golfen toegang krijgen tot de circa 20 ha nieuwe natuur die met de golfbaan meeontwikkeld wordt. Daarnaast is het de bedoeling deze recreatieve voorziening zonder vermindering van de landschappelijke kwaliteiten in te passen in de omgeving. De kernkwaliteiten openheid en veenweidekarakter komen terug in het ontwerp voor de golfbaan. Het slotenpatroon komt terug in het ontwerp en er zullen geen bunkers of andere hoogte-

verschillen komen. Verder komt door de ontwikkeling van deze recreatieve voorziening ongeveer 15-20 ha beschikbaar voor waterberging. Het hoogheemraadschap verwelkomt daarom deze unieke kans voor waterberging. Er zijn namelijk nauwelijks functiewisselingen in het landelijk gebied die waterberging mogelijk maken, terwijl er zeker in dit deel van de provincie een grote behoefte aan waterberging is.

Tot slot. Als politiek zijn wij twee jaar intensief bezig geweest met de nieuwe PRS. De afgelopen week was dat misschien nog wel intensiever dan de afgelopen twee jaar, als je zo over en weer contact met alles en iedereen hebt en alles voorbij ziet komen. Los van de uitkomst van dit debat – en ik denk dat wij op een goede manier onze verantwoordelijkheid nemen en genomen hebben – wil ik op voorhand namens de fractie van de VVD de directbetrokken ambtenaren zeer hartelijk bedanken voor hun ondersteuning en hulp bij dit proces, ongeacht wat er straks allemaal uitkomt aan het eind van de stemmingen. Uw inzet hebben wij als VVD zeer gewaardeerd.

De VOORZITTER: In algemene zin wil ik een opmerking maken over hoe deze dag gesproken wordt over amendementen en nog in te dienen amendementen. De moties en amendementen zijn of worden alle voldoende ondertekend en maken dus deel uit van de beraadslagingen. Wij mogen blij zijn dat er veel belangstelling is op de publieke tribune, maar als wij nu al spreken over amendementen die nog niet ingediend zijn, dan wordt het wel erg moeilijk voor de buitenwereld om het allemaal te volgen. De heer Balemans spreekt over amendementen die ingediend zijn, maar tot nu toe heeft hij nog geen enkel amendement ingediend. Ik denk dat hij dat nu gaat doen.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb ze net aan u gegeven.

Amendement A1 (VVD, D66, SGP): technische aanpassingen PRV door GS

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. In de PRV de toelichting op artikel 1.3 lid 2 als volgt dient te luiden:

Dit lid heeft betrekking op de technische correctie naar aanleiding van een onmiskenbare onjuistheid van de begrenzing van de gebieden (besluit(sub) vlakken). Wanneer een vlak gecorrigeerd moet worden, stellen Gedeputeerde Staten de betreffende gemeente(n) en Provinciale Staten hiervan direct op de hoogte. "

Toelichting:

Dit amendement zorgt er voor dat indien GS technische correcties toepast, deze ook direct bekend worden gemaakt aan de betreffende gemeente(n) en Provinciale Staten waardoor deze altijd kunnen beschikken over de laatste stand van zaken, waardoor er ook in de contacten tussen bijvoorbeeld Provinciale Staten en derden geen misverstanden kunnen ontstaan over de actuele situatie van de PRS/PRV.

De VOORZITTER: U sprak ook over windmolens en dat daarover nog een amendement zou komen.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Niet van mijn hand.

De VOORZITTER: Precies. Dat is niet de werkwijze waarop wij hier het publieke debat horen te voeren. Het moet ook te volgen zijn voor eenieder op de publieke tribune.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat begrijp ik en dat respecteer ik ook. Ik zou echter in mijn verhaal helemaal niks over windmolens kunnen zeggen en wat ik ervan vind als ik niet kan zeggen: er komt nog een amendement over.

De VOORZITTER: Ik zou willen voorstellen dat echt te respecteren en alleen te spreken over zaken die ingediend zijn. Dan kunnen wij het volgen. Dat u dat van tevoren allemaal goed kortsluit, lijkt mij logisch, maar voor de buitenwereld hoort er hier een duidelijk debat gevoerd te worden.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik daarop nog even reageren? Ik begrijp uw verzoek wel, maar ook wij hebben ons goed voorbereid op de talloze

amendementen om zinvol en inhoudelijk over dit onderwerp te spreken. Ik snap uw punt, maar ik kan niet van mijn statenlid verwachten dat hij zijn bijdrage helemaal gaat omgooien.

De VOORZITTER: Dat verwacht ik ook niet, maar u kunt niet spreken over amendementen die nog niet ingediend zijn en daarover een debat gaan voeren. Dat lijkt mij hoogst onwenselijk.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Na meer dan twee jaar voorbereiding, dan nu eindelijk de behandeling van de PRS en de bijbehorende verordening. Het is een lange weg geweest met veel eerdere stukken en zelfs in de laatste week kwamen er van het college van GS nog wijzigingen. Overigens waren dat voor een groot deel wijzigingen, waaraan de PvdA nog had bijgedragen en er dus mee kon instemmen. Wij zijn positief dat dit nog kon gebeuren.

Er is natuurlijk grote waardering voor de ambtenaren, die net als de statenleden trouwens – enige waardering voor ons is af en toe ook wel terecht – donderdagavond nog rond een uur of half twaalf over en weer met elkaar aan het mailen waren.

Mijn betoog start ik met de grote lijnen en ik ga dus ook niet precies in op de amendementen; dat komt in de tweede termijn. Ik start met de grote lijnen, waaruit men al een beetje kan opmaken welke amendementen wij zullen steunen, welke amendementen wij zullen indienen en welke niet.

De PvdA vindt drie onderwerpen van het grootste belang: wonen, werken en groen. Met de veranderingen van de laatste twee jaar, door de crisis en door de bezuinigingen, zijn deze onderwerpen alleen nog maar belangrijker geworden. Ik begin met wonen.

Met het grote woningtekort in onze provincie, de wachtlijsten, het gebrek aan voldoende betaalbare woningen, is het voor ons duidelijk dat wij moeten vasthouden aan het ruimtelijk mogelijk maken van de uitvoering van het woningbouwprogramma. 68.000 woningen dus.

Daarbij zetten wij, net als het college van GS, in op binnenstedelijk bouwen – bouwen binnen de rode contouren, bedoelen wij daarmee – en daarnaast op enkele grote uitleglocaties. De PvdA heeft liever enkele grote locaties dan heel veel kleine locaties aan de randen van gemeenten. Die ga je vanzelf krijgen als je die grote locaties niet toestaat. Bouwen aan de randen van gemeenten is dan wel de logische consequentie. Buiten de rode contouren

zou wat ons betreft dus ook zoveel mogelijk niet toege- staan zijn, echt heel kleine aanpassingen daargelaten. De PRS is op dit punt zeker wat betreft de laatste wijzi- gingen die deze week kwamen al verbeterd. Maar toch. Toch geeft de PRS nog veel mogelijkheden voor bouwen en verrommeling aan de randen. Er hoeven dus wat de PvdA betreft zeker geen extra mogelijkheden bij; eerder wat af. Vandaar enkele amendementen op dit punt en het PvdA-amendement van de groene contour over kleinscha- lig bouwen en van de stadsrandactiviteiten bij het artikel kernrandzones, samen met GroenLinks, geven daar invulling aan.

Dan werken. Wij zijn de Partij van de Arbeid, dus het standpunt over werken is dat werkgelegenheid de hoogste prioriteit heeft. In deze structuurvisie gaat het dan vooral om het ruimtelijk mogelijk maken van bedrij- venterreinen en kantorenlocaties. Daar zit je met een iets andere situatie. Wij steunen dus het standpunt van Gedeputeerde Staten dat er genoeg ruimte binnen de provincie is voor bedrijventerreinen en kantorenlocaties, zowel bestaande locaties als op de locaties die nog in de planning zijn. Dat alles is ruim voldoende, misschien meer dan ruim voldoende. Er moet ingezet worden op herstructurering en niet op nieuwe bedrijventerreinen en kantorenlocaties. Het is zelfs de vraag of alle bedrij- venterreinen die in de planning staan, wel gerealiseerd moeten worden.

En, wij zijn een partij van de afspraken, dus wij respec- teren het als er afspraken gemaakt zijn, maar wij willen nog wel degelijk de discussie gaande houden of echt al- les wel mogelijk is, zeker als er vanuit de bevolking veel protest is en zeker als het om heel kleine snippers gaat. Ook hier: beter herstructurering van een aantal grote locaties dan veel nieuwe kleine locaties aan de randen van gemeenten. Je moet dit op provinciaal niveau zien. Wij zitten hier in Provinciale Staten. Je moet dus provin- ciaal ruimtelijk verdelen en ruimtelijk mogelijk maken. Uitzonderingen zijn mogelijk als er een goed plan ligt. In het algemeen gaan wij niet snel mee en houden wij aan de rode contouren vast.

Groen. Het gaat dan om natuur en recreatie om de stad en ook om de kwaliteit van het landschap. De PvdA vindt groen in de buurt van de steden erg belangrijk; voor de recreatie van al die stadsbewoners die af en toe snakken naar wat rust en ruimte. Wij zijn voor het afmaken van de EHS en de robuuste verbindingzones, ook al duurt het misschien wat langer dan wij eerst dachten. Maar, zoals het ook geldt voor de woningbouw: wij zijn een partij die

zich aan afspraken houdt. Eerlijk gezegd vind ik wel eens dat sommige andere partijen ook wat consistent in hun afspraken moeten zijn, maar laten wij vooral even naar onszelf kijken.

Het Akkoord van Utrecht: daar houden wij ons aan. Wij maken wel een punt van de wijze waarop de groene contouren, zoals die in de geest van het Akkoord van Utrecht zijn afgesproken, nu zijn ingevuld in de PRS. De ambitie van een groene contour is om hem groen te houden. De naam zegt het al: het moet geen roodgroen- grijze tomatensoep of zoiets worden. Het is een groene contour. Daarbij passen geen grootschalige rode ontwik- kelingen – zo staat het ook in het akkoord – en dus, in onze ogen, ook geen grootschalige agrarische uitbreidin- gen, geen megastallen.

Een boeiend onderwerp: megastallen. Zoals de Staten inmiddels wel weten, is de PvdA tegen megastallen. Niet zomaar, want wij respecteren het agrarisch ondernemer- schap. Wij zijn ertegen vanwege de kwaliteit van het landschap, vanwege de menselijke en dierlijke maat van onze agrarische productie en vanwege de natuurwaar- den, zoals lichthinder. Ik geef altijd het voorbeeld dat als je bijvoorbeeld over de A12 rijdt, je overal die grote stal- len ziet staan in het Groene Hart. Dat is geen kwaliteit van het landschap, dat is niet goed ingepast. Wij moeten oppassen dat dit niet straks met de provincie Utrecht gaat gebeuren.

Wij maken ons ook zorgen dat de grondgebonden land- bouw, met name de melkveehouderij, steeds grootscha- ligger wordt, met zeer grote stallen, waarbij de dieren niet meer naar buiten gaan en, wat ons betreft, waarbij de menselijke en dierlijke maat steeds meer uit het oog verloren wordt. Door die grote stallen gaat ook de kwali- teit van het open landschap, als wij niet oppassen, ver- loren. Geen enkele megastal in de provincie heeft onze voorkeur. Dat is helaas politiek niet haalbaar. Daar zijn wij inmiddels wel achter.

Wat dan wel? Wat wij goed vinden in de PRS die nu voorligt – er is wel degelijk wat verbeterd –, is dat de voorwaarden voor bouwblokken boven de 1,5 hectare behoorlijk strenger zijn geworden. Er zullen er dus, hopen wij, niet zo veel komen. En, ik geloof dat een behoorlijk deel van de Staten met ons hoopt dat er niet veel grote, megastallen komen. Er zijn echter naar ons idee nog steeds te veel mogelijkheden en wat ons het meest tegenstaat, is de mogelijkheid dat er een mega- stal in de groene contour komt. Dit is echt volledig tegen de intentie van het Akkoord van Utrecht in en ook tegen de intentie van het huidige rijksbeleid.

Lichthinder, de grootschaligheid van de ontwikkeling en

de ambitie om de EHS af te maken: het klopt gewoon niet als je megastallen in de groene contour toestaat, ook niet onder voorwaarden.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Aangezien mevrouw Blom de suggestie wekt alsof nu megastallen mogelijk gemaakt kunnen worden, wil ik er graag op wijzen dat wat er nu in het voorstel zit beperkingen stelt aan wat in de reconstructieafspraken aan ruimte is gegeven en dat de reconstructieafspraken – de casussen in Noord-Brabant laten dat zien – ertoe leiden dat die ruimte ook benut mag worden. De reconstructieafspraken zijn tot stand gekomen toen de PvdA hier nog wel in het bestuur zat.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik zou nog eens goed de discussie van toen over megastallen willen nalezen, want toen is dit uitgebreid aan de orde gekomen. Toen hebben wij gezegd dat wij die afspraken wilden bezien in het licht van het burgerinitiatief megastallen. De heer Bekkers heeft echter gelijk. Ik zei net dat ik zelf vind dat er in de PRS nu verbeteringen staan ten opzichte van de eerdere versies. Als het goed is, dan hopen wij met elkaar dat er niet zo veel zullen komen: alleen die aan alle voorwaarden voldoen en die heel goed ruimtelijk inpasbaar zijn bijvoorbeeld en niet de kwaliteit van het landschap verslechteren. Volgens mij zijn wij het daar voor een heel groot deel over eens. Wij hebben er echter nog steeds zorgen over. Wat betreft die groene contour: ten tijde van het plan van de reconstructie was er nog geen Akkoord van Utrecht en zou er gewoon nog 6000 hectare EHS doorgaan. Dus alles in die groene contour toentertijd zou geen punt meer zijn. Je kunt niet zeggen: jullie hebben toen meegestemd. Daarna is het Akkoord van Utrecht gekomen en daarna is de wijziging ten opzichte van megastallen gekomen en daarna is er weer een soort terugdraaien van die wijziging van megastallen van veel partijen hier gekomen. Dus, de heer Bekkers kan dat wel zeggen, maar ik kan niet zeggen dat de PvdA aan het draaien is. Volgens mij zijn wij redelijk consistent geweest .

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het enige wat mevrouw Blom bevestigt, is dat de PvdA hier in het bestuur zat toen de reconstructieafspraken werden gemaakt waarin de oorspronkelijke ruimte geboden werd en waarin nu alleen maar beperkingen worden gesteld. Dat is de reparatie die wij nu eigenlijk uitvoeren.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Nee, ik zal

even preciezer zijn. Toen de reconstructie aan de orde was, zaten wij niet in het bestuur, maar al in de oppositie. Ik zat er zelf toen niet. In elk geval weet ik wel dat wij meegestemd hadden. Dat wil ik toch even zeggen. Ik zal het zo nog even goed nakijken.

Ter bevestiging hoor ik later ook graag dat in dezelfde vergadering, waarin wij het Akkoord van Utrecht hebben afgesproken, ook de megastallen aan de orde zijn geweest. Daarbij hebben wij met de Staten een bepaalde definitie afgesproken. Het is daarbij logisch dat de natuurorganisaties ervan uit konden gaan, als zij in een betrouwbare overheid geloven, dat er geen megastallen in de groene contour komen. Dat was dezelfde vergadering van Provinciale Staten.

Ik kom aan het onderwerp windenergie. Windenergie is belangrijk als duurzame energiebron. Om de ambitie van 10% in hernieuwbare energie te halen, kunnen wij een flinke inzet op windenergie niet missen. Wij zijn daarom tegen de steeds verdere inperking van het aantal mogelijke locaties voor grote windturbines en juist voor uitbreiding, dus teruggaan naar het oorspronkelijke aantal. Dat is ook vanwege het draagvlak. Het is namelijk heel moeilijk om een windmolenlocatie voor elkaar te krijgen. Als dan steeds het aantal mogelijk locaties – wij zijn hier alleen maar bezig met het ruimtelijk mogelijk maken van locaties – kleiner wordt, dan is het ook steeds lastiger om dat in een goede dialoog met de bevolking te doen. Je moet terugvalopties hebben, je moet meer mogelijkheden hebben, want dan kun je zowel de ambitie halen – dat staat bij ons voorop – als daadwerkelijk met draagvlak windmolenlocaties. Dus een aantal amendementen op dit punt zullen wij zelf indienen en een aantal amendementen zullen wij steunen.

Een laatste opmerking over de rol van de provincie en nog een vergelijking. De rol van de provincie speelt een belangrijke rol bij deze structuurvisie. Af en toe moeten wij oppassen dat wij als provincie niet te veel weer decentraliseren naar gemeenten. Wij moeten onze provinciale verantwoordelijkheid houden. Wij moeten af en toe durven zeggen: daar wel, daar niet. Wij moeten durven de regie te pakken en ervoor zorgen dat onze provincie mooi blijft, werkbaar en woonbaar.

Dan kom ik tot een vergelijking. Zo kijken wij naar deze structuurvisie. Je zou het kunnen vergelijken met een huis dat je gaat inrichten of waarin je de kaders stelt om het in te gaan richten. Dan gaat het erom of het mooi is ingericht, of het werkbaar is ingericht, of het aan alle eisen voldoet, aan alle wettelijke eisen, of het praktisch

is, of je wel genoeg rekening hebt gehouden met de buren, want daar moet je in elk geval ook even mee gaan praten. Het is nooit mogelijk, tenzij je in je eentje in een huis gaat wonen, om dat huis helemaal precies te krijgen zoals je dat zelf wilt. Je zult altijd een beetje moeten schipperen en moeten overleggen of het mooi is, of het werkbaar is, of het praktisch is. Alleen al dat proces is zeer goed en zeer nuttig trouwens. Dat hebben wij voor een deel ook hier in dit huis met elkaar gedaan. Dan blijven er natuurlijk een paar kamers of een paar delen van kamers of onderwerpen over, waarbij je zegt: dit kan echt niet, dit vinden wij zo vreselijk, dat wij ingaan tegen datgene wat iedereen vindt. Zo zal het ook vandaag met ons gebeuren.

De VOORZITTER: Mevrouw Blom, gaat u uw amendementen indienen of gaat u uw amendementen niet indienen? Ik verwijs u toch even naar artikel 43, lid 2, waar staat dat alle amendementen schriftelijk ondertekend aan de voorzitter ter hand worden gesteld.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb altijd begrepen met de huidige regels dat wij aankondigen om amendementen in te dienen en dat wij die in de tweede termijn of nog voor de tweede termijn ingediend moeten hebben. Ik dacht dat ik de ruimte had om amendementen in de tweede termijn in te dienen.

De VOORZITTER: U mag amendementen ook in de tweede termijn indienen. Prima.

De heer DE KRUIF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De afgelopen dagen waren bijzonder hectisch met amendementen, met mails en met van alles wat elkaar gekruist heeft. Waarschijnlijk komt dat ook wel een beetje tot uiting in onze bijdrage, want ik denk dat wij wel wat gaan dubbelen in de verhalen, maar dat moet u ons maar even vergeven.

Ik wil beginnen met complimenten. Dat zullen de meeste partijen wel gaan doen. De complimenten zijn zeker op zijn plaats. Het eerste compliment is voor het proces dat gevoerd is. Het is een proces van een paar jaar, waarin wij bouwstenen hebben meegemaakt die hebben gediend voor deze visie. Bouwstenen, waarop iedereen heeft kunnen reageren. Wij hebben een conceptontwerp gehad en een ontwerp. Daarop zijn zienswijzen gekomen, hoorzittingen, en nu de definitieve vaststelling. Daarmee denken wij dat dit een voorbeeldproces is voor de besluitvorming: maximale participatie van inwoners en middels een 'amendementenmarkt' van de afgelopen dagen zijn er

allerlei coalities binnen de Staten gevormd die anders bijna nog nooit gevormd zijn. Dat doet mij eigenlijk wel deugd.

Een groot compliment ook voor Gedeputeerde Staten voor het goed leesbare en heldere stuk dat voorligt. Dat is eigenlijk ook wel een beetje onderschreven door het beperkte aantal zienswijzen dat hierop is ingediend. Grote dank, zoals al eerder is gezegd, aan de ambtenaren die het hele traject hebben meegemaakt en die ons ook met name de afgelopen dagen bijna dag en nacht hebben ondersteund. Ook jullie, hartelijk dank.

De visie zelf. Bij de presentatie van het conceptontwerp hebben wij destijds aangegeven dat wij het een beetje een zoektocht vonden naar verantwoordelijkheden. Wij zaten enerzijds met de decentralisatie en anderzijds met de nieuwe Wro (Wet op de ruimtelijke ordening). Het was voor ons niet altijd duidelijk in het stuk wie nu waar verantwoordelijkheden had. Daar is wel aandacht aan besteed en wij denken dat in deze definitieve versie, die vandaag voorligt, het goed geregeld is. Met de basisprincipes, als behoud van de rode contour, vastlegging van de EHS, het regelen van potentiële bedrijventerreinen in convenanten en het ruimte geven aan agrarische bedrijvigheid, is de provinciale rol duidelijk. Het is nu aan gemeenten een en ander te vertalen in bestemmingsplannen. Wij denken dat zij voldoende ruimte hebben voor eigen beleid daarin.

Het is niet onze bedoeling alle onderwerpen nog een keer weer langs te lopen. Wij beperken ons tot enkele zaken die wij of willen benadrukken of willen wijzigen. Dan begin ik met de landbouw.

Wij zijn in algemene zin blij dat het belang van de landbouw in onze provincie duidelijk in de PRS naar voren komt. Nog altijd 57% van het grondoppervlak in de provincie wordt landbouwkundig geëxploiteerd en daarmee is de agrarische sector de grootste grondgebruiker. Landbouw is niet alleen belangrijk voor de voedselproductie, maar ook beeldbepalend in het buitengebied. Terechte aandacht derhalve.

In de visie is een generieke groeiomgankelijkheid naar een bouwblok van 1,5 hectare opgenomen en onder voorwaarden is groei naar 2,5 hectare mogelijk. Deze voorwaarden zijn naar de mening van het CDA zeer streng. Wij hebben er ook best mee geworsteld of dat voor ons goed was. Wij denken dat het noodzakelijk is. Wij denken ook dat voor het grote gros van de veehouderijbedrijven die 1,5 hectare voldoende is. Dus dat daar extra maatregelen moeten worden genomen om 2,5 hectare

te realiseren, is iets waar wij ons in kunnen vinden. Wel vinden wij het daarmee volstrekt overbodig om in waterbeschermingsgebieden de groei tot boven 1,5 hectare mogelijk te maken. De extra eisen zijn zo sterk dat het vooralsnog niet van belang is om het ook voor waterbeschermingsgebieden te minimaliseren. Ik mag het niet zeggen, maar hierover wordt een amendement ingediend door een andere partij.

De VOORZITTER: Dit mag u wel zeggen, als u er maar niet nader op ingaat.

De heer DE KRUIF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Bij 2,5 hectare moet een bedrijf grondgebonden zijn; in het LOG (Landbouwwontwikkelingsgebied) hoeft het niet grondgebonden zijn. De grondgebondenheid moet worden gedefinieerd. Zover is duidelijk. Echter, met de grens van 2,5 GVE (Grootvee-eenheid) per hectare hebben wij grote moeite. Het staat weliswaar alleen nog in de toelichting, maar wij denken dat dit ook op die plek ook tot ongewenste situaties zal leiden. Daartoe dienen wij een amendement in.

Dit amendement wordt ingediend door de fracties van CDA, ChristenUnie, VVD, PVV en SGP.

Amendement A4 (VVD, PVV, CDA, SGP): normering grondgebonden veehouderij

De Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht,

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. *in de PRV, artikel 1.1, lid 2 de definities van agrarisch bedrijf, grondgebonden landbouw en niet-grondgebonden landbouw:*
 - *agrarisch bedrijf: een bedrijf dat is ingericht voor zowel de grondgebonden als niet grondgebonden activiteiten: het telen van gewassen, boomteelt daaronder begrepen, of het houden van dieren, een en ander ten behoeve van het voortbrengen van producten;*
 - *grondgebonden landbouw: agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate niet in gebouwen plaatsvindt. Het*

betreft akkerbouw, vollegrondtuinbouw, fruitteelt en boomteelt en rundvee-, paarden-, schapen- of geitenhouderij voor zover bij deze veebedrijven het benodigde ruwvoer (gras, snijmaïs) geheel of vrijwel geheel afkomstig is van de op basis van structureel bij het bedrijf behorende gronden;

- *niet-grondgebonden veehouderij (intensieve veehouderij): agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt en gericht is op het houden van dieren, zoals rundveemesterij, varkens-, vleeskalver-, pluimvee-, pelsdier-, geiten- of schapenhouderij of een combinatie van deze bedrijfstvormen, alsmede naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijfstvormen, met uitzondering van grondgebonden veehouderij;*

worden vervangen door de definitie van agrarisch bedrijf:

- *agrarisch bedrijf: een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen (boomteelt daaronder begrepen) en/of het houden van dieren, nader te onderscheiden in:*

a. *grondgebonden agrarisch bedrijf:*

akker- en vollegrondtuinbouw: de teelt van gewassen op open grond, daaronder niet begrepen sier-, fruit- en bollenteelt; bollenteelt: de teelt van bloembollen al dan niet in samenhang met de teelt van bolbloemen; fruitteelt: de teelt van fruit op open grond; grondgebonden veehouderij: het houden van melk- en ander vee (nagenoeg) geheel op open grond en waarbij de productie (nagenoeg) geheel afhankelijk is van de agrarische grond als productiemiddel; paardenhouderij en paardenfokkerij; sierteelt: de teelt van siergewassen (boomteelt daaronder begrepen) op open grond al dan niet gecombineerd met de handel in boomkwekerijgewassen en vaste planten;

b. *niet-grondgebonden agrarisch bedrijf: glastuinbouw: de teelt van gewassen (nagenoeg) geheel met behulp van kassen, permanente tunnels en plastic kassen daaronder begrepen;*

intensieve kwekerij: de teelt van gewassen, paddenstoelen daaronder begrepen, in gebouwen; intensieve veehouderij: een bedrijf met een in hoofdzaak niet-grondgebonden agrarische bedrijfsvoering die is gericht op het houden van dieren, zoals rundveemesterij (exclusief vetweiderij), varkens-, vleeskalver-, pluimvee- of

pelsdierhouderij of een combinatie van deze bedrijfstvormen, alsmede naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijfstvormen;

2. in de PRV, artikel 1.1, lid 2 de toelichting op grondgebonden landbouw: grondgebonden landbouw: bij grondgebonden landbouwbedrijven gaat het om landbouwbedrijven, waarbij het voortbrengend vermogen van de bij het landbouwbedrijf behorende landbouwgrond de basis van het landbouwbedrijf is. Het kan gaan om akker- of tuinbouwbedrijven of om zogenoemde graasdierbedrijven (bijvoorbeeld melkveebedrijven), waarbij de teelt van gras en voedergewassen de basis voor de bedrijfsvoering is. Er is bij veebedrijven sprake van grondgebondenheid wanneer het voor het vee benodigde ruwvoer geheel of vrijwel geheel afkomstig is van de bij het bedrijf behorende landbouwgrond. Bij een veebezetting van 2,5 grootvee-eenheden of minder per hectare gras en voedergewassen wordt aan deze voorwaarde voldaan. Grootvee-eenheid (GVE): rekeneenheid voor het vaststellen van de veebezetting zoals vastgelegd door de Europese Commissie (EU 2009, L329/3). Melkkoe = 1,0 GVE, kalf = 0,4 GVE, paard = 0,8 GVE, schaap of geit = 0,1 GVE. Eventuele aanvoer van krachtvoer van buiten het bedrijf wordt buiten beschouwing gelaten. Onder bij het bedrijf behorende landbouwgrond wordt verstaan landbouwgrond in de directe omgeving van het bedrijf, waar het bedrijf structureel, bij voorkeur op basis van eigendom of langdurige pacht, over kan beschikken. Op basis van landbouwkundige productiegegevens en voedernormen is vastgesteld dat een veebedrijf wat betreft ruwvoer nog net zelfvoorzienend is bij een veebezetting van 2,0 GVE per ha op matige grond tot 2,5 GVE per ha op goede grond. Grondgebondenheid van veebedrijven wordt ook wel gedefinieerd op basis van het criterium wel of geen mestoverschot op bedrijfsniveau. Op basis van dit criterium worden ook maximale veebezettingen van 2,0 -2,5 GVE per ha vastgesteld;

wordt geschrapt.

(Noot: in het betreffende bestemmingsplan is hiervoor geen aparte toelichting opgenomen.) in de Nota van beantwoording paragraaf 6.6.1/3 definitie grondgebonden landbouw, de tekst:

Reactie GS:

In de PRS en PRV maken we onderscheid tussen grondgebonden veehouderij en niet-grondgebonden

veehouderij. Dit onderscheid is ruimtelijk relevant, omdat grondgebonden veehouderij functioneel gebonden is aan het landelijk gebied, in tegenstelling tot niet-grondgebonden veehouderij. Grondgebonden veebedrijven verzorgen en benutten (voor de winning van veevoer) de aanwezige landbouwgrond en dragen zo ook bij aan het openhouden en het beheer van het landelijk gebied. De aanwezige bedrijfsbebouwing staat in verhouding tot de bij het bedrijf behorende onbebouwde landbouwgrond.

Niet-grondgebonden veehouderij is niet functioneel gebonden aan een locatie in het landelijk gebied en draagt niet bij aan het beheer van het landelijk gebied. Het voer wordt van elders aangevoerd en de mest wordt afgevoerd. Niet-grondgebonden veehouderij draagt wel bij aan verstening van het landelijk gebied en omgevingseffecten zoals verkeersdruk, mestoverschotten, ammoniak, geur e.d. Vanwege de beperkte fysieke- en milieugebruiksruimte in Utrecht voeren wij een terughoudend beleid wat betreft vestigings- en groeimogelijkheden voor de niet-grondgebonden veehouderij. De beoordeling of een bepaald type landbouwbedrijf in een bepaald gebied wat betreft landschap en milieueffecten wel of niet inpasbaar is, is een ruimtelijke afweging waar provincies en gemeenten verantwoordelijk voor zijn en niet het Rijk. Deze ruimtelijke afweging staat los van het generieke mest- en ammoniakbeleid van het Rijk.

De definitie voor grondgebonden veehouderij in de PRV sluit aan bij definities die wij in eerdere streekplannen hanteerden en heeft als essentie dat de teelt van gras en voedergewassen de basis is voor de bedrijfsvoering en dat het voor het vee benodigde ruwvoer geheel of vrijwel geheel afkomstig is van de bij het bedrijf behorende landbouwgrond. Daarbij gaan wij ervan uit dat het voederrantsoen voornamelijk uit ruwvoer bestaat. De definitie bepaalt niet dat het ruwvoer via beweiding benut moet worden. Zowel beweiding als voederwinning (maaien) zijn bedrijfsactiviteiten die buiten gebouwen plaatsvinden en dus passen binnen de definitie van grondgebonden landbouw. Het is wel van belang dat de landbouwgrond in de directe omgeving van de bedrijfsgebouwen ligt, omdat alleen dan sprake is van een functionele eenheid. Het CLM stelt in een studie over grondgebondenheid dat een adequaat toezicht, verzorging en benutting van de landbouwgrond vanuit de bedrijfsbebouwing niet realistisch is bij afstanden groter dan 15 kilometer.

Om de definitie van grondgebonden veehouderij hanterbaar te maken, gebruiken wij als richtgetal maximaal 2,5 GVE per ha grasland en voedergewassen. Dit richtgetal is goed onderbouwd op basis van het productievermogen van grasland en maïs en de voederbehoefte van (melk)vee op efficiënt producerende veebedrijven. Dit richtgetal is eerder ook gebruikt in nota 's van het Rijk. In Denemarken, dat vergelijkbare productieomstandigheden heeft als Nederland, wordt een waarde van 2,3 GVE per ha gehanteerd. Bij een veebezetting van 2,5 GVE per ha kan de mest ook nog geheel of grotendeels binnen de gebruiksnormen op eigen bedrijf worden benut. Wij hanteren 2,5 GVE per ha als richtgetal. Hiervan kan alleen afgeweken worden als aantoonbaar sprake is van buitengewoon efficiënt producerende bedrijven met bovengemiddelde gewasopbrengsten. Om dit te verduidelijken, zullen we dit richtgetal uit de definitie zelf halen en in de toelichting terug laten komen.

In het Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost van 2005 wordt het houden van melkvee, schapen of paarden en biologische landbouw per definitie als grondgebonden beschouwd. Bij de actualisatie van het reconstructieplan in 2010 hebben wij al vastgesteld dat deze definitie onnauwkeurig en achterhaald is. Niet alle biologische bedrijven zijn grondgebonden, onder andere omdat op een aantal biologische bedrijven slechts een deel van de productie is omgeschakeld. Hoewel de meeste Utrechtse melkveebedrijven op dit moment aan de definitie voor grondgebondenheid uit de ontwerp-PRV voldoen, kunnen sommige melkveebedrijven door vergaande intensivering (groeien in aantal dieren zonder grond bij te kopen of bij te pachten) niet meer als grondgebonden beschouwd worden. Er is geen reden om een melkveebedrijf dat grote hoeveelheden voer van elders aanvoert en grote hoeveelheden mest moet afvoeren ruimtelijk anders te behandelen dan een niet-grondgebonden varkensbedrijf.

Door enkele indieners zijn vragen gesteld over de praktische uitwerking van grondgebondenheid: Kan eenjarige pacht of 'grijze' pacht ook meetellen bij de hoeveelheid beschikbare grond? Hoe ga je om met een tijdelijke onbalans tussen vee en grond bij een groeiend bedrijf? Wat is de consequentie wanneer je grond moet afstaan voor publieke doelen? Wanneer een veehouder aanspraak wil maken op een groter bouwperceel dan 1,5 ha in een gebied

waar dit alleen mogelijk is voor grondgebonden veehouderijen, dan zal hij moeten aantonen dat hij in de beoogde situatie structureel voldoende grond ter beschikking zal hebben om als grondgebonden bedrijf te functioneren. Een structurele beschikbaarheid van grond is het beste aan te tonen op basis van eigendom of langdurige pacht. Daarmee is niet uitgesloten dat ook via andere exploitatievormen een structurele beschikbaarheid aangetoond kan worden. Dit geldt niet voor de situatie dat een aanzienlijk deel van de landbouwgrond in gebruik is via de zogenoemde 'grijze' pacht, d.w.z. mondelinge en schriftelijke pachtovereenkomsten die niet ter goedkeuring zijn voorgelegd aan de Grondkamer. De aanpak van de problematiek van de grijze pacht en aanpassing van de pachtwetgeving is een onderwerp voor de Rijksoverheid. Een tijdelijke onbalans tussen vee en grond bij een groeiend bedrijf kan geaccepteerd worden, wanneer de veehouder voldoende aannemelijk maakt dat deze tijdelijke onbalans binnen redelijke tijd hersteld wordt en hij blijf geeft daar voldoende inspanningen voor te leveren. Wanneer een grondgebonden bedrijf grond moet afstaan voor een publiek doel, zoals woningbouw of wegaanleg, zijn de meest voor de hand liggende oplossingen het aanbieden van vervangende grond, bedrijfsverplaatsing of bedrijfsbeëindiging. Meestal zijn hier financiële regelingen voor. Of omschakeling naar niet-grondgebonden veehouderij een mogelijkheid is, hangt af van de situatie en ruimtelijke mogelijkheden ter plekke.

Voorstel GS:

PRV aanpassen door het richtgetal van 2,5 GVE uit de definitie voor grondgebonden landbouw te halen en in de toelichting op deze definitie terug te laten komen en door in de definitie te spreken van 'structureel bij het bedrijf behorende gronden' in plaats van 'op basis van eigendom of langdurige pacht bij het bedrijf behorende gronden'.

wordt vervangen door:

Reactie GS:

In de PRS en PRV maken we onderscheid tussen grondgebonden veehouderij en niet-grondgebonden veehouderij. Dit onderscheid is ruimtelijk relevant, omdat grondgebonden veehouderij functioneel gebonden is aan het landelijk gebied, in tegenstelling tot niet-grondgebonden veehouderij. Grondgebonden veebedrijven verzorgen en benutten (voor de winning

van veevoer) de aanwezige landbouwgrond en dragen zo ook bij aan het openhouden en het beheer van het landelijk gebied. De aanwezige bedrijfsbebouwing staat in verhouding tot de bij het bedrijf behorende onbebouwde landbouwgrond.

Niet-grondgebonden veehouderij is niet functioneel gebonden aan een locatie in het landelijk gebied en draagt niet bij aan het beheer van het landelijk gebied. Het voer wordt van elders aangevoerd en de mest wordt afgevoerd. Niet-grondgebonden veehouderij draagt wel bij aan verstening van het landelijk gebied en omgevingseffecten zoals verkeersdruk, mestoverschotten, ammoniak, geur e.d. Vanwege de beperkte fysieke- en milieugebruiksruimte in Utrecht voeren wij een terughoudend beleid wat betreft vestigings- en groeimogelijkheden voor de niet-grondgebonden veehouderij. De beoordeling of een bepaald type landbouwbedrijf in een bepaald gebied wat betreft landschap en milieueffecten wel of niet inpasbaar is, is een ruimtelijke afweging waar provincies en gemeenten verantwoordelijk voor zijn en niet het Rijk. Deze ruimtelijke afweging staat los van het generieke mest- en ammoniakbeleid van het Rijk.

De definitie voor grondgebonden veehouderij in de PRV sluit aan bij definities die wij in eerdere streekplannen hanteerden en heeft als essentie dat de teelt van gras en voedergewassen de basis is voor de bedrijfsvoering en dat het voor het vee benodigde ruwvoer geheel of vrijwel geheel afkomstig is van de bij het bedrijf behorende landbouwgrond. Daarbij gaan wij ervan uit dat het voederrantsoen voornamelijk uit ruwvoer bestaat. De definitie bepaalt niet dat het ruwvoer via beweiding benut moet worden. Zowel beweiding als voederwinning (maaien) zijn bedrijfsactiviteiten die buiten gebouwen plaatsvinden en dus passen binnen de definitie van grondgebonden landbouw. Het is wel van belang dat de landbouwgrond in de directe omgeving van de bedrijfsgebouwen ligt, omdat alleen dan sprake is van een functionele eenheid. Het CLM stelt in een studie over grondgebondenheid dat een adequaat toezicht, verzorging en benutting van de landbouwgrond vanuit de bedrijfsbebouwing niet realistisch is bij afstanden groter dan 15 kilometer.

Om de definitie van grondgebonden veehouderij hanterbaar te maken, gebruiken wij in de ontwerp-PRV als richtgetal maximaal 2,5 GVE per ha grasland en voedergewassen. Dit richtgetal is goed onderbouwd

op basis van het productievermogen van grasland en maïs en de voederbehoefte van (melk)vee op efficiënt producerende veebedrijven. Dit richtgetal is eerder ook gebruikt in nota's van het Rijk. In Denemarken, dat vergelijkbare productieomstandigheden heeft als Nederland, wordt een waarde van 2,3 GVE per ha gehanteerd. Bij een veebezetting van 2,5 GVE per ha kan de mest ook nog geheel of gedeels binnen de gebruiksnormen op het eigen bedrijf worden benut. Wij hanteren in de ontwerp-PRV 2,5 GVE per ha als richtgetal. Hiervan kan alleen afgeweken worden als aantoonbaar sprake is van buitengewoon efficiënt producerende bedrijven met bovengemiddelde gewasopbrengsten. Gezien de vele reacties die dit oproept, zullen wij zoeken naar een andere definitie waarin 2,5 GVE niet voorkomt. In het Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost van 2005 wordt het houden van melkvee, schapen of paarden en biologische landbouw per definitie als grondgebonden beschouwd. Bij de actualisatie van het reconstructieplan in 2010 hebben wij al vastgesteld dat deze definitie onnauwkeurig en achterhaald is. Niet alle biologische bedrijven zijn grondgebonden, onder andere omdat op een aantal biologische bedrijven slechts een deel van de productie is omgeschakeld. Hoewel de meeste Utrechtse melkveebedrijven op dit moment aan de definitie voor grondgebondenheid uit de ontwerp-PRV voldoen, kunnen sommige melkveebedrijven door vergaande intensivering (groeien in aantal dieren zonder grond bij te kopen of bij te pachten) niet meer als grondgebonden beschouwd worden. Er is geen reden om een melkveebedrijf dat grote hoeveelheden voer van elders aanvoert en grote hoeveelheden mest moet afvoeren ruimtelijk anders te behandelen dan een niet-grondgebonden varkensbedrijf.

Door enkele indieners zijn vragen gesteld over de praktische uitwerking van grondgebondenheid: Kan eenjarige pacht of 'grijze' pacht ook meetellen bij de hoeveelheid beschikbare grond? Hoe ga je om met een tijdelijke onbalans tussen vee en grond bij een groeiend bedrijf? Wat is de consequentie wanneer je grond moet afstaan voor publieke doelen? Wanneer een veehouder aanspraak wil maken op een groter bouwperceel dan 1,5 ha in een gebied waar dit alleen mogelijk is voor grondgebonden veehouderijen, dan zal hij moeten aantonen dat hij in de beoogde situatie structureel voldoende grond ter beschikking zal hebben om als grondgebonden

bedrijf te functioneren. Een structurele beschikbaarheid van grond is het beste aan te tonen op basis van eigendom of langdurige pacht. Daarmee is niet uitgesloten dat ook via andere exploitatievormen een structurele beschikbaarheid aangetoond kan worden. Dit geldt niet voor de situatie dat een aanzienlijk deel van de landbouwgrond in gebruik is via de zogenoemde 'grijze' pacht, d.w.z. mondelinge en schriftelijke pachtvereenkomsten die niet ter goedkeuring zijn voorgelegd aan de Grondkamer. De aanpak van de problematiek van de grijze pacht en aanpassing van de pachtwetgeving is een onderwerp voor de Rijksoverheid.

Een tijdelijke onbalans tussen vee en grond bij een groeiend bedrijf kan geaccepteerd worden, wanneer de veehouder voldoende aannemelijk maakt dat deze tijdelijke onbalans binnen redelijke tijd hersteld wordt en hij blij geeft daar voldoende inspanningen voor te leveren.

Wanneer een grondgebonden bedrijf grond moet afstaan voor een publiek doel, zoals woningbouw of wegaanleg, zijn de meest voor de hand liggende oplossingen het aanbieden van vervangende grond, bedrijfsverplaatsing of bedrijfsbeëindiging. Meestal zijn hier financiële regelingen voor. Of omschakeling naar niet-grondgebonden veehouderij een mogelijkheid is, hangt af van de situatie en ruimtelijke mogelijkheden ter plekke.

Voorstel GS:

PRV aanpassen door een alternatieve definitie voor grondgebonden landbouw op te nemen waarin niet gesproken wordt van 2,5 GVE.

Toelichting:

Het is noodzakelijk een definitie in de PRV op te nemen i.v.m. de verschillen in uitbreidingsmogelijkheden tussen grondgebonden en niet-grondgebonden veehouderijbedrijven. De definitie zoals opgenomen in de ontwerp-PRV sluit onvoldoende aan bij de praktijk, met name voor wat betreft de 2,5 GVE-norm en kan leiden tot ongewenste neveneffecten bij uitbreidingen van grondgebonden bedrijven. Hanteren van de omschrijving zoals gebruikt in de bestemmingsplannen van Renswoude en Woudenberg voorkomt deze problemen.

Ons tweede onderwerp is windenergie. Zoals al vaker is uitgesproken, ziet het CDA windmolens niet als ultieme oplossing voor het energievraagstuk in Nederland. Er liggen vele rapporten, waarin zowel de voor- als de nadelen

worden onderbouwd. Onze aandacht gaat daarbij toch wel speciaal uit naar eventuele negatieve effecten voor de volksgezondheid. Toch willen wij ons niet onttrekken aan de overeenkomst met het Rijk en daarom gaan wij akkoord met de locaties, zoals in het ontwerp zijn opgenomen. Wel willen wij de effecten van de molens blijven monitoren en kennis blijven nemen van nieuwe ontwikkelingen.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! De heer De Kruif zegt dat hij snapt dat er een energievraagstuk is, maar dat hij windenergie daarvoor niet wil gebruiken als oplossing. Wat is dan de oplossing? Er moet toch een oplossing komen? Dat is hij toch met mij eens? Als hij zegt dat er een energieprobleem is, dan moet de oplossing toch ergens vandaan komen?

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil even iets zeggen tegen mevrouw Mineur. Wij denken dat er voorlopig nog helemaal geen probleem is. Ik vind in het verkiezingsprogramma van het CDA niets over windenergie. Ik weet niet of de heer De Kruif zich dat nog kan herinneren; het is al weer een tijdje geleden. Ik hoorde hem in de commissie wel nut en noodzaak ter discussie stellen. Ik vroeg de heer De Kruif daarnaar in de commissie. Toen hield hij een slag om de arm; hij voelde zich gebonden aan de overeenkomst met het Rijk; het is maar 1% die wij moeten bijdragen. Zou de heer De Kruif er niet voor voelen gewoon eens wat meer tijd te nemen om te studeren naar nut en noodzaak van windenergie?

De heer DE KRUIF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Dat willen wij graag. Ik noem het ook niet een probleem, maar een energievraagstuk. Dat was het eerste wat ik noemde. Dat er een probleem is, is allicht waar en dat er een oplossing voor moet komen, is ook waar. Wij zeggen dat windenergie niet ultiem is, het is daarvoor niet de ultieme oplossing. Aan de andere kant hebben wij een convenant met het Rijk, waarin wij een doelstelling hebben. Wij denken niet, zeg ik tegen de heer Scherer, dat wachten de oplossing is. Je moet een keer iets gaan proberen. Als je het nooit probeert, komt je er nooit achter. Wij hebben een doelstelling. Wij denken niet dat de wind uiteindelijk de oplossing zal blijken te zijn. Over twintig jaar is er wellicht iets anders. Voor nu is windenergie echter, zoals door het Rijk is afgesproken, volgens ons haalbaar.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind het eerlijk gezegd een beetje flauw. De heer De Kruif geeft toe dat er een probleem is, maar hij zegt dat er over

twintig jaar wel een oplossing zal komen. Ik vind dat een bijzonder lage ambitie die hij nu uitspreekt.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Mijn vraag aan de heer De Kruif is of hij er mee bekend is dat, als je de maatschappelijke kosten meeneemt, windenergie op dit moment even veel kost als energie uit kolen. Het is de verwachting dat binnen vijf jaar de prijs van windenergie eigenlijk op het huidige marktniveau is, waardoor het veel voordeliger is, omdat je allerlei maatschappelijke effecten niet hebt die je bij fossiele brandstoffen wel hebt.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoorde de heer De Kruif zeggen dat hij niet wil wachten. Het wachten vindt hij eigenlijk het probleem. Tja, er zijn zoveel nieuwe ontwikkelingen gaande voor energievoorziening, ook duurzame energievoorziening. Ik weet niet of de heer De Kruif recent het artikel heeft gelezen in het weekblad Elsevier. Nu begint de heer Bekkers te lachen, maar een gerespecteerd journalist, Simon Rozendaal, beschreef daarin uitstekend waarom je op dit moment je geld niet in windenergie moet stoppen. Daarbij had hij het niet over windenergie, maar over windenergielocaties. Ik vind het ambitieniveau van de heer De Kruif in dat opzicht, al is het op een andere manier dan mevrouw Mineur noemde, eigenlijk wat laag.

De heer DE KRUIF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat het toch een tikje anders ligt. Ik kan blijven herhalen wat ik al zei. Er gebeurt hier een beetje wat wij continu hebben meegemaakt. Wij krijgen 'rapporten voors' en er zijn 'berekeningen tegens'. Wij zijn geen technici, wij zijn politici. Wij hebben af te wegen wat er voor ons ligt. Wij moeten ruimtelijke afwegingen maken. Wij denken dat er een oplossing moet worden gezocht voor datgene waar wij nu mee zitten: het tekort dat wij gaan krijgen. Wij moeten middelen zoeken om daar verder mee te komen. Wij vinden windenergie, zoals nu is opgenomen in de PRS, een werkbaar middel om de komende jaren door te komen. Mochten er nieuwe ontwikkelingen komen, dan staan wij open voor die nieuwe ontwikkelingen. Windmolens kun je altijd weer weghalen. Volgens mij zijn die dingen na een jaar of twintig technisch afgeschreven. Dan kunnen ze wellicht weg, mits ze geen monument gaan worden. Wij denken dan dat dit de meest werkbare wijze is. Wij hebben hoorzittingen gehad over alle voors en tegens. Wij zijn geen technici; ik kan die rapporten niet bevestigen noch ontkennen.

De EHS. De EHS is op de kaart één op één vertaald naar het Akkoord van Utrecht. Voor het CDA is daarmee helder dat iedere aanpassing leidt tot ongewenste discussies tussen partijen die zich aan het Akkoord van Utrecht hebben geconformeerd. Daarmee akkoord. Om nieuwe arrangementen mogelijk te maken en zodoende middelen te genereren om het beheer in de EHS blijvend mogelijk te maken, is het 'nee-tenzij principe' vaak een obstakel. Wij pleiten zeker niet voor pretparken in de EHS, maar wij willen wel ter overweging geven – geen amendement, maar puur een overweging die wij meegeven – om het 'nee-tenzij principe' duidelijk daarin mee te wegen in hoeverre de gevraagde exploitatie bijdraagt aan de daadwerkelijke instandhouding van de EHS ter plekke.

De groene contour. Ik kan het niet laten onze visie daarover toch even te geven. Het is voor ons volstrekt duidelijk wat de groene contour inhoudt. Het is gewoon landelijk gebied, waar kansen voor particuliere initiatieven op het gebied van natuurontwikkeling liggen. Volgens mij staat het er letterlijk zo. De enige aanvullende beperking op bestaand beleid in het landelijk gebied is het voorkomen van onomkeerbare ingrepen in processen. Zo staat het omschreven. Als voorbeeld van onomkeerbare processen wordt genoemd grootschalige verstedelijking. Daarmee is voor ons de groene contour helder. Het is voor ons dus ook geen 'EHS in spe', maar landelijk gebied met kansen voor natuur.

Bedrijventerreinen. De afgesloten convenanten zijn goede onderleggers voor het beleid over bedrijventerreinen. Enkele specifieke terreinen willen wij benoemen.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben benieuwd of de heer De Kruif nog eens heeft gekeken naar de notulen. Dat zijn de notulen van de statenvergadering waarin is besloten over het Akkoord van Utrecht. Ik zei al: het is dezelfde vergadering, waarin over de megastallen is besloten door de Staten. De fractie van het CDA heeft door de jaren heen vrij consistent, zoals ik al eerder heb gezegd: wij willen liever over megastallen praten, enzovoort. De fractie van het CDA heeft het bij dat burgerinitiatief eigenlijk alleen maar over de landbouwontwikkelingsgebieden. Er is niks gezegd over de groene contour. Er is volgens mij tijdens die vergadering heel goed duidelijk gemaakt dat heel de Staten liever niet de grote bouwblokken had, maar het op bepaalde locaties wel mogelijk wilde maken. Hoe moet ik dat rijmen met de opstelling van het CDA nu?

De heer DE KRUIF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij is de groene contour niet genoemd in die notulen. Het Akkoord van Utrecht is opgesteld nadat de bewuste vergadering, waarover mevrouw Blom het heeft, is gehouden. Daarna is het Akkoord van Utrecht gekomen en daarin zijn afspraken gemaakt. In die afspraken staat: in de groene contour geen enkele belemmering anders dan onomkeerbare processen worden tegengehouden. Zo liggen de feiten.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal het voor de heer De Kruij opzoeken voor de tweede termijn begint en dan kom ik erop terug, ook als ik ongelijk heb en de groene contour niet genoemd is.

De heer DE KRUIF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De bedrijventerreinen. Een enkel punt noemen wij even specifiek. Dat is eerst Van Ooijen aan de Parallelweg in Woerden. Door één hectare toe te staan op de huidige locatie aan de Parallelweg, kan het bedrijf de dislocatie elders in Woerden afstoten. Dit heeft met name verkeerstechnisch grote voordelen. Onder voorwaarden – over hoogte van de bedrijfsgebouwen – kunnen wij instemmen met de ontwikkeling. De fractie van de VVD heeft daarover een amendement ingediend.

Het tweede punt is IJsseloord, ofwel Jan Snel in Montfoort. De locatie IJsseloord is al lange tijd onderwerp van discussie. Er ligt nu een integraal plan om definitief een streep onder het verleden te zetten. Voor ons is het van groot belang dat het initiatief uit het gebied zelf komt en de instemming van alle partijen heeft. Wij willen graag één hectare aan het bestaande terrein toevoegen onder de voorwaarde dat dit uitsluitend bestemd kan worden als parkeerterrein en dat daarnaast uitvoering wordt gegeven aan alle ideeën die in de gebiedsvisie staan. Met name gaat het dan over de inrichting van 4,5 hectare ontwikkeling van natuur en restauratie van de steenoven. Daarvoor hebben wij een amendement samen met de fracties van PVV, ChristenUnie, SGP en VVD.

Amendement A5 (CDA, VVD, SGP, ChristenUnie, SGP, PVV, 50Plus) IJsseloord.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

- in de PRS, onder 5.3.1, bedrijventerreinen, de tabel als volgt wordt gewijzigd: Programma bedrijventerreinen 2013-2028 (in ha)*

Regio	Binnenstedelijk	Uitbreiding	Totale programma bedrijventerrein
Regio Amersfoort	19,2	0	19,2
Regio Zuid Oost	3	12	15
Regio Utrecht *)	0	21	21
Regio West *)	16,5	16	32,5
TOTAAL Provincie	38,7	49	87,7

**) in het kader van bedrijventerreinen is IJsselstein ingedeeld bij Regio West in plaats van Regio Utrecht*

- In de PRS. Onder 5.5.4., Regio West, de tabel als volgt wordt gewijzigd:*

**) Voor wat betreft bedrijventerreinen is IJsselstein ingedeeld bij Regio West*

<i>Woningbouw (in aantal woningen)</i>				<i>Bedrijventerrein (in ha.)</i>		
	Binnenstedelijke woningbouw	Uitleg	Totaal	In stedelijk gebied	Uitbreiding	Totaal
Lopik	180	120	300	0	0	0
Montfoort	270	80	350	0	3	3
Oudewater	300	0	300	0	3	3
De Ronde Venen	1.700	0	1.700	2	10	12
Woerden	2.160	90	2.250	6	0	6
IJsselstein *)				8,5	0	8,5
Totaal	4.610	290	4.900	16,5	16	32,5

- in de PRS, onder 5.5.4.2, stedelijk programma Montfoort de tekst:
"Voor de kern Montfoort is een uitbreiding ten zuiden van het bestaande bedrijventerrein IJsselveld met maximaal 2 hectare in het segment 'Modern gemengd' opgenomen. Bij de planuitwerking moet er in verband met de waterveiligheid voldoende afstand worden gehouden tot de Hollandse IJssel. Voor de verkeersafwikkeling van dit nieuwe terrein mag er in verband met de doorstroming geen nieuwe ontsluiting op de N204 worden gerealiseerd."

wordt gewijzigd in:

"Voor de kern Montfoort is een uitbreiding ten zuiden van het bestaande bedrijventerrein IJsselveld met maximaal 2 hectare in het segment 'Modern gemengd' opgenomen. Bij de planuitwerking moet er in verband met de waterveiligheid voldoende afstand worden gehouden tot de Hollandse IJssel. Voor de verkeersafwikkeling van dit nieuwe terrein mag er in verband met de doorstroming geen nieuwe ontsluiting op de N204 worden gerealiseerd.

Voorts is een uitbreiding van 1 hectare bedrijventerrein aan de Willeskop opgenomen. Bij de realisering hiervan zullen overtuigende zekerheden en garanties moeten worden geboden voor de (financiële) realisering van een duurzame inrichting van 4,5 ha natuur en het herstel van de monumentale steenoven, zoals vastgelegd in de visie van de bewoners- en belangengroep IJsseloord. De bedoelde één hectare kan door de gemeente Montfoort alleen als parkeerplaats worden bestemd. Daarnaast dient de noodzaak tot realisatie te worden aangetoond, mede in relatie tot een mogelijke herschikking c.q. herinrichting van het reeds bestaande bedrijventerrein. "

- in de PRS en PRV, op de kaart in de gemeente Montfoort aan de Willeskop de aanduiding "toekomstig bedrijventerrein in stedelijk programma" toe te voegen volgens bijgaande kaart;
- in de PRV, bijlage Bedrijventerreinen, bij Montfoort, uitbreidingslocatie, "2" wijzigen in "3";
- in de Nota van beantwoording, onder 5.5.4/04, stedelijk programma Montfoort algemeen, de passage:
"Het is ons bekend dat door omwonenden, betrokken ondernemer en belangengroepen een visie is opgesteld voor de herinrichting van het gebied dat ingeklemd ligt tussen twee bedrijfsterrinen aan de Willeskop in Montfoort. Enkele indieners (275, 239) hebben tijdens de hoorzitting van 24 september jl.

gepleit voor het planologisch mogelijk maken van dit initiatief. Wij zijn bereid onze medewerking aan het initiatief te overwegen op basis van een nader uitgewerkt plan waarbij in ieder geval aan een aantal voorwaarden moet worden voldaan. Zo zullen in ieder geval overtuigende zekerheden en garanties moeten worden geboden over de (financiële) realisering van een duurzame groene inrichting van het gebied, inclusief herstel van cultuurhistorische waarden. Daarnaast dient de noodzaak tot realisatie van het vrachtwagenparkeerterrein te worden aangetoond mede in relatie tot een mogelijke herschikking c.q. herinrichting van het reeds bestaande bedrijventerrein."

te wijzigen in:

"Het is ons bekend dat door omwonenden, betrokken ondernemer en belangengroepen een visie is opgesteld voor de herinrichting van het gebied dat ingeklemd ligt tussen twee bedrijfsterrinen aan de Willeskop in Montfoort. Enkele indieners (275, 239) hebben tijdens de hoorzitting van 24 september jl. gepleit voor het planologisch mogelijk maken van dit initiatief. Wij zijn bereid onze medewerking aan dit initiatief te verlenen. Daarom hebben wij een uitbreiding met 1 hectare bedrijventerrein opgenomen in het stedelijk programma van de PRS en PRV. Bij de realisering hiervan zullen overtuigende zekerheden en garanties moeten worden geboden voor de (financiële) realisering van een duurzame groene inrichting van het gebied, inclusief herstel van cultuurhistorische waarden. Daarnaast dient de noodzaak tot realisatie te worden aangetoond mede in relatie tot een mogelijke herschikking c.q. herinrichting van het reeds bestaande bedrijventerrein.

Toelichting:

Er is al vele jaren discussie over het gebied en de invulling ervan door het bedrijf ter plaatse (Jan Snel). De omwonenden hebben zich verenigd in een belangengroep en hebben, samen met de ondernemer, een visie opgesteld waar iedereen zich in kan vinden. Dit initiatief verdient naar onze mening steun. Wel dient te worden opgemerkt dat Montfoort hierdoor één hectare extra bedrijventerrein krijgt toebedeeld t.o.v. het Regionale Convenant Bedrijventerreinen.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb de volgende vraag. Klopt het dat er de afgelopen jaren, misschien zelfs de afgelopen decennia, er met omwonenden

den veel problemen zijn geweest op het huidige terrein over opstapeling van containers en dergelijke en dat er nu in dit plan eigenlijk geen afspraken zijn gemaakt of de ondernemer zijn vergunning zal nakomen en de overlast op het bestaande terrein naar de zin van de omwonenden gaat aanpassen?

De heer DE KRUIF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik weet dat het bedrijf al langere tijd discussies opwerpt. Ik heb geen enkel idee of er niet volgens de vergunning gewerkt wordt. Ik kan daarop geen antwoord geven.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dan de vraag of het college van GS helderheid kan geven in hoeverre de afgelopen jaren de vergunningen zijn nageleefd op het bestaande terrein dan wel in hoeverre de overlast op het bestaande terrein onderdeel is van deze planvorming en wat het college van GS daarvan vindt.

De heer DE KRUIF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ons laatste bedrijventerrein betreft de polder Wulverhorst, de Kromwijkerwetering. Deze locatie is van hoge cultuurhistorische waarde en volgens ons niet geschikt voor een ontwikkeling van een bedrijventerrein. Er zijn echter afspraken gemaakt met de gemeente Woerden. Wij willen een betrouwbare overheid zijn. Daarom willen wij met Woerden in gesprek om een alternatieve locatie te vinden voor zes hectare nieuw bedrijventerrein. Om even die zes hectare toe te lichten: de polder Wulverhorst zou zeven hectare zijn, maar omdat Van Ooijen wellicht, bij amendement, een hectare extra krijgt, willen wij die ene hectare van die zeven afhalen. Het is wat technisch, maar daarvoor komen wij op zes hectare. Als het goed is, staat het goed verwoord in het amendement. Een toelichting daarop. De provincie Utrecht heeft met de regio Utrecht West afspraken gemaakte rond de OMU (Ontwikkelings Maatschappij Utrecht), waarin onder andere schuifruimte komt ten behoeve van de herstructurering bedrijventerreinen. Oorspronkelijk was de locatie Wulverhorst bedoeld voor de uitplaatsing van een transportbedrijf. Wij achten de locatie Wulverhorst ongewenst als bouwlocatie vanwege het cultuurhistorisch waardevolle landschap. De provincie wil een betrouwbare partner zijn en gemaakte afspraken nakomen. Om die reden verzoeken wij Gedeputeerde Staten in overleg met de betrokken gemeenten in Utrecht West een alternatieve locatie te vinden en deze voor te leggen aan Provinciale Staten. Dat is een amendement samen met VVD, ChristenUnie, SGP, PVV en GroenLinks.

Amendement A6 (CDA, PVV, Groenlinks, VVD, SGP, 50Plus): polder Wulverhorst

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het statenvoorstel toe te voegen:

"met dien verstande dat:

in de PRS onder 5.5.4.5, stedelijk programma Woerden, de volgende passage te schrappen:

"Voor de uitplaatsing van een transportbedrijf op het bestaande terrein Middelland willen wij de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein op de locatie Kromwijkerwetering tussen het spoor en de nieuw te realiseren ontsluitingsweg richting de A12 mogelijk maken. Dit doen we op het moment dat hierover afspraken zijn gemaakt. Mocht het bedoelde bedrijf niet willen verplaatsen, dan zijn wij bereid om eventueel medewerking te verlenen aan een invulling met één of meer andere bedrijven, als dit aantoonbaar bijdraagt aan de voortgang van de herstructurering, zo mogelijk blijkend uit een advies van de OMU. De eventuele aanwijzing als toekomstig bedrijventerrein laat onverlet dat de uiteindelijke ruimtelijke inpassing geregeld moet worden in een ruimtelijk plan, rekening houdend met alle daaromtrent geldende regels en beleid (waaronder landschappelijke kernkwaliteiten).";

en toe te voegen:

- "Indien dit voor de voortgang van de herstructurering van bestaande bedrijventerreinen noodzakelijk is, zo mogelijk blijkend uit een advies van de OMU, zal binnen de afspraken uit het regionaal convenant naar een aanvullende locatie van maximaal 6 ha. worden gezocht voor de aanleg van een nieuw bedrijventerrein, niet zijnde een eerder overwogen locatie aan de Kromwijkerwetering. ";*
- in de Nota van beantwoording paragraaf 5.3.1/4 Bedrijventerreinen herstructurering op blz. 77 het volgende tekstgedeelte wordt geschrapt:*

"De eventuele toekomstige ontwikkeling van de locatie Kromwijkerdijk is bedoeld als schuifruimte voor een transportbedrijf van het bestaande bedrijventerrein Middelland. Als deze verplaatsing niet doorgaat, kan er met ons

gesproken worden over de vestiging van één of meer andere bedrijven op deze locatie, mits dit aantoonbaar noodzakelijk is voor de herstructurering. ";

- in de Nota van beantwoording paragraaf 5.5.4/13 Stedelijk programma Woerden - bedrijventerrein op blz. 117 de tekst:

"In het regionaal convenant bedrijventerreinen, dat wij samen met de regionaal samenwerkende gemeenten hebben afgesloten, onderschrijven wij de conclusie van het STOGO-rapport dat de vraag naar bedrijventerreinen in deze regio, met name in het zuidelijk deel van Utrecht West, groter is dan het programma aan nieuwe bedrijventerreinen in de PRS en PRV. Het locatievoorstel voor een mogelijk toekomstig bedrijventerrein Kromwijkerdijk is overgenomen uit de regionale planning van het regionale convenant bedrijventerreinen voor Utrecht West. Bij de uitplaatsing van het transportbedrijf op het huidige bedrijventerrein Middelland ontstaat een dusdanige herstructureringswinst dat dit deze uitbreiding rechtvaardigt. In de PRS en PRV wordt de ontwikkeling van deze locatie nog niet planologisch mogelijk gemaakt. In de PRS hebben wij aangegeven dat, als er een sluitende afspraak is over de uitplaatsing van het transportbedrijf, wij de PRS en PRV op dat punt zullen aanpassen. Hiervoor is dan een partiële herziening noodzakelijk conform het wettelijke besluitvormingsproces. Naar aanleiding van de vaststelling van het definitieve Regionaal Convenant Bedrijventerreinen is echter afgesproken dat, mocht het bedoelde bedrijf niet willen verplaatsen, deze locatie niet definitief van de baan is. Er kan dan met ons gesproken worden over invulling met een ander bedrijf (of bedrijven) als dit aantoonbaar bijdraagt aan de voortgang van de herstructurering, zo mogelijk blijkend uit een advies van de OMU. Wij zullen de tekst hierover onder 5.5.4.5 op dergelijke wijze aanpassen.

Tijdens de hoorzittingen is hebben enkele indieners hun bezwaren toegelicht en nogmaals betoogd waarom de locatie minder geschikt is voor bedrijfsvestiging. De eventuele aanwijzing als toekomstig bedrijventerreinen laat onverlet dat de uiteindelijke ruimtelijke inpassing geregeld moet worden in een bestemmingsplan, rekening houdend met alle daaromtrent gelden-

de regels en beleid (waaronder landschappelijke kernkwaliteiten).

Artikel 2.2. Wro gaat over het opstellen van een provinciale structuurvisie ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. Voorts wordt aangegeven dat de structuurvisie de hoofdlijnen van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling bevat, alsmede de hoofdzaken van het door de provincie te voeren ruimtelijk beleid. Dit is wat de PRS in ieder geval moet bevatten. Er staat ons en Provinciale Staten echter niets in de weg om specifieke uitspraken te doen in de structuurvisie, zolang dat maar ten behoeve is van een goede ruimtelijke ordening. Naar onze mening draagt deze beleidsuitspraak daaraan bij. Daarnaast schrijft artikel 2.2.Wro voor dat in de PPS aangegeven moet worden hoe de ontwikkelingen verwezenlijkt worden. In de PRS staat dat Kromwijkerdijk een mogelijk toekomstig bedrijventerrein kan worden. Het wordt dus nu niet aangewezen als toekomstig bedrijventerrein: er staat geen 'bol' op de kaart. Als het terrein daadwerkelijk wordt aangewezen, dan wordt daarbij tevens aangegeven hoe dat terrein (planologisch) verwezenlijkt kan worden. Er is derhalve geen strijdigheid met artikel 2.2 Wro (287). "

wordt vervangen door:

"In het regionaal convenant bedrijventerreinen, dat wij samen met de regionaal samenwerkende gemeenten hebben afgesloten, onderschrijven wij de conclusie van het STOGO-rapport dat de vraag naar bedrijventerreinen in deze regio, met name in het zuidelijk deel van Utrecht West, groter is dan het programma aan nieuwe bedrijventerreinen in de PRS en PRV. Het locatievoorstel voor een mogelijk toekomstig bedrijventerrein Kromwijkerdijk in de polder Wulverhorst is overgenomen uit de regionale planning van het regionale convenant bedrijventerreinen voor Utrecht West. Bij heroverweging naar aanleiding van de zienswijzen tegen de ontwikkeling van een bedrijventerrein op deze locatie hebben wij echter geconcludeerd dat er weliswaar sprake is van een (toekomstig) tekort aan bedrijventerrein in de regio, maar dat de mate waarin dit terrein daarvoor een oplossing biedt niet opweegt tegen de ruimtelijke bezwaren op deze locatie,

zoals deze ook zijn gebleken uit de ingediende zienswijzen en tijdens de hoorzitting. De landschappelijke, cultuurhistorische en recreatieve waarden van de locatie Kromwijkerwetering zijn van een zodanig niveau dat de ontwikkeling van een bedrijventerrein hier ruimtelijk niet aanvaardbaar is. Indien dit voor de voortgang van de herstructurering van bestaande bedrijventerreinen noodzakelijk is, zo mogelijk blijkend uit een advies van de OMU, zal binnen de afspraken uit het regionaal convenant naar een aanvullende locatie van maximaal 6 ha. worden gezocht voor de aanleg van een nieuw bedrijventerrein, niet zijnde een eerder overwogen locatie aan de Kromwijkerwetering. Hiermee is naar wij aanneemen ook geen aanleiding meer om nader in te gaan op de verwijzing naar artikel 2.2. Wro. "

Toelichting:

De provincie Utrecht heeft met de regio Utrecht West afspraken gemaakt rond de OMU, waarin onder andere ruimte komt voor schuifruimte ten behoeve van herstructurering van bedrijventerreinen. Oorspronkelijk was de locatie Wulverhorst bedoeld voor uitplaatsing van een transportbedrijf. Wij achten de locatie Wulverhorst ongewenst als bouwlocatie vanwege het cultuurhistorisch waardevolle landschap. De provincie wil een betrouwbare partner zijn en gemaakte afspraken nakomen. Om die reden verzoeken wij GS in overleg met de betrokken gemeenten in Utrecht West een alternatieve locatie te vinden en deze voor te leggen aan PS.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat niet alleen over dit punt van de heer De Kruif, maar ook over het vorige punt. Het gaat over afspraken en over een betrouwbare overheid. Ik wil hem niet onthouden dat wat hij net zei niet klopt. Ik gebruik daarvoor de woorden van de heer Konings van de VVD in die zelfde vergadering, waarin over het Akkoord van Utrecht gesproken werd, en die het heeft over EHS, groene contour en later over megastallen. Wij zeiden daarbij met elkaar dat wij geen megastallen wilden.

De heer DE KRUIF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil er wel op reageren. Ik ben heel benieuwd naar de reactie van de gedeputeerde. Ik ben er bijna van overtuigd dat het een andere groene contour betrof, maar ik kan het ook verkeerd hebben en dan zal ik het ruitelijk toegeven. Ik hoop dus dat de gedeputeerde er een antwoord op heeft.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil beginnen met het bedanken van het college, in het bijzonder de heer Krol voor de voorbereiding van dit grote stuk van zo 'n 200 pagina 's. Ik wil ook de ambtenaren bedanken, die ik ook succes wil wensen met de uitvoering van de PRS. Er komt veel bij hen te liggen in het vooroverleg met de gemeenten. Ik wil de collega 's van met name RGW bedanken voor de prettige sfeer waarin wij tot dit stuk hebben kunnen komen. Ik hoop dat wij die prettige sfeer in de verdere vergadering kunnen voortzetten.

Ik wil kort onze visie op de PRS schetsen en dan ingaan op onze amendementen en een korte reactie geven op de komende amendementen.

Deze structuurvisie staat voor ons in het teken van het loslaten, de kunst van het loslaten. Het is bij de jeugdzorg ook genoemd, maar het is ook hierop van toepassing. Wij gaan ten eerste van toetsingsplanologie naar ontwikkelingsplanologie. Wij gaan niet meer elk bestemmingsplan bekijken en daarop alsnog ons stempel zetten, of niet, maar wij gaan meer met ontwikkelingen mee en vooroverleggen voeren. Dat past beter bij de rol van een middenbestuur, wat betreft mijn partij. Het is echter wel spannend, want hoe doe je dat met een gemeente met maar 0,8 fte ruimtelijke-ordeningsambtenaar? De gemeenten mogen nu dus bewijzen dat die 0,8 fte voldoende is om alle kennis in huis te hebben of een netwerk aan te boren om die kaders goed te kunnen invullen. Ten tweede komen er geen aanvragen meer voor onthefingen om te bouwen buiten de rode contour. Daarvoor hebben wij nu een 'voor-wat-hoort-wat-principe '. Dan kunnen wij die rituele dans in de commissie ook overslaan. Ten derde hebben wij het Eiland van Schalkwijk. Dat is ook loslaten tot in het extreme met de uitnodigingsplanologie. Het is een soort speeltuin binnen het protocol en binnen de kaders van de structuurvisie. Niemand weet nog wat er gaat gebeuren. Het is dus een groot experiment.

Last but not least: de groene contour en de EHS. Utrecht doet het wat dat betreft anders dan andere provincies, maar volgt wel initiatieven in de groene contour: wordt die ontwikkeld? Sommige partijen willen liever geen initiatieven, andere juist weer wel. Kan de groene contour voldoende tegenwicht bieden aan de EHS? Ik hoorde in de laatste commissievergadering de tendens om dingen uit die EHS te halen. Dat zou kunnen en moeten worden opgevangen in die groene contour.

In grote lijnen zijn wij tevreden met het voorstel van Gedeputeerde Staten. Op sommige punten zien wij het graag anders. Mijn dochter zei vanochtend: papa, ik wil niet dat je naar je werk gaat. Wij staan hier echter als politici om onze controlerende en kaderstellende rol te vervullen met onder meer amendementen.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor de heer Thonon vragen naar de verhouding tussen de groene contour en de EHS. Wat is eigenlijk het standpunt van D66 zelf? Vindt D66 dat de groene contour de plek is waar de EHS wordt gerealiseerd met andere middelen of gaat zij mee met het CDA en de VVD die dit gebied eigenlijk min of meer opgeven?

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! D66 staat voor: voor wat hoort wat. Wij zouden ervoor zijn de groene contour in te vullen, al dan niet gefinancierd door andere bronnen of gefinancierd door LTO 's of andere organisaties.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Even voor de zekerheid: bedoelt de heer Thonon: invullen als EHS? Juist. Akkoord.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ons eerste amendement heet: Provincie Utrecht krijgt nieuwe energie. Het voorstel van het college is om alleen bij grootschalige verstedelijking duurzame energie te bereiken. Wij zien ook graag dat bij herstructurering, transformatie van kantoren en kleinschalige ontwikkelingen gekeken wordt naar de mogelijkheden voor duurzame energie en energiebesparing.

Amendement A7 (D66, GroenLinks, PvdA): Provincie Utrecht krijgt nieuwe energie

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

- 1. in de PRS onder 4.4.2, Ruimte bieden voor duurzame energie, de tekst:
"Wij streven bij gebiedsontwikkelingen naar zelfvoor-*

zienendheid voor energie. Wij nemen bij verstedelijking en uitbreiding hiervan de voorwaarde op dat gemeenten en initiatiefnemers in ruimtelijke plannen een onderbouwing opnemen over de wijze waarop het plan rekening houdt met energiebesparing en het toepassen van duurzame energiebronnen. ";

wordt gewijzigd in:

"Wij streven bij gebiedsontwikkeling naar zelfvoorzienendheid voor energie. Wij nemen bij verstedelijking en renovatie, herstructurering, transformatie en uitbreiding hiervan de voorwaarde op dat gemeenten en initiatiefnemers in ruimtelijke plannen dienen te beschrijven op welke wijze invulling wordt gegeven aan energiebesparing en de inzet van duurzame energie, waarbij onder meer wordt gedacht aan toepassing van restwarmte, warmt-koudeopslag en aardwarmte, zonne-energie en biomassa. "

- 2. in de PRV Artikel 3.1 stedelijk gebied:*
- 3. "Indien het ruimtelijk plan betrekking heeft op grootschalige verstedelijking bevat de toelichting een beschrijving van de wijze waarop rekening is gehouden met overstromingsgevaar en een beschrijving van de wijze waarop rekening is gehouden met energiebesparing en het toepassen van duurzame energiebronnen. "*

wordt gewijzigd in:

- 3. "De toelichting op het ruimtelijk plan bevat een beschrijving van de wijze waarop rekening is gehouden met energiebesparing en het toepassen van duurzame energiebronnen. Indien het ruimtelijk plan betrekking heeft op grootschalige verstedelijking bevat de toelichting een beschrijving van de wijze waarop rekening is gehouden met overstromingsgevaar. "*
- 3. in de PRV onder Toelichting artikel 3.1. Stedelijk gebied aan het derde lid toe te voegen: "
Bij zowel het bouwen als renoveren van kantoren en woningen en bedrijfsruimten als het herstructureren of aanleggen van woonwijken en bedrijventerreinen is het van belang dat gemeenten en initiatiefnemers nadenken over het gebruik van alternatieve vormen van energie en energiebesparende technieken (o.a. toepassen van restwarmte, warmte-koudeopslag en aardwarmte). Hiermee dragen ruimtelijke plannen bij aan het doel van 10% duurzaam energiegebruik in 2020 zoals verwoord in de PRS. "*

Toelichting:

Het huidige artikel is alleen van toepassing op groot-schalige verstedelijking (lees: nieuwbouw). Dit terwijl ook bij het herstructureren van bestaande bedrijventerreinen en kantoren zich kansen op het gebied van duurzame energie en energiebesparing kunnen voordoen. Met het nieuwe artikel beogen we ook kleinschalige ontwikkelingen en herstructureringen binnen de rode contour te stimuleren deze kansen te bekijken. Stimuleren, want dit artikel houdt geen gebod in op het toepassen van duurzame energie of energiebesparende technieken. En specifiek binnen de rode contour, omdat daar de meeste kansen liggen.

Dan een visie op de ondergrond. Er zijn twee redenen dat wij voor een structuurvisie voor de ondergrond zijn. Het eerste argument is dat de ontwikkelingen voor de ondergrond erg hard gaan. Die ontwikkelingen kunnen elkaar in de weg zitten. Ik noem grondwaterwinning, aardwarmte en WKO (warmte-koudeopslag). Er is één document nodig, waarin je al die belangen tegen elkaar kunt afwegen. Dat zou voor ons zijn: een structuurvisie ondergrond.

Het tweede argument. Het Rijk is bezig met een rijks-structuurvisie op de ondergrond. Die is eind dit jaar klaar, maar als wij daar onze eigen visie tegenaan kunnen zetten, zal dat het indienen van zienswijzen op het Rijk aanzienlijk vergemakkelijken. Dan weten wij als provincie waar wij staan. Dan staan wij sterker ten opzichte van wat het Rijk wel of niet wil.

Amendement A8 (D66, GroenLinks, PvdA): gevraagd: één visie op de ondergrond.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. in de PRS in paragraaf 4.1.1 Duurzaam bodemgebruik de tekst:
"Om dit te ondersteunen overwegen we in de uitvoeringsperiode van de PRS een structuurvisie voor de ondergrond op te stellen. Of we dit gaan doen is vooral afhankelijk van de vraag of er een provinciale

regierol voor de ondergrond nodig is. Om deze vraag te beantwoorden voeren wij hierover eerst enkele pilots uit met gemeenten en andere betrokken partijen. "

wordt vervangen door:

"Daarom stellen we vóór 2015 een thematische 'Structuurvisie voor de ondergrond ' op. ";

2. in de PRS in paragraaf 4.1.1 Duurzaam bodemgebruik de tekst onder het kopje 'Realisatie ', achter 'participeren ':
"Overwegen of opstellen thematische 'Structuurvisie voor de Ondergrond ' nodig is. "

wordt vervangen door:

"Vóór 2015 een thematische 'Structuurvisie voor de ondergrond ' opstellen. ";

3. in de PRS in paragraaf 7.4 Uitvoeringsacties, actie D.1, de tekst:
"Onderzoek noodzaak opstellen thematische 'Structuurvisie voor de ondergrond '. Reikwijdte en invulling wordt samen met andere partijen bepaald."

wordt vervangen door:

"Opstellen thematische 'Structuurvisie voor de ondergrond '. Reikwijdte en invulling wordt samen met andere partijen bepaald. "

4. in de Nota van beantwoording paragraaf 4.1.1/2 structuurvisie ondergrond, de tekst:
"In een mogelijk op te stellen Structuurvisie Ondergrond zullen wij ingaan op verschillende gebruiken van de ondergrond (voor zover er een provinciale rol ligt), mede om duurzame ontwikkelingen (in onder- en bovengrond) te faciliteren. Dit kan aanleiding vormen tot het op onderdelen aanpassen van de PRS. In een structuurvisie Ondergrond zullen de risico 's van WKO-systemen aan de orde komen. Voor kernafval is het Rijk verantwoordelijk voor uitwerking van de Richtlijn van de Europese Commissie die lidstaten verplicht eigen kernafval in hun ondergrond op te slaan. De Nederlandse provincies hebben richting het Rijk kenbaar gemaakt dat zij de Nederlandse bodem niet geschikt achten voor de berging van kernafval. "

wordt vervangen door:

"In de op te stellen Structuurvisie Ondergrond gaan

wij in op verschillende gebruiken van de ondergrond (voor zover er een provinciale rol ligt), mede om duurzame ontwikkelingen (in onder- en bovengrond) te faciliteren. Dit kan aanleiding vormen tot het op onderdelen aanpassen van de PRS. In een Structuurvisie Ondergrond zullen de risico 's van WKO-systemen aan de orde komen. Voor kernafval is het Rijk verantwoordelijk voor uitwerking van de Richtlijn van de Europese Commissie die lidstaten verplicht eigen kernafval in hun ondergrond op te slaan. De Nederlandse provincies hebben richting het Rijk kenbaar gemaakt dat zij de Nederlandse bodem niet geschikt achten voor de berging van kernafval.

Toelichting:

De Utrechtse ondergrond wordt steeds drukker en het potentieel voor technieken als aardwarmte en warmte-koudeopslag (WKO) steeds groter. Ook op zaken als schaliegas- en drinkwaterwinning moet de provincie een visie formuleren. Het is dan ook niet de vraag of de provincie, maar eerder wanneer de provincie met een structuurvisie op de ondergrond moet komen. Aangezien eind 2013 het Rijk met een rijksstructuurvisie op de ondergrond komt, vormt dat een mooi vertrekpunt voor een eigen provinciale thematische structuurvisie op de ondergrond.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De heer Thonon noemt het Rijk bij de ondergrond. Is dat ten aanzien van andere onderwerpen ook zo? Als het Rijk iets vindt, wil de heer Thonon dat dan weer herzien, zoals de EHS, de natuurwetgeving, de Omgevingswet?

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Nee, ik heb het niet over herzien. Ik heb het over een eigen visie hebben. Als het Rijk een visie ontwikkelt, dan wil ik graag dat de provincie Utrecht daar een visie tegenover zet en dat wij met elkaar daarover in debat gaan. Dat wil ik eigenlijk.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De heer Thonon wil er in elk geval wel over in debat gaan? Wat wij namelijk graag zouden zien, zodra duidelijk is wat het Rijk werkelijk zal gaan doen, is dat wij als Staten goed in debat gaan over: waar gaan wij in mee en waar zijn wij als provincie gewoon eigenwijs?

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ja, volgens mij komt dat debat er al binnenkort. Er komt een startnotitie voor de structuurvisie op de ondergrond.

Ons amendement houdt in dat wij sowieso verder gaan met het opstellen van die structuurvisie. Eind van dit jaar komt de structuurvisie ondergrond van het Rijk. Dan ben ik er ook voor om een debat te voeren over wat wij ervan vinden. Ja.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Mijn vraag was of de heer Thonon dat dan ook wil voor andere onderwerpen. Dan hebben wij het over EHS of de heel belangrijke natuurwetgeving, de Omgevingswet. Daarin wordt de Wro herzien.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! De Omgevingswet is inderdaad een heel grote wet, waaraan ook consequenties zitten voor de provincies en, voorzover ik weet, met name ook voor de gemeenten. Ik begreep dat de VVD en de PvdA daarover wellicht komen met een motie. Ik kijk met belangstelling naar die motie.

Het derde amendement gaat over het NHC (Nationaal Hockey Centrum), waar de rode contour dusdanig is verlegd dat er veel ruimte komt voor andere ontwikkelingen dan het NHC. Die rode contour is naar onze smaak, en ook naar de smaak van de gemeente Utrecht, te ver naar buiten verlegd. Die willen wij weer terugleggen. Wij pleiten ervoor eerst de plannen van de gemeente af te wachten en daar al dan niet aan mee te werken en precies die ruimte te geven die zij nodig heeft voor het NHC en geen openingen te bieden voor ruimte voor woningbouw of wat dan ook in Maarschalkerweerd, wat nu nog een mooi groen gebied is.

Amendement A9 (D66, GroenLinks, SGP, VVD, PvdA): Nationaal Hockeycentrum: andere ontwikkelingen nee

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

- in de PRS onder 5.5.3.6, Stedelijk programma Utrecht, de tekst:*
- In het gebied Maarschalkerweerd zijn thans al met name stedelijk gelieerde (sport)functies gevestigd*

en is de vestiging van het Nationaal Hockeycentrum voorzien. Gezien de huidige functie en de beoogde toekomstige ontwikkelingen is deze locatie opgenomen in het stedelijk gebied. "

wordt gewijzigd in:

- "In het gebied Maarschalkerweerd zijn met name stedelijk gelieerde (sport)functies gevestigd en is de vestiging van het Nationaal Hockeycentrum voorzien. Zodra er concrete plannen zijn voor het Nationaal Hockeycentrum die een aanpassing van de rode contour noodzakelijk maken, zullen wij starten met een partiële herziening van de PRS en PRV. "
- In de PRS en PRV op de kaart de aanduiding stedelijk gebied van de stad Utrecht terug te leggen op dezelfde positie als waar deze lag in de ontwerp-PRS en -PRV van 20 maart 2012, zoals aangegeven op bijgaande kaart.

- In de Nota van beantwoording, onder 5.5.3/22 de tekst:

"Met betrekking tot de vestiging van het Nationaal Hockeycentrum in Maarschalkerweerd hebben wij in de tekst van 5.5.3.6. Stedelijk programma Utrecht aangegeven dat wij 'enige daarmede verband houdende verstedelijking ' acceptabel achten. De beoogde realisering van het plan voor de vestiging van het Nationaal Hockeycentrum, waar de sportstudio 's daar in ieder geval onder vallen , en ook andere verstedelijkingfuncties die daarmee verband houden (b.v. horeca; kleinschalige detailhandel) moeten niet worden uitgesloten. In het gebied zijn thans al met name stedelijk gelieerde (sport)functies gevestigd. Na een nadere afweging zijn wij van mening dat het gebied, gezien de huidige functie en de beoogde toekomstige ontwikkelingen, het best kan worden opgenomen in het stedelijk gebied. Wij zullen de rode contour ter plaatse aanpassen. (116) Bij de verdere ontwikkeling van dit gebied kunnen ook de mogelijkheden voor een eventuele 'groene loper ' over de A27 worden meegenomen (209). Tijdens de hoorzitting op 1 oktober jl. heeft indiener (116) aangegeven dat zij van mening is dat van opname van het hele gebied binnen de contour 'een verkeerd signaal ' uitgaat; de hoofdfunctie van het gebied Maarschalkerweerd moet groen en sport blijven, de ontwikkeling van het Nationaal Hockeycentrum is een uitzondering. Het is niet de intentie dat er steeds meer stedelijke en bebouwde functies in het gebied komen. Indiener is daarom van mening dat de contouraanpassing zich kan beperken tot de

eerder aangegeven omvang. Het uitsluitend opnemen van het Kampongterrein in het stedelijk gebied vinden wij niet wenselijk omdat dan een kleine enclave stedelijk gebied zou ontstaan, terwijl de aard van dit deel niet wezenlijk afwijkt van de functie die de rest van het gebied Maarschalkerweerd heeft (voornamelijk stedelijk gelieerde sportvoorzieningen). Overigens betekent opname in het stedelijk gebied niet dat het gebied verder dient te worden verstedelijkt of bebouwd. Het is aan de gemeente om daarin afwegingen te maken. "

Voorstel GS:

kaart: aanpassing stedelijk gebied Utrecht bij Haarrijnse Hoekje en Maarschalkerweerd. Toevoegen indicatieve aanduiding locatie NKOC. Aanpassing tekst PRS onder 5.5.3.6 met betrekking tot Maarschalkerweerd en NKOC.

wordt gewijzigd in:

"Met betrekking tot de vestiging van het Nationaal Hockeycentrum in Maarschalkerweerd hebben wij in de tekst van 5.5.3.6. Stedelijk programma Utrecht aangegeven dat wij 'enige daarmede verband houdende verstedelijking ' acceptabel achten. De beoogde realisering van het plan voor de vestiging van het Nationaal Hockeycentrum, waar de sportstudio 's daar in ieder geval onder vallen, en ook andere verstedelijkingfuncties die daarmee verband houden (b.v. horeca; kleinschalige detailhandel) moeten niet worden uitgesloten. In het gebied zijn thans al met name stedelijk gelieerde (sport)functies gevestigd. Tijdens de hoorzitting op 1 oktober jl. heeft indiener (116) aangegeven dat zij van mening is dat van opname van het hele gebied binnen de contour 'een verkeerd signaal ' uitgaat; de hoofdfunctie van het gebied Maarschalkerweerd moet groen en sport blijven, de ontwikkeling van het Nationaal Hockeycentrum is een uitzondering. Het is niet de intentie dat er steeds meer stedelijke en bebouwde functies in het gebied komen. Indiener heeft gevraagd om duidelijk aan te geven dat de ontwikkelingen ten aanzien van het Nationaal Hockeycentrum, inclusief de sportstudio 's, passen in dit deel van de kernrandzone van Utrecht. Om die reden hebben wij thans in de PRS opgenomen dat wij, zodra er concrete plannen zijn die een aanpassing van het stedelijk gebied van Utrecht noodzakelijk maken, zullen starten met een partiële herziening van de PRS en PRV. Bij de verdere ontwikkeling van dit gebied kunnen ook de

mogelijkheden voor een eventuele 'groene loper' over de A27 worden meegenomen (209). "

Besluit PS:

kaart: aanpassing stedelijk gebied Utrecht bij Haarrijnse Hoekje. Toevoegen indicatieve aanduiding locatie NKOC. Aanpassing tekst PRS onder 5.5.3.6 met betrekking tot NKOC. En figuur 5.5.3.2. aanpassing rode contour Utrecht Maarschalkerweerd, wordt geschrapt.

Toelichting:

De gemeente Utrecht heeft in haar zienswijze gevraagd om "duidelijk aan te geven dat de ontwikkelingen van ten aanzien van het Nationaal Hockeycentrum, inclusief de sportstudio 's, passen in dit deel van de kernrandzone van Utrecht ". Ook in haar mondelinge inbreng bij de hoorzittingen heeft de gemeente Utrecht nog eens gevraagd om duidelijkheid, maar aangegeven de verlegging van de rode contour tot aan de A27 wat te veel van het goede te vinden. Door nu in de PRS de medewerking toe te zeggen aan een partiële herziening van de PRS, geven we de gewenste duidelijkheid dat de ontwikkelingen passen, maar zetten we niet de deur open voor andere (ongewenste) verstedelijking in dit verder nog redelijk groene en open gebied. Kortom, via de partiële herziening is straks maatwerk mogelijk.

Dan natuur omzetten in EHS in de groene contour. Wat ons amendement wil zeggen, is dat wij natuur die in de groene contour is ontwikkeld, tot EHS om laten zetten door Gedeputeerde Staten. Dus als de natuur klaar is, kun je het gelijk omzetten tot EHS. Dat is dan geheel volgens het Akkoord van Utrecht, waarin ook staat dat natuur, ontwikkeld in de groene contour, tot EHS wordt verheven. Wij hoeven niet meer die vierjaarlijkse herziening van de PRS af te wachten.

Amendement A10 (D66, GroenLinks): Natuur in de groene contour wordt EHS

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

in PRV Artikel 4.12 Groene Contour een vijfde lid wordt toegevoegd met als tekst:

5. Gedeputeerde staten kunnen een gebied binnen de groene contour aanwijzen als Ecologische Hoofdstructuur waarvan de geometrische plaatsbepaling is vastgelegd in het GML-bestand en is verbeeld op de kaart Natuur wanneer de nieuwe natuur is vastgelegd in een ruimtelijk plan. "

Toelichting op het vijfde lid:

Binnen de groene contour kan op vrijwillige basis EHS gerealiseerd worden. De nieuw te realiseren EHS moet worden verankerd in een ruimtelijk plan. Op gemeentelijk niveau is de nieuwe EHS dan planologisch beschermd. In dit lid wordt geregeld dat Gedeputeerde Staten de nieuw te realiseren EHS kunnen aanwijzen als Ecologische Hoofdstructuur. Door de aanwijzing valt de nieuwe te realiseren natuur onder artikel 4.11 Ecologische Hoofdstructuur.

Toelichting:

De groene contour is van belang voor het functioneren van de EHS. In deze groene contour is de ambitie EHS te realiseren op vrijwillige basis. In het Akkoord van Utrecht is overeengekomen "dat deze groene contour onderdeel van de EHS wordt, op het moment dat hier daadwerkelijk realisatie van natuur heeft plaatsgevonden ". Het zou echter ook zo kunnen zijn dat de eigenaar of rechthebbende van de gronden om persoonlijke overwegingen deze status van bescherming zou willen krijgen. Het past binnen de bedoelde vrijwilligheid om dit binnen de groene contouren te honoreren.

Zolang het gebied echter niet planologisch is aangemerkt als EHS is niet duidelijk of hier ook een vergelijkbare planologische bescherming geldt. Daarom achten wij het van belang voor de natuur dat deze natuur zo spoedig mogelijk datzelfde beschermingsniveau krijgt. Deze bepaling biedt Gedeputeerde Staten een uitdrukkelijk instrument om hiervoor de nodige stappen te zetten.

Het volgende amendement gaat over natuurgebieden in de provincie die te lijden hebben onder verdroging. Deze natuurgebieden die te lijden onder verdroging heten TOP- en subTOPgebieden en verdienen wat ons betreft ruimtelijk bescherming tegen verdere verdroging. In het voorstel van Gedeputeerde Staten is er geen bescherming voor die gebieden opgenomen tegen verdere verdroging. Om de EHS robuust te laten zijn, heb je wel die goede waterhuishouding nodig. Het amendement kan daarmee

ook toekomstige kosten voorkomen voor herstel van die natuurgebieden om daar robuuste EHS te ontwikkelen. Er liggen ook verdrogende natuurgebieden buiten de EHS. Wij hebben nog een verstrekkender amendement om ook gebieden buiten de EHS, waar verdroging aanwezig is en die ook natuurgebieden zijn, want ze liggen in de groene contour, te beschermen. Ik antwoord dan even op de vraag van de PvdA, omdat ze 'EHS in waiting' zouden kunnen zijn.

Amendement A11 (D66, GroenLinks): TOP- en subTOP-gebieden in EHS beschermd tegen verdere verdroging

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. In de PRS in paragraaf 6.5.1.3 de tekst:
"Voor ontwikkelingen in de nabijheid van de EHS verzoeken wij de gemeente om het effect op wezenlijke kenmerken en waarden van de kwetsbare elementen te beschouwen. Het gaat daarbij onder andere om verdroginggevoelige gebieden. Dit verzoek is gericht op het voorkomen van verslechtering van de waterkwaliteit en -kwantiteit ter plaatse als gevolg van een voorgenomen ontwikkeling. Om dit verzoek voor deze gebieden te ondersteunen hebben wij verdroginggevoelige natuurgebieden binnen de EHS waarvoor wij een verdrogingsaanpak kennen, de TOP- en de subTOP-gebieden, toelichtend op de kaart opgenomen. Deze gebieden zijn afkomstig uit het Provinciaal Waterplan 2010-2015. De begrenzing van deze verdroginggevoelige natuurgebieden moet nog aangepast worden aan de nieuwe EHS-begrenzing. We hebben deze aangepaste begrenzing al verwerkt in het toelichtende object op de kaart. "

wordt vervangen door:

"Voor ontwikkelingen in de nabijheid van de EHS vragen wij de gemeente om het effect op wezenlijke kenmerken en waarden van de kwetsbare elementen te beschouwen. Het gaat daarbij onder andere om verdroginggevoelige gebieden die in de EHS

liggen. In het Waterplan 2010-2015 is aangegeven waar de verdroginggevoelige natuur ligt (kaart 12). De begrenzing van de TOP- en subTOP-gebieden is overgenomen in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en aangepast aan de nieuwe EHS-begrenzing. De begrenzing van deze gebieden in het Waterplan moet hierop nog aangepast worden.

Verdrogingsbestrijding is nodig voor het behoud / herstel van de kwaliteit van die delen van natuurgebieden die verdroginggevoelig zijn. Verdrogingsbestrijding is dus een middel om de EHS kwalitatief in orde te krijgen. Om een toename van de verdroging te voorkomen worden via het Waterplan eisen gesteld aan de waterhuishouding in en om de verdroginggevoelige natuurgebieden. Voor deze gebieden is namelijk het voorkomen van verslechtering van de waterkwaliteit en -kwantiteit ter plaatse als gevolg van een voorgenomen ontwikkeling belangrijk. Dit kan dus van invloed zijn op nieuwe ontwikkelingen in en nieuwe ontwikkelingen rondom de verdroginggevoelige natuur. Om die reden bevat de Provinciale Ruimtelijke Verordening, in aanvulling op het Waterplan, een regel die dit ondersteunt. "

2. aan de PRV het volgende artikel met bijbehorende toelichting wordt toegevoegd:
Artikel 4.11a TOP-gebieden en SUBTOP-gebieden
"Als 'TOP-gebieden' wordt aangewezen het gebied waarvan de geometrische plaatsbepaling is vastgelegd in het GML-bestand en is verbeeld op de kaart Natuur. Als 'subTOP-gebieden' wordt aangewezen het gebied waarvan de geometrische plaatsbepaling is vastgelegd in het GML-bestand en is verbeeld op de kaart Natuur. Een ruimtelijk plan bevat geen bestemmingen en regels die de waterhuishoudkundige situatie negatief beïnvloeden. De toelichting op een ruimtelijk plan bevat een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid ter zake en de wijze waarop hiermee in het plan is omgegaan. "

Toelichting Artikel 4.11a TOP-gebieden en SUBTOP-gebieden (gehele artikel)

Veel natuurgebieden, waaronder een aantal Natura 2000-gebieden, lijden op dit moment schade door (grond)watertekorten of door wateraanvoer van onvoldoende kwaliteit. Het gaat met name om grondwaterafhankelijke natuur langs de flanken van de heuvelrug, in de Gelderse Vallei en in het veenweidegebied. Voor de afweging is het van belang dat de waterhuishoudkundige

situatie niet verslechtert. Toegelicht moet worden tot welke keuzes de afweging heeft geleid.

- en de nummering van de PRV aangepast wordt aan het toegevoegde artikel.
1. Het object 'TOP- en subTOP-gebieden (toelichtend)', zoals opgenomen op de kaart Natuur van de PRS, toegevoegd wordt aan de kaart Natuur van de PRV met als naam 'TOP- en subTOP-gebieden' met daaromheen een bufferzone van circa 500 meter. "

Amendement A12 (D66, GroenLinks): TOP- en subTOP-gebieden ook buiten EHS beschermd

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. In de PRS paragraaf 6.5.1.3, de tekst:
"Voor ontwikkelingen in de nabijheid van de EHS verzoeken wij de gemeente om het effect op wezenlijke kenmerken en waarden van de kwetsbare elementen te beschouwen. Het gaat daarbij onder andere om verdroginggevoelige gebieden. Dit verzoek is gericht op het voorkomen van verslechtering van de waterkwaliteit en -kwantiteit ter plaatse als gevolg van een voorgenomen ontwikkeling. Om dit verzoek voor deze gebieden te ondersteunen hebben wij verdroginggevoelige natuurgebieden binnen de EHS waarvoor wij een verdrogingsaanpak kennen, de TOP- en de subTOP-gebieden, toelichtend op de kaart opgenomen. Deze gebieden zijn afkomstig uit het Provinciaal Waterplan 2010-2015. De begrenzing van deze verdroginggevoelige natuurgebieden moet nog aangepast worden aan de nieuwe EHS-begrenzing. We hebben deze aangepaste begrenzing al verwerkt in het toelichtende object op de kaart.

wordt vervangen door:

"Voor ontwikkelingen in de nabijheid van de EHS verzoeken wij de gemeente om het effect op wezenlijke kenmerken en waarden van de kwetsbare elementen te beschouwen. Het gaat daarbij onder andere om

verdroginggevoelige gebieden. Dit verzoek is gericht op het voorkomen van verslechtering van de waterkwaliteit en -kwantiteit ter plaatse als gevolg van een voorgenomen ontwikkeling. Om dit verzoek voor deze gebieden te ondersteunen hebben wij verdroginggevoelige natuurgebieden waarvoor wij een verdrogingsaanpak kennen, de TOP- en de subTOP-gebieden, toelichtend op de kaart opgenomen. Deze gebieden zijn afkomstig uit het Provinciaal Waterplan 2010-2015. Deze gebieden liggen deels binnen en deels buiten de EHS.

2. De aanduiding voor de TOP- en subTOP-gebieden in de PRS verruimd wordt naar de gebieden zoals aangegeven op de bijgaande kaart en zoals opgenomen in het Waterplan 2010-2015 op kaart 12;
3. Het object 'TOP- en subTOP-gebieden' op de kaart Natuur in de PRV opgenomen wordt zoals opgenomen in het Waterplan 2010-2015 op kaart 12, met daaromheen een bufferzone van circa 500 meter;
4. aan de PRV het volgende artikel met bijbehorende toelichting wordt toegevoegd:

Artikel 4.11a TOP-gebieden en SUBTOP-gebieden
"Als 'TOP-gebieden' wordt aangewezen het gebied waarvan de geometrische plaatsbepaling is vastgelegd in het GML-bestand en is verbeeld op de kaart Natuur. Als 'subTOP-gebieden' wordt aangewezen het gebied waarvan de geometrische plaatsbepaling is vastgelegd in het GML-bestand en is verbeeld op de kaart Natuur. Een ruimtelijk plan bevat geen bestemmingen en regels die de waterhuishoudkundige situatie negatief beïnvloeden. De toelichting op een ruimtelijk plan bevat een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid ter zake en de wijze waarop hiermee in het plan is omgegaan. "

Toelichting Artikel 4.11a TOP-gebieden en SUBTOP-gebieden (gehele artikel):

Veel natuurgebieden, waaronder een aantal Natura 2000-gebieden, lijden op dit moment schade door (grond)watertekorten of door wateraanvoer van onvoldoende kwaliteit. Het gaat met name om grondwaterafhankelijke natuur langs de flanken van de heuvelrug, in de Gelderse Vallei en in het veenweidegebied. Voor de afweging is het van belang dat de waterhuishoudkundige situatie niet verslechterd. Toegelicht moet worden tot welke keuzes de afweging heeft geleid.

- en de nummering van de PRV aangepast wordt aan het toegevoegde artikel.

5. In de Nota van beantwoording paragraaf 6.5.1/7 Ecologische Hoofdstructuur en verdroging, de tekst: Reactie GS:

De constatering van de NMU is juist dat herijken van de EHS de verdroging niet oplost. De TOP-lijst is sinds de introductie een middel geweest om de aanpak van de verdroging te prioriteren. Het past in onze ogen niet om bij de aanpak van verdroging hoge prioriteit te geven aan gebieden buiten de EHS. Dat is dan ook de reden waarom we de begrenzing van de TOP- en subTOP-gebieden afstemmen op de herijkte EHS.

Voorstel GS:

Geen aanleiding tot aanpassing.

wordt vervangen door:

Reactie PS:

De constatering is juist dat herijken van de EHS de verdroging niet oplost. De TOP-lijst is sinds de introductie een middel geweest om de aanpak van de verdroging binnen de EHS te prioriteren. Wij hebben bij het opstellen van het ontwerp geoordeeld dat het niet past om bij de aanpak van verdroging hoge prioriteit te geven aan gebieden buiten de EHS. Dit leidt echter inderdaad tot het schrappen van een deel van de in de praktijk verdroogde gebieden van de kaart. Omdat de verdroogde gebieden in verbinding staan met de EHS of in mogelijk toekomstige EHS liggen (de groene contour) zullen wij toch de volledige TOP- en subTOP-gebieden als object op de PRS-kaart zetten, conform de begrenzing in het Waterplan 2010-2015, kaart 12.

Voorstel PS:

Aanpassen van de PRS- en PRV-kaart Natuur door de begrenzing van het object TOP- en subTOP-gebieden op te nemen conform de begrenzing in het Waterplan 2010-2015, kaart 12, waarbij het object 'toelichtend' is op de PRS-kaart.

Toelichting:

De provincie Utrecht heeft de regie over de verdrogingsbestrijding, en de uitvoering ervan is veelal in handen van de waterschappen. De provincie legt de prioriteit bij de bestrijding van de verdroging in de EHS en groene contour. Maar ook buiten de EHS liggen waardevolle gebieden die aandacht en bescherming verdienen, zeker ook omdat zij aansluiten op gebieden in de EHS en er één watersysteem mee vormen, of omdat ze in de groene

contour liggen en daarmee potentiële EHS zijn. Dit amendement dient ertoe om de TOP- en subTOP-gebieden buiten de EHS ook (letterlijk en figuurlijk) op de kaart te zetten en te beschermen.

In deze eerste termijn willen wij kort reageren op voorstellen van andere partijen die al zijn gedaan en voorstellen waarvan wij weten dat die er komen.

De fractie van de VVD heeft een amendement ingediend over Van Ooijen. Soms moet je breder kijken dan alleen ruimtelijke ordeningsafwegingen. Voor ons is verkeersveiligheid en leefbaarheid in Woerden belangrijk. Wij zouden ons om die reden wel kunnen voorstellen dat wij het amendement zouden steunen. Wij willen wel graag de toezegging van het college dat er bij de aanleg van dit deel van de ontsluitingsweg Bravo voor wordt gezorgd dat het materieel van het bedrijf de weg kan gebruiken. Anders moeten die grote wagens over kleine polderweggetjes en dan komen wij misschien van de regen in de drup.

Dan de golfbaan bij Woerden. D66 is altijd kritisch op ontwikkelingen in het landelijk gebied. Wij vinden dit echter een mooie kans om een aantal dingen te realiseren. Overigens, in tegenstelling tot wat de NMU (Natuur- en Milieufederatie Utrecht) en de LTO (Land- en Tuinbouworganisatie) beweren, ligt deze ontwikkeling in cope-verkaveling. Het is gewoon kleigrond, waar nog nooit copen zijn geweest. Die liggen in veengrond ten noorden en ten westen van het dorpje. Daarnaast wordt de strokenverkaveling helemaal meegenomen in het ontwerp, zoals wij dat hebben gezien. Het levert een nieuw extra recreatiegebied op dat wordt omsloten door een fietspad en een wandelpad, met nieuwe natuur en extra waterberging. Het waterschap heeft aangegeven dat die waterberging in dit deel van het gebied broodnodig is.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het is ook agrarisch cultuurlandschap, landschap Het Groene Hart, een landbouwkerngebied en daarnaast ligt een stiltegebied. Dat zijn behoorlijk ingrijpende zaken natuurlijk. Dan moet je je echt afvragen of dat nu zo 'n verrijking is voor dat gebied.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Van mijn fractie mag men verwachten dat zij niet over een nacht ijs gaat. Wij hebben op de kaart gekeken hoe de verkavelingsstructuur eruit ziet. Het is inderdaad in de CHS (Cultuurhistorische Hoofdstructuur). Omdat wij vinden dat het slotenpatroon zo mooi is meegenomen in het ont-

werp, hebben wij daar geen bezwaar tegen. Wat betreft het stiltegebied: volgens mij is golf best een sport die je in stilte kunt bedrijven .

De PvdA heeft een motie over participatie windenergie. Die is nog niet ingediend. Daar komen wij later op terug. Het CDA heeft iets gezegd over Wulverhorst. De overheid moet inderdaad een betrouwbare partner zijn in herstructureringsopgaven, maar wij zien ook de weerstand die dit gebied en het bebouwen daarvan oproept. Wij hopen dat de provincie en de gemeente de locatie herbekijken en verder ingaan op de ingeslagen weg van herstructurering.

Wij hebben moeite met wat in het amendement van het CDA en consorten staat over het schrappen van deze locatie, maar misschien blijkt aan het einde van de dag dit de minst slechte locatie te zijn, waar die schuifruimte voor herstructurering te vinden is. Dan is het zonde om dit al op voorhand uit te sluiten.

Verder hebben wij een vraag aan de indieners om de term 'zo mogelijk ' bij de OMU-toetsing te schrappen, omdat wij er als provincie grip op willen houden of het echt om herstructurering gaat en of er echt winst te behalen is bij mogelijke uitplaatsing.

Dan IJsseloord. Het is een mooie illustratie van een proces hoe mensen onderling problemen oplossing, waarbij de overheid faciliteert. Wat dat betreft: een typisch D66-thema. Ook het resultaat mag er zijn. Als dat een ontwikkeling is die wij in de kernrandzone hebben – één hectare rood, vier hectare groen – dan zouden wij daarvoor kunnen tekenen. Wij hebben wel moeite met de één hectare bedrijventerrein bovenop de al toegekende hectares in het regionaal convenant bedrijventerreinen. Wij horen graag van de indieners wat zij daarvan vinden.

Dan ga ik even vooruitlopen. GroenLinks zal een amendement indienen over windmolenlocaties. Wat ons betreft is dat een ideale mix van lokaal draagvlak en het belang van het halen van de realisatienorm die wij met het Rijk en met andere provincies hebben afgesproken.

Wat betreft het Binnenveld, ook een amendement van GroenLinks, zijn wij ervoor de druk erop te houden en een verzorgingsbeginsel in te bouwen. Wij willen geen ontwikkelingen toestaan die een robuuste EHS in de toekomst onmogelijk maken.

De PvdD heeft een amendement mee-ondertekend om de houtkades terug te brengen in de EHS. Het blijkt namelijk uit de Expertmeeting Natuur 2.0 dat de beste verbindingszones die je maar kunt hebben, beschutting

geven en open water hebben. Daar voldoen deze houtkades prima aan. Ze herbergen zelf weinig soorten, maar ze zorgen des te meer voor migratie van soorten. Dat is voor ons erg belangrijk.

Tot slot ondertekenen wij een amendement van de ChristenUnie mee, om de Oude Hollandse Waterlinie, althans de zichtbare elementen in dat gebied op de kaart te zetten en qua EHS of CHS te beschermen.

De VOORZITTER: Dient u uw amendementen in de tweede termijn in?

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ja.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Voordat ik onze amendementen kort zal toelichten en ook zal indienen, een paar algemene opmerkingen over de structuurvisie en de bijbehorende verordening.

Wij van de PvdA (Hilariteit). Dat deed ik expres.

Wij van de PVV in Utrecht proberen altijd in mogelijkheden te denken. Niets is onmogelijk, als je dat wilt.

Tijdens de hoorzittingen, waar de indieners van zienswijzen het woord mochten voeren, werden wij echter hard geconfronteerd met wat er allemaal niet mogelijk is of beter: niet wenselijk bleek te zijn. Daar gaat het natuurlijk in deze visie om: wat wil de provincie planologisch wel en wat wil zij niet?

Gekozen is voor een zogenaamd sturingsmodel met een heleboel thema 's die binnen deze ruimtelijke structuurvisie vallen. Een gevolg daarvan is natuurlijk dat er geen enkele partij in onze provincie is die zich met alle onderdelen van deze visie kan verbinden. Wij ervaren veel onderdelen in de visie als een beperking van vrijheden en wij zien dan ook dat met dat sturen het stuur vaak een andere kant opgaat dan in de door ons gewenste richting. Wij hebben de voor ons het meest in het oog springende onderwerpen dan ook bij de horens gevat en daarvoor amenderingen gemaakt. Een aantal amendementen van andere partijen hebben wij medeondertekend; die laat ik hier dan ook buiten beschouwing.

De redactie van onze amendementen is soms behoorlijk aangepast door het team van Ruurd Jonge Poerink, zoals dat ook afgesproken was. Voor al dat werk hulde vanuit onze fractie. Wat zullen jullie blij zijn als dat werken er vandaag opziet.

Ik begin met de verordening. Samen met het CDA en de SGP hebben wij een amendement gemaakt, omdat wij willen dat er ook uitbreiding voor een veehouderij mogelijk is in de zogenaamde waterbeschermingsgebieden, de

uitbreiding tot die 2,5 hectare bouwblok.

Amendement A14 (CDA, PVV, SGP): agrarische bedrijven en waterwingebieden

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht,

besluiten:

aan het statenvoorstel toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. in PRV artikel 4.13 Agrarische bedrijven, de tekst:
"5bde uitbreiding vindt niet plaats in waterbeschermingsgebieden; "
en
6a de uitbreiding vindt niet plaats in waterbeschermingsgebieden; " wordt geschrapt en de nummering in dit artikel conform deze wijziging wordt aangepast;
2. en in PRV Toelichting Artikel 4.13 Agrarische bedrijven, de tekst:
"Met betrekking tot b: het betreft de artikelen Beschermingszone drinkwaterwinning en Infiltratiegebied Utrechtse Heuvelrug. "
wordt geschrapt.
3. in de Nota van beantwoording paragraaf 6.6.1/2 Omvang agrarische bouwpercelen groter 1,5 ha, de tekst:
"Grootschalige uitbreiding van veebedrijven in beschermingszones drinkwaterwinning staan wij niet toe omdat er bij zeer grote concentraties van dieren ook grotere risico 's zijn op bodemvervuiling met schadelijke of vermestende stoffen (o.a. bij eventuele calamiteiten tijdens mesttransport of mestopslag). Het is weliswaar zo, dat door de extra milieueisen de emissie van NH3, geur- en fijnstofuitstoot per dier lager kan zijn, maar door de forse toename van het aantal dieren bij opschaling naar een grotere stal, zal de totale milieubelasting door NH3 en de mestproductie groter zijn (zie hiervoor LEI rapport Schaalvergroting, van v.d. Meulen uit 2011). "

wordt vervangen door:

"Grootschalige uitbreiding van veebedrijven in beschermingszones drinkwaterwinning staan wij in

de ontwerp-PRS niet toe omdat er bij zeer grote concentraties van dieren ook grotere risico 's zijn op bodemvervuiling met schadelijke of vermestende stoffen (o.a. bij eventuele calamiteiten tijdens mesttransport of mestopslag). Wij zijn het met indiener eens dat het onderscheid voor wel of geen waterwingebieden niet nodig is, met als motivatie dat we al vragen om een vermindering van de milieubelasting. "

Voorstel GS:

Geen aanleiding tot aanpassing.

wordt vervangen door:

Besluit PS:

In de PRV vervalt bij de voorwaarden voor doorgroei van bouwpercelen boven 1,5 hectare de voorwaarde ten aanzien van waterbeschermingsgebieden.

Toelichting:

Ook in waterbeschermingsgebieden zijn veehouderijen aanwezig die voor hun voortbestaan vergroting van hun bouwperceel verlangen. Bij deze vergroting moet worden aangetoond dat vermindering van de milieubelasting wordt gerealiseerd; dit komt het waterbeschermingsgebied alleen maar ten goede. Bovendien bestaat er geen causaal verband tussen bouwblok grootte en mate van vervuiling van grondwater en minimaliseren de eisen die gesteld worden aan groeien tot boven de 1,5 ha de kansen op een verdere vervuiling juist.

Dan de voorwaarden die gesteld zijn aan uitbreiding naar 2,5 hectare bouwblok. Die voorwaarden zijn streng. Dat vinden wij goed, maar voor wat betreft de voorwaarde dat een veehouder, als hij die uitbreiding mag doen, ook moet aantonen dat hij de volksgezondheid verbetert, dan vinden wij dat echt niet kunnen. Dat vinden wij een soort ongerechtvaardigd verlangen, want volksgezondheid is een abstract begrip; dat kun je niet onderverdelen in een soort categorie. Dus het is bijna niet doenlijk voor een veehouder aan te tonen dat hij de volksgezondheid verbetert. Dus ook die zaak zouden wij geschrapt willen zien uit de PRV.

Amendement A13 (PVV): agrarische bedrijven_01

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het statenvoorstel toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. in PRV artikel 4.13 Agrarische bedrijven de tekst:
"5fde uitbreiding draagt bij aan verbetering van de volksgezondheid." en "6de uitbreiding draagt bij aan verbetering van de volksgezondheid." wordt geschrapt;
2. in PRV Toelichting artikel 4.13 Agrarische bedrijven de tekst:
"Met betrekking tot d, e en f: Maatgevend is een verbetering ten opzichte van de bestaande wettelijke normen, zodanig dat de betreffende uitbreiding een duidelijke bijdrage levert aan de ontwikkeling van een mens-, dier- en milieuvriendelijke landbouw. Mogelijkheden om hier invulling aan te geven zijn onder andere:
 - het voldoen aan de Maatlat Duurzame Veehouderij van de Stichting Milieukeur;
 - de vergroting van de beschikbare ruimte per gehouden dier, oftewel grotere ruimtebehoefte bij gelijkblijvende veebezetting en het "beter leven sterrensysteem" van de Dierenbescherming;
 - het verkleinen van hindercontouren via het sterk verminderen van afvalstromen, ammoniakuitstoot, fijnstofuitstoot en geurhinder en de inzet van Beste Beschikbare Technieken (Plus);
 - het aantoonbaar verminderen/verkleinen van risico 's voor gezondheid van werknemers, omwonenden en bezoekers van het bedrijf of de omgeving van het bedrijf. ";

wordt vervangen door:

"Met betrekking tot d en e: Maatgevend is een verbetering ten opzichte van de bestaande wettelijke normen, zodanig dat de betreffende uitbreiding een duidelijke bijdrage levert aan de ontwikkeling van een mens-, dier- en milieuvriendelijke landbouw. Mogelijkheden om hier invulling aan te geven zijn onder andere:

- het voldoen aan de Maatlat Duurzame Veehouderij van de Stichting Milieukeur;
- de vergroting van de beschikbare ruimte per gehouden dier, oftewel grotere ruimtebehoefte bij gelijkblijvende veebezetting en het "beter leven sterrensysteem" van de Dierenbescherming;
- het verkleinen van hindercontouren via het sterk verminderen van afvalstromen, ammoniakuitstoot, fijnstofuitstoot en geurhinder en de inzet van Beste Beschikbare Technieken (Plus). ";

2. in de Nota van beantwoording paragraaf 6.6.1/2 Omvang agrarische bouwpercelen groter 1,5 ha, de tekst:

"Dat volksgezondheid in relatie tot veehouderij ruimtelijk relevant is, is gebleken tijdens de Q-koortsepidemie in 2009/2010, waarbij besmetting van mensen vooral optrad in de buurt van besmette geitenbedrijven. De omstandigheid dat op dit moment de precieze relatie tussen veehouderij en volksgezondheid en de effectiviteit van maatregelen om risico 's te verminderen beperkt ontwikkeld zijn, betekent niet dat het aspect volksgezondheid genegeerd kan worden. Wij verwachten dat gedurende de looptijd van de PRS (2013-2028) meer duidelijkheid zal komen over de relatie veehouderij en gezondheid en mogelijke maatregelen. ";

wordt vervangen door:

"Dat volksgezondheid in relatie tot veehouderij ruimtelijk relevant is, is gebleken tijdens de Q-koortsepidemie in 2009/2010, waarbij besmetting van mensen vooral optrad in de buurt van besmette geitenbedrijven. Het is tegelijkertijd waar dat op dit moment de precieze relatie tussen veehouderij en volksgezondheid en de effectiviteit van maatregelen om risico 's te verminderen beperkt ontwikkeld zijn. Dit is aanleiding om volksgezondheid nu niet op te nemen. ";

Voorstel GS:

Geen aanleiding tot aanpassing.

wordt vervangen door:

Besluit PS:

In de PRV vervalt bij de voorwaarden voor doorgroei van bouwpercelen boven 1,5 hectare de voorwaarde ten aanzien van volksgezondheid.

Toelichting:

Het als voorwaarde opleggen aan een veehouderij dat aangetoond moet worden dat een uitbreiding een bijdrage levert aan de verbetering van de volksgezondheid is een ongerechtvaardigd verlangen en daarmee onrechtmatig. Er bestaat geen wet op de volksgezondheid als zodanig, evenmin een indeling in categorieën van volksgezondheid. De milieuvoorwaarden waaraan wel voldaan moet worden zijn mede in het belang van de volksgezondheid en derhalve als voorwaarden meer dan voldoende.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Aangezien de heer Scherer dit amendement indient, ga ik ervan uit dat hij dit goed heeft onderzocht. Hij heeft zeker met de GGD van Nederland een gesprek gevoerd of een rapport van de GGD gelezen. Klopt dat?

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik weet niet waarom de heer Bekkers die vraag, of dat klopt, stelt.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dat klinkt eigenlijk al als een nee.

Aangezien hij kennelijk niet heeft geïnformeerd bij de GGD of het inderdaad onmogelijk is voor agrariërs of veehouders om de effecten voor de volksgezondheid te verbeteren, zal ik de heer Scherer helpen. De GGD geeft aan dat er zeer veel aspecten zijn, waarbij dat zeer behulpzaam zou kunnen zijn. Bijvoorbeeld het antibioticagebruik is enorm. Dat kan veel lager. Het is overigens ook een reden waarom het niet zo verstandig is dat in waterbeschermings- en wingebieden nog meer toe te staan. Bijvoorbeeld ook de afstand tot bebouwing, het werken aan beter management, waarin je de uitloop van dieren beter controleert, de sluizen tussen verschillende delen van het bedrijf: kortom, er zijn tal van maatregelen te nemen, waardoor de effecten op de volksgezondheid daadwerkelijk minder kunnen worden en de risico 's minder worden. Ondernemers kunnen daaraan uitstekend voldoen. Daarmee is eigenlijk alleen maar gezegd, dat volgens de GGD Nederland, die toch waakt over de gezondheid van ons allen, het zeer goede voorwaarden zijn en dat het doenlijk is om die van ondernemers te vragen. Misschien kan de heer Scherer daar een volgende keer toch iets nader op ingaan.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind het geweldig dat de heer Bekkers de kwaliteit van mijn bijdrage verhoogt, maar hij heeft het ook over risico 's. Volksgezondheid is natuurlijk buitengewoon belangrijk, maar je kunt niet van een ondernemer verlangen dat hij aantoon dat het verbetert. Je kunt wel eisen stellen – dat vinden wij heel goed – op het gebied van milieubelasting. Daaronder zijn zo ongeveer alle zaken die de heer Bekkers noemt te scharen.

Ik ga naar mijn volgende amendement, ook een verordnungszaak. Dat betreft de afstand van windturbines tot woningen. Als er dan toch windturbines komen in onze provincie, dan vinden wij het absoluut gerechtvaardigd dat wij als aanvullende voorwaarde in de PRV opnemen

dat er minstens een afstand tussen woningen en windturbines moet zijn van 1500 meter. Dat is vooral gebaseerd op onderzoek dat is gedaan door een club uit Denemarken. Voor de geïnteresseerden kan ik vertellen welk rapport dat is. Daaruit blijkt overduidelijk dat er ernstige geluidhinder ontstaat door windturbines en ernstige geluidhinder is gewoon een bedreiging van de persoonlijke levenssfeer. Het lijkt mij dat deze wijziging, deze aanvulling, statenbreed gesteund kan worden.

Amendement A15 (PVV): windenergie locaties

De Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht,

Besluiten

aan het statenvoorstel toe te voegen:

'met dien verstande dat:

1. *de PRV, artikel 2.6 Windenergielocatie, het derde lid als volgt wordt aangevuld:*

, mits een afstand van 1.500 meter in acht wordt genomen met betrekking tot woningen.

2. *De PRV, artikel 2.6 Windenergielocatie, toelichting als volgt wordt aangevuld:*

Vierde lid: De laagfrequente geluidproductie van windturbines veroorzaakt ernstige geluidhinder. Ernstige geluidhinder leidt volgens het Europese Hof voor de Rechten van de Mens tot aantasting van de persoonlijke levenssfeer. Daarom dient deze afstand tot woningen in acht te worden genomen.

Toelichting: De laagfrequente geluidproductie veroorzaakt ernstige geluidhinder. Ernstige geluidhinder leidt volgens het Europese Hof voor de Rechten van de Mens tot aantasting van de persoonlijke levenssfeer en daarom is in Frankrijk en Duitsland deze 1500-eis ook wettelijk vastgelegd.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Als ik een amendement zou indienen om die regel ook toe te passen op snelwegen, zou de heer Scherer dat amendement dan steunen?

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Nee.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De heer Scherer zegt dat als je een windmolen gaat bouwen bij een bestaand huis, dat de afstand 1500 meter moet zijn. Stel dat je dat doet, betekent dat ook dat als de windmolen er staat, je vervolgens ook geen huis mag neerzetten binnen die 1500 meter? Wat zou dat betekenen voor de verstedelijkingsopgave of de woningbouwopgave die wij in deze provincie hebben? Ik kan dat niet helemaal overzien. Overigens snap ik wel dat de heer Scherer in zijn betoog Denemarken aanhaalt, maar dat is een land dat even groot is als Nederland, maar dat maar vijf miljoen inwoners heeft. Dan is die 1500 meter iets gemakkelijker te realiseren dan in Nederland, want dat is toch iets dichter bevolkt.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik haal Denemarken aan, maar ik haal Denemarken in zoverre aan dat dat rapport dat ik noemde, door een paar Denen is geschreven. Die 1500 meter is vooral, en dat is interessant, wettelijk vastgelegd in Duitsland en in Frankrijk. Ik zou allen hier willen oproepen om de weerstand die er toch al is in onze provincie tegen windenergie, zoals wij allemaal hebben kunnen horen in de hoorzittingen, daaraan op zijn minst in zoverre tegemoet te komen dat wij deze voorwaarde vastleggen. Wij hebben het over een verordening. Als er woningen te dichtbij staan, in de cirkel van 1500 meter, dan dus geen windturbines. Dat was voor de heer Balemans ook niet zo 'n noodzaak, zei hij in zijn bijdrage.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Nu mijn vraag in omgekeerde zin. Als die windmolens er staan, mag er dan ook geen huis worden gebouwd in een straal van 1500 meter daaromheen? Wat zou dat volgens de heer Scherer betekenen voor de woningbouwopgave die wij hebben? Komt die dan niet in gevaar?

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Nee, die komt niet in gevaar, maar het plaatsen van die windturbines komt in gevaar.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wij zitten toch nog steeds met die 60 Megawatt die wij moeten neerzetten. Als die windturbines er staan, dan mag rond 1500 meter daaromheen niks gebouwd worden. Kan de heer Scherer aangeven of daar een probleem komt met de woningbouwopgave?

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! In mijn overtuiging komt er nooit een probleem met de woningbouwopgave, maar wel een probleem met de wens om windenergielocaties aan te wijzen. Daar kan een probleem ontstaan. De persoonlijke levenssfeer wordt beschermd door het Europese Verdrag voor de Mensenrechten, zoals de heer Balemans ongetwijfeld weet. Iedere rechter in ons land zal dat voorrang geven op alle andere wet- en regelgevingen. Dat lijkt mij voldoende antwoord op de vraag.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Als ik de regels, zoals de heer Scherer nu beschrijft, toepas en ik bouw in deze provincie toch nog 60 Megawatt aan windenergie, aan windmolens, in gebieden die voldoen aan de eis die hij noemt en als ik dan 68.000 woningen moet bouwen en ik mag, omgekeerd, daar niet binnen een straal van 1500 binnen de dan bestaande windmolenlocaties bouwen, kan de heer Scherer mij garanderen dat het woningbouwprogramma dan geen gevaar loopt als ik die 60 Megawatt heb neergezet?

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het woningbouwprogramma zal dan misschien andere richtingen gaan zoeken. Ik geloof dat wij nog locaties hebben in de boeken: Rijnenburg. Daar staan volgens mij nog helemaal geen windmolens. Mijnheer Balemans, de windmolens gaan dan dicteren waar je of wel of geen woningen mag bouwen. Bezint eer je begint. Daarom willen wij graag dat wij het besluit gewoon vier jaar uitstellen. Laten wij eens meer studeren op de effecten van windenergie. Nut en noodzaak: er is zoveel discussie over. De heer Balemans ziet nu de problemen al als hij dit zou ondersteunen.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik zie wel problemen komen met andere programma's en andere opgaven die wij ook hebben. De vraag is of je dan niet het ene gat dicht en het andere gat gaat graven. De VOORZITTER: U heeft de vraag drie keer gesteld. Ik denk dat u het moet doen met het antwoord dat u gekregen hebt.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoorde de heer Scherer spreken over wensen en draagvlak. Denkt hij dat er zoveel draagvlak is bij de bevolking voor uitstoot van kolencentrales? Een van de alternatieven daarvoor is windenergie. Denkt de heer Scherer dat er veel draagvlak is voor het subsidiëren van de olie-import

ten van instabiele regimes, zoals Saudi-Arabië, Rusland? Is het niet veel beter het heft in eigen handen te nemen en daar de Hollandse windenergie tegenover te stellen?

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De heer Thonon zal niet verbaasd zijn als ik zeg nee. Nee, dat is niet beter. Natuurlijk is windenergie op zee peperduur; nog duurder dan op land. Dan ben je echter wel af van de hinder die het kan veroorzaken voor onze burgers. De heer Thonon vraagt mij of er draagvlak is voor dit en voor dat. Het gaat mij hier echter om het beschermen van de persoonlijke levenssfeer van onze burgers in Utrecht. Daar gaat het om als je windturbines plaatst. Alle insprekers die er waren, privé-personen, maar ook ondernemers, hebben allemaal uitdrukkelijk hun zorg geuit die je kunt rangschikken onder persoonlijke levenssfeer die zal worden bedreigd. Daar kom je met zo 'n eis, die in Duitsland en in Frankrijk wettelijk is verankerd, behoorlijk aan tegemoet.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wat ons betreft is er al voldoende onderzoek gedaan. Die onderzoeken worden ook meegenomen in de milieueffectrapportages, die gedaan worden als er windmolenparken worden neergezet. Wat ons betreft is het daar voldoende ingekaderd.

Ten tweede. Als wij de norm van 60 Megawatt – of wat het ook wordt – in 2020 willen halen, kunnen wij het ons niet veroorloven nog vier jaar lang te studeren en dan pas te gaan beginnen met ontwikkelen.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De heer Thonon weet dat wij er anders over denken. Ik probeer hem dat nog een beetje toe te lichten via mijn laatste amendement.

Het volgende amendement betreft de kern Cabauw in de gemeente Lopik. Samen met de fractie van de SGP hebben wij een amendement dat ertoe moet leiden dat daar een uitbreidingslocatie komt voor 30 woningen. Daar is een buitengewoon sympathieke Stichting Vocus, die daar al het een en ander heeft gerealiseerd. Wij willen eigenlijk deze mogelijkheid als handreiking aan hen mogelijk gemaakt zien worden.

Amendement A16 (PVV, SGP): 30: woningen voor de kern Cabauw

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4

februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het statenvoorstel toe te voegen:

met dien verstande dat:

- 1. in de PRS onder 5.5.4.1, stedelijk programma Lopik, de tekst:
"Het woningbouwprogramma voor de gemeente Lopik is 300 woningen, met een onderverdeling van 180 woningen binnenstedelijk en 120 woningen uitbreiding. De uitbreiding wordt voorzien op de locaties Benschop-oost (80 woningen) en Lopik-oost (40 woningen). Beide locaties zijn al in de Structuurvisie Streekplan 2005-2015 opgenomen. Bij de planvorming en ontwikkeling van deze uitbreiding dient rekening te worden gehouden met de langetermijneffecten en bijkomende hogere kosten door de ligging in voor bodemdaling gevoelig gebied. "*

wordt gewijzigd in:

Het woningbouwprogramma voor de gemeente Lopik is 330 woningen, met een onderverdeling van 180 woningen binnenstedelijk en 150 woningen uitbreiding. De uitbreiding wordt voorzien op de locaties Benschop-oost (80 woningen), Lopik-oost (40 woningen) en Cabauw (30 woningen). De eerste twee locaties zijn al in de Structuurvisie Streekplan 2005-2015 opgenomen. Bij de planvorming en ontwikkeling van deze uitbreiding dient rekening te worden gehouden met de langetermijneffecten en bijkomende hogere kosten door de ligging in voor bodemdaling gevoelig gebied. "

- 2. in de PRS paragraaf 5.2 Wonen, de tabel als volgt komt te luiden: Woningbouwprogramma 2013-2028*

Regio	Binnen-stedelijk	Uitbreiding	Totale woningbouw programma
Regio Utrecht	32.545	7.750	40.295
Regio Amersfoort	11.970	4.510	16.480

Regio West	4.610	320	4.930
Regio Zuid Oost	6.125	325	6.450
Totaal provincie	(81, 1 %) 55.250	(18,9 %) 12.905	68.155

3. in de PRS paragraaf 5.5.4. regio West, de tabel als volgt komt te luiden:

*1) Voor wat betreft bedrijventerreinen is IJsselstein ingedeeld bij Regio West

4. op de kaart van de PRS en PRV een aanduiding "toekomstige woonlocatie" ten zuidoosten van de kern Cabauw wordt toegevoegd, volgens bijgevoegde kaart;

5. in de PRV, bijlage Wonen, de vermelding "Lopik, 120" wordt gewijzigd in "Lopik, 150";

6. in de Nota van beantwoording, onder 5.5.4/03, Stedelijk programma Lopik - algemeen, de tekst:

Reactie GS:

"Indiener heeft zijn zienswijze tijdens de hoorzitting op 27 september jl. toegelicht. In de PRS is het woningbouwprogramma voor de gemeente Lopik (waar Cabauw deel van uitmaakt) 300 woningen. Daarvan zijn 120 woningen voorzien op uitleglocaties bij Benschop en Lopik. Beide locaties waren ook al opgenomen in de Structuurvisie Streekplan 2005-2015. In de PRS is geen uitbreidingslocatie opgenomen in Cabauw. Cabauw ligt in een waardevol open agrarisch cultuurlandschap (veenweidegebied), dat bovendien gevoelig is voor bodemdaling. In Cabauw wordt er in de komende jaren nog een woningbouwlocatie binnen de rode contouren gerealiseerd. Het is denkbaar dat er binnen de rode contouren de kern Cabauw of in de bebouwing van de aangrenzende linten (b.v. via ruimte-voor-ruimte of splitsing van boerderijen) ook nog enige toevoeging van woningbouw zal plaatsvinden. Daarmee zijn er naar onze mening op dit moment voldoende mogelijkheden voor de kern Cabauw, waarbij ook de ligging nabij Lopik en Schoonhoven in ogenschouw wordt genomen. Het opnemen van een extra uitbreidingslocatie is nu dan ook niet aan de orde. Het is voor de komende jaren de uitdaging de ontwikkelingen binnen de rode contouren te gebruiken om de leefbaarheid in stand te houden. Daarbij merken wij op dat het woningbouwprogramma in de PRS elke vier jaar herijkt wordt. "

Voorstel GS:

Geen aanleiding tot aanpassing.

wordt gewijzigd in:

Reactie PS:

"Indiener heeft zijn zienswijze tijdens de hoorzitting op 27 september jl. toegelicht. In de PRS zijn 120 woningen voorzien op uitleglocaties bij Benschop en Lopik. Beide locaties waren ook al opgenomen in de Structuurvisie Streekplan 2005-2015. Naar aanleiding van de zienswijze hebben wij tevens een uitbreidingslocatie opgenomen bij Cabauw.

Voorstel PS:

In PRS en PRV toevoegen "toekomstige woningbouwlocatie" bij de kern Cabauw.

Toelichting:

Gezien de bijzondere wijze waarop de stichting Vocus een bijdrage heeft geleverd aan de instandhouding en leefbaarheid van een kleine kern in de gemeente Lopik, komt het deze 'non-profit' organisatie toe een verdere kleinschalige ontwikkeling van woningbouw te kunnen realiseren in de kern Cabauw en daartoe de door haar gewenste uitbreidingslocatie toe te voegen.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Is dit niet de makkelijkste oplossing? Valt er niet veel meer te zeggen voor de sterkere en moeilijkere oplossing en dit via een kernrandvisie te regelen? Mijn fractie heeft ook geworsteld met Cabauw, met Overberg, met Zegveld; daar liggen kleine woningbouwopgaven. De PRS regelt dat met kernrandvisies. Is dat voor Cabauw niet een veel betere oplossing? Dat lijkt mij beter dan dat wij hier en daar een paar contouren verleggen en het probleem op allerlei andere plekken onopgelost laten.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Met alle respect voor het inzicht van de heer De Heer in dat opzicht: wij vinden dat daar de rode contour makkelijker verlegd kan worden ten gunste van 30 woningen. Daarmee stimuleer je de leefbaarheid van de kern. De heer De Heer kent het hele verhaal. Hetzelfde geldt voor Overberg. Ook daarover komt een amendement, al mag ik dat van de voorzitter nog niet zeggen. Dat amendement gaan wij steunen. Het spijt mij dus, maar wij kijken er anders tegenaan.

Dan Abcoude. Hetzelfde verhaal. Toch ligt het daar een beetje anders. In Abcoude was oorspronkelijk dat gebied, dat bekend staat onder de Bongronden, binnen het

oude streekplan. Ten gunste van een stuk grond van de gemeente Abcoude, de toenmalige gemeente Abcoude, is daar met de touwtjesmethode een rode contour verschoven. Wij vinden dat onterecht. Wij willen dat graag ongedaan maken. Ik dacht dat de gemeente De Ronde Venen enthousiast daarover is. Ons amendement wordt gesteund door de fractie van de SGP. Waarvoor dank.

Amendement A17 (PVV, SGP): stedelijk programma "Ronde Venen "

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht; besluiten: aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2

Waverveen, De Hoef en Amstelhoek. Het woningprogramma voor de gemeente De Ronde Venen is 1.700 woningen. Dit programma kan geheel via binnenstedelijke woningbouw worden gerealiseerd. De gemeente heeft veel woningbouwmogelijkheden binnen de bestaande rode contouren. Belangrijke projecten zijn onder meer Marickenzijde, het Estafetteproject, Westerheul, Winkelbuurt, Haitsmahof, Rondweg/Stationslocatie en de zgn. Bongronden, naast een aantal kleinere projecten. "

2. in de PRS en PRV de aanduiding stedelijk gebied van de kern Abcoude uit te breiden, zoals aangegeven op bijgaande kaart;
3. in de Nota van beantwoording onder 5.5.4/11, Stedelijk programma De Ronde Venen - rode contour, de tekst: "zienswijze van: 169, 240

Woningbouw (in aantal woningen)			Bedrijventerrein (in ha.)			
	Binnenstedelijke woningbouw	Uitleg	Totaal	In stedelijk gebied	Uitbreiding	Totaal
Lopik	180	120	300	0	0	0
Montfoort	270	80	350	0	2	3
Oudewater	300	0	300	0	3	3
De Ronde Venen	1.700	0	1.700	2	10	12
Woerden	2.160	90	2.250	6	0	6
IJsselstein *)				8,5	0	8,5
Totaal	4.610	290	4.900	16,5	15	31,5

toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. 1.in de PRS onder 5.5.4.4. Stedelijk programma De Ronde Venen, de tekst: "In de gemeente De Ronde Venen liggen de kernen Abcoude, Baambrugge, Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen, Waverveen, De Hoef en Amstelhoek. Het woningprogramma voor de gemeente De Ronde Venen is 1.700 woningen. Dit programma kan geheel via binnenstedelijke woningbouw worden gerealiseerd. De gemeente heeft veel woningbouwmogelijkheden binnen de bestaande rode contouren. Belangrijke projecten zijn onder meer Marickenzijde, het Estafetteproject, Westerheul, Winkelbuurt, Haitsmahof en Rondweg/Stationslocatie, naast een aantal kleinere projecten. "

wordt gewijzigd in:

"In de gemeente De Ronde Venen liggen de kernen Abcoude, Baambrugge, Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen,

Samenvatting: Indiener verzoekt tot aanpassing rode contour ten zuidwesten van Abcoude: zgn. Bongronden binnen de rode contour (169). Indiener is het niet eens met het niet meer opnemen in de PRS van een gebied tussen de Des Tombesweg, A2 en Piet van Wijngaerdtdlaan in Abcoude als in- of uitbreidingslocatie (240). Indiener verzoekt tot verdere aanpassing rode contour bij Amstelhoek (verlegging N201, zone rond bestaande tankstation) (169). "

Reactie GS:

"In 2009 heeft de gemeente Abcoude aan het college van GS verzocht om de toen nog open contour aan de zuidzijde te sluiten op een ruimere wijze dan in de Structuurvisie 2005 - 2015 was voorzien. Hiervoor is de zogenaamde touwtjesmethode toegepast. De gemeente was zodoende in staat om de locatie Winkelbuurt te ontwikkelen. De gemeente heeft ten behoeve van de oppervlakteneutrale toepassing van de touwtjesmethode een aantal gronden hiervoor in-

gezet. Het gaat om onder andere gronden ten noorden van de Burgemeester Des Tombesweg direct gelegen aan de Rijksweg A2 (Bongronden). Wij zien geen reden om van deze afspraak af te wijken en de Bongronden alsnog weer binnen de rode contour te leggen, mede gezien het feit dat de gemeente nog voldoende woningbouw mogelijkheden binnen de bestaande rode contouren heeft. Tijdens de hoorzitting op 27 sept. jl. werd duidelijk dat die eventuele woningbouw over ca. 10 jaar pas aan de orde is. Indien de noodzaak daarvoor wordt aangetoond, kan deze locatie bij een volgende herijking van het stedelijk programma aan de orde komen. (169, 240)

Al in het ontwerp van de PRS hebben we in de tekst van het stedelijk programma een passage opgenomen over de beoogde gebiedsontwikkeling bij Amstelhoek. Verlegging van de contour of opname van een toekomstige woningbouwlocatie in de PRS vinden wij nu niet aan de orde. In het kader van ons beleid voor de kernrandzones zien wij mogelijkheden voor een kwaliteitsverbetering van de kernrandzone aan de zuid- en oostzijde. Deze kansen hangen samen met de omlegging van de N201, sanering van glasopstanden en herontwikkeling van vrijkomende bedrijventerreinen. Behoud en vergroten van de zichtbaarheid van de Stelling van Amsterdam en het fort Amstelhoek is hierbij een randvoorwaarde. (169) "

Voorstel GS:

Geen aanleiding tot aanpassing.

wordt gewijzigd in:

zienswijze van: 169, 240

"Samenvatting: Indiener verzoekt tot aanpassing rode contour ten zuidwesten van Abcoude: zgn. Bongronden binnen de rode contour (169). Indiener is het niet eens met het niet meer opnemen in de PRS van een gebied tussen de Des Tombesweg, A2 en Piet van Wijngaerdtdlaan in Abcoude als in- of uitbreidingslocatie (240). Indiener verzoekt tot verdere aanpassing rode contour bij Amstelhoek (verlegging N201, zone rond bestaande tankstation) (169). "

Reactie PS:

In 2009 heeft de gemeente Abcoude aan het college van GS verzocht om de toen nog open contour aan de zuidzijde te sluiten op een ruimere wijze dan in de Structuurvisie 2005 - 2015 was voorzien. Hier voor is de zogenaamde touwtjesmethode toegepast.

De gemeente was zodoende in staat om de locatie Winkelbuurt te ontwikkelen. De gemeente heeft ten behoeve van de oppervlakteneutrale toepassing van de touwtjesmethode een aantal gronden hiervoor ingezet. Het gaat om onder andere gronden ten noorden van de Burgemeester Des Tombesweg direct gelegen aan de Rijksweg A2 (Bongronden). Tijdens de hoorzitting hebben indieners gepleit voor het weer opnemen van deze locatie in het stedelijk gebied van Abcoude. Bij nadere afweging zijn wij van mening dat, gezien het feit dat op deze locatie door een particuliere organisatie woningbouw kan worden gerealiseerd zonder dat de gemeente hierbij risico loopt en deze gronden reeds eerder in het stedelijk gebied waren opgenomen, de contour weer teruggedraaid moet worden volgens de 'oude situatie '.

Al in het ontwerp van de PRS hebben we in de tekst van het stedelijk programma een passage opgenomen over de beoogde gebiedsontwikkeling bij Amstelhoek. Verlegging van de contour of opname van een toekomstige woningbouwlocatie in de PRS vinden wij nu niet aan de orde. In het kader van ons beleid voor de kernrandzones zien wij mogelijkheden voor een kwaliteitsverbetering van de kernrandzone aan de zuid- en oostzijde. Deze kansen hangen samen met de omlegging van de N201, sanering van glasopstanden en herontwikkeling van vrijkomende bedrijventerreinen. Behoud en vergroten van de zichtbaarheid van de Stelling van Amsterdam en het fort Amstelhoek is hierbij een randvoorwaarde. (169)

Besluit PS:

Aanpassen tekst stedelijk programma en op de kaart PRS en PRV aanpassen stedelijk gebied van de kern Abcoude ter hoogte van de 'Bongronden '.

Toelichting:

De gemeente De Ronde Venen pleit uitdrukkelijk voor het behoud van deze locatie. Woningbouw op deze locatie vormt een vanzelfsprekende afronding van het bestaande dorpsgebied. Deze locatie was door Provinciale Staten weloverwogen opgenomen in het huidige Streekplan 2005 -2015. Door het hanteren van de zgn. touwtjesmethode is de gemeente bevoordeeld ten opzichte van de eigenaar van de Bongronden. Woningbouw op de Bongronden kan worden gerealiseerd zonder dat de

gemeente De Ronde Venen financieel risico loopt. Door het binnen de rode contouren brengen van deze gronden kunnen andere landschappelijke grenzen rondom Abcoude nadrukkelijk gevrijwaard blijven van bebouwing. Er moeten in de provincie Utrecht tot 2028 nog 65.000 woningen gebouwd worden.

De fractie van de SGP steunt ons ook met een amendement voor het realiseren van een distributiebedrijf in Breukelen, de Breukelerwaard. Daar gaat het eigenlijk over een relatief gering stukje grond achter het tankstation van Shell. Ons commissielid Jos van der Helm heeft zich vastgebeten in dit onderwerp. Hij heeft een buitengewoon goede toelichting erbij gegeven. Als je die stukjes grond binnen die rode contour brengt – gedeputeerde Van Lunteren zal daar misschien blij mee zijn – dan kan daar behoorlijk goed een distributiebedrijf zich vestigen. Het brengt veel werkgelegenheid met zich mee.

Amendement A18 (PVV, SGP): bedrijventerrein Breukelerwaard/maatschap Maeyfor Breukelen

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het statenvoorstel toe te voegen:

"met dien verstande dat:

- in de PRS aan paragraaf 5.5.3.5, Stedelijk programma Stichtse Vecht wordt toegevoegd:
"Aan de noordzijde van het bedrijventerrein Breukelerwaard in Breukelen is in het stedelijk gebied een uitbreiding van 7 hectare netto bedrijventerrein opgenomen in het stedelijk programma. "
- in de PRS, onder 5.3.1 bedrijventerreinen, de tabel als volgt komt te luiden:
Programma bedrijventerreinen 2013-2028 (in ha)

Regio	Binnenstedelijk	Uitbreiding	Totale programma bedrijventerrein
Regio Amersfoort	19,2	0	19,2
Regio Zuid Oost	3	12	15
Regio Utrecht *)	7	21	28
Regio West *)	16,5	15	31,5

Totaal provincie	45,7	48	93,7
------------------	------	----	------

*) in het kader van bedrijventerreinen is IJsselstein ingedeeld bij Regio West in plaats van Regio Utrecht

- in de PRS onder 5.5.3, Regio utrecht, de tabel als volgt komt te luiden:

*) Voor wat betreft bedrijventerreinen is IJsselstein ingedeeld bij Regio West

- in de PRS en PRV op de kaart het stedelijk gebied van de kern Breukelen wordt vergroot zoals aangegeuid op bijgaande kaart;
- in de PRV, de bijlage bedrijventerreinen, bij "Stichtse Vecht " onder "inbreidingslocatie " wordt aangevuld met "7 ";
- in de Nota van beantwoording, onder Stedelijk programma Stichtse Vecht - algemeen, de tekst:
"Ons is niets bekend over een mogelijke bedrijfsbestemming op deze gronden. In de PRS heeft deze locatie, conform het vigerende beleid, de aanduiding landbouwkerngebied. In deze gebieden heeft landbouw het primaat. In het algemeen zijn wij terughoudend met het mogelijk maken van nieuw bedrijventerrein. Daarvoor dient de locatie in ieder geval te zijn opgenomen in het regionale convenant bedrijventerreinen. In het regionale convenant bedrijventerreinen van de Regio Utrecht is geen uitbreiding opgenomen ten noorden van Breukelerwaard. Tijdens de hoorzitting op 1 oktober jl. heeft indiener de zienswijze toegelicht. Dit heeft bij ons niet geleid tot andere inzichten. (67) "
Voorstel GS:
Geen aanleiding tot aanpassing. "

wordt gewijzigd in:

"In het regionale convenant bedrijventerreinen van de Regio Utrecht is geen uitbreiding opgenomen ten noorden van Breukelerwaard. Tijdens de hoorzitting op 1 oktober jl. heeft indiener de zienswijze toegelicht. Dit heeft bij ons geleid tot het inzicht dat de ligging van de locatie uitstekend geschikt is voor de vestiging van een distributiecentrum. Daarom passen we de begrenzing van het stedelijk gebied ter plaatse aan en nemen we 7 hectare netto bedrijven-

terrein op in het stedelijk programma. (67) "

Besluit PS:

Toevoegen 7 hectare netto bedrijventerrein aan het stedelijk programma van de gemeente Stichtsevecht, aanpassen begrenzing stedelijk gebied van de kern Breukelen in PRS en PRV. "

Toelichting:

De ligging van de locatie - lijn Utrecht-Amsterdam - is essentieel voor het distributiecentrum. Eventuele alternatieven bevinden zich op buiten deze lijn en naar verwachting buiten de provincie. De komst van het bedrijf - van buiten de regio Utrecht - geeft een flinke impuls aan de werkgelegenheid (ca. 100 fte). Daarnaast is een aanzuijgende werking te verwachten van gerelateerde bedrijvigheid.

De aanpassing van de rode contouren is een logische, aangezien:

- de ligging en de vorm van de locatie door de uitbreiding van het bedrijventerrein een betere afscherming leveren van het aangrenzende woongebied;
- de locatie volledig is ingesloten tussen snelweg, spoor en kanaal en behalve een landbouwbestemming geen andere logische toepassingen kent;
- de snelweg en het aangrenzende benzinstation allesbehalve 'gezond' zijn voor deze landbouwgronden;
- de gemeente Utrecht geen bezwaren heeft, c.q. al heeft geanticipeerd in haar beleid op een noordelijke uitbreiding van de Breukelerwaard;
- de inmiddels gerealiseerde infrastructuur (wegen/openbaar vervoer) op de Breukelerwaard beter wordt benut;

De desbetreffende ondernemer is bereid tot het uitvoeren van natuurcompensatie.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter!

Is dit niet weer de meest makkelijke oplossing? Dichterbij het station, dichterbij de snelweg is heel veel plek. Wij hebben met de provincie en andere partners geprobeerd het bedrijventerrein heel dicht bij het station te revitaliseren. Dat is niet gelukt, maar daar is wel ruimte en plek. De druk op dat terrein blijft veel groter als wij de rode contour niet verleggen. Kortom, kiest de heer Scherer nu niet weer voor de gemakkelijkste oplossing, terwijl een moeilijker oplossing veel sterker is?

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb in het begin gezegd dat wij in mogelijkheden denken. Dan kiezen wij ook gewoon soms voor de gemakkelijkste oplossing. Dat is zo voor de hand liggend op dit terrein. De heer De Heer moet ook de toelichting lezen van onze amendementen. Misschien heeft iedereen die al gelezen, want wij hebben, en dat wist de voorzitter misschien niet, ruimschoots ...

De VOORZITTER: Dat wist de voorzitter wel, maar het gaat erom dat het publiek het debat kan volgen.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ja, maar ik debatteer natuurlijk niet met het publiek, hoewel ik het publiek graag goed wil informeren. Wij zijn niet voor niks volksvertegenwoordiger.

De VOORZITTER: Juist daarom.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrip uw standpunt. Ik heb daar alle begrip voor. Dus, mijnheer De Heer, wij zien het zo en u kunt ons daar niet vanaf brengen.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik kreeg de indruk dat de PVV aan het uitdelen is gegaan. Ik had de neiging te vragen welke ruimtelijke visie erachter zit. Wanneer krijgt een aanvrager nu wel een stukje grond

Woningbouw (in aantal woningen)				Bedrijventerrein (in ha.)		
	Binnenstedelijke woningbouw	Uitleg	Totaal	In stedelijk gebied	Uitbreiding	Totaal
Bunnik	275	1.000	1,275	0	0	0
De Bilt	670	0	670	0	0	0
Houten	1.700	250	1.950	0	10	10
Nieuwegein	2.000	0	2.000	0	10	10
Stichtse Vecht	1.800	0	1.800	7	1	8
Utrecht	22.750	5.000	27.750	0	0	0
Vianen	650	1.500	2.150	0	0	0
Zeist	2.200	PM	2.200	0	0	0
IJsselstein *)	500	0	500			
Totaal BRU	32.545	7.750	40.295	7	21	28

en wanneer niet? De heer Scherer heeft zelf al gezegd dat een deel van de visie vrijheid is. Nu blijkt dat de PVV ook een ander stukje vrijheid heeft, namelijk de gemakkelijke weg. Dat kan. Ieder heeft zo zijn visie natuurlijk. Daarvoor zijn er politieke verschillen. Kan de heer Scherer zich echter wel rekenschap geven van het feit dat er de afgelopen decennia regelmatig voor die gemakkelijke weg gekozen is, dat er uitleg van bedrijventerreinen is toegestaan, terwijl bestaande bedrijventerreinen verpauperden en waardoor wij nu met een enorme herstructureringsopgave zitten? Hoe neemt hij voor zijn rekening dat hij kennelijk met een visie van vrijheid en de gemakkelijke weg, geen einde maakt aan die traditie en zo herstructurering op geen enkele manier van de grond krijgt, als wij maar blijven uitdelen?

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wat vraagt de heer Bekkers nu eigenlijk? Ik deel helemaal niets uit.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dat is tekenend? Er wordt kennelijk uitgedeeld, maar er wordt niet eens nagedacht over wat de consequenties zijn op een groter schaalniveau. Dan wordt de PVV ter verantwoording geroepen. De PVV mag dat kiezen, maar dan moet zij wel staan voor de consequenties ervan. De heer Scherer zegt dan: Wat vraagt u nu eigenlijk? Sorry, maar zo kan ik geen zaken met hem doen.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat waren wij toch al niet van plan, geloof ik. Welke consequenties bedoelt de heer Bekkers?

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben één amendement samen ingediend.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Welke consequenties ziet de heer Bekkers dan ten tonele verschijnen op het gebied van ruimtelijke ordening als wij in Breukelerwaard toestaan dat het bedrijf dat zich daar wil vestigen en dat al heel veel grond in bezit heeft, zich daar daadwerkelijk ook kan vestigen?

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal het met alle plezier duidelijk maken. Het punt is als volgt. Wij hebben verouderde bedrijventerreinen die echt verpauperd zijn, waar soms nog leegstand is. Wij willen graag zuinig met de ruimte omgaan. Dat wil de heer Scherer ook. Hij vindt volksgezondheid belangrijk. Het is bewezen dat een groene omgeving daaraan bijdraagt,

dus daar moeten wij voor zorgen. Wij willen die terreinen dus vernieuwen, zodat het terreinen worden waar toekomstgerichte bedrijven zich goed kunnen vestigen. Als een bedrijf dat ergens een stukje landbouwgrond heeft gekocht en daar wenst uit te breiden dat wordt toegestaan, dan is natuurlijk wel de vraag bij de eerstvolgende die komt of wij dat dan weer gaan doen. Of is de vraag: deze wel en de volgende niet? Wij creëren zo willekeur ofwel een enorm precedent, waardoor de opgave die wij hebben met het aanpakken van verpauperde bedrijventerreinen niet van de grond komt.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben het niet met de heer Bekkers eens. Wij leveren op deze manier maatwerk. Het bedrijf dat zich daar wil vestigen heeft zich wel degelijk verdiept in alle andere mogelijkheden in de provincie, maar het kon nergens anders zijn bedrijfsvestiging realiseren. Dus, het spijt mij. In dit opzicht vinden wij elkaar niet.

Een volgend amendement komt wat laat. Daar kunnen wij niks aan doen. Het was volgens de ChristenUnie een soort los eindje dat nog aan elkaar geknoopt kon worden. Dat is een recreatievaarnet, dat wij graag als los eindje nog gerepareerd zouden willen zien.

Amendement A19 (PVV, ChristenUnie): recreatievaarnet.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013 ter behandeling van het statenvoorstel vaststelling van de PRS 2013 - 2028;

besluiten:

bij punt 6.7.3. toe te voegen:

"Op te nemen in de BRTN de vaarweg Oude Rijn tussen Woerden en Utrecht, de Hollandse IJssel en de Dubbele Wiericke als onderdeel van het recreatiervaarnet op kaart 13 (Recreatie)."

Toelichting:

- *Het is belangrijk het basistoervaarnet uit de BRTN te beschermen en in stand te houden.*
- *De Oude Rijn past in het plan "Oude Rijn Romeinse Waterbaan" en is een onderdeel van de Limes.*
- *Voor de Oude Rijn geldt in eerste instantie houden wat je hebt en op termijn, bij vervanging van kunstwerken, opheffen van knelpunten.*
- *Per 1 januari 2013 is de Hollandse IJssel overgedragen aan het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. Een veiligstelling via de PRS is van groot*

belang.

- De Hollandse IJssel voldoet aan de BRTN-normen.
- De Dubbele Wiericke ligt voor een deel in de provincie Utrecht en voor een deel in Zuid-Holland en voldoet aan de BRTN-normen.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Even iets over dit laatste amendement. Er wordt een aantal vaarten aan het basisrecreatienetwerk toegevoegd. Ik sta daar sympathiek tegenover. Dus wie weet is er toch nog sprake van zakendoen. Wat ik helder wil krijgen, is of dit vaarten zijn die ook in het op rijksniveau vastgestelde basisrecreatietoerwaarnetwerk zijn opgenomen en per omissie weggelaten zijn. Of is het een soort van provinciale toevoeging, omdat wij denken dat het Rijk die uit het oog heeft verloren?

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal de heer Bekkers hierop in tweede termijn antwoorden.

Ons laatste amendement gaat over windenergielocaties. Door het enthousiasme, zou je kunnen zeggen, door het team van de heer Jonge Poerink is de redactie van het amendement behoorlijk omver gegooid. Het lijkt erop, als je het amendement leest, dat wij nooit windenergie zouden willen. Dat is niet zo; dat willen wij wel. De teneur van het amendement is: gewoon uitstel om het besluit te nemen tot de volgende herijking, over vier jaar. Gezien alle discussies en alle onzekerheid, de onjuistheden en het weinige draagvlak dat wij zien voor windenergie, zouden wij dat graag zo geamendeerd willen zien.

Amendement A20 (PVV): locaties windmolens

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het statenvoorstel toe te voegen:

" met dien verstande dat:

1. in de PRS worden geschrapt:
 - a. Paragraaf 4.2.2.1 Windenergielocaties
2. in de PRS, paragraaf 4.2.2.2 de tekst:

"Beleid

Naast de specifiek aangegeven ruimte voor groot-schalige windturbines in het landelijk gebied, zijn windturbines met een ashoogte tot 20 meter onder

voorwaarden toegestaan in het gehele landelijk gebied. Deze voorwaarden zijn, naast algemene wettelijke bepalingen, gericht op het geven van voorrang aan het behoud of versterken van de kernkwaliteiten van het desbetreffende landschap boven het realiseren van turbines. Hierbij moet vanzelfsprekend met andere provinciale belangen rekening worden gehouden. "

wordt vervangen door:

"Beleid

In het gehele landelijk gebied zijn windturbines met een ashoogte tot 20 meter onder voorwaarden toegestaan. Deze voorwaarden zijn, naast algemene wettelijke bepalingen, gericht op het geven van voorrang aan het behoud of versterken van de kernkwaliteiten van het desbetreffende landschap boven het realiseren van turbines. Hierbij moet vanzelfsprekend met andere provinciale belangen rekening worden gehouden. ";

3. in de PRS, paragraaf 4.2.2.3 de tekst:

"Toelichting

In de gehele provincie Utrecht kunnen windturbines in het stedelijk gebied (binnen de rode contouren) worden gerealiseerd. Van de expliciet aangewezen windenergielocaties (zie paragraaf 4.2.2.1) liggen twee locaties al in het stedelijk gebied ('t Klooster en Lage Weide). In het stedelijk gebied geldt er geen minimum of maximum hoogte met betrekking tot de windturbines. De maximumhoogte volgt uit de inrichting van het stedelijk gebied. "

wordt vervangen door:

"Toelichting

In de gehele provincie Utrecht kunnen windturbines in het stedelijk gebied (binnen de rode contouren) worden gerealiseerd. In het stedelijk gebied geldt er geen minimum of maximum hoogte met betrekking tot de windturbines. De maximumhoogte volgt uit de inrichting van het stedelijk gebied. ";

4. in PRS paragraaf 7.4 Uitvoeringsschema, wordt geschrapt:
 - a. de rij met paragraaf 4.2.2.1 Windenergielocaties;
5. in de PRV wordt geschrapt:
 - a. Artikel 2.6 Windenergielocaties;

6. op de kaart van de PRR en PRV wordt geschrapt:

a. de aanduiding Windenergielocaties;

7. in de Nota van beantwoording worden daar waar dit relevant is de teksten als volgt gewijzigd:

Reactie PS:

Omdat:

- windmolens draaien op subsidie. Hiervoor heeft de regering voor 2013 al 3 miljard euro gereserveerd;
- wind slechts een zeer kleine toevoeging kan leveren aan de energiebehoefte;
- dat bewezen is dat het geluid van windmolens kan leiden tot ernstige gezondheidsklachten van omwonenden;
- windmolens per jaar tussen de drie en achthonderd vogels doden en twee tot drie keer zoveel vleurmuizen;
- een windmolen slechts in 18% van de tijd van het jaar stroom levert;
- een windmolen na ongeveer 15 jaar moet worden vervangen;
- een windmolen niet alleen op subsidie draait, maar ook op de gascentrale die als achtervang werkt;
- gezien de brede maatschappelijke discussie er in Nederland geen draagvlak is voor windmolens;
- dat het metaal neodymium, dat nodig is voor de productie van een van de onderdelen voor de generator, wordt gevonden in Baotou, China;
- dat zich door het winnen van dit metaal een milieu-/humanitaire ramp voltrekt middels een poel van 120 km² met borrelend giftig afval;
- dat uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat er grote twijfel bestaat of windmolens überhaupt CO₂-uitstoot besparen;
- dat nieuwe veelbelovende ontwikkelingen gaande zijn met 'molens' zonder wieken, geluidloos en 2,5 keer zoveel energie leverend dan de huidige molens;
- hebben alsnog besloten af te zien van het opnemen van windenergielocaties.

Besluit PS:

De windenergielocaties worden alle geschrapt. Bij de eerste herijking zullen we de noodzaak wederom overwegen.

Toelichting:

- windmolens draaien op subsidie. Hiervoor heeft de regering voor 2013 al 3 miljard euro gereserveerd;
- wind slechts een zeer kleine toevoeging kan leveren aan de energiebehoefte;
- dat bewezen is dat het geluid van windmolens kan

leiden tot ernstige gezondheidsklachten van omwonenden;

- windmolens per jaar tussen de drie en achthonderd vogels doden en twee tot drie keer zoveel vleurmuizen;
- een windmolen slechts in 18% van de tijd van het jaar stroom levert;
- een windmolen na ongeveer 15 jaar moet worden vervangen;
- een windmolen niet alleen op subsidie draait, maar ook op de gascentrale die als achtervang werkt;
- gezien de brede maatschappelijke discussie er in Nederland geen draagvlak is voor windmolens;
- dat het metaal neodymium, dat nodig is voor de productie van een van de onderdelen voor de generator, wordt gevonden in Baotou, China.;
- dat zich door het winnen van dit metaal een milieu-/humanitaire ramp voltrekt middels een poel van 120 km² met borrelend giftig afval;
- dat uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat er grote twijfel bestaat of windmolens überhaupt CO₂ uitstoot besparen;
- dat nieuwe veelbelovende ontwikkelingen gaande zijn met 'molens' zonder wieken, geluidloos en 2,5 keer zoveel energie leverend dan de huidige molens.

Er komt nog heel veel nieuws op ons af over windenergie. Er is op dit moment een bedrijf, genaamd Saphon, dat op een heel andere manier wind probeert om te zetten in energie, met een veel hoger rendement. Het is maar een simpel voorbeeld dat de techniek natuurlijk niet stilstaat. Er gaat zo ontzettend veel geld vanuit Den Haag in windenergie zitten — dat is echt niet gering — dat wij ons daarbij gewoon afvragen of je niet beter met al dat geld bijvoorbeeld onze oudere burgers niet zo vreselijk te korten. Er wordt een commerciële bank in ons land genationaliseerd, terwijl de banken die het echt goed doen, de Voedselbanken, niet worden genationaliseerd.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Met dat laatste punt kan ik een eind met de heer Scherer meegaan. Het eerste punt over de windenergie: waar was de PVV toen zij gedoogsteun verleende aan het vorige kabinet, als wij het over landelijke dingen hebben die de PVV had kunnen bereiken? Ten tweede. Wij zijn hier in de provincie Utrecht. Volgens mij subsidiëren wij geen windmolens. Volgens mij is dat geen argument voor verdere ruimtelijke afwegingen.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De heer

Thonon heeft een punt. Hij heeft daar gelijk in. Die ruimtelijke afweging leidt natuurlijk tot het grootschalig mogelijk maken van windenergie in Nederland. In de provincie Utrecht doen wij maar een luttele 1%. Dat is al bijna verwaarloosbaar op het totaal van wat wij in Nederland moeten gaan doen. Tja, ik vind het een goed idee om nog eens indachtig het verhaal van de heer Le Pair – ik weet niet of de heer Thonon erbij was – die met al zijn kennis en de studie die hij heeft gedaan, heel duidelijk aangaf: wees voorzichtig met zoveel geld daarin te investeren, is het niet een groene gekte wat je aan het doen bent, de huidige ideologische vergissing, studeer er nog eens op.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij moeten het inderdaad geen groene gekte laten worden en altijd naar redelijkheid kijken. Daarmee ben ik het helemaal eens. Waarmee wij problemen hebben is dat de heer Scherer zegt: een luttele 1%. Dat hebben wij afgesproken met het Rijk en met andere provincies. Ik vind dat wij daarvoor moeten staan en daar niet voor moeten weglopen.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Als je in je besluit meeneemt dat je het uitstelt, omdat je nog gaat studeren en gaat kijken naar alternatieven, naar betere, duurzame energievoorzieningen, dan loop je nergens voor weg. Dat zijn argumenten die je kunt verdedigen. Het zou misschien een signaal zijn naar mijnheer Kamp in Den Haag om terug te komen op zijn oorspronkelijke idee dat windenergie niet werkt.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Onze fractie blijft staan voor de afspraak met het Rijk om in 2020 een aantal Megawatt te realiseren. Dat is inderdaad 1% van de landelijke norm. Parallel daaraan ben ik het eens met de heer Scherer dat wij verder moeten kijken naar andere vormen van duurzame energie. Ik denk dat wij elkaar daarin kunnen vinden. Maar wel parallel.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Regelmatig spreken wij in Provinciale Staten over de besteding van tijd en geld, maar dat is slechts een van de vier dimensies waarin wij leven. Vandaag spreken wij over twee van de overige drie dimensies en een heel kleine stukje van die derde dimensie. De provincie Utrecht: een economisch welvarende en dynamische regio, waar veel mensen willen wonen, maar ook een gebied met waardevolle natuur, waardevolle landschappen, de draaischijf van Nederland voor autoverkeer en treinverkeer en

een rivierengebied met risico 's voor waterveiligheid en wateroverlast. En dat allemaal in de kleinste provincie van Nederland. Ga er maar aan staan. Dat is nog eens 'Puzzelen met de provincie '. GroenLinks complimenteert de portefeuillehouder en vooral de projectleider en zijn team dat de puzzel gelukt is. Zij hebben de statenleden de afgelopen weken uitstekend ondersteund, hetgeen wel heeft geresulteerd in de karrenvracht aan amendementen en daar zal ik ook nog mijn bescheiden bijdrage aan gaan leveren. Ook de collega 's in Provinciale Staten: hartelijk dank voor de open en inhoudelijke samenwerking en het debat dat wij de afgelopen periode met elkaar gevoerd hebben.

Voor GroenLinks is een van de belangrijkste thema 's de samenhang tussen verstedelijking en mobiliteit. Voor ons is het evident dat met een aanhoudende bevolkingsgroei en een aanhoudende mobiliteitsdruk de oplossing in deze regio zit in een beter OV-systeem met tram en regionale metrolijnen. Al zou asfalt nog soelaas bieden, wij hebben daar de ruimte niet eens meer voor. Een belangrijke schakel daarbij is de spoorlijn van Almere, Utrecht naar Breda. Die wordt genoemd in de structuurvisie, maar voor ons is die zo belangrijk dat wij een amendement zullen indienen om het bepleiten van voldoende spoorstations en de 'AUB-lijn ' expliciet in onze realisatieacties en rol van de provincie op te nemen.

Amendement A21 (GroenLinks): bepleiten voldoende spoorstations en spoorverbinding Almere-Utrecht-Breda

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 1 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

- 1. in de PRS in paragraaf 5.4.3., Openbaar vervoer in de tabel onder het kopje Realisatie aan het vakje naast 'stimuleren/participeren ' wordt toegevoegd: "Bij het Rijk bepleiten van voldoende spoorstations en de aanleg van een nieuwe spoorverbinding Almere-Utrecht-Breda"."*

Toelichting:

In de tekst van paragraaf 5.4.3 staat deze inhoud. Het is echter niet opgenomen als een invulling van de provinciale rol in het schema onder Realisatie. Omdat voor de mobiliteitsontwikkeling in samenhang met ruimtelijke ontwikkelingen voldoende spoorstations en de AUB-lijn essentieel zijn, is het passend deze inzet richting het Rijk als invulling van de provinciale rol op te nemen. De ruimtelijke relevantie bestaat erin dat bij ruimtelijke ontwikkelingen met deze inzet richting het Rijk rekening wordt gehouden.

Mobiliteit en ruimtelijke ordening is een van de relaties. Wij hebben onlangs ook nog het bodem-, water en milieubeleid vastgesteld. We beginnen het traject van een mobiliteitsvisie, het natuurbeleid 2.0. Als het amendement van D66 wordt aangenomen komt er ook een structuurvisie voor de ondergrond. Wij bespreken eigenlijk regelmatig dezelfde dingen in verschillende gelegenheden opnieuw. Mijn vraag aan Gedeputeerde Staten is: zou u willen onderzoeken of bij een volgende ronde van beleidsvorming wij middels één omgevingsvisie en –verordening al deze dossiers in een keer zouden kunnen behandelen, zodat wij echt samenhangend ruimtelijk fysiek beleid kunnen vormen?

De verstedelijkingskeuzes in de PRS die volgen uit de NV Utrecht. Wij steunen Gedeputeerde Staten om op het gebied van kantoren een halt toe te roepen en alleen nog op OV-knooppunten toe te staan.

Wij steunen ook de inzet op herstructurering van bedrijventerreinen. Dat moge zojuist duidelijk geworden zijn. Wij begrijpen dat daar soms schuifruimte voor nodig is. Vandaar het amendement samen met de fracties van de SGP, PVV, CDA, VVD en ChristenUnie.

Wij steunen dat de Ladder voor duurzame verstedelijking centraal wordt gesteld in ons beleid. Dat betekent: regionaal onderbouwen, regionaal behoeften realiseren, eerst binnenstedelijk en als je moet uitbreiden, dan op een plek die door meerdere vervoerswijzen ontsloten is. Het klinkt heel logisch, alleen als een wethouder al jarenlang bezig is geweest met een bouwplan in zijn hoofd – en nu komt dan die Ladder voor duurzame verstedelijking – zou hij dan in staat zijn om te beseffen dat in een buurgemeente zijn plan eigenlijk heel goed binnenstedelijk gerealiseerd zou kunnen worden en zou hij zeggen: mooi, fantastisch, goed dat die ladder er is, dan doen wij het toch in die andere gemeente en zie ik van mijn bouwplan af. Ik mag hopen dat GroenLinks-wethouders

dat inderdaad zullen zeggen.

In de NV Utrecht zijn afspraken gemaakt, maar dat was nog voordat die ladder in het Besluit ruimtelijke ordening kwam. Er zit dus een aantal locaties bij dat met elkaar is afgesproken, maar waarbij je je met name op het punt van die mobiliteit kunt afvragen of ze wel zo handig zijn: Vathorst-West, Rijnenburg, Hoef en Haag. Met name bij Hoef en Haag hebben wij het gevoel dat het toch vooral bouwen voor de file op de Lekbrug wordt. Om die reden zeggen wij dat de afspraken staan en dat de woningbouwbehoefte op dit moment is weergegeven. Alleen is het de vraag of de woningbehoefte daadwerkelijk zo zal uitpakken. Het kan ook zo zijn dat die 68.000 woningen pas na 2028 nodig zijn. Dan komt de reconstructie van de A12-zone aardig in de buurt en wij willen natuurlijk niet alle uitbreidingen al weggegeven hebben en die zone niet kunnen ontwikkelen.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben wel benieuwd naar de wijze van redeneren. De heer Bekkers zegt dat hij afspraken belangrijk vindt, maar als er daarna dan weer iets anders komt, dan moet je die weer gaan bekijken en gaan herzien. Interpreteer ik dat goed?

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het is puzzelen in deze provincie; dat heb ik aan het begin van mijn bijdrage gezegd. Wat wij vooral willen, is dat de ladder voor duurzame verstedelijking, zoals wij die met elkaar nu wellicht gaan vaststellen, inderdaad wordt toegepast. Dat betekent dat, als wij woningbehoefte hebben, wij eerst regionaal gaan bekijken of die betreffende woningbehoefte elders in de regio binnenstedelijk te realiseren is. Zo ja, dan gaat het daar gebeuren. Neem Hoef en Haag. Het woonmilieu dat daar gecreëerd zou worden, zou wellicht heel goed door middel van een herstructurering in de Kanaalzone van Nieuwegein gerealiseerd kunnen worden. Ik denk dat het een enorme uitdaging wordt voor de betreffende gemeenten om die samenwerking met elkaar te ontwikkelen in plaats van vast te blijven houden aan het zelfbedachte plan. Het antwoord op de vraag van mevrouw Blom is dus als volgt: met de toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking, is er woonbehoefte, hebben wij met elkaar afgesproken daarin te voorzien, kan het niet binnenstedelijk dan op een plek waar het multimodaal goed ontsloten is.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De heer Bekkers zegt het niet helemaal duidelijk. Hij zei dat afspraken belangrijk zijn, maar dat hij vervolgens toch

weer aan die afspraken wil tornen. De heer Bekkers weet dat wij het eens zijn met het principe van de duurzame ladder. Dat is geen punt; daarover zijn wij het eens. Het gaat hier echter om afspraken die wij niet alleen hebben genomen, maar samen met de gemeenten en met de andere provincies. Dan kunnen wij niet zomaar zeggen: er is nu een nieuwe, betere methodiek, dus wij moeten dat maar weer gaan veranderen.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De heer Bekkers zegt zelf dat hij de Ladder van duurzame verstedelijking van toepassing wil verklaren. Denkt hij niet dat daarmee een stuk van zijn probleem is opgelost als wij dat hier besluiten. Hoef en Haag is namelijk gefaseerd. Dan zouden wij in elk geval niet moeten blokkeren van: er mag niks. Is de heer Bekkers het met mij eens dat het ook jammer zou zijn als wij straks moeten constateren dat Vianen een hele binnenstedelijke bouwopgave heeft gerealiseerd en het gevoel krijgt dat zij op slot gaat? De heer Bekkers weet zelf hoe verhuisvriendelijk mensen over het algemeen zijn; men wil gemiddeld genomen niet verder weg dan drie kilometer van de plek waar men geboren is. Je kunt mensen niet altijd dwingen op andere locaties te gaan zitten. De heer Bekkers en ik zijn misschien de uitzonderingen, als ik zo de accenten van ons beluister. Het merendeel wil echter vaak in de eigen woonomgeving blijven zitten. Ik zou niet graag willen dat Vianen op slot gaat. De heer Bekkers zou dat misschien ook niet willen.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het antwoord op de vraag van mevrouw Blom is dat wij de afspraak respecteren, maar dat wij de volgorde waarin geredeneerd wordt – wanneer een bepaalde uitbreiding aan bod is – willen markeren aan de hand van de Ladder voor duurzame verstedelijking. Wij nemen de afspraak dus niet terug.

Dan de vraag van de heer Balemans. De wijze waarop de heer Balemans zijn vraag stelt, is interessant, want dat is precies de reden waarom ik samen met D66 een motie zal indienen die benadrukt de Ladder voor duurzame verstedelijking in de praktijk te brengen. De wijze waarop de heer Balemans zijn vraag stelt, klinkt nog een beetje als lokaal denken. Hij sprak over Vianen dat op slot zou zitten en hij sprak over de Vianense bevolking. Ik kan mij voorstellen dat er bij de Vianense bevolking behoefte is aan een specifiek woonmilieu en dat daar iets voor nodig is. Dat zijn dan niet de 1500 à 2000 woningen in Hoef en Haag. Ik ben wel geïnteresseerd in de onderbouwing, maar op dit moment geloof ik dat nog niet. Het gaat

erom dat wij met zijn allen bereiken dat wij daarover regionaal gaan nadenken, zodat wij het stedelijke gebied waar binnenstedelijk mogelijkheden zijn optimaal gaan benutten. Wellicht kan de heer Balemans die redenering met ons volgen: als iets eerst binnenstedelijk kan – terzijde: dat moet ook volgens de wet – dan moeten wij dat eerst realiseren. Komt er op een gegeven moment toch een uitbreiding aan de orde die noodzakelijk is, dan is dat aan de orde.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk niet lokaal, ik denk juist provinciaal. Natuurlijk, als VVD onderschrijven wij de binnenstedelijke opgave als eerste prioriteit. Tegelijkertijd weet je gewoon dat als je bij woningbouw regionaal denkt – zo heb ik het bedoeld – je moet opletten dat niet binnen dat regionale gebeuren een dorp, een stad, gaat vergrijzen en een soort 'ghosttown' wordt. Er moet samenhang zijn. Volgens mij is die ruimte er wel. Zeker als ik dat koppel aan die ladder, dan moet het voor de heer Bekkers toch mogelijk zijn om te zeggen: ik accepteer een gefaseerde planning voor bijvoorbeeld zo 'n woningbouwlocatie.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dan altijd wel conform de Ladder voor duurzame verstedelijking. En, gezien de omvang van Vianen, zou ik zeker niet willen spreken van een 'ghosttown'. Niet zo lang geleden bespraken wij hier het plan Ruimte voor de Lek. Toen was de gemeente Vianen nog doodsbenauwd dat dat tot een enorme toeloop van mensen zou gaan leiden en moest er een rondweg komen. Dat was allemaal nog voordat Hoef en Haag in de pocket was. Ik denk dus dat 'ghosttown' nog even niet aan de orde is.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! "Het kan verkeren", zei Bredero.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! De motie, samen met de fractie van D66, heb ik al aangekondigd. Daarmee roepen wij het college van GS op met zijn ruimtelijke instrumenten te faciliteren dat die ladder wordt toegepast en ons daarover te informeren bij de vierjaarlijkse herijking.

Motie M4 (GroenLinks, D66, ChristenUnie): breng de Ladder voor duurzame verstedelijking in de praktijk

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, ter bespreking van het statenvoorstel

ter vaststelling van de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 en de Provinciale Ruimtelijke verordening 2013;

constaterende dat:

- per 1 oktober 2012 in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) de 'Ladder voor duurzame verstedelijking' is opgenomen;
- de algemene beleidslijn verstedelijking in de PRS 2013-2028 overeenkomt met de inhoud van de Ladder voor duurzame verstedelijking;
- verstedelijkingsafspraken in NV Utrecht-verband zijn gemaakt voordat de Ladder voor duurzame verstedelijking opgenomen was in het Bro;

overwegende dat:

- sommige uitbreidingslocaties waarover Provinciale Staten een besluit hebben genomen voordat het Bro-artikel van de Ladder voor duurzame verstedelijking in werking trad (zoals Hoef en Haag, Vathorst-West en Rijnenburg) zonder aanvullende maatregelen op het punt van waterveiligheid dan wel waterbeheersing en op het punt van passende ontsluiting door verschillende middelen van vervoer niet optimaal gelegen zijn;
- ontwikkelingen in de woningmarkt onzeker zijn;
- na de horizon van de planperiode van de PRS een omvangrijke herstructureringsopgave ligt in de A12-zone, waar ook een substantieel aantal woningen gerealiseerd kan worden;
- omwille van zorgvuldig ruimtegebruik en bescherming van landschappelijke kwaliteiten van de provincie Utrecht uitbreidingslocaties pas gerealiseerd dienen te worden na benutting van binnenstedelijke bouw mogelijkheden door herstructurering en transformatie;
- de door de Ladder voor duurzame verstedelijking gevraagde regionale benadering nog niet in alle delen van de provincie Utrecht gebruikelijk is; spreken als hun mening uit dat:
- de provincie Utrecht met het in de PRS 2013-2028 centraal stellen van de Ladder voor duurzame verstedelijking mede verantwoordelijkheid draagt voor het inhoudelijk correct toepassen ervan;
- de toepassing van de Ladder voor duurzame verstedelijking van groot belang is bij grootschalige verstedelijkingslocaties zoals bijvoorbeeld Hoef en Haag, Vathorst-West en Rijnenburg;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

- in de samenwerking met gemeenten (bij vooroverleggen e.d.) en door middel van zijn ruimtelijk instrumentarium de correcte toepassing van de Ladder voor duurzame verstedelijking te faciliteren en te waarborgen;
- bij de in de PRS aangekondigde vierjaarlijkse herijking van de PRS 2013-2028 inzicht te bieden aan Provinciale Staten in de wijze waarop de Ladder voor duurzame verstedelijking in de gemeentelijke praktijk wordt toegepast en, indien nodig, aanvullende (ruimtelijke) maatregelen voor te stellen om een correcte werking van de ladder te waarborgen.

En gaan over tot de orde van de dag.

Toelichting:

De Ladder voor duurzame verstedelijking is recent opgenomen in het Besluit ruimtelijke ordening. De algemene beleidslijn verstedelijking komt volledig overeen met de inhoud van deze ladder. De ladder sluit aan bij de ontwikkeling in de ruimtelijke ordening, met nadruk op regionale afstemming, herstructurering en transformatie en goede afstemming met mobiliteit. Voor sommige gemeenten is een dergelijke benadering al gesneden koek, maar voor andere gemeenten nog onbekend. Om de Algemene beleidslijn verstedelijking in de PRS in de praktijk toe te passen is het relevant om gemeenten hierbij indien nodig in samenwerking te faciliteren dan wel in sommige gevallen door inzet van het ruimtelijk instrumentarium (zoals vooroverleg, bezwaar, reactieve aanwijzing) scherp te houden. Het Rijk heeft in samenwerking met het IPO en de VNG een Handreiking opgesteld die hierbij gebruikt kan worden (<http://www.vng.nl/files/vng/publicaties/2012/iem004-wtk-handreiking.pdf>).

Juist voor grote verstedelijkingslocaties is het gezien de onomkeerbaarheid en de impact belangrijk de ladder zeer zorgvuldig toe te passen. Zolang er in de regio binnenstedelijke mogelijkheden zijn om een specifiek woonmilieu te realiseren, dan moeten die eerst benut worden voordat uitbreiding aan de orde kan zijn. Gezien de onzekerheden op met name de woningmarkt is het belangrijk om zorgvuldig met uitbreidingen om te gaan, ook gezien de herstructurering van de A12-zone die na de planperiode van de PRS 2013-2028 is voorzien.

De artikelen van de Ladder voor duurzame verstedelijking in het Besluit ruimtelijke ordening luiden: "

2. De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, vol-

doet aan de volgende voorwaarden:

- a. er wordt beschreven dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte;
 - b. indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel a, blijkt dat sprake is van een actuele regionale behoefte, wordt beschreven in hoeverre in die behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan worden voorzien door benutting van beschikbare gronden door herstructurering, transformatie of anderszins, en;
 - c. indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel b, blijkt dat de stedelijke ontwikkeling niet binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan plaatsvinden, wordt beschreven in hoeverre wordt voorzien in die behoefte op locaties die, gebruikmakend van verschillende middelen van vervoer, passend ontsloten zijn of als zodanig worden ontwikkeld.
3. Het tweede lid is van overeenkomstige toepassing op een provinciale verordening die een locatie voor stedelijke ontwikkeling aanwijst."

Nog één vraag aan het college van GS. Zou het college van GS in het traject van de mobiliteitsvisie kunnen onderzoeken op welke wijze het OV-systeem qua verbindingen en frequentie kan worden versterkt door nadere verstedelijkingen op knooppunten rondom haltes?

Dan het volgende onderwerp. Met de publicatie van de kwaliteitsgidsen staat kwaliteit centraal in de provincie Utrecht. Dat steunt GroenLinks van harte. Wij zien ook dat in randen van kernen er soms verrommeling aanwezig is. Daarom steunen wij de lijn van deze structuurvisie om daar enige ontwikkeling toe te staan om zo de kwaliteit netto te verhogen. Er zijn twee onderwerpen waarop dat wat ons betreft nog iets scherper kan. Dat is namelijk het niet-uitzonderen van stadsrandactiviteiten en in de toelichting van dit artikel benadrukken dat er rekening moet worden gehouden met omliggende en aanwezige natuurwaarden.

Amendement A23 (GroenLinks, PvdA): stadsrandactiviteiten met verhoging ruimtelijke kwaliteit

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 1 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. in de PRV, Artikel 4.8. Kernrandzone, lid 2 sub e, de tekst :
 - e. de onder a. tot en met d. genoemde ruimtelijke ontwikkelingen zijn toegestaan, mits voldaan is aan de volgende voorwaarden:
 1. de ontwikkelingen zijn in overeenstemming met een integrale visie op de kernrandzone;
 2. de ontwikkelingen zijn landschappelijk goed inpasbaar;
 3. de ontwikkelingen leiden tot een verhoging van de ruimtelijke kwaliteit die ten minste in een redelijke verhouding staat tot de omvang van de ontwikkelingen, tenzij het stadsrandactiviteiten betreft;
 4. de omliggende agrarische bedrijven worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd;

wordt gewijzigd in:

- e. de onder a. tot en met d. genoemde ruimtelijke ontwikkelingen zijn toegestaan, mits voldaan is aan de volgende voorwaarden:
 1. de ontwikkelingen zijn in overeenstemming met een integrale visie op de kernrandzone;
 2. de ontwikkelingen zijn landschappelijk goed inpasbaar;
 3. de ontwikkelingen leiden tot een verhoging van de ruimtelijke kwaliteit die ten minste in een redelijke verhouding staat tot de omvang van de ontwikkelingen;
 4. de omliggende agrarische bedrijven worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd;
2. in de PRV, Toelichting artikel 4.8 kernrandzone, de tekst:

Tweede lid, sub e: "Na landschappelijke afweging (waar het kan) moet het ruimtelijk plan voldoen aan de landschappelijk gewenste inpassing. Dit kan zijn het toevoegen, versterken of herstellen van bestaande landschappelijke kenmerken en/of kwaliteiten. Van de gemeenten wordt verwacht dat zij in de visie aangeven op welke wijze de huidige kwaliteit wordt geborgd of kan worden verbeterd. Bij kwaliteitsverbetering gaat het vooral om het versterken van aangename verblijfsmogelijkheden, om goede verbindingen vanuit de kern, om een landschappelijk mooie overgang tussen stedelijk gebied en het

omliggende buitengebied en om de mogelijkheid van 'ommetjes' in de kernrandzone. Wat een redelijke verhouding is, hangt af van de aard en de omvang van de ruimtelijke ontwikkeling en het gebied. Dit vereist een integrale afweging. Zie ook toelichting op het derde lid. Wanneer de ruimtelijke ontwikkeling een stadsrandactiviteit betreft, is de verhoging van de ruimtelijke kwaliteit wel wenselijk, maar niet noodzakelijk."

wordt gewijzigd in:

Tweede lid, sub e: "Na landschappelijke afweging (waar het kan) moet het ruimtelijk plan voldoen aan de landschappelijk gewenste inpassing. Dit kan zijn het toevoegen, versterken of herstellen van bestaande landschappelijke kenmerken en/of kwaliteiten. Van de gemeenten wordt verwacht dat zij in de visie aangeven op welke wijze de huidige kwaliteit wordt geborgd of kan worden verbeterd. Bij kwaliteitsverbetering gaat het vooral om het versterken van aangename verblijfsmogelijkheden, om goede verbindingen vanuit de kern, om een landschappelijk mooie overgang tussen stedelijk gebied en het omliggende buitengebied en om de mogelijkheid van 'ommetjes' in de kernrandzone. Wat een redelijke verhouding is, hangt af van de aard en de omvang van de ruimtelijke ontwikkeling en het gebied. Dit vereist een integrale afweging. Zie ook de toelichting op het derde lid. Ook voor stadsrandactiviteiten geldt dat deze als onderdeel van een integrale visie zodanig moeten worden uitgevoerd dat de ruimtelijke kwaliteit in de kernrandzone erop vooruit gaat. Afhankelijk van het soort stadsrandactiviteit zal dit eerder een kwestie zijn van goed ruimtelijk ontwerp dan van omvangrijke extra investeringen."

3. in de Nota van beantwoording, onder 6.2. kernrand zone, de tekst:

zienswijze van: 233

"Samenvatting:

PRS en PRV dienen de mogelijkheid tot flexibiliteit te bieden, vooral voor de kleine kernen is dit nodig. Provincie moet actief meedenken met de verbetering van de kernrandzones gericht op lokaal maatwerk.

Reactie GS:

Mede gelet op de behoefte aan enige flexibiliteit in het zonodig kunnen overschrijden van de rode contour en op het vervallen van de ontheffings-

bevoegdheid in dezen, zijn in de PRS een tweetal beleidsinstrumenten ontwikkeld. Enerzijds de figuur van de 4-jaarlijkse herijking, waarbij de eventuele wenselijkheid van enige uitbreiding buiten de rode contour opnieuw wordt afgewogen en kan resulteren in het alsnog toevoegen van een uitbreidingsbol op de kaart. Anderzijds de toegevoegde mogelijkheid van een beperkte stedelijke ontwikkeling buiten en aansluitend aan de rode contour, in de kernrandzone mits deze wordt ingegeven door een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in kernrandzone zelf, stedelijk gebied of landelijk gebied. Desalniettemin hebben wij, mede naar aanleiding van deze zienswijze, de flexibiliteit van de regeling nog eens tegen het licht gehouden. Hierbij hebben wij geconcludeerd dat voor bepaalde ontwikkelingen voorwaarden zijn gesteld die bij nader inzien niet vallen te billijken en daarom aanpassing behoeven. Wij doelen hierbij op stedelijk gelieerde activiteiten die vanwege hun aard doorgaans in de kernrandzone worden gesitueerd. Het is bij nader inzien ongewenst om hierbij nog een extra prestatie te verlangen in verhoging van de ruimtelijke kwaliteit. Volstaan kan worden met een zorgvuldige afweging van de situering en een goede landschappelijke inpassing. Afhankelijk van de omvang zal een brede, integrale visie deel moeten uitmaken van de ruimtelijke onderbouwing van (meer dan zeer bescheiden) ontwikkelingen in de kernrandzone. Wij zijn voornemens om voor de invulling hiervan ter ondersteuning van gemeenten een handreiking op te stellen in het kader van RAP.2. Wij zijn van mening dat de regeling hiermee voldoende flexibiliteit biedt, ook bij kleine kernen.

Voorstel GS:

PRV aanpassen door aan artikel Kernrandzones, lid 2 sub e lid 3 aan de zinsnede "de ontwikkelingen leiden tot een verhoging van de ruimtelijke kwaliteit, waarbij de omvang van de ontwikkeling ten minste in een redelijke verhouding staat tot de toename van de ruimtelijke kwaliteit, tenzij het stadsrandactiviteiten" toe te voegen ', tenzij het stadsrandactiviteiten betreft.'. PRV aanpassen door in de toelichting op artikel Kernrandzone onder het tweede lid onder e toe te voegen 'de omvang ', zodat de betreffende zin luidt: "Wat een redelijke verhouding is, hangt af van de aard en de omvang van de ruimtelijke ontwikkeling en het gebied." En toe te voegen: "Wanneer de ruimtelijke ontwikkeling een stadsrandactiviteit betreft, is de verhoging van de ruimtelijke kwaliteit wel wenselijk, maar niet noodzakelijk."

wordt gewijzigd in:

zienswijze van: 233

Samenvatting:

PRS en PRV dienen de mogelijkheid tot flexibiliteit te bieden, vooral voor de kleine kernen is dit nodig. Provincie moet actief meedenken met de verbetering van de kernrandzones gericht op lokaal maatwerk.

Reactie PS:

"Mede gelet op de behoefte aan enige flexibiliteit in het zo nodig kunnen overschrijden van de rode contour en op het vervallen van de ontheffingsbevoegdheid in dezen, zijn in de PRS een tweetal beleidsinstrumenten ontwikkeld. Enerzijds de figuur van de 4-jaarlijkse herijking, waarbij de eventuele wenselijkheid van enige uitbreiding buiten de rode contour opnieuw wordt afgewogen en kan resulteren in het alsnog toevoegen van een uitbreidingsbol op de kaart. Anderzijds de toegevoegde mogelijkheid van een beperkte stedelijke ontwikkeling buiten en aansluitend aan de rode contour, in de kernrandzone mits deze wordt ingegeven door een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in kernrandzone zelf, stedelijk gebied of landelijk gebied. Desalniettemin hebben wij, mede naar aanleiding van deze zienswijze, de flexibiliteit van de regeling nog eens tegen het licht gehouden. Wij hebben echter geconstateerd dat ook voor stadsrandactiviteiten geldt dat deze als onderdeel van een integrale visie zodanig moeten worden uitgevoerd dat de ruimtelijke kwaliteit in de kernrandzone erop vooruit gaat, omdat anders het risico ontstaat dat dit toch tot verrommeling leidt. Afhankelijk van de omvang zal een brede, integrale visie deel moeten uitmaken van de ruimtelijke onderbouwing van (meer dan zeer bescheiden) ontwikkelingen in de kernrandzone. Wij zijn voornemens om voor de invulling hiervan ter ondersteuning van gemeenten een handreiking op te stellen in het kader van RAP.2. Wij zijn van mening dat de regeling hiermee voldoende flexibiliteit biedt, ook bij kleine kernen.

Besluit PS:

PRV aanpassen door in de toelichting op artikel Kernrandzone onder het tweede lid onder e toe te voegen 'de omvang', zodat de betreffende zin luidt: 'Wat een redelijke verhouding is, hangt af van de aard en de omvang van de ruimtelijke ontwikkeling en het gebied.' En toe te voegen: "Ook voor stads-

randactiviteiten geldt dat deze als onderdeel van een integrale visie zodanig moeten worden uitgevoerd dat de ruimtelijke kwaliteit in de kernrandzone erop vooruit gaat. Afhankelijk van het soort stadsrandactiviteit zal dit eerder een kwestie zijn van goed ruimtelijk ontwerp dan van omvangrijke extra investeringen."

Toelichting:

Ontwikkelingsruimte in de kernranden willen we om zo verrommeling te verminderen en de ruimtelijke kwaliteit te verhogen. In het artikel wordt hierbij een integrale visie gevraagd zodat dit ook kan worden gerealiseerd. Het voorstel van GS om stadsrandactiviteiten hiervan uit te zonderen heeft het risico dat dit toch tot verrommeling leidt. Tijdens de commissiebehandeling heeft de portefeuillehouder het voorbeeld van een afvalbrengpunt gegeven dat niet als onderdeel van de integrale visie, die als geheel de ruimtelijke kwaliteit moet verhogen, staat niets nieuwe verrommeling in de weg. Dit amendement versterkt de consistentie van het doel met de kernrandzones. Bovendien, voor stadsrandactiviteiten als stadslandbouw of een speeltuin is het eerder een kwestie van goed ruimtelijk ontwerp in de integrale visie dan van extra investeringen. Die activiteiten hebben in zichzelf vaak al een verhoging van ruimtelijke kwaliteit tot gevolg.

Amendement A24 (GL, PvdA): bescherming natuur in en nabij kernrandzones

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 1 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. aan de PRV in Toelichting artikel 4.8 Kernrandzone, lid 2 sub e de volgende tekst wordt toegevoegd: "Bij het toestaan van de ruimtelijke ingrepen worden ter plekke en in de directe nabijheid van de kernrandzone aanwezige natuurkwaliteiten met ecologische waarde beschermd. Een versterking van de bestaande natuurkwaliteiten met ecologische waarde is ook een onderdeel van de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit."

Toelichting:

In lid e sub 4 wordt aangegeven dat de ontwikkeling van de kernrandzone omliggende agrarische bedrijven niet mag belemmeren. Hiermee vergelijkbaar is het provinciale belang rond natuur. Het ligt voor de hand dan dus ook extra aandacht te vragen voor natuur van provinciaal belang in en in de directe omgeving van de kernrandzone. Gezien de ambitie met de kernrandzone, namelijk verhoging van de ruimtelijke kwaliteit, zal dat in de meeste gevallen vanzelfsprekend het geval zijn. Aan-gezien het artikel ook uitplaatsing van hinderlijke functies uit stedelijk gebied mogelijk maakt, weliswaar onderdeel van integrale visie, is niet uit te sluiten dat er een effect op omliggende natuur zou kunnen zijn. Omdat rekening houden met aanwezige natuur ook onderdeel is van de in het algemeen vereiste 'goede ruimtelijke ordening' stelt dit amendement geen toevoeging aan het artikel voor, maar een expliciete verheldering in de toelichting. Dit maakt niets op voorhand onmogelijk, maar stelt een voorwaarde aan hoe die integrale visie invulling krijgt.

In het kader van 'Puzzelen met de provincie': wij steunen het amendement ten aanzien van de polder Wulverhorst en het amendement van de fractie van D66 ten aanzien van het NHC. Wij steunen niet het amendement ten aanzien van de golfbaan. Wij zullen een amendement over de Hollandse Waterlinie, dat nog wordt ingediend, ondersteunen.

Alle bedrijvigheid en woongenot kost energie, maar tegelijkertijd verandert ons klimaat onder invloed van broeikasgassen enorm. Ook de provincie Utrecht ondervindt daarvan de consequenties. Ik hoor zelfs de PVV regelmatig met zorgen vragen stellen over de sterkte van onze dijken.

Al in 2010 publiceerde GroenLinks een notitie 'Zonne-energie van iedereen, voor iedereen'. Wij steunen daarom het amendement van de fractie van D66 om energiebesparingen en duurzame energievormen bij herstructureringen en nieuwbouw te benadrukken. Duurzame energievormen behoeven meer ruimte dan conventionele energievormen. Het wordt dus steeds meer een ruimtelijk vraagstuk. Wij steunen de extra ruimte voor biomassa en voor windenergie. Windenergie is op dit moment een van de meest efficiënte energievormen. Als je de maatschappelijke kosten meerekent, dan is windenergie op dit moment al concurrerend met de energie uit steenkool. De heer Scherer gaf het al aan: er is nog innovatie gaande, binnen vijf jaar is dat op kostprijsniveau.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik wist dat de heer Bekkers de zes kwaliteitsgidsen van het Utrechts Landschap het liefst verankerd had gezien in de PRS. Nog een keer over wind en die windturbines. Hoe ziet de heer Bekkers dat in verhouding: het maken van die windturbines in verhouding tot het versterken van het mooie landelijke landschap in de provincie Utrecht. Dat gaat toch niet samen?

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat de heer Scherer niet het maken van de windmolens bedoelt, maar het plaatsen van de windmolens?

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het maken zal plaatsvinden in een fabriek natuurlijk.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Precies. De heer Scherer bedoelt het plaatsen ervan. Wat betreft veel van de waardevolle elementen in de kwaliteitsgidsen: als je ernaar gaat kijken, dan is heel veel van wat daarin waardevol wordt gevonden, ooit door mensen gemaakt. Als je het echt historisch bekijkt, zijn de rivierdalen en de stuwwallen niet door mensen gemaakt. Voor de rest is het hele agrarische cultuurlandschap door mensen gemaakt. Er waren soms ook vernieuwingen, waarvan mensen toentertijd dachten: Öei, zo 'n mooie, klassieke Kinderdijkmolen, moet dan nu wel?" Misschien weet de heer Scherer nog wel dat de koeien zenuwachtig werden van de treintjes van Amsterdam-Haarlem. In die zin zullen er mensen zijn die windmolens niet mooi vinden. Dat zou heel goed kunnen. Even goed zijn er mensen die het schitterend vinden. Je kunt je fantastische plaatsingen voorstellen, waarin de lijnen van de windmolens de accenten in het landschap alleen maar sterker laten uitkomen. De heer Scherer heeft zelf opgemerkt dat windmolens voor vijftien tot twintig jaar geplaatst worden en dat ze dan gelukkig weer weg kunnen. Wellicht is er over twintig jaar wel een beweging gaande om het cultuurhistorisch erfgoed van de windmolen niet verloren te laten gaan ook al is zonne-energie tegen die tijd effectiever.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ja, ik geef de heer Bekkers natuurlijk een podium, maar de heer Bekkers stelt dus gewoon vast dat de windturbines mede de kwaliteit versterken van het landelijk gebied?

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Als dat middels goede ontwerpen gebeurt, dan is dat zeker mogelijk.

Net als de fractie van D66 en andere fracties staan wij

voor de afspraak die wij met het Rijk maken. Om die reden zullen wij samen met de fractie van D66 een amendement indienen, waarin de locaties waar nu nog geen draagvlak voor bestaat, toelichtend op de kaart worden gezet. Daarnaast komen wij met een motie om extra te benadrukken dat wij die afspraak gaan nakomen en mochten de huidige vrijkomende locaties daarvoor niet toereikend zijn, dan moeten Gedeputeerde Staten bij ons toerugkomen met aanvullende ruimtelijke maatregelen.

Amendement A25 (GL, D66): windenergielocaties die nog draagvlak behoeven toelichtend op kaart

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 1 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. in de PRS in paragraaf 4.2.2.1 Windenergielocatie, de tekst:
"Op korte termijn starten wij met een partiële herzieningsprocedure van de PRS en PRV ten behoeve van een zoeklocatie windenergie in de zuidoost oksel van het knooppunt Everdingen in de Autenasepolder langs de A2."

wordt gewijzigd in:

"Op korte termijn starten wij met een partiële herzieningsprocedure van de PRS en PRV ten behoeve van een zoeklocatie windenergie in de zuidoost oksel van het knooppunt Everdingen in de Autenasepolder langs de A2. Dit object is ter informatie al toelichtend op de kaart opgenomen, zie hiervoor paragraaf 4.2.2.2."

en in de PRS in paragraaf 4.2.2.1 Windenergielocatie, de tekst:

"Er is een initiatief voor het realiseren van enige windmolens in de zuidoost oksel van het knooppunt Everdingen. Hiertegen lijken in principe geen zwaarwegende ruimtelijke bezwaren te bestaan. De locatie ligt dicht bij de A2/A27 en het knooppunt Everdingen. Wel is deze locatie gelegen in het Groene Hart. In de Voorloper Groene Hart is vastgelegd dat er geen nieuwe initiatieven voor windenergielo-

caties worden opgenomen. Deze locatie kan echter worden gezien als een alternatief voor de nu te schrappen locaties in het Groene Hart bij Woerden, Abcoude en Breukelen.

Alvorens een definitief standpunt over deze zoeklocatie te bepalen, willen wij het maatschappelijk draagvlak toetsen. Het betreft immers een wezenlijke aanpassing van het ruimtelijk beleid ten opzichte van het ontwerp dat ter inzage heeft gelegen. Zeker windenergielocaties kunnen tot maatschappelijke weerstand leiden. In hoeverre voor deze locatie sprake is van voldoende maatschappelijk draagvlak hebben wij nog niet kunnen toetsen. Hiertoe starten wij een partiële herzieningsprocedure van de PRS en PRV.

In de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2005-2015 waren voor windenergie locaties langs het Amsterdam-Rijnkanaal nabij Baambrugge, langs de A2 ter hoogte van Breukelen en langs de A12 ten zuidwesten van Woerden opgenomen. Voor deze locaties is op dit moment geen draagvlak bij het gemeentebestuur. Om die reden zijn deze locaties niet opgenomen in de voorliggende Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028. Mocht er gedurende de looptijd van deze PRS toch draagvlak bij het gemeentebestuur ontstaan, dan zullen wij deze locaties ruimtelijk afwegen en zijn wij bereid deze PRS en bijbehorende PRV partieel te herzien."

te schrappen en in de PRS een nieuwe paragraaf toe te voegen:

"4.2.2.2 Ter toelichting: potentiële windenergielocatie Kaart Klimaat, gezondheid en veiligheid; Object: potentiële windenergielocatie (toelichtend)
In de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2005-2015 waren voor windenergie locaties langs het Amsterdam-Rijnkanaal nabij Baambrugge, langs de A2 ter hoogte van Breukelen en langs de A12 ten zuidwesten van Woerden opgenomen. Voor deze locaties is op dit moment geen draagvlak bij het gemeentebestuur. Om die reden zijn deze locaties niet opgenomen in de voorliggende Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028. Mocht er gedurende de looptijd van deze PRS toch draagvlak bij het gemeentebestuur ontstaan, of mocht de met het Rijk en overige provincies overeengekomen realisatienorm niet gehaald worden, dan zullen wij deze locaties ruimtelijk afwegen, indien mogelijk op basis van de dan voorgestelde plannen, en zijn wij bereid

deze Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en bijbehorende Provinciale Ruimtelijke Verordening partieel te herzien. Om de locaties in beeld te houden, zijn ze als toelichtend object opgenomen in deze Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie.

Er is een initiatief voor het realiseren van enige windturbines in de zuidoost oksel van het knooppunt Everdingen. Hiertegen lijken in principe geen zwaarwegende ruimtelijke bezwaren te bestaan. De locatie ligt dicht bij de A2/A27 en het knooppunt Everdingen. Wel is deze locatie gelegen in het Groene Hart. In de Voorloper Groene Hart is vastgelegd dat er geen nieuwe initiatieven voor windenergielocaties worden opgenomen. Deze locatie kan echter worden gezien als een alternatief voor de slechts ter toelichting opgenomen locaties in het Groene Hart bij Woerden, Abcoude en Breukelen. Alvorens een definitief standpunt over deze zoeklocatie te bepalen, willen wij het maatschappelijk draagvlak toetsen. Het betreft immers een wezenlijke aanpassing van het ruimtelijk beleid ten opzichte van het ontwerp dat ter inzage heeft gelegen. Zeker windenergielocaties kunnen tot maatschappelijke weerstand leiden. In hoeverre voor deze locatie sprake is van voldoende maatschappelijk draagvlak hebben wij nog niet kunnen toetsen. Hiertoe starten wij een partiële herzieningsprocedure van de PRS en PRV. De gewenste locatie van de windturbines is als toelichtend object opgenomen in deze Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie."

en de hierop volgende reeds opgenomen paragrafen te hernummeren;

in de PRS op de kaart Klimaat, gezondheid en veiligheid, het object 'potentiële windenergielocatie (toelichtend) ' opgenomen wordt, zoals verbeeld op bijgevoegde kaart;

in de Nota van beantwoording in paragraaf 4.2.2.1/2 windenergie meer ruimte gewenst, de tekst:

Reactie GS:

"(...)De door de gemeente voorgestelde locatie past binnen onze algemene visie over de aanvaardbaarheid van een locatie. Zij is gelegen op de flank van landschappen, nabij grote infrastructurele werken, nabij verstedelijking en buiten natuurwaarden welke al op voorhand een belemmering vormen. Een milieueffectrapportage op uitvoeringsniveau dient hier toe zekerheid te bieden. Een belangrijk onderdeel in onze afweging is dat naast gebieden met turbines,

er ook gebieden bestaan zonder turbines. Om die reden zijn niet alle theoretisch mogelijke gebieden, zoals Everdingen, voorzien van zoekgebieden, maar zijn keuzes gemaakt, mede op basis van realiseerbaarheid. De slagingskans van een zoekgebied nabij Everdingen achten wij hoger dan die elders binnen het Groene Hart. Door het schrappen van de andere zoekgebieden in het Groene Hart behouden wij de wens te komen tot gebieden met en gebieden zonder windturbines. Een complicerende factor bij de locatie Vianen is dat in de Voorloper Groene Hart is vastgelegd dat er geen nieuwe initiatieven voor windenergielocaties worden opgenomen. Deze locatie kan echter worden gezien als een alternatief voor de nu te schrappen locaties in het Groene Hart bij Woerden, Abcoude en Breukelen. Vandaar dat wij positief staan tegenover deze locatie. Deze positieve ruimtelijke beoordeling leidt er niet toe dat wij deze nieuwe locatie nu al als zoeklocatie opnemen in de PRS en PRV. Het betreft immers een wezenlijke aanpassing van het ruimtelijk beleid ten opzichte van het ontwerp dat ter inzage heeft gelegen. Zeker windenergielocaties kunnen tot maatschappelijke reacties leiden. In hoeverre voor deze locatie sprake is van voldoende maatschappelijk draagvlak hebben wij niet kunnen toetsen. Inwoners hebben hun oordeel nog niet kunnen laten horen. Daarom stellen wij voor om direct na de vaststelling van de PRS/PRV een partiële herziening te starten voor deze zoeklocatie. In dat kader kan het maatschappelijk draagvlak worden gewogen. In de PRS zullen wij de positieve basishouding verwoorden en de nu voorgestelde procedure aankondigen. (...)"

Voorstel GS:

"Aanpassen van de PRS door het aankondigen van een partiële herzieningsprocedure voor een zoeklocatie windenergie in Vianen in de zuidoost oksel van knooppunt Everdingen."

wordt gewijzigd in:

Reactie PS:

"(...)De door de gemeente voorgestelde locatie past binnen onze algemene visie over de aanvaardbaarheid van een locatie. Zij is gelegen op de flank van landschappen, nabij grote infrastructurele werken, nabij verstedelijking en buiten natuurwaarden welke al op voorhand een belemmering vormen. Een milieueffectrapportage op uitvoeringsniveau dient hier toe zekerheid te bieden. Een belangrijk onderdeel in onze afweging is dat naast gebieden met turbines,

er ook gebieden bestaan zonder turbines. Om die reden zijn niet alle theoretisch mogelijke gebieden, zoals Everdingen, voorzien van zoekgebieden, maar zijn keuzes gemaakt, mede op basis van realiseerbaarheid. De slagingskans van een zoekgebied nabij Everdingen achten wij hoger dan die elders binnen het Groene Hart. Door het schrappen van de andere zoekgebieden in het Groene Hart behouden wij de wens te komen tot gebieden met en gebieden zonder windturbines. Een complicerende factor bij de locatie Vianen is dat in de Voorloper Groene Hart is vastgelegd dat er geen nieuwe initiatieven voor windenergielocaties worden opgenomen. Deze locatie kan echter worden gezien als een alternatief voor de nu te schrappen locaties in het Groene Hart bij Woerden, Abcoude en Breukelen. Vandaar dat wij positief staan tegenover deze locatie. Deze positieve ruimtelijke beoordeling leidt er niet toe dat wij deze nieuwe locatie nu al als zoeklocatie opnemen in de PRS en PRV. Het betreft immers een wezenlijke aanpassing van het ruimtelijk beleid ten opzichte van het ontwerp dat ter inzage heeft gelegen. Zeker windenergielocaties kunnen tot maatschappelijke reacties leiden. In hoeverre voor deze locatie sprake is van voldoende maatschappelijk draagvlak hebben wij niet kunnen toetsen. Inwoners hebben hun oordeel nog niet kunnen laten horen. Daarom stellen wij voor om direct na de vaststelling van de PRS/PRV een partiële herziening te starten voor deze zoeklocatie. In dat kader kan het maatschappelijk draagvlak worden gewogen. In de PRS zullen wij de positieve basishouding verwoorden en de nu voorgestelde procedure aankondigen. Ook zullen wij de ligging van de locatie in de PRS aangeven, door een toelichtend object op te nemen op de kaart in de PRS. (...)"

Besluit PS:

Aanpassen van de PRS door het aankondigen van een partiële herzieningsprocedure voor een zoeklocatie windenergie in Vianen in de zuidoost oksel van knooppunt Everdingen en de locatie ter toelichting in de PRS op te nemen als potentiële toekomstige windenergielocatie.

en in de Nota van beantwoording in paragraaf 4.2.2.1/5 windenergie locatie Abcoude, de tekst:

Reactie GS:

Het gemeentebestuur van De Ronde Venen (169) heeft verklaard geen draagvlak te bieden voor realisatie. Voor het bieden van een voldoende, overzien-

bare kans op realisatie en voor het behouden van de regie over de feitelijke plaatsing achten wij vanuit een goede ruimtelijke ordening het opnemen van dit zoekgebied niet gewenst. Hiermee hoeven wij niet meer in te gaan op de andere door indieners ingebrachte zienswijzen. Zie verder ook de beantwoording van de zienswijzen 054, 059, 086, 189 onder 4.2.2.1 opgenomen locaties algemeen.

Voorstel GS:

Aanpassen PRS en object windenergielocatie door de locatie langs het Amsterdam-Rijnkanaal nabij Baambrugge te schrappen. In de toelichting aangeven dat deze locatie in beeld is geweest.

wordt gewijzigd in:

Reactie PS:

Het gemeentebestuur van De Ronde Venen (169) heeft verklaard geen draagvlak te bieden voor realisatie. Voor het bieden van een voldoende, overzienbare kans op realisatie en voor het behouden van de regie over de feitelijke plaatsing achten wij vanuit een goede ruimtelijke ordening het opnemen van dit zoekgebied niet gewenst. Om het gebied wel in beeld te houden als potentiële toekomstige windenergielocatie, wordt de locatie toelichtend aangeduid op de kaart in de PRS. Hiermee hoeven wij niet meer in te gaan op de andere door indieners ingebrachte zienswijzen. Zie verder ook de beantwoording van de zienswijzen 054, 059, 086, 189 onder 4.2.2.1 opgenomen locaties algemeen.

Besluit PS:

Aanpassen PRS en object windenergielocatie door de locatie langs het Amsterdam-Rijnkanaal nabij Baambrugge te schrappen en de locatie ter toelichting in de PRS op te nemen als potentiële toekomstige windenergielocatie.

en in de Nota van beantwoording in paragraaf 4.2.2.1/6 windenergie locatie Breukelen, de tekst:

Reactie GS:

Het gemeentebestuur van Stichtse Vecht (284) heeft verklaard geen draagvlak te bieden voor realisatie. Voor het bieden van een voldoende, overzienbare kans op realisatie en voor het behouden van de regie over de feitelijke plaatsing achten wij vanuit een goede ruimtelijke ordening het opnemen van dit zoekgebied niet gewenst. Hiermee hoeven wij niet meer in te gaan op de andere door indieners ingebrachte zienswijzen. Zie verder ook de beantwoording van de zienswijzen 054, 059, 086, 189 onder 4.2.2.1 opgenomen locaties algemeen.

Voorstel GS:

Aanpassen PRS en object windenergielocatie door de locatie langs de A2 nabij Breukelen te schrappen. In de toelichting aangeven dat deze locatie in beeld is geweest.

wordt gewijzigd in:

Reactie PS:

Het gemeentebestuur van Stichtse Vecht (284) heeft verklaard geen draagvlak te bieden voor realisatie. Voor het bieden van een voldoende, overzienbare kans op realisatie en voor het behouden van de regie over de feitelijke plaatsing achten wij vanuit een goede ruimtelijke ordening het opnemen van dit zoekgebied niet gewenst. Om het gebied wel in beeld te houden als potentiële toekomstige windenergielocatie, wordt de locatie toelichtend aangeduid op de kaart in de PRS. Hiermee hoeven wij niet meer in te gaan op de andere door indieners ingebrachte zienswijzen. Zie verder ook de beantwoording van de zienswijzen 054, 059, 086, 189 onder 4.2.2.1 opgenomen locaties algemeen.

Besluit PS:

Aanpassen PRS en object windenergielocatie door de locatie langs de A2 nabij Breukelen te schrappen en de locatie ter toelichting in de PRS op te nemen als potentiële toekomstige windenergielocatie.

en in de Nota van beantwoording in paragraaf 4.2.2.1/8 windenergie locatie Woerden, de tekst:

Reactie GS:

Het gemeentebestuur van Woerden (232) heeft verklaard geen draagvlak te bieden voor realisatie. Voor het bieden van een voldoende, overzienbare kans op realisatie en voor het behouden van de regie over de feitelijke plaatsing achten wij vanuit een goede ruimtelijke ordening het opnemen van dit zoekgebied niet gewenst. Hiermee hoeven wij niet meer in te gaan op de andere door indieners ingebrachte zienswijzen. Zie verder ook de beantwoording van de zienswijzen 054, 059, 086, 189 onder 4.2.2.1 opgenomen locaties algemeen.

Voorstel GS:

Aanpassen PRS en object windenergielocatie door de locatie langs de A12 ten zuidwesten van Woerden te schrappen. In de toelichting aangeven dat deze locatie in beeld is geweest.

wordt gewijzigd in:

Reactie PS:

Het gemeentebestuur van Woerden (232) heeft verklaard geen draagvlak te bieden voor realisatie. Voor het bieden van een voldoende, overzienbare kans op realisatie en voor het behouden van de regie over de feitelijke plaatsing achten wij vanuit een goede ruimtelijke ordening het opnemen van dit zoekgebied niet gewenst. Om het gebied wel in beeld te houden als potentiële toekomstige windenergielocatie, wordt de locatie toelichtend aangeduid op de kaart in de PRS. Hiermee hoeven wij niet meer in te gaan op de andere door indieners ingebrachte zienswijzen. Zie verder ook de beantwoording van de zienswijzen 054, 059, 086, 189 onder 4.2.2.1 opgenomen locaties algemeen.

Besluit PS:

Aanpassen PRS en object windenergielocatie door de locatie langs de A12 ten zuidwesten van Woerden te schrappen en de locatie ter toelichting in de PRS op te nemen als potentiële toekomstige windenergielocatie.

Toelichting:

Dit amendement voorziet er in dat de beleidsmatige insteek zoals in paragraaf 4.2.2.1 beschreven ook in een oogopslag te zien is op de kaart. Beleidsinhoudelijk is dit geen aanpassing: de locaties waarvoor nog geen draagvlak is bij het gemeentebestuur worden hiermee niet opgenomen als windenergielocatie. De provincie houdt grip op de ruimtelijke afweging en tevens het realiseren van de afspraak van het realiseren van 50 - 60 MW. Wel wordt de provinciale visie dat dit mogelijk ruimtelijk geschikte windenergie locaties zijn duidelijker gemarkeerd.

Motie M2(GroenLinks, D66, PvdA): Utrecht staat voor afspraak windenergie

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, ter bespreking van het statenvoorstel ter vaststelling van de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 en de Provinciale Ruimtelijke verordening 2013;

constaterende:

- dat de provincie in het overleg van de provincies met het Rijk afspraken maakt over een ten minste te realiseren vermogen aan windenergie op land te realiseren;
- dat de PRS 2013-2028 locaties voor windenergie aanwijst, waarmee dit vermogen in beginsel te realiseren is;

overwegende:
dat daadwerkelijke realisatie van windenergie op deze locaties ondanks de met de PRS 2013-2018 geboden ruimtelijke mogelijkheden de nodige onzekerheden kent;

spreekt als zijn mening uit:
dat hij staat voor zijn afspraken met het Rijk en overige provincies voor een te realiseren vermogen aan windenergie op land;

en draagt het college van Gedeputeerde Staten op:

- bij de aangekondigde vierjaarlijkse herijking van de PRS 2013-2028 inzicht te bieden in de mate van voortgang van in gang gezette initiatieven;
- indien deze voortgang onvoldoende is voor het waarmaken van de met Rijk en overige provincies gemaakte afspraak aanvullende ruimtelijke maatregelen aan Provinciale Staten voor te stellen;

En gaan over tot de orde van de dag.

Toelichting:

Gezien de omvang, ligging en landschappelijke kwaliteiten van de provincie Utrecht is windenergie niet gemakkelijk in te passen. Om die reden is de afspraak van Utrecht met Rijk en overige provincies ten opzichte van wat andere provincies afspreken bescheiden. Ondanks de uitdaging die dit met zich meebrengt, staat de provincie Utrecht voor wat zij afspreekt. Ook met de in de PRS 2013-2028 geboden ruimtelijke mogelijkheden is realisatie van deze afspraak niet verzekerd doordat het uiteindelijk initiatiefnemers zijn die de windturbines realiseren.

Deze motie benadrukt dat en geeft aan dat Provinciale Staten van de voortgang op de hoogte willen worden gehouden en dat GS indien nodig aanvullende ruimtelijke maatregelen zullen treffen.

Dan kom ik bij de laatste twee onderwerpen van mijn betoog. Natuur. Voor GroenLinks is het realiseren van de EHS topprioriteit. Wereldwijd is door verstedelijking en door klimaatverandering de biodiversiteit in het gedrang. Wij mensen leven inmiddels wel in een hoogtechnologische wereld – wij stellen zelfs de PRS digitaal vast – maar uiteindelijk zijn wij allemaal fysieke organismen en enorm afhankelijk van wat in het ecosysteem om ons heen gebeurt. Wij kunnen het ons voor ons eigen voortbestaan niet permitteren om de biodiversiteit te laten verschromelen. Op basis van het Akkoord van Utrecht zullen wij nog 1500 hectare nieuwe natuur realiseren,

3000 hectare in een groene contour. Wij steunen het amendement van de fractie van D66 om in de TOP en sub-TOPgebieden de verdroginggevoelige gebieden extra voorzichtig te zijn met maatregelen die die verdroging kunnen versterken.

Er zijn op het gebied van natuur twee dingen, waarvoor wij aandacht willen vragen.

De houtkades in de Lopikerwaard waren ooit verbindingzones in de EHS. Die zijn nu verdwenen in het voorstel. Die zouden wij graag terugzien in de EHS. Dat wordt, voorzover ik mijn administratie op orde heb, een motie, samen met de fracties van de PvdD en D66. Het is een motie en geen amendement, omdat de begrenzing eerst nog technisch op de kaart moet worden vastgesteld.

Motie M1 (GroenLinks, PvdD, D66): houtkades Lopikerwaard

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

constaterende:

- dat de houtkades Lopikerwaard reeds bestaande natuur zijn die in het vigerende beleid onderdeel zijn van de EHS als ecologische verbindingzones;
- dat het bij de houtkades Lopikerwaard om bestaande natuur gaat en dat deze daarmee geen deel uitmaken van de afspraken in het kader van het Akkoord van Utrecht;
- dat de provincie op dit moment niet over een geografische begrenzing van de houtkades Lopikerwaard beschikt;

overwegende:

dat natuurorganisaties hebben aangegeven dat de houtkades niet alleen landschappelijk, maar ook ecologisch van belang zijn als 'stepping stone', vestigings- en vluchtplaats voor flora en fauna;

spreekt als zijn mening uit:

dat het behouden van de houtkades in de EHS de bescherming voor mogelijke initiatiefnemers duidelijker maakt en meer waarborgen biedt voor de ecologische waarde;

draagt het college van Gedeputeerde Staten op:

- de houtkades Lopikerwaard concreet te begrenzen, zoals ook bij andere bestaande natuur in ecologi-

sche verbindingzones is gedaan;

- de concreet begrensde houtkades Lopikerwaard bij de eerste partiële herziening van de PRS en PRV toe te voegen aan het object Ecologische Hoofdstructuur in de PRS en de PRV.

En gaan over tot de orde van de dag.

Toelichting:

De houtkades Lopikerwaard zijn reeds bestaande natuur die in het vigerende beleid onderdeel zijn van de EHS. Omdat het om bestaande natuur gaat, zijn ze geen onderdeel van de afspraken in het kader van het Akkoord van Utrecht (die betreffen nieuwe natuur). Wel heeft de provincie daarnaast gekeken naar de EHS op het punt van samenhang en voorkomen van versnippering. Vanuit die optiek is het voorstelbaar dat GS ertoe is gekomen de houtkades te schrappen, mede gezien de cultuurhistorische bescherming. Echter, natuurorganisaties hebben aangegeven dat de ecologische waarde ligt in de functie als 'stepping stone' en verbindingzone en als vestigings- en vluchtplaats voor diverse flora en fauna. Volgens de reactienota onderschrijft GS de ecologische waarde ook. Het behouden in de EHS maakt de bescherming voor mogelijke initiatiefnemers duidelijker en biedt meer waarborgen voor de bescherming van de ecologische waarde.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wij hadden ook een aantal moties en amendementen samen ingediend. De heer Bekkers noemt onze fractie tot nu toe niet. Ik neem aan dat dat komt doordat hij zijn administratie niet helemaal op orde heeft? Daar zit niets diepers achter? Oké. Dan zijn wij het eens.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik dat meteen even rechtzetten? De amendementen ten aanzien van stadsrandactiviteiten en natuur in de kernrandzones zijn in volledige samenwerking, al weken geleden, in wisselwerking met Ursula Blom van de PvdA opgesteld.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben helemaal gerustgesteld.

Dan de groene contour. De heer Bekkers sprak net heel mooie woorden over biodiversiteit, natuur, uniek. Prachtig. Toen kwam het Akkoord van Utrecht. Daar hield de heer Bekkers aan vast. Wij houden daar ook aan vast. Er is echter duidelijk, zoals wij merken in de discussies daarover, wat verschil van interpretatie. Bovendien is er

wat veranderd. Het standpunt van GroenLinks ten aanzien van de megastallen is veranderd en ook de discussies en hoe het precies zit met grondgebonden enzovoort. Ik vraag hem nu even heel precies wat hij vindt. Vindt hij dat het mogelijk moet zijn dat de megastallen in de groene contour komen?

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! GroenLinks verstaat onder megastallen grote agrarische bedrijven, waar onder onverantwoorde omstandigheden dieren worden gehouden en het milieu wordt belast. Mevrouw Blom zal vandaag in het debat, en dat heeft zij eerder gedaan, heel de tijd herhalen dat megastallen nu mogelijk worden gemaakt. In onze visie hebben wij met het voorwaardenbeleid voor schaalvergroting in de landbouw juist een koers ingezet die niet alleen de koplopers ondersteunt, maar ook de brede groep agrariërs om zich duurzaam te ontwikkelen. Wij noemen dat geen megastallen. Mevrouw Blom kan dat wel megastallen noemen, maar wij vinden dat een verantwoorde stap richting de duurzame landbouw. Dat moest ik even rechtzetten. Dan de concrete vraag of dat in de groene contour wel of niet mag. Onderdeel van het Akkoord van Utrecht is dat er in de groene contour geen aanvullende planologische beperkingen zijn voor de ontwikkeling van de landbouw. Op het moment dat wij uitbreiding toestaan onder voorwaarden, zal dat overal in het gebied gelden. Wat wel is gebeurd – mevrouw Blom heeft de afgelopen maanden dat proces meegemaakt – is dat in het artikel over uitbreiding van agrarische bedrijven in de toelichting is toegevoegd dat wel rekening gehouden moet worden met aanwezige natuurwaarden. Op die manier gaan wij ervan uit dat de voorwaarden die daar gesteld zijn, plus de verduidelijking in de toelichting, ertoe leiden dat een schaalvergroting van de landbouw in de groene contour, die schadelijk zou zijn voor te realiseren natuur, op die grond niet mogelijk zou zijn.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Even terug naar de definitie. De heer Bekkers zegt dat dat zijn definitie is. Nee, de definitie is aangenomen met de volledige Provinciale Staten in dezelfde vergadering waarin wij het Akkoord van Utrecht, met een deel van de Staten, hebben aangenomen. De heer Bekkers was er persoonlijk niet bij, maar GroenLinks was er wel bij, dat deze definitie door Provinciale Staten hier werd aangenomen. De heer Bekkers kan best veranderd zijn in de definitie, want zoals hij zegt, het is altijd mogelijk dat er veranderingen zijn. Hij moet echter niet zeggen dat het zijn definitie is. Nee, het was de definitie van Provinciale Staten.

Dan een ander punt. Wij zijn natuurlijk erg blij met de toevoeging "rekening houden met natuur". Ook complimenten hiervoor aan Gedeputeerde Staten die dat hebben toegevoegd. Echter, uiteindelijk wil je hier EHS hebben. Ik neem aan dat GroenLinks het daarmee eens is. Als je in zo 'n grote schaal bouwblokken krijgt, al is het heel duurzaam, diervriendelijk enzovoort, maakt het dat dan niet heel moeilijk later daar nog EHS te krijgen?

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Op het punt van schaalvergroting in de landbouw pas ik nu even. Ik ga daarover zo meteen nog iets zeggen. Ik neem aan dat mevrouw Blom dan nogmaals haar vraag kan stellen, want ik heb het gevoel dat de groene contour en dat onderwerp door elkaar heen lopen.

Ten aanzien van de groene contour: ja, wij willen daar EHS, heel graag. Wij willen daar geen onomkeerbare ontwikkelingen. Dan is de vraag wat onomkeerbaar is. Als een uitbreiding tot een onomkeerbaarheid zou leiden, dan mag dat niet volgens het voorstel dat Gedeputeerde Staten bij ons neerlegt. Dat steunen wij. Je kunt je echter ook goed voorstellen dat een uitbreiding wel degelijk als omkeerbaar is te classificeren. Ik heb gehoord van een boer die zijn opstallen zo had gebouwd dat hij die binnen enige tijd weer kon afbreken en die daarna dezelfde stal weer heeft opgebouwd. Of een agrarische uitbreiding altijd per se onomkeerbaar is, zou ik niet willen zeggen.

De VOORZITTER: De heer Bekkers komt nog terug op het andere punt.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Over het laatste punt wil ik alleen nog zeggen dat de natuurorganisaties die het Akkoord van Utrecht hebben ondertekend in december gezegd hebben dat zij het als een onomkeerbare ontwikkeling beschouwen. Dat wil ik de heer Bekkers even meegeven.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Uitstekend.

Ik had net de houtkades gehad. Dan kom ik bij het Binnenveld. Het Binnenveld is eigenlijk het enige puntje waar net het Akkoord van Utrecht niet helemaal in de structuurvisie staat. Daar is namelijk tien hectares plus PM nieuw te realiseren natuur afgesproken. In het huidige voorstel staat dat niet begrensd. Je zou zeggen dat dat toch de afspraak is. Het punt is dat nog niet bekend is hoe die tien hectares plus PM moeten liggen. Dan zou je kunnen zeggen dat wij handhaven wat wij daar hebben liggen. Maar dat is ook willekeurig. Eigenlijk weten wij

zeker dat dat het gebied ook niet helemaal gaat zijn. Wij vragen Gedeputeerde Staten daarover iets zeggen en hoe het proces in het Binnenveld gaat verlopen. Wij hebben in elk geval een amendement hierover dat toevoegt aan de structuurvisie dat Gedeputeerde Staten moeten bevorderen dat er geen ontwikkelingen in het gebied plaatsvinden die de totstandkoming van het vereiste beheerplan bemoeilijken. Ik neem aan dat Gedeputeerde Staten daar straks even op in kunnen gaan.

De VOORZITTER: U dient dat amendement nu nog niet in?

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik dien het amendement nu in. Dan kan iedereen daarvan kennis nemen.

Amendement A27 (GroenLinks): Binnenveld: totstandkoming beheerplan waarborgen

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 1 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

in de PRS onder 6.5.1.1 Ter toelichting: enkele gebiedsprojecten, onder het kopje Binnenveld, de tekst:

"Om die reden is de PM-post nog niet concreet begrensd op de kaart. Zodra nieuwe natuur in het Binnenveld wel concreet is begrensd, wordt dit via de vierjaarlijkse herijking toegevoegd aan de EHS.";

wordt gewijzigd in:

"De ligging van de 10 + PM-hectares is vooral afhankelijk van de inhoud van het beheerplan. Dat dient te worden afgerond binnen 2 jaar na de definitieve aanwijzing van de Hel en Blauwe Hel als N2000-gebied. Deze aanwijzing is een taak van het Rijk. Wij zullen – bij voorkeur in samenspraak met de Stuurgroep Binnenveld – zorgen dat binnen 2 jaar na definitieve aanwijzing het vereiste beheerplan is vastgesteld. Ook zullen wij binnen die 2 jaar via een partiële herziening de definitieve begrenzing van de EHS in het Binnenveld vastleggen. In de tussentijd zorgen we er samen met betrokken partijen in het gebied voor dat er geen ruimtelijke ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt dan wel plaatsvinden

die de totstandkoming van het vereiste beheerplan bemoeilijken.";

de Nota van beantwoording zonodig hiermee in overeenstemming wordt gebracht.

Toelichting:

Het Binnenveld heeft als enige gebied binnen het Akkoord van Utrecht geen concrete uitwerking gekregen, maar een aanduiding van 10 ha plus PM-post, nader uit te werken door de stuurgroep voor het Binnenveld. Dit is zo geformuleerd, omdat ten tijde van het opstellen van dit akkoord de benodigde informatie niet beschikbaar was. Omdat deze uitwerking nog niet is afgerond kan in de PRS nog geen nadere begrenzing worden opgenomen.

Dit amendement heeft tot doel alle betrokkenen duidelijk te maken dat de provincie ervoor zal zorgen, desnoods door eigen besluitvorming, dat een na definitieve aanwijzing vereist beheerplan er tijdig zal komen. Het oogmerk is dit in samenspraak te doen met betrokkenen in het gebied. Wat essentieel is, is dat er in de tussentijd geen ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden of mogelijk worden gemaakt die de totstandkoming van dat beheerplan bemoeilijken. Met de vigerende beperkte EHS-begrenzing kan dat minder goed bereikt worden dan met de bredere samenwerkingsafspraken zoals in de laatste zin van de teksttoevoeging van het amendement weergegeven.

Ten slotte. GroenLinks hoopt dat in Utrecht de natuur- en landbouworganisaties hun vruchtbare samenwerking in het kader van het Akkoord van Utrecht zullen voortzetten. Wij weten uit het debat over de landbouwvisie dat GroenLinks staat voor een duurzame landbouw en voor duurzame landbouw zeker de ruimte wil bieden. Agrariers die werk maken van duurzame landbouw, die vriendelijk zijn voor mens, milieu en dier, moeten wat GroenLinks betreft ontwikkelingsruimte hebben. Wat betekent dat bijvoorbeeld? Voor dieren meer ruimte en uitloop onder de blauwe hemel, minder uitstoot van broeikasgassen, veel minder antibioticagebruik, minder lichtoverlast, voedselproductie voor de directe omgeving, regionale en gesloten kringloop van voeding en mest, openstelling van bedrijven voor bezoekers. U hoort het: er is in de landbouw nog een wereld te winnen. Met de afspraken in het coalitieakkoord meent GroenLinks daadwerkelijk een stap te zetten in die richting in plaats van een non-discussie te voeren over een oppervlaktemaat zonder iets te zeggen over de kwaliteit, waarmee die landbouw zich ontwikkelt. Ik nodig mevrouw Blom uit daarop in te gaan. Dus

onder die voorwaarden, van duurzame landbouw, stemmen wij in met de uitbreidingsruimte.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het is zo jammer dat discussies die partijgenoten van de heer Bekkers al hebben gevoerd, als non-discussies worden bestempeld. Ook over discussies, waar leden van GroenLinks, die hier nu gewoon in de Staten zitten, volledig mee hebben ingestemd en mee op de foto zijn gegaan, zegt de heer Bekkers nu ineens dat het non-discussies zijn. Ik merk gewoon dat het mij weer emotioneert en dat ik daar boos om word. Er waren handtekeningen van 15.000 burgers. Wij hebben met de volledige Staten daarvan een burgerinitiatief gemaakt. Wij zijn daar een hele tijd mee bezig geweest. Het is niet zo dat het iets is wat per ongeluk even is gedaan en dat de heer Bekkers er niet over kon nadenken. Het is dus geen non-discussie.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het is inderdaad een verhaal, waarvan ik merk dat het ook bij mij veel passie wakker roept. Dat is omdat ik werkelijk geloof dat het niet moet gaan over een oppervlaktemaat. Wat betreft die handtekeningen waaraan mevrouw Blom refereert en waarvan zij suggereert dat wij daar niet meer voor zouden staan, zeg ik: "Er is niets minder waar ik meer voor sta dan voor een duurzame landbouw, voor welzijn voor dieren, voor milieuvriendelijke landbouw, voor toegankelijkheid van inwoners, voor verbinding van de landbouw met de directe omgeving." Alleen, het gaat mij om die kwaliteiten en niet om een halve hectare meer of minder. Mevrouw Blom heeft gelijk: toen hierover in de Staten werd gedebatteerd, zat ik niet in de Staten, en heeft mevrouw Blom het gehad over die oppervlakte. Het zou zo kunnen zijn dat er binnen mijn partij veel mensen zijn die ook over die oppervlakte praten, maar er zijn ook momenten dat je zonder last of ruggespraak ergens staat. Ik sta werkelijk voor een inhoudelijke ontwikkeling in die landbouw. Als ik daarmee een grote groep ondernemers, die nu soms krap zitten om investeringen te doen, die hypotheek op hun bedrijven hebben zitten, op deze manier kan ondersteunen door wel degelijk innovatie toe te passen die wij eigenlijk willen, dan kies ik daarvoor. Ja, had GroenLinks het helemaal voor het zeggen – ik weet dat mevrouw Blom deze toevoeging doet – en had zij het coalitieakkoord helemaal in haar eentje had kunnen sluiten, dan had daarin ongetwijfeld 1,5 hectare als maximum gestaan met deze voorwaarde voor elke uitbreiding. Ja, wij hebben daar, omdat het onderwerp ontwikkelingsruimte voor de landbouw ook

voor coalitiepartners een heel belangrijk punt was, een onderlinge afspraak over gemaakt waar wij alle vier voor konden staan.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik zou willen zeggen dat wij die inhoudelijke discussie ook belangrijk vinden. Ik heb het al eerder gezegd: wij moeten eens teruglezen wat wij toen met elkaar gezegd hebben. Wij hebben toen gezegd dat die 1,5 hectare niet de precieze maat is waar het om gaat. Het gaat om veel meer. Voor de PvdA was het gewoon het moment om eens te kunnen zeggen: de burgers van de provincie Utrecht vinden het nu even genoeg, laten wij voorlopig even een halt hebben. Daar ging het toen om.

Dan de situatie van nu. Ik heb al gezegd dat wij ons erbij neergelegd hebben dat de politieke realiteit anders is, dus dat wij het nu ineens over een inhoudelijke discussie hebben en dat wij voorts allemaal mensen hebben die zeggen dat wij het niet over megastallen mogen hebben. Dat vinden wij vreemd, omdat wij met de Staten hebben afgesproken om die definitie te hanteren. De politieke realiteit is zo. De discussie – en die is heel wezenlijk – blijft dus nog steeds: wil GroenLinks af en toe heel grote stallen toestaan, omdat dat voor duurzaamheid, diervriendelijkheid of andere redenen beter is, ook als het landschappelijk heel lelijk is en ook als het in de groene contour komt? Dat is de wezenlijke inhoudelijke discussie.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil een opmerking maken naar aanleiding van wat de heer Bekkers zei: de boeren moeten nu eenmaal schaalvergroten, anders krijgen zij het economisch niet meer rond. Het punt dat ik wil maken is dat op een gegeven moment de wal het schip moet keren. Wij zijn die wal die het schip moet keren dat er steeds maar schaalvergroten moet worden. Mevrouw Blom heeft het al uitgebreid gezegd: op een gegeven moment zijn er te veel argumenten om maar door te gaan met schaalvergroten. Wij moeten op een gegeven moment zeggen: tot hier en niet verder

De VOORZITTER: Mijnheer Scherer, op hetzelfde punt?

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ja, ongeveer wel, want het is altijd heerlijk om de heer Bekkers een beetje emotioneel te zien worden. Hij heeft een heel verhaal gehouden over: weg met dat gezeur over die hectares, want daar gaat het niet om, het gaat om duurzaamheid, diervriendelijkheid, enzovoort. Helemaal mee eens. Ik kan mij herinneren dat bij de landbouwvi-

siebespreking ik gewezen heb op een rapport van een prominent PvdA-man, de heer Alders. In dat rapport stond heel duidelijk op dit punt dat je moet kijken naar maatwerk. Dat doet de heer Bekkers dus ook, met daarbij voorwaarden. Houdt dat ook in dat hij die hectares wil loslaten, dus dat het ook bouwblokken kunnen zijn van 3,5 hectare met prachtige TOP-stallen? Dat zou ik graag van hem willen horen.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Het is altijd erg genieten van de heer Bekkers. Hij is altijd heel creatief in zijn formuleringen. In plaats van dat de heer Bekkers zegt dat GroenLinks van standpunt is veranderd, van 1,5 naar 2,5 hectare, zegt hij eigenlijk: weet je wat, wij noemen een megastal gewoon geen megastal meer, dus zijn wij ook niet van mening veranderd. De vraag aan de heer Bekkers is eigenlijk of hij zijn passie ten aanzien van de duurzame veehouderij – die passie stroomt echt de zaal in – niet beter had kunnen verbinden aan gewoon de grens van het burgerinitiatief, de 1,5 hectare.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb vier vragen te beantwoorden. Ik wil u, voorzitter, vragen mij enigszins te helpen en mij toe te staan dat volledig te doen. Mevrouw Blom, waar ging het precies over? Misschien kunt u het even herhalen?

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik vat het even samen. Het ging om de wezenlijke vraag of GroenLinks vanwege duurzaamheid, diervriendelijkheid en noem al die voorwaarden maar op, de kwaliteit van het landschap minder belangrijk vindt en of het ook uiteindelijk EHS kan worden in de groene contour.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Een correctie op de vraag van mevrouw Blom. Landschappelijke inpassing is wel degelijk een van de voorwaarden. In haar vraagstelling lijkt dat niet zo te zijn, maar het is een van de voorwaarden. Met dat eraan toegevoegd, is het antwoord op haar vraag: ja, wij zijn ertoe bereid. Dat is wat wij doen met de instemming met dit beleid. Waarom? Sinds het burgerinitiatief zijn wij op werkbezoek geweest, bijvoorbeeld bij een duurzame, zelfs biologische boer. Als het dan gaat om een bouwblok, dan is dat niet alleen de stal; dat is ook het huis, dat zijn de parkeerfaciliteiten, het is ook de opslag van het voer, zelfs het huis en de tuin bij het huis. Hier was ook een aantal waterlopen, waarvan een paar meter vrij moest blijven. Dus de constructie van zijn terrein maakte het voor hem al moeilijk

binnen die 1,5 hectare te werken. Dus ook voor heel goede, verantwoord ondernemende boeren zit die 1,5 hectare soms in de knel, omdat het simpelweg niet alleen het staloppervlak bestrijkt. Het antwoord op de vraag is dus: ja.

Ten aanzien van de vraag van mevrouw Mineur, heb ik niet de suggestie willen wekken – kennelijk sprak dat uit mijn woorden — dat boeren wel moeten schaalvergroten. Ik heb alleen willen wijzen op de situatie van boeren op dit moment — de markt wordt bepaald door een beperkt aantal retailers — en dat hun marktmacht gering is. Op hun bedrijven ligt vaak wel een hypotheek, waardoor investeren, zelfs als die boeren dolgraag duurzamer zouden willen functioneren, heel moeilijk is. Op dat punt wil ik onderstrepen dat zowel GroenLinks als SP in hun landelijke verkiezingsprogramma 's nadrukkelijk pleiten voor eerlijker prijzen voor boeren. Dat maakt het mogelijk dat in die zin de uitbreiding wat minder noodzakelijk is, maar dat boeren een marktmacht kunnen vormen. Helaas is het zo dat de PvdA dat niet in haar landelijke programma heeft staan. Bij de SP moet ik zeggen: het staat er absoluut in.

De heer Scherer vroeg of 3,5 hectare ook zou kunnen. Voor mij persoonlijk en in theorie: uiteraard, als er een fantastisch bedrijf gevormd kan worden, wat nog nooit zo goed is geweest voor het milieu, dierenwelzijn, diervriendelijkheid en noem maar op, dan gaat voor mij inderdaad niet op of het zo gebouwd is dat als je de meetlat ernaast legt, het uitkomt op drie hectare. Alleen, wij voelen allemaal ook wel aan, naarmate zo'n stal groter wordt, dat het moeilijker wordt om bijvoorbeeld de toegang naar buiten voor dieren goed te organiseren. Om in die zin nog enig recht te doen aan het feit dat er in deze Staten aan oppervlakte gehecht wordt, is die 2,5 hectare er in de coalitiebespreking uitgerold, dat als de grens voor het maatwerk zou zijn. Ten slotte. Mijnheer Van der Steeg, kunt u mij nog even de vraag weer in herinnering roepen?

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Mijn vraag was of de heer Bekkers de passie die hij wel degelijk tentoon spreidt over de duurzame veehouderij, niet beter kon verbinden aan die 1,5 hectare, zoals wij met zijn allen afgesproken hebben bij het burgerinitiatief.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het is niet gebruikelijk heel veel uit de school te klappen van besprekingen en de dingen die je doet ter realisatie van

een coalitie. Ik kan de heer Van der Steeg echter verzekeren dat ook in coalitieverband dit een van de meest gepassioneerde onderwerpen van bespreking is geweest, waar de visies echt wel in zekere zin uiteenliepen. Dus de heer Van der Steeg kan er zonder meer van uitgaan dat alle passie die hij bij mij ervaart, in de vertrouwelijke coalitiebesprekingen achter gesloten deuren ook tot uiting is gekomen.

Ik rond mijn verhaal af met een vraag aan Gedeputeerde Staten, gezien alle vragen vanuit Provinciale Staten, ook over de voorwaarden. Zouden Gedeputeerde Staten het eerste initiatief in de provincie dat gebruik maakt van deze uitbreidingsruimte onder voorwaarden, willen beoordelen of het uitpakt zoals wij willen en dat aan de Staten toesturen?

Er is nog een klein punt waarin in het huidige voorstel de 2,5 hectare in een verwevingsgebied nog niet expliciet als maximum geldt. Daarvoor heb ik een klein amendement om dat te repareren, zodat die 2,5 hectare heel helder in de hele provincie het maximum is.

Amendement A26 (GroenLinks): bouwperceel in verwevingsgebied ook maximaal 2,5 hectare

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 1 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

- 1. in de PRV, Artikel 4.13 Agrarische bedrijven, lid 6, de tekst :*

"6. Een ruimtelijk plan kan bestemmingen en regels bevatten die voorzien in een 30% uitbreiding van een bouwperceel van een bestaande niet-grondgebonden veehouderij in een verwevingsgebied onder de voorwaarde dat de uitbreiding landschappelijk goed inpasbaar is. Indien door de uitbreiding de oppervlaktemaat boven de 1,5 hectare uitkomt, is de uitbreiding toegestaan mits ook aan de hierna genoemde voorwaarden onder a, c, d en e is voldaan. Een uitbreiding van nog eens 30% van het bouwperceel is toegestaan indien hieraan een ondernemersplan ten grondslag ligt en voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- de uitbreiding vindt niet plaats in waterbeschermingsgebieden;
- voorzien wordt in een goede landschappelijke inpassing;
- de uitbreiding draagt bij aan verbetering van het dierenwelzijn;
- de uitbreiding draagt bij aan vermindering van de milieubelasting;
- de uitbreiding draagt bij aan verbetering van de volksgezondheid;

wordt gewijzigd in:

"6. Een ruimtelijk plan kan bestemmingen en regels bevatten die voorzien in een 30% uitbreiding van een bouwperceel van een bestaande niet-grondgebonden veehouderij in een verweingsgebied onder de voorwaarde dat de uitbreiding landschappelijk goed inpasbaar is. Indien door de uitbreiding de oppervlaktemaat boven de 1,5 hectare uitkomt, is de uitbreiding toegestaan tot maximaal 2,5 hectare mits ook aan de hierna genoemde voorwaarden onder a, c, d en e is voldaan. Een uitbreiding van nog eens 30% van het bouwperceel is toegestaan tot maximaal 2,5 hectare indien hieraan een ondernemersplan ten grondslag ligt en voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- de uitbreiding vindt niet plaats in waterbeschermingsgebieden;
- voorzien wordt in een goede landschappelijke inpassing;
- de uitbreiding draagt bij aan verbetering van het dierenwelzijn;
- de uitbreiding draagt bij aan vermindering van de milieubelasting;
- de uitbreiding draagt bij aan verbetering van de volksgezondheid;

2. in de PRV, toelichting artikel 4.13 Agrarische bedrijven, de tekst:

Vijfde lid:

"De omvang van een agrarisch bouwperceel en de eventuele doorgroeimogelijkheden daarvan wordt voor de grondgebonden en niet-grondgebonden landbouw in verschillende gebieden verschillend geregeld."

Grondgebonden landbouw:

Een agrarisch bouwperceel ten behoeve van akker- en tuinbouw is maximaal 1,5 hectare. Doorgroeimogelijkheden zijn er niet. Voor de grondgebonden

veehouderij geldt dat een agrarisch bouwperceel in het gehele landelijke gebied onder voorwaarden kan doorgroeien naar 2,5 hectare.

Niet-grondgebonden landbouw:

- Landbouw: voor bedekte teelt (zoals bijvoorbeeld champignons) geldt dat een agrarisch bouwperceel maximaal 1,5 hectare is.
- Glastuinbouw: dit is in aparte artikelen geregeld. De maximale oppervlaktemaat is 2 hectare buiten de glastuinbouwconcentratiegebieden;
- Niet-grondgebonden veehouderij:
- Buiten het reconstructiegebied is de omvang van een agrarisch bouwperceel maximaal 1,5 hectare. Er zijn geen doorgroeimogelijkheden.
- Binnen het reconstructiegebied zijn de groeimogelijkheden verschillend per gebied:
 - in het extensiveringsgebied geldt een 'stand still'. Er zijn geen doorgroeimogelijkheden;
 - in het verweingsgebied is onder voorwaarden een groei van (twee keer) "30%" mogelijk;
 - in het landbouwontwikkelingsgebied kan onder voorwaarden een bouwperceel tot maximaal 2,5 hectare worden uitgebreid."

wordt gewijzigd in:

Vijfde lid:

"De omvang van een agrarisch bouwperceel en de eventuele doorgroeimogelijkheden daarvan wordt voor de grondgebonden en niet-grondgebonden landbouw in verschillende gebieden verschillend geregeld.

Grondgebonden landbouw:

- Een agrarisch bouwperceel ten behoeve van akker- en tuinbouw is maximaal 1,5 hectare. Doorgroeimogelijkheden zijn er niet.
- Voor de grondgebonden veehouderij geldt dat een agrarisch bouwperceel in het gehele landelijke gebied onder voorwaarden kan doorgroeien naar 2,5 hectare.
- Niet-grondgebonden landbouw:
- Landbouw: voor bedekte teelt (zoals bijvoorbeeld champignons) geldt dat een agrarisch bouwperceel maximaal 1,5 hectare is.
- Glastuinbouw: dit is in aparte artikelen geregeld. De maximale oppervlaktemaat is 2 hectare buiten de glastuinbouwconcentratiegebieden.
- Niet-grondgebonden veehouderij:
- Buiten het reconstructiegebied is de omvang van een agrarisch bouwperceel maximaal 1,5 hectare. Er zijn geen doorgroeimogelijkheden.

- Binnen het reconstructiegebied zijn de groeimogelijkheden verschillend per gebied:
 - in het extensiveringsgebied geldt een 'stand still'. Er zijn geen doorgroeimogelijkheden.
 - in het verwevingsgebied is onder voorwaarden een groei van (twee keer) "30%" mogelijk tot maximaal 2,5 hectare;
 - in het landbouwontwikkelingsgebied kan onder voorwaarden een bouwperceel tot maximaal 2,5 hectare worden uitgebreid.

en de tekst:

Zesde lid:

"Bestaande niet-grondgebonden veehouderijbedrijven kunnen in het verwevingsgebied met 30% uitbreiden, mits de uitbreiding landschappelijk goed inpasbaar is. De Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen biedt hiervoor inspiratie. Wanneer het bedrijf met deze uitbreiding van 30% boven de maximale oppervlaktemaat van 1,5 hectare uitkomt, dient de uitbreiding getoetst te worden aan de in het lid genoemde voorwaarden zoals genoemd in het vijfde lid. De (tweede) uitbreiding van 30% is mogelijk als daaraan een ondernemersplan ten grondslag ligt en voldaan is aan de voorwaarden zoals deze opgesomd zijn in dit lid. Ten overvloede wordt opgemerkt dat de uitbreiding ruimtelijk aanvaardbaar moet zijn. Peildatum voor uitbreiding in het verwevingsgebied is 17 maart 2005, de inwerkingtredingsdatum van het Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht Oost.";

wordt gewijzigd in:

Zesde lid:

"Bestaande niet-grondgebonden veehouderijbedrijven kunnen in het verwevingsgebied met 30% uitbreiden, mits de uitbreiding landschappelijk goed inpasbaar is. De Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen biedt hiervoor inspiratie. Wanneer het bedrijf met deze uitbreiding van 30% boven de maximale oppervlaktemaat van 1,5 hectare uitkomt, is de uitbreiding tot maximaal 2,5 hectare mogelijk indien voldaan is aan de voorwaarden zoals opgesomd in dit lid. De (tweede) uitbreiding van 30% is mogelijk tot een maximum van 2,5 hectare als daaraan een ondernemersplan ten grondslag ligt en voldaan is aan de voorwaarden zoals deze opgesomd zijn in dit lid. Ten overvloede wordt opgemerkt dat de uitbreiding ruimtelijk aanvaardbaar moet zijn. Peildatum voor uitbreiding in het verwevingsgebied is 17 maart 2005, de inwerkingtredingsdatum van het Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht Oost.";

3. In de Nota van beantwoording eventuele relevante

tekstpassages hiermee consistent worden aangepast.

Toelichting:

In de voorliggende PRV is niet genoemd wat in het verwevingsgebied de maximale oppervlaktemaat is voor een bouwperceel. Met dit amendement wordt bereikt dat in het verwevingsgebied de maximale oppervlakte voor het bouwperceel ook 2,5 hectare is, net als in het landbouwontwikkelingsgebied.

Hier eindig ik de bijdrage van GroenLinks aan de ruimtelijke dimensies van de provincie en voeg ik mij naar de eendimensionale orde van de spreektijd.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

Schorsing van 12.04uur tot 12.16 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wat de programmabegroting is voor het politieke jaar, is de politieke ruimtelijke structuurvisie, de PRS, voor de inrichting van de provincie en waar wij in de begroting vooral praten over goed en zuinig omgaan met geld, zo moet bij de PRS de nadruk liggen op goed en zuinig omgaan met ruimte. Het is jammer dat dit college niet net zo zuinig is op de ecologie als op de economie. Dat is wel nodig, want de economische crisis waarin wij met zijn allen zitten, gaat wel weer voorbij, maar met de ecologische crisis hebben wij, zo lijkt het, veel minder haast. Wat dat betreft, vindt de SP het erg jammer dat er niet meer visie spreekt uit de structuurvisie. De enige visie die eruit spreekt is een economische, misschien een agrarische, maar een ecologische? Nee, dat niet.

Wat er in onze optiek ook ontbreekt, is een visie hoe wij de ruimte zo inrichten dat iedereen er optimaal gebruik van kan maken, want de overheid behoort het algemeen belang af te wegen en niet het belang van enkelen.

"Laat iedereen zijn gang maar gaan", zegt het college eigenlijk, en dan zeggen wij wel of wij het leuk vinden of niet. Dat kun je doen als je een klas schoolkinderen leuk bezig wilt houden, maar als je de gezamenlijke ruimte wilt inrichten, dan is daarvoor meer sturing nodig. Het is terecht dat die kritiek kwam in de vele zienswijzen die zijn ingediend, want er dreigen nogal wat ongewenste ontwikkelingen. Het college kijkt waarschijnlijk ook naar 'De slag om Nederland'; een tv-programma waarin de

strijd wordt getoond die verschillende partijen voeren om de schaarse ruimte in Nederland. Nederland is het strijdpark geworden van nationale en internationale partijen die elkaar op leven en dood beconcurreren om de hoogste winst, de dikste bonus, het meeste prestige en als een soort achteloze reuzen maaien zij in hun onderlinge strijd alles neer wat in hun omgeving komt. Het is onze taak dergelijke reuzen in te tomen, zodat ook de gewone mensen een huis kunnen huren, hun werk kunnen doen, een hardlooperdij kunnen maken en de hond uit kunnen laten. Daar gaat het om: het gewone leven van gewone mensen. In deze provincie lijkt het wel alsof wij dat allemaal overgeleverd hebben aan de reuzen.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dat rondje hardlopen en de hond uit kunnen laten: ook bij Woerden is een bepaalde polder, waar ook nog waterberging en andere natuur kan worden ontwikkeld.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Daarop kom ik terug.

De SP heeft een aantal amendementen waarmee zij Provinciale Staten een draai de goede kant op wil geven.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik had de neiging de inleiding van mevrouw Mineur te laten passeren, maar dan zou ik geen recht doen aan de mate waarin ik haar serieus zou willen nemen. Zij zegt het op deze manier: wij leveren ons over aan – ik zeg het nu wat anders – de haaien en de geldwolven. Hoe verklaart zij dan dat deze PRS bol staat van heel strakke rode contouren en een heel specifiek "nee" op kantorenlocaties? Bedrijventerreinen zijn deels nog niet in programma's opgenomen. Er is een heel hoofdstuk over Vitaal Landelijk Gebied en een begrensde EHS. Kan mevrouw Mineur enigszins recht doen aan paal en perk die hier op provinciaal niveau met deze structuurvisie wel degelijk gesteld wordt en waar wij onze verantwoordelijkheid in nemen ten opzichte van heel in het algemeen zeggen: wij leveren ons hier over. Als zij dat nu zou zeggen ten aanzien van de filosofie van de heer Scherer, van vrijheid en de gemakkelijkste weg, dan kan ik haar volgen, maar zij kan niet volhouden dat deze structuurvisie zich in hetzelfde domein bevindt.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik snap best dat de heer Bekkers de bal bij mij probeert te leggen, maar ik leg de bal toch terug bij hemzelf. Wij hebben net een uitgebreide discussie gehad over megastallen. Wij hebben het eerder gehad over het invullen

van de groene contour en het al of niet realiseren van de EHS. Ik denk dat daarmee mijn punt goed gemaakt is.

Dan onze amendementen. Het eerste amendement betreft windenergie. Toen ik onze woordvoerder voor energie in de Tweede Kamer, de heer Paulus Jansen, die sommigen hier nog wel zullen kennen, vertelde dat de ambitie voor windenergie hier maar 60 Megawatt is, keek hij mij ongelovig aan: dat moest toch minstens 200 Megawatt kunnen zijn en het zoekgebied moest dan tegen de 300 Megawatt lopen, zodat je de tegenvallers kunt opvangen. "Of wil Utrecht gewoon geen windenergie", vroeg hij.

Nu heb ik ook de kritische geluiden gehoord van de omwonenden, maar laten wij wel wezen: zo 'n windmolen maakt minder lawaai dan een snelweg en daar trekt het college zich niets van aan. Het is wel de bedoeling dat wij de wereld zo achterlaten dat onze kinderen er ook nog een beetje fatsoenlijk op kunnen wonen, werken en de hond uitlaten. Dat bereik je eerder door er windmolens neer te zetten dan door de snelweg te verbreden. Wij hebben dan ook een amendement, waarin wij alle initiatieven in de provincie de ruimte geven en de mensen eromheen, om te proberen draagvlak te zoeken. Wij moeten daar niet voor gaan liggen. Als een groep bewoners een windmolen wil, laat ze dan proberen er draagvlak voor te vinden.

Amendement A28 (SP): geef windenergie alle kans.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

- 1. in paragraaf 4.2.2.1 van de PRS, getiteld "Windenergielocatie" de zinsnede:
"Als locaties met ruimte voor een nadere uitwerking hiervan zijn in beeld [...]";*

wordt vervangen door:

"Als locaties met ruimte voor een nadere uitwerking hiervan zijn onder andere in beeld [...]";

Toelichting:

Gezien de teleurstellende mogelijkheden om duurzame energie te realiseren in de provincie Utrecht, is het wenselijk om het ambitieniveau te maximaliseren. Door op voorhand al locaties uit te sluiten, verlagen wij het ambitieniveau onnodig. Daar waar een locatie voldoet aan de praktische toets die de provincie heeft uitgevoerd, moet de PRS geen onnodige beperkingen opwerpen.

Een tweede pijnpunt voor de SP is het chronische gebrek aan woningen en, in het bijzonder, sociale huisvesting. Ik haal maar weer die mooie leus aan van professor Priemus: "Bouw goedkoop, niet duur, bouw geen koop, maar huur." Wonen is een sociaal recht, ook voor mensen die de pech hebben dat zij hun baan verliezen in deze crisis. De provincie moet daarin doen wat zij maar kan. Dat is geen taak die wij aan de gemeenten moeten overlaten. Ik haal de wethouder van Vianen aan, die zei dat hij liever geen sociale woningbouw had, want 'die mensen vind ik terug aan mijn zorgloket'.

Een van de oorzaken van het woningtekort in onze provincie is dat er goede woningen gesloopt worden. Een jaar geleden had woningbouwvereniging Mitros plannen om de huizen aan de Sluyterslaan in Nieuwegein te slopen om er duurdere woningen voor in de plaats te zetten. Van de 152 sociale huurwoningen zouden er maximaal 80 sociale huurappartementen overblijven, de helft seniorenwoningen. Dat zou een drama worden voor 100 gezinnen. Voor de rest zouden er 180 koopappartementen komen. Dankzij de SP in Nieuwegein zijn die plannen gestopt en wordt nu gepraat over renovatie.

Zoals het nu is, zouden wij hier in de provincie daarover alleen maar de cijfers terugvinden dat Nieuwegein 260 woningen bijbouwt. Bruto genomen is dat ook zo. Over de sloop van die 152 huizen zouden wij niets lezen. Dat willen wij wel weten. Wij willen de nettocijfers weten en niet alleen de brutocijfers. De SP stelt daarom voor dat te veranderen.

Amendement A29 (SP): tel sloop mee

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

- 1. In de PRS onder 5.5., regionale uitwerking in de passage*

"De opgenomen woningaantallen betreffen bruto cijfers, dat wil zeggen dat er bij de opgenomen cijfers geen rekening is gehouden met sloop. Bij bedrijventerreinen gaat het om de netto uitgeefbare hectares." het woord 'bruto' te vervangen door 'netto', en het woord 'geen' te schrappen, resulterend in de volgende zin:

"De opgenomen woningaantallen betreffen netto cijfers, dat wil zeggen dat er bij de opgenomen cijfers rekening is gehouden met sloop."

Toelichting:

Onze provincie heeft grote nood aan betaalbare woningen voor mensen met een klein inkomen. Een van de grote bedreigingen van betaalbare woningen is de sloop om economische en niet om technische redenen. Door die afname niet mee te nemen, verliezen we het zicht op de werkelijke woningvoorraad en halen we de druk weg om dergelijke onnodige sloop te voorkomen.

Een ander belangrijk punt voor de SP is dat wij proberen de natuur zo goed mogelijk te behouden en te beschermen. Wij hebben op dat vlak meerdere amendementen. Allereerst willen wij ervoor pleiten het gebied ten zuiden van Bunschoten, De Kronkels Zuid, zijn agrarische bestemming te laten houden. Het heeft die bestemming op dit moment nog. Er loert alleen een vage mogelijkheid om daar ooit bedrijventerrein van te maken. Over het naastgelegen gebied, Haarburg Zuid, is veel gesteggel geweest. De Stichting Behoud De Eemvallei noemde het plan echt dramatisch, zowel voor de unieke vogelstand, onder andere de zeldzame wilde zwanen die vanuit Rusland komen overwinteren, als voor het landschap. Dat plan is er door. Helaas. Het gebied ernaast kan nog wel behouden worden. Dat rijmt niet alleen met het provinciale beleid om de unieke weidevogelpopulatie te behouden, het strookt ook met het provinciale beleid dat erop gericht is te stoppen met het uitgeven van nog meer bedrijventerrein.

Een vergelijkbaar voorbeeld is de Kromwijkerwetering in Woerden. Wij zijn er geweest op werkbezoek en ik denk dat iedereen het terrein nog helder voor de bril heeft. Ook hier gaat het om een prachtig gebied dat lijkt te worden opgeofferd aan vage plannen met uit te plaatsen bedrijven. "Niet doen", zeggen wij, "het kan heus anders opgelost worden."

Amendement A30 (SP): vogels in de Kronkels

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. in de PRS onder 5.3.1., bedrijventerreinen, de zinsede:
"In verband met consistentie van beleid hebben we ook een aantal locaties die al in de Structuurvisie Streekplan 2005-2015 waren opgenomen weer opgenomen in deze PRS. Omdat realisatie echter op niet korte termijn is voorzien, zijn deze locaties niet opgenomen in het stedelijk programma. Het gaat om de locaties Rijnenburg (Utrecht), Gaasperwaard 2e fase (Vianen), Parallelweg (Woudenberg) en De Kronkels Zuid (Bunschoten).";

wordt vervangen door:

"In verband met consistentie van beleid hebben we ook een aantal locaties die al in de Structuurvisie Streekplan 2005-2015 waren opgenomen weer opgenomen in deze PRS. Omdat realisatie echter op niet korte termijn is voorzien, zijn deze locaties niet opgenomen in het stedelijk programma. Het gaat om de locaties Rijnenburg (Utrecht), Gaasperwaard 2e fase (Vianen) en Parallelweg (Woudenberg). De locatie De Kronkels Zuid (Bunschoten) hebben we laten vervallen vanwege de belangrijke waarde voor weidevogels.";

2. in de PRS onder 5.5.1.3, stedelijk programma Bunschoten, de volgende passage wordt geschrapt:
"Locatie de Kronkels Zuid is niet opgenomen in het stedelijk programma. Op basis van de Structuurvisie Streekplan 2005-2015 kan er op deze locatie nog ca. 7 ha. netto bedrijventerrein worden ontwikkeld. Deze locatie kan een rol spelen bij de herijking van het stedelijk programma. "
3. Op de kaart van de PRS de aanduiding "toekomstig bedrijventerrein niet in stedelijk programma " ten zuiden van Bunschoten wordt geschrapt;

4. in de Nota van beantwoording, onder 5.5.1/09 de passage:

"Omdat de betreffende locatie niet is opgenomen in het stedelijk programma van de PRS wordt de locatie De Kronkels-Zuid nu niet planologisch mogelijk gemaakt. De reden om de locatie wel op de kaart op te nemen is om duidelijk te maken dat er eerder door de provincie een positieve ruimtelijke afweging heeft plaatsgevonden; de locatie De Kronkels-Zuid is reeds opgenomen in de vigerende structuurvisie Streekplan 2005 - 2015. Bij de eerstvolgende herijking zal worden afgewogen of de ontwikkeling van aanvullend nieuwe bedrijventerreinen noodzakelijk is. Dus: door het aangeven van deze locaties op de kaart geven wij de ruimtelijke aanvaardbaarheid aan. Voor opname in de stedelijke programma 's moet eerst de noodzaak van extra nieuw bedrijventerrein worden aangetoond.";

wordt vervangen door:

"De locatie De Kronkels-Zuid hebben wij eerder ruimtelijk afgewogen en opgenomen in de vigerende structuurvisie Streekplan 2005 - 2015. Gezien de belangrijke waarde voor weidevogels en de geraamde behoefte aan bedrijventerrein, vinden wij thans de realisering van een bedrijventerrein op deze locatie niet meer ruimtelijk aanvaardbaar. Daarom zullen wij de locatie De Kronkels-Zuid niet meer opnemen in de PRS en PRV."

Toelichting:

De Kronkels-Zuid is op dit moment weideterrein, met een belangrijke waarde voor weidevogels. Gezien de slechte stand van de weidevogels in Nederland en gezien het provinciaal beleid van een duurzame verstedelijkingsladder is het niet wenselijk dat De Kronkels Zuid-beschikbaar komt als bedrijventerrein.

Een enigszins ander, maar toch vergelijkbaar project, is Hoef en Haag. Het is nu een prachtig gebied, waar mensen graag fietsen en wandelen en hardlopen en de hond uitlaten. Het is niet voor niets dat er vlakbij een recreatiepark zit. Dat er een snelweg in de buurt zit, is dan nog niet eens zo merkbaar, maar als je nu juist in dat gebied gaat bouwen, dan moet er opeens heel veel meer gebeuren. Dan moet er een groot geluidsscherm komen, er moet fors worden ingegrepen in het landschap om te voorkomen dat de huizen net zo veel last krijgen van de kwel als aan de andere kant van de snelweg. En, je verliest een prachtig gebied.

De MER over dit gebied was heel duidelijk: "De wo-

ningbouw is niet mogelijk zonder ingrijpende geluidsmaatregelen. Binnen het plangebied is veel ruimte voor waterberging nodig. Het woongebied ligt als gevolg van de rijksweg A27 geïsoleerd van het stedelijk gebied. Bovendien voldoet de locatie niet aan het provinciaal beleid ten aanzien van de rode contour." Dat was een citaat uit de plan-MER structuurvisie Vianen. Nu weet ik – dat is vanochtend aan de orde geweest – dat er partijen zijn, die zeggen: ja, maar het stond in de plannen voor de Noordvleugel Utrecht, dus het moet er komen. Ik ben niet ongevoelig voor het argument dat wij woningbouw moeten plegen; daar heb ik net zelf voor gepleit. Wij hebben echter twee veel grotere projecten voor wonen, te weten Leidsche Rijn en Rijnenburg. Daar gebeurt helemaal niets. Dus in plaats van een nieuwe speler toe te laten die de concurrentie vergroot op een plek die veel schade oplevert, stellen wij voor deze locatie te schrappen. Het is een te mooie en waardevolle plek en als wij deze buiten beschouwing kunnen laten, dan moeten wij dat doen.

Amendement A31 (SP, ChristenUnie): houd Hoef en Haag groen

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

- 1. in de PRS onder 5.5.3.7., stedelijk programma Vianen de tekst:
"In de gemeente Vianen liggen de bebouwingskernen Everdingen, Hagestein, Vianen en Zijderveld. Voor de totale gemeente wordt uitgegaan van een woningbouwprogramma van 2150 woningen. Hiervan kunnen 650 woningen binnen de rode contouren worden gerealiseerd, onder andere in de projecten Helsdingen, Sluiseiland en Vijfheerenlanden. Buiten de rode contouren kunnen 1800 woningen worden gerealiseerd op de locatie Hoef en Haag, waarvan 1500 in de PRS-periode. In de planvorming voor dit gebied moet nadrukkelijk aandacht worden besteed aan de waterveiligheid, omdat het gebied vanwege de lage ligging van het maaiveld bij een eventuele overstroming snel en diep onder water komt te staan. In overeenstemming met het waterschapsbe-*

leid moet een binnendijkse vrijwaringszone in acht worden genomen. Bij de planvorming moet rekening worden gehouden met de verhoogde kans op kwel bij aantasting van de deklaag en de gemiddeld genomen hoge grondwaterstanden.

De verdere uitbreiding van het bedrijventerrein Gaasperwaard (aan de noordzijde) is niet opgenomen in het stedelijk programma. Deze locatie kan een rol spelen bij de herijking van het stedelijk programma. Bij eventuele ontwikkeling van de locatie gelden dezelfde aandachtspunten als bij de woningbouwlocatie Hoef en Haag.";

wordt vervangen door:

"In de gemeente Vianen liggen de bebouwingskernen Everdingen, Hagestein, Vianen en Zijderveld. Voor de totale gemeente wordt uitgegaan van een woningbouwprogramma van 2150 woningen. Hiervan kunnen 650 woningen binnen de rode contouren worden gerealiseerd, onder andere in de projecten Helsdingen, Sluiseiland en Vijfheerenlanden.

De verdere uitbreiding van het bedrijventerrein Gaasperwaard (aan de noordzijde) is niet opgenomen in het stedelijk programma. Deze locatie kan een rol spelen bij de herijking van het stedelijk programma. Bij eventuele ontwikkeling van de locatie moet in de planvorming nadrukkelijk aandacht worden besteed aan de waterveiligheid, omdat het gebied vanwege de lage ligging van het maaiveld bij een eventuele overstroming snel en diep onder water komt te staan. In overeenstemming met het waterschapsbeleid moet een binnendijkse vrijwaringszone in acht worden genomen. Bij de planvorming moet rekening worden gehouden met de verhoogde kans op kwel bij aantasting van de deklaag en de gemiddeld genomen hoge grondwaterstanden.";

2. in de PRS paragraaf 5.2 Wonen, komt de tabel als volgt te luiden:
Woningbouwprogramma 2013-2028

Regio	Binnenstedelijk	Uitbreiding	Totale woningbouw programma
Regio Utrecht	32.545	6.250	38.795
Regio Amersfoort	11.970	4.510	16.480
Regio West	4.610	320	4.930
Regio Zuid Oost	6.125	325	6.450
Totaal provincie	(82,9 %) 55.250	(17,1 %) 11.375	66.625

3. in de PRS paragraaf 5.5.3 regio Utrecht de tekst:
"De in de Ontwikkelingsvisie NV Utrecht opgenomen zoekrichting Kromme Rijn/Lekzone is slechts gedeeltelijk ingevuld. (Odijk-West, Hoef en Haag en Eiland van Schalkwijk).";

wordt vervangen door:

"De in de Ontwikkelingsvisie NV Utrecht opgenomen zoekrichting Kromme Rijn/Lekzone is slechts gedeeltelijk ingevuld. (Odijk-West en Eiland van Schalkwijk).";
en de tabel in deze paragraaf komt als volgt te luiden:

*) Voor wat betreft bedrijventerreinen is IJsselstein ingedeeld bij Regio West

4. in de PRS, PRV en Nota van beantwoording daar waar wordt gesproken:
- van een woningbouwprogramma van 68.000 dit vervangen wordt door 66.500;
 - en daar waar gesproken wordt van een verhouding inbreiding - uitbreiding van 80% - 20% dit wordt vervangen door 83 % - 17%;
5. op de kaart van de PRS en PRV wordt de aanduiding "toekomstige woonlocatie " ten oosten van Vianen geschrapt;
6. in de PRV, bijlage Wonen wordt de vermelding "Vianen, 1.500 " geschrapt;
7. in de Nota van Beantwoording het volgende wordt

gewijzigd:

- a. onder 5.1/1 Algemene beleidslijn verstedelijking, p. 76 onderaan de zinsnede:
"Wij zijn bovendien van mening dat de ontwikkeling van Hoef en Haag noodzakelijk is. Zie ook onze reactie onder 5.2/2.";

wordt vervangen door:

"Zie verder onze reactie onder 5.2/2.";

- b. onder 5.2/2 woningbouwprogramma, p. 76 onderaan de zinsnede:
"In de PRS zijn overigens niet alle NV Utrecht uitbreidingslocaties en -zoekrichtingen volledig opgenomen. Zo is de Kromme Rijn/Lekzone slechts gedeeltelijk opgenomen (totaal 2.750 woningen Hoef en Haag, Odijk West, en Eiland van Schalkwijk t.o.v. 5.500 woningen NV Utrecht) en zijn voor Woudenberg-oost 1000 woningen opgenomen (de extra optie tot 2000 woningen is niet opgenomen)."

wordt vervangen door:

"In de PRS zijn overigens niet alle NV Utrecht uitbreidingslocaties en -zoekrichtingen volledig opgenomen. Zo is de Kromme Rijn/Lekzone slechts gedeeltelijk opgenomen (totaal 1.250 woningen , Odijk West en Eiland van Schalkwijk t.o.v. 5.500 woningen NV Utrecht) en zijn voor Woudenberg-oost 1000 woningen opgenomen (de extra optie tot 2000 woningen is niet opgenomen)."

- c. onder 5.5.3/23 Stedelijk programma Vianen - algemeen, p. 83 de zinsnede:
"Voorts is de uitbreidingslocatie Hoef en Haag in de PRS opgenomen, de eventuele invulling als dijkdorp en/of bebouwingslint kan door de gemeente in de planontwikkeling verder worden uitgewerkt.";

wordt vervangen door:

"De uitbreidingslocatie Hoef en Haag is inderdaad niet opgenomen in de PRS en PRV.";

en de zinsnede:

"PRS: Aanpassen tabel 5.5.3: Vianen totaal 2150 i.p.v. 2100."

wordt vervangen door:

"PRS: Aanpassen tabel 5.5.3: Vianen totaal 650 i.p.v. 2100.";

d. onder 5.5.3/25 Stedelijk programma Vianen - Hoef en Haag, p. 124 de passage:
 "De instemmende reacties over het opnemen van de locatie Hoef en Haag in de PRS/PRV worden door ons voor kennisgeving aan genomen (47, 113, 178). Met betrekking tot de opmerkingen over de hoogte van het in de PRS opgenomen woningbouwprogramma en de noodzaak van het opnemen van uitbreidingslocaties verwijzen wij naar onze reactie onder 5.2/2. Aanvullend merken wij op dat in de MER uitgebreid is ingegaan op de locatieafwegingen die bij het opstellen van de PRS (en de daarvoor gebruikte onderliggende documenten) zijn gebruikt. De noodzaak van deze ontwikkeling moet eerst worden aangetoond volgens de Ladder van duurzame verstedelijking (Bro). Dit betekent dat eerst de mogelijkheden binnen bestaand bebouwd gebied moeten worden benut alvorens over te gaan tot uitbreiding (31). Voor Vianen hebben wij een stedelijk programma van 2150 woningen opgenomen waarvan 650 in het stedelijk gebied.

De beoogde aantallen binnenstedelijk zijn in overleg met gemeenten en in de regio Utrecht met het BRU tot stand gekomen. Wij zien een aantal van 650 als een realistische mogelijkheid. Er is meer potentiële capaciteit, maar ervaring leert dat rekening moet worden gehouden met planuitval. Bij de beschrijving van Vianen is aangegeven dat er op de beoogde uitbreidingslocatie Hoef en Haag maximaal 1800 woningen kunnen worden ontwikkeld, waarvan 1500 in de PRS-periode. Aangegeven is bovendien dat er bij de planvorming nadrukkelijk aandacht moet worden besteed aan de

waterveiligheid, de verhoogde kans op kwel, de gemiddeld genomen hoge grondwaterstanden en de binnendijkse vrijwaringszone in overeenstemming met het beleid van het waterschap.

De locatie is inderdaad gelegen in het Groene Hart (31). In de Voorloper Groene Hart is de locatie Vianen-oost opgenomen als transformatiezone waar mogelijk stedelijke functies een plaats kunnen krijgen. Tegelijk is duidelijk dat Vianen een belangrijk onderdeel is van het stedelijke gebied van de regio Utrecht. De gemeente draagt bij aan de realisatie van de inzet en ambities van de regio Utrecht op economisch, verstedelijkings- en landschappelijk gebied. Duidelijk is dat er in de regio Utrecht een grote verstedelijkingsdruk is. Er is een grote woningbouwopgave. De inzet van Vianen is daarbij nadrukkelijk nodig. Bovendien biedt de realisatie van de locatie de mogelijkheid niet alleen kwantitatief bij te dragen aan de verstedelijkingsopgave, maar ook in kwalitatief opzicht. De inzet is gericht op een kwalitatief hoogwaardig woonmilieu met veel diversiteit en in samenhang met recreatieve voorzieningen.

Wij zijn van mening dat met de ontwikkelingen meerdere doelen gediend worden. In de NV Ontwikkelingsvisie is opgenomen dat er 5500 woningen op diverse uitleglocaties in het Kromme Rijn-Lekgebied (waar Vianen onderdeel van is) mogelijk zijn. Dit omdat gebleken is dat de opgave niet volledig binnenstedelijk mogelijk is en bovendien omdat naast de kwantitatieve opgave er ook behoefte is aan een gedifferentieerd kwalitatief woningaanbod.";

Woningbouw (in aantal woningen)				Bedrijventerrein (in ha.)		
	Binnenstedelijke woningbouw	Uitleg	Totaal	In stedelijk gebied	Uitbreiding	Totaal
Bunnik	275	1.000	1,275	0	0	0
De Bilt	670	0	670	0	0	0
Houten	1.700	250	1.950	0	10	10
Nieuwegein	2.000	0	2.000	0	10	10
Stichtse Vecht	1.800	0	1.800	0	1	1
Utrecht	22.750	5.000	27.750	0	0	0
Vianen	650	0	650	0	0	0
Zeist	2.200	PM	2.200	0	0	0
IJsselstein *)	500	0	500			
Totaal BRU	32.545	6.250	38.795	0	21	21

wordt vervangen door:

"Wij hebben kennis genomen van alle reacties over de uitbreidingslocatie Hoef en Haag. Alles afwegende zijn wij van mening dat de ontwikkeling van deze locatie op dit moment niet aan de orde is: de woningbouwontwikkeling stagneert, er is in de Utrechtse regio nog voldoende capaciteit voorhanden. Bovendien blijkt uit de plan-MER dat Hoef en Haag een locatie is met diverse complicaties. Daarom nemen we deze locatie niet op in het woningbouwprogramma."

- e. Onder 6.4 Aardkundige waarden, p.175 de zinsnede:

"Voor Hoef en Haag hoeft dit niet als een bedreiging gezien te worden, maar kan dit gebruikt worden om tot een kwaliteit van de wijk te komen die goed aansluit bij de natuurlijke omgeving.";

wordt vervangen door:

- e. *"Hoef en Haag nemen we niet op in het stedelijk programma, maar voor de eventuele ontwikkeling hoeft dit niet als een bedreiging gezien te worden, maar kan dit gebruikt worden om tot een kwaliteit van de wijk te komen die goed aansluit bij de natuurlijke omgeving."*

Toelichting:

In de omgeving van Utrecht zijn drie grote nieuwbouwlocaties voorzien: Leidsche Rijn (11.500 woningen), Rijnenburg (7.000 woningen) en Hoef en Haag (1.800 woningen). Vanwege de economische crisis en de stagnerende woningmarkt liggen de grootste twee nieuwbouwlocaties al geruime tijd stil. De locatie Hoef en Haag is een locatie met diverse complicaties, zoals blijkt uit de plan-MER uit mei 2012. Citaat: "De woningbouw is niet mogelijk zonder ingrijpende geluidsmaatregelen. Binnen het plangebied is veel ruimte voor waterberging nodig. Het woongebied ligt als gevolg van de rijksweg A27 geïsoleerd van het stedelijk gebied. Bovendien voldoet de locatie niet aan het provinciaal beleid ten aanzien van rode contouren." Uit: Plan-MER structuurvisie Vianen, Deel B: Woongebied Hoef en Haag, pagina 113.

Een ander natuurgebied, waarvoor wij meer bescherming willen dan nu in de PRS staat, is het Binnenveld tussen Veenendaal en Rhenen.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil even terugkomen op het verhaal over Hoef en Haag.

Maakt het voor mevrouw Mineur verschil, kijkend naar het betoog van de Bekkers, als de Ladder van duurzame verstedelijking wordt toegepast? Dan ga je juist met alle voorwaarden rekening houden die mevrouw Mineur nu als bezwaar ziet.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik waardeer het voorstel van de heer Bekkers, maar ik hoop en ik verwacht eigenlijk dat dat betekent dat Hoef en Haag daarmee buiten beeld komt. Ik denk, omdat het wat ons betreft echt een plan is dat er niet moet komen, dat je daarmee alle verwachtingen niet moet laten oplopen. Dus, het moet er niet komen, het zal er niet komen. Dus stop ermee.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik raak nu wat in verwarring over wat mevrouw Mineur belangrijker vindt. Zij kiest heel duidelijk nu niet voor wonen. Ik leg haar een nieuw dilemma voor dat misschien niet al te gemakkelijk is. Als zij moet kiezen: liever één grote locatie of allerlei locaties aan de randen. Wat zegt zij dan?

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben inderdaad die moeilijke afweging te maken. Je hebt groene ruimte en je hebt een grote behoefte aan woningen. Dat is zo. Op het moment dat er nog gebouwd wordt op bepaalde plekken, op echt grote plekken, waarvoor de hele procedure is doorlopen en waar iedereen die daar wil bouwen – dat is wat overdreven gezegd – daar kan bouwen, dan zeggen wij, volgens het provinciaal beleid dat er is: "Maak gebruik van wat er is en ga niet verder." Dan valt Hoef en Haag wat ons betreft af. Er zijn zoveel bedenkingen tegen en er zijn echt grote alternatieven, dat wij zeggen: "Daar niet."

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Mineur zegt zelf net bij die alternatieven, dat er van die alternatieven op dit moment niet zoveel terecht komt. Dan volg ik even niet hoe belangrijk zij wonen eigenlijk vindt. Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij zouden heel graag zien dat er gewoon gebouwd wordt op de plekken waar dat al kan. Er is inderdaad grote woningnood, maar er moet ook in de Tweede Kamer een heleboel meer gebeuren en, inderdaad, er moet gewoon sociale woningbouw gerealiseerd worden. Wij hebben al gehoord dat dat in Vianen in elk geval niet welkom is. Het was de wethouder van Vianen die dat zei over deze locatie. Hij had daar liever geen sociale woningbouw.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat u uw betoog vervolgt.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Een ander natuurgebied, waarvoor wij meer bescherming willen dan nu in de PRS staat, is het Binnenveld tussen Veenendaal en Rhenen. Hier is meer aan de hand. Dit is een afspraak die gemaakt is in het Akkoord van Utrecht en die gewoon uitgevoerd had moeten worden. Het gebied zou binnen de EHS blijven. Dat magere kwart nota bene dat echt gerealiseerd zou worden? Doe dat dan ook. Overigens, de heer Bekkers heeft hierover ook een amendement ingediend. Ik moet even kijken wat dat precies behelst. Ik kom hier graag later nog op terug.

Amendement A38 (SP, PvdA): Binnenveld

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

- 1. in de PRS onder 6.5.1.1 Ter toelichting: enkele gebiedsprojecten, onder het kopje Binnenveld, als laatste zin:*

"Zodra nieuwe natuur in het Binnenveld wel concreet is begrensd wordt dit via de vierjaarlijkse herijking toegevoegd aan de EHS."

wordt gewijzigd in:

"De ligging van de PM-hectares is vooral afhankelijk van de inhoud van het beheerplan. Dat dient te worden afgerond binnen 2 jaar na de definitieve aanwijzing van de Hel en Blauwe Hel als N2000-gebied. Deze aanwijzing is een taak van het rijk. Wij zullen in ieder geval binnen 2 jaar na de definitieve aanwijzing starten met een partiële herziening om de aangepaste begrenzing van de EHS in het Binnenveld vast te leggen.

Toelichting:

Voor het Binnenveld komt de stuurgroep nog met een uitwerking en de precieze begrenzing van 10 ha + PM nieuwe EHS. In het vigerende beleid is een groter areaal opgenomen als EHS. Dit zou dus verkleind moeten worden na uitkomst van de stuurgroep. In de voorliggende PRS 2013-2028 is de hele begrenzing voor nieuwe natuur vervallen en is er alleen bestaande natuur als EHS

begrensd. Echter, ook al is de precieze locatie nog niet bekend, het overeengekomen minimum van 10 ha nieuwe EHS moet conform het Akkoord van Utrecht wel worden opgenomen op de kaart.

Op de agenda van de commissievergadering van 21 januari 2013 stond in de bijlagen een kaart van de provincie (pdf). Bijgevoegd plaatje toont het meest zuidwestelijke deel van de provincie Utrecht met Veenendaal en Rhenen. Ten zuidoosten van Veenendaal ligt het Binnenveld, aangegeven met een groene pijl. In deze kaart is het gebied donkergroen ingetekend, wat wil zeggen dat het binnen de EHS ligt. Zo staat het echter niet in de PRS-viewer. Afbeelding 1. Kaart RGW 21-1-2013

We gaan naar de PRS-website van de provincie, en we selecteren als plan optie 1, de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 (concept naar PS). We klikken nu op 'beleidstekst', en we zoeken op 'begrenzen EHS'. We klikken op 6.5.1 Ecologische Hoofdstructuur. Op dit plaatje zien we dat de status van het gebied veranderd is. We geven het Binnenveld opnieuw aan met een groene pijl. Alleen de meest noordelijke en de meest zuidelijke delen van het gebied hebben nog de groene markering waarmee de Ecologische Hoofdstructuur wordt aangeduid. Dat is niet volgens de afspraken en wij willen dan ook dat de tekening uit afbeelding 1 wordt aangehouden. Wij lichten dat toe.

In het Akkoord van Utrecht is afgesproken dat van de 6.000 ha geplande EHS 1.500 ha wordt ontgrensd. 3.000 ha blijft binnen de groene contour als beoogd, toekomstige EHS, met andere middelen te realiseren; en 1.500 ha wel gerealiseerd wordt als EHS. Het Binnenveld behoort tot die laatste categorie, met als aantekening "10 ha, plus PM". Die PM zou worden ingevuld na afronding van het gebiedsproces en besluitvorming in de stuurgroep.

In een mail aan Provinciale Staten van 28 januari 2013 vragen de Utrechtse Natuurorganisaties het volgende: "Het Binnenveld heeft als enige gebied binnen het Akkoord van Utrecht geen concrete uitwerking gekregen, maar een PM-aanduiding, omdat ten tijde van het opstellen van dit akkoord de benodigde informatie niet beschikbaar was. Omdat deze uitwerking nog niet is afgerond kan in de PRS nog geen nadere begrenzing worden opgenomen. Zolang deze nadere begrenzing niet beschikbaar is, is het consequent de bestaande begrenzing uit de Structuurvisie 2005-2015 (Het Streekplan) te handhaven. Voor het kunnen verwerven van deze gron-

den is de status van EHS ook nodig. De wijziging die wij voorstellen draagt dus bij aan continuïteit van beleid en uitvoering."

Een belangrijke overweging is dat het Binnenveld een breekpunt was bij de onderhandelingen over het Akkoord van Utrecht. Terecht: het is een bijzonder gebied: "Unieke natuur in het Binnenveld."

Via het riviertje De Grift komt er kwelwater naar boven in het Binnenveld, dat leidt tot een verschraling van de bodem. Het gevolg is een zeer natte bodem die niet te zuur en niet te voedselrijk is. Omstandigheden die de groei van blauwgraslanden en trilvenen stimuleren, een unieke flora en fauna soort. Blauwgrasland en trilveen komen in Europa nauwelijks voor; dit maakt het Binnenveld uniek. Na de Tweede Wereldoorlog is dit moerassige gebied grotendeels ontgonnen en ontwaterd ten gunste van de landbouw. Het blauwgrasland en het trilveen komen daardoor nu enkel nog voor in de gebieden de Hel en de Blauwe Hel, kleine natuurgebieden in het noorden van het Binnenveld."

Bron: Gevaren en Kansen voor het Binnenveld

Omdat de provincie Utrecht zich moet opstellen als betrouwbare overheid die zich houdt aan haar afspraken, vinden wij dat het Binnenveld binnen de EHS moet blijven en dat het kaartje dat gepresenteerd is in de commissievergadering van 21 januari 2013 leidend moet zijn. Met andere woorden: wij onderschrijven het verzoek van de Utrechtse Natuurorganisaties: "Dit betekent dat wij graag zouden zien dat:

in de PRS en de PRV voor de EHS-begrenzing in het Binnenveld de begrenzing gehanteerd wordt, zoals opgenomen op de kaart die bij de stukken voor de Statencommissie RGW van 21 januari 2013 onder de noemer '2013RGW10 bijlage 2 08. Bijlage 1.1 20121129 PRS - natuur 3.pdf op de agenda staat en dateert van 29 november 2012 en zoals opgenomen op de streekplankaart structuurvisie 2005-2015 d.d. 20-12-2004; in de PRS de tekst in paragraaf 6.5.1.1 Ter Toelichting: enkele gebiedsprojecten, als volgt aangepast wordt: Het gebied waarin de PM-post een plek moet krijgen is opgenomen op de natuurkaart in de EHS-begrenzing. Zodra de nadere uitwerking plaats heeft gevonden onder leiding van de Stuurgroep Binnenveld en de EHS concreet is begrensd, wordt deze begrenzing via de vierjaarlijkse herijking aangepast in de PRS en PRV; de Nota van beantwoording conform deze wijziging wordt aangepast."

Een ander gebied dat wij binnen de EHS willen houden,

is het Henschotermeer. Wij zouden het liefst zien dat de provincie alle recreatiegebieden in onze provincie omhelst, maar wij willen in elk geval dat de provincie de EHS-ambities omhelst. Het Henschotermeer zomaar op voorhand uit de EHS schrappen, is simpelweg slecht zaken doen. "Trouw mijn dochter, zeg je eigenlijk, een bruidsschat hoeft je niet te betalen." Een beetje zichzelf respecterende moderne meid verwacht eigenlijk dat haar vader juist een flink hoge bruidsschat voor haar vraagt. Maar goed, serieus.

Als wij het Henschotermeer nu al uit de EHS halen, dan kunnen wij het niet meer inzetten voor de saldobe-nadering. Met andere woorden: beste ondernemer, u mag hier best wat leuks doen, als u er dan maar aan bijdraagt dat de EHS op een andere manier versterkt wordt. Nee, dat kan niet meer; dat heb je al weggegeven. Dus, stem voor het amendement dat de fractie van de SGP samen met ons gaat indienen.

Dan de Oude Hollandsche Waterlinie. De SP vindt het belangrijk om behalve de Nieuwe Hollandse Waterlinie ook de Oude Hollandse Waterlinie te beschermen. De heer De Heer van de fractie van de ChristenUnie heeft bij de commissiebehandeling met een prachtige presentie laten zien wat een mooi cultureel erfgoed wij hebben in onze provincie. Wij vinden echt dat daarmee zuinig omgegaan moet worden, ook al vanwege de opmerking die minister Plasterk maakt in zijn brief van 14 december. Ik citeer: "De provincies zijn bij uitstek de overheid die kaders stelt voor de regionale ruimtelijke economische ontwikkeling en daarbij betrekken de provincies ook de regionale cultuurhistorie." Die opmerking staat los van de vraag of de Arhi-procedure voltooid zal worden, maar onderbouwt in elk geval de stelling dat als wij er niet over gaan, niemand er over gaat. Zo was de kreet "je gaat er over of niet" nu ook weer niet bedoeld, dacht ik.

Ik wil nog mijn grote dank uitspreken aan het ambtelijk apparaat, dat hier op allerlei manieren een hele hoop werk in gestoken heeft. Aan hen zal het niet liggen als wij geen mooie structuurvisie krijgen.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Rechten en plichten horen bij elkaar. Dat vergeten wij wel eens bij de ruimtelijke ordening. Wij zijn de kunst verleerd, dat als je iets geeft, je dan iets maatschappelijks terug mag vragen." Dat is geen stelling van mij, maar van gedeputeerde Krol. De overheid is een beetje verleerd elke keer als zij een recht weggeeft, meteen

de bijbehorende maatschappelijke plichten te regelen. Ik moet er eerlijk bij zeggen dat die uitspraak niet stamt uit een PRS-debat, maar als ik de plicht op mij neem om straks te vertellen op welke studiedag de gedeputeerde het heeft gezegd, dan vind ik dat ik wel het recht heb om de gedeputeerde te citeren als het in mijn kraam te pas komt: "Wij zijn de kunst verleerd dat als je iets weggeeft, je dan iets maatschappelijks terug mag vragen. Rechten en plichten horen bij elkaar."

Ik wil mijn bijdrage beginnen met het uitdelen van complimenten aan Gedeputeerde Staten, aan het PRS-team en aan de statengriffie voor de structuurvisie die wij vandaag vaststellen. Allereerst voor het zorgvuldige proces, met name voor de serie hoorzittingen die de griffie tot in de puntjes heeft geregeld en voor de vele adviezen die het PRS-team heeft gegeven. De complimenten van de ChristenUnie raken ook de inhoud van de digitale documenten die wij vandaag bijna papierloos vaststellen. Onze fractie kan zich prima vinden in de structuurvisie en in de verordening. Over 99% van het ruimtelijk beleid zijn wij het helemaal eens. Deze structuurvisie is een zorgvuldige uitwerking van de Utrecht 2040-strategie en van de Strategische Visie die wij vorig jaar hebben besproken. Deze nieuwe structuurvisie geeft erg veel aandacht aan het bevorderen van ruimtelijke kwaliteit. Dat waarderen wij vooral in de breed uitgewerkte visie op kernrandzones.

Naast de brede instemming hebben wij enkele kritische kanttekeningen. Vandaar dat wij op de amendementenmarkt ook enkele amendementen en moties hebben voorbereid en zowaar enkele bondgenoten hebben gekregen.

Graag wil ik beginnen met de duurzame-energieopave. Terwijl de inkt van de PRS net droog was, hebben de twaalf provincies afgesproken de provinciale doelstellingen naar boven bij te stellen, zodat wij de rijksdoelstellingen van de structuurvisie windenergie op land zullen halen. Utrecht heeft zich daarbij vastgelegd op een prestatienorm van 60 Megawatt voor het jaar 2020. In de ontwerpvisie hadden wij nog maar 50, toen 50/60 Megawatt. Graag wil ik een amendement indienen, dat beoogt overall in de PRS dezelfde ambitie te vermelden van het bereiken van minstens 60 Megawatt in 2020.

Amendement A32 (ChristenUnie, PvdA): ambitie windenergie

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen

op 4 februari 2013, ter bespreking van de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013;

besluiten:

om overall in de PRS dezelfde ambitie voor windenergie te gebruiken: 'het bereiken van minstens 60 MW in 2020'.

Toelichting:

Op 19 december 2012 hebben de provincies in IPO-verband afgesproken om de provinciale doelstellingen naar boven bij te stellen, zodat ze samen de rijksdoelstellingen van de Structuurvisie windenergie op land zullen halen. De provincie Utrecht heeft zich daarbij vastgelegd op een prestatienorm van 60 MW voor het jaar 2020. In de ontwerp-PRS was de ambitie voor windenergie het bereiken van minstens 50 MW. In de uiteindelijke versie van de PRS staat een realisatienorm van 50 tot maximaal 60 MW. Maar op veel plekken in de structuurvisie staat nog steeds de ambitie van het bereiken van 50 MW. Dit amendement beoogt om overall in de PRS dezelfde ambitie te vermelden: 'het bereiken van minstens 60 MW in 2020'.

Als wij deze torenhoge ambitie hebben, moeten wij alle zeilen bijzetten om die ambitie te halen. Uit de expertmeeting over windenergie heb ik overgehouden dat zowel de energiebedrijven als de milieuorganisaties staan te trappelen om goede afspraken te maken tussen initiatiefnemers en bewonersgroepen om de lusten en de lasten eerlijk te verdelen. Als iemand het recht krijgt om ergens turbines neer te zetten, dan moet hij ook de bijbehorende maatschappelijke plichten vervullen. Laten wij dat nou maar eens handen en voeten geven. Ik denk aan het afsluiten van convenanten voor iedere windmolenlocatie, waarin energiebedrijven met bewonersgroepen of gemeenten afspreken dat een deel van de opbrengst terecht komt in de regio waar de molens worden geplaatst. Ons college heeft erg veel ervaring met convenanten, dus laten wij die ervaring benutten op alle mogelijke windmolenlocaties. Ik heb hierover een motie die het college vraagt hiermee aan het werk te gaan. Zowel ons energieamendement als onze energiemotie worden gesteund door de fractie van de PvdA. Ik zal onze bondgenoten proberen te noemen en de administratie niet te laten versloffen.

Motie M3 (ChristenUnie, PvdA): windmolenconvenanten

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

constaterende dat:

- de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie een torenhoge ambitie heeft als het gaat over de plaatsing van windturbines met een ashoogte van minstens 60 meter;
- de provincies in IPO-verband hebben afgesproken dat de provinciale doelstellingen omhoog zullen worden aangepast om de rijksdoelstellingen van de 'Structuurvisie windenergie op land' te kunnen halen;
- de provincie Utrecht zich heeft vastgelegd op een prestatienorm van 60 MW;

overwegende dat:

er voor de plaatsing van grote windturbines maatschappelijk draagvlak nodig is;

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- in de komende maanden voor alle in de PRS genoemde locaties convenanten af te sluiten met energiemaatschappijen, bewonersgroepen en/of gemeenten over de plaatsing van windturbines, zodat de lusten en de lasten eerlijk worden verdeeld;
- bij de komende herziening van de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie alle windmolenlocaties op te nemen waarvoor convenanten zijn gesloten.

En gaan over tot de orde van de dag.

Woningbouwlocaties. Onze fractie heeft erg veel waardering voor het beleid rond de leegstand van kantoren en winkels, maar als het gaat over woningbouw, worden de bakens nog amper verzet. Alle oude locaties van de NV Utrecht staan er nog in. Intussen is de huizenverkoop dramatisch gedaald en is het bouwtempo overal ernstig vertraagd. De economische realiteit spoort niet meer met onze bouwprognoses. Het lagere bouwtempo maakt het nu mogelijk scherpere keuzes te maken. Van alle nieuwe bouwlocaties is Hoef en Haag de meest problematische, want zolang de spoorlijn Almere-Breda niet wordt aangelegd, zal de bereikbaarheid van Vianen per openbaar vervoer uiterst gebrekkig blijven. Een tweede

knelpunt ligt in de waterveiligheid, omdat het gebied vanwege de lage ligging van het maaiveld bij een eventuele overstroming snel en diep onder water komt te staan. Vergelijkbare woonmilieus zijn veel gemakkelijker dichterbij het centrum van de stad Utrecht te realiseren, waar de OV-verbindingen beter zijn en de waterveiligheid groot. Ik reken erop dat het bouwtempo zo traag is, dat wij te zijner tijd in de A12-zone heel veel huizen kunnen wegzetten en dat de bouw zoveel vertraagd wordt, dat wij uiteindelijk op die locaties veel beter kunnen bouwen. Wij pleiten voor een betere prioritering van de nieuwe locaties. Daarom hebben wij het amendement van de fractie van de SP mede ingediend om Hoef en Haag nu al te schrappen en wij hebben 'de prioritering van ladders' van de fractie van GroenLinks mede-ingediend.

Economie en bedrijventerreinen. Wat ons betreft zijn de regionale convenanten over bedrijventerreinen netjes vertaald in ruimtelijk beleid. Als wij oude terreinen willen revitaliseren, moeten wij niet overal ruimte geven aan nieuwe terreinen en al te gemakkelijk uitbreiding accepteren. Als wij wel uitbreidingen toestaan, dan moeten er duidelijke plichten aan de rechten worden gekoppeld. Het mooiste voorbeeld daarvan is het project IJsseloord. Vandaar dat wij het amendement daarover mede hebben ingediend.

Aan de andere kant van het spectrum zit de schuifruimteoplossing van Wulverhorst. Vandaar dat wij ook op dat vlak met het CDA-amendement mede hebben ingediend.

Onze fractie is akkoord met het landbouwbeleid in de PRS. Wij moeten de gezinsbedrijven met grondgebonden veehouderij voldoende ruimte geven. Datzelfde geldt voor de fruitteelt en op beperkte schaal voor de kastuinbouw. Wij vinden dat de landbouwvisie prima is vertaald in deze structuurvisie. Wij zijn blij met de keuze voor kwaliteit. Wij moeten meer kwaliteitsdiscussies voeren en minder kwantiteitsdiscussies.

Het natuurbeleid in deze structuurvisie is helaas een beetje achterhaald. Wij zijn een heel eind op weg met het natuurbeleid 2.0. Het was tijdens een studiedag over Natuurbeleid 2.0 dat gedeputeerde Krol zijn lessen trok over rechten en plichten. Wij kregen op die studiedag een wervelend pleidooi van de econoom Tom Bade om rechten en plichten voortaan netjes aan elkaar te koppelen. Als je iemand het recht geeft om een camping pal naast een zwemplas te runnen, dan kun je hem ook verplichten een bijdrage te leveren aan het onderhoud van het gebied van de burens.

Tijdens die studiedag kregen de deelnemers regelmatig goede adviezen die haaks staan op wat nu in de PRS staat. Eigenlijk geven wij in deze structuurvisie weer her en der rechten weg, terwijl wij nog niet hebben geregeld wie de bijbehorende plichten moet regelen. Het is echter te kort dag om die beleidsombuiging van Natuurbeleid 2.0 nu even in enkele amendementen vast te leggen. Ik heb de gedeputeerde beloofd dat ik mijn nieuw verworven kennis niet meteen zou omzetten in ingewikkelde amendementen. Daarom moeten wij nog even voortborduren op het natuurbeleid 1.5, het Akkoord van Utrecht. Daarin is alles netjes uitgewerkt, behalve voor het Binnenveld. Daarom zullen wij waarschijnlijk een van de Binnenveld-amendementen steunen.

Het waterbeleid van de PRS lijkt mij onvoldoende voorbereid op het Deltaprogramma dat op ons afkomt. Het college heeft echter aangegeven dat de Deltaprogramma's nog te weinig concreet zijn om daar nu al knopen in door te hakken. Daarom wachten wij het Deltaprogramma af.

Recreatie. Op dit vlak lag er eigenlijk niks, totdat de ANWB vroeg twee watergangen in het recreatieroutenetwerk op te nemen. De fractie van de PVV dook als eerste in het diepe en wij zwemmen er nu spartelend achteraan. Voordat dit amendement technisch was verwerkt, hebben wij het mede-ingediend. Wij hebben ondertussen begrepen dat het eigenlijk technisch heel gemakkelijk op te lossen is en dat het inderdaad gaat om twee losse eindjes die makkelijk aan elkaar te knopen zijn. Ik wil dat echter graag uit de mond van het college horen.

Cultuur. Om te voorkomen dat ik traditiegetrouw al mijn spreektijd en al mijn kruis zou verschieten aan de Hollandse Waterlinie, wil ik dit maal eindigen met de CHS (Cultuurhistorische Hoofdstructuur). Ik heb een amendement voorbereid over de Soester Eng en over de Oude Hollandse Waterlinie. Ik zal iedere seconde die ik nu nog heb daarvoor benutten.

De Soester Eng. Wij hebben het plan niet alleen de onbebouwde eng, maar ook de weilanden en de brink te begrenzen in de CHS. Dat amendement wordt gesteund door de fractie van de SP.

Amendement A33 (ChristenUnie, SP): Soester Eng

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013

provincie Utrecht;

besluiten:

- 1. aan het statenvoorstel toe te voegen:
"met dien verstande dat:
"De Soester Eng op de kaart van de PRS en PRV aan te duiden als Cultuurhistorische hoofdstructuur, agrarisch cultuurlandschap, conform bijgevoegde kaart.";*
- 2. in de PRS paragraaf 4.3.3 CHS - agrarisch cultuurlandschap de tekst:
"Beleid
Het agrarisch cultuurlandschap waarop wij onze focus leggen ligt in het Groene Hart. Vanwege de historisch kenmerkende gebouwen, structuren, bebouwingslinten, landschappen en verkavelingspatronen, vinden wij het belangrijk dat cultuurhistorische waarden bij de planontwikkeling een rol spelen.*

Toelichting

Op basis van gaafheid en representativiteit van de verkavelingsstructuur en op basis van de samenhang van de agrarische patronen en de bebouwingslinten zijn vijf gebieden geselecteerd waar wij specifieke aandacht vragen voor de cultuurhistorische waarden. Het gaat om de Lopikerwaard, De Ronde Venen en om gebieden rond Kockengen-Kamerik-Zegveld, Linschoten en Westbroek. Deze gebieden maken door diverse kleinschalige ontwikkelingen een geleidelijke transformatie door die uiteindelijk grote gevolgen kan hebben voor het aanzien. Daarom verdienen de cultuurhistorische waarden van deze agrarische cultuurlandschappen aandacht in ruimtelijke plannen. Het gaat bijvoorbeeld om natuurontwikkeling, veranderende kernranden, functieverandering van vrijkomende agrarische gebouwen en percelen en agrarische schaalvergroting.";

wordt vervangen door:

*"Beleid
Het agrarisch cultuurlandschap waarop wij onze focus leggen ligt in het Groene Hart. Vanwege de historisch kenmerkende gebouwen, structuren, bebouwingslinten, landschappen en verkavelingspatronen, vinden wij het belangrijk dat cultuurhistorische waarden bij de planontwikkeling een rol spelen. Ook het behoud van de specifieke kenmerken van de Soester Eng is van belang, zoals reliëfbeleving, het onbebouwd zijn, de verkavelingsstructuur en het his-*

torische nederzettingenpatroon van het flankedorp.

Toelichting

Op basis van gaafheid en representativiteit van de verkavelingsstructuur en op basis van de samenhang van de agrarische patronen en de bebouwing-slinten zijn vijf gebieden geselecteerd waar wij specifieke aandacht vragen voor de cultuurhistorische waarden. Het gaat om de Lopikerwaard, De Ronde Venen en om gebieden rond Kockengen-Kamerik-Zegveld, Linschoten en Westbroek. Deze gebieden maken door diverse kleinschalige ontwikkelingen een geleidelijke transformatie door die uiteindelijk grote gevolgen kan hebben voor het aanzien. Daarom verdienen de cultuurhistorische waarden van deze agrarische cultuurlandschappen aandacht in ruimtelijke plannen. Het gaat bijvoorbeeld om natuurontwikkeling, veranderende kernranden, functieverandering van vrijkomende agrarische gebouwen en percelen, en agrarische schaalvergroting. Daarnaast hebben we vanwege de bijzondere kenmerken het ensemble van de Soester Eng aangeduid als agrarisch cultuurlandschap.";

3. in de PRV artikel 2.10, toelichting tweede lid c de tekst:

"Agrarisch cultuurlandschap: behoud door ontwikkeling is het uitgangspunt. De cultuurhistorische waarde ligt met name in:

- de aanwezige ontginningstructuur en -richting;
- de structuur en maatvoering van de boerderijlinten;
- het waterbeheersingsstelsel. ;

wordt vervangen door:

"Agrarisch cultuurlandschap: behoud door ontwikkeling is het uitgangspunt. De cultuurhistorische waarde van de veenweidelandschappen ligt met name in:

- de aanwezige ontginningstructuur en -richting;
- de structuur en maatvoering van de boerderijlinten;
- het waterbeheersingsstelsel.

De cultuurhistorische waarde van de Soester Eng ligt met name in:

- het aanwezige reliëf;
- het onbebouwd zijn van de eng;
- de verkavelingsstructuur en het nederzettingenpatroon van het flankedorp.";

4. aan de PRV bijlage Cultuurhistorie onder agrarisch cultuur landschap de volgende tekst wordt toegevoegd:

"Soester Eng

De Soester Eng ligt op een solitaire stuwwal die omringd wordt door natte weiden van de Eemvallei en de moerassen van Laag Hees en Soesterveen. Deze dienden als gemeenschappelijke hooi- en weidegronden.

Het dorp Soest ontwikkelde zich als flankedorp langs de oostelijke voet van de eng op de overgang naar de Eemvallei. Deze ligging en het hoogteverloop tussen eng en Eem is nog goed te zien. Ook de driehoekige brink met de kerk is goed herkenbaar. De heide om de schapen te weiden lag vrij ver weg. De potstallen stonden op de eng. Er liepen schapendriften vanuit het dorp Soest naar de Soester heide, waar door overbegrazing stuifzanden ontstonden, de huidige Lange en Korte duinen.

Bij de naoorlogse uitbreidingen is de eng en het Soesterveen deels bebouwd, maar de historische situatie is nog zeer goed herkenbaar.

Vanaf de achtste eeuw ontstond op de Utrechtse Heuvelrug een agrarisch systeem van geconcentreerde nederzettingen, bouwlandcomplexen en gemeenschappelijke gronden. De boerderijen stonden dicht bij elkaar en in de nabijheid van hun akkers. Deze akkers waren in Soest tot een groot bouwlandcomplex samengevoegd, de eng. Door eeuwenlange pluggenbemesting is deze eng flink opgehoogd. Hierdoor is het onderliggende archeologische landschap afgedekt en goed bewaard gebleven. Achter de boerderijen en de engen lagen de meenten, gronden die in gemeenschappelijk gebruik waren als weiden (schaarweiden) of als hooilanden (maten). Soest toont dit systeem nog zeer fraai, met de hogere, van smalle noordoost naar zuidwest lopende percelen voorziene Soester Eng aan de ene kant van de boerderijenreeks en de lagere hooilanden van de Eem aan de andere kant."

5. in de Nota van beantwoording paragraaf 4.3 Cultuurhistorische hoofdstructuur (CHS) de tekst onder zienswijze 168, 273:

Reactie GS:

Bij de selectie van agrarische cultuurlandschappen is het accent gelegd op grote landschappelijke eenheden met een nog hoge structurele gaafheid. De Soester Eng bezit een belangrijke cultuurhistorische waarde voor de agrarische geschiedenis van de provincie, maar is door verstedelijking verre van

gaaf te noemen en is bovendien redelijk klein in omvang. Het middels ruimtelijke plannen behouden en versterken van de cultuurhistorische waarde van de Soester Eng is een taak van de gemeente die daar al haar rol oppakt via het beschermd dorpsgezicht.

Voorstel GS:

Geen aanleiding tot aanpassing.

wordt vervangen door:

Reactie PS:

Bij de selectie van agrarische cultuurlandschappen is het accent gelegd op grote landschappelijke eenheden met een nog hoge structurele gaafheid. De Soester Eng bezit een zodanig belangrijke cultuurhistorische waarde voor de agrarische geschiedenis van de provincie dat wij in afwijking van het voornoemde uitgangspunt aanduiding als CHS - agrarisch cultuurlandschap gerechtvaardigd achten.

Besluit PS:

De Soester Eng aanmerken als CHS - agrarisch cultuurlandschap.

Toelichting:

Binnen de Cultuurhistorische Hoofdstructuur is het agrarisch cultuurlandschap een van de vier prioritaire thema's waarop de provincie Utrecht actief beleid voert. In de PRS zijn vijf gebieden uit het Groene Hart geselecteerd op basis van gaafheid en representativiteit van de verkelingsstructuur en op basis van de samenhang van de agrarische patronen en bebouwingslinten. Dat betekent dat het agrarisch cultuurlandschap van de Utrechtse Heuvelrug nu nog geheel ontbreekt in de Cultuurhistorische Hoofdstructuur.

Het engdorp van Soest is een fraai voorbeeld van een boerennederzetting op de Utrechtse Heuvelrug. Vrijwel alle engen op de stuwwal zijn bebouwd, maar het zuidelijk deel van de Soester Eng is grotendeels onbebouwd gebleven en is nog volop in agrarisch gebruik. Het dorp Soest heeft zich vanuit de brink als randbebouwing langs de eng ontwikkeld. De brink, het oude wegenpatroon en het bebouwingslint met boerderijen zijn nog aanwezig en de bijbehorende weilanden tussen de Soester Eng en de Eem zijn nog steeds in agrarisch gebruik.

De Vrienden van de Soester Eng hebben in hun zienswijze gevraagd om de Soester Eng de status te geven van 'agrarisch cultuurlandschap buiten de CHS'. Tijdens de hoorzitting heeft de gemeente Soest zich bij deze zienswijze aangesloten. Maar in de Nota van Beantwoording

schrijven GS dat ze de zienswijze niet honoreren omdat de Soester Eng al voldoende planologisch beschermd zou zijn en opname in de Cultuurhistorische Hoofdstructuur daaraan weinig zou toevoegen. Maar dat geldt niet voor het agrarische erfgoed naast de Soester Eng. Dit amendement beoogt het gehele ensemble van de Soester Eng (uitsluitend het onbebouwde deel), brink en weilanden op te nemen in de Cultuurhistorische Hoofdstructuur.

Voor de Oude Hollandse Waterlinie hebben wij een amendement voorbereid voor de omwallingen van de oude vestingsteden, de kleine linies en de kleine forten, maar niet alle kilometerslange kades en watergangen. Op dit moment is dat technisch niet mogelijk. Wij hebben ons beperkt tot de essentie van de kleine linies. Dat amendement wordt mee-ingediend door de fracties van de SP, GroenLinks en D66.

Amendement A34 (ChristenUnie, SP, GroenLinks, D66): Oude Hollandse Waterlinie

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het statenvoorstel toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. aan de kaart van de PRS en PRV voor de volgende objecten de aanduiding Cultuurhistorische Hoofdstructuur, militair erfgoed wordt opgenomen:
 - a. De grachten en de wallen, zowel in Woerden als in Oudewater waar het gaat om een dubbele omwalling.
 - b. Forten en kleine linies:
 - Fort Oranje ofwel fort de Vrijheid;
 - Fort Kruipin;
 - Linie van Linschoten;
 - Linie van de Pleit;
 - Linie van Ter Aa;
2. in de PRS paragraaf 4.3.2 de tekst:

"Toelichting
De provincie Utrecht kent een aantal grotere gebiedsgerichte ontwikkelingstrajecten rond de voormalige waterlinies: de Nieuwe Hollandse Waterlinie,

de Grebbelinie en de Stelling van Amsterdam. Deze programma's zijn voor een belangrijk deel in uitvoering en de inzet is om deze uitvoering verder te ondersteunen. Het accent ligt op het versterken van de linies in het landschap. Ook liggen er kansen op het gebied van publieksbereik."

wordt vervangen door:

"Toelichting

De provincie Utrecht kent een aantal grotere gebiedsgerichte ontwikkelingstrajecten rond de voormalige waterlinies: de Oude en Nieuwe Hollandse Waterlinie, de Grebbelinie en de Stelling van Amsterdam. Deze programma's zijn voor een belangrijk deel in uitvoering en de inzet is om deze uitvoering verder te ondersteunen. Het accent ligt op het versterken van de linies in het landschap. Ook liggen er kansen op het gebied van publieksbereik.";

3. aan de PRV bijlage Cultuurhistorie onder militair erfgoed de volgende tekst wordt toegevoegd:

"Oude Hollandsche Waterlinie

De Oude Hollandse Waterlinie ligt tussen de voormalige Zuiderzee en de Biesbosch. Het Utrechtse deel ligt ten oosten van de riviertjes 't Gein, de Amstel, de Kromme Mijdrecht en de Meije en beslaat het westelijke deel van de Lopikerwaard. Deze verdedigingslinie ligt geheel in het veengebied. Door de ruime aanwezigheid van water is hier ontstaan met een gering aantal verdedigingswerken. De keten van inundatiegebieden vergde vele tientallen kilometers aan kades en watergangen. De Oude Hollandse Waterlinie leunde sterk op vestingsteden: Gorinchem, Nieuwpoort, Schoonhoven, Oudewater, Woerden, Nieuwersluis, Weesp, Naarden en Muiden. De linie-steden waren stervormige bolwerken met grachten en bastions. Daartussen lagen op strategische plekken veldschansen: aarden werken, voorzien van bastions en een gracht, maar zonder bebouwing. Het waren primitieve forten, bedoeld voor tijdelijke bezetting in tijden van oorlog. De contouren van deze forten en veldschansen zijn nog steeds terug te vinden in het landschap.

In 1672 werd de Oude Hollandse Waterlinie voor het eerst getest: een sterk Frans leger slaagde er niet in om er doorheen te komen. Omdat het middendeel van de linie zwakke plekken kende, verschoof hij aan het eind van de achttiende eeuw richting Utrecht. In 1795 bleek de linie niet bestand tegen strenge vorst die zelfs de grote rivieren deed

bevriezen. Na de Franse tijd werd de landsverdediging opnieuw georganiseerd en werd de Nieuwe Hollandse Waterlinie ten oosten van de stad Utrecht aangelegd.";

4. in de Nota van beantwoording paragraaf 4.3.2 CHS - militair erfgoed de tekst:

Reactie GS:

De Oude Hollandse Waterlinie (OHW) bezit te weinig nog bestaande ruimtelijke elementen om als samenhangende zichtbare en beleefbare structuur van militair erfgoed op te nemen in de PRS en de PRV. In tegenstelling tot de andere waterlinies die wel zijn opgenomen, is de OHW vooral nog zichtbaar in enige – weliswaar cultuurhistorische belangrijke – elementen, met name vestingsteden als Oudewater en Woerden. Er is geen sprake van een eenduidige hoofdweerstandslinje met verdedigings- en inundatiewerken. In het Utrechtse is er zeer sporadisch sprake van een nog aanwezig verdedigingswerk, zoals de grotendeels afgegraven Linie van Linschoten die is opgenomen en genoemd wordt bij het agrarisch cultuurlandschap tussen Woerden en Montfoort. In de recent vastgestelde Cultuurnota 2012-2015 is de OHW evenmin opgenomen als prioritaire linie, waarmee het niet opnemen in de PRS dus niet strijdig is met ons eigen beleid. Overigens is een substantieel deel van de OHW – vanaf Nieuwersluis noordwaarts – opgenomen in de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Het via ruimtelijke plannen behouden en versterken van de onbetwist hoge cultuurhistorische waarde van de vestingsteden en andere elementen van de OHW is primair een taak van de betreffende gemeenten. Gezien de ingediende zienswijzen zijn die zich goed bewust van de waarde van de OHW.

Voorstel GS:

Geen aanleiding tot aanpassing.

wordt vervangen door:

Reactie PS:

Gezien de argumenten van de indieners van deze zienswijze en hetgeen tijdens de hoorzitting is ingebracht over deze waterlinie zien wij aanleiding de volgende delen van de Oude Hollandse Waterlinie (OHW) alsnog aan te merken als CHS-militair erfgoed:

- a. De grachten en wallen, zowel in Woerden als in Oudewater, waar het gaat om een dubbele omwalling;
- b. forten en kleine linies;

- fort Oranje ofwel fort de Vrijheid;
- fort Kruipin;
- Linie van Linschoten;
- Linie van de Pleit;
- Linie van Ter Aa.

Besluit PS:

Voorname onderdelen van de Oude Hollandse Waterlinie worden aangeduid als CHS - militair erfgoed.

Eindconclusie. Wij hebben dus enkele aanpassingen op ons verlanglijstje, maar wij steunen het ruimtelijk beleid voor 99%.

Graag wil ik mijn algemene ruimtelijke beschouwingen afsluiten met een les die ik tijdens een van de hoorzittingen heb geleerd. Tijdens de gedachtewisseling over IJsseloord kreeg de bewonersgroep de vraag of het project geen vervelende precedentwerking kon hebben. De gevatte reactie was: "Ik hoop dat dit project juist wel een precedentwerking heeft als het gaat over het proces; ga met alle partijen aan tafel zitten en zorg dat uiteindelijk iedereen zich in het eindresultaat kan vinden." Dan is het wel nodig de lusten en lasten eerlijk te verdelen en om nieuwe rechten te koppelen aan nieuwe plichten. Het project IJsseloord is wat dat betreft een schoolvoorbeeld geworden. Rechten en plichten horen bij elkaar. Laten wij dat voorlopig niet meer vergeten in de ruimtelijke ordening.

De VOORZITTER: U heeft zojuist uitgereikt gekregen een motie van GroenLinks en D66, waar amendement A22 op staat. Ik verzoek u dat even te veranderen in motie M4.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Wij gaan geen hele betogen houden. Er ligt een boekwerk. Er ligt een aantal voorstellen. Enkele dingen willen wij graag gewijzigd zien en die zal ik toelichten. Een aanvulling op het amendement inzake de polder Wulverhorst, waar wij verheugd mee zijn en het ook medeondertekend hebben. Een punt van aandacht: in de tweede zoekopdracht voor het college staat op dit moment zes hectare, zoals net gememoreerd is. Ter overweging: laten wij die zes hectare staan? Vanuit het college van Woerden is er een voorstel aan de gemeenteraad van Woerden gedaan, waarin letterlijk omschreven staat dat op dit moment in de planvorming van de zeven hectare maar drie hectare uit te geven terrein is. Dat roept bij ons de vraag op: is de zoekopdracht niet te beperken tot drie hectare? Wij horen daarop graag straks de reactie van het college. Dat zou betekenen dat de pijn voor

een aantal partijen wat minder wordt.

Dan hebben wij een amendement over de pluimveehouderij. Wij weten dat wij een aantal stallen mogen bouwen die voldoen aan bepaalde maten. Dan hebben wij het in de PRS over de oppervlakte van wat wel kan en wij hebben het in gemeentelijke plannen veel over de hoogte van wat is toegestaan in de bebouwing. Wij zien dan zo meteen dat er een stal van 10 meter kan verschijnen, waar uiteindelijk één laag pluimvee op de begane grond wordt gehuisvest. Dan zie je dat er een aantal oplossingen gezocht wordt in de vorm van rondestallen, zoals ze genoemd worden, waarin je door een soort inpandige inventaris, zo zou ik het haast willen noemen, een heel aantal lagen kunt neerzetten. Wij denken dat het beter is voor de bebouwing, voor het dierenwelzijn en voor de dierveiligheid om te zeggen: laat daar gewoon één vloer mogelijk zijn. Op het moment dat je er bij pluimvee een vloer inzet, compartimenteer je je gebouw. Dat komt de veiligheid zeker ten goede en volgens ons ook het dierenwelzijn. Wij willen daarom graag een amendement indienen om dat mogelijk te maken.

Amendement A35 (SGP, PVV, CDA): bouwlagen pluimveehouderij

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. *in de PRV, de toelichting op Artikel 4.13 Agrarische bedrijven onder gehele lid, de tekst:*

"Dit artikel heeft betrekking op agrarische bedrijven. Hieronder vallende grondgebonden landbouw en de niet-grondgebonden landbouw. Onder de grondgebonden landbouw vallen veehouderijen, akkerbouw en tuinbouw. Onder de niet-grondgebonden landbouw vallen intensieve veehouderijen, glastuinbouw en teelt van bijvoorbeeld champignons. De glastuinbouw is in afzonderlijke artikelen geregeld (zie de artikelen Glastuinbouw niet toegestaan en Concentratiegebied glastuinbouw).

Dit artikel bevat maximale oppervlaktematen. Bij de ontwikkeling van bebouwing op agrarische bouw-

percelen mag de (maximale) oppervlaktemaat niet omzeild worden door in een stal extra verdiepingen voor het stallen van vee aan te brengen: een veestapel mag niet gestapeld worden! De bebouwing ten behoeve van de dieren bestaat uit één bouwlaag met bijbehorende reguliere bouwhoogten."

wordt vervangen door:

"Dit artikel heeft betrekking op agrarische bedrijven. Hieronder vallen de grondgebonden landbouw en de niet-grondgebonden landbouw. Onder de grondgebonden landbouw vallen veehouderijen, akkerbouw en tuinbouw. Onder de niet-grondgebonden landbouw vallen intensieve veehouderijen, glastuinbouw en teelt van bijvoorbeeld champignons. De glastuinbouw is in afzonderlijke artikelen geregeld (zie de artikelen Glastuinbouw niet toegestaan en Concentratiegebied glastuinbouw).

Dit artikel bevat maximale oppervlaktematen. Bij de ontwikkeling van bebouwing op agrarische bouwpercelen mag de (maximale) oppervlaktemaat niet omzeild worden door in een stal extra verdiepingsvloeren aan te brengen om extra stallingsmogelijkheden voor vee mogelijk te maken. De bebouwing ten behoeve van de dieren bestaat uit één bouwlaag met bijbehorende reguliere bouwhoogten. Dit sluit overigens het realiseren van boven elkaar geplaatste zitplekken in (nacht)verblijven voor (scharrel)kippen niet uit."

- in de Nota van beantwoording paragraaf 6.6.1/8 PRV Agrarische bedrijven, de tekst:

Reactie GS:

Wij hebben de groei van agrarische bedrijven beperkt door grenzen te stellen aan de oppervlakte van bouwvlakken. Wij vinden het onwenselijk dat deze beperking wordt omzeild door in een stal extra verdiepingen voor het stallen van vee aan te brengen. In het kader van de actualisatie van het Reconstructieplan hebben wij in 2010 besloten om in de niet-grondgebonden veehouderij op agrarische bouwpercelen in bedrijfsgebouwen maximaal één bouwlaag toe te staan. Dit geldt voor het gehele landelijk gebied. Daarbij ging het niet alleen om de bouwhoogte, maar ook om grote concentraties van dieren in de gebouwen tegen te gaan. Wij willen echter niet zo ver gaan om dat in de regels van de PRV vast te leggen, omdat dit een detailniveau van regelgeving vergt die verder gaat dan wat in een bestemmingsplan geregeld wordt. Daarin worden immers

normaal gesproken slechts de maximale goot- en nokhoogte van gebouwen vastgelegd, niet de indeling van gebouwen. Wij zullen wel in de toelichting bij de PRV opnemen dat wij er van uitgaan dat de gemeente geen afwijkingen van de in het bestemmingsplan vastgelegde bouwhoogten zal toestaan om extra verdiepingen voor het onderbrengen van vee mogelijk te maken.

Voorstel GS:

Aanpassen PRV door in de toelichting op het artikel Agrarische bedrijven op te nemen: "Dit artikel bevat maximale oppervlaktematen. Bij de ontwikkeling van bebouwing op agrarische bouwpercelen mag de (maximale) oppervlaktemaat niet omzeild worden door in een stal extra verdiepingen voor het stallen van vee aan te brengen; een veestapel mag niet gestapeld worden! De bebouwing ten behoeve van de dieren bestaat uit één bouwlaag met bijbehorende reguliere bouwhoogten."

wordt vervangen door:

Reactie GS:

Wij hebben de groei van agrarische bedrijven beperkt door grenzen te stellen aan de oppervlakte van bouwvlakken. Wij vinden het onwenselijk dat deze beperking wordt omzeild door in een stal extra verdiepingen voor het stallen van vee aan te brengen. In het kader van de actualisatie van het Reconstructieplan hebben wij in 2010 besloten om in de niet-grondgebonden veehouderij op agrarische bouwpercelen in bedrijfsgebouwen maximaal één bouwlaag toe te staan. Dit geldt voor het gehele landelijk gebied. Daarbij ging het niet alleen om de bouwhoogte, maar ook om grote concentraties van dieren in de gebouwen tegen te gaan. Wij willen echter niet zo ver gaan om dat in de regels van de PRV vast te leggen, omdat dit een detailniveau van regelgeving vergt die verder gaat dan wat in een bestemmingsplan geregeld wordt. Daarin worden immers normaal gesproken slechts de maximale goot- en nokhoogte van gebouwen vastgelegd, niet de indeling van gebouwen. Wij zullen wel in de toelichting bij de PRV opnemen, dat wij ervan uitgaan dat de gemeente geen afwijkingen van de in het bestemmingsplan vastgelegde bouwhoogten zal toestaan om extra verdiepingen voor het onderbrengen van vee mogelijk te maken. Dit maakt overigens het voor pluimvee realiseren van boven elkaar geplaatste zitplekken in (nacht)verblijven niet onmogelijk.

Voorstel GS:

Aanpassen PRV door in de toelichting op het artikel Agrarische bedrijven op te nemen: "Dit artikel bevat maximale oppervlaktematen. Bij de ontwikkeling van bebouwing op agrarische bouwpercelen mag de (maximale) oppervlaktemaat niet omzeild worden door in een stal extra verdiepingsvloeren aan te brengen om extra stallingsmogelijkheden voor vee mogelijk te maken. De bebouwing ten behoeve van de dieren bestaat uit één bouwlaag met bijbehorende reguliere bouwhoogten. Dit sluit overigens het realiseren van boven elkaar geplaatste zitplekken in (nacht)verblijven voor (scharrel)kippen niet uit."

Toelichting:

Binnen de bekende kaders aangaande de hoogte van pluimveehouderijen regelt landelijke wetgeving een fatsoenlijke behandeling van dieren. Het is daarom niet noodzakelijk om een maximum van één bouwlaag aan te houden voor een pluimveebedrijf, zeker niet omdat dit eigenaren van genoemde bedrijven in een moeilijk parket brengt. In een pluimveehouderij is het goed mogelijk om meerdere lagen met dieren te houden, zeker gelet op de wijze waarop dit bijvoorbeeld in een rondeelstal verwezenlijkt wordt. Excessen worden verder via de wettelijke kanalen tegengegaan, daar behoeft in de PRS op dit punt geen verder kader voor.

Noot:

We stellen een andere formulering voor dan in eerste instantie opgenomen, omdat in de PRV het verbod op meer dan 1 bouwlaag niet voorkomt in de voorschriften zelf, maar slechts in de toelichting. Daarom ligt het voor de hand om juist op de toelichting te amenderen. We hopen dat dit tegemoet komt aan de intentie van dit amendement.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Om dit amendement goed te begrijpen, het volgende. De heer Van Wikselaar haalt de rondeelstal erbij. In een rondeelstal zijn de kippen in één ruimte met niet nog een laag kippen daarboven. Het is meer een middengedeelte van het bedrijf, waar een trapje in zit, zeg maar, een ontvangstruimte. Beoogt het amendement mogelijk te maken dat er zo'n trapje met een ontvangstruimte op een eerste verdieping kan plaatsvinden of wil de heer Van Wikselaar daadwerkelijk kippenrennen op elkaar stapelen?

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter!

Dan heb ik het verkeerd verwoord. Wat je nu ziet, is dat er een aantal invullingen is waarbij gelaagd wordt in pluimvee. Dat is in feite minder diervriendelijk. Zou je naar de rondeelstal toe willen, als dat kan binnen de bouwhoogte, dan kan dat op meerdere lagen. Dus dan kun je een verdiepingsvloer aanbrengen op bijvoorbeeld vijf meter, waarbij je zegt: beneden heb ik een rondeelstal en boven kan ik er nog een neerzetten. Daarmee heb je de maximale bouwhoogte zo goed mogelijk ingevuld. Waarom zou je toestaan een stal van 10 meter hoog te bouwen, wat bestemmingsplantechnisch binnen gemeentelijke normen en op basis van de PRS kan, terwijl je zegt: die ruimte mag je alleen maar daarvoor gebruiken met één laag en de rest mag je niet gebruiken. Het zou zelfs kunnen bewerkstelligen dat je een kleinere stal kunt bouwen, omdat je er een laag in kunt aanbrengen. Dat verdient de voorkeur, wat ons betreft.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het staat de heer Van Wikselaar vrij een voorstel in te dienen voor een soort kippenflat of een kippenappartement, maar ik zou hem willen vragen de rondeelstal daarvoor niet te misbruiken. De rondeelstallen hebben geen twee lagen. De rondeelstallen hebben een bosrand met uitloop op de aarde. Ik zie niet hoe die twee verdiepingen met die bosrand op de aarde gerealiseerd kunnen worden.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Nee, die uitloop zit er niet in.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dan is het geen rondeelstal.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! OK. Ook voor mij is dat dan helder. Waar het ons wel om gaat, is dat als je die 10 meter hoogte mag bouwen, de oppervlakte teruggebracht kan worden en dan kun je prima werken met twee lagen. Dat lijkt ons in alle opzichten prima. Als je van megastallen – eigenlijk wil ik die term niet in de mond nemen – kleinere stallen kunt maken, dan zou dat ieders goedkeuring moeten kunnen wegdragen.

Dan het amendement Henschotermeer. Ik ben daarover verbaasd, want ik hoor van heel veel partijen op dit moment over de EHS bijna een heiligverklaring. Aan de andere kant zie ik in de PRS een voorstel staan, waarbij gezegd wordt: haal het Henschotermeer maar even uit de EHS, want die is even wat minder belangrijk. Dat begrijpen wij niet en dan vragen wij ons af: "Wat willen wij

hier eigenlijk, wat willen wij bewerkstelligen?" Wij zien een aantal problemen bij de exploitatie van onder andere dat soort zaken. Wij gaan eigenlijk de ruimte zover oprekken, dat je daar zo meteen een geweldig groot pand neer kunt zetten met een heleboel recreatie en toerisme. Dan denken wij: "Wat wil je nu eigenlijk? Als je de EHS belangrijk vindt, houdt het dan daarin." Naar onze overtuiging is er binnen de EHS voldoende ruimte om enige bebouwing neer te zetten om de exploitatie voor elkaar te krijgen en waarom moet je dat er dan uithalen, waardoor de mogelijkheden nog veel groter worden? Dat gaat ons gewoon een brug te ver.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! De heer Van Wikselaar heeft het over een heiligverklaring van de EHS voor sommige partijen. Andere partijen, zoals de partij van de heer Van Wikselaar, hebben wij nog niet vaak, eigenlijk nog nooit, de EHS horen bewieroken. Nu doet de heer Van Wikselaar dat plotseling wel. Dat roept wat vragen op bij mijn partij.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb aangegeven dat ik zoveel partijen over de EHS hoor zeggen dat het ontzettend belangrijk is en dat het mij dan verbaast dat er nu gewoon een voorstel ligt om iets uit die EHS te halen. Blijkbaar is dat in een keer minder belangrijk. Daar doe ik hier kond van. Als SGP'er sta ik op dit moment voor het feit dat wat er staat, prachtig is. Wij zitten nog wel met een exploitatieprobleem, waarvoor wij een oplossing proberen te zoeken. Binnen de EHS en binnen de huidige bestemming zijn er voldoende mogelijkheden om een stukje verdiencapaciteit eraan te koppelen om het betaalbaar te laten zijn. Dan vraag ik mij af waarom je dan nog een stap verder moet gaan door daar zo meteen megadingen mogelijk te maken.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben in de RGW-vergadering al duidelijk gemaakt dat wij dit punt van de heer Van Wikselaar zouden steunen. Wij vinden de EHS inderdaad heel belangrijk, hoewel ik niet precies dezelfde woorden als de heer Van Wikselaar gebruik. De heer Van Wikselaar kan ons echter gewoon als mede-indiener noteren.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Dan zou ik graag kort de gelegenheid krijgen om de handtekening van de PvdA te krijgen.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wij vinden het juist leuk om het samen met de SGP hierover

eens te zijn. Geen enkel probleem. Ik weet nog dat de gedeputeerde zei dat er binnen de EHS heel veel mogelijk is, zoals Soesterberg. Dus: helemaal eens met de heer Van Wikselaar.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Prachtig. Als mevrouw Blom deze kant op komt, dan kan zij het amendement tekenen en is het formeel afgehandeld.

Amendement A36 (SGP, SP, PvdD, PvdA): Henscho- termeer

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

- 1. In de PRS en PRV op de kaart natuur het Henscho-
termeer binnen de EHS ligt, zoals opgenomen op de
streekplankaart_structuurvisie_2005-2015 d.d. 20-
12-2004 en zoals aangegeven op bijgaande kaart.*

Toelichting:

Het genoemde gebied is in deze Structuurvisie uit de EHS gehaald om meer mogelijkheden voor de financiële exploitatie te geven door middel van (grootschalige) bebouwing. Het voorstel in de concept-PRS zou ertoe kunnen leiden dat grootschalige bebouwing gerealiseerd gaat worden. Dit amendement wil dat voorkomen. Binnen de EHS zijn er voldoende mogelijkheden om de genoemde gebieden voldoende financieel zelfstandig te laten zijn.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil de fractie van de SGP graag vragen of het in haar kraam te pas komt dat op de studiedag over natuurbeleid werd gezegd: "Je moet rechten en plichten eigenlijk goed aan elkaar koppelen." Als je dit punt uit de EHS haalt, geef je dus eigenlijk de rechten weg, voordat je de plichten goed hebt geregeld. Op de studiedag werd als voorbeeld genoemd dat je het binnen de EHS moet laten liggen en dat je dan makkelijker Natuurbeleid 2.0 kunt loslaten. Komt dat in de kraam van de SGP te pas?

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter!

Op dit dossier wel, maar ik ben voorzichtig om een stap verder te gaan en het meteen generalistisch weg te zetten. Daar wil ik dus even voorzichtig mee zijn. In dit dossier zou het mij echter helemaal passen.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb twee vragen. Ik verzoek het college hierop een kleine toelichting te geven. Wat waren de overwegingen van het college om dit gebied eruit te halen?

Dan een vraag aan de PvdA. Ik ken de PvdA als een partij die staat voor RodS (Recreatie om de Stad). Er wordt nu een heel groot stuk teruggebracht vanwege gebrek aan rijksfinanciering. Hier zou je meer recreatie kunnen ontwikkelen als je – heel zwart-wit gezegd — de EHS eraf haalt. Wat zijn dan de overwegingen van de PvdA hierop mee te tekenen met de SGP?

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik ken de situatie bij het Henschotermeer heel goed, omdat ik er vele malen gezwommen heb en ik er heel dicht bij woon. Ik geloof hierin de gedeputeerde, die zegt dat er ook binnen de EHS, zoals bij Soesterberg, heel veel mogelijkheden zijn. Ik geloof dus gewoon dat er wel degelijk mogelijkheden zijn om binnen de EHS het een en ander te ontwikkelen. Het is tenslotte 'nee, tenzij' en het is niet een 'nee'. Ik vind het voorts doodzonde als het gebied bij het Henschotermeer zich zo gaat uitbreiden dat de natuur daar verloren gaat. Ik denk dat de heer Van Wikselaar en ik elkaar vinden, omdat wij uit dezelfde gemeente komen en omdat wij die situatie beiden gewoon heel goed kennen.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat wij terugkeren naar de heer Van Wikselaar.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Er is al veel gesproken over windmolens. Een aspect van windmolens is wat ons betreft onderbelicht gebleven. Op het moment dat je een bestaande situatie hebt en je wilt een windmolen plaatsen, dan is er schade voor bedrijven en ondernemers die daar in die regio zitten. Ik wil vragen aan het college wat dat nu betekent in het kader van een schadeloosstelling voor dat soort agrariërs. Uiteindelijk vindt er een keer een belangenafweging plaats. Ik maak het maar even heel concreet met de casus Vianen. Daar zit een bedrijf dat nu pretendeert heel veel last te krijgen van de slagschaduw en alles wat daarmee samenhangt. In hoeverre wordt dat in de afweging meegenomen? Als het dan toch zou doorgaan, is dan wettelijk vastgelegd in hoeverre zo'n ondernemer wordt gecompenseerd? Wij

hebben hierover een motie achter de hand, maar ik hoor graag eerst de reactie van het college hierover. Eventueel zal ik de motie in de tweede termijn indienen.

Dan het volgende punt. Vanuit Overbergs Belang, de belangengroepering waarbij heel veel inwoners van Overberg zijn aangesloten, is herhaalde malen, zowel bij de gemeente Utrechtse Heuvelrug als bij de inspraaksessie die wij hier gehad hebben over de PRS, de vraag gesteld of het dorp eindelijk een keer afgemaakt mag worden. Dat afmaken betekent dat je één centrale straat hebt. Als je kijkt naar de inrichting van het dorp, dan is het logisch dat je aan de noordkant nog wat ruimte geeft in de ontwikkeling om de structuur daar af te kunnen maken. Ik heb daar indertijd zelf in de positie als wethouder van de gemeente Utrechtse Heuvelrug met meerdere stedenbouwkundigen naar gekeken. Uiteindelijk zei iedereen dat het een logisch geheel zou zijn als je daar nog een slag zou maken. Natuurlijk weet ik wel dat je daarin een afweging moet maken en dat zoiets niet alleen het argument kan zijn. Er is ook een aantal andere argumenten. Overberg is een kleine gemeenschap, waar op dit moment nog een paar voorzieningen zijn: er is nog een lagere school, er is nog een peuterspeelzaal, er is nog een buurthuis, waar de nodige activiteiten plaatsvinden. Er is op dit moment een aantal concrete plannen, waarbij het gaat om een stukje voorzieningenniveau naar het dorp terug te brengen. Om dat allemaal in stand te houden of om het juist die extra kans te geven, zou je in elk geval ruimte mogelijk moeten maken om daar nog wat woningen bij te plaatsen.

Nu ligt er aan de noordkant een stukje agrarisch terrein. Dat agrarisch terrein heeft, gezien vanuit de natuurwaarde, een zeer beperkte waarde. Het is erg nat terrein. Er wordt nauwelijks agrarische activiteit op uitgevoerd, omdat het gebied daarvoor bijna niet geschikt is. Daarnaast zijn er de hoogspanningsmasten. Het is volgens ons daarom een prima idee om de rode contour daar een stukje te verleggen. Ik vind het te gek om te spreken over een elastische methode, want daarvoor is deze stap net iets te veel. Ik hoor overigens heel vaak in de beantwoording van het college de touwtjesmethode, terwijl er in het verleden een motie vanuit SGP-huize is aangenomen, zelfs statenbreed ondersteund, waarbij er gekeken zou worden naar die elastische methode, zodat er hier en daar iets ruimte beschikbaar zou zijn. Voor Overberg gaat het eigenlijk net iets te ver om te zeggen dat het een 'elastiekje' is, maar wat ons betreft zou het toch een stap verder mogen gaan en de contour daar te verleggen tot aan de hoogspanningsmasten.

Als eenmansfractie valt het niet mee alles goed te beheeren en daarom hebben wij te weinig tijd gehad voor dit dossier en dit af te stemmen met de ambtelijke organisatie. Je moet met woningen 50 of 100 meter wegblijven van hoogspanningsmasten. Wat dat betreft is die maat al een stukje kleiner. Dat maakt de pijn voor sommigen misschien net iets minder.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan de fractie van de SGP misschien verrassen. Wij hebben met dit dossier zitten worstelen in onze fractie, omdat wij ook zien dat dit dorp, dat een heel hechte structuur heeft, misschien geholpen is als je familie in het dorp zelf kan blijven wonen. Dan kun je gewoon je kinderen laten opvangen enzovoort. De heer Van Wikselaar spreekt over het afmaken van het dorp, maar ik zie een verdubbeling op de kaart. Dat gaat wat ons betreft te ver. Afmaken is voor ons dat hoekje erbij. Zoals het er nu naar uitziet, kunnen wij het amendement zeker niet steunen.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Misschien kunnen wij in de schorsing even met de ambtelijke organisatie kijken hoeveel het precies is. Als je alleen kijkt naar het hoekje aan de Eindseweg, dan is dat de gele streep op de kaart. Daar staat wel 'bebouwing'. Daar zit volgens mij de fietsenmaker en dergelijke.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat u in de pauze daar even naar kijkt.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik dien het amendement in. Ik had gehoopt dat de fractie van D66 mee-getekend had, maar daar moeten wij nog even op wachten. Daarmee ben ik aan het eind van mijn betoog gekomen.

Amendement A37 (SGP, PVV, CDA, VVD): Overberg

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebben het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. in de PRS onder 5.5.2.3, stedelijk programma

Utrechtse Heuvelrug, de passage:

"Voor de kern Overberg voorzien wij geen uitbreiding, mede gezien de nog aanwezige capaciteit in het nabijgelegen Veenendaal. Wel zien wij mogelijkheden voor kwaliteitsverbetering in de kernrandzone, waarbij ook kleinschalige woningbouw aan de orde kan zijn."

wordt gewijzigd in:

"Voor de kern Overberg hebben wij de rode contour aan de noordzijde aangepast, zodat er ruimte is voor extra woningbouw, er draagvlak blijft voor het voorzieningenniveau en de dorpskern op een kwalitatief goede manier kan worden afgerond."

2. in de PRS onder 5.5.2.4, stedelijk programma Veenendaal, de zinsnede:

"Met deze binnenstedelijke mogelijkheden kan niet alleen de behoefte vanuit Veenendaal zelf, maar ook die van enkele omliggende kernen als Renswoude en Overberg worden opgevangen. Daarnaast kan Veenendaal met de ruime inbreidingsmogelijkheden ook een rol spelen bij de opvang van de woningbehoefte in de regio Food Valley."

wordt gewijzigd in:

"Met deze binnenstedelijke mogelijkheden kan niet alleen de behoefte vanuit Veenendaal zelf, maar ook die van enkele omliggende kernen als Renswoude worden opgevangen. Daarnaast kan Veenendaal met de ruime inbreidingsmogelijkheden ook een rol spelen bij de opvang van de woningbehoefte in de regio Food Valley."

3. de aanduiding stedelijk gebied voor de kern Overberg in zowel de PRS als de PRV te verruimen zoals aangegeven op bijgaande kaart;

4. in de Nota van beantwoording onder 5.5.2/06 stedelijk programma Utrechtse Heuvelrug - algemeen de passage:

"Tijdens de hoorzitting op 27 september jl. hebben beide indieners gepleit voor uitbreidingsmogelijkheden bij Overberg. Wij zijn echter van mening dat zowel binnen de gemeente Utrechtse Heuvelrug als in de directe nabijheid ervan (met name Veenendaal) er voldoende inbreidingsmogelijkheden zijn om aan de woningbehoefte van Overberg te voldoen. Daardoor is het niet nodig een uitleglocatie voor woningbouw op te nemen en wordt voorkomen dat landelijk gebied bebouwd hoeft te worden."

In het kader van ons beleid voor de kernrandzones is het denkbaar dat er mogelijkheden zijn voor een vergroting van de ruimtelijke kwaliteit van de kernrandzone van Overberg. Hierbij kan – als kostendragers – ook enige kleinschalige woningbouw aan de orde zijn. De onderbouwing van de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van de kernrandzone moet blijken uit een visie. Voor een kern als Overberg is het voor de komende jaren de uitdaging om de mogelijkheden binnen de rode contouren te gebruiken om de leefbaarheid en vitaliteit in stand te houden. Daarbij merken wij op dat het woningbouwprogramma in de PRS elke vier jaar herijkt wordt."

wordt gewijzigd in:

"Tijdens de hoorzitting op 27 september jl. hebben beide indieners gepleit voor uitbreidingsmogelijkheden bij Overberg. Daarom hebben wij ons standpunt in dezen heroverwogen. Wij zijn met indieners van mening dat een uitbreiding van het stedelijk gebied bij Overberg mogelijkheden biedt voor een kwalitatief goede afronding van de dorpskern, waarbij kan worden voorzien in de woningbehoefte van de lokale bevolking. Bovendien kan op deze manier het voorzieningenniveau in stand blijven. Daarom hebben we het stedelijk gebied van Overberg aan de noordzijde verruimd."

Toelichting:

In het dorp Overberg is sprake van huisvestingsbehoefte van zowel ouderen als jongeren. De kwaliteit van de natuurwaarden benaderen de ondergrens, bovendien betreft het 'nat' landbouwgebied. Het verschaffen van de mogelijkheid tot deze beperkte uitbouw van Overberg levert tevens een mooie afronding van de dorpskern op. Ook is deze uitbreiding noodzakelijk om het voorzieningenniveau in Overberg (basisschool, peuterspeelzaal enz.) op termijn te kunnen handhaven. Middels dit amendement wordt aan de behoefte tot uitbreiding van de rode contouren van Overberg voldaan.

De VOORZITTER: Mevrouw Hoek, ik stel voor dat u uw betoog houdt vanaf uw zitplaats.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoop niet dat mij kwalijk genomen wordt dat ik mij niet honderd procent heb kunnen voorbereiden. Het voordeel is wel, als je een van de laatste sprekers bent, dat veel dingen al helder zijn.

Ik heb nog wel een paar opmerkingen. Ik wil beginnen

met de complimenten. Ten eerste voor iedereen die een heel grote bijdrage heeft geleverd aan de totstandkoming van deze structuurvisie, voor de inzet van Gedeputeerde Staten en van de ambtenaren. Ik wil zeker een afdeling die nog niet genoemd is, noemen: dat is de griffie. Waarom wil ik de griffie noemen? De griffie heeft de afgelopen twee jaar dat ik statenlid ben, geweldige werkbezoeken georganiseerd en geregeld. Het was bijna een feest om mee te gaan. Het heeft een heel belangrijke bijdrage geleverd aan de projecten die in de structuurvisie genoemd worden. Wij kennen de provincie natuurlijk wel. Met posters plakken kom je natuurlijk ook al een heel eind, maar niet zo intens al tijdens de werkbezoeken. Voor velen zijn de dingen eerst nog abstract, maar nu weet ik gewoon waar het over gaat, want ik ben er geweest. Dat wil ik dus zeker genoemd hebben.

Ik heb vanaf het begin mijn bezwaren al geuit tegen megastallen. Die bezwaren heb ik nog steeds, al zijn daar nu de TOP-stallen voor gekomen. Ik heb echter begrepen dat de TOP-stallen niet onder de definitie van 2,5 hectare hoeven te vallen. Een TOP-stal kan ook een stal zijn van 1,5 hectare. Als het resultaat is dat de leefomgeving van de dieren daarbij verbeterd wordt, dan ga ik zeker akkoord met de TOP-stallen. Als 50Plus hebben wij nog steeds veel problemen met de megastallen.

Windenergie. 50Plus zou willen adviseren te kijken naar gebieden waar je clusters kunt maken. Inderdaad, zoals de fractie van de PVV zegt: 1500 meter vanaf een woning is nog altijd beter dan 400 meter. Dat is een verbetering. Wij moeten daarmee heel zorgvuldig omgaan. Frankrijk is een heel uitgestrekt land, maar toch zie je overal in dat prachtige landschap die windmolens opdoemen. Wij kunnen er wel fantasieën op loslaten dat ze over twintig jaar misschien wel als historisch of industrieel erfgoed worden bestempeld, ik denk echter toch dat wij er wat dat betreft nog niet uit zijn en dat er ook nieuwe ontwikkelingen zijn met heel positieve resultaten waar iedereen zich gewoon beter in kan vinden. Er komt straks nog een motie, ik meen van de fractie van de PvdA, over het vinden van draagvlak bij inwoners en directbetrokkenen. Als er geen draagvlak is, doe het dan niet op die locatie.

Er wordt nog steeds gezegd dat de provincie Utrecht niet ten prooi zal vallen aan krimp, maar ik denk dat het uiteindelijk toch wel het geval zal zijn. Je gaat niet voor een of twee jaar iets bouwen of realiseren; dat doe je voor de toekomst. Deze visie loopt tot 2028. Daar moe-

ten wij toch rekening mee houden. Als er dan woningen gebouwd worden, de 68.000 woningen, dan wil ik benadrukken dat dit meegenomen wordt bij ieder bouwproject: probeer levensloopbestendig te bouwen voor jong en oud. Dan zijn die woningen duurzaam.

Ik heb het IJsseloordamendement van de fractie van het CDA mede-ondertekend. Wij zijn daar geweest en ik heb gezegd: "Zo hoort het." Uiteindelijk moet je er met de hele omgeving uit komen en moet iedereen akkoord zijn. Dat komt het proces van de realisatie alleen maar ten goede.

Het amendement van de fractie van het CDA over de polder Wulverhorst heb ik ook mede-ondertekend. Het zou heel jammer zijn als daar een industrieterrein ontwikkeld zou worden. Ook logistiek zouden er heel veel aanpassingen gedaan moeten worden. Het zou prima zijn als dat niet doorgaat.

Met het amendement over het weg- en waterbouwbedrijf van Van Ooijen ga ik akkoord.

De golfbaan. Er wordt gezegd dat er andere natuur voor terugkomt. De golfbaan is natuurlijk mooi en wordt goed onderhouden en dergelijke, maar ik heb dat ook in Stichtse Vecht gezien. Dat gebied was zo prachtig, maar als je nu kijkt, al is het goed onderhouden en mooi, dan zie je dat het gecultiveerd is en dat het niet meer de schoonheid heeft van een buitengebied dat in de loop van de tijd is ontstaan. Daarop moeten wij toch heel zuinig zijn, dus persoonlijk ben ik tegen de golfbaan op die plaats bij Kamerik.

Overberg: daar was ik al voor en ik sluit mij zeker aan bij het amendement. Dat amendement zal ik ondersteunen. Hoef en Haag. Het zijn gigantische projecten en ik begrijp ook wel dat men wil uitbreiden. Dan komt er een nieuwe wijk. Dat is mooi, maar ik kreeg buikpijn tijdens het werkbezoek toen ik vernam dat die boerderijen, die daar in de diepte liggen van de Lekdijk, allemaal uitgekocht worden. Als ze niet willen, worden ze onteigend. Dat is toch heel dramatisch? Het is daar zo prachtig aan de Lekdijk met die boerderijen. Daar moeten wij toch gewoon zuinig op zijn. Daar moet je niet gaan onteigenen. Integreer het dan in de nieuwbouwplannen. Dat is volgens mij veel beter.

Het is natuurlijk ook zo, dat als wij zouden besluiten Hoef en Haag nog even uit te stellen, de omwonenden langer in onzekerheid blijven. Wij hebben de ervaring: gebeurt het nu niet, dan gebeurt het later. Dat is dan wel een minpunt.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil beginnen met de complimenten aan Gedeputeerde Staten. Wij denken dat wij een goed PRS-proces achter de rug hebben, waarin er ruimte was voor inspraak en eenieder zijn zegje kon doen. Zo waren bijvoorbeeld de hoorzittingen een meerwaarde te noemen. Dat dit wellicht niet heeft geleid tot een voor iedereen bevredigend resultaat, zal best wel, maar daarvoor is deze vergadering bedoeld: aan ons de taak om naar ieders behoefte de accenten te verleggen. Qua proces echter denk ik dat de weg zorgvuldig is geweest.

Een woord van specifieke dank wil ik richten aan de heer Jonge Poerink en zijn PRS-team. Ik schat zomaar in dat de afgelopen tijd niet de meest ontspannen tijd voor hen is geweest. Ook wij hebben dankbaar gebruik gemaakt van de aanwezige expertise. Hierbij dus onze dank voor de technische ondersteuning.

Er staan veel goede dingen in deze PRS. De duurzame intenties zijn zichtbaar. Het oog voor het landschap en de biodiversiteit komen in de PRS gelukkig naar voren; laat dat ook gezegd zijn. Voor ons blijft echter een struikelblok de toegestane ruimte voor de megastal. Het is een struikeling met een blokgrootte van zo'n 2,5 hectare. Zowel bij het coalitieakkoord als bij de landbouwvisie als bij de landbouwagenda hebben wij hieraan gerefereerd en ik hecht er waarde aan nogmaals aan te geven dat wij ons hierin niet kunnen vinden. Hoe je het wendt of keert, deze PRS maakt de komst van de megastal mogelijk. En ja, dat er ook gekeken wordt naar kwaliteit, is prima, maar als Staten hebben wij destijds een duidelijke, fysieke grens gesteld bij de unanieme aanname van het burgerinitiatief tegen megastallen. Dat was niet voor niks. Voor de PvdD is de megastal een uiting van een systeem waar wij van af willen in het belang van mens, dier en natuur.

Ten aanzien van het kopje 'Biomassa' wil ik het volgende opmerken. In de PRS staat dat Gedeputeerde Staten energieopwekking uit biomassa wil stimuleren, mits de beschikbare biomassa zo duurzaam en efficiënt mogelijk wordt ingezet. Ik zou hieraan wat willen toevoegen. Daarbij moest ik denken aan de woorden van de heer Dercksen van de PVV, toen hij sprak over de paprika uit Peru. Hij had daarmee natuurlijk wel een punt, want je kunt je afvragen hoe duurzaam zo'n paprika nog is als die eerst over de halve wereld getransporteerd moet worden. Analoog hieraan is dat je je kunt afvragen hoe duurzaam geproduceerd de energie uit biomassa is als deze biomassa eerst ook van heinde en ver moet komen. Het opwekken van energie uit biomassa is dus

niet altijd duurzaam te noemen. Er moet kritisch gekeken worden naar de herkomst. Voor vergisting van biomassa-reststromen zijn vaak grote installaties en opslagfaciliteiten nodig. Het verslepen van grote stromen biomassa over grote afstanden is allesbehalve duurzaam. Er zou zo veel mogelijk moeten worden gestreefd naar bronnen van regionale herkomst. In dit kader zou ik twee amendementen willen indienen.

Amendement A39 (PvdD): transport biomassa

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het statenvoorstel toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. in PRS paragraaf 4.2.2.4 Energie uit biomassa, aan de tekst onder het kopje Beleid:
"Vooral bij grootschalige biomassaverbrandingsinstallaties is het bij de locatiekeuze belangrijk om rekening te houden met de mogelijkheden voor aan- en afvoer van biomassa, elektriciteit en warmte."

wordt toegevoegd:

"Biomassa die over grote afstanden moet worden getransporteerd om deze om te zetten in energie beschouwen wij niet als duurzaam. Met het hier beschreven beleid en de bijbehorende regel in de PRV faciliteren wij deze vorm van energieproductie niet."

2. in de PRV bij Toelichting Artikel 2.9 Biomassalocatie, aan de tekst:

Gehele artikel:

"Dit artikel biedt naast mestvergisting ook ruimte voor andere vormen van be- en verwerking van biomassa die passen bij de agrarische bedrijfsvoering en bij activiteiten in het landelijk gebied, zoals groenbeheer."

toegevoegd wordt:

"Dit artikel heeft geen betrekking op biomassa die over grote afstanden moet worden getransporteerd om deze om te zetten in energie."

Toelichting:

Voor vergisting van biomassa-reststromen zijn vaak grote

installaties en opslagfaciliteiten nodig. Het verslepen van grote stromen biomassa over grote afstanden is allesbehalve duurzaam. Zoveel mogelijk moet worden gestreefd naar bronnen van regionale herkomst.

Amendement A40 (PvdD): mest niet bestempelen als duurzame biomassa

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het statenvoorstel toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. in PRS paragraaf 4.2.2.4 Energie uit biomassa, aan de tekst onder het kopje Beleid:
"Naast mestvergisting bieden wij ook ruimte voor andere vormen van be- en verwerking van biomassa die passen bij de agrarische bedrijfsvoering en bij activiteiten in het landelijk gebied, zoals groenbeheer. Energie uit biomassa kan ook verkregen worden via verbranding. Vooral bij grootschalige biomassaverbrandingsinstallaties is het bij de locatiekeuze belangrijk om rekening te houden met de mogelijkheden voor aan- en afvoer van biomassa, elektriciteit en warmte."

wordt vervangen door:

"Naast vergisting bieden wij ook ruimte voor andere vormen van be- en verwerking van biomassa die passen bij de agrarische bedrijfsvoering en bij activiteiten in het landelijk gebied, zoals groenbeheer. Energie uit biomassa kan ook verkregen worden via verbranding. Vooral bij grootschalige biomassaverbrandingsinstallaties is het bij de locatiekeuze belangrijk om rekening te houden met de mogelijkheden voor aan- en afvoer van biomassa, elektriciteit en warmte. Het gebruik van mest als ingrediënt voor de opwekking van duurzame energie beschouwen wij niet als duurzaam. Mest valt dus niet onder de noemer duurzame biomassa."

2. in PRS paragraaf 4.2.2.4 Energie uit biomassa, onder het kopje Toelichting, de tekst:

"Bij (co-)vergisting op boerderijniveau wordt mest uit het eigen bedrijf vergist en wordt organisch materiaal uit het eigen bedrijf of van elders toegevoegd

aan het vergistingsproces. Deze vorm van agrarische activiteit kan op het bedrijf zelf plaatsvinden, rekening houdend met de omgevingsvergunning.

wordt vervangen door

"Bij (co-)vergisting op boerderijniveau wordt organisch materiaal uit het eigen bedrijf, niet zijnde mest, of van elders vergist. Deze vorm van agrarische activiteit kan op het bedrijf zelf plaatsvinden, rekening houdend met de omgevingsvergunning."

3. in PRS bijlage: Gebruikte begrippen en afkortingen, de definitie voor biomassa:

"Biomassa is een verzamelnaam voor biologisch afval dat omgezet kan worden in energie. Het bestaat meestal uit dood plantenmateriaal (snoeihout, GFT of speciaal gekweekte gewassen), maar kan in sommige gevallen ook uit dierlijk (mest) of menselijk (rioolslib) afval bestaan."

wordt vervangen door:

"Biomassa is een verzamelnaam voor biologisch afval dat omgezet kan worden in energie. Het bestaat meestal uit dood plantenmateriaal (snoeihout, GFT of speciaal gekweekte gewassen), maar kan in sommige gevallen ook uit menselijk (rioolslib) afval bestaan."

4. in de PRV bij Toelichting Artikel 2.9 Biomassalocatie, aan de tekst:

Gehele artikel:

"Dit artikel biedt naast mestvergisting ook ruimte voor andere vormen van be- en verwerking van biomassa die passen bij de agrarische bedrijfsvoering en bij activiteiten in het landelijk gebied, zoals groenbeheer."

toegevoegd wordt:

"Dit artikel heeft geen betrekking op het gebruik van mest als ingrediënt voor de opwekking van duurzame energie, aangezien mest geen duurzame biomassa is."

Toelichting:

Mest uit de gangbare veehouderij is het product van een systeem dat een grote aanslag pleegt op natuurlijke hulpbronnen, medeverantwoordelijk is voor de kap van tropisch regenwoud en een substantiële bijdrage levert aan de uitstoot van broeikasgassen. Daarnaast stimuleert mestvergisting het opstallen van dieren en gaat hiermee weidegang tegen.

Wij leven in een tijd, waarin sprake is van een tendens van toenemende antibioticaresistentie enerzijds en anderzijds van toenemende dierziekten die gevaarlijk zijn voor mensen. De kosten die hiermee gepaard kunnen gaan, rijzen de pan uit. Mag ik in herinnering roepen het onderzoek in opdracht van de provincie Noord-Brabant met betrekking tot de economische gevolgen van de uitbraak van de Q-koorts? Voor de jaren 2007 tot en met 2010 bedraagt de totale schade naar schatting € 161 à € 336 miljoen. De grootste schadepost is het verlies in kwaliteit van het leven van zieke mensen. Dit betekent dat de politiek verantwoordelijk met dit onderwerp moet omgaan, ook wat betreft de ruimtelijke ordening.

De Gezondheidsraad heeft in zijn advies van 30 november 2012 laten weten dat er niet op wetenschappelijke gronden één landelijke veilige minimumafstand vast te stellen is tussen veehouderijen en woningen. De Gezondheidsraad zegt echter ook dat er duidelijke aanwijzingen zijn dat omwonenden kunnen worden blootgesteld aan micro-organismen en aan stoffen afkomstig van micro-organismen. Deze microbiële componenten bevinden zich vooral in de grovere fractie van zogeheten fijnstof, een verzamelnaam voor deeltjes in de lucht met verschillende grootte, herkomst en chemische samenstelling. De deeltjescocktail rond veehouderijen is daarmee duidelijk anders samengesteld dan stedelijk fijnstof. Concentraties van bepaalde stofdeeltjes zullen over het algemeen afnemen met toenemende afstand tot een bedrijf en eveneens afhangen van de mate van emissie vanuit een bedrijf. Vandaar dat de Gezondheidsraad stelt dat gemeenten samen met de GGD en belanghebbenden lokaal beleid zouden moeten ontwikkelen met betrekking tot minimumafstanden.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp dat de heer Van der Steeg heel duidelijk het verband wil aantonen tussen gezondheid en dichtbij een veehouderij wonen. Denkt de heer Van der Steeg dat de gemiddelde leeftijd van een veehouder in Nederland lager is dan van de gemiddelde bevolking? Dat is dan de veehouder die permanent op zijn bouwblok leeft.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Er is een statistiek die ik niet voorhanden heb. De heer Scherer vraagt of ik iets wil aantonen. Nee, dat is niet zo. Ik toon niets aan. De Gezondheidsraad heeft dat voor mij gedaan.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De gemiddelde leeftijd van een veehouder is hoger dan de

gemiddelde leeftijd van de Nederlander.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik constateer alleen maar dat de woorden van de Gezondheidsraad stellen dat omwonenden blootgesteld kunnen worden aan bepaalde deeltjes in de lucht waarvan je eigenlijk niet blootgesteld zou willen worden.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil even interrumperen op de woorden van de heer Scherer. Volgens mij is hun gemiddelde leeftijd hoger doordat de veehouders geen opvolgers hebben dan door andere effecten.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil de heer Scherer vragen of hij datgene wat de Gezondheidsraad zegt niet serieus neemt. Hoe kijkt hij daartegen aan? Er wordt alleen maar gezegd dat wij de adviezen van de Gezondheidsraad moeten opvolgen.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik begriep helemaal niet dat mevrouw Blom dat uit mijn woorden opmaakt. Ik wil alleen aangeven dat het verband dat gesuggereerd wordt, dat als je te dicht bij een veehouderijbedrijf woont, schade toebrengt aan de gezondheid van de gemiddelde burger, niet evident duidelijk is. Als dat wel zo duidelijk zou zijn en er zijn directe verbanden aanwijsbaar, dan zou de gemiddelde leeftijd van een veehouderij vele malen lager zijn. De suggestie van de heer Thonon dat die gemiddelde leeftijd vele malen hoger kan zijn doordat die veehouder geen opvolger heeft, zie ik helemaal niet.

De VOORZITTER: Kunnen wij terugkeren naar het onderwerp of heeft u nog een belangrijke opmerking te maken?

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Nog een korte opmerking op dit punt. Ik ben vaak op veehouderijbedrijven geweest. Ik weet dat als het gevaarlijk wordt, mensen hun voorzorgsmaatregelen nemen. Dat kan een burger die niet eens weet dat er gezondheidsproblemen zijn natuurlijk niet doen.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Een kleine verheldering. Dit is volgens mij weer een voorbeeld van de makkelijke weg die de PVV kiest door even aan de hand van één statistiek tegenover het advies van de Gezondheidsraad te stellen. Bijvoorbeeld maakt het nogal wat uit of je opgroeit op een bepaalde plek en je daar

mee een zekere resistentie tegen bepaalde ziektekiemen ontwikkelt of dat je daarmee pas later in aanraking komt en daarvoor gevoelig bent. Kortom, er zijn tal van nuances hierbij, waarbij je niet simpelweg kunt zeggen dat de gemiddelde leeftijd van een veehouder dus betekent dat er geen gezondheidseffecten zijn als je daar in de buurt woont.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! De heer Krol liet bij memo van 13 december 2012 weten dat het onbekend is wat gemeenten gaan doen met de adviezen van de Gezondheidsraad, maar dat de provincie in 2013 met gemeenten gaat praten over hoe de adviezen uit het rapport tot aanpassing van het beleid kunnen leiden. Als daar beleid uitkomt, dan zou dat bij de herziening in de PRS opgenomen kunnen worden. Vandaar dat ik bij motie een oproep aan de heer Krol wil doen om in de gesprekken met deze gemeenten aan te dringen op implementatie van de adviezen van de Gezondheidsraad, waarbij het principe 'voorkomen is beter dan genezen' leidend zou moeten zijn. Idealiter resulteert een en ander in lokaal maatbeleid. Deze motie dien ik in mede namens de fracties van de PvdA, de SP en 50Plus.

Motie M6 (PvdD, PvdA, SP, 50Plus): voorkomen is beter dan genezen

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, ter bespreking van de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028;

overwegende dat:

- *het advies van de Gezondheidsraad d.d. 30 november 2012 concludeert dat er duidelijke aanwijzingen zijn dat omwonenden van veehouderijen kunnen worden blootgesteld aan micro-organismen en aan stoffen afkomstig van micro-organismen, maar dat het beoordelingskader voor minimumafstanden lokaal zou moeten worden bepaald;*
- *de gedeputeerde in zijn memo d.d. 13 december 2012 aangeeft in gesprek te gaan met gemeenten over hoe de adviezen uit het rapport van de Gezondheidsraad tot aanpassing van het beleid kunnen leiden;*

dragen het college van Gedeputeerde Staten op: om in de aangekondigde gesprekken met gemeenten met betrekking tot de relatie veehouderij en volksgezondheid aan te dringen op implementatie van de adviezen

van de Gezondheidsraad, waarbij het voorzorgsprincipe (voorkomen is beter dan genezen) leidend zou moeten zijn.

En gaan over tot de orde van de dag.

Omwille van mijn spreektijd tip ik enkele onderwerpen kort aan. Wat betreft mogelijke windmolenlocaties geven Gedeputeerde Staten aan dat zij op korte termijn starten met een partiële herzieningsprocedure in de PRS en de PRV ten behoeve van de zoeklocatie voor windenergie in de zuidoost oksel van knooppunt Everdingen in de Autenasepolder langs de A2. Alvorens een definitief standpunt over deze zoeklocatie te bepalen, willen Gedeputeerde Staten het maatschappelijk draagvlak toetsen. Het betreft immers een wezenlijke aanpassing van het ruimtelijk beleid ten opzichte van het ontwerp dat ter inzage heeft gelegen. Wij zijn verheugd dat Gedeputeerde Staten na de laatste RGW-vergadering nog een aanpassing in de voorwaarden gedaan heeft aangebracht ten aanzien van windenergie in algemene zin. Het is goed dat er ter plekke ook zorgvuldig gekeken wordt naar de situatie van vogels en vleermuizen. Op deze specifieke situatie speelt echter ook nog iets anders. Op enkele honderden meters afstand van de zoeklocatie ligt het in 2010 gebouwde ecoduct Autena, waarvan de kosten € 8,3 miljoen waren. Er heerst op dit moment grote twijfel of windmolens een versturende werking op het ecoduct kunnen hebben. Door ons hoefdierenbeleid staat er nu bij wijze van spreken al een jager achter het ecoduct. Als wij eventueel ook nog versturende windmolens ervoor gaan zetten, dan moeten wij ons echt gaan afvragen of hier niet sprake is van geldverspilling. Vandaar dat ik een amendement zal indienen, dat vraagt om tevens te onderzoeken of deze zoeklocatie geen versturende werking heeft ten aanzien van het nabij gelegen ecoduct Autena en het onderdeel te laten zijn van het definitieve standpunt over deze zoeklocatie.

Amendement A41 (PvdD): windmolens knooppunt Everdingen

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het statenvoorstel toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. in PRS paragraaf 4.2.2.1 Windenergielocatie, de tekst:

"Er is een initiatief voor het realiseren van enige windmolens in de zuidoost oksel van het knooppunt Everdingen. Hiertegen lijken in principe geen zwaarwegende ruimtelijke bezwaren te bestaan. De locatie ligt dicht bij de A2/A27 en het knooppunt Everdingen. Wel is deze locatie gelegen in het Groene Hart. In de Voorloper Groene Hart is vastgelegd dat er geen nieuwe initiatieven voor windenergielocaties worden opgenomen. Deze locatie kan echter worden gezien als een alternatief voor de nu te schrappen locaties in het Groene Hart bij Woerden, Abcoude en Breukelen. Alvorens een definitief standpunt over deze zoeklocatie te bepalen willen wij het maatschappelijk draagvlak toetsen. Het betreft immers een wezenlijke aanpassing van het ruimtelijk beleid ten opzichte van het ontwerp dat ter inzage heeft gelegen. Zeker windenergielocaties kunnen tot maatschappelijke weerstand leiden. In hoeverre voor deze locatie sprake is van voldoende maatschappelijk draagvlak hebben wij nog niet kunnen toetsen. Hiertoe starten wij een partiële herzieningsprocedure van de PRS en PRV."

wordt vervangen door:

"Er is een initiatief voor het realiseren van enige windmolens in de zuidoost oksel van het knooppunt Everdingen. Hiertegen lijken in principe geen zwaarwegende ruimtelijke bezwaren te bestaan. De locatie ligt dicht bij de A2/A27 en het knooppunt Everdingen. Wel is deze locatie gelegen in het Groene Hart. In de Voorloper Groene Hart is vastgelegd dat er geen nieuwe initiatieven voor windenergielocaties worden opgenomen. Deze locatie kan echter worden gezien als een alternatief voor de nu te schrappen locaties in het Groene Hart bij Woerden, Abcoude en Breukelen. Alvorens een definitief standpunt over deze zoeklocatie te bepalen willen wij het maatschappelijk draagvlak toetsen. Het betreft immers een wezenlijke aanpassing van het ruimtelijk beleid ten opzichte van het ontwerp dat ter inzage heeft gelegen. Zeker windenergielocaties kunnen tot maatschappelijke weerstand leiden. In hoeverre voor deze locatie sprake is van voldoende maatschappelijk draagvlak hebben wij nog niet kunnen toetsen. Hiertoe starten wij een partiële herzieningsprocedure van de PRS en PRV. Tevens willen wij onderzoeken of deze zoeklocatie geen versturende werking heeft ten aanzien van het nabijgelegen ecoduct

Autena en dat onderdeel te laten zijn van het definitieve standpunt over deze zoeklocatie. Indien er een versturende werking optreedt ten aanzien van dit nabijgelegen ecoduct, zal deze zoeklocatie niet opgenomen worden in de PRS en PRV."

Toelichting:

Op korte termijn zal gestart worden met een partiële herzieningsprocedure van de PRS en PRV ten behoeve van een zoeklocatie windenergie in de zuidoost oksel van het knooppunt Everdingen in de Autenasepolder langs de A2. De locatie ligt dicht bij de A2/A27 en het knooppunt Everdingen en is gelegen in het Groene Hart. Op geringe afstand van de zoeklocatie ligt het in 2010 gebouwde ecoduct Autena, waarvan de kosten € 8,3 miljoen waren. Er heersen grote twijfels of windmolens een versturende werking op het ecoduct kunnen hebben.

Gedeputeerde Staten geven in paragraaf 4.2.2 het volgende aan: "Wij stimuleren het gebruik van alle duurzame energiebronnen, windenergie, biomassa, geothermie, warmte-koudeopslag, zonne-energie, waterkracht en benutten van restwarmte." Het opwekken van energie door middel van waterkracht kan echter gepaard gaan met het verhakselen van vis. Vandaar dat ik bij motie de oproep aan Gedeputeerde Staten wil doen om daar waar zij hun stimulerende rol invullen ten aanzien van waterkracht, deze rol tevens te doen vergezellen van een stimulerende rol om deze energieopwekking op een visvriendelijke manier te doen geschieden. Anders wordt groene energie rode energie.

Motie M5 (PvdD): waterkracht

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, ter bespreking van de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028;

constaterende dat:

GS in paragraaf 4.2.2 het volgende aangeeft: "We stimuleren het gebruik van alle duurzame energiebronnen: windenergie, biomassa, (diepe) geothermie, warmte-koudeopslag, zonne-energie, waterkracht en benutten van restwarmte.";

overwegende dat:

het opwekken van energie door middel van waterkracht gepaard kan gaan met het verhakselen van vis.

roepen het college van Gedeputeerde Staten op:

daar waar het zijn stimulerende rol invult ten aanzien van waterkracht, deze tevens te doen vergezellen van een stimulerende rol om deze energieopwekking op een visvriendelijke manier te doen geschieden.

En gaan over tot de orde van de dag.

Als laatste nog een opmerking met betrekking tot de houtkades in de Lopikerwaard. De fractie van GroenLinks heeft hierover al het een en ander gezegd. Wij delen deze mening. Vandaar ons mede-initiatief bij die motie.

De VOORZITTER: Ik stel voor te schorsen. Ik zou de statenleden en de directe ondersteuning willen vragen hiernaast wat te gebruiken en alle mensen op de publieke tribune één etage lager te gaan naar het restaurant.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb gevraagd om nog een paar amendementen in te mogen dienen in de eerste termijn. Ik dien mijn amendementen nu in.

Amendement A42 (PvdA): groene contour grenzend aan of in LOG-gebieden

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

In de PRV in Toelichting Artikel 4.13 Agrarische bedrijven, de toelichting op het derde lid, de tekst:

Derde lid:

"Omschakeling van grondgebonden landbouw in niet-grondgebonden landbouw is niet toegestaan, tenzij het om het landbouwwontwikkelingsgebied of het verwevingsgebied (beiden gelegen in het Reconstructiegebied) gaat. In het landbouwwontwikkelingsgebied is omschakeling wel toegestaan. In het verwevingsgebied is omschakeling binnen de ter plekke beschikbare milieuruimte toegestaan, waarbij de aanvaardbaarheid door gemeentelijke toetsing aan de omgevingskwaliteiten bepaald wordt."

wordt gewijzigd in:

In de PRV in Toelichting Artikel 4.13 Agrarische bedrijven, de toelichting op het derde lid, de tekst:

Derde lid:

"Omschakeling van grondgebonden landbouw in niet-grondgebonden landbouw is niet toegestaan, tenzij het om het landbouwwontwikkelingsgebied of het verwevingsgebied (beiden gelegen in het Reconstructiegebied) gaat. In het landbouwwontwikkelingsgebied is omschakeling wel toegestaan. In het verwevingsgebied is omschakeling binnen de ter plekke beschikbare milieurimte toegestaan, mits het bedrijf niet gelegen is in de groene contour en waarbij de aanvaardbaarheid door gemeentelijke toetsing aan de omgevingskwaliteiten bepaald wordt."

Toelichting:

Het doel van dit amendement is om te voorkomen dat het mogelijk is dat grondgebonden bedrijven binnen de groene contour omgezet worden in niet-grondgebonden bedrijven.

Amendement A43 (PvdA, ChristenUnie): groene contour

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. in de PRV in Artikel 4.12 Groene contour, de tekst in lid 3:
"3. Een ruimtelijk plan kan bestemmingen en regels bevatten die rood voor groen ontwikkelingen toestaan, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - de rode en groene ontwikkelingen worden in samenhang ontwikkeld. waarbij de hoeveelheid toe te voegen rode ontwikkeling in redelijke verhouding staat tot de hoeveelheid te ontwikkelen nieuwe natuur. De nieuwe natuur wordt gerealiseerd binnen de groene contour;
 - de tijdige realisering van de natuur en de duurzame instandhouding daarvan is verzekerd;
 - de rode en groene ontwikkelingen leiden per saldo tot een verhoging van de ruimtelijke kwa-

liteit;

- de omliggende agrarische bedrijven worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd;

wordt gewijzigd in:

"3. Een ruimtelijk plan kan bestemmingen en regels bevatten die rood voor groen ontwikkelingen toestaan, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:

- er is sprake van kleinschalige bebouwing waarvoor geen reële andere mogelijkheden zijn en die in overeenstemming is met de functie van het gebied;
- de rode en groene ontwikkelingen worden in samenhang ontwikkeld, waarbij de hoeveelheid toe te voegen rode ontwikkeling in redelijke verhouding staat tot de hoeveelheid te ontwikkelen nieuwe natuur. De nieuwe natuur wordt gerealiseerd binnen de groene contour en draagt bij aan het realiseren van de in het gebied gewenste natuurdoelstellingen;
- de tijdige realisering van de natuur en de duurzame instandhouding daarvan is verzekerd;
- de rode en groene ontwikkelingen leiden per saldo tot een verhoging van de ruimtelijke kwaliteit;
- de omliggende agrarische bedrijven worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd.";

2. in de PRV in Toelichting Artikel 4.12 Groene contour, de toelichting op het tweede en derde lid, de tekst:
Tweede lid:

"Binnen de groene contour liggen gebieden die van belang worden geacht voor het functioneren van de EHS, maar niet onder de EHS zelf vallen, omdat er geen financiering met overheidsmiddelen mogelijk is. Binnen deze gebieden kan op vrijwillige basis EHS gerealiseerd worden. Onomkeerbare ingrepen en processen, zoals grootschalige verstedelijking, die het realiseren van natuur binnen de groene contour onmogelijk maken, zijn niet toegestaan. Rode ontwikkelingen kunnen ook in een kernrandzone worden gerealiseerd (zie artikel Kernrandzones). Ontwikkelingen zoals uitbreiding van agrarische bouwblokken en aanleg van recreatievoorzieningen worden hier niet onder onomkeerbare ingrepen begrepen. Reguliere agrarische ontwikkeling op gronden gelegen binnen de groene contour is gewoon mogelijk.
Derde lid:

Binnen de groene contour zijn rode ontwikkeling aanvaardbaar als deze bijdragen aan het realiseren

van natuurdoelstellingen. Deze natuurdoelstellingen worden uitgewerkt in het Natuurbeheerplan 2013. Het gaat hierbij nadrukkelijk om de realisatie van natuur met voldoende kwaliteit. Indien de rode ontwikkelingen geen plek kunnen vinden binnen de groene contour, kunnen ze ook in de kernrandzone gerealiseerd worden, onder de voorwaarden zoals opgenomen in artikel Kernrandzone. Met tijdige realisatie wordt geduid op het gelijktijdig realiseren van rood en groen dan wel het realiseren van groen direct aansluitend op de realisatie van het rood."

wordt gewijzigd in:

"Tweede lid:

Binnen de groene contour liggen gebieden die eerst deel uitmaakten van de nieuwe natuur in de EHS. Die gebieden worden thans niet meer tot de EHS gerekend, omdat de realisering met overheidsmiddelen niet mogelijk is. De gebieden binnen de groene contour zijn wel van belang om in de toekomst tot een robuuste EHS te komen. De gebieden kunnen alsnog EHS worden indien hier op vrijwillige basis en met andere financiering nieuwe natuur gerealiseerd wordt. Onomkeerbare ingrepen en processen, die het realiseren van de EHS binnen de groene contour onmogelijk maken, zijn derhalve niet toegestaan. Voor de landbouw gelden geen aanvullende planologische beperkingen (inclusief doorwerking in peilbesluiten). Reguliere agrarische ontwikkeling op gronden gelegen binnen de groene contour is daarmee gewoon mogelijk. Grootschalige verstedelijking en grootschalige recreatieve ontwikkelingen zijn uitgesloten.

Derde lid:

Binnen de groene contour hebben rode ontwikkelingen niet de voorkeur. Rode ontwikkelingen kunnen bijvoorbeeld in een kernrandzone worden gerealiseerd, onder de voorwaarden zoals opgenomen in het artikel Kernrandzone. Indien er aantoonbaar geen andere locaties zijn te vinden zou kleinschalige bebouwing binnen de groene contour gerealiseerd kunnen worden. In dat geval moet de functie van de rode ontwikkeling passend zijn bij de functie van het groene contourgebied en moet er altijd en gelijktijdig een groene ontwikkeling aan gekoppeld zijn die substantieel bijdraagt aan de realisering van natuurdoelstellingen. Deze natuurdoelstellingen worden uitgewerkt in het Natuurbeheerplan 2013. Het gaat hierbij nadrukkelijk om de realisatie van natuur met voldoende kwaliteit. Een voorbeeld van

een dergelijke ontwikkeling zou de vorming van een nieuw landgoed kunnen zijn of de realisering van een kleinschalige recreatieve voorziening."

Toelichting:

Het doel van dit amendement is om de groene contour meer te omschrijven zoals het in het Akkoord van Utrecht bedoeld is. Daarom zijn ook letterlijke zinnen uit het Akkoord van Utrecht overgenomen. Bovendien is het meer in lijn met het regeerakkoord van het Rijk.

Amendement A44 (PvdA, SP, 50Plus): agrarische bedrijven, bouwblokken en groene contour

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

in de PRV in Toelichting Artikel 4.12 Groene contour, de toelichting op het tweede lid, de tekst:

Tweede lid:

"Binnen de groene contour liggen gebieden die van belang worden geacht voor het functioneren van de EHS, maar niet onder de EHS zelf vallen, omdat er geen financiering met overheidsmiddelen mogelijk is. Binnen deze gebieden kan op vrijwillige basis EHS gerealiseerd worden. Onomkeerbare ingrepen en processen, zoals grootschalige verstedelijking, die het realiseren van natuur binnen de groene contour onmogelijk maken, zijn niet toegestaan. Rode ontwikkelingen kunnen ook in een kernrandzone worden gerealiseerd (zie artikel Kernrandzones). Ontwikkelingen zoals uitbreiding van agrarische bouwblokken en aanleg van recreatievoorzieningen worden hier niet onder onomkeerbare ingrepen begrepen. Reguliere agrarische ontwikkeling op gronden gelegen binnen de groene contour is gewoon mogelijk."

wordt gewijzigd in:

Tweede lid:

"Binnen de groene contour liggen gebieden die eerst deel uitmaakten van de nieuwe natuur in de EHS. Die gebieden worden thans niet meer tot de EHS gerekend, omdat de realisering met overheidsmidde-

len niet mogelijk is. De gebieden binnen de groene contour zijn wel van belang om in de toekomst tot een robuuste EHS te komen. De gebieden kunnen alsnog EHS worden indien hier op vrijwillige basis en met andere financiering nieuwe natuur gerealiseerd wordt. Onomkeerbare ingrepen en processen die het realiseren van de EHS binnen de groene contour onmogelijk maken, zijn derhalve niet toegestaan. Voor de landbouw gelden geen aanvullende planologische beperkingen. Reguliere agrarische ontwikkeling binnen de groene contour (niet zijnde vergroting van bouwpercelen boven de maximale oppervlaktemaat van 1,5 hectare bouwperceel) is daarmee gewoon mogelijk. Grootschalige verstedelijking en grootschalige recreatieve ontwikkelingen zijn uitgesloten."

Toelichting:

Het doel van dit amendement is om de groene contour meer te omschrijven zoals het in het Akkoord van Utrecht bedoeld is.

Motie M7 (PvdA, D66): monitoren landelijke wetgeving

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, ter bespreking van het statenvoorstel ter vaststelling van de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 en de Provinciale Ruimtelijke verordening 2013;

constaterende dat :

- het voornemen van het Rijk is om in 2013 te komen met een wetsvoorstel Omgevingswet ter vervanging van onder meer de Wet op de ruimtelijke ordening en de Waterwet;
- ook de Natuurbeschermingswet, die in behandeling is, wordt aangepast;

overwegende dat:

de PRS en de bijbehorende PRV invulling en uitvoering geven aan de hand van de thans vigerende wetgeving;

vragen het college:

- tijdig te monitoren of de invulling en uitvoering van het ruimtelijk beleid in overeenstemming is met de landelijke wetgeving in de Omgevingswet en de (aangepaste) Natuurbeschermingswet;
- en dit met de Staten te bespreken.

En gaan over tot de orde van de dag.

Motie M8 (PvdA, D66, GroenLinks, ChristenUnie, 50Plus): participatie in windenergieprojecten

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

gehoord de beraadslagingen over windmolenlocaties PRS/PRV;

constaterende dat:

- het voorkomt dat er weerstand is bij omwonenden en bedrijven tegen locaties waar windmolens gepland zijn, onder andere vanwege geluidshinder en landschapsinpassing;
- de provincie een realisatienorm heeft afgesproken met Rijk en overige provincies;
- deze weerstand niet helpt om de realisatienorm te halen en het daarom belangrijk is dat initiatiefnemers, gemeenten en provincie zich actief inzetten voor meer draagvlak bij omwonenden en bedrijven;

overwegende dat;

door financiële participatie van omwonenden en bedrijven in de betreffende projecten, waardoor zij mee kunnen profiteren van het rendement, of doordat een deel van de opbrengst van de exploitatie in de directe omgeving wordt geïnvesteerd, meer draagvlak kan ontstaan voor de realisatie van windenergieprojecten, waardoor de provincie met minder weerstand haar realisatienorm kan halen;

verzoeken het college van GS:

om te onderzoeken welke actieve, stimulerende en faciliterende rol de provincie Utrecht hierin kan vervullen en dit medio juni 2013 aan de staten aan te bieden.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Prima. Wij zullen ze noteren. Ik schors de vergadering.

Schorsing van 13.18 uur tot 14.24 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Het was

even puzzelen, maar ik constateer dat wij 44 amendementen hebben. Eigenlijk zijn het 43 amendementen, want amendement 22 is er tussenuit. Wij hebben acht moties.

Ik geef het woord aan de gedeputeerde.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het zal een beetje puzzelen zijn; niet zozeer met de ruimte, zoals wij doen met onze PRS, maar met het papierwerk. Ik heb driftig aantekeningen zitten maken en soms al enige antwoorden opgeschreven. Ik hoop met hulp van de griffier de papierwinkel op orde te houden. Het is mooi, zo ervaar ik het ook, dat over het onderwerp waar de provincie over gaat vandaag zo stevig met Provinciale Staten gediscussieerd kan worden. Dan kan soms lang duren. Mensen op de tribune vroegen: "Gaat het altijd zo?" Ik zei: "Troost u, meestal is het korter." Vandaag gaat het echter over datgene waar wij als provincie echt voor zijn: de discussie over hoe wij met de ruimtelijke ordening omgaan. Dat doen wij maar een keer in de zoveel jaar. Dat doen wij uitgebreid, omdat deze provincie zorgvuldig wil omgaan met de ruimte die ons allen lief is. Wij zullen het straks bij andere agenda-punten nog uitgebreid hebben over die provincie en hoe wij omgaan met die ruimte. Op dit moment is het echter terecht dat wij er even stevig tijd, energie en aandacht aan besteden.

De PRS is misschien wel heel anders dan het streekplan, ruim acht jaar geleden, toen er nog grote commotie was en er soms ter statenvergadering grote veranderingen in het streekplan werden aangebracht die je op zijn minst met enige kritische blikken kon bekijken als het gaat om de ruimtelijke kwaliteiten ervan. Over het overgrote deel van de PRS, en dat is mooi, zijn de Staten het voor het overgrote deel eens. Er is geen principiële discussie over het hebben van het instrument rode contouren. Er is geen principieel verschil van mening over het feit dat wij zuinig omgaan met onze EHS, onze natuur in Utrecht, zowel de 1500 hectare nieuw als ook de 30.000 hectare bestaande natuur. Er is best wel discussie over hoe wij bijvoorbeeld de groene contour moeten interpreteren, maar dat wij het instrument hebben, is een breedgedragen visie van de Staten. Dus op verstedelijking, op contouren, op natuur, op EHS, op het Akkoord van Utrecht, op belangrijke cultuurhistorische waarden, delen de Staten van Utrecht de gezamenlijke visie dat wij daarmee zorgvuldig moeten omgaan.

Ik probeer niet te overdrijven, maar ik zeg altijd: "Je kunt een lange, goede ruimtelijke traditie van Utrecht – van

ver voor de tijd van deze gedeputeerde – terugzien als je de provinciegrenzen oversteekt." Neem de A12 maar naar Den Haag of naar Rotterdam. Je weet dan, zonder dat je het bord "U heeft Utrecht verlaten" hebt gezien dat je in een andere provincie bent als je ziet hoe er met ruimtelijke kwaliteit in de afgelopen decennia is omgegaan. Ik heb maar één wens voor de discussie van vandaag: dat er aan het eind van de dag, nadat wij de amendementen en de moties besproken hebben, een instrument overblijft dat die lange goede ruimtelijke kwaliteitstraditie van Utrecht doorzet, niet alleen vandaag, maar ook de komende jaren. Nogmaals, ik denk dat dat kan.

Ik heb een beetje geworsteld, tussen de krentenbol en het broodje kaas, hoe je op een ordentelijke manier met dit onderwerp kunt omgaan, zodat het ook allemaal nog een beetje bespreekbaar blijft. Veel meer 'algemene-beschouwingachtig' dan ik net gedaan heb, zou ik het dus niet willen doen. Wij proberen het op twee manieren in te vliegen:

1. De respectievelijke fracties langs te lopen en te reageren op de expliciete vragen die zij gesteld hebben. Daar moet ik gewoon antwoord op geven.
2. Soms al enige indicatie te geven over de positie van Gedeputeerde Staten over amendementen en moties. Dat doe ik in het algemene verhaal. Daarna loop ik de hele stapel nog even door en zal ik aangeven hoe Gedeputeerde Staten tegen de overige moties en amendementen aankijken.

Ik maak enig voorbehoud bij de laatst ingediende amendementen, die nog laat zijn rondgedeeld. Daar moet ik nog even naar kijken. Het is dus mogelijk dat ik daarop niet nu een reactie geef, maar dat ik dat in de tweede termijn zal doen.

Dan ga ik naar de fracties. De eerste woordvoering was van de fractie van de VVD, waarbij met name is gesproken over de situatie rondom Wulverhorst. Daarin zat de concrete vraag, die ook wel door andere fracties gesteld is: als u de hectares die noodzakelijk waren en die ook wel afgesproken waren, niet op Wulverhorst zou laten landen, maar ergens anders, hoe zou u dat dan het beste kunnen doen? Wat betreft het instrument van het covenant bedrijventerreinen met Utrecht-West was het moeilijk. Daar is afgesproken dat wij twee jaar na vaststelling – de vaststelling was vorig jaar – voor heel Utrecht-West de situatie van dat moment nog eens zouden evalueren en opnieuw zouden bekijken. Dat is dus in

2014. Ik beschouw het amendement dat daarover door een aantal fracties is ingediend, als een oproep aan het college om te zeggen: u moet in die herijking van 2014 de zes hectare – zo lees ik het amendement –, die nu niet kan landen in Wulverhorst als het amendement wordt aangenomen, in Utrecht-West alsnog belegd krijgen. Wat mij betreft zouden wij dat het beste kunnen doen in relatie tot de al eerder afgesproken herziening die voor 2014 staat.

De tweede vraag ging over het bedrijf van De Greef in Woudenberg, dat tegen de EHS aan ligt, met alle spanning die dat oplevert. Als wij kijken naar wat wij in het RAP (Ruimtelijk Actieprogramma) daarover afgesproken hebben – hoe ga je om met dit soort ontwikkelingen in de nabijheid van natuur, van EHS? – dan kunnen wij heel goed kijken, ook in relatie tot het project Innovatie Stallen, hoe wij in de situatie van het bedrijf van De Greef tot een concrete oplossing komen. Het vraagt geen generiek beleid, maar het geeft wel mogelijkheden om daarnaar in het kader van het RAP te kijken.

De fractie van de VVD heeft ook gesproken over de golfbaan. De heer Balemans noemde hier de recreatiemotie.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben blij met de toezegging die de gedeputeerde doet. Ik zou hem willen meegeven – ik ga namelijk niet altijd in op individuele boerenbedrijven – daarop te letten. Het kan ook zijn dat er andere gebieden zijn, waar hetzelfde probleem speelt. De gedeputeerde moet niet straks iets alleen incidenteel oplossen voor De Greef, maar verder kijken.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De heer Balemans heeft gelijk. Het RAP-project gaat in de eerste plaats over innovatiestallen, maar in de tweede plaats om de vraag hoe je omgaat met boerenbedrijven in relatie tot de EHS. Dat strekt zich uiteraard uit over het grondgebied van de hele provincie en zal dus in meer situaties aan de orde kunnen komen.

Dan het amendement over de recreatieve voorzieningen, oftewel de golfbaanamending, als ik het zo mag noemen. Ik kom er straks op terug, omdat ook andere fracties daarover het een en ander hebben gezegd.

De PvdA: wonen, werken, groen. Dat zijn inderdaad de onderwerpen waarover het in de PRS gaat. Mevrouw Blom heeft een aantal opvattingen neergelegd en ook een aantal mooie debatten gevoerd over de groene contour. Dat vraagt nog niet direct om mijn reactie, met uitzondering van een punt. Dat is het verhaal van de groene contour.

Deze PRS kent een aantal stevige bouwstenen. Mevrouw Blom heeft er zelf een genoemd: de bouwlocaties uit de NV Utrecht. Daarmee zijn het college en de ambtelijke organisatie op pad gestuurd. Zo zijn ook uitspraken over de groene contour en over het Akkoord van Utrecht meegegeven als bouwstenen. Ook het convenant bedrijventerreinen is meegegeven als bouwsteen. Zo hebben wij er nog een heleboel. In de afspraken in het kader van het Akkoord van Utrecht over de groene contour is expliciet opgenomen dat de groene contour inderdaad nodig is voor een functionerende EHS – daarover geen misverstand –, maar dat daar geen aanvullende beperkingen voor de landbouw gelden. Het generiek beleid voor de landbouw in Utrecht is volgens mij al behoorlijk streng beleid: als je echt wilt groeien, moet je aan een heel rij voorwaarden voldoen. Daarvoor hoeven wij ons niet te schamen; de kwaliteitsdiscussie is goed gevoerd. Als je echter het Akkoord van Utrecht echt als een serieuze bouwsteen neemt voor deze PRS, dan kun je feitelijk niet in de groene contour zeggen: wij gaan hier nog strenger om met grotere bouwblokken dan wij heel streng al doen, generiek, in de rest van Utrecht. Ik snap het politieke punt hierover wel, maar het zou in strijd zijn met de opdracht die wij meegekregen hebben bij het opzetten van deze PRS en met het statenbesluit dat daarover in het kader van het Akkoord van Utrecht is genomen.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik ga niet opnieuw met de gedeputeerde het debat voeren, al zou dat misschien best leuk zijn. Dat hebben wij al een aantal keren gedaan. Het Akkoord van Utrecht staat ook voor ons. Dat heb ik duidelijk in mijn bijdrage gezegd. Er zit echter toch een aantal punten in dat volgens ons in strijd is met de intentie van het Akkoord van Utrecht. Ik leg een voorbeeld voor. De motie hierover heeft de gedeputeerde waarschijnlijk nog niet gezien, omdat ik die pas aan het eind heb ingediend. Dat gaat over het volgende. Toen het Akkoord van Utrecht werd afgesproken, wisten mensen nog niet wat er precies ging gebeuren met die groene contour. Die groene contour blijkt nu te liggen in verwevingsgebieden en bijvoorbeeld voor verwevingsgebieden mag grondgebonden landbouw omgezet worden in niet-grondgebonden landbouw. Volgens mij gaat dat tegen de intentie in. Ik heb de gedeputeerde namelijk zelf ook vaak horen zeggen: wij willen eigenlijk helemaal niet die grote intensieve veehouderij. Het zou heel erg zijn – en als het gaat gebeuren, kom ik persoonlijk de foto bij de gedeputeerde brengen – als wij een heel grote intensieve veehouderij in die groene contour krijgen.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Hier geldt natuurlijk het dilemma dat wij bij het reconstructieplan een aantal afspraken hebben gemaakt, zodat je in een verwevingsgebied en in een LOG nog intensieve veehouderij kunt krijgen. Intensieve veehouderij is niet per definitie groot. Dat is ook een beetje de discussie die ik vandaag bij een aantal fracties terug zag komen. Intensief is een vorm van agrarische bedrijvigheid, waarvan wij gezegd hebben: in Utrecht gaan wij meer voor de groei van de grondgebonden landbouw. Dat is helder. Wij hebben heel grote discussies gehad over de vraag hoe groot die grondgebonden landbouw mag zijn. Inderdaad, men moet voldoen aan kwaliteitscriteria. Bij de intensieve veehouderij, die op een enkele plek in Utrecht nog mogelijk is, ook in de sfeer van nieuwvestiging – nogmaals: heel beperkt – hebben wij inderdaad later de groene contour in het kader van het Akkoord van Utrecht opgelegd. Stel, er komt een intensief bedrijf, een grondgebonden bedrijf of een intensief bedrijf: als het een groot bedrijf is en het is nieuw en je zou daar iets anders willen, dan zul je daar uiteindelijk misschien een keer iets mee moeten. Ik zie dan niet dat de belemmeringen van het intensieve bedrijf, 1 of 1,5 hectare groot, of het grondgebonden bedrijf, 1,5 hectare groot, ten opzichte van die groene contour niet groot zouden zijn. Dus de zorg van mevrouw Blom – blokkeren wij daarmee in feite de mogelijkheid dat die groene contour nog natuur wordt? – deel ik op dat punt niet. Ik snap wat mevrouw Blom zegt: eigenlijk zie je twee beleidsafspraken over elkaar heen schuiven. Ja, zij heeft gelijk: wij gaan in Utrecht liever groeien in de grondgebonden landbouw. Wij kunnen echter niet zomaar af van deze afspraak die gemaakt is met betrekking tot het verwevingsgebied.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij lag de groene contour toch niet, als het EHS was geworden, nog in het verwevingsgebied. Zat het vanaf het begin, toentertijd bij de discussie, al in het verwevingsgebied?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het is altijd verwevingsgebied geweest. De afspraak over de groene contour is later gemaakt.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Toen was nog de afspraak dat het EHS zou worden. Zo stond het op de kaart op het moment dat die afspraken zijn gemaakt. Nu is de status er afgehaald, omdat het groene contour is geworden. Nu ligt het ineens in een gebied, waarin het niet grondgebonden mag worden. Ik

heb gehoord – en ik schets maar een lijn – dat er juist ongeveer 30 van die grote bedrijven in het oosten zijn. Daar liggen heel veel stukken groene contour. Daar ligt veel verwevingsgebied. Dan zou het mogelijk zijn dat wij de volgorde krijgen: eerst, onder voorwaarden, wordt het een groot bedrijf, grondgebonden, en later wordt het omgezet in intensief en dan niet-grondgebonden. Dat is precies waarover wij het vele malen met elkaar hebben gehad, namelijk dat wij dat soort bedrijven niet in de provincie Utrecht willen en zeker niet in de groene contour.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De afspraak, het toestaan van intensieve veehouderij in Utrecht in een heel beperkt aantal gebieden, hebben wij met elkaar gemaakt. Daarnaast is er een groene contour. In die groene contour is het mogelijk op vrijwillige basis natuur te ontwikkelen, EHS te ontwikkelen zonder overheidsgeld. Dat is een ontwikkeling, waarbij een agrariër zou kunnen zeggen: ik zou in het kader van de omvorming van mijn bedrijf wel aan particulier natuurbeheer willen doen. Dan is er sprake van omvorming. De zorg van mevrouw Blom is, als er een intensief bedrijf zit, dat dat niet meer zou gaan gebeuren. Die zorg deel ik niet. Sterker nog: als er een grondgebonden bedrijf zou zitten, dan zitten daar feitelijk dezelfde belemmeringen op. In die groene contour is het mogelijk om op vrijwillige basis natuur te ontwikkelen. Als er een intensief bedrijf in die groene contour zit, dan is dat net zo makkelijk of moeilijk dan wanneer er een grondgebonden bedrijf in dat gebied zit. Dat is mijn punt. Daarmee verandert in feite de realiseerbaarheid op vrijwillige basis van die natuur in die groene contour niet.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Stel dat Provinciale Staten vanavond het amendement van de PvdA zouden aannemen, waarin op de toelichting op het artikel van de omschakeling wordt gezegd: waar het elkaar overlapt, groene contour en verwevingsgebied, mag het niet. Het staat dan in de toelichting, maar niet in het artikel. In die zin is het al wat genuanceerd. Mijn vraag is of wij dan juridische risico's lopen gezien hetgeen al is afgesproken in het reconstructieplan of zou dit gewoon een aanscherping zijn die Provinciale Staten doen. Dat zou dan weliswaar scherper zijn dan toen is afgesproken, maar de juridische risico's daarvan zouden beperkt zijn.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dit is een zware formulering, maar ik gebruik die toch maar even, namelijk: bestuurlijk onbehoorlijk. Stel, je

hebt een besluit genomen en je hebt mensen daar hun investeringen op laten doen en je hebt die mensen daarin keuzes laten maken. Provinciale Staten hebben altijd de vrijheid – de democratie heeft altijd de vrijheid – om het beleid te wijzigen. Dat is niet zozeer juridisch. Bestuurlijk vind ik het dan echter niet fraai. Laat ik het maar zo formuleren.

Voorts is het zo dat in het Akkoord van Utrecht – ook onderschreven door een meerderheid van de Staten – staat: wij spreken af Voor LTO was dat expliciet een van redenen om het Akkoord van Utrecht mede te ondertekenen. Nogmaals, wij waren de eerste provincie in Nederland. Het helpt ons op allerlei fronten dat natuurorganisaties en LTO daarin samen optrekken. Als je afsprekt dat de groene contour een soort ruimtelijke reservering is, dat je daar geen enkele aanvullende eis aan de landbouw gaat stellen, maar Provinciale Staten zouden dat toch doen door middel van het amendement zoals nu gesuggereerd is, dan zal ik dat amendement ontraden. Ik vind dat Provinciale Staten zich op dat punt dan naar de contractpartners toe geen betrouwbare partner hebben betoond.

De heer DE KRUIF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Voor mijn bewustwording: het is toch zo dat in een verwevingsgebied geen nieuwvestiging van intensieve veehouderij mag plaatsvinden? Als het intensief is, mag het uitbreiden, maar een nieuwvestiging van intensieve veehouderij mag er dan toch niet komen?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Omschakeling mag wel in het verwevingsgebied. Ik check het even. Ja, er wordt hier instemmend geknikt.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Daarover gaat nu juist mijn amendement A42. Er staat: In verwevingsgebied mag grondgebonden omgezet worden in niet-grondgebonden. Omdat groene contour overlapt met dat verwevingsgebied, mag dan dus in een groene contour grondgebonden omgezet worden in niet-grondgebonden. Dat is juist het punt en dat gaat volgens mij tegen de intentie in van het Akkoord van Utrecht en eigenlijk ook tegen de woorden "reguliere agrarische uitbreiding". Daar hebben wij geen bezwaar tegen, want dat is inderdaad afgesproken. Dit vind ik echter niet meer regulier.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb mijn antwoord gegeven. Het lijkt mij verstandig dat wij er nog even naar kijken, want ik zie hier nog wat twijfel. Wij zullen dus nog even goed kijken of omvor-

ming in het verwevingsgebied is toegestaan. Ik zie dat hier aan de ene kant ja wordt geknikt en dat er aan de andere kant nee wordt geschud. Wij zullen dat nog even specifiek uitzoeken.

Ik was nog bij de fractie van de PvdA. Nogmaals, ik ga niet herhalen wat ik gezegd heb over de groene contour. Ik vind aanscherping in de groene contour in strijd met de letter en de geest van het Akkoord van Utrecht en daarmee, als wij dat zouden doen, in strijd met betrouwbare Provinciale Staten.

De fractie van het CDA. De 2,5 GVE per hectare: daarover hebben wij vrij intensief gediscussieerd. Voor de niet-liefhebbers van dit soort onderwerpen: wat is de definitie wanneer iets een grondgebonden bedrijf is of wanneer iets een intensief bedrijf is? Als wij zeggen dat groeien van grondgebonden mag, onder voorwaarden, dan moeten wij opschrijven wanneer iets grondgebonden is. Dat hebben wij eerst gedaan in de verordening. Daarop kwamen stevige reacties vanuit de zienswijzen en vanuit de politiek. Toen hebben wij dat in de toelichting opgenomen. Dat leverde nog niet voldoende support op in Provinciale Staten – laat ik het maar zo formuleren –, ook als je kijkt naar de amendementen die op dat punt gemaakt zijn. Wat ik dan jammer vind, is dat de definities die nu zijn geformuleerd in het amendement over die 2,5 GVE, net iets anders zijn gesteld, bijvoorbeeld als het gaat over de nabijheid van grond. Dat staat wel in ons stuk, maar dat staat dan net niet in het amendement. Mijn suggestie naar de indieners van het amendement zou zijn: als de 2,5 GVE en ook de toelichting het heikele punt is – ik begrijp dat dit het geval is – dan zou je gewoon de formulering "2,5 GVE" uit de redenering in de toelichting kunnen weghalen. Dan houd je voldoende andere criteria over en dan hef je het 'kleurverschil' op tussen het amendement en de rest van de tekst. Nogmaals, Gedeputeerde Staten staan achter hun voorstel. Laat dat duidelijk zijn. Als het amendement onverhoopt zou worden aangenomen, dan is het in mijn optiek een verslechtering van de tekst die er nu staat. Mijn suggestie aan de indieners van het amendement zou zijn daar nog even naar te kijken.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het burgerinitiatief over megastallen was op 1,5 hectare vastgesteld.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Voor de helderheid: dit gaat over GVE, dus hoeveel die-

ren je per hectare mag houden om nog grondgebonden te kunnen zijn. Dus de hectarediscussie en de gevoeligheid staat bij een ander onderwerp genoemd.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil graag nog een vraag stellen. In de commissie was mijn bezwaar dat, als wij de norm uit de verordening halen, zodat die alleen in de toelichting staat, wij de gemeenten opzadelen met het probleem om een definitie of een norm te vinden. Blijft dat punt nu niet liggen? Als wij hier tevergeefs zoeken naar een goede norm en wij halen het helemaal uit de verordening en wij halen het ook uit de toelichting, dan laten wij het probleem om te definiëren wat een grondgebonden bedrijf is over aan de gemeenten.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is op zich juist. Dat is ook een beetje het dilemma geweest. Wij hebben gezocht naar een definitie die het voor iedereen volstrekt helder maakt wanneer iets grondgebonden is. Er ontstond al heel snel een discussie over de vraag: moet je daar dan naartoe groeien en moet je dat dan ook meerekenen en hoe reken je dat dan mee? Uiteindelijk werd mij toen verzocht om dat op een iets andere manier in de PRS te zetten. Zo werkt dat. In het amendement zie ik dat dit voor een aantal partijen nog niet voldoende is. Dan wijs ik erop dat het amendement het risico in zich draagt dat de formulering echt anders wordt dan wij met elkaar bedacht hebben. De heer De Heer heeft echter gelijk dat enige mate van discussie over de vraag wanneer wij iets wel of niet grondgebonden vinden, zich op het gemeentelijk erf zal blijven voordoen.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil aan de indieners meegeven dat zij er misschien een motie van kunnen maken, zodat het college en de indieners elkaar kunnen vinden. Mijn fractie snapt het amendement niet helemaal en ik kan mij voorstellen dat de gemeenten het ook niet zullen snappen. Misschien wil de fractie van de ChristenUnie de gemeenten helpen, maar ik kan mij ook heel goed indenken dat zij de gemeenten juist niet helpt en dat het amendement zijn doel voorbij schiet. Bovendien is volgens mij de aanpassing die de heer Krol voorstelt relatief makkelijk te doen. Dan hebben wij precies wat wij beogen.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat laat ik over aan de Staten om dat in te vullen. Er is een opmerking door de fractie van het CDA

gemaakt over IJsseloord. Het college heeft natuurlijk anders geoordeeld, dus ik wacht de beslissing en de uitspraak van Provinciale Staten uiteraard af. Ik heb toch wel goed begrepen dat de indieners van het amendement niet de contour wensen te verleggen, maar alleen de parkeermogelijkheid van het bedrijf willen realiseren, conform de afspraken die daarover met omwonenden zijn gemaakt? Dat heb ik goed begrepen.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb daar ook een vraag over gesteld. Die kan misschien met een antwoord worden. Ik wil ook wel wachten totdat de gedeputeerde bij GroenLinks is gekomen.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De heer Bekkers staat er nu toch.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Onze vraag was of er in het plan ook iets gebeurt met het bestaande terrein. Onze zorg is dat er wel iets wordt afgesproken over 'nieuw', maar dat de praktijken op het bestaande terrein kunnen voortduren. Is het bij de gedeputeerde bekend of dat ook meteen wordt geregeld? Daarin zit onze aarzeling bij het amendement.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De gemeente toetst natuurlijk de milieuregelgeving. Ook de fractie van het CDA stelde daarover een vraag. Ik heb in de schorsing even bij de gemeente laten checken of de milieuregelgeving op dit moment in orde is bij dat bedrijf. Ik heb teruggemeld gekregen dat dit het geval is. De gemeentelijke bestemmingsplaninvulling voor het bestaande terrein, zo staat het letterlijk op mijn papier, is nog wel een beetje punt. Dat weten wij wel met elkaar wat daarmee wordt bedoeld. Dat betekent dat de gemeente – wij zullen daarop toezien – in het kader van dit plan nog wel het een en ander te doen heeft wat betreft de handhaving van het bestemmingsplan op het bestaande terrein. Het gaat dus niet zozeer om de milieuregelgeving, maar er zal nog wel het een en ander moeten gebeuren aan de handhaving van het bestaande terrein. Wij zijn allemaal meerder malen op de locatie geweest. Wil je de kwaliteit bereiken die er nu aan toegevoegd wordt en waarover goed is nagedacht, dan is een aantal aanpassingen op het bestaande terrein om die kwaliteit ook te borgen misschien wel verstandig.

Dan de fractie van D66. De heer Thonon, dat mag ik ook wel eens zeggen, is altijd goed op de hoogte van de materie. Ik noem even een paar punten die hij specifiek

heeft genoemd.

Hij heeft gepleit, zoals hij ook in de commissievergadering heeft gedaan, voor een structuurvisie van de ondergrond. Het antwoord daarop, mede namens collega De Vries, is als volgt. Wij hebben in maart in de vergadering van de commissie MME de startnotitie staan over de vraag hoe wij omgaan met het beleid voor de ondergrond. Het college vindt het op zich goed om na te denken over wat er in het rijksbeleid aan de hand is en welk beleid wij daarvoor moeten maken. Het college vindt eigenlijk ook dat als je bij de startnotitie nog moet spreken, zowel in Gedeputeerde Staten als in Provinciale Staten, over de vraag hoe je dat het beste kunt organiseren, het eigenlijk een beetje te vroeg is om te zeggen dat het per definitie een structuurvisie moet zijn. Nogmaals, Gedeputeerde Staten zijn niet tegen een structuurvisie voor de ondergrond, maar zeggen: wij gaan een startnotitie maken, waarover wij met de Staten uitgebreid gaan delibereren over wat het beste instrument is, ook om als provincie tegenover het Rijk en anderen onze positie te kunnen bepalen. Nogmaals, als de Staten met elkaar tot de conclusie komen dat dat het beste een structuurvisie kan zijn, dan komt er een structuurvisie. Om echter vandaag te besluiten hoe die structuurvisie per definitie moet worden, terwijl de commissie MME nog plaatsvindt in maart, vinden wij een beetje te snel.

Dan het NHC: de contour even anders regelen. Ik herinner mij nog uit de vorige periode – dat is leuk als je dit werk lang doet – dat de contour strak getrokken was en dat de gemeente Utrecht zei: verschrikkelijk dat jullie die contour zo strak getrokken hebben, het zijn allemaal sportvelden, dat had u toch niet moet doen. Nu komt het NHC aan de orde. Wij hebben naar de ruimtelijke mogelijkheden gekeken; het zijn allemaal gewoon sportterreinen. Wij hebben de rode contour gelegd op de plek waar die zou moeten liggen. En nu zegt de gemeente: goh, jullie hebben de contour wel een beetje ruim gelegd. Ja, ook daar is het historisch besef soms verdwenen met het vertrek van mensen die daarmee bezig zijn geweest. Die rode contour ligt op een plek, waarvan wij vinden dat die ruimtelijk verdedigbaar is; niet om woningbouwontwikkelingen mogelijk te maken, maar gewoon omdat dit een gebied is met sportvoorzieningen die eigenlijk al binnen de rode contour, binnen het stedelijk gebied, dienen te liggen. Als je de rode contour legt, zoals die nu in het voorstel van Gedeputeerde Staten is, dan is de gemeente baas. Dat betekent dat, als de gemeente zegt dat zij er alleen het hockeycentrum neerlegt en verder niks, er verder niks gebeurt. De gemeente hoeft

dan niet meer bij de provincie langs te komen als zij iets anders wil. Ik voorspel de Staten – dat zal geen strijdpunt worden – dat als wij de contour strak leggen, wij bij de herziening van de PRS over vier jaar een verzoek krijgen van de gemeente, van: ja, wij hebben er nog eens over nagedacht, er moet nog een kantinetje bij en dan moeten wij weer bij jullie komen praten, dat is ook irritant, dus zou de contour nog iets opgerekt worden? Nogmaals, vanuit datzelfde ruimtelijk argument, hadden wij de contour gelegd op de plek waar die ligt. De indieners van het amendement willen het graag anders. Gedeputeerde Staten vinden dat niet zo erg nodig.

De EHS in de groene contour gelijk omzetten als daar omvorming heeft plaatsgevonden: dat was ook een opmerking van de heer Thonon. Dat snap ik op zich wel. Als er in die groene contour gebeurt wat wij graag willen, dus als mensen op vrijwillige basis zonder overheidsgeld iets met natuur gaan doen – joepie, zou je zeggen – dan moeten wij er inderdaad wat mij betreft EHS van maken. Met één 'maar': het heeft natuurlijk wel te maken met de kwaliteit van de natuur. Dus als die omvorming plaatsvindt en wij zeggen dat het EHS wordt, dan moet natuurlijk nog wel in het kader van het natuurbeheerplan bekeken worden wat voor soort natuur er dan ontstaat. Dat is het enige 'maar' bij de redenering van de heer Thonon. Ik heb dus geen enkel bezwaar tegen een dergelijke suggestie, maar let op de toevoeging dat het ook te maken heeft met de gewenste natuurkwaliteit in het kader van het natuurbeheerplan.

Ik kom nog even terug op subTOP en TOP gebieden. Dat doe ik bij de motie. Dat heeft met mijn administratie te maken.

Er is nog gesproken over Van Ooijen. Ik zie dat er een vrij brede steun lijkt te zijn voor het realiseren van het kantoorgebouw van Van Ooijen naast de A12. De fractie van de VVD bracht dit punt in. Er is nog wel de vraag gesteld of er dan wel van de goede infrastructuur gebruik gemaakt gaat worden. Ik begrijp dat het in overleg met de gemeente prima mogelijk is om de Parallelweg te gebruiken en het verkeer niet via A12 Bravo af te wikkelen. Zo heb ik het meegekregen. Wat dat betreft is de ontwikkeling van Van Ooijen op die locatie in elk geval qua ontsluiting geen belemmering. Mocht het anders zijn, dan zal ik dat nog corrigeren.

Dan als laatste de golfbaan. Ook bij de VVD kwam dit punt aan de orde. Ik vind het amendement niet fraai; laat ik het maar even zo uitspreken. Er zijn heel veel

amendementen en moties waarvan je kunt zeggen: het is mooi hoe er de laatste weken heel verschillende coalities met elkaar gediscussieerd hebben over aanpassingen van de PRS, in positieve of negatieve zin, met plussen of minnen. Dit amendement is echter ruimtelijk niet fraai, om het maar zo te formuleren. Wij zijn in 2010 door de Staten, met uitzondering van de VVD, op pad gestuurd mede naar aanleiding van een initiatief van LTO en NMU, met de mededeling: u moet zelfs niet overwegen – ik heb de betreffende notulen er op nagelezen – in Landelijk Gebied 2, zoals het toen heette, dit soort grootschalige recreatieve voorzieningen neer te leggen. 60, 70, 80 hectare recreatieve voorzieningen: dat moet u niet doen; er zijn genoeg plekken in Utrecht, in zogenaamd Landelijk Gebied 1, de kernrandzones, om golfbaaninitiatieven toe te staan. Nogmaals, dat was een vrij stevige uitspraak van de Staten, die zeiden: dat moeten jullie niet doen, niet aan beginnen. Ook dat was voor ons een bouwsteen voor het maken van de PRS. Ik heb net al een heleboel andere bouwstenen genoemd. Natuurlijk hebben Provinciale Staten, als dat goed uitkomt, de ruimte en de vrijheid om anders te oordelen over dit soort initiatieven, maar ook dit was een serieuze bouwsteen: wij gaan eigenlijk niet in gebieden die wij primair voor de landbouw gereserveerd hebben dit soort grootschalige recreatieve voorzieningen toestaan, zeker als er op korte afstand – denk aan Vianen, aan Wilnis – grote golfbaanvoorzieningen zijn. Er is in dit gebied eigenlijk ook geen sprake van tekort.

Ik zal de economische situatie er niet bij brengen. Er is op dit moment gewoon eigenlijk weinig behoefte aan nieuwe golfbanen. Zelfs de Nederlandse Golf Federatie zegt tegen ons: doe alstublieft rustig aan met nieuwe golfbanen, want wij hebben op dit moment overcapaciteit. Het zou toch jammer zijn als wij 60 hectare landbouwgebied met al zijn kwaliteit daarvoor zouden inzetten. De positie van Gedeputeerde Staten op dit punt is bekend.

Ik noem er nog één ding bij. Er wordt gesproken over 60 hectare, maar ik hoorde de heer Balemans ook nog spreken over waterberging en andere recreatieve voorzieningen. Voor de gemiddelde 18 holes golfbaan met alles wat erbij hoort, waarbij dan ook nog waterberging en aanvullende recreatieve voorzieningen worden bedacht, is 60 hectare mogelijkwijs niet eens genoeg. Dus dan zou je over een nog grotere ingreep in dit gebied spreken. Nogmaals, vanuit Gedeputeerde Staten, vanuit mijzelf, zou dat echt in strijd zijn met de systematiek van deze structuurvisie en met het zorgvuldig omgaan van het landelijk gebied, zoals wij met elkaar afgesproken hebben.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Voor de duidelijkheid: het is wat mij betreft niet de bedoeling dat je daar een soort walhalla voor paintballjagers en saunabezoekers en van alles bij elkaar gooit. Dat niet. Wij hebben het in eerste instantie over recreatieve voorzieningen à la de golfbaan, die je inpast qua landschap, in wat daar gebeurt. Dat is toch iets anders dan de doorsnee standaardgolfbaan, zal ik maar zeggen. Dat was voor ons de reden om te zeggen: dan zou je daar zo iets best kunnen inpassen. De gedeputeerde kan er anders over denken; daar gaat het niet om. Er is echter wel degelijk een verschil tussen een normale golfbaan en deze golfbaan.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik zou dan graag willen weten wat hier dan anders aan is. Zijn er niet gewoon dezelfde irrigatiesystemen voor nodig? Is het een verstedelijking? Dat hoor ik graag. Het is haast niet voorstelbaar dat je een golfbaan aanlegt, waarbij je dat niet allemaal moet regelen. Bovendien, op enkele kilometers afstand – ik heb mij laten vertellen: op nog geen vijf kilometer afstand – is er een golfbaan die aan het uitbreiden is. Eerlijk gezegd: 7,5 kilometer is wat wij normaal hanteren voor wat te fietsen is. Golfers kunnen ook fietsen. Wat is dan de noodzaak dit toe te voegen?

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Een vraag aan de heer Balemans: vindt hij ook niet dat wij dit echt op provinciaal niveau moeten bezien, zoals wij dat doen ten aanzien van de bedrijventerreinen en de woningbouwlocaties? Is die golfbaan dan echt wel een goed idee? Wij vinden dus van niet, maar ik vraag het aan de heer Balemans.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat laatste was mij al duidelijk.

Het gaat niet alleen om die golfbaan. Er is nog een aantal dingen, zoals terug te lezen is in het amendement. Het past zich in in de omgeving en het landschap. Ik ben ook geen technicus op het gebied van irrigatiesystemen bij golfbanen, maar ik heb mij laten vertellen dat dit hier niet op dezelfde manier aan de orde is, zoals bij een normale situatie. Bovendien, door de inpassing en door de manier waarop men het wil opzetten, krijg je een heleboel andere positieve bijeffecten. Enerzijds zitten er wandel- en fietspaden omheen. Dus dan hoeft je, als je daar in de buurt zit, die 7,5 kilometer niet te fietsen naar die andere locatie. Daarnaast, als je de golfbaan daar hebt liggen, als die er zou zijn, dan kan die ook in voorkomende gevallen dienst doen als waterberging

bij extreme overlast. Het is dus niet en een golfbaan en fietspaden en wandelpaden en ook nog eens waterberging. Dan zou zelfs de hele polder te klein zijn.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb nog niet echt een antwoord gekregen op mijn vraag. Ik vroeg of je dan niet op provinciaal niveau moet bezien of er echt wel behoefte is aan een golfbaan.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Over de behoefte aan golfbanen en de ruimte hebben wij in 2009 al gesproken. Wij weken als VVD in dat opzicht af van een ander groot deel van de Staten. Dat hebben wij geaccepteerd. Hiervan heb ik gezegd: "Nee, je kijkt niet naar de golfbaan, maar naar het hele maatschappelijke plaatje, het hele plaatje van de omgeving. Dan is het dit initiatief dat net even een slag anders is dan wanneer je een standaardgolfbaan neerlegt. Het gaat niet primair om die golfbaan, maar om een initiatief van onderop, met een aantal voordelen en een aantal ontwikkelingen dat het landschap verder niet schaadt." Daarvan hebben wij gezegd: voor ons moet dat kunnen.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! In het kader van een goede ruimtelijke ordening moet je eerst met elkaar zeggen, zeker in deze provincie: hoe deel je de ruimte in? Dan zeg je met elkaar: waar willen wij natuurontwikkeling, waar willen wij combinatie van functies, waar willen wij landbouw, waar willen wij verstedelijking, waar willen wij bedrijventerreinen? Dit is een gebied waarover wij na goed nadenken, hebben gezegd dat het een gebied is dat primair bedoeld is voor de landbouw. Dan kan er toch een mooi initiatief zijn, waarover goed is nagedacht, waarbij veel mensen betrokken zijn, waaraan hard gewerkt is het afgelopen jaar, waarvoor iedereen vreselijk zijn best heeft gedaan. Ik ben ervan overtuigd dat het misschien wel de mooiste baan van Utrecht zou kunnen worden. Die vraag komt echter pas aan de orde als je in de ruimtelijke ordening zegt dat het ook ruimtelijk kan. Ik denk bij vraag twee, als er eenmaal een golfbaan komt, dat het de mooiste golfbaan van Utrecht moet worden als het gaat over toegankelijkheid en over natuurlijke kwaliteit en irrigatie. Prima. Echter, de eerste vraag is, en dat is de vraag die je in het kader van de PRS moet afwegen, of je de afspraken wilt doorbreken die je hebt gemaakt in het landelijk gebied: op bepaalde plekken willen wij dit soort intensieve recreatievoorzieningen, op bepaalde plekken willen wij vooral natuurruimte hebben, op bepaalde plekken willen wij echt de landbouw zijn kansen geven in deze provincie.

Daar breek je dan doorheen. Ik denk dat ik voldoende heb aangegeven dat ik dat een ongewenste ontwikkeling vind. Nogmaals, uiteindelijk is het aan Provinciale Staten daarover een besluit te nemen.

Over subTOP en TOP kom ik bij de amendementen terug. Dan ga ik naar de fractie van de PVV. Er is op een aantal momenten een mooie discussie over wind gevoerd door de fractie van de PVV. Ik heb de discussie met vreugde gevolgd. Bij de amendementen kom ik er op terug. Daarnaast is er door de heer Scherer een aantal concrete opmerkingen gemaakt over de woningen in Cabauw en Abcoude. De woningen in Cabauw, de uitbreiding daarvan, hebben wij als Gedeputeerde Staten inderdaad niet mogelijk gemaakt. Eigenlijk geldt dat ook voor wat ik straks zal zeggen over Overberg. Ik ben van mening dat de discussie die kleine kernen ruimte biedt om meer woningen te bouwen en daarmee de leefbaarheid te bevorderen een eindige discussie is, al is het maar omdat de woningmarkt het op enig moment niet meer toestaat en al is het maar omdat je op sommige plekken in Utrecht – dat geldt zeker ook in oost-Utrecht – uiteindelijk niet meer toestaat dat je huizen bouwt. Ja, je kunt de huizen wel bouwen, maar de mensen komen simpelweg niet en er ontstaat gewoon krimp in die regio's. Als wij dus de leefbaarheidsgedachte, waarbij mensen samen iets moeten op een school of bij een vereniging, altijd blijven koppelen aan het blijven bouwen van meer woningen, dan zie je uiteindelijk dat dat een doodlopende weg is; die weg is dan misschien niet vandaag al doodlopend, maar uiteindelijk gebeurt dat wel. Bovendien maakt het een goede ruimtelijke-ordeningsafweging, dat je niet elke kleine kern nog een beetje uitbreidingsruimte wilt geven, eigenlijk onmogelijk.

Bij Abcoude is het bijzonder: daar is uiteindelijk een locatie buiten de rode contour gelegd op verzoek van de gemeente, omdat de gemeente ergens anders ruimtelijke mogelijkheden heeft. Dat is de zogenaamde touwtjesmethode. Die hebben wij overigens nu niet meer in de PRS, maar eerder kon dat nog wel. Je kon een plusje maken aan de ene kant als je een minnetje maakte aan de andere kant. Er lag nog geen bestemmingsplan, dus de gemeente kon dat doen; anders was er misschien planschade voor de betreffende ondernemers geweest. Dat is niet het geval geweest; er lag nog geen bestemmingsplan. Die keuze is toen gemaakt en ik zie geen goede ruimtelijke argumenten om die locatie, de zogenaamde Bongronden, opnieuw binnen de rode contour te brengen, omdat alleen de betreffende grondeigenaar daarvan voordeel zou hebben.

Daarnaast is er een aantal opmerkingen gemaakt over de Breukelerwaard. Dat gaat over een bedrijventerrein. Ik wil daar heel kort bij stilstaan. Ik denk dat wij over nieuwe bedrijventerreinen in Utrecht en het convenant dat wij gesloten hebben en de terughoudendheid die het college daarbij heeft, voldoende gezegd hebben.

Er is nog gesproken over recreatietoervaart. Even voor de helderheid: de gekanaliseerde Hollandse IJssel is overgedragen van het Rijk naar HDSR (Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden) en is daarmee geen rijkswater meer. In het huidige object recreatietoervaartnet zitten alle vaarwegen die voldoen aan de eisen van de BRTN (Beleidsvisie Recreatietoervaart Nederland) en die onder onze verantwoordelijkheid zijn. Dat kan dus zonder gevolgen toegevoegd worden. Dat kan dus niet bij de Oude Rijn en een stukje van de Dubbele Wiericke; die kunnen nog niet worden opgenomen, omdat zij nog niet aan de eisen van de BRTN voldoen. Voor de helderheid: reguleren moet via de Utrechtse Waterverordening en daar zitten deze nog niet in. Daarom hebben wij geprobeerd de PRS en de Utrechtse Waterverordening op elkaar te laten aansluiten. Dat betekent dat de gekanaliseerde Hollandse IJssel wel zou kunnen, maar dat de Oude Rijn en een stukje Dubbele Wiericke eigenlijk niet zouden kunnen.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Nu wij het toch over de vaarwegen hebben: ik heb begrepen dat de gemeente eerst niet wilde dat die in het netwerk zat, maar dat zij nu wel het AVB-verzoek steunen. Maakt dat het nog anders als de gemeente het ook dolgraag wil? Waarom maken wij het dan niet mogelijk?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is een beetje de discussie. Als er een plan met ruimtelijk draagvlak is, is het dan altijd goed? In mijn optiek is het niet zo dat als er veel draagvlak voor is, het daarmee ruimtelijk goed is. Er is geen onoverkomelijkheid immers. Vanuit mijn 'Groene-Hartpet' kan ik mij er nog wel iets bij voorstellen. Er is geen onoverkomelijkheid, maar qua systematiek is het een beetje onhandig om iets onder de BRTN te laten vallen, terwijl het niet aan de eisen voldoet. Dat is onhandig. Je kunt ook redeneren – en dan denk ik wel heel erg mee met de heer De Heer – dat als het wel aan de eisen voldoet, wij bereid zouden zijn het alsnog te doen. Dat zou een compromis in de richting van de heer De Heer kunnen zijn.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! De

Breukelerwaard. Ik heb nog even contact gehad met de wethouder van Stichtse Vecht. Ik wil meegeven in het betoog van gedeputeerde Krol dat de wethouder er niet voor is als dit amendement zou worden aangenomen, omdat er op datzelfde stuk al vier hallen leeg staan in de reeks van distributiehallen. Ik wil dat meegeven in de besluitvorming.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank mevrouw Hoek. Het is volstrekt helder dat deze stelling bewijst, dat deze locatie op dit moment zelfs niet door de gemeente als gewenst wordt beschouwd. Dat lijkt mij helder.

Ik ga verder met de fractie van GroenLinks. Er is een opmerking gemaakt over een spoorlijn Almere-Utrecht-Breda: dat moet expliciet in de realisatieparagraaf worden opgenomen. Het is volstrekt zeker dat er tot 2028 op dat punt weinig gaat gebeuren. Dan kun je het in de realisatieparagraaf zetten, maar dan gebeurt er eigenlijk niks. Je kunt ook redeneren dat wij elke vier jaar de PRS tegen het licht moeten houden. Is het niet zinniger dan opmerkingen daarover te maken tegen de tijd dat wij zo ver zijn? De fractie van GroenLinks kiest ervoor het nu al op te nemen. Het is een beetje mooi om te laten zien dat wij die ontwikkeling belangrijk vinden, maar nogmaals, tot 2028 gaat er niks gebeuren.

De fractie van GroenLinks is groot voorstander van één omgevingsvisie. Dat heeft de Bekkers in zijn carrière heren der natuurlijk ook uitgedragen, herinner ik mij. Het college heeft dat al uitgesproken. Dan moeten wij wel de vergaderorde nog eens goed met elkaar bekijken als wij echt het SMPU (Strategische Mobiliteitsplan Utrecht) en de PRS en je PMV (Provinciale Milieuverordening) allemaal in één document zouden willen zetten. Dat zou uiteindelijk wel het mooiste zijn. Ik heb al eerder gezegd, als wij over een aantal jaren met elkaar zouden kunnen zeggen één omgevingsvisie te maken, dat ik daarvan een voorstander zou zijn. De vraag is dan wel hoe je dat vergaderteknisch oplost.

De motie over de Ladder van duurzame verstedelijking van Hoef en Haag heb ik gelezen. Ik snap de motie wel. Ik denk dat dat voldoende is. Er wordt gezegd: let even op, als wij in Utrecht echt serieus werk maken van eerst binnenstedelijk en dan een aantal ontwikkelingen daarbuiten, dan is de motie voor de Ladder van duurzame verstedelijking logisch.

Er is gevraagd of wij niet wat meer moeten doen bij haltes. Meestal gaat het andersom. Ik heb dat nog even

nagevraagd bij onze mobiliteitsvrienden. Meestal bedenken je haltes als er al veel huizen zijn. De heer Bekkers had nog een andere redenering: kun je niet meer huizen bouwen bij de haltes? Volgens mij doen wij dat in het kader van onze binnenstedelijke opgave. Wij zeggen feitelijk al: groei moet vooral binnenstedelijk plaatsvinden. Het is altijd goed voor het openbaar vervoer als je primair binnenstedelijk laat groeien. Volgens mij zegt onze voorkeursvolgorde voor verstedelijking eigenlijk ook dat wij primair ontwikkelingen willen bij een goede bereikbaarheid van het openbaar vervoer.

Er is nog een aantal locaties gegeven voor windenergie. De motie over oude locaties heb ik voorbij zien komen. De heer Bekkers weet dat windenergie een uitermate politiek en maatschappelijk gevoelig onderwerp is. Het was het enige onderwerp, waarbij mensen elkaar, niet letterlijk maar wel figuurlijk, ook tijdens de hoorzitting echt in de haren zaten met soms lelijke woorden aan de ene kant en aan de andere kant. Het lijkt een beetje op de 5500 zienswijzen toen het streekplan over wind werd gemaakt. In mijn optiek is de PRS, zoals die nu gemaakt is, met alle compromis die erin zit, in staat om het volgende te doen: ruimtelijk de mogelijkheden scheppen om te voldoen aan afspraken die wij gemaakt hebben met onze partners om in Utrecht nog voldoende windenergie te realiseren. Ja, de heer Scherer heeft helemaal gelijk. Het is maar 1%, dus wij doen inderdaad verschrikkelijk weinig op dit gebied en daar hebben wij de afgelopen jaren inderdaad dan heel goed ons best voor gedaan. Datgene wat wij echter hebben afgesproken, gaan wij ook echt doen en daar moeten wij voor staan. Dat is: 60 Megawatt opwekken op de locaties die ruimtelijk aanvaardbaar gevonden worden.

Er is ook gezegd: je moet eigenlijk ook eens kijken naar locaties, waarvoor misschien draagvlak zou kunnen ontstaan. Ik geef die aan op de kaart. De Staten weten, dat locaties waarvoor draagvlak zou kunnen ontstaan voor het college bespreekbaar en aanvaardbaar zouden kunnen zijn, als wij maar nooit in een situatie terechtkomen dat windenergielocaties ontwikkeld worden via 'boven over' of via de rijkscoördinatie-regeling, waarbij het Rijk onze bevoegdheid overneemt of omdat wij het zelf verkeerd opgeschreven hebben in onze PRS. Als op die manier locaties tot ontwikkeling komen, dan zou dat echt in strijd zijn met het spannende politieke compromis dat daarover bestaat in Provinciale Staten. Dus nogmaals, het amendement lijkt op dat punt geen kwetsbaarheden in zich te dragen. Als dat inderdaad het geval blijkt te zijn en er is steun voor, dan zullen wij inderdaad op dat

punt de correcties maken.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Even iets over ons heel korte amendement. Vindt de heer Krol het verstandig de afstand tussen een windturbine en een woning vast te leggen?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als je weet hoe de PVV denkt over windmolens, dan snap ik deze toevoeging. Het betekent feitelijk dat je in Utrecht geen nieuwe windmolens kunt neerzetten, want je zit in Utrecht overal op 1500 meter van een woonhuis. Nogmaals, ik snap het als je zegt: ik wil de windmolens niet. Dan is het een legitieme opmerking. In de uitspraken echter die ik net gedaan heb, namelijk dat wij in Utrecht afspraken gemaakt hebben, zowel politiek, hier in huis, als met het Rijk over het realiseren van windenergie, dan kan het college die opmerking niet volgen, want het zou feitelijk betekenen dat elke nieuwe molen niet meer mogelijk is in Utrecht. Nogmaals, dat kan de heer Scherer vinden, maar het is niet de opvatting van Gedeputeerde Staten.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De heer Krol is natuurlijk van oorsprong historicus en geen jurist. Het is echter een norm die feitelijk opgelegd wordt door een Europees verdrag. Als wij die norm niet respecteren, dan voorzie ik dat er misschien nog wel meer rechtszaken in het verschiet zijn. Dat wachten wij dan wel af.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als de heer Scherer daar zo van overtuigd was, dan hoefde hij dit amendement niet in te dienen; dan werd het Europees geregeld. Ik moet eerlijk zeggen: ik vind het wel charmant dat hij naar Europese regelgeving verwijst. Ik hoor daarover uit de kringen van de PVV altijd kritische kanttekeningen.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dit is niet een echte Europese regelgeving. Het EVRM (Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens) heeft eigenlijk niks te maken met de EU. Misschien weet de gedeputeerde dat niet: het is een verdrag dat voortkomt uit een internationale organisatie, de Raad van Europa in Straatsburg. Daar hebben wij niks op tegen. Daar zijn zelfs onze Russische vrienden bij aangesloten.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Er vlogen mij allerlei gedachten door het hoofd die ik gelukkig niet uitgesproken heb. Het is echter wel een Europe-

se instelling. Nogmaals, de redenering blijft staan dat het interessant is dat de heer Scherer naar deze Europese instelling verwijst. Als hij er zo zeker van is dat dat zorgt dat er geen windmolens meer bij komen in Nederland, dan kunnen wij allen naar huis voorzover het over wind gaat, want dan zou het allemaal daar geregeld worden. Ik vrees toch dat het goed is dat wij er met elkaar in Utrecht afspraken over maken.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De heer Scherer zei eerder al "Wij van de PvdA ...". Nu dit weer. Ik stel voor dat wij een fusiebespreking beginnen.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Nou

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dan heb ik ook nog wel een leuke. Ik hoorde de fractie van de SP zeggen: de politieke ruimtelijke structuurvisie. Dat was de eerste zin van mevrouw Mineur. Die vond ik ook wel aardig. Overigens is het waar, want het is een instrument waarin de politiek uiteindelijk zijn grote ruimtelijke keuzes maakt.

Ik was gebleven bij de fractie van GroenLinks. De houtkades Lopikerwaard. De houtkades in de Lopikerwaard stonden in ons streekplan met een grote groene pijl, van: hier zou je nog wat kunnen doen. Het stond er niet begrensd tot de houtkades zelf. Er stond gewoon 'verbindingzones' met een pijl: hier zou je verbindingzones kunnen leggen. Wij hebben ons hele natuurbeleid herijkt, ook op die plekken waarvan wij eigenlijk zeiden: hier is het een beetje vreemd. Wij hebben ook wel eens een plukje EHS uit een bedrijventerrein verwijderd, waarvan wij zeiden dat het een beetje een wonderlijke keuze was geweest. De houtkades in de Lopikerwaard zijn dus inderdaad vervallen in het kader van het feit dat je niet echt ecologische kwaliteit kunt aanwijzen op een begrensde plek. Nogmaals, het college kan gevraagd worden dat toch te doen. Dat is het goed recht van de fractie van GroenLinks. Wij zouden het echter heel ingewikkeld vinden de specifieke ecologische kwaliteit van deze houtwallen, die vooral cultuurhistorisch waardevol zijn, nader aan te duiden. Nogmaals, of je een EHS-bescherming op een houtwal moet leggen is misschien de vraag als er niet een specifieke natuurwaarde is, maar eerder een cultuurhistorische waarde. De gemeenten in het gebied zijn goed in staat en bereid die houtwallen goed te beschermen. Als het nodig is en als er ooit een boom omgaat vanwege de verkeersveiligheid, dan staat het hele huis hier op de stoep om daar stevig lawaai

tegen te maken. Dus er zijn eigenlijk andere vormen van beschermen van de houtwallen dan het instrument van de EHS.

Binnenveld. Hier staan ook een paar amendementen bij, dus dan heb ik die ook maar gehad. Ik zie dat de tijd een beetje begint te dringen.

Een van onze Natura2000-locaties, een van de 162 plekken waar Natura2000 in Nederland ligt, zal als het aan de Tweede Kamer ligt, nog dit jaar definitief moeten worden aangewezen. De vorige staatssecretaris had gezegd dat het bij het Binnenveld ingewikkeld zou kunnen zijn, omdat het een heel complex proces is. Als deze staatssecretaris, mevrouw Dijkma, doet wat de Kamermeerderheid, of zelfs unaniem, haar vraagt, dan moet zij dit jaar definitief aanwijzen. Dat betekent dat wij dit jaar een definitieve aanwijzing Binnenveld Natura2000 hebben. Dan is de wet zo dat wij binnen twee jaar een beheerplan moeten maken. Mijn punt is – als ik het zo mag zeggen: volgens mij heeft GroenLinks dat wel geraakt – dat dit een gebied is waar landbouw en natuur, meer dan in de rest van Utrecht, spanning met elkaar hebben. Dat komt natuurlijk doordat je voor die relatief kleine natuurgebiedjes – Hel en Blauwe Hel – enorme ingrepen moet doen, met name op het gebied van het waterpeil. Bedoelt de fractie van GroenLinks: laten wij ervoor zorgen dat als rond deze zomer die aanwijzing definitief wordt en wij binnen twee jaar een beheerplan moeten maken en wij zorgen ervoor dat wij in die twee jaar geen ongelukken maken in het gebied, en als het beheerplan klaar is, gaan wij definitief begrenzen? Dan kan het 10, 20 of zelfs 30 hectare zijn; wij hebben het niet voor niks PM afgesproken in het Akkoord van Utrecht. Het zou ook meer kunnen zijn als dat in het kader van het beheerplan nodig is. Als dat de intentie is van het amendement, dan is die in grote lijnen in lijn met datgene wat wij als Gedeputeerde Staten op dit gebied zouden willen.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik weet niet of de gedeputeerde ook al ingaat op ons amendement. Anders wacht ik daar nog even op.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik neem dat amendement zo meteen mee. Ja.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Er liggen twee amendementen over Binnenveld. Mijn vraag aan het college is welk amendement het dichtst zit bij de afspraken van het Akkoord van Utrecht? Daar wil ik graag naartoe: welke amendement blijft het dichtst bij de

afspraken in het Akkoord van Utrecht?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal de amendementen even naast elkaar leggen en dan zal ik proberen daar een weging en een duiding aan te geven. Het is natuurlijk gevoelig, dat snap ik. Daarmee geef ik de positie van Gedeputeerde Staten aan en waarmee Provinciale Staten misschien rekening zou moeten houden. Dat zal ik dus doen.

De laatste vraag van de fractie van GroenLinks was of wij bereid zouden zijn het eerste geval, wanneer een agrarische ondernemer op grond van onze criteria tot 2,5 hectare groeit, te laten zien. Ik zou zeggen: dan moeten wij er met zijn allen gaan kijken. Ik was onder de indruk van het debat dat daarover in Provinciale Staten gevoerd werd. Wij zijn voor het grootste deel van deze Staten in een paar jaar afgeraakt van de meters en wij zijn toegegroeid naar: wij willen kwaliteit. Dan is de exacte omvang van het blok oninteressanter aan het worden. Ik bedoel: die omvang is er en die ligt er nog, maar wij willen echt een duurzame ontwikkelingsrichting voor onze landbouw en ik heb met vreugde geconstateerd dat een groot deel van Provinciale Staten daar inmiddels zo over denkt. In de discussie die wij daarover gevoerd hebben sinds het initiatiefvoorstel van Milieudefensie op dit punt, hebben wij ook echt een stap gemaakt. Wij zijn voor mijn gevoel van een platte eendimensionale discussie naar een meerdimensionale discussie gegaan over ruimtelijke kwaliteit in deze provincie. Onze criteria dragen daaraan bij, voor mijn gevoel.

Ik ga naar de fractie van de SP. Ik beperk mij eerst tot de concrete punten of opmerkingen en daarna ga ik de amendementen of moties langs.

De Kronkels Zuid. Het probleem was dat er al een afspraak over was gemaakt in het vorige streekplan; De Kronkels Zuid was nog een streekplanlocatie. Om die reden hebben wij dit opgenomen in onze PRS. Dat is ruimtelijk best spannend, moet ik eerlijk zeggen. Ik snap de redenering van de SP heel goed. Op het punt van een betrouwbare overheid, over wat wij toegestaan hebben en waarover allerlei afspraken zijn gemaakt, kun je dat niet zomaar corrigeren. Nogmaals, dit was een streekplanlocatie, die wij niet zomaar kunnen en mogen loslaten.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn twee argumenten tegenin te brengen. Ten eerste zijn er, voorzover wij hebben kunnen nagaan, nog geen plan-

nen gemaakt met dit gebied. Ten tweede is er in de omgeving van dit gebied ruim voldoende bedrijventerrein beschikbaar waar de bedrijven ook naartoe kunnen. Dus wij vinden dat niet zo'n heel vet argument.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Behalve: er was een afspraak gemaakt, zowel bij het streekplan als bij het convenant bedrijventerreinen, dat deze locatie beschikbaar zou zijn. Dan geldt een beetje dezelfde redenering die wij net bij Wulverhorst aan de orde hebben gehad. Als je daar echt van zou willen afwijken, dan zou je in het kader van het convenant moeten bezien of er alternatieve plekken beschikbaar zouden zijn. Die grote hoeveelheid alternatieve plekken in het gebied ken ik niet, moet ik eerlijk zeggen. Die zijn er niet in dit gebied.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Die zijn er wel, heb ik mij laten vertellen. Ik word even gesouffleerd: De Hoef, Isselt.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, maar dat zijn bestaande bedrijventerreinen.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Die staan echter volop leeg. Er is dus plek genoeg waar mensen naartoe kunnen. Dat is het probleem niet.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Kijk, de afspraak in het convenant bedrijventerrein is, dat wij beginnen met het herstructureren van datgene wat leegstaat, wat beter benut zou kunnen worden. Ook in de regio Amersfoort, waar Bunschoten onder valt, zijn afspraken gemaakt rondom de Isselt, zijn afspraken gemaakt rondom De Hoef, om die optimaal te benutten. Daarbij is gezegd: als u dat doet en als u dat stevig inzet, dan is er nog een klein beetje uitbreidingsmogelijkheid. Dat is in de hele regio bezien, mede door de regio zelf. In dat kader is De Kronkels binnenboord gebleven. Nogmaals, een afwijking daarvan door Provinciale Staten kan altijd, maar het zou echt dat hele verhaal van het convenant bedrijventerreinen in de regio Amersfoort, ook als het gaat over De Kronkels, enigszins onderuit halen.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Daarvoor is ook al Haarbrug-Zuid opgegeven. Dat is opgenomen in de gemeentelijke plannen. Ik vind het prachtig dat de gedeputeerde zo principieel is, maar maatwerk af en toe is niet zo raar.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter!

Prachtig dat wij zo principieel zijn: dat zullen wij dan maar als een compliment beschouwen. Op dit punt verschillen wij echter van opinie, zo blijkt. Ik kom er straks in de tweede termijn ongetwijfeld nog op terug.

Het Henschotermeer al dan niet in de EHS. Er is een prachtige coalitie ontstaan tussen SP en SGP. Ik bedoel maar: dat zie ik niet elke dag. Zij zeggen: wij willen perse dat het Henschotermeer in de EHS blijft. Ik zie altijd moties en amendementen dat iets uit de EHS moet. Hier moet het Henschotermeer in de EHS blijven. Er is een heel simpele redenering geweest waarom het college voorstel dat in dit geval niet te doen. Die ligt niet alleen in het feit dat je recreatieve ontwikkelingen niet zou kunnen doen als het wel in de EHS ligt. Daarbij heb ik het voorbeeld Soesterberg al eens genoemd in de commissievergadering. Het allerbelangrijkste is eigenlijk dat wij gewoon objectief hebben gekeken of hier sprake is van ecologisch waardevol gebied. Er is echt serieus onderzoek gedaan. Als je naar die plas en het zand kijkt, dan is het niet een gebied dat een dusdanige kwaliteit heeft die het rechtvaardigt opgenomen te blijven in de EHS. En als je een nieuwe PRS maakt, dan ga je kijken in het hele gebied en dan zijn er echt plekjes waar wij onhandig bezig zijn. Het Henschotermeer is echter een plek die niet voldoende ecologische kwaliteiten heeft.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dat betwijfelt een aantal mensen. Dat bestrijdt een aantal mensen. Los daarvan: dit gebied had een EHS-benadering. Vanochtend heeft de heer De Heer er al een opmerking over gemaakt. De provincie moet wel zien wat zij heeft en wat zij voor de salderingsbenadering kan inzetten. Dit is iets wat waardevol is en waarvan je kunt zeggen: OK, u mag hier aan de slag, ondernemer, maar dan moet u wel zorgen dat het op een andere plek beter wordt bijvoorbeeld.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Mijn vraag is of dit een plek is waar je de rechten en de plichten aan elkaar moet koppelen. Dit was namelijk het voorbeeld dat wij vorige week donderdag op ons bordje kregen. Hier geef je als provincie rechten weg zonder plichten te vragen. Dan komt er een amendement om dat wel mogelijk te maken, zodat wij dat alsnog aan elkaar koppelen.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind het wat vreemd dat het zo makkelijk is om EHS te schrappen en het dan niet langer EHS te laten zijn, terwijl wij ongelooflijk in discussie zijn in het kader van het Akkoord

van Utrecht over een millimeter aan wat er aan EHS bij kan komen. Op dat moment hoor ik ook in de discussies niet terug of het nu de natuurwaarden zijn. Ook in de groene contour zitten soms natuurwaarden waarvan ik zou zeggen: maak dat dan EHS. Dat vind ik dan niet zo'n sterk argument. Je moet niet shoppen in de argumenten: de ene keer het ene argument gebruiken en de andere keer het andere argument.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Als het geen EHS-waarde heeft, dan is het een beetje suf, om het een beetje plat te zeggen, om het in de EHS te houden. Dat kan mijn fractie volgen. Aan de andere kant: is er dan een ander gebied dat wel tot de EHS toetreedt? Het 'voor wat, hoort wat principe'?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn een paar vragen tegelijk gesteld. Wij hebben in Utrecht ongeveer 30.000 hectare bestaande EHS. Wij hebben afspraken gemaakt over nieuw plus in het Akkoord van Utrecht. Dat moeten wij niet door elkaar halen. Bij de plusafspraken voor het Akkoord van Utrecht zijn er nieuw te realiseren hectares vervallen. Dus er is gezegd: wij hebben nog 6000 te doen, wij doen er 3000 in de reservering van de groene contour en wij laten er 1500 vallen en wij doen 1500 nieuw. Daarnaast, elke keer als je provinciaal ruimtelijk beleid maakt, houd je het kritisch tegen het licht op die plekken waarvan je eigenlijk moet constateren dat het niet klopt. Nogmaals, het college zit niet op de lijn van: alles wat wij ooit in het verleden op het gebied van EHS gezegd hebben is goed. Er kunnen situaties zijn waarbij je een besluit hebt genomen over iets wat EHS is en waarvan je moet constateren dat het misschien niet goed is. Nogmaals, dat doen wij elke keer als wij een nieuw natuurbeheerplan maken, dat doen wij elke keer als wij een nieuw structuurplan – vroeger het streekplan – maken. Je neemt dan even kritisch je beleid door en je kijkt: hebben wij het hier wel goed gedaan? Nogmaals, er blijft 30.000 hectare bestaande natuur in Utrecht en er komt nog steeds 1500 hectare bij.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat onderscheid was mij volstrekt duidelijk met die nieuwe EHS en die bestaande EHS. Ik bedoelde alleen dat het bij de nieuwe EHS steeds maar gaat over de millimeter, maar dat je ook bij bestaande EHS moet opletten dat je niet te gemakkelijk stukken grond zomaar weghaalt van die EHS. Dat was mijn punt.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter!

Dat snap ik van mevrouw Blom. Ook bij de 1500 hectare, waar wij dat nog gaan doen, is naar precies dezelfde kwaliteiten gekeken. Wij hebben gezegd: OK, als wij nog 1500 hectare gaan doen, dan moet dat op plekken waar het of Europees of ecologisch of tezamen het beste effect heeft. Je moet je dus voortdurend afvragen waar je de EHS neerlegt. Je moet dat doen op plekken waar dat het meeste zin heeft. Dat is de consequente lijn. Daarom ben ik dus kritisch over het verhaal van de houtkades. Daar leggen wij EHS neer op een bomerij, waarvan ik mij afvraag of dat wel voldoende effect heeft. Daarom durven wij ook te zeggen dat het bij het Henschotermeer eigenlijk niet zinnig is om daar een EHS-bescherming op te laten liggen. Wij vragen ons namelijk voortdurend af, met de schaarse middelen en met de schaarse mogelijkheden die wij hebben, waar het effect het grootst is. Bij het Henschotermeer, en laten wij het niet mooier maken dan het is, gaat het gewoon om een intensief recreatiegebied. Daar zitten geen specifieke natuurkwaliteiten in die aanvullend beschermd moeten worden.

Er is natuurlijk nog wel een opmerking hierover gemaakt door de heer De Heer, al is dat naar aanleiding van een iets andere discussie, namelijk de concessiemodeldiscussie die wij afgelopen donderdag, uitermate plezierig, gevoerd hebben met Tom Bade. Wij weten dat het Henschotermeer eigenlijk eigendom is van landgoed Den Treek via het recreatieschap. Wij hebben juist met landgoed Den Treek uitgebreide afspraken gemaakt, precies zoals mevrouw Blom bedoelt, namelijk: wij gaan een aantal ruimtelijke mogelijkheden geven, waardoor u wat meer kunt verdienen, maar tegelijkertijd moet u er heel veel natuurontwikkelingen voor doen. Als dat nou precies iets is wat Tom Bade afgelopen donderdag bedoelde en wat de heer De Heer en ik die dag ook bedoelden, dan is dit wel het mooie voorbeeld daarvan.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Begrijp ik het goed dat de gedeputeerde zegt: ik ga dit stukje verruimen en de planologische mogelijkheden groter maken, waardoor er geld gegenereerd wordt om andere natuur te ontwikkelen en dat hij bereid is het Henschotermeertraject in dit kader op te offeren.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het biedt ruimte in het recreatieve proces, waarmee collega De Vries uitgebreid bezig is. Als hier geld verdiend kan worden, maken wij recreatieontwikkeling op andere plekken in Utrecht ook weer mogelijk. Dat is mooi meegenomen als dat het geval is. Nogmaals, het is ingegeven door gebrek aan ecologische kwaliteit. Als

er meer recreatieve mogelijkheden ontstaan, dan maakt dat misschien recreatieve ontwikkelingen makkelijker op andere plekken in de provincie Utrecht.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde zegt dat je door het Henschotermeer uit de EHS te halen, meer recreatie mogelijk maakt. Het recreatieschap heeft echter gezegd dat dat helemaal niet nodig is. Nogmaals, voor die saldobenadering stellen wij voor het in de EHS te laten. Dan kun je later nog de natuurwaarde daarmee proberen terug te krijgen.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb er voldoende over gezegd. De natuurwaarde is bekeken en onderzocht, maar is niet voldoende aanwezig; geen ratio om het in de EHS te laten. Anderen kunnen er anders over denken en dat is uiteraard hun goed recht.

De Oude Hollandse Waterlinie. De fractie van de ChristenUnie verdient het dat ik voor haar de Oude Hollandse Waterlinie aan de orde stel. Ook anderen hebben het onderwerp genoemd. Wat betreft het probleem om de Oude Hollandse Waterlinie in de ruimtelijke ordening te regelen, geldt voor het college dat het voorzieningen zijn die je primair op het gemeentelijk erf aantreft. Dus het gaat dan bijvoorbeeld om het beschermen van vestingstadjes, om de muren van de vestingstadjes. Dan is het voor mij de vraag of je als Provinciale Staten van Utrecht aanvullende afspraken en criteria moet leggen op dingen die evident gemeentelijk erf zijn. De keuze die wij gemaakt hebben, is dat de Oude Hollandse Waterlinie primair gemeentelijk erf is. Die respectievelijke gemeenten kunnen dat uitstekend regelen. Moeten wij er dan aanvullend afspraken over maken in onze PRS? De heer De Heer heeft er een prachtig verhaal over gehouden in de commissie. Daar wil ik niks aan afdoen. Dit is echter de reden dat wij hier kritisch over zijn.

Datzelfde geldt voor de Soester Eng. Ik ken die Soester Eng toevallig goed: buiten de rode contour, een bestemmingsplan dat door de gemeente stevig gehandhaafd wordt, aardkundig monument van de provincie en ook nog gemeentelijk monument. Dan zou het een beetje 'overdone' zijn om op dit voornamelijk agrarische gebied ook nog een aanvullende bescherming vanuit de provincie te leggen. Het is een prachtig gebied hoor, dat ben ik zeker eens met de heer De Heer, maar als je deze aanvullende bescherming erop zou leggen, voegt dat feitelijk niks toe. De bescherming in dit gebied is perfect geregeld en wordt, voorzover ik het kan inschatten, door

de gemeente – dat is in deze gemeente wel heel bijzonder – politiek breed ondersteund: er is geen discussie over het goed beschermen van de Soester Eng bij alle raadsfracties van de gemeente Soest.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil hierover nog twee dingen vragen. Het ensemble van de eng, de brink en de weilanden langs de Eem zijn volgens mij nog nergens vastgelegd. Zouden wij dat dan niet mooi kunnen doen in de CHS?

Mijn tweede vraag bij de Oude Hollandse Waterlinie: maakt het verschil dat je praat over de omwallingen van de oude vestingstadjes of dat je praat over de linie? Mijn eerste insteek is om juist de linie van Linschoten en die andere kleine linies, waarbij het alleen gaat om contouren in de verkaveling, onder de CHS te leggen. Ik vind het dan raar om alleen de linies te doen en niet de omwallingen. Vandaar dat ik die twee dingen heb gekoppeld.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als de heer De Heer advies zoekt – dat begrijp ik een beetje uit deze vraagstelling – dan zeg ik dat ik mij kan voorstellen dat je over de linies eventueel een opmerking maakt in de PRS. Als het gaat om de omwallingen, heb ik aangegeven, dan zou je als provinciale overheid echter heel erg op het terrein van de gemeenten gaan zitten. Dat is daar namelijk goed geregeld. Als je aanvullend nog iets zou willen opmerken over de Oude Hollandse Waterlinie, dan zou ik mij in deze redenering willen beperken tot de kleine limes.

De fractie van de SGP. De hectarediscussie rondom Wulverhorst. Ik heb daar goed navraag naar gedaan. Wij hebben wel degelijk in het convenant bedrijventerreinen, en dat heb ik gecheckt bij collega Van Lunteren, afspraken gemaakt over hectares. Er zijn eerst allerlei plannen gemaakt, er is onderzoek geweest. West-Utrecht had, geloof ik, 50 of 60 hectare nieuw bedrijventerrein nodig. Het is een heel spannend onderhandelingstraject geweest om dat allemaal terug te brengen. Uiteindelijk is afgesproken dat er nog ongeveer zeven hectare – minus dan de discussie over Van Ooijen – nodig zou zijn voor Wulverhorst. Ik weet dat de gemeenteraad gezegd heeft: met drie hectare zijn wij ook al aardig onderweg. Naar aanleiding van de afspraken uit het convenant over de hectares die wij daar gedeeld hebben – de zes hectare, dus de zeven min één als het amendement wordt aangenomen – beschouwt het college dit als een opdracht om dit in het kader van de heroverweging opnieuw te laten landen in West-Utrecht. Nogmaals, dus niet de drie, die

de gemeenteraad van Woerden met eigen invulling heeft gemaakt. Wij hebben een afspraak en wij zouden ons graag aan de afspraak houden.

De tweede opmerking gaat over stallen met één verdieping. Wij hebben volgens mij in de reconstructie de afspraak gemaakt dat er altijd één bouwlaag zou zijn. Natuurlijk kan ook die reconstructieafspraken vandaag door Provinciale Staten bij de PRS gecorrigeerd worden. Daar komt die afspraak echter vandaan om die verdieping niet mogelijk te maken. Nogmaals, ik ben terughoudend om via de mogelijkheid van verdiepingen de hoeveelheid te houden dieren op de maximaal 2,5 hectare die in Utrecht ooit kan, erg sterk te laten groeien. Ik vind dat dit op zijn minst in strijd is met de geest van de afspraken die wij, als het gaat om duurzame ontwikkeling van de landbouw, aan het maken zijn. Nogmaals, ook daarin moeten de Staten hun eigen afweging maken. In de reconstructie was het echter één bouwlaag. Als de Staten er nu twee bouwlagen van maken voor pluimvee, dan werken zij mee aan een sterke intensivering van de hoeveelheid dieren op het bouwblok dat wij mogelijk hebben gemaakt.

Schadeloosstelling van agrariërs, ook een vraag van de heer Van Wikselaar, als het gaat over de windmolens. Als de gemeente een bestemmingsplan maakt waarin windmolens mogelijk worden gemaakt, waardoor de bestemming dus gewijzigd wordt en er wordt schade geleden, dan is de zogenaamde planschadebepaling van toepassing. Dat was vroeger artikel 49 van de WRO. Tegenwoordig is dat hoofdstuk 6 van de nieuwe Wro. Dat betekent dat de gemeente in eerste instantie verantwoordelijk is voor planschade als gevolg van de omzetting van bestemmingen. Als je dus in landbouwgebied een windmolen neerzet en mensen hebben daarvan planologische schade, dan is dat in de Wro geregeld. De gemeente is daarvoor in eerste instantie verantwoordelijk.

Wat betreft Overberg: ik heb gezegd wat ik gezegd heb over het alsmat laten groeien van kleine kernen. Bij het vorige streekplan hebben wij dat een beetje wild gedaan op sommige plekken. Het college is er geen voorstander van om bij Overberg de contour te verleggen. Dat is ook nog een beetje puristisch. Wij hebben bij deze PRS eigenlijk de afspraak gemaakt, als wij dan persé een uitbreiding willen die nog niet in een bestemmingsplan is vastgelegd – anders zou de contour anders moeten liggen – dan maken wij er een 'bolletje' van om die uitbreiding mogelijk te maken. De heer Van Wikselaar stelt in dit kader voor de contour te verleggen, weliswaar iets

minder ver dan hij in eerste instantie deed. Ook hier zou je eigenlijk de systematiek moeten hanteren – als de heer Van Wikselaar dit dan wil – van het bolletje: het is namelijk nog geen bestemmingsplan. Ook mijn kritische kanttekening, de leefbaarheid van een dergelijke kern, wil ik overeind houden. Rode contouren verleggen is een eindige, niet-duurzame strategie.

Dan ga ik naar de fractie van 50Plus. Ik heb al gesproken over Overberg. 68.000 woningen levensloopbestendig: een onderwerp voor collega De Vries. Over windenergie en grote stallen heb ik al gesproken. Ik heb geen concrete vragen gehoord van mevrouw Hoek. Ik wil natuurlijk wel opmerken dat ik blij ben dat zij er weer is.

De fractie van de PvdD. De afstandscriteria en het verhaal van de Gezondheidsraad. Ik denk dat ik er het volgende over kan zeggen. Er ligt een advies van de Gezondheidsraad waarin gezegd wordt: eigenlijk kunnen wij geen advies geven. Het Kabinet heeft beloofd 1 maart te komen met een advies over wat dat zou kunnen betekenen voor gemeenten en provincies bij het al dan niet hanteren van afstandsmaten. Laat helder zijn: als er op nationaal niveau afspraken worden gemaakt over afstandscriteria voor landbouw of intensieve landbouw, dan zullen wij die in Utrecht uiteraard moeten implementeren. Elke zoveel jaar wordt de PRS herzien. Dan zullen wij dat hier ook doen. Ik zou er geen voorstander van zijn daarop vooruitlopend al afstandscriteria in onze PRS op te nemen.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Een vraag over amendement A35, bouwlagen pluimveehouderij. De gedeputeerde gaf aan dat er daarmee een ernstige intensivering zou zijn van het landbouwbeleid. Als ik het amendement precies lees, dan is de enige toevoeging: "dit sluit overigens het realiseren van boven elkaar geplaatste zitplekken in nachtverblijven voor scharrelkippen niet uit". Kan de gedeputeerde bevestigen dat dit amendement feitelijk niet gaat over twee bouwlagen boven elkaar, maar simpelweg dat er in het nachtverblijf een aantal stokken boven elkaar mag hangen? Of voegt het amendement in die zin niks toe, omdat dat al niet uitgesloten wordt?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dan moet ik even naar de deskundigen op dit punt kijken. De discussie over scharrelen en niet-scharrelen: volgens mij, als het vrije uitloop is, moet dat op de begane grond zijn, maar mogen de dieren in de nacht wel gestapeld worden. Volgens mij mag dat nu al en verzet

onze PRS zich daar niet tegen. In die zin is het amendement overbodig. Als het gaat over het toevoegen van een extra bouwlaag, dan geldt de redenering die ik net gegeven heb, namelijk dat wij dat eigenlijk in strijd vinden met het geldende beleid. Misschien kan in de tweede termijn daarover nog even gediscussieerd worden, voordat wij er definitieve uitspraken over doen.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil graag weten hoe het college er tegenaan kijkt als je die eventueel tweede bouwlaag koppelt aan de verbetering van dierenwelzijn, als je daaraan bijvoorbeeld ook nieuwe inventieve systemen koppelt en je daardoor waarschijnlijk een kleiner bouwoppervlak nodig hebt.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal mij deze dag nog lang herinneren. Ik vind het wel fraai, als ik dat mag zeggen. Als de heer Van Wikselaar een redenering zou kunnen opschrijven, waarbij hij die tweede bouwlaag voor pluimvee één op één weet te koppelen aan die hele waslijst met criteria die wij met elkaar ook aan die 1,5 tot 2,5 hectare hebben weten te koppelen —dus: het is fantastisch voor de dieren, het is fantastisch voor de mensen, het is fantastisch voor de inpassing in het landschap en het is fantastisch voor de volksgezondheid – dan zou het best eens kunnen zijn dat dat een amendement is waarover Gedeputeerde Staten met enige vriendelijkheid zou kunnen spreken of dat Gedeputeerde Staten zou kunnen omarmen. In deze zin vind ik dat dit nog niet het geval is, omdat het gaat over bestaande situaties of omdat het mogelijkheden biedt, waarover die kwaliteitscriteria niet enthousiast zouden zijn.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ter verduidelijking. Ik heb niet gevraagd om afstandsmaten. Dat was eigenlijk het GGD-advies: dat vraagt om een bepaalde zonering van 250 tot 1000 meter. Wat ik wel vraag aan de gedeputeerde is om de adviezen van de Gezondheidsraad in de gesprekken met de gemeenten mee te nemen en te kijken hoe die geïmplementeerd kunnen worden. Daar kan inderdaad een bepaalde afstandsmaat uitrollen. Zo zegt ook de Gezondheidsraad: er is nu geen algemene maat vast te stellen. Dan komt het op lokaal maatwerk aan. Dat is wat ik vraag.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik ken de heer Van der Steeg als een bescheiden mens. Hij vraagt iets eenvoudigs van het college. Ik interpreteer het maar even: er komt over een paar weken een advies

van het kabinet en als dat advies van het kabinet en de adviezen van de Gezondheidsraad betekenen dat wij op ons ruimtelijk gebied iets moeten doen in de relatie met de gemeenten, bent u dan bereid om dat te doen? Dat wil ik wel toezeggen, dat wij dan het gesprek met de gemeenten op dit punt aan willen gaan. Ik denk dat ik de heer Van der Steeg daarmee halverwege tegemoet kom.

Nog één punt in dit algemene rondje. De windenergie-locatie zoekgebied Vianen. Gezegd werd door de heer Van der Steeg dat er zeker geen sprake mag zijn van verstoring op het ecoduct Autena. Wij moeten natuurlijk de hele afweging voor die locatie Vianen nog maken, dus het hele traject. Een van de criteria die daarbij evident is, is dat als die windenergielocatie negatieve effecten heeft op het functioneren van het ecoduct, alle centen die daarin gestoken zijn, zonde zijn van het geld. Dan zou je dus niet voor deze locatie moeten kiezen. De afweging is dus inclusief de consequenties die deze locatie heeft voor het functioneren van het ecoduct. Ik denk dus dat dat zegt wat de heer Van der Steeg vraagt.

Nog één nabrander. Daarna loop ik de amendementen en de moties langs.

Ik heb het goed uitgezocht en ik hoop dat het nu klopt. Zowel in het Reconstructieplan als in de PRS is in het verwevingsgebied nieuwvestiging niet toegestaan en omschakeling wel, mits getoetst door de gemeente. Dat heb ik nu op papier staan. Dit is de correcte formulering. Dus alle misverstanden de wereld uit: in zowel het Reconstructieplan als in de PRS is in verwevingsgebied nieuwvestiging intensieve veehouderij niet toegestaan. Omschakeling wel, mits getoetst door de gemeente. Ik zie instemmend geknik aan alle kanten.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Waaraan toetst de gemeente dat?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat moet je je bij sommige gemeenten maar afvragen waar zij aan toetsen: of zij het ermee eens zijn.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Waaraan getoetst wordt staat in ons amendement. Even uit mijn hoofd: het is ruimtelijk. Mijn punt is juist, omdat het in de groene contour kan liggen, dat je dan echt niet wilt dat het omschakeling is van grondgebonden naar niet-grondgebonden. Dan moet er dus ook getoetst worden aan natuurwaarden. Dan zou ik liever zeggen: doe dat omschakelen dan maar helemaal niet, want dat is vreemd.

De heer DE KRUIF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Een vraag aan mevrouw Blom. Waarom wil zij niet dat het naar intensief toe gaat? Wat maakt het ruimtelijk uit voor de groene contour?

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het punt is: de hele discussie vind ik zo vreemd worden. Eerst werd er gezegd: wij willen geen intensieve veehouderij, maar wij gaan megastallen, onder voorwaarden – grondgebonden veehouderij – toestaan. Bij groene contouren is de ambitie natuur. Daarmee hebben de natuurorganisaties toentertijd ingestemd. Als je die twee dingen combineert, dan klopt er iets niet als je in een groene contour gaat toestaan dat intensieve veehouderijomschakeling mogelijk is. Dan zou er eerst onder het kopje 'grondgebonden' een megastal kunnen komen. Even later kan die nog omgeschakeld worden ook. Dat is toch raar?

De heer DE KRUIF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Even het woord vermijdend: volgens mij mag je, of het nu grondgebonden of niet-grondgebonden is, naar de 2,5 hectare. Wat is dan het verschil of het wel of niet grondgebonden is? Wat maakt het in ruimtelijke zin uit?

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het punt is dat de afgelopen jaren in de discussies steeds is gezegd: wat wij niet willen is veel meer intensieve veehouderij. De gedeputeerde heeft het zelf nog een keer gezegd vandaag: wij willen inzetten op grondgebonden veehouderij. Dan maakt het dus in mijn visie wel degelijk iets uit. Toen werd ons voorgespiegeld dat wij steeds meer intensieve veehouderij zouden krijgen. Het is, vind ik, het toppunt als je dat zelfs binnen de groene contouren zou kunnen krijgen. Dat is echt niet volgens de intentie van het Akkoord van Utrecht.

De VOORZITTER: Ik denk dat de standpunten helder zijn. Het college is er ook helder in geweest. Wij merken straks wel bij de besluitvorming hoe wij ermee omgaan. Dan gaat de gedeputeerde nu in op de amendementen en daarna op de moties.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik loop de amendementen langs.

Amendement A1, technische aanpassingen PRV. Gedeputeerde Staten heeft daartegen geen overwegende bezwaren.

Amendement A2 gaat over het bedrijf Van Ooijen. In mijn algemene betoog heb ik al geredeneerd dat via artikel 4.8, economische noodzakelijkheid tot uitbreiding met

20%, deze ontwikkeling ook mogelijk zou zijn geweest. Nogmaals, als de VVD wenst dat het geregeld wordt, dan is dat voor het college duidelijk.

Amendement A3, polder Groot Houtdijk Woerden, de golfbaan en andere recreatieve voorzieningen. Ik heb aangegeven dat het amendement in het college geen enkele sympathie kan krijgen. Het is echt in strijd met datgene waarover wij in dit gebied afspraken hebben gemaakt en omdat het in strijd is met een goede ruimtelijke ordening in dit gebied.

Amendement A4, normering grondgebonden veehouderij. Ik heb eigenlijk een handreiking gedaan aan de indieners om een iets ander amendement te maken, waarmee de 2,5 GVE eruit gehaald wordt en alle andere formuleringen losgelaten worden. Dan wordt toch bereikt wat de indieners willen en wordt het niet al te ingewikkeld. Dat zou mijn voorkeur hebben.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik meen dat het de heer De Heer was die zei dat wij dan het probleem naar de gemeenten zouden doorschuiven. Kan de gedeputeerde aangeven of hij die analyse deelt en wat, alles afwegende, zijn voorkeur heeft?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het voorstel van het college heeft onze voorkeur; laat dat duidelijk zijn. Wij hebben hier uitgebreid over gediscussieerd, wij hebben inspraak gehad, wij hebben het zelfs gecorrigeerd, wij hebben het uit de PRV gehaald en in de toelichting gezet. Dat is wat het college verdedigd heeft. Ik zie ook dat stevige delen van de Staten daarover anders denken. Dat zullen wij vandaag op andere punten wel vaker meemaken. Dan is mijn suggestie aan de indieners van het amendement dat hetgeen zij willen eigenlijk iets ordentelijker geregeld kan worden als zij zich richten op de 2,5 GVE. Dat is mijn enige opmerking. Het zou ook een reden kunnen zijn voor de indieners om te zeggen: wij laten het amendement lekker staan en wij zien wel wat er gebeurt. Dat kan. Het college had het anders voorgesteld dan nu in het amendement wordt voorgesteld; laat dat helder zijn.

Amendement A5, IJsseloord. Dit is niet wat het college heeft voorgesteld. Wij snappen echter wel wat er in een goed gebiedsproces met mensen bereikt is. Zolang de contour niet wordt verlegd, zijn de ruimtelijke effecten nog relatief beperkt.

Amendement A6, polder Wulverhorst. Ik heb daarover aangegeven: meenemen in de herijking die wij volgend jaar al moeten doen in het gebied en het als opdracht

meegeven. Daarmee is het eigenlijk half een amendement en half een motie: Wulverhorst schrappen is een amendement, de opdracht aan het college om het mee te nemen in de herijking is feitelijk een motie. Ik laat het aan de voorzitter over hoe hij dat het beste in elkaar kan plakken. Ik begrijp in elk geval de opdracht die er voor het college ligt, mocht het amendement/de motie worden aangenomen.

Amendement A7, provincie Utrecht krijgt nieuwe energie. Eigenlijk zeg je: bij verdere verstedelijking, groot of klein, moet er altijd sprake zijn van verbetering op het gebied van duurzaamheid. Ik heb dat niet heel specifieke afgestemd binnen het college. Het college zou echter wel enige sympathie voor dit amendement kunnen opbrengen, als ik het zo mag formuleren.

Amendement A8, één visie op de ondergrond. Ik heb aangegeven dat het college vindt dat de indieners met dit amendement erg vooruitlopen op de discussie die in MME, met een uitnodiging aan RGW, wordt gevoerd. Ik roep de indieners op te wachten tot die discussie is gevoerd of het ook een structuurvisie moet worden.

Amendement A9, Nationaal Hockeycentrum: andere ontwikkelingen nee. Wij hebben een andere afweging gemaakt. Wij zouden dit amendement echt willen ontraden. Over een paar jaar komt hetzelfde verzoek om het weer andersom te doen.

Amendement A10, natuur in de groene contour wordt EHS. Wij snappen het amendement wel, maar dan zou eraan toegevoegd moeten worden dat de nieuwe natuur van bepaalde kwaliteit zou moeten zijn. Dat heb ik in mijn algemene ronde reeds aangegeven.

Amendement A11, TOP- en subTOP-gebieden in EHS beschermd tegen verdere verdroging. Wat je feitelijk krijgt als dit amendement wordt aangenomen – ik vrees dat niet de gehele Staten dat scherp hebben – is een externe werking rondom een aantal TOP-gebieden; een externe werking die nog buiten de EHS reikt. Wij hebben dus gebieden die buiten de EHS liggen en die, als je pech hebt, last hebben van Natura2000, die soms heel ver weg ligt. Dan krijgen ze ook nog een keer buiten de EHS last van de externe werking van een TOP-gebied. Om die reden, met de toch al grote mate van externe werking die wij in de provincie hebben, zouden wij dit amendement willen ontraden.

Amendement A12, TOP- en subTOP-gebieden ook buiten EHS beschermd. Voor dit amendement geldt hetzelfde. Dit amendement maakt het eigenlijk nog erger, als ik het zo mag formuleren. Dat betekent dat je de PRS voor TOP- en subTOP-gebieden ook nog eens een keer buiten de EHS met een stevige externe werking neerlegt. Het

zou heel vergaand zijn als dit amendement zou worden aangenomen.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde heeft het over een ferme externe werking. Daar zit een contourtje omheen van 500 meter, waarin je rekening moet houden met de verdroging van de TOP- en subTOP-gebieden. 500 meter is toch niet dermate dat het de hele provincie bedekt met een ferme externe werking?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb niet gezegd dat je door dit besluit de provincie vol legt met externe werking. Ik heb gezegd: deze provincie zit al vol met externe werking. Als je namelijk én de EHS, de nu nog natuurbeschermingswetgebieden én de Natura2000-gebieden neemt, dan zitten er overal bepaalde consequenties aan. Hier ontstaat inderdaad nog weer aanvullende externe werking. De heer Thonon heeft gelijk: het is 500 meter. Als je echter net op de rand zit, dan ontstaat er ineens een zone van 500 meter buiten die EHS, waar allerlei aanvullende beperkingen liggen. Dat is de reden dat ik zeg dat wij geen voorstander van dit amendement zijn.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dat klopt. Als ik op de plek van de gedeputeerde had gestaan, had ik hetzelfde gezegd, maar een zone van 500 meter is toch wat anders dan een heel verre externe werking van een Natura2000-gebied op die manier.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Feitelijk heeft de heer Thonon daarin gelijk. Op amendement A12 heb ik daarmee antwoord gegeven. Dat gaat nog veel verder dan amendement A11. Amendement A12 creëert ook nog een keer externe werking buiten de EHS.

Amendement A13, agrarische bedrijven. De fractie van de PVV wil het volksgezondheidscriterium geschrapt hebben. Dit amendement zou ik willen ontraden gezien de lange en uitgebreide discussies die wij op dit punt gevoerd hebben en de afspraken die wij daarover gemaakt hebben.

Amendement A14, agrarische bedrijven en waterwingebieden. Ik moet hier even over nadenken. Ik kom in de tweede termijn hierop terug.

Amendement A15, windenergielocaties. Het gaat om de 1500 meter-criteria, waar die bekende, of niet-bekende, Europese instanties zich mee bezighouden. Ik heb in mijn algemene verhaal reeds antwoord gegeven.

Dat geldt ook voor Amendement A17 om uitbreiding in de Ronde Venen mogelijk te maken op de zogenaamde Bongronden. Dat ging over de touwtjesmethode.

Amendement A16, 30 woningen voor de kern Cabauw. Om diezelfde reden heb ik geadviseerd het amendement niet aan te nemen.

Datzelfde geldt voor amendement A18, bedrijventerreinen Breukelerwaard/maatschap Maefor Breukelen. Het is in strijd met de afspraken en ook niet gewenst door de gemeente zelf. Dat is nog een interessante toevoeging die ik kreeg van mevrouw Hoek.

Amendement A19, recreatievaarnet. Wij denken dat dat met de gekanaliseerde Hollandse IJssel wel zou kunnen, maar voor de Oude Rijn en voor het stukje van de Dubbele Wiericke op dit moment nog niet. Ik zou de indieners willen vragen daar nog even naar te kijken in de tweede termijn. Het voldoet op dit moment nog niet aan de BRTN-voorwaarden. Dan is het lastig het in dat kader op te nemen.

Amendement A20, locaties windmolens. Wij wijzen dit amendement af, gezien alle uitspraken die wij daarover gedaan hebben. Ik snap het amendement ideologisch gezien wel vanuit de positie van de PVV, maar de heer Scherer snapt dat wij adviseren het amendement niet aan te nemen.

Amendement A21, bepleiten voldoende spoorstations en spoorverbindingen Almere-Utrecht-Breda. Gevraagd wordt dit in de realisatieparagraaf op te nemen. Ik heb aangegeven dat ik dat snap. Het voegt echter tot 2028 niks toe.

Amendement A22 bestaat niet meer (wordt later vervangen door motie M4).

Amendement A23, stadsrandactiviteiten met verhoging ruimtelijke kwaliteit. Dat betekent dat ook stadsrandactiviteiten ruimtelijke kwaliteit moeten hebben. Dat is een verscherping ten opzichte van wat in de PRS staat. Als je een afvalbrenngstation aan de rand van een stad of een dorp wilt neerleggen, dan moet dat nu ook ruimtelijke kwaliteit hebben, zeg je hiermee. Dat vind ik een uitdaging, als ik het zo mag formuleren. Ik snap het amendement overigens in de formulering wel. Het is ook niet zo heel verschrikkelijk als de Staten het amendement zouden aannemen.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wat wij hebben begrepen van de toelichting van de fractie van GroenLinks is dat een afvalbrenngstation in een groter verband zit en dat dat in het hele verband kwaliteit moet toebrengen. Een afvalbrenngstation zelf zal niet zo heel

mooi zijn. Het hele verband waarin het zit, zou wel kwaliteit moeten toevoegen. Daarbij zie je mooi het 'voor wat, hoort wat', die overigens ook voor stadsrandactiviteiten zou moeten gelden, vindt mijn partij.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb in de commissievergadering de discussie op dit punt met de heer Bekkers ook gevoerd. Gedeputeerde Staten zeggen dat stadsrandactiviteiten altijd mogen en de fractie van GroenLinks zegt dat stadsrandactiviteiten alleen mogen als deze onderdeel zijn van een plan dat ruimtelijke kwaliteit heeft. Ik vind het een uitdaging, laat ik dat ook aangeven, of het voor gemeenten mogelijk is. En, nogmaals, ook niet helemaal onbegrijpelijk. Het is dus een verscherping ten opzichte van gemeenten en zoals ik heb aangegeven: niet helemaal onbegrijpelijk. Amendement A24, bescherming natuur in en nabij kernrandzones. Dat betekent dat als je in kernrandzones iets doet, de aanwezige natuurkwaliteit niet in het gedrang mag komen. Het college kan zich wel wat voorstellen bij de amendement.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De stadsrandactiviteiten. Wij hebben het amendement samen met de fractie van GroenLinks opgesteld. Het idee is, zoals dat past bij onze filosofie: doe een aantal grote locaties en pas toch op die randen zo rommelig te maken. Wat dat betreft, is het heel belangrijk dat er ruimtelijke kwaliteit is. Ik hoop dat de gedeputeerde dat ook ziet.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb al gezegd dat de mogelijkheden van gemeenten om daarin activiteiten te doen, worden verscherpt. Dat wordt in het amendement gedaan om de ruimtelijke kwaliteit te borgen. Ik heb gezegd dat ik mij daarbij wel iets kan voorstellen. Andere uitspraken daarover heb ik niet gedaan. Mevrouw Blom moet zich wel realiseren dat een enkele gemeente daarmee wel eens in de penarie zou kunnen komen.

Amendement A25, windenergielocaties die nog draagvlak behoeven toelichtend op kaart. De locaties die zijn afgevallen vanuit het oude streekplan, waarover je het dan feitelijk hebt, mocht er draagvlak ontstaan – zo interpreteer ik het – als toelichtend object op de kaart. Zeker omdat wij die 60 Megawatt willen bereiken, kan het college zich hierbij wel wat voorstellen.

Amendement A26, bouwperceel in verwevingsgebied ook max. 2,5 hectare. Ik snap het amendement. Het is eigenlijk een reparatieamendement, want wij blijken in de PRS voor het verwevingsgebied geen bovengrens gesteld te

hebben. Dat komt voort uit het oude reconstructieplan. Ik hecht eraan te zeggen dat Provinciale Staten daarmee een correctie op het besluit van het reconstructieplan maken. Ik vind het vanuit bestuurlijke continuïteit van belang dat wij dat even markeren. Iedereen die hiermee te maken heeft, moet weten dat Provinciale Staten bewust een afwijkend besluit nemen ten opzichte van het reconstructieplan. Ik snap dat wel, want daarmee wordt het hele ruimtelijke regime voor de 2,5 hectare maximaal bouwblok in de hele provincie gelijk en is daarmee, in het kader van een goede ruimtelijke ordening in deze provincie, goed te volgen.

Ik zal even de techniek uitleggen. Wij hebben met elkaar gezegd dat het reconstructieplan een besluit van Provinciale Staten is. Dat nemen wij één op één over in de PRS. Met dit amendement corrigeren Provinciale Staten dat er een soort onevenwichtigheid in het verwevingsgebied zou bestaan.

Amendement A27, Binnenveld: totstandkoming beheerplan waarborgen. Ik denk dat het slim is het amendement A38 over Binnenveld van de fractie van de SP er ook bij te pakken, want dat was een specifieke vraag. Ik denk dat het fijn zou zijn als de fracties van de SP en GroenLinks even met elkaar zouden overleggen. Met een snelle blik, lijken de amendementen vrijwel vergelijkbaar: de inhoud van het beheerplan wordt na twee jaar afgerond, deze aanwijzing is een taak van het Rijk, wij zullen twee jaar na de definitieve aanwijzing starten met een partiële herziening. Die partiële herziening wordt ook genoemd in het amendement van GroenLinks. In mijn optiek zijn beide amendementen niet van elkaar te onderscheiden in verstrekkendheid, maar misschien denkt de heer Bekkers er anders over.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het verschil in de amendementen zit erin dat in het amendement van de fractie van de SP de huidige begrenzing van de EHS, zoals in de vigerende structuurvisie geldt, gehandhaafd blijft en terug ingevoerd wordt in het voorstel van Gedeputeerde Staten. In het amendement van de fractie van GroenLinks staat dat wij ervoor gaan zorgen dat er geen ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden die het maken van een beheerplan bemoeilijken in het gebied of los daarvan; het kan ook daarbuiten liggen.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat lees ik niet op die manier. Dat moet mevrouw Mineur mij in haar tweede termijn nog even toelichten. Ik lees bij "wordt gewijzigd in" vrijwel dezelfde tekst die ook in

het amendement van GroenLinks staat. Laat ik wel vast zeggen wat Gedeputeerde Staten ervan vinden; dat helpt misschien bij de discussie. Voor Binnenveld moet er een aanwijzing plaatsvinden. Als het aan de Tweede Kamer ligt nog dit jaar. Dan moet er binnen twee jaar een beheerplan liggen. Daarover is ook geen discussie. Om tot zo'n beheerplan te komen, is er nog een heel grote stap nodig met het waterschap, met de agrariërs in het gebied, met de omliggende gemeenten. Als dat proces enige kans van slagen wil hebben, moeten wij niet op voorhand – dat is ook de keuze van Gedeputeerde Staten geweest – hectares in dit gebied neerleggen op mensen die dan zullen zeggen: hallo, wij moeten nog met het proces beginnen. De belangrijkste reden dus voor het college is: laat dat hier nu niet gebeuren en geef ruimte aan dit heel moeilijke gebied om met elkaar het proces aan te gaan, wetend dat aan het eind van dat proces er tot begrenzing en tot keuzes moet worden gekomen. Het heeft de voorkeur van het college dat wij geen besluiten nemen die dat moeilijke proces in dit gebied onmogelijk maken. Mijn suggestie zou dus zijn: kijk nog eens goed naar de amendementen, voorkom dat wij voorafgaand aan dat traject gaan begrenzen, omdat dat in mijn optiek het gebiedsproces in dit moeilijke gebied echt onmogelijk maakt. Je moet echter uiteindelijk na afloop van het beheerplan tot een begrenzing komen. Daarover is geen discussie. Volgens de systematiek van het Akkoord van Utrecht kan dat tien hectare zijn, maar ook twintig of dertig hectare. Ik hoop het niet, maar het zou nodig kunnen zijn om tot instandhouding van die Natura2000-gebieden te komen.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het belangrijkste kritiekpunt van de SP is dat het plaatje dat wij nu getoond zien, onderhand in drie varianten voorbij is gekomen. Wij stellen voor dat het college zich houdt aan de afspraken die er gemaakt zijn in het Akkoord van Utrecht. Dat was voor dit gebied dat daar een 'PM' bij stond en dat het niet uit de EHS gehaald wordt voordat er echt concrete andere plannen zouden zijn. Dat was wat ons betreft het cruciale punt.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het punt is dat de tien hectare die mevrouw Mineur noemt, de tien hectare zijn die staan in het lijstje 'Nieuw', namelijk: 1506 hectare nieuwe EHS. Ze zijn onderdeel van de 1506. Mijn opmerking hierbij is dus: die tien hectare nieuw, die wij nog moeten doen, is op heel veel plekken zonder discussie. Iedereen weet precies wat wij bedoelen: daar moet het komen te liggen. In dit gebied

is dat echter heel onduidelijk. Het gaat om het tussenliggende gebied tussen de twee 'Hellen', de Hel en de Blauwe Hel. Het is volstrekt onduidelijk of dat precies het gebied is wat je strikt nodig hebt als je het peil – daar gaat het feitelijk over – in die twee gebiedjes omhoog wilt brengen. Mijn oproep is eigenlijk, als je amendeert op het voorstel van Gedeputeerde Staten – dat is in mijn optiek het goede voorstel –, dat je dat doet op een manier die ervoor zorgt dat wij in twee jaar ook zinvol tot een beheerplan kunnen komen. Nogmaals, het gaat om enorme ingrepen om die twee gebiedjes kwaliteit te geven: het waterpeil moet omhoog, er moeten enorme voorzieningen getroffen worden. Ook het waterschap zit er echt mee in de maag: damwanden slaan om Veenendaal droog te houden. Ik zal de Staten er verder niet mee vermoeien. Ik zeg dus dat het wel elementen zijn die daarbij aan de orde zouden kunnen komen. Ik zei eigenlijk: leg niet neer dat het precies in dit gebiedje moet zijn. Beloven klinkt erg zwaar, maar toch beloof ik dat als wij binnen twee jaar tot dat beheerplan komen, wij tot een definitieve begrenzing zullen komen. Dan hebben wij in elk geval nog een zekere kans dat wij dat doen met het gebied in plaats van over het gebied heen, omdat dat in dit gebied toch altijd al een groot spanningspunt is.

De VOORZITTER: Zou het een idee zijn, mevrouw Mineur, dat u even met de heer Bekkers gaat praten?

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dat wil ik uiteraard doen, maar ik heb nog wel een vraag voor de gedeputeerde. Ik heb hem net geprezen om zijn principiële opstelling. Ik zou graag zien dat hij die hierbij ook heeft. Er zijn afspraken gemaakt en het zou leuk zijn als de gedeputeerde zich aan de afspraken hield.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, ik houd mij aan de afspraak dat ik minimaal tien hectare in het kader van het Akkoord van Utrecht realiseer in het Binnenveld. Als ik het proces echt serieus doe, zou het ook nog wel eens meer kunnen zijn. Daarmee voldoe ik ruim aan de afspraken die ik in het kader van het Akkoord van Utrecht gemaakt heb. De suggestie dat dat niet het geval zou zijn is echt niet aan de orde.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wat is het eerlijkst in het licht van het Akkoord van Utrecht? Nu het niet is gelukt op tijd te begrenzen, moet je toch terugvallen op de oude begrenzing? Dat is toch het SP-amendement?

De VOORZITTER Wilt u in de microfoon spreken? Ik ben bang dat de verslaglegging het niet helemaal pakt.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil nog enigszins voortgaan op wat de heer De Heer zei. Zou het het college helpen om niet dat gebied in de EHS te houden? Dat legt een te zware druk op de onderhandelingen, begrijp ik, maar wel iets van druk op die onderhandelingen: als ze binnen twee jaar afgerond zijn, ongeveer volgens het amendement van GroenLinks?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het gebied doet het niet zo goed op druk, is mijn ervaring. Er zijn mensen die ervan genieten als het terugkomt. Wij noemen het wel eens Gallië en wij zeggen wel eens Asterix en Obelix, als het over dit gebied gaat. Ik zie wat mensen lachen, maar om de vergelijking maar even te maken: hoe meer Romeinen er voor de deur staan, hoe leuker het eigenlijk is. De Staten kennen het allemaal wel: Obelix gaat dan naar buiten en die gooit er dan een paar in de lucht. Dit gebied zit een beetje zo in elkaar. Als wij met zijn allen als Romeinen rondom dat gebied gaan zitten, dan gaan ze nog veel harder naar buiten lopen en nog veel meer plezier beleven aan het in de lucht gooien van een paar Romeinen.

Nu het serieuze antwoord. Verdaas zei: "Ik ga dit ene gebied in Nederland nog niet definitief aanwijzen, want het is hardstikke complex; ik wil het eerst uitgezocht hebben." Dijkema heeft nu een motie, die zegt: u moet het dit jaar nog aanwijzen. Ik weet niet wat er gebeurt. Als het dit jaar definitief wordt aangewezen, dan moeten wij binnen twee jaar een beheerplan maken. Dan is die druk er al. Als die aanwijzing plaatsvindt, dan moet ik binnen twee jaar een beheerplan maken. Daar kom ik niet onderuit. Als dan het hele gebied zegt 'je kan de boom in' of, in dit geval, 'de lucht in met je beheerplan', dan zal ik toch met een beheerplan moeten komen en dan komt die begrenzing er dus ook. Ik wil echter wel tegen het gebied zeggen: "Best gebied, wij hebben twee jaar de tijd om er het allerbeste van te maken; er zijn mogelijkheden." Om maar even heel concreet te zijn: de gronden van Staatsbosbeheer liggen hoger en droger; daar zou je eigenlijk ruimte voor de landbouw willen maken. Dan moet Staatsbosbeheer echter wel willen meewerken, om maar een voorbeeld te noemen. Van de gebieden die wat lager liggen, waar misschien nu agrariërs zitten, zou je kunnen zeggen: die zijn wel interessant om natuurontwikkelingen te doen. Als dat het proces is dat je met elkaar wilt doorgaan, dan is mijn inschatting dat je dat het beste voor elkaar krijgt als je er niet te gek veel druk

op zet, want die druk zit er automatisch al op door de aanwijzing en door het beheerplan binnen twee jaar. Om dat in amendementvorm nog eens aan mij op te dragen, en daarmee ook het gebied, dan is het helder dat wij daaraan vastzitten.

Amendement A28, geef windenergie alle kans. Ik heb er al voldoende over gezegd: afspraken, coalitie, 60 Megawatt. Voldoende.

Amendement A29, tel sloop mee. Feitelijk monitoren wij op dit moment al de sloop- en nieuwbouwpogingen die er in de gemeenten plaatsvinden. Dus via de monitoring kijken wij naar de sloop, maar mevrouw Mineur heeft gelijk: wij hanteren brutocijfers. Als wij nu bruto door netto zouden vervangen, dan moet je feitelijk meer woningen bouwen. Dat heb ik in de commissievergadering ook gezegd. Ook hier geldt: dat is niet in lijn met de afspraken die wij gemaakt hebben. Als gemeenten inderdaad fors slopen, dan zou je dus ook fors nieuw moeten neerzetten. In sommige gevallen is dat misschien helemaal niet de bedoeling. Daarom zijn wij niet al te enthousiast over het amendement 'tel sloop mee'.

Amendement A31, houd Hoef en Haag groen. Dit is in strijd met de basisprincipes die wij afgesproken hebben in de NV Utrecht en dus ook in de PRS. Wij kiezen echt expliciet voor de binnenstedelijke woningbouwopgave en op een enkele plek in Utrecht niet. Als ik dan het verhaal van GroenLinks nog eens naloop, over hoe wij met die duurzame-verstedelijkingsladder omgaan, dan doen wij dat alleen maar in laatste instantie. Ik zou haast zeggen: als het echt niet anders kan. Om dat beleid de komende tien jaar serieus te kunnen uitvoeren, heb je dit soort type uitbreidingslocaties nodig. Wij hebben er niet veel, maar over de enkele die wij hebben – de gemeenten willen het ook heel graag – hebben wij afspraken gemaakt. Ik zou niet adviseren om dit amendement aan te nemen.

Amendement A32, ambitie windenergie. Het gaat erom dat wij in de PRS overal dezelfde tekst, 60 Megawatt in 2020, gebruiken. De belemmering is als volgt. Wij hebben een beetje gelaveerd tussen de behoefte van een meerderheid in deze Staten, om altijd goed rekening te houden met draagvlak en het feit dat je eigenlijk als ruimtelijke-orderingsinstrument in een PRS dat draagvlak niet kunt opschrijven. Ook in het kader van de Energiewet, waarover de Staten juridisch advies hebben, hebben wij even heel hard zitten twijfelen. Als je de afgevalen locaties met stip op de kaart zet en je zou ook nog dit amendement aannemen, waarin je zegt dat het persé 60 Megawatt moet zijn, dan vermoed ik dat wij enige juridi-

sche risico's lopen in de redenering en in de afspraken die wij gemaakt hebben over het realiseren van onze windenergielocaties. Het is allemaal wat technisch, maar wij moeten er in de schorsing nog maar even wat nader over praten. Dat is de reden dat ik amendement A32 afwijs.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben in IPO-verband een afspraak gemaakt met het Rijk. Daarin hebben wij dat getal van 60 Megawatt benoemd. Dus het lijkt mij logisch die ambitie dan op te schrijven in de PRS.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is een misvatting over de afspraak die er met het Rijk gemaakt is. Er is met het Rijk afgesproken: Utrecht doet in elk geval 50 Megawatt. Dan kom je, uit mijn hoofd, uit op 5700 Megawatt over heel Nederland. Dan kom je 300 Megawatt te kort. Het IPO heeft tegen het Kabinet gezegd: u moet ons nu niet dwingen die 300 Megawatt nu nog aan te wijzen, maar wij beloven u dat wij die 300 Megawatt over heel Nederland met elkaar wel kunnen gaan vinden in de komende jaren. Van dat "kunnen gaan vinden" heeft Utrecht in IPO-verband gezegd: als het echt niet anders kan, dan zijn wij in staat die 10 Megawatt er in Utrecht bij te vinden. Vandaar de afspraak van 50 Megawatt en, achter de schermen, tot 60 Megawatt. Vandaar dat het een iets andere afspraak is dan in dit amendement A32 staat verwoord. Overigens zullen wij ons uiterste best doen – ik zeg het vooral tegen u, mijnheer Bekkers – dat wij die 60 Megawatt gaan halen. Laat daar geen misverstand over zijn.

Amendement A33, Soester Eng. Nogmaals: zwaar beschermd gebied, zeer de moeite waard, geen discussie, niet op de stoel van de gemeente gaan zitten. Dat is mijn advies.

Amendement A34, Oude Hollandse Waterlinie. Idem. Ik heb het al aangegeven in het algemene verhaal. De forten zou ik niet doen: gemeentelijk erf. De omwallingen: als het over enkele linies gaat, kan ik mij er nog iets bij voorstellen.

Amendement A35, bouwlagen pluimveehouderij. Dit is al voldoende in de discussie besproken. Ik hoef dat niet nader toe te lichten.

Amendement A36, Henschotermeer. Ook voldoende bediscussieerd. Wij zouden geen voorstander van dit amendement zijn. Het is ook voldoende toegelicht. Datzelfde geldt voor amendement A37, Overberg. Geen

oplossing voor leefbaarheidsvraagstukken als je steeds de contour verlegt.

Amendement A38, Binnenveld. Dat amendement heb ik net als link gelegd naar het amendement van de fractie van de SP. De fracties moeten er straks maar even samen naar kijken.

Amendement A39, transport biomassa. Ik moet nog even studeren op dit amendement, omdat het wat later binnenkwam.

Dat geldt ook voor amendement A40, mest niet bestempelen als duurzame biomassa, en voor amendement A41, windmolens knooppunt Everdingen.

De amendementen A42, groene contour grenzend aan of LOG-gebied, A43, groene contour en kleinschalige bebouwing, en A44, agrarische bedrijven, bouwblokken en groene contour, zijn later binnengekomen. Daar kom ik nog op terug.

Dan de moties.

Motie M1, houtkades Lopikerwaard. Sympathiek, maar ecologisch niet echt nodig. Ik zou de motie willen ontraden.

Motie M2, Utrecht staat voor afspraak windenergie. Ik heb dit net uitgebreid toelicht. Ik snap deze motie. Die motie kan het college volgen.

Motie M3, windmolenconvenanten. Als er ergens draagvlak voor is, is het niet per definitie ruimtelijk altijd goed. Ik hoor in deze Staten wel eens zeggen: iedereen heeft erover gepraat en wij vinden het allemaal goed, dus moet het kunnen. Eerlijk gezegd is de essentie van goede ruimtelijke ordening dat je op zo'n moment toch wel eens zegt: en toch kan het níét. Dat is een beetje dezelfde redenering die ik net bij de golfbaan heb gegeven. Al vindt iedereen het fantastisch en wordt het de mooiste golfbaan van de wereld, dan is het toch ruimtelijk niet goed. Hier geldt een beetje hetzelfde: als er een convenant is, is het niet per definitie ruimtelijk een goede keuze om eraan mee te werken. Om die reden, al is de motie sympathiek, wijs ik de motie af.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het idee achter de motie is om voor alle locaties die wij in discussie hebben gehad – alle potentiële locaties die wij goed vonden in de concepten, enzovoort – convenanten af te sluiten. Het gaat om het afsluiten van convenanten voor alle mogelijke windmolenlocaties die wij ruimtelijk goed vinden, maar daar dan aan draagvlak te werken door een convenant te sluiten met het energiebedrijf, met bewonersgroepen en wellicht met gemeenten.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind het sympathiek wat de heer De Heer zegt. Dat staat echter niet in zijn motie. In zijn motie staat: "voor alle mogelijke locaties". Dat kan ik niet begrenzen. Dan moet hij alle locaties opschrijven die in de PRS zijn opgenomen. Dat staat er niet. Als dat er had gestaan, dan snap ik de motie. Het staat er nu niet.

Motie M4 breng de Ladder voor duurzame verstedelijking in de praktijk. Ik heb hier voldoende positief op gereageerd. Het college snapt de motie en kan die wel ondersteunen.

Motie M5, waterkracht. Let op: als wij waterkracht stimuleren, dan moeten wij dat wel doen met respect voor de dieren. Die motie snap ik wel. Het college kan de motie ondersteunen.

Motie M6, voorkomen is beter dan genezen. Ik heb eigenlijk al antwoord gegeven op wat de motie vraagt: als het advies van de Gezondheidsraad en het besluit van het kabinet rond 1 maart ertoe nopen dat wij daarover met gemeenten moeten spreken, dan is het college zeker bereid dat te doen. Het is dus half meegaan met deze motie, maar nog niet helemaal.

Motie M7, monitoren landelijke wetgeving. Ik heb echt moeite met de motie. Er is een sterke tendens in de Tweede Kamer op dit moment om op het gebied van de ruimte en op het gebied van de natuur weer te centraliseren. Wat betekent dat concreet: in de Tweede Kamer weer over de omvang van stallen te discussiëren, in de Tweede Kamer weer te spreken over hoe groot de EHS moet zijn. Als het kabinet en de Tweede Kamer menen wat zij besloten hebben, namelijk RO-beleid en natuurbeleid is echt van de provincies, dan wil ik monitoren tot ik een baard heb, maar ik ga niet het beleid van de provincie Utrecht, wat wij hier afgesproken hebben, corrigeren of aanvullen of aanpassen op al die momenten dat het kabinet een nieuw besluit aanneemt. De essentie van gedecentraliseerd beleid is dat in dit huis en aan deze tafel daar besluiten over worden genomen.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan een eind meegaan in de essentie, maar wat wij eigenlijk alleen vragen – het is wat dat betreft eigenlijk een redelijk flauwe motie – is wel te monitoren wat daar gebeurt en dat regelmatig met de Staten te bespreken. Ik stel het op prijs dat de gedeputeerde af en toe terugkoppelt dat hij in gesprek is geweest met de staatssecretaris en de PvdA vindt het leuk als de gedeputeerde zegt dat de sfeer zo goed is en dat hij zo goed met de nieuwe staatssecretaris kan opschieten. Wij leiden daaruit af dat dat wat beter gaat dan met de vorige staatssecretaris.

Dan bedoel ik de CDA-staatssecretaris. Ik zal de naam niet noemen. Het gaat er echter om dat wij af en toe gewoon eens met elkaar een goede inhoudelijke discussie daarover voeren. Dat is het enige wat in de motie staat.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb de kwalificatie 'niet al te stevig' niet willen uitspreken, maar als dat de vraag is in de motie, namelijk of ik regelmatig wil vertellen wat ik met de staatssecretaris heb besproken, of ik wil vertellen hoe dat gegaan is en of er soms consequenties voor de discussies in Utrecht in kunnen zitten, dan kan ik maar één kwalificatie aan de motie geven: dan is de motie overbodig. Dat is namelijk wat ik altijd doe en wat ik de komende jaren zonder enige twijfel zal blijven doen: de Staten gewoon vertellen wat ik aan het doen ben, te vragen wat zij ervan vinden en daarover soms met elkaar te debatteren en daarop correcties aan te brengen. Als mevrouw Blom het zo interpreteert, dan acht het college de motie overbodig, omdat het ondersteuning van bestaand beleid is.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Onze fractie heeft deze motie medeondertekend, omdat wij voor een grote wetswijziging staan, de Omgevingswet. Soms heeft de Tweede Kamer of het kabinet de neiging om dingen, waar wij over gaan, naar zich toe te trekken. Daarom spreekt deze motie uit dat wij een vinger aan de pols houden bij deze Omgevingswet in wording, zodat daarin de provinciale belangen goed worden verwoord. Zo zie ik de motie.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dan geldt nog dezelfde redenering. Zulke majeure ingrepen als de Omgevingswet, het omgevingsrecht, zoals die op dit moment plaatsvinden, zijn onderwerp van gesprek in Provinciale Staten en in onze commissievergadering. Dus het is ondersteuning van bestaand beleid. Ik zeg toe dat ik dat doe. Dat deden wij namelijk al. Daarmee is de motie eigenlijk niet nodig.

De VOORZITTER: Het lijkt mij erg helder.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Heel kort. Het punt van ons is om het goed inhoudelijk te bespreken met een stuk vooraf en niet even tussendoor een sfeertekening geven. Dat is wat ik graag zou willen en dan is het net iets meer dan wat de gedeputeerde tot nu toe deed.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter!

Voor de goede orde: als mevrouw Blom vindt dat wij daarover in de commissie met enige regelmaat moeten discussiëren, dan is zij zelf aan zet. De Staten gaan zelf over de agenda en over de vergadering. Ik word altijd vriendelijk uitgenodigd, maar als de Staten zeggen dat zij er gewoon een agendapunt van willen hebben, waarbij wij met enige regelmaat over de landelijke kwesties spreken, dan ben ik daarvoor uiteraard beschikbaar, zoals altijd. Motie M8, participatie in windenergieprojecten. Gevraagd wordt welke actieve, stimulerende en faciliterende rol de provincie Utrecht kan vervullen bij windmolenlocaties. Met andere woorden: wat kunnen wij doen om de locaties die wij ruimtelijk aanvaardbaar vinden tot succes te laten komen? Het is niet helemaal mijn eigen portefeuille vermoed ik, maar ik neem aan dat Gedeputeerde Staten daartegen geen overwegende bezwaren hebben.

De VOORZITTER: Wij zijn aan het eind van de tweede termijn gekomen. Ik stel voor dat wij schorsen en dat de gedeputeerde daarna nog even terugkomt op de amendementen waarover hij nog niet geadviseerd heeft.

Ik zou een tweede termijn willen voorstellen, waarin niet iedereen nog sec op de amendementen ingaat, tenzij er nog een vraag is of wanneer er in de schorsing nog dingen gewijzigd zijn. Het meest essentiële voorbeeld dat is genoemd is of amendement A6 een amendement zou moeten blijven. Ik vraag daar even aandacht voor bij het CDA.

Er kunnen in de tweede termijn nog opmerkingen gemaakt worden die echt beleidsinhoudelijk zijn. Wij zullen kijken hoe dat loopt.

Ik stel voor dit onderwerp nog voor het diner af te ronden, zodat wij daarna de andere agendapunten kunnen afhandelen. Ik denk dat wij dan op een goede manier de dag hebben ingevuld. Ik kan mij voorstellen dat wij straks een uur nemen voor de tweede termijn. Dat lijkt mij wel voldoende na de zeer diepgaande discussie die wij gehad hebben.

Ik schors de vergadering.

Schorsing van 16.28 uur tot 16.49 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. De gedeputeerde komt nog even terug op een aantal amendementen waarover nog geen preadvies gegeven was. Daarna beginnen wij met de tweede termijn. Ik verzoek u zich te beperken tot die zaken die u echt nog moet aankaarten en tot wijzigingen van amendementen. Straks bij de stemming komt de opvatting over alle amendementen wel aan de orde. Ik stel voor nu onge-

veer drie minuten te nemen.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik was nog niet toegekomen aan een advies van het college op een aantal amendementen.

Amendement A14, agrarische bedrijven en waterwingebieden. Wij hebben dit even met het college besproken en het college zou dit amendement, omdat wij het belangrijk beleid vinden, willen ontraden. Ik heb kritische woorden gesproken over een aantal amendementen toen het ging over subTOP- en TOP-gebieden binnen en buiten de EHS. Die woorden doe ik gestand, maar ik herhaal daarbij dat de realisatie van die subTOP- en TOP-gebieden in de EHS voor het college van groot belang is. Ik heb ook aangegeven dat het toevoegen van externe werking daaraan eigenlijk, zoals het amendement vraagt, voor het college een stap te ver gaat. Nogmaals, het realiseren van subTOP en TOP-gebieden binnen de EHS is een belangrijke prioriteit vanuit het college. Dus amendement A14 wijzen wij af.

Amendement A28, geef windenergie alle kans. Het college is niet voor het amendement. Wij zeggen ook letterlijk: het amendement gaat niet werken, want de locaties die wij genoemd hebben, zijn namelijk al ruimtelijk afgewogen en er zijn geen andere. Dus de woorden 'onder andere' toevoegen kan niet van toepassing zijn, want er zijn geen andere locaties ruimtelijk afgewogen dan de locaties die op de kaart staan. Met 'onder andere' zou gesuggereerd kunnen worden dat er nog meer ruimtelijke locaties afgewogen zijn. Dat is niet het geval. Dit amendement wijzen wij dus af.

Amendement A39, transport biomassa. Voor vergisting van reststromen biomassa moet gestreefd worden naar bronnen van regionale herkomst. Dat snappen wij op zich wel. Ik vind het een sympathieke amendering, alleen regel je dat meestal niet via het ruimtelijk spoor. Mijn verzoek aan de heer Van der Steeg zou zijn dat op een andere wijze aan ons kenbaar te maken en het niet in een PRS te regelen. Nogmaals, 'het transport biomassa liefst regionaal' snappen wij, maar het kan geen amendement zijn.

Amendement A40, mest niet bestempelen als duurzame biomassa. Dat amendement ontraden wij. "Mest mag niet voor mestvergisting gebruikt worden", heb ik er boven geschreven. Dat kan niet de bedoeling zijn. Je gaat als boer een vergistingsinstallatie op je erf zetten en daar wil je energie uit halen. Dat juichen wij toe. Als dit amendement wordt aangenomen, mag daarin geen mest gebruikt worden. Dat kan niet de bedoeling zijn. Dus dit

amendement wijzen wij af.

Amendement A41, windmolens knooppunt Everdingen. Het amendement gaat over het meewegen of het eco-duct geen schade leidt door de toevoeging van windmolens. Ik heb eigenlijk een toezegging op dat punt gedaan. Dan kun je twee redeneringen doen: je kunt zeggen dat het wordt meegewogen, dus het amendement is niet nodig, maar je kunt ook de omgekeerde redenering gebruiken, en dat is wat mij betreft de sympathieke redenering, namelijk dat het amendement in die zin een ondersteuning is van datgene dat wij op dit punt doen. Het college heeft er geen bezwaar tegen als dit amendement zou worden aangenomen.

Amendement A42, groene contour grenzend aan of LOG gebieden. Dat betreft: omschakeling is niet toegestaan. Het amendement wijzen wij af. Wij hebben er voldoende over gediscussieerd.

Amendement A43, groene contour en kleinschalige bebouwing. De indieners zeggen eigenlijk met het amendement: alleen kleinschalige mogelijkheden bij rood voor groen. De essentie is dat je in de groene contour eigenlijk zoveel mogelijk beweging wilt hebben; geen ruimtelijk onomkeerbare ellende, maar wel veel creatieve arrangementen bedenken. Het amendement zegt dat het alleen maar kleinschalig mag zijn, maar in de toelichting staat dat een landgoed dan weer wel mag. Er is dus een amendement waarin staat dat landgoederen wel mogen en verder moeten het allemaal kleinschalige ontwikkelingen zijn om rood voor groen mogelijk te maken. Nogmaals, ik vind dat dat een onwerkbaar amendement oplevert en het maakt de verdienmogelijkheden in de groene contour kleiner. Wij adviseren dus dit amendement niet aan te nemen.

Voor amendement A44, agrarische bedrijven, bouwblokken en groene contour, geldt eigenlijk hetzelfde. Hier betreft het de discussie over de bouwblok grootte in de groene contour. In mijn algemene verhaal heb ik gezegd dat ik die strijdig acht met de tekst en de geest van het Akkoord van Utrecht.

De VOORZITTER: De tweede termijn. Ik kijk eerst naar de heer Balemans en of hij het woord wil voeren.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Op de eerste plaats wil ik Gedeputeerde Staten danken voor de beantwoording van de vragen. Er is een heel stuk meer duidelijk geworden.

Ik heb nog één vraag openstaan naar aanleiding van de reactie van de gedeputeerde op een amendement over het vaarwegennet, Oude Rijn en dat soort dingen. Als

het amendement wordt aangenomen, heeft het dan niet enorme financiële consequenties, omdat het vooral als effect heeft dat het een zelfbinding is voor de provincie en dat dat betekent dat bij iedere aanpassing van de infrastructuur, waar je ook maar raakt aan bruggen of wat voor situaties dan ook, de provincie aan de lat staat en de gemeenten glimlachend aan de kant van het water staan te kijken?

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik probeer het kort te houden. Wonen en werken: in lijn met Gedeputeerde Staten. Daar hebben wij dus geen amendementen op bedacht.

Ik had onze amendementen nog niet toegelicht, maar ze alleen genoemd in mijn algemene verhaal.

Wij hebben ons geconcentreerd op de groene contour, de kernrandzone, windenergie en geen megastallen. Ik denk dat ik daarover genoeg gezegd heb. Ik wil alleen de Staten nog wel meegeven dat ik niet anders had verwacht over het ontraden van de gedeputeerde. De Staten moeten echter weten waar zij voor stemmen. Zij stemmen in feite voor het ruimtelijk mogelijk maken van megastallen in de groene contour. Zij stemmen voor, als dit amendement niet wordt aangenomen, de mogelijkheid om van grondgebonden niet-grondgebonden te maken in de groene contour. Als de Staten dat willen, het zij zo. De Staten moeten wel weten waar zij voor stemmen en later niet zeggen, als er dan toch mogelijkheden geboden worden: dat hebben wij niet geweten. Misschien heb ik LTO wel op gedachten gebracht. Dat zou dan heel jammer zijn.

Kernrandzone. Wij zijn in elk geval blij dat daar mogelijkheden zijn.

Windenergie: daarover hebben wij genoeg gezegd.

Een aantal amendementen hebben wij meegetekend en bij een aantal amendementen zullen wij meestemmen.

Dat gaat dan om kleine stukken die wat ons betreft bij de EHS zouden kunnen horen.

Motie M6, voorkomen is beter dan genezen, ingediend door de PvdD. Wij zijn blij met de toezegging van de gedeputeerde. Gezondheid is voor ons erg belangrijk.

De heer DE KRUIF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Een paar puntjes nog. Eerst naar mevrouw Blom toe. Ik heb de belofte gedaan dat ik zou uitzoeken hoe het zat in die vergadering; hoe of wat. In dezelfde vergadering is gesproken over de groene contour en over de grote stallen, om het maar even zo te noemen. Dan kun je heel flauw zeggen dat de grote stallen eerst in stemming waren gebracht en daarna de groene contour. Beide

zaken zijn echter genoemd, alleen voorzover ik zo gauw heb kunnen zien – het waren 105 pagina's verslag – is er toen, anders dan de opmerking die de heer Konings heeft gemaakt, verder geen link tussen die twee zaken gelegd. Mevrouw Blom had wel gelijk dat beide zaken in dezelfde vergadering aan bod zijn geweest.

Het Binnenveld, het amendement zoals de fractie van GroenLinks het heeft benoemd. Wij hebben grote moeite met ingrepen in het Binnenveld en niet anders dan met de woorden van de gedeputeerde. Als wij goed lezen wat de fractie van GroenLinks in het amendement schrijft, is het louter bedoeld om daar geen onomkeerbare processen te krijgen. Als dat het enige is en het is gegarandeerd dat het proces daardoor niet wordt gefrustreerd, dan kunnen wij daar wel mee leven.

Windlocaties. Hier geldt eigenlijk hetzelfde. Wij denken dat zowel het amendement als de motie van de fracties van GroenLinks en D66 hier volstaat. Daar kunnen wij in meegaan. Pluimvee, de tweede bouwlaag. Wij hebben het amendement mee-ingediend. Het is goed te vermelden dat het niet onze bedoeling is heel basaal twee betonvloeren op elkaar te leggen en daarmee een tweede bouwlaag te maken. Dat is helemaal niet het doel. Het stond niet in het amendement innovatieve nieuwe stallen mogelijk te maken. Dat was de bedoeling. Er is een andere tekst voorhanden bij de fractie van de SGP. Daar komt de heer Van Wikselaar nog op terug.

De 2,5 hectare bouwblok in waterwingebied. Eerlijk gezegd begreep ik de gedeputeerde niet wat betreft TOP- en subTOP-gebieden. Wij houden het amendement toch in de lucht, omdat wij van mening zijn dat alle groei boven de 1,5 hectare zozeer geborgd is in de verordening, dat er geen extra milieubelasting kan zijn. Daarom houden wij het amendement in de benen.

Dan de 2,5 GVE-norm. Dat is nog wel een punt. Ik kan mij herinneren dat ik ooit, het is al een tijdje geleden, een amendement ter beoordeling hier heb neergelegd, waarin ik vroeg of die 2,5 er uitgehaald kon worden. Toen kwam er een nota van beantwoording van Gedeputeerde Staten met het idee om misschien de Woudenbergse/Renswoudense variant daarin te verwerken. Dat hebben wij heel braaf gedaan. Als het nu zo zou zijn dat wij gewoon 2,5 kunnen schrappen: met alle plezier. Er lag nog een SGP-variant. Aan dat amendement wordt nog gewerkt, maar dat komt zo snel mogelijk hier naartoe. Wulverhorst en de motie dan wel het amendement. Wij hebben het in één amendement vevat, als de voorzitter daarmee kan leven. Ik denk dat de strekking wel duidelijk is. Het zou onze voorkeur hebben het een amendement

te laten zijn en er niet nog een motie naast te hebben.

De VOORZITTER: Er is een wezenlijk verschil. Hier wordt het geschrapt uit de tekst. Het andere is een verzoek aan Gedeputeerde Staten. De gedeputeerde heeft het uitgelegd. Het is een wezenlijk verschil. Het amendement wijzigt de tekst van de PRS en een motie doet dat niet.

De heer DE KRUIF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Voor dat deel zouden wij dus een motie moeten maken?

De VOORZITTER: Ik denk dat dat verstandig is. Het is echter aan u daarover een oordeel te hebben.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Je zou de formulering ook kunnen aanpassen, in die zin dat je de opdracht vevat in een zinsconstructie, waarbij je zegt: Gedeputeerde Staten gaan op zoek naar Dus dan doe je dat stellend en is het geen verzoek.

De VOORZITTER: Een amendement is een wijziging van de tekst die wij straks digitaal vaststellen. Op het moment dat u een verzoek gaat doen, is het een motie. Ik denk dat dit amendement vernummerd zou moeten worden naar motie M9.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij is er onnodige verwarring geschapen. Het amendement voorziet gewoon in een tekstvoorstel, waarin een tekst vervangen wordt. Er staat verder niks in over een verzoek. Het tekstvoorstel behelst op zich wel dat er, tegen de tijd dat de herstructureringsopgave dat behoeft, gezocht wordt naar een alternatieve locatie. Dat is echter gewoon in het tekstvoorstel aangekondigd, wat in de PRS wordt opgenomen. Er zijn ook wel andere punten, waarbij in de PRS staat dat dan en dan zal gaan gebeuren.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat de gedeputeerde er straks een oordeel over geeft.

De heer DE KRUIF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij passen het heel graag aan.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! TOP- en subTOP-gebieden. Wat wij beogen met het amendement is om goed rentmeesterschap te bereiken: je wilt niet nog meer verdroging. Dat houdt in dat je die gebieden beschermt tegen verdere verdroging. Dat heeft enigszins externe werking. Daarin geven wij het college gelijk. Het is echter niet zo erg als het college voorstelt. Dus goed

rentmeesterschap. De C van het Christen Democratisch Appèl komt daarin terug of de andere C, Conserverend Beleid, die wel eens wordt aangehaald.

De PvdD wil ik vragen om welke aanbeveling het gaat in het Gezondheidsraadrapport. Wij konden geen duidelijke conclusies terugvinden in dat rapport. Het zou voor mijn fractie fijn zijn te weten welke aanbevelingen de PvdD duidt in haar amendement.

NHC: het college zegt dat de gemeente Utrecht hier over vier jaar weer zal staan. Dat is juist mooi, want dat is precies wat wij beogen. Wij willen niet nu al de ruimte weggeven die je als provincie nog even in je zak wilt houden. Misschien wel over vier jaar, als zij daarvoor goede plannen heeft die hier op een meerderheid kunnen rekenen bij de herziening van de PRS. Dus niet nu al.

Natuur in de groene contour. Gedeputeerde Staten kwamen hierover met de opmerking: dan moet die natuur in de groene contour wel kwaliteit hebben, willen wij die tot EHS verheffen. Daar zijn Gedeputeerde Staten zelf bij, want het amendement heeft tot doelstelling Gedeputeerde Staten die wijzigingsbevoegdheid te geven. Als Gedeputeerde Staten met het natuurbeleidsplan in de hand zeggen 'wij vinden dit geen EHS', dan wordt het niet gewijzigd. Als Gedeputeerde Staten vinden 'gezien het natuurbeleidsplan is dit wel aardige natuur', dan verheffen zij dat tot EHS. Dat kan ook. De bevoegdheid ligt dus bij Gedeputeerde Staten, precies waar die zou moeten liggen, wat ons betreft.

De golfbaan. Gedeputeerde Staten zeggen, zoals de Staten twee of drie jaar geleden hebben besloten, dat zoiets gedaan moet worden in een kernrand of een stadsrandzone. Daar ligt het ook. Het ligt tegen de grens van Kamerik aan, in een kernrandzone – alles buiten de rode contour is kernrandzone op de kaart – en op fietsafstand van Woerden. Ook daar is juist behoefte aan recreatie. Dat is een perfecte koppeling van belangen. Verder zei het college dat de Federatie van Golfbanen vraagt om geen golfbanen meer te bouwen. Het is nogal wies dat die federatie dat vraagt; men is waarschijnlijk bang voor de concurrentie van deze golfbaan; de golfbaan staat open voor bredere lagen van de bevolking en kent geen ballotage. Dat is mooi.

De houtkades. Onze fractie staat voor een robuuste EHS. Een robuuste EHS is ook een werkende EHS. Een werkende EHS heeft behoefte aan migratie van soorten langs assen. Dat is precies wat die houtkades kunnen bewerkstelligen. Er is water, er is beschutting, de soorten kunnen migreren. Het klopt, en daarin geef ik Gedeputeerde Staten gelijk, dat de houtkades zelf niet

soortrijk zijn of van fantastische EHS-waarde, maar zij helpen de EHS functioneren zoals een robuuste EHS zou moeten functioneren.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat wij als PVV niet royaal zouden oogsten vandaag, is iets waarvan wij al een ernstig vermoeden hadden. Even een reactie op de royale antwoorden van gedeputeerde Krol, waarvoor dank. Hij vindt de discussie over kleine kernen eindig. Ik heb het dan over Cabauw en dat soort kernen. De gedeputeerde vindt dat eigenlijk een doodlopende weg. Dat zie je ook, zei hij. Ik ben het daarmee natuurlijk niet eens en ik zou willen voorstellen om daarover in de commissie RGW eens wat inhoudelijker te praten. Dan de Bongronden. De gedeputeerde heeft uitgelegd hoe dat destijds gegaan is. Dat hebben wij natuurlijk ook gezien: geen planschade voor de eigenaar van de grond, die in feite uit de rode contour gehaald is. Wij vinden het vooral onredelijk dat het destijds wel in het structuurplan zat en dat het ten gunste van een overheidsorgaan is veranderd. De belangen van de gemeente waren daar opeens belangrijker. Een particulier is daar blijven zitten met zijn grond. Naar wij hebben begrepen, vindt ook de gemeente De Ronde Venen het een goede zaak dat het toch weer een uitbreidingslocatie wordt. Ik zou daarvoor toch willen blijven pleiten. Wij hebben daarvoor een amendement.

Op Breukelerwaard heeft de gedeputeerde duidelijk gereageerd. Hij verwees meteen naar de mededeling van mevrouw Hoek, dat de wethouder in de gemeente er geen voorstander van is. Wat vooral opvallend was, is dat er leegstand is van andere panden. Ja, dat vind ik geen criterium. Als wij het criterium toepassen dat er geen nieuwe vestigingen meer mogen plaatsvinden, omdat er leegstand is, dan zit ons land helemaal op slot. Hier ligt gewoon voor dat een bedrijf zich daar wil vestigen. Er is goede werkgelegenheid mee gemoeid. Ik had dat graag weg willen geven. Ik vind dat absoluut geen makkelijke oplossing, zoals een beetje het verwijt was van de fractie van GroenLinks naar ons toe.

Dan ons amendement over het recreatievaarnet. Ik zal even antwoord geven op de vraag van de heer Bekkers. Ik heb wat overleg gehad met onze ambtenaren en heel goed begrepen dat zowel de Hollandse IJssel als de Dubbele Wiericke voldoen aan de beleidsvisie. Alleen de Oude Rijn voldoet niet aan de normen in die beleidsvisie. Met betrekking tot het gevaar dat de heer Balemans, als het amendement wordt aangenomen dat het risico dan

zou zijn dat de provincie opdraait voor de kosten van het verhogen van de bruggen – ik neem aan dat dat dan speelt - werd mij toch min of meer door de betreffende ambtenaar gezegd dat dat in feite niet impliciet het geval is. Wat ons betreft kan de Oude Rijn er gewoon in blijven. Ik heb daarover wel overleg gehad met de heer De Heer, die voorstelde dat dan te schrappen. Ik zou daarom graag van het college willen horen of het amendement wel gesteund wordt als wij Oude Rijn eruit halen.

Ten slotte: ik zou namens mijn fractie om hoofdelijke stemming willen verzoeken bij amendement A20.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! In de tweede termijn nog een enkele opmerking. Om te beginnen: bescherming natuur in en nabij kernrandzone. Op verzoek van een van de partijen hebben wij daarin een tekstuele wijziging aangebracht. Ik dien het gewijzigde amendement hierbij in.

Amendement A24 (GL, PvdA): bescherming natuur in en nabij kernrandzones (gewijzigd)

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 1 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

- 1. aan de PRV in Toelichting artikel 4.8 Kernrandzone, lid 2 sub e de volgende tekst wordt toegevoegd:
"Bij het toestaan van de ruimtelijke ingrepen worden ter plekke en in de directe nabijheid van de kernrandzone aanwezige natuurkwaliteiten met ecologische waarde beschermd. Een bescherming of versterking van de natuurkwaliteiten met ecologische waarde is ook een onderdeel van de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit."*

Toelichting:

In lid e sub 4 wordt aangegeven dat de ontwikkeling van de kernrandzone omliggende agrarische bedrijven niet mag belemmeren. Hiermee vergelijkbaar is het provinciale belang rond natuur. Het ligt voor de hand dan dus ook extra aandacht te vragen voor natuur van provinciaal belang in en in de directe omgeving van de

kernrandzone. Gezien de ambitie met de kernrandzone, namelijk verhoging van de ruimtelijke kwaliteit, zal dat in de meeste gevallen vanzelfsprekend het geval zijn. Aan gezien het artikel ook uitplaatsing van hinderlijke functies uit stedelijk gebied mogelijk maakt, weliswaar onderdeel van integrale visie, is niet uit te sluiten dat er een effect op omliggende natuur zou kunnen zijn. Omdat rekening houden met aanwezige natuur ook onderdeel is van de in het algemeen vereiste 'goede ruimtelijke ordening' stelt dit amendement geen toevoeging aan het artikel voor, maar een expliciete verheldering in de toelichting. Dit maakt niets op voorhand onmogelijk, maar stelt een voorwaarde aan hoe die integrale visie invulling krijgt.

Ten aanzien van IJsseloord is er een amendement ingediend door de fractie van het CDA. Wij hoopten dat Gedeputeerde Staten konden zeggen dat de verbetering op het bestaande terrein ook in kannen en kruiken is. In het antwoord van Gedeputeerde Staten hebben wij niet kunnen beluisteren dat er echt nog wel wat gedaan is. Daarom dien ik een motie in, waarvan ik hoop dat Provinciale Staten die willen overwegen als alternatief voor het amendement. De motie vraagt namelijk aan het college ervoor te zorgen dat er een plan komt, waarin ook over het bestaande terreinafspraken wordt gemaakt dat het wordt verbeterd en afhankelijk van de uitkomst met een partiële herziening terug te komen. Die motie dien ik hierbij in.

Motie M9 (GroenLinks): IJsseloord

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

constaterende dat:

er een plan ligt van bewoners en onderneming Jan Snel te Montfoort dat voorziet in het opknappen van een steenfabriek in combinatie met een uitbreiding van de parkeervoorziening;

overwegende dat:

- de wijze van gebruik van het bestaande terrein van de onderneming de afgelopen jaren veel overlast heeft veroorzaakt;*
- de betreffende ondernemer in het verleden de vergunningvoorschriften regelmatig niet volledig heeft nageleefd;*

- het plan geen harde afspraken bevat over verbeteringen in het gebruik van het bestaande terrein en er voorkomen moet worden dat er op het nieuwe terrein ook misstanden ontstaan;

spreken als hun mening uit dat:

een verbetering van de leefbaarheid op en rond het terrein van Jan Snel met steun van omwonenden in beginsel met een positief-kritische blik te benaderen;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

- zich in te spannen om de initiatiefnemers van het plan Steenfabriek IJsseloord tot nadere afspraken te laten komen, die hetzij contractueel hetzij via een nieuwe vergunning afdwingbaar zijn, ter verbetering van het gebruik van het bestaande terrein, ter voorkoming van overlast van het aanvullende terrein en als waarborg voor de kwaliteit en het onderhoud van de steenfabriek;
- afhankelijk van de uitkomst van deze afspraken een voorstel tot partiële herziening van de PRS en PRV aan PS te doen toekomen.

En gaan over tot de orde van de dag.

Toelichting:

De leefbaarheid rondom het bedrijf van Jan Snel te Montfoort is al lange tijd een knelpunt. De ondernemer staat niet bekend om zijn intrinsieke inzet deze te verbeteren. Dat er nu een gezamenlijk plan ligt van de ondernemer en de omwonenden waar beide achter staan is een initiatief om kans te geven. Echter, in het plan ontbreken harde afspraken over verbeteringen in het gebruik van het bestaande terrein en ook ter voorkoming van misstanden op het nieuwe terrein. Gezien de voordelen van de uitbreiding voor de ondernemer is het alleszins redelijk om in dit plan ook afdwingbare afspraken te maken over de wijze van gebruik van het huidige terrein. Lukt dat niet, dan heeft de ondernemer uitbreidingsmogelijkheden op een bedrijventerrein in de regio dat geschikt is voor de bedrijvigheid van zijn onderneming.

Deze motie is alleen aan de orde als het amendement van CDA om het plan IJsseloord vandaag al in de PRS op te nemen, niet wordt aangenomen. Wordt dit amendement wel aangenomen, dan is de motie IJsseloord (indien amendement CDA wordt aangenomen) nog wel mogelijk.

Van deze motie heb ik een tweede variant gemaakt voor het geval dat het amendement aangenomen wordt, want dan zou ik nog steeds graag willen dat Gedeputeerde

Staten zich inspinnen om ervoor te zorgen dat het bestaande terrein wordt verbeterd. Alleen is het in dat geval niet zinvol terug te komen met een partiële herziening, want dat hebben wij er dan al in geamendeerd.

Motie M10 (GroenLinks): IJsseloord (indien amendement CDA is aangenomen)

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht,

constaterende:

dat er een plan ligt van bewoners en onderneming Jan Snel te Montfoort dat voorziet in het opknappen van een steenfabriek in combinatie met een uitbreiding van de parkeervoorziening;

overwegende:

- dat de wijze van gebruik van het bestaande terrein van de onderneming de afgelopen jaren veel overlast heeft veroorzaakt;
- dat de betreffende ondernemer in het verleden de vergunningvoorschriften regelmatig niet volledig heeft nageleefd;
- dat het plan geen harde afspraken bevat over verbeteringen in het gebruik van het bestaande terrein en er voorkomen moet worden dat er op het nieuwe terrein ook misstanden ontstaan;

spreken als hun mening uit:

dat een verbetering van de leefbaarheid op en rond het terrein van Jan Snel met steun van omwonenden in beginsel met een positief-kritische blik te benaderen;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

zich in te spannen om de initiatiefnemers van het plan Steenfabriek IJsseloord tot nadere afspraken te laten komen, die hetzij contractueel hetzij via een nieuwe vergunning afdwingbaar zijn, ter verbetering van het gebruik van het bestaande terrein, ter voorkoming van overlast van het aanvullende terrein en als waarborg voor de kwaliteit en het onderhoud van de steenfabriek;

En gaan over tot de orde van de dag.

Toelichting:

De leefbaarheid rondom het bedrijf van Jan Snel te Montfoort is al lange tijd een knelpunt. De ondernemer staat niet bekend om zijn intrinsieke inzet deze te verbeteren. Dat er nu een gezamenlijk plan ligt van ondernemer en omwonenden waar beide achter staan, is een initiatief om kans te geven.

Echter, in het plan ontbreken harde afspraken over verbeteringen in het gebruik van het bestaande terrein en ook ter voorkoming van misstanden op het nieuwe terrein. Gezien de voordelen van de uitbreiding voor de ondernemer is het alleszins redelijk om in dit plan ook afdwingbare afspraken te maken over de wijze van gebruik van het huidige terrein. Lukt dat niet, dan heeft de ondernemer uitbreidingsmogelijkheden op een bedrijventerrein in de regio dat geschikt is voor de bedrijvigheid van zijn onderneming.

In deze motie is ten opzichte van de andere ingediende motie in het dictum verwijderd dat GS afhankelijk van de uitkomst PS een partiële herziening moet voorleggen. Immers, indien middels het amendement van het CDA vandaag al wordt besloten het plan ruimte te bieden, dan is een partiële herziening niet meer nodig. Het blijft nog steeds relevant om ook op het bestaande terrein afspraken te maken, maar indien het amendement vandaag al wordt aangenomen, dan is dat niet zo'n handig vertrekpunt.

Ten aanzien van de houtkades geeft de gedeputeerde aan dat de ecologische waarde moeilijk te bepalen is. Wij hebben allemaal input gekregen van natuurorganisaties die daar gedachten over hebben. Al mocht de motie worden aangenomen, dan zal de gedeputeerde in samenspraak met natuurorganisaties daarvoor vast wel een verstandige begrenzing kunnen vinden.

Binnenveld. De fractie van GroenLinks kiest er niet voor om de begrenzing die op dit moment geldt te handhaven, al zou dat wellicht getsalmatig bereikt kunnen worden. Gezien de beeldspraak met Asterix en Obelix lijkt het mij verstandig vanuit 'Trajectum' in elk geval niet nog meer legioenen met regels op het dorp af te sturen en in dat geval in zekere zin een gebaar te maken. Wij moeten er dan echter wel voor zorgen – dat behelst het amendement – zonder dat daarvoor een regel wordt gesteld, dat er geen ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden die het beheerplan, dat er toch moet komen als de aanwijzing plaatsvindt, onmogelijk maken.

Nogmaals, dit geldt alleen als de aanwijzing er komt. Als in het uitzonderlijke geval die aanwijzing er niet komt, dan

vervalt natuurlijk sowieso dat hele verhaal in deze zin.

De VOORZITTER: Wat betekent dat concreet voor amendement A27?

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het amendement dat ik in de eerste termijn heb ingediend, blijft ongewijzigd ingediend.

De gedeputeerde heeft aangegeven dat wij op bezoek moeten gaan als er een agrariër is die boven de 1,5 hectare wil uitbreiden. Dat lijkt mij een uitstekend idee. Mijn verzoek is of de gedeputeerde ons daarvan op de hoogte wil houden, want hij zit er waarschijnlijk net iets dichter bovenop dan wij.

Ter afronding nog drie dingen. Dat is BRTN. Als Gedeputeerde Staten in tweede termijn bevestigen wat de heer Scherer zegt over die vaarten, dan kunnen wij daarin meegaan. Gedeputeerde Staten hebben tot nu toe echter alleen gezegd: het gekanaliseerde deel van de Hollandse IJssel. Kunnen Gedeputeerde Staten – nu heeft een van de ambtenaren het gezegd - echter ook zeggen dat dat andere er ook bij hoort?

Dan twee amendementen van collega's waar ik iets over wil zeggen. Dat is amendement A14, agrarische bedrijven moeten ook kunnen uitbreiden in waterwingebieden. Gezien de praktijk dat het gebruik van antibiotica in veel gevallen wel degelijk ook lekt – dat is niet volgens de regels, maar het kan wel gebeuren –, willen wij met klem verzoeken hiermee voorzichtig te zijn. Een formulering, waardoor wij erover zouden kunnen nadenken, zou zijn: de uitbreiding geschiedt zodanig het waterwinbelang niet wordt geraakt. Als het op dat resultaat is gericht, dan overwegen wij het amendement te steunen. Simpelweg toestaan dat het daar mag, durven wij gewoon niet aan. Amendement A20, windenergielocaties. In de eerste termijn heeft de heer Scherer zich vrij mild over windenergie uitgelaten. Hij heeft wel, volgens mij terecht, het punt van zorg over de gezondheidsrisico's bij geluidsoverlast en dergelijke benoemd. Nu wij het amendement en de toelichting tot ons hebben kunnen nemen, zie ik dat daarin een paar dingen worden genoemd die ik kort wil weerleggen. Windmolens draaien op subsidies, zeggen wij. Het volgende is het geval. Ik zeg het ook voor anderen, die enigszins twijfels hebben bij windenergie. Op dit moment is windenergie zeer effectief. De subsidies die erop zitten zijn op dit moment ongeveer evenveel waard als de maatschappelijke kosten die niet in rekening worden gebracht bij het gebruik van fossiele brandstoffen. Dus

je zou kunnen zeggen, dat op dit moment de subsidies een 'level playing field' creëren, waarin die WSU-vormen überhaupt gelijkwaardig zijn. Op het moment dat wind-energie effectiever wordt, is er heel veel voor te zeggen die subsidies ervan af te halen. De PVV komt regelmatig in schriftelijke vragen op voor de belastingbetaler. Wat ik de PVV op het hart zou willen drukken, is om op dit dossier de zorg een heel klein beetje te verleggen. Het is zo dat de belastingbetaler aan belastingvrijstellingen en subsidies jaarlijks meer betaalt aan fossiele brandstoffen dan aan duurzame brandstoffen.

Tegen de heer Dercksen zeg ik: daarvan zijn uitvoerige inventarisaties. Ik kan hem de rapporten zo geven; ze komen rechtstreeks uit de rijksbegroting. Die posten kunnen opgeteld worden. Het is ongeveer twee keer zo veel als bijdragen voor duurzame energie.

De VOORZITTER: Ik wil u verzoeken af te ronden.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! En dan zijn de maatschappelijke effecten nog niet meegerekend.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De heer Bekkers gooit een aantal dingen door elkaar. Hij verwacht subsidie met de door hem gewenste belastingverhoging. Dat zijn twee heel verschillende dingen.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Nee, ik heb het niet over belastingverhoging. Ik heb het over belastingvrijstelling. Grootverbruikers in Nederland betalen amper belasting. Particulieren betalen het gros. Grootverbruikers draaien niet op voor de externe effecten, waar de heer Dercksen en ik als particulieren wel voor opdraaien. Daar zou de PVV, de partij voor de belastingbetaler, eens voor moeten opkomen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Klopt. De heer Bekkers wil dus de belastingvrijstellingen verhogen? In mijn terminologie is dat nog steeds een belastingverhoging.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Nee. Ik zou ervoor zijn de belastingvrijstellingen en de subsidies af te schaffen.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Onder de bedoelde belastingverlaging, waar de heer Bekkers over spreekt, valt onder andere de zes procent BTW op voedsel.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Nee, die zit niet in het rijtje.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat wij naar de PRS teruggaan en niet het hele belastingstelsel hier behandelen. Ik vraag de heer Bekkers nu echt af te ronden.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben bij mijn laatste opmerking. De zorg die de fractie van de PVV heeft over giftig afval dat vrijkomt bij het winnen van een noodzakelijk metaal in China, is absoluut een zorg. Het moet verbeterd worden. De fractie van de PVV heeft het echter over een poel van 120 km². Het is wellicht aardig te weten dat het bijvoorbeeld bij de Exxon Valdez ging over 28.000 km². In de Golf van Mexico ging het om 180.000 km². Wij hebben allemaal ongetwijfeld de beelden van Nigeria gezien. Dat is een nog veel groter gebied.

De VOORZITTER: Ik constateer dat amendement A24 gewijzigd is ingediend. Bij de tweede zin komt te staan: Een bescherming of versterking van natuurkwaliteiten. "bescherming of" wordt toegevoegd en "de bestaande" wordt geschrapt.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Onder het motto "Het kan altijd erger" gaan wij vandaag vaststellen dat de groene contour best mag worden volgebouwd met megastallen. Ik zou mij als groene natuurorganisatie aardig genomen voelen, eigenlijk. In het Akkoord van Utrecht stond letterlijk: "Deze groene contour is van belang voor een goed functionerende EHS." De belofte was om in de groene contour EHS te realiseren door de inzet van aanvullende arrangementen of aanvullende financiering. Nu, dat hebben wij geweten.

Op het Binnenveld ligt nu een afspraak om daar natuur te realiseren. Dat levert het college in. Ook op het Henschootermeer ligt nog een EHS-bestemming. Dat wordt ook zonder enig wisselgeld ingeleverd. Ja, wij handhaven onze motie. Wij vinden wel degelijk dat deze locaties gewoon hun waarde hebben, of je ze nu ecologisch noemt of financieel: ze hebben een waarde, en daar moet je ook echt gebruik van maken.

Dan het amendement de fractie van het CDA over de polder Wulverhorst. Het voorstel is nu: wij willen die wel inleveren, maar dan gaan wij wel ergens anders zoeken. Dan ben ik bijna geneigd te zeggen dat dan de oude formulering maar in stand gehouden had moeten worden, want daar stond: wij gaan ruimte bieden voor transportbedrijf Snel en anders niet. Transportbedrijf Snel heeft

gezegd dat zij dat niet zou doen. Er is weer gepraat en zij gaat het nog steeds niet doen. Dus dan waren wij zonder amendement eigenlijk beter uit geweest. Dan zijn wij terug bij een eerdere versie en helaas lukt dat niet. Wat dat betreft, houden wij ons amendement overeind. Windenergie. De gedeputeerde zegt dat het niet helpt om de term 'onder andere' te schrappen. Waar het ons om gaat, is dat er in eerste instantie een 'longlist' is gemaakt met mogelijke locaties; locaties die eventueel in aanmerking komen om windmolens neer te zetten. Die 'longlist' willen wij graag handhaven en dan willen wij het aan de bevolking overlaten om daar draagvlak bij te zoeken. Dus wij zien niet in dat die formulering niet klopt. Het is overigens iets wat voorgelegd is aan het ambtelijk apparaat en die opmerking hebben wij niet gekregen, dus dat verbaast ons nogal.

Tot slot ons amendement 'tel sloop mee'. De gedeputeerde zegt: wij gaan niet opeens de rekensom helemaal veranderen. Dat is ook niet wat wij vragen. Wij willen alleen in de rapportage heel duidelijk zien wat er gebeurt. Dan kunnen wij bij een volgende versie of een ander ambtelijk document hierover wel bekijken of wij dat willen veranderen. Wij willen het in elk geval zien en het mee kunnen nemen in het debat.

De VOORZITTER: Mag ik u vragen of u amendement A38 over Binnenveld handhaaft? U zou nog even met de fractie van GroenLinks spreken of u tot één amendement zou kunnen komen.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ja, dat handhaven wij. Er zit een foutje in het amendement, maar daar kom ik nog op terug. Daar had ik nog even geen tijd voor.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil eerst wat zeggen over de amendementen die ik zelf heb ingediend. Dan kijk ik wel hoeveel seconden ik nog over heb voor andere amendementen.

Motie M3 over de windmolenconvenanten bleek onduidelijk te zijn. De gedeputeerde las de motie niet zoals wij die bedoeld hebben. Er is bedoeld: In de komende maanden voor alle in de PRS genoemde locaties convenanten af te sluiten. Wij willen de motie dus formuleren, zoals de gedeputeerde zich kon voorstellen dat het zou werken. Zo was de motie bedoeld. Ik dien de motie gewijzigd in:

Motie M3 (ChristenUnie, PvdA): windmolenconvenanten (gewijzigd)

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4

februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

constaterende dat:

- *de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie een torenhoge ambitie heeft als het gaat over de plaatsing van windturbines met een ashoogte van minstens 60 meter;*
- *de provincies in IPO-verband hebben afgesproken dat de provinciale doelstellingen omhoog zullen worden aangepast om de rijksdoelstellingen van de 'Structuurvisie windenergie op land' te kunnen halen;*
- *de provincie Utrecht zich heeft vastgelegd op een prestatienorm van 60 MW;*

overwegende dat:

er voor de plaatsing van grote windturbines maatschappelijk draagvlak nodig is;

verzoekt het college van Gedeputeerde Staten:

- *in de komende maanden voor alle in de PRS genoemde locaties convenanten af te sluiten met energiemaatschappijen, bewonersgroepen en/of gemeenten over de plaatsing van windturbines, zodat de lusten en de lasten eerlijk worden verdeeld;*
- *bij de komende herziening van de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie alle in de PRS genoemde windmolenlocaties op te nemen waarvoor convenanten zijn gesloten.*

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: U voegt toe "in de PRS genoemde". Als u dat alleen met de pen verwerkt, dan hoeven wij de motie niet uit te draaien.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Amendement A33 over de Soester Eng. Het ziet ernaar uit dat ik de slag om de Soester Eng vanavond niet ga winnen. Ik probeer daarom een andere aanval. Ik voel mij net als Asterix die in Amersfoort zit, terwijl Obelix in Soest op de Soester Eng zit. Mijn punt is dat alle voorbeelden van agrarisch cultuurlandschap in west-Nederland liggen en dat er op de Utrechtse Heuvelrug niet één ensemble is aangewezen. Mijn verzoek aan Gedeputeerde Staten is bij de eerstvolgende herziening van de Cultuurnota een of twee karakteristieke voorbeelden van het agrarisch cultuurlandschap op de Utrechtse

Heuvelrug op te nemen in de CHS. Ik denk dat als Gedeputeerde Staten die motie uitvoeren, zij vanzelf tot de ontdekking komen dat de Soester Eng en het ensemble daaromheen het mooiste voorbeeld is. Mocht echter de Amerongse Eng of de Baarnse Eng mooier zijn, dan kunnen wij alsnog tot die conclusie komen. Ik heb dus een nieuwe motie, naast amendement A33.

Motie M11 (ChristenUnie, SP): agrarische cultuurlandschappen op de Utrechtse Heuvelrug

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

constaterende dat:

- het agrarische cultuurlandschap van de Utrechtse Heuvelrug geheel ontbreekt in de Cultuurhistorische Hoofdstructuur;
- in de Cultuurhistorische Hoofdstructuur wel vijf karakteristieke voorbeelden van het agrarisch cultuurlandschap van de veenweidegebieden in West-Utrecht zijn opgenomen;

overwegende dat:

- op de Utrechtse Heuvelrug eveneens gave en representatieve voorbeelden liggen van het middeleeuwse agrarische cultuurlandschap;
- dat de meest karakteristieke ensembles van agrarische patronen en bebouwingslinten prima passen in de Cultuurhistorische Hoofdstructuur;

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: bij de eerstvolgende herziening van de Cultuurnota een óf twee karakteristieke voorbeelden van het agrarisch cultuurlandschap op de Utrechtse Heuvelrug op te nemen in de Cultuurhistorische Hoofdstructuur.

En gaan over tot de orde van de dag.

Dan amendement A34 over de Oude Hollandse Waterlinie. Ik krijg versterking en ik krijg hulptroepen als ik de omwallingen schrap. Dat wil ik hierbij dan ook doen. Amendement A34 wil ik wijzigen door de grachten en de wallen van Woerden en Oudewater te schrappen. Dan blijft alleen het rijtje van onderdeel B over. Fort Oranje tot en met de linie van Ter Aa.. Dus in overleg met de andere indieners, wil ik voorstellen bij amendement 34

onderdeel a te schrappen: "de grachten en de wallen" en het kopje "Forten en kleine linies". Dan houd je de opsomming van de forten nog over.

Amendement A34 (ChristenUnie, SP, GroenLinks, D66): Oude Hollandse Waterlinie (gewijzigd)

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het statenvoorstel toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. aan de kaart van de PRS en PRV voor de volgende objecten de aanduiding Cultuurhistorische Hoofdstructuur, militair erfgoed wordt opgenomen:

- Fort Oranje ofwel fort de Vrijheid;
- Fort Krupin;
- Linie van Linschoten;
- Linie van de Pleit;
- Linie van Ter Aa;

2. in de PRS paragraaf 4.3.2 de tekst:

Toelichting

De provincie Utrecht kent een aantal grotere gebiedsgerichte ontwikkelingstrajecten rond de voormalige waterlinies: de Nieuwe Hollandse Waterlinie, de Grebbelinie en de Stelling van Amsterdam. Deze programma's zijn voor een belangrijk deel in uitvoering en de inzet is om deze uitvoering verder te ondersteunen. Het accent ligt op het versterken van de linies in het landschap. Ook liggen er kansen op het gebied van publieksbereik.

wordt vervangen door:

Toelichting

De provincie Utrecht kent een aantal grotere gebiedsgerichte ontwikkelingstrajecten rond de voormalige waterlinies: de Oude en Nieuwe Hollandse Waterlinie, de Grebbelinie en de Stelling van Amsterdam. Deze programma's zijn voor een belangrijk deel in uitvoering en de inzet is om deze uitvoering verder te ondersteunen. Het accent ligt op het versterken van de linies in het landschap. Ook liggen er kansen op het gebied van publieksbereik.

3. aan de PRV bijlage Cultuurhistorie onder militair erfgoed de volgende tekst wordt toegevoegd:
"Oude Hollandse Waterlinie
De Oude Hollandse Waterlinie ligt tussen de voormalige Zuiderzee en de Biesbosch. Het Utrechtse deel ligt ten oosten van de riviertjes 't Gein, de Amstel, de Kromme Mijndrecht en de Meije en beslaat het westelijke deel van de Lopikerwaard. Deze verdedigingslinie ligt geheel in het veengebied. Door de ruime aanwezigheid van water is hier ontstaan met een gering aantal verdedigingswerken. De keten van inundatiegebieden vergde vele tientallen kilometers aan kades en watergangen. De Oude Hollandse Waterlinie leunde sterk op vestingsteden: Gorinchem, Nieuwpoort, Schoonhoven, Oudewater, Woerden, Nieuwersluis, Weesp, Naarden en Muiden. De linie-steden waren stervormige bolwerken met grachten en bastions. Daartussen lagen op strategische plekken veldschansen, aarden werken voorzien van bastions en een gracht, maar zonder bebouwing. Het waren primitieve forten, bedoeld voor tijdelijke bezetting in tijden van oorlog. De contouren van deze forten en veldschansen zijn nog steeds terug te vinden in het landschap.
In 1672 werd de Oude Hollandse Waterlinie voor het eerst getest: een sterk Frans leger slaagde er niet in om er doorheen te komen. Omdat het middendeel van de linie zwakke plekken kende, verschoof hij aan het eind van de achttiende eeuw richting Utrecht. In 1795 bleek de linie niet bestand tegen strenge vorst die zelfs de grote rivieren deed bevriezen. Na de Franse tijd werd de landsverdediging opnieuw georganiseerd en werd de Nieuwe Hollandse Waterlinie ten oosten van de stad Utrecht aangelegd.";

4. in de Nota van beantwoording paragraaf 4.3.2 CHS - militair erfgoed de tekst:

Reactie GS:

De Oude Hollandse Waterlinie (OHW) bezit te weinig nog bestaande ruimtelijke elementen om als samenhangende zichtbare en beleefbare structuur van militair erfgoed op te nemen in de PRS en de PRV. In tegenstelling tot de andere waterlinies die wel zijn opgenomen, is de OHW vooral nog zichtbaar in enige – weliswaar cultuurhistorische belangrijke – elementen, met name vestingsteden als Oudewater en Woerden. Er is geen sprake van een eenduidige hoofdweerstandslijn met verdedigings- en inundatiewerken. In het Utrechtse is er zeer sporadisch sprake

ke van een nog aanwezig verdedigingswerk, zoals de grotendeels afgegraven Linie van Linschoten die is opgenomen en genoemd wordt bij het agrarisch cultuurlandschap tussen Woerden en Montfoort. In de recent vastgestelde Cultuurnota 2012-2015 is de OHW evenmin opgenomen als prioritaire linie, waarmee het niet opnemen in de PRS dus niet strijdig is met ons eigen beleid. Overigens is een substantieel deel van de OHW – vanaf Nieuwersluis noordwaarts – opgenomen in de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Het via ruimtelijke plannen behouden en versterken van de onbetwist hoge cultuurhistorische waarde van de vestingsteden en andere elementen van de OHW is primair een taak van de betreffende gemeenten. Gezien de ingediende zienswijzen zijn die zich goed bewust van de waarde van de OHW.
Voorstel GS:
Geen aanleiding tot aanpassing.

wordt vervangen door:

Reactie PS:

Gezien de argumenten van de indieners van deze zienswijze en hetgeen tijdens de hoorzitting is ingebracht over deze waterlinie zien wij aanleiding de volgende delen van de Oude Hollandse Waterlinie (OHW) alsnog aan te merken als CHS-militair erfgoed:

- fort Oranje ofwel fort de Vrijheid;
- fort Kruipin;
- Linie van Linschoten;
- Linie van de Pleit;
- Linie van Ter Aa.

Besluit PS:

Voorname onderdelen van de Oude Hollandse Waterlinie worden aangeduid als CHS - militair erfgoed.

De VOORZITTER: U heeft de wijziging allen meegekregen? Ja. Dan hoeven wij het amendement niet in gewijzigde vorm uit te draaien.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Verder wil ik het college vragen met Zuid-Holland te overleggen om het beleid ten aanzien van de Oude Hollandse Waterlinie op elkaar af te stemmen. Zuid-Holland vaart een andere koers dan wij. Het lijkt mij handig als de twee provincies de koppen bij elkaar steken en dat wij als Utrecht bij de eerstvolgende herziening kijken welke restanten van het middendeel ook passen in de CHS. Ik heb dus nog een nieuwe motie over de Hollandse Waterlinie. Mijn punt is eigenlijk deels motie, deels amendement

geworden. Daarom dacht ik: ik maak er twee papiertjes van.

Motie M12 (ChristenUnie): Oude Hollandse Waterlinie

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

constaterende dat:

- *alleen het middendeel van de Oude Hollandse Waterlinie ontbreekt in de Cultuurhistorische Hoofdstructuur;*
- *het middendeel van de Oude Hollandse Waterlinie tussen 1672 en 1816 in drie fasen is opgeschoven naar het oosten;*
- *dat van alle fasen nog steeds allerlei restanten in het landschap zijn terug te vinden;*

overwegende dat:

- *de Oude Hollandse Waterlinie en de Nieuwe Hollandse Waterlinie in feite een samenhangend geheel van militair erfgoed vormen;*
- *het militair erfgoed van de Oude Hollandse Waterlinie een grote recreatieve en toeristische potentie heeft;*
- *dat veel partners van de provincie reeds investeren in het erfgoed van de Oude Hollandse Waterlinie;*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- *met de provincie Zuid-Holland te overleggen om het beleid ten aanzien van de Oude Hollandse Waterlinie op elkaar af te stemmen;*
- *om bij de eerstvolgende herziening van de Cultuurnota te kijken welke duidelijke restanten van het middendeel van de Oude Hollandse Waterlinie passen in de Cultuurhistorische Hoofdstructuur.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ik heb de neiging te bewegen als het gaat om de twee TOP- en de subTOP-gebieden van de fractie van D66. Wij hebben beide amendementen mee-ingediend in de eerste termijn. Ik overweeg mij te concentreren op het EHS-deel en dat amendement te blijven steunen. Ik overweeg mijn steun aan het andere amendement, buiten de EHS, in te trekken. Dus bij de stemmingen straks wil ik vragen of ik mij mag uitspreken over de amendementen die ik mede

heb ingediend. Ik steun dus een bepaald amendement nu niet meer, terwijl ik het wel mede heb ingediend.

De VOORZITTER: Er komt een ronde stemverklaringen. Daar kunt u het kwijt. Ik sta nu op het punt te bewegen u te vragen af te ronden.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij volgen de beweging van de fractie van de ChristenUnie en trekken amendement A12 in. Dan kunnen wij ons allemaal concentreren op het amendement over het beschermen van de TOP- en de subTOP-gebieden binnen de EHS.

De VOORZITTER: Amendement A12 is ingetrokken.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Gehoord hebbende de beraadslagingen, de inbreng vanuit het college en de discussie daarover, hebben wij drie wijzigingsvoorstellen.

De gedeputeerde heeft aangeraden de term "2,5 GVE" te schrappen. Daarmee wil ik het gewijzigde amendement hierbij indienen. Het oude amendement A4 vervalt hiermee.

Amendement A45 (SGP, VVD, PVV, CDA): bouwblok/GVE

Provinciale staten van Utrecht in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbend het Statenvoorstel vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028;

besluiten:

aan beslispoint 1 de woorden:

"Met dien verstande dat in de PRV artikel 1.1, lid 2 van de toelichting in de toelichting op grondgebonden landbouw de verwijzing naar 2,5 GVE geschrapt wordt en dat de definitie van grondgebonden landbouw in de Nota van Beantwoording paragraaf 6.6.1/3 conform bovenstaande wijziging wordt aangepast."

Toelichting:

De intentie van dit amendement is niet om dieronvriendelijke praktijken mogelijk te maken. Belangrijk voor ons is wel dat een ondernemer voldoende mogelijkheid krijgt om zijn bedrijfsvoering op orde te houden. Wanneer een ondernemer zijn melkveehouderij uitbreidt, zou het kunnen dat hij niet direct een uitbreiding van grasland kan

realiseren, dit bijvoorbeeld om redenen van bedrijfsvoering. Een ondernemer moet dan de ruimte krijgen en niet belemmerd worden in zijn uitbreidingsplannen. Daarnaast is het naar de mening van de SGP-fractie niet de verantwoordelijkheid van de provincie om op dit punt de normen te stellen; dit behoort toe aan landelijke wetgeving.

Dan een wijziging bij het amendement Overberg. Ik vind eigenlijk wel dat je de systematiek moet aanpassen die op dit moment geldend is in de PRS. Wij hebben ons amendement daarom gewijzigd. De reactie van de fractie van D66 was dat die contour erg groot is, al voelde men wel mee. Wij proberen de gulden middenweg te vinden. In het amendement stelden wij vast dat wij maximaal 50 woningen toestaan. Daarmee is het in elk geval qua capaciteit begrensd. Wij hebben dat in het amendement, conform het verzoek van gedeputeerde Krol aangegeven met een bol op de tekening. Daarmee zou het voor iedereen een goede oplossing zijn.

De VOORZITTER: Komt u met een gewijzigd amendement?
De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Amendement A37 vervalt en wordt vervangen door een nieuw amendement.

Amendement A46 (SGP, PVV, CDA, VVD): Overberg

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. in de PRS onder 5.5.2.3, stedelijk programma Utrechtse Heuvelrug, de passage:
"Voor de kern Overberg voorzien wij geen uitbreiding, mede gezien de nog aanwezige capaciteit in het nabijgelegen Veenendaal. Wel zien wij mogelijkheden voor kwaliteitsverbetering in de kernrandzone, waarbij ook kleinschalige woningbouw aan de orde kan zijn.";

wordt gewijzigd in:

"Voor de kern Overberg hebben wij een uitbreidingslocatie voor 50 woningen opgenomen, zodat er ruimte is voor extra woningbouw, er draagvlak blijft voor het

voorzieningsniveau en de dorpskern op een kwalitatief goede manier kan worden afgerond.";

2. in de PRS onder 5.5.2.4, stedelijk programma Veenendaal, de zinsnede:
"Met deze binnenstedelijke mogelijkheden kan niet alleen de behoefte vanuit Veenendaal zelf, maar ook die van enkele omliggende kernen als Renswoude en Overberg worden opgevangen. Daarnaast kan Veenendaal met de ruime inbreidingsmogelijkheden ook een rol spelen bij de opvang van de woningbehoefte in de regio Food Valley.";

wordt gewijzigd in:

"Met deze binnenstedelijke mogelijkheden kan niet alleen de behoefte vanuit Veenendaal zelf, maar ook die van enkele omliggende kernen als Renswoude worden opgevangen. Daarnaast kan Veenendaal met de ruime inbreidingsmogelijkheden ook een rol spelen bij de opvang van de woningbehoefte in de regio Food Valley.";

3. De aanduiding toekomstige woningbouwlocatie bij de kern Overberg in zowel de PR5 als de PRV op te nemen zoals aangegeven op bijgaande kaart;
4. in de Nota van beantwoording onder 5.5.2/06 stedelijk programma Utrechtse Heuvelrug - algemeen de passage:
"Tijdens de hoorzitting op 27 september jl. hebben beide indieners gepleit voor uitbreidingsmogelijkheden bij Overberg. Wij zijn echter van mening dat zowel binnen de gemeente Utrechtse Heuvelrug als in de directe nabijheid ervan (met name Veenendaal) er voldoende inbreidingsmogelijkheden zijn om aan de woningbehoefte van Overberg te voldoen. Daardoor is het niet nodig een uitleglocatie voor woningbouw op te nemen en wordt voorkomen dat landelijk gebied bebouwd hoeft te worden.
In het kader van ons beleid voor de kernrandzones is het denkbaar dat er mogelijkheden zijn voor een vergroting van de ruimtelijke kwaliteit van de kernrandzone van Overberg. Hierbij kan – als kostendraager – ook enige kleinschalige woningbouw aan de orde zijn. De onderbouwing van de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van de kernrandzone moet blijken uit een visie. Voor een kern als Overberg is het voor de komende jaren de uitdaging om de mogelijkheden binnen de rode contouren te gebruiken om de leefbaarheid en vitaliteit in stand te houden. Daarbij merken wij op dat het woningbouwprogramma in de PRS elke vier jaar herijkt wordt.";

wordt gewijzigd in:

"Tijdens de hoorzitting op 27 september jl. hebben beide indieners gepleit voor uitbreidingsmogelijkheden bij Overberg. Daarom hebben wij ons standpunt in dezen heroverwogen. Wij zijn met indieners van mening dat een uitbreiding van het stedelijk gebied bij Overberg mogelijkheden biedt voor een kwalitatief goede afronding van de dorpskern, waarbij kan worden voorzien in de woningbehoefte van de lokale bevolking. Bovendien kan op deze manier het voorzieningenniveau in stand blijven. Daarom hebben we een uitbreidingslocatie van 50 woningen ten noorden van Overberg opgenomen.";

5. in de PRS paragraaf 5.2 en 5.5.2 en PRV in de bijlage Wonen de tabellen overeenkomstig bovenstaande aan te passen.

Toelichting:

In het dorp Overberg is sprake van huisvestigingsbehoefte van zowel ouderen als jongeren. De kwaliteit van de natuurwaarden benaderen de ondergrens, bovendien betreft het 'nat' landbouwgebied. Het verschaffen van de mogelijkheid tot deze beperkte uitbouw van Overberg levert tevens een mooie afronding van de dorpskern op. Ook is deze uitbreiding noodzakelijk om het voorzieningenniveau in Overberg (basisschool, peuterspeelzaal enz.) op termijn te kunnen handhaven. Middels dit amendement wordt aan de behoefte tot uitbreiding van de rode contouren van Overberg voldaan.

Dan het laatste punt. Dat betreft de bouwlagen in de pluimveehouderij. Het college zei daarover: dan zitten wij wel met de eisen die je daaraan zou willen stellen als het gaat om alle normen van innovatief, dierenwelzijn, enzovoort. Wij hebben in het amendement een aanvulling gezet, waarmee voldaan moet worden aan de genoemde voorwaarden. Dan voldoet het aan alle voorwaarden die wij ook op de grondgebonden variant hebben gezet. Dan zou het een goede invulling zijn, met de toevoeging die de heer De Kruif eraan gegeven heeft: innovatief, misschien ook wel kleinschaliger, maar wel in twee bouwlagen, dat juist een versterking van de landschappelijke waarde zou kunnen zijn. Ik heb een zin toegevoegd. Dat betekent een wijziging van amendement A35.

De VOORZITTER: Ik denk dat het het handigst is als wij amendement A35 schrappen en een nieuw amendement toevoegen.

Amendement A47 (SGP, PVV, CDA): bouwlagen pluimveehouderij

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het in het statenvoorstel geformuleerde beslispunt 2 toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. in de PRV, de toelichting op Artikel 4.13 Agrarische bedrijven onder gehele lid, de tekst:

"Dit artikel heeft betrekking op agrarische bedrijven. Hieronder vallen de grondgebonden landbouw en de niet-grondgebonden landbouw. Onder de grondgebonden landbouw vallen veehouderijen, akkerbouw en tuinbouw. Onder de niet-grondgebonden landbouw vallen intensieve veehouderijen, glastuinbouw en teelt van bijvoorbeeld champignons. De glastuinbouw is in afzonderlijke artikelen geregeld (zie de artikelen Glastuinbouw niet toegestaan en Concentratiegebied glastuinbouw).

Dit artikel bevat maximale oppervlaktematen. Bij de ontwikkeling van bebouwing op agrarische bouwpercelen mag de (maximale) oppervlaktemaat niet omzeild worden door in een stal extra verdiepingen voor het stallen van vee aan te brengen; een vee-stapel mag niet gestapeld worden! De bebouwing ten behoeve van de dieren bestaat uit één bouwlaag met bijbehorende reguliere bouwhoogten.";

wordt vervangen door:

"Dit artikel heeft betrekking op agrarische bedrijven. Hieronder vallen de grondgebonden landbouw en de niet-grondgebonden landbouw. Onder de grondgebonden landbouw vallen veehouderijen, akkerbouw en tuinbouw. Onder de niet-grondgebonden landbouw vallen intensieve veehouderijen, glastuinbouw en teelt van bijvoorbeeld champignons. De glastuinbouw is in afzonderlijke artikelen geregeld (zie de artikelen Glastuinbouw niet toegestaan en Concentratiegebied glastuinbouw).

Dit artikel bevat maximale oppervlaktematen. Bij de ontwikkeling van bebouwing op agrarische bouwpercelen mag de (maximale) oppervlaktemaat niet omzeild worden door in een stal extra verdiepingen-

vloeren aan te brengen om extra stallingsmogelijkheden voor vee mogelijk te maken. De bebouwing ten behoeve van de dieren bestaat uit één bouwlaag met bijbehorende reguliere bouwhoogten. Dit sluit overigens het realiseren van boven elkaar geplaatste zitplekken in (nacht)verblijven voor (scharrel)kippen niet uit, waarbij voldaan moet worden aan de voorwaarden genoemd in artikel 4.13 lid 5 van de PRV waar gesproken wordt over verbetering van de kwaliteit.";

2. in de Nota van beantwoording paragraaf 6.6.1/8 PRV Agrarische bedrijven, de tekst:

Reactie GS:

"Wij hebben de groei van agrarische bedrijven beperkt door grenzen te stellen aan de oppervlakte van bouwvlakken. Wij vinden het onwenselijk dat deze beperking wordt omzeild door in een stal extra verdiepingen voor het stallen van vee aan te brengen. In het kader van de actualisatie van het Reconstructieplan hebben wij in 2010 besloten om in de niet-grondgebonden veehouderij op agrarische bouwpercelen in bedrijfsgebouwen maximaal één bouwlaag toe te staan. Dit geldt voor het gehele landelijk gebied. Daarbij ging het niet alleen om de bouwhoogte, maar ook om grote concentraties van dieren in de gebouwen tegen te gaan. Wij willen echter niet zo ver gaan om dat in de regels van de PRV vast te leggen, omdat dit een detailniveau van regelgeving vergt dat verder gaat dan wat in een bestemmingsplan geregeld wordt. Daarin worden immers normaal gesproken slechts de maximale goot- en nokhoogte van gebouwen vastgelegd, niet de indeling van gebouwen. Wij zullen wel in de toelichting bij de PRV opnemen dat wij ervan uitgaan dat de gemeente geen afwijkingen van de in het bestemmingsplan vastgelegde bouwhoogten zal toestaan om extra verdiepingen voor het onderbrengen van vee mogelijk te maken.

Voorstel GS:

Aanpassen PRV door in de toelichting op het artikel Agrarische bedrijven op te nemen: "Dit artikel bevat maximale oppervlaktematen. Bij de ontwikkeling van bebouwing op agrarische bouwpercelen mag de (maximale) oppervlaktemaat niet omzeild worden door in een stal extra verdiepingen voor het stallen van vee aan te brengen; een veestapel mag niet gestapeld worden! De bebouwing ten behoeve van de dieren bestaat uit één bouwlaag met bijbehorende reguliere bouwhoogten.";

wordt vervangen door:

Reactie GS:

"Wij hebben de groei van agrarische bedrijven beperkt door grenzen te stellen aan de oppervlakte van bouwvlakken. Wij vinden het onwenselijk dat deze beperking wordt omzeild door in een stal extra verdiepingen voor het stallen van vee aan te brengen. In het kader van de actualisatie van het Reconstructieplan hebben wij in 2010 besloten om in de niet-grondgebonden veehouderij op agrarische bouwpercelen in bedrijfsgebouwen maximaal één bouwlaag toe te staan. Dit geldt voor het gehele landelijk gebied. Daarbij ging het niet alleen om de bouwhoogte, maar ook om grote concentraties van dieren in de gebouwen tegen te gaan. Wij willen echter niet zo ver gaan om dat in de regels van de PRV vast te leggen, omdat dit een detailniveau van regelgeving vergt dat verder gaat dan wat in een bestemmingsplan geregeld wordt. Daarin worden immers normaal gesproken slechts de maximale goot- en nokhoogte van gebouwen vastgelegd, niet de indeling van gebouwen. Wij zullen wel in de toelichting bij de PRV opnemen dat wij er van uitgaan dat de gemeente geen afwijkingen van de in het bestemmingsplan vastgelegde bouwhoogten zal toestaan om extra verdiepingen voor het onderbrengen van vee mogelijk te maken. Dit maakt overigens het voor pluimvee realiseren van boven elkaar geplaatste zitplekken in (nacht)verblijven niet onmogelijk.

Voorstel GS:

Aanpassen PRV door in de toelichting op het artikel Agrarische bedrijven op te nemen: "Dit artikel bevat maximale oppervlaktematen. Bij de ontwikkeling van bebouwing op agrarische bouwpercelen mag de (maximale) oppervlaktemaat niet omzeild worden door in een stal extra verdiepingvloeren aan te brengen om extra stallingsmogelijkheden voor vee mogelijk te maken. De bebouwing ten behoeve van de dieren bestaat uit één bouwlaag met bijbehorende reguliere bouwhoogten. Dit sluit overigens het realiseren van boven elkaar geplaatste zitplekken in (nacht)verblijven voor (scharrel)kippen niet uit, waarbij voldaan moet worden aan de voorwaarden genoemd in artikel 4.11, lid 5 van de PRV, waar gesproken wordt over verbetering van de kwaliteit."

Toelichting:

Binnen de bekende kaders aangaande de hoogte van pluimveehouderijen regelt landelijke wetgeving voor een fatsoenlijke behandeling van dieren. Het is daarom niet

noodzakelijk om een maximum van één bouwlaag aan te houden voor een pluimveebedrijf, zeker niet omdat dit eigenaren van genoemde bedrijven in een moeilijk parket brengt. In een pluimveehouderij is het goed mogelijk om meerdere lagen met dieren te houden, zeker gelet op de wijze waarop dit bijvoorbeeld in een rondeelstal verwezenlijkt wordt. Excessen worden verder via de wettelijke kanalen tegengegaan; daar behoeft in de PRS op dit punt geen verder kader voor. De in het kader van artikel 4.13 lid 5 genoemde voorwaarden blijven hier wel geldend;

Noot:

We stellen een andere formulering voor dan in eerste instantie opgenomen, omdat in de PRV het verbod op meer dan 1 bouwlaag niet voorkomt in de voorschriften zelf, maar slechts in de toelichting. Daarom ligt het voor de hand om juist op de toelichting te amenderen. We hopen dat dit tegemoet komt aan de intentie van dit amendement.

De VOORZITTER: Mevrouw Hoek, geen behoefte aan een tweede termijn? Nee. De heer Van der Steeg?

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank de heer Krol voor zijn positieve advies ten aanzien van de windmolens Everdingen. Toch wil ik het amendement enigszins gewijzigd indienen in overleg met de fracties van D66 en GroenLinks. Ik heb eigenlijk de hele toevoeging geschrapt. Daarvoor in de plaats komt dat gekeken wordt of realisatie mogelijk is zonder verstoringe werking voor het econduct ter plaatse.

De VOORZITTER: Daarmee wordt amendement A41 ingetrokken en beschouwen wij dit als een nieuw amendement:

Amendement A48 (PvdD, D66, GL): windmolens knooppunt Everdingen

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het statenvoorstel toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. in PRS paragraaf 4.2.2.1 Windenergielocatie, de tekst:

"Er is een initiatief voor het realiseren van enige windmolens in de zuidoost oksel van knooppunt

Everdingen. Hiertegen lijken in principe geen zwaarwegende ruimtelijke bezwaren te bestaan. De locatie ligt dicht bij de A2/A27 en het knooppunt Everdingen. Wel is deze locatie gelegen in het Groene Hart. In de Voorloper Groene Hart is vastgelegd dat er geen nieuwe initiatieven voor windenergielocaties worden opgenomen. Deze locatie kan echter worden gezien als een alternatief voor de nu te schrappen locaties in het Groene Hart bij Woerden, Abcoude en Breukelen. Alvorens een definitief standpunt over deze zoeklocatie te bepalen willen wij het maatschappelijk draagvlak toetsen. Het betreft immers een wezenlijke aanpassing van het ruimtelijk beleid ten opzichte van het ontwerp dat ter inzage heeft gelegen. Zeker windenergielocaties kunnen tot maatschappelijke weerstand leiden. In hoeverre voor deze locatie sprake is van voldoende maatschappelijk draagvlak hebben wij nog niet kunnen toetsen. Hiertoe starten wij een partiële herzieningsprocedure van de PRS en PRV."

wordt vervangen door:

"Er is een initiatief voor het realiseren van enige windmolens in de zuidoost oksel van het knooppunt Everdingen. Hiertegen lijken in principe geen zwaarwegende ruimtelijke bezwaren te bestaan. De locatie ligt dicht bij de A2/A27 en het knooppunt Everdingen. Wel is deze locatie gelegen in het Groene Hart. In de Voorloper Groene Hart is vastgelegd dat er geen nieuwe initiatieven voor windenergielocaties worden opgenomen. Deze locatie kan echter worden gezien als een alternatief voor de nu te schrappen locaties in het Groene Hart bij Woerden, Abcoude en Breukelen. Alvorens een definitief standpunt over deze zoeklocatie te bepalen, willen wij het maatschappelijk draagvlak toetsen! Het betreft immers een wezenlijke aanpassing van het ruimtelijk beleid ten opzichte van het ontwerp dat ter inzage heeft gelegen. Zeker windenergielocaties kunnen tot maatschappelijke weerstand leiden. In hoeverre voor deze locatie sprake is van voldoende maatschappelijk draagvlak hebben wij nog niet kunnen toetsen. Hiertoe starten wij een partiële herzieningsprocedure van de PRS en PRV."

Toelichting:

Op korte termijn zal gestart worden met een partiële herzieningsprocedure van de PRS en PRV ten behoeve van een zoeklocatie windenergie in de zuidoost oksel van knooppunt Everdingen in de Autenasepolder langs de

A2. De locatie ligt dicht bij de A2/A27 en het knooppunt Everdingen en is gelegen in het Groene Hart. Op geringe afstand van de zoeklocatie ligt het in 2010 gebouwde ecoduct Autena, waarvan de kosten 8,3 miljoen euro waren. Er heersen grote twijfels of windmolens een verstorende werking op het ecoduct kunnen hebben.

Ten aanzien van motie M6, voorkomen is beter dan genezen, wil ik de heer Krol danken voor zijn toezegging dat hij voor de helft tegemoet komt aan deze motie. Toch denk ik dat het een goed idee is de motie te laten staan. Ik heb namelijk een hele tijd geleden ook een motie ingediend omtrent het GGD-advies toentertijd. Die motie heb ik toen weer ingetrokken op basis van een toezegging van de heer Krol dat hij eigenlijk wilde wachten op het IRAS-rapport (Institute for Risk Assessment Sciences) en de onderzoeken van de Gezondheidsraad. Nu stelt de heer Krol dat hij weer wil wachten. Ik denk dat wij nu wel lang genoeg gewacht hebben. Volgende week is er wellicht weer een onderzoek of weer een brief waar wij op zouden moeten wachten. Het lijkt mij dat het op z'n minst een goed idee is om in gesprek te gaan met de gemeenten.

Ten aanzien van mijn amendement 'transport biomassa' stelt de heer Krol dat dit niet via het RO-spoor geregeld zou moeten worden. De PRS stelt echter wel degelijk aanvullende voorwaarden ten aanzien van de grootte van installaties, in die zin dat de locatiekeuze eigenlijk steeds belangrijker wordt. In die zin achten wij het amendement in lijn van die redenering. Wij zien het probleem niet waarom je niet zou kunnen vinden dat langdurige transporten niet duurzaam zouden kunnen zijn. De fractie van D66 vroeg om een nadere duiding van de aanbeveling van de Gezondheidsraad. Het advies is tweeledig. Enerzijds zegt de Gezondheidsraad dat er op dit moment nog geen afstandsmaat te bepalen is; dat moet je op lokaal niveau invullen via maatwerk. Dat valt terug te vinden op de bladzijden 11 en 12 van het rapport. De Gezondheidsraad zegt ook dat er wel degelijk gezondheidsrisico's zijn. Dat valt terug te lezen op de bladzijden 8 en 9 van het betreffende rapport.

De VOORZITTER: Verder geen opmerkingen in tweede termijn?

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik zou graag een amendement willen wijzigen.

De VOORZITTER: Dat kan nog tot de stemmingen. U

heeft nog tijd genoeg.

De heer SCHERER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Misschien kan het ook na de tweede termijn van de heer Krol?

De VOORZITTER: Nee, dat kan niet meer. De tweede termijn is gesloten. Wij hebben afgesproken dat de stemmingen later komen en tot de stemmingen kunt u nog een amendement wijzigen. Bij uw stemverklaring kunt u dat aangeven.

Ik schors de vergadering.

Schorsing van 17.35 uur tot 17.37 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Een korte tweede termijn. Wat betreft de BRTN, heb ik al gezegd dat als inderdaad de Oude Rijn eruit gaat, het college geen overwegende bezwaren meer heeft tegen het voorstel. Echter, met één toevoeging: er leeft enige zorg in het college en die wil ik uitgesproken hebben. Op sommige momenten zal er iets aan wegen en bruggen moeten gebeuren in het gebied.

Het college legt het amendement niet uit als een verplichting om in alle omstandigheden altijd gelijk de kosten voor het verhogen van de bruggen voor zijn rekening te nemen. Dat misverstand moet dus niet ontstaan. Wij zijn bereid die status erop te leggen en wij zijn bereid het amendement te steunen, maar wij moeten met de financiële consequenties voor de provinciale overheid verstandig en in goede rede willen omgaan. Misschien kan de indiener nog even aangeven of het zo bedoeld is door te knikken? Inderdaad, ik constateer dat het zo bedoeld is. Dan staat het in de notulen en is dat probleem opgelost.

De VOORZITTER: Ik heb begrepen dat de heer Scherer amendement A19 ingetrokken heeft en laat vervangen door amendement A49:

Amendement A49 (PVV, ChristenUnie): recreatievaarnet

Provinciale staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, ter behandeling van het statenvoorstel vaststelling van de PRS 2013 - 2028;

besluiten:

bij punt 6.7.3. toe te voegen:

"Op te nemen in de BRTN de Hollandse IJssel en de Dubbele Wiericke als onderdeel van het recreatietoervaarnet op kaart 13 (Recreatie)."

Toelichting:

- *Het is belangrijk het basistoervaarnet uit de BRTN te beschermen en in stand te houden.*
- *Per 1 januari 2013 is de Hollandse IJssel overgedragen aan het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. Een veiligstelling via de PRS is van groot belang.*
- *De Hollandse IJssel voldoet aan de BRTN-normen.*
- *De Dubbele Wiericke ligt voor een deel in de provincie Utrecht en voor een deel in Zuid-Holland en voldoet aan de BRTN-normen.*

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Misschien kan de heer Scherer straks nog een kleine stemverklaring geven. Dan hebben wij dit opgelost.

De fractie van de SP heeft nog een keer aangegeven: let op de sloop. Ik heb hiervoor nog even gekeken naar collega De Vries. Wij monitoren wel, heb ik in de eerste termijn gezegd. Dus als mevrouw Mineur vraagt aan het college om inzicht te geven in wat er gebeurt op het gebied van sloop, dan heb ik geen moeite met een dergelijke formulering. Als dat de bedoeling is, dan hebben wij daar geen bezwaar tegen. Dat inzicht willen wij wel geven, maar wij gaan niet de systematiek van netto en bruto door elkaar halen, want dan wordt het verhaal rondom de NV Utrecht wel erg ingewikkeld.

De fractie van de ChristenUnie vraagt nog een keer, kort gezegd, of wij bereid zijn voor de zomer voor elke ruimtelijk aanvaardbare windmolenlocatie in de PRS convenanten te sluiten. Ik vraag mij af of dat werkelijk realistisch is. Als het een verzoek is aan het college om ons best te doen om op die plekken die ruimtelijk aanvaardbaar zijn tot convenanten te komen, dan vind ik het nog daaraan toe. Als het inderdaad een opdracht is om dat te doen voor de zomer voor elke plek – de heer De Heer weet wat voor een ellende het is om soms tot draagvlak te komen voor windenergielocaties – dan ervaar ik dat als een opdracht die wij niet kunnen uitvoeren.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! "Voor de zomer" staat er niet in. Er staat geen termijn in.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het mag eindeloos duren? Dan willen wij er nog wel over nadenken. Ik denk dat dat dan de reactie is. Onbeperkt. Tot in de eeuwigheid, zou ik eigenlijk tegen de ChristenUnie moeten zeggen.

De VOORZITTER: Ik zou niet gaan overdrijven.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ooit. Dan is het inderdaad minder gevoelig. Het tweede punt: de heer De Heer zegt dat hij problemen voelt met twee voorbeelden van agrarisch cultuurhistorisch landschap in oost-Utrecht en als wij andere kunnen bedenken, dan mag dat ook bij de herziening. Ik vind dat wel sympathiek. Wij zullen ons best doen om te kijken of er nog meer voorbeelden zijn en anders nemen wij het mee in de herziening.

Dat was eigenlijk de vraag van de ChristenUnie. Ik vind dat wel sympathiek. Laat ik dat maar gezegd hebben. Amendement A34: de forten eruit en alleen de landschapselementen erin. Dat komt tegemoet aan het bezwaar dat ik heb aangegeven, dat wij dan op het gemeentelijk erf zitten. Daar hebben wij dus geen bezwaar tegen.

Er is ook een opmerking gemaakt over Zuid-Holland: de Oude Hollandse Waterlinie beter afstemmen met Zuid-Holland. Zuid-Holland doet niets met de Oude Hollandse Waterlinie in het ruimtelijk spoor, maar alleen in het financiële spoor: Zuid-Holland heeft er dus geld voor over. Als dan wordt gevraagd dat wij moeten afstemmen, dat wij er dan ook geld voor moeten hebben, dan heb ik dat misschien niet goed gehoord. Als de heer De Heer echter zegt: let op, als je investeert aan de Zuidhollandse kant en niet aan de Utrechtse kant, dan moet je geen rare dingen doen, dan kan ik mij daar nog wel iets bij voorstellen. Wij gaan hier echter niet toezeggen dat wij meedoen aan financiële programma's voor de Oude Hollandse Waterlinie. In de cultuurhistorieportefeuille van collega Pennarts zit een duidelijke opgave voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie en voor de Grebbelinie. Wij moeten alle zeilen bijzetten om daarvoor in deze tijd voldoende middelen bij elkaar te krijgen. Er is geen ruimte binnen het college en binnen de begroting om extra middelen voor de Oude Hollandse Waterlinie te vinden. Als het gaat om de ruimtelijke bescherming, dan heb ik gezegd wat ik gezegd heb, maar de afstemming met Zuid-Holland kan niet van financiële aard zijn en, eerlijk gezegd, ook niet van ruimtelijke aard, want Zuid-Holland doet er niks aan.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Mijn punt is dat de provincies dat nu verschillend doen. Daarom de vraag: steek de koppen een keer bij elkaar om het beleid op elkaar af te stemmen. Waar dat dan toe leidt, is vers twee. Steek de koppen een keer bij elkaar, vanuit cultuur gedacht.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat vind ik ingewikkeld: als wij straks een beperkt ruimtelijk spoor kennen en Zuid-Holland niet, en Zuid-Holland kent een groot financieel spoor en wij hebben geen financieel spoor. Ik vind het redelijk ingewikkeld wat dat in de afstemming moet gaan betekenen. Er mag echter wel kleurverschil tussen provincies zijn, wat dat betreft. Dat is een beetje de essentie van de verdere discussie van vandaag. Ik denk ook wel dat dat kleurverschil er is, maar de drie provincies stemmen zaken wel goed met elkaar af in het kader van het Groene Hart. Dat weet de heer De Heer. Daarbij komen wij Zuid-Holland ook intensief tegen en ik kan mij voorstellen dat wij ook hierover spreken.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij begrijp ik de woorden van de ChristenUnie als volgt. Als Zuid-Holland financieel een bijdrage levert en wij zetten daar aan deze kant een industrieterrein neer, dan is dat niet de bedoeling. Als wij iets beschermen, wat aan de overkant helemaal geen geld krijgt, dan zijn wij niet goed bezig. Volgens mij betoogt de ChristenUnie hier dat wij dat op elkaar moeten afstemmen, dus de financiële lijn met de ruimtelijke lijn met elkaar verbinden.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Misschien wil Zuid-Holland wel mee in het ruimtelijke spoor om te kijken of zij ruimtelijk iets kan doen. Wellicht hebben wij in de volgende AVP-periode er een beetje geld voor. Dus laten wij dat meer op elkaar afstemmen. Dat is mijn vraag.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nogmaals, ik vreesde al dat de heer De Heer om die toezegging zou vragen. Voor het college is dat niet de eerst begaanbare route. Maar nogmaals, de Staten hebben daarin de vrijheid.

Dan de fractie van de SGP. De tekst over de 2,5 GVE. Dat is inderdaad ingewikkeld gegaan, maar soms zie je de realiteit van het politieke debat en als dat dan leidt tot een amendement waarvan je moet constateren dat het eigenlijk de onduidelijkheid versterkt, dan moet je mis-

schien weer terug naar een van je eerdere voorstellen. Dan ben ik blij dat de heer Van Wikselaar het voorstel gedaan heeft, zoals hij dat vandaag gedaan heeft. Laat ik dat ook uitspreken.

Over de 'bol Overberg'. Laat er geen misverstand over bestaan dat het college de route 'uitbreiding kleine kernen om de leefbaarheid te bevorderen' niet een begaanbare route vindt. De heer Scherer heeft mij gevraagd daarop nog eens wat dieper door te gaan in de commissie RGW. Dat stel ik op prijs, want dan kunnen wij er in een informelere setting eens een uur of langer stevig over discussiëren. Nogmaals, de uitbreiding bij Overberg heeft nog steeds niet de voorkeur van het college, maar er wordt nu in elk geval wel de passende systematiek gehanteerd, zoals die ook in de PRS is gehanteerd.

De PvdD. De heer Van der Steeg heeft gelijk: als het college een beetje te vriendelijke woorden blijft spreken en te weinig beweegt, dan moeten de Staten het college een beetje achter de broek zitten. Ik zou zeggen: dat moet u doen wat dat betreft.

De enige kritische kanttekening bij de biovergisting is deze: als wij praten over locaties en installaties en over omvang van installaties, dan moet je toch constateren dat dat ruimtelijk-spoor-discussies zijn. Als het gaat over de stromen die er naartoe gaan, dan kun je dat wel regelen, maar niet primair in het ruimtelijk spoor. Het gaat er niet om het laatste woord hierin te hebben, maar daarin zit het onderscheid dat wij in de PRS gemaakt hebben.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil aan de heer Krol nog meegeven, dat Noord-Holland het amendement, zoals ik het heb ingediend, weliswaar in een motie, heeft aangenomen. De tekst is hetzelfde.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, ik heb wel vaker geconstateerd dat de provincie Utrecht iets strakker in de leer is bij de ruimtelijke ordening dan Noord-Holland en Zuid-Holland. Dat zie je over het algemeen in het buitengebied ook terug, zeg ik altijd maar weer. Het is misschien wel een illustratie van wat ik eerder gezegd heb op dit punt en het is misschien wel behulpzaam voor de discussie die wij straks bij het volgende agendapunt gaan voeren.

Ik rond af. Dit is het eind van mijn tweede termijn. Hierna volgt er niets meer, behalve stemverklaringen en stemmingen. Ik hecht eraan vanaf deze plaats een paar afsluitende woorden te spreken.

Ik ben blij met de manier waarop Provinciale Staten de afgelopen weken in een bijna ongekend emailbombarde- ment moties en amendementen dwars door opposities en coalities heen naar elkaar toe gestuurd hebben. Het heeft, behalve op de punten waar ik dat uitgesproken heb, niet echt geleid tot grote ruimtelijke ongelukken. Daar waar dat wel het geval is, heb ik dat specifiek aan- gegeven. Ik hoop dat de Staten dat in hun stemgedrag nog willen overwegen. Voor de goede orde: het proces om te komen tot een goede PRS is misschien wel een van de belangrijkste taken die de Staten en ikzelf de afgelopen jaren hebben gedaan en die wij ook de ko- mende jaren met elkaar te doen hebben. Het is echt een kerntaak van de provincie. Ik ben dankbaar dat de Staten dat in grote openheid hebben kunnen doen. Ik wil hier, als gedeputeerde, aangeven dat het college dankbaar is in de jaren dat wij daarmee bezig zijn geweest, voor de inzet van het team dat mij daarbij behulpzaam is geweest. De drie hoofdrolspelers zitten daar, maar er zit nog een hele rij anderen op de tribune die er ook dag en nacht inzet voor gepleegd hebben. De gedeputeerde, dus het college, is dankbaar voor hun inzet om tot dit document te komen.

De VOORZITTER: Dan zijn wij aan het eind gekomen van de tweede termijn. Wij sluiten de beraadslagingen. Ik stel voor dat wij om zes uur gaan dineren.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Een klein praktisch puntje. Wij krijgen altijd fraaie stemlijsten. Zou het mogelijk zijn dat wij de stemlijst voor dit onder- deel eerder krijgen dan pas aan het eind van de vergade- ring vanavond?

De VOORZITTER: Ik zal vragen u die lijst zo snel mogelijk te doen toekomen. Ik heb al gevraagd daarin de ver- strekkendheid aan te geven van sommige amendemen- ten en om die volgorde daarin te bepalen.

Statenvoorstel wijziging Landschapsverordening provincie Utrecht 2011 met het oog op bescher- ming van de duisternis en de verruiming van de vrijstelling voor rotondereclameborden en histori- sche vaartuigen.

De VOORZITTER: De heer Meijer heeft gevraagd kort het woord te mogen voeren.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Een paar vragen over de borden.

1. De vraag is wie de oude maat heeft bedacht en waarom het een idee is geweest dat de bedrijven in de rij zouden staan om het onderhoud van het mid- denplein van een rotonde te doen.
 2. Wie kan garanderen dat de grotere maat van die rotondeborden wel interesse van bedrijven opwekt, zodat zij het onderhoud willen doen? Welk onder- zoek is hiervoor gedaan?
 3. Welk formaat van bord kunnen wij over een half jaar na de volgende evaluatie tegemoet zien als voorstel?
 4. Met steeds grotere reclameborden op de rotonde wordt de overzichtelijkheid en het zicht op normale verkeersborden vertroebeld. Welk onderzoek is hiervoor geweest, welke resultaten zijn er en, met name, welke effecten op de verkeersveiligheid?
- Tot slot. Ook rotondes in gemeenten zouden onder dit provinciaal beleid en controle gaan vallen. Hoeveel animo is hiervoor in de gemeenten. Botst dit reclamebeleid niet met gemeentelijk reclamebeleid in de APV's enzovoort. Het feit dat dit nu een bespreekonderwerp is geworden, betekent ook, neem ik aan, dat wij kunnen stemmen over het voorstel. Afhankelijk van de beantwoording zullen wij dat doen.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik had gehoopt even adem te mogen halen. Dat zit er nog niet in.

1. Wie heeft de oude maat bedacht? Er is intensief gesproken met allerlei mensen, zowel binnen deze organisatie als daarbuiten. Er is nadrukkelijk geke- ken naar het landschapsbelang. De interesse van bedrijven bleek uit succesvolle rotondeprojecten in diverse gemeenten in het land. Rotondes zijn als locaties aantrekkelijk, omdat er veel verkeer langs komt. Dat lijkt mij een evident antwoord. De grote maat, de oude maat, is dus vanuit dit huis intensief besproken met allerlei organisaties.
2. Wie kan garanderen dat de grotere maat wel inte- resse van bedrijven opwekt, zodat zij het onderhoud willen doen? Welk onderzoek is hiervoor gedaan? De concessiehouder heeft na het opnemen van de vrij- stelling voor lokale borden op rotondes gesprekken gevoerd met bedrijven die geïnteresseerd zijn in het plaatsen van deze borden. Uit deze gesprekken is gebleken dat deze bedrijven wel willen, maar dat zij de borden iets te klein vinden. Om die reden zijn zij afgehaakt. De ervaring met andere projecten leert dat wat grotere borden wel goed te exploiteren zijn. Er zijn nu al veel aanmeldingen van bedrijven binnen.
3. Welk formaat van bord kunnen wij over een half jaar

na de volgende evaluatie tegemoet zien als voorstel? Met andere woorden: wordt het niet allemaal steeds erger? Nee, er zijn geen plannen voor verdere verruiming.

4. Met steeds grotere reclameborden op de rotonde, wordt de overzichtelijkheid en het zicht op normale verkeersborden vertroebeld. Welk onderzoek is hiervoor geweest, welke resultaten zijn er en, met name, welke effecten op de verkeersveiligheid? Ik heb hier lang over na moeten denken. De heer Meijer rijdt ook wel eens langs de A1, denk ik. Hij woont in Amersfoort. Ik woon in de buurgemeente en als ik collega Van Lunteren thuis heb afgeleverd – wij poolen nog wel eens – en ik rijd over de A1 terug naar huis, dan treft mij bij Amersfoort langs de A1 een enorm reclamebord met daarop reclame voor – ik zal het niet zeggen – Sloggy. Ik weet niet wat Sloggy is, maar mevrouw Broere zegt dat zij weet wat het is. Het is een joekel van een bord. De vraag is of dat soort grote borden voor Sloggy langs de A1 gevoelig zijn voor de verkeersveiligheid. Ik kan mij voorstellen dat je enorm afgeleid wordt in de auto als je daarnaar zou kijken. In alle eerlijkheid, zo is mijn indruk, denk ik niet dat de kleine bordjes op de rotondes – "Aangelegd door hoveniersbedrijf X" – echt leiden tot verkeersonveilige situaties. Tot zover het vrolijke deel van het antwoord. Wij hebben uiteraard ook met de respectievelijke afdelingen in de provinciale organisatie expliciet over het verkeersveiligheidsaspect gesproken. De afdelingen GIS, Wegen en Mobiliteit hebben alledrie gezegd dat deze grotere borden geen enkele risico's wat betreft de verkeersveiligheid opleveren.
5. Ook rotondes in gemeenten zouden onder dit provinciaal beleid en controle gaan vallen. Hoeveel animo is hiervoor in de gemeenten? Botst dit reclamebeleid niet met gemeentelijk reclamebeleid? De gemeenten vielen al onder het provinciale beleid. Dat is niet veranderd. Als er wordt ingestemd met de voorgestelde wijziging, krijgen de gemeenten de mogelijkheid deze iets grotere borden te plaatsen. Er is bij gemeenten veel interesse, want ook gemeenten willen graag besparen op hun groenonderhoud. Het beleid van de provincie, neergelegd in onze landschapsverordening, botst niet met gemeentelijk beleid, omdat onze landschapsverordening een eigen toetsingskader heeft – dat is heel technisch – en losstaat van gemeentelijke beleidskaders.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording. De beantwoording van de gedeputeerde is buitengewoon geestig en onderhoudend, edoch niet toereikend. Wat betreft de informatie die de gedeputeerde verstrekt over de elementen van de maten – hij heeft er in ruime kring ambtelijk over gesproken – denk ik dat het goed zou zijn dat die discussie in wat bredere kring zou zijn gevoerd. Ik denk ook dat het goed is dat dit onderwerp in het vervolg mede in MME wordt geagendeerd, omdat er een duidelijke relatie is met de provinciale wegen, die daar soms vanuit een andere invalshoek worden benaderd. Ik begrijp dat de gedeputeerde zeer geïmponeerd is door het Sloggy-bord bij Amersfoort, maar ik zou er toch op willen wijzen dat verkeersveiligheid op een provinciale weg iets heel anders is dan verkeersveiligheid op een rijksweg die breed en groot is. Bij rotondes in provinciale wegen is de overzichtelijkheid vaak aanzienlijk geringer en is het versturende effect van deze borden aanzienlijk omvangrijker. In die zin hecht ik eraan dat de fractie van de SP haar steun aan de wijziging van de landschapsverordening zal onthouden en van harte de aanbeveling doet om agendering van een dergelijk onderwerp in het vervolg ook in de commissie MME te doen plaatsvinden.

De VOORZITTER: Daarmee hebben wij dit agendapunt afgehandeld.

Statenvoorstel Wijziging Waterverordening Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht.

De VOORZITTER: Dit onderwerp had een ster en houdt een ster.

Statenvoorstel ambitieniveau onderhoud verhardingen provinciale wegen

De VOORZITTER: Dit onderwerp had een ster en houdt een ster.

Statenvoorstel Middellange termijnoplossing voor de Rijnbrug.

De VOORZITTER: Dit onderwerp had een ster en houdt een ster.

Statenvoorstel overgang Utrechtse BRZO-taken naar nieuwe Regionale Uitvoeringsdienst Noordzeekanaalgebied.

De VOORZITTER: Dit onderwerp had een ster en houdt een ster.
Ik schors de vergadering.

Schorsing van 17.55 uur tot 19.04 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.
In antwoord op de vraag van de heer Nugteren: de stemlijst is bijna klaar. Er zijn nog twee wijzigingen ingebracht: een van de heer Van Wikselaar en een van de heer De Kruijff. De wijziging van de heer Van Wikselaar heeft gevolgen voor de stemlijst.
Mijn vraag is of er nog andere moties en amendementen worden gewijzigd? Anders heeft u straks een stemlijst die niet klopt.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben nog een tekst, waar wij nog wat aan moeten schroeven. Het blijft wel staan onder dezelfde titel.

De VOORZITTER: OK. Dan kan dat nog. Dan wordt het gewoon iets wat wij met de hand nog even zullen wijzigen.

Statenvoorstel Wet Arhi procedure samenvoeging provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht.

De heer TUIJNMAN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De afgelopen tijd viel geregeld de naam Thorbecke. Er werd gezegd: "Het Huis van Thorbecke moet verbouwd worden". Men sprak over de grootste bestuurlijke wijziging sinds Thorbecke. Als ik aan die mensen vroeg wat Thorbecke nu precies had veranderd, dan kreeg ik het antwoord dat hij de bedenker was van ons staatsbestel dat na 165 jaar nog steeds bestaat. Als iets al 165 jaar bestaat, moet er wel een heel goed plan liggen om dat huis te verbouwen.

Ik heb direct de zevendelige briefwisseling van Johan Rudolf Thorbecke gekocht; zo'n 5000 pagina's. Zeven kloelke delen. Dit was nog maar een selectie. Wat kon die man schrijven en wat een productiviteit legde hij aan de dag. Ik moest gelijk denken aan de brief van onze minister van 14 december en ik begon te rekenen hoe lang het zou duren voor onze minister in dit tempo ook een zevendelige briefwisseling bij elkaar had geschreven.

Vandaag moeten wij een standpunt over de brief van de minister aan het college meegeven. Een brief, waarin de minister ingaat op de procedure van de samenvoeging.

Ook noemt de minister een aantal argumenten, waaruit zou blijken dat een opschaling noodzakelijk is. De minister spreekt over opschaling, maar wij weten allemaal dat hij het over opheffing van de provincie Utrecht heeft. Ik wil eerst ingaan op de procedure. De VVD maakt zich zorgen over de wijze waarop de minister deze heeft vastgesteld. Het lijkt erop of de minister haast heeft; een haast die bij een project van deze omvang onverstandig is. Het is voor de VVD volstrekt onduidelijk waar die haast vandaan komt.

Door de gedachte van de minister "Niet geschoten, altijd mis", worden wij nu geconfronteerd met een te strak tijdschema. Kunnen wij in deze fase invloed uitoefenen? Staat de minister open voor een dialoog? Als de minister aangeeft een dialoog met de betrokkenen te willen, waarom ontvouwt hij dan een schema, waarin de uitkomst al lijkt vast te staan? Geeft een consultatieronde tot en met 28 februari wel voldoende tijd om de belanghebbenden te horen? Waarom is de consultatiefase verkort naar twee maanden?

Verder vindt de VVD dat de procedure omgedraaid zou moeten worden. Om te komen tot een bestuurlijke visie, dus niet zoals de minister het doet met een conclusie, ga je eerst kijken wat het probleem is. Vervolgens kijk je wat de oorzaak van het probleem is en daarna ga je het probleem oplossen. Dat alles leg je neer in een bestuurlijke visie. In het huidige plan van de minister is dat niet het geval. Ook heeft de Eerste Kamer middels een motie de minister al opgeroepen met een bestuurlijke visie te komen.

Ik kom weer terug op de verbouwing van het Huis van Thorbecke. Ik moet dan denken aan die klusprogramma's op televisie. Een man begint optimistisch met een reusachtige verbouwing, maar al snel gaat het volkomen mis. Zijn planning loopt uit, het geld raakt op en hij krijgt ruzie met zijn vrouw. Na een paar aangrijpende scènes, waarin je ziet dat de kinderen in het fietsenschuurtje slapen, de vrouw op eengascomfoortje moet koken en het hele gezin al maanden bij de burens doucht, regelt het programma een bouwbedrijf. Dat bedrijf herstelt in no time de ravage en de klussende man komt aan het einde van het programma tot het inzicht dat hij niet slim was en dat hij nooit meer zoiets moet doen zonder de toestemming van zijn vrouw. Eind goed al goed. Ik vrees alleen dat het met de voorgenomen bestuurlijke herindelings niet zo goed afloopt als in het televisieprogramma.

De heer DE KRUIJFF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik was

bijna tot tranen geroerd. Voor alle duidelijkheid: de heer Tuijnman heeft toch wel meegekregen dat die discussie al een jaar of 50, 60 speelt en dat er in die tijd vele tientallen, zo niet honderden rapporten zijn verschenen? Het is dus wat verkeerd geformuleerd als de heer Tuijnman zegt dat er niks is, waarop je kun terugvallen bij zo'n verbouwing van het Huis van Thorbecke, al is dat natuurlijk niet helemaal aan de orde, want drie lagen blijven natuurlijk gewoon overeind.

De heer TUIJNMAN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Suggesteert de heer De Kruijf nu dat wij het al 50 jaar niet aandurven om tot deze stap over te gaan, omdat men eerder toch altijd dacht: "Laten wij het niet doen."? Wat betreft de drie lagen: daar kom ik zo op. Het is wel interessant dat de heer De Kruijf dat zegt, maar er valt natuurlijk een hoop op af te dingen als gezegd wordt dat er sprake is van drie lagen, terwijl er allerlei bestuurlijke hulpstructuren zijn, waarover de minister met geen woord rept. Ik vind het dus interessant dat de heer De Kruijf het tot drie lagen wil terugbrengen.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het punt was meer dat de heer Tuijnman suggereert dat de minister vanuit blanco situaties optrekt in de richting van een grootscheepse verbouwing van het Huis van Thorbecke. Noch het een is waar noch het ander. Er is heel veel achterliggend materiaal al beschikbaar. Bovendien, de hoofdstructuur van drie overheidslagen blijft gewoon overeind natuurlijk.

De heer TUIJNMAN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben blij dat de heer De Kruijf dit meldt, want uit de brief van de minister heb ik eigenlijk het tegendeel begrepen. Dus als hij daarop meer toelichting kan geven: heel graag.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Een vraag aan de heer De Kruijf. Hij heeft het over honderden rapporten. Dat lijkt mij wat overdreven. Gaan die rapporten niet telkens over opschaling in de Randstad en niet over een integrale visie op de herziening van bestuurlijk Nederland? Er zijn natuurlijk politieke partijen die er gedachten over hebben. Dat respecteer ik. Ik zie echter heel weinig integrale rapporten over een veel betere organisatie van bestuurlijk Nederland. Dat is een integrale visie, denk ik. Aan welk rapport refereert de heer De Kruijf dan?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het is absoluut waar dat er de laatste tien jaar heel veel

rapporten zijn verschenen over de Randstad, omdat de urgentie daar buitengewoon groot is. In de jaren daarvoor zijn er vele rapporten verschenen, waarbij ook wel degelijk de rest van Nederland betrokken werd. Er kwamen varianten met 25 landsdelen. Wij hebben zelfs de situatie gehad dat wij al of niet opgeheven konden worden. Er is dus wel degelijk de afgelopen jaren vele tientallen malen – laat ik het daarbij houden – nagedacht over de herstructurering van heel Nederland. Het is waar: de laatste jaren gaat het over de Randstad, omdat daar de urgentie buitengewoon groot is.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Suggesteert de heer De Kruijf 25 landsdelen? Begrijp ik dat?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De heer Buiting vroeg of er de afgelopen jaren sprake was geweest van een integrale visie. Die is meerdere malen aan bod geweest zelfs in allerlei varianten

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het is dus gewoon een keuze die goed onderbouwd is?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Zeker. Van de afgelopen tien jaar ligt er een overstelpende hoeveelheid materiaal, die aangeeft dat het in elk geval in de Randstad anders moet. Diezelfde hoeveelheid materiaal geeft ook aan dat het eigenlijk maar één richting op kan: opschaling.

De heer TUIJNMAN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik vervolg mijn verhaal. Ik was bezig met een verbouwing. Je zou kunnen zeggen dat de muren worden weggebroken. Dan moet er weliswaar een grote ruimte ontstaan, maar het blijkt bij nader inzien een enorme rommel te geven. Dan wordt er ook nog een draagmuur gesloopt en worden er stutten geplaatst, maar al snel blijkt de hele constructie dusdanige schade te hebben opgelopen. Dan wordt de verbouwing maar voor onbepaalde tijd stilgezet. En ja, de bewoners van het huis zijn er ook nog, maar daar hadden wij niet aan gedacht.

Voor de VVD zijn de argumenten van de minister absoluut onvoldoende. Er is sprake van een wezensvraag over het voortbestaan van onze provincie. Uit raadpleging van deskundigen – en zeker niet de minste figuren – door het college, komt het beeld naar voren dat de minister erg selectief is geweest in zijn argumentatie. Bij alle argumenten die volgens de minister pleiten voor opschaling, valt het nodige in te brengen, zowel de argumenten

die in zijn brief zijn neergelegd als bij de begrotingsbehandeling van Binnenlandse Zaken, eind december. De minister weet niet duidelijk te maken wat de voordelen zijn van bestuurlijke opschaling.

Ik zette zojuist de hoeveelheid brieven van Thorbecke af tegen één brief van de minister. Dat is natuurlijk een grapje, maar het geeft wel aan dat wij als Staten dringend behoefte hebben aan meer informatie. Al ruim anderhalve maand zitten wij te wachten op een betere onderbouwing. De plannen zijn nog niet duidelijk. Als de dialoofase vervolgens maar twee maanden duurt, dan wordt het voor ons als Staten erg moeilijk een afgewogen oordeel te vormen.

Voor wat betreft de argumenten die de minister in zijn brief noemt, nog het volgende. Laat ik voorop stellen dat de VVD voorstander is van minder bestuurlijke drukte. De VVD is voor een zo klein mogelijke, democratisch gelegitimeerde overheid. Bestuurlijke drukte ontstaat op dit moment niet door de drie bestuurslagen, dus niet door de centrale overheid, provincie en gemeente, maar door de vele samenwerkingsverbanden op vaak gemeentelijk niveau. Ik noem er een paar: WGR+-regio's, WGR-samenwerkingsverbanden, gedeconcentreerde rijksdiensten, adviesraden, veiligheidsregio's et cetera.

Om nog maar even met de metafoer van de verbouwing verder te gaan: zorg eerst dat je de ware schoonheid van het huis weer tevoorschijn haalt, herstel het gebouw in oude luister, door de schrootjesplafonds gedateerde aanbouwen en onpraktische systeemwandjes op te ruimen.

Juist de vele vormen van samenwerkingsverbanden zorgen voor grote bestuurlijke drukte. Ook valt er veel af te dingen op democratische legitimiteit. Gaat de minister ervoor zorgen dat deze drukte tot het verleden behoort met de plannen? Wij betwijfelen het. Zolang hier niets aan gedaan wordt, kunnen wij ons afvragen of de opheffing van de provincie wel een goed idee is. Het plan van de minister is echter omgekeerd: eerst opschalen en dan pas kijken naar de hulpstructuren.

Aan het begin van mijn betoog zei ik dat de huidige bestuurlijke inrichting al 165 jaar bestaat. Moeten wij het daarom in stand laten? Is traditie een argument? Ook dit is voor de VVD niet de reden om tegen bestuurlijke herindelings te zijn. Het is niet zo dat wij in een rijksmonument wonen en dat er geen spijker in de muur mag worden geslagen. Voor de VVD is het echter essentieel dat de nieuwe structuur wezenlijk bijdraagt aan het welzijn van de bewoners van de provincie en van Nederland.

Zou een opschaling bijdragen aan een beter economisch klimaat? Ook dit argument wordt door de minister op geen enkele wijze hard gemaakt.

Ik vind het bovendien een wonderlijke redenering dat lijnen op de kaart de economie zouden bepalen. Als een economie zich zou houden aan stippellijntjes, dan zou Nederland nooit de vijftiende plek ter wereld qua grootte van economie hebben. Als de minister dit echt denkt, wat is dan de volgende stap? Stelt hij dan dat wij beter af zijn als Duitse deelstaat? Dat zei zijn partijgenoot Thijs Wöltgens in 1996 al een keer.

Het is volstrekt onduidelijk of opschaling bijdraagt aan lagere kosten voor de overheid. Zelfs als er een besparing wordt ingeboekt, dan is de vraag of die niet boekhoudkundig eenmalig is. De kosten van integratie lopen bovendien altijd hoger op dan verwacht. Besparingen worden alleen bereikt als je met dingen stopt, bijvoorbeeld met die samenwerkingsverbanden. Je zou natuurlijk ook kunnen besparen door de taken van de grensoverschrijdende hulpstructuren onder te brengen bij de provincie.

Ook vindt de VVD het in deze tijd niet goed dat wij als overheid vooral bezig zijn met onszelf. Alle aandacht richt zich weer op de eigen organisatie. Wij hebben wel wat beters te doen.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Als ik het verhaal van de heer Tuijnman zo hoor, dan lijkt het alsof hij zegt: een effectievere, efficiëntere, goedkopere overheid krijg je vooral door die tussenverbanden weg te snijden. Een fusie betekent helemaal niet dat je ook bezuinigingen kunt inboeken. Hoe komt hij daar eigenlijk aan? Waar haalt hij die informatie vandaan? Waarop baseert hij dat?

De heer TUIJNMAN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat is mijn gezond verstand. Ik kan het ongetwijfeld ook met rapporten onderbouwen. Bij elke schaalvergroting zie je dat de hemel wordt beloofd en dat er uiteindelijk heel weinig van overblijft. Wat betreft die bestuurlijke structuren, vindt de VVD dat echt een wildgroei. Het ontbreekt totaal in het plan van de minister om daar ook naar te kijken.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik constateer dat op basis van onderbuikgevoelens deze uitspraken door de heer Tuijnman zijn gedaan.

De heer TUIJNMAN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Die

opmerking laat ik aan mevrouw Versteeg.
Tot slot. Ik kom nog een keer terug op de verbouwing. Moeten wij als bewoners van het huis wel willen dat er zo'n grote verbouwing plaatsvindt? Het plan van de minister is niet zomaar een verbouwing. Waar wij nu nog een bescheiden eigen kamer hebben, moeten wij straks nog maar zien of wij een plekje op de gemeenschappelijke slaapzaal hebben. Een slaapzaal, waar bovendien de kans groot is, dat grote broer met overgewicht ons uit het stapelbed gaat duwen.

De fractie van de VVD stemt in met het statenvoorstel, waarin het college de volledige ruimte moet krijgen binnen de Arhi-procedure de belangen van de provincie te behartigen. Morgen komt de minister zelf voor een consultatiegesprek naar Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten en hopelijk vindt deze vergadering in goede sfeer plaats en kunnen wij onze zorgen uitspreken. De fractie van de VVD hoopt echt dat de minister inziet dat zijn plannen teveel vragen oproepen, dat de minister openstaat voor argumenten en dat hij bereid is te luisteren.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik kom nog even terug op een toezegging van de heer Tuijnman. Hij zou mij nog uitleggen hoe door deze plannen het Huis van Thorbecke, de drie lagen rijksoverheid, middenbestuur en gemeenten, op de schop zou gaan.

De heer TUIJNMAN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik begriep de vraag niet.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De heer Tuijnman begon zijn verhaal met het op de schop nemen van het Huis van Thorbecke door deze plannen. Ik betwijfel dat; de drie lagen blijven gewoon in stand. Hij zou mij nog uitleggen hoe dat toch het geval was.

De heer TUIJNMAN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind het nogal een wezenlijke verandering dat er één provincie wordt gevormd van drie provincies. Dat vind ik wel een wezenlijk bestuurlijke wijziging. Ik weet niet hoe de heer De Kruijf dat ziet.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp dat de kern van het Huis van Thorbecke zit in het aantal provincies. Ik denk daar toch wat anders over. Wij hebben bijvoorbeeld ook een keer Flevoland erbij gekregen. Dat werd ook niet echt gezien als een enorme verbouwing van het Huis van Thorbecke. Nu gaan er misschien twee provincies af. Wie zal het zeggen? Dat lijkt

mij ook niet echt een verbouwing. De heer Tuijnman ziet dat wel zo, begrijp ik.

De heer TUIJNMAN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik zie niet in, met de plannen van de minister die er nu liggen, dat er minder bestuurlijke drukte zal ontstaan. Dat probeer ik in mijn betoog duidelijk te maken. Wij moeten eerst maar eens naar andere dingen kijken, voordat wij aan een grote verbouwing beginnen.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! "Bestuurlijke obesitas": het zijn niet mijn woorden – ik zou niet durven -, maar zo omschreef Mark Rutte, ons aller Mark Rutte, de bestuurlijke situatie in de Randstad. Hij gaf daarmee aan dat de overheidslagen zich veel te veel met van alles bemoeiden en dat het aantal besturen en volksvertegenwoordigers drastisch moest worden ingekrompen en dat het provinciaal bestuur in de Randstad moest worden opgeschaald. Hoe anders is helaas nu de situatie in de Randstad. De Raad voor het Openbaar Bestuur beschrijft dat bij sommige onderwerpen wel zeven bestuurslagen betrokken zijn. Ik moest even nadenken of wij er wel zoveel hadden. Nu, het is mogelijk. Er waren wel zeven bestuurslagen bij dat ene onderwerp betrokken en bij andere onderwerpen zijn ze ook veel te veel betrokken. Dat leidt tot een enorme bestuurlijke drukte en stroperigheid, waarbij het volstrekt onduidelijk is wie waarover gaat. Dat leidt tot bestuurlijke hinderkracht in plaats van dat het leidt tot oplossingsgerichte doorzettingsmacht.

Uit allerlei rapporten van de afgelopen jaren – zeg ik tegen de heer Buiting: het manifest van de Holland Acht, het rapport van de commissie Kok, OESO-rapportages – blijkt dat de bestuurlijke wildgroei in de Randstad leidt tot een achterblijvende ontwikkeling in een potentieel heel sterke regio. De PvdA in de provincie Utrecht vindt dat het daarom hoog tijd wordt om nu eindelijk eens de daad bij al die onderzoeken te voegen en een eind te maken aan de ineffectieve stroperige bestuurscultuur en aan democratisch te controleren bestuurslagen doorzettingsmacht te geven op het niveau waarop de problemen zich voordoen. Daarbij beseffen wij heel goed dat met een opschaling niet ineens alle problemen opgelost zullen zijn. Wij denken wel dat de positieve gevolgen van die opschaling zodanig groot zijn, dat wij overtuigd voorstander kunnen zijn van de fusie tussen Flevoland, Utrecht en Noord-Holland.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het is wel bijzonder om de PvdA te horen spreken

over "ons aller Mark Rutte". Ik zeg hem dat niet na.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een groot hart.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Dat is zeer te prijzen.

De heer De Kruijf noemde een paar rapporten: van de commissie Kok, van de OESO, van de Holland Acht. Hij doet het voorkomen alsof daaruit een eenduidige conclusie getrokken kan worden. Wat zou die conclusie zijn volgens de heer De Kruijf?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Die conclusie zal zijn – die conclusie is, als je de rapporten leest – dat er een veelheid aan besturen is en te veel aan bestuurders, die allemaal op hun eigen terrein kunnen meepraten in ons poldermodel. Dat leidt er vervolgens toe dat men heel erg bezig is met elkaar en met zichzelf. Dat leidt ertoe dat grote problemen niet aangepakt worden, maar blijven hangen in de stroperigheid van dat soort overleggen. Zo staat het ongeveer in de rapporten. Er wordt nog aan toegevoegd dat het voor een deel te maken heeft met het feit dat bestuurders heel erg naar zichzelf kijken.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Dat vind ik een heel aardige samenvatting. Zeg maar: een goede publieksversie. Echter, hoe brengt de heer De Kruijf dat dan in verband met de oplossing die nu gekozen wordt, namelijk om niks op te heffen of te schrappen, maar om dingen bij elkaar te vegen en vervolgens een heel groot gedrocht te organiseren dat je dan ook een provincie noemt. Aan het eind van het liedje is dat dan minder stroperig. Hoe zit dat? Dat moet de heer De Kruijf echt uitleggen, want dat snap ik niet.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wij wachten uiteraard het wetsvoorstel af, want dat zal op grond van allerlei hoorzittingen enzovoort, ongetwijfeld nog nadere invullingen geven. De grote lijn is echter dat met het opheffen van twee van de drie provinciebesturen je in staat zult zijn om als één provinciebestuur te gaan over datgene waar de problemen liggen, zoals het openbaar vervoer. Als dat gebeurt in combinatie met het wegstrepen van op zijn minst een aantal tussenstructuren – WGR+ bijvoorbeeld – ben je in staat om de problemen op te lossen in plaats van te blijven hangen in dat onderlinge overleg.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De heer De Kruijf spreekt over het opheffen van twee van de drie provincies. Welke twee provincies worden opgeheven?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Er blijft er in elk geval één over. Fijn dat de heer Buiting dat vraagt, dan kan ik dat nog even uitleggen. In de plannen van de minister, is het de bedoeling dat van de drie provincies er slechts één overblijft. Als dat gebeurt in combinatie met het opheffen van een aantal tussenstructuren, bijvoorbeeld die WGR+-besturen, dan helpt dat in elk geval al een heleboel om te komen tot een effectiever en meer oplossingsgericht provinciaal bestuur.

Wat ik al zei, op grond van dat soort overwegingen, kunnen wij in elk geval de voordelen ervan zien, al lost het niet alles op, en voorstander zijn van de fusie tussen Flevoland, Utrecht en Noord-Holland.

Dan ga ik nog even kort in op de notitie van het college. Het college maakt zich zorgen over de korte consultatiefase. De PvdA voelt dat bezwaar niet. Alles bij elkaar is er ruim vijf maanden de tijd om inbreng te hebben en om die inbreng ook nog door te spelen aan de Eerste en de Tweede Kamer. Gezien de grootte van het onderzoek- ik wijs er nog maar een keer op – van de afgelopen jaren en de talrijke discussies daarover, kunnen wij ons werkelijk niet voorstellen dat die tijd onvoldoende zal zijn om duidelijk te maken wat wij en wat anderen ervan vinden.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! In haar verkiezingsprogramma beschrijft de PvdA eigenlijk wat er nu ongeveer voorligt. De PvdA wil de samenvoeging van deze drie provincies. De heer De Kruijf zegt dat vijf maanden eigenlijk genoeg is, maar het college zegt graag varianten te kunnen aanbieden en te kunnen ontwikkelen. Als de heer De Kruijf precies wil wat de minister voorstelt, wat misschien niet zo gek is gezien de politieke kleur van de heer De Kruijf, dan kan ik mij voorstellen dat hij zegt: leg het maar neer en dan kan men vinden wat men ervan vindt. Er zijn echter meer partijen en meer meningen denkbaar. Daar mag je toch ook tijd voor uittrekken? Dat is democratie.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wat ik zei, is dat ik mij niet kan voorstellen – en zo te horen klopt dat aardig met wat mevrouw Mineur zegt – dat vijf maanden – twee maanden in combinatie met drie maanden – voor mevrouw Mineur onvoldoende tijd zou zijn om aan te geven wat zij vindt van die fusie. Als dat voor mevrouw Mineur geldt, dan zal dat gelden voor iedereen hier en voor heel veel mensen die daarin geïnteresseerd zijn.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat er niet om wat ik vind. Ik wil best vertellen wat ik ervan vind.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Mineur weet dat toch wel?

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dat zou zomaar kunnen, maar het gaat erom varianten te verzinnen die je vervolgens kunt onderbouwen en waarvoor je een stateninformatieavond en een hoorzitting organiseert. Daarin laat je experts aan het woord die meer weten over bijvoorbeeld het effect van zo'n samenvoeging. In Groningen hebben wij een paar economen die dat helemaal hebben uitgezocht. Dat soort mensen zou ik graag willen horen. Om dat in twee maanden even voor elkaar te timmeren? Ik geef het u te doen.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Die twee maanden nu zijn bedoeld om het gevoel van de regio aan te horen. Nogmaals, ik kan mij werkelijk niet voorstellen dat wij er niet in slagen in twee maanden gewoon aan te geven wat wij ervan vinden. Vervolgens komt hier dan een voorstel en dat zal dan ongetwijfeld daarna nog besproken worden. Ik weet niet wat er in staat. Daarvan kan ik niet zoveel zeggen. Op de alternatieven kom ik zo nog even terug.

Wat ons betreft is vijf maanden echt meer dan voldoende om aan te geven wat wij ervan vinden, zowel in de open fase die wij nu ingaan, als in de wat meer gesloten fase, die komt nadat de minister met zijn voorstel is gekomen. Wat betreft de band van de burgers de volgende opmerkingen. Vanuit de notitie van het college denkt de PvdA dat de burgers absoluut een binding hebben met hun buurt, met hun gemeente, met hun regio en misschien zelfs wel met het gebied dat nu provincie Utrecht heet. Men voelt zich ongetwijfeld inwoner van het Soesterkwartier van Amersfoort, men voelt zich Amsterdammer, enzovoort. Dat is waardevol en dat moet zo blijven. Gelukkig verandert daaraan helemaal niks als de provinciebesturen gaan fuseren. Wat wel verandert, is dat wij een efficiënter provinciebestuur krijgen dat echt iets kan betekenen voor de burgers. En daar hebben de burgers wat aan.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het is een goed gebruik elkaar de maat te nemen met het verkiezingsprogramma in de hand. Ik wil daar ook een begin mee maken. Ik heb het verkiezingsprogramma van de PvdA erbij genomen. Hoofdstuk 1, Inleiding: "Volgens

de PvdA is het hoofddoel" – de rest is secundair en ondergeschikt – "van het provinciale beleid het behoud en de versterking van de identiteit van de provincie Utrecht." De heer De Kruijf staat hier te pleiten om de provincie op te heffen.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat de heer Dercksen het zo moet lezen, dat het gaat om de identiteit, het behoud van de identiteit, waarbij ik heb gesteld dat wij dat moeten zien te bewaren. Het gaat ons vooral om de streek waarin je woont. De bedoeling is helder. Wij willen ons kunnen blijven identificeren met de streek, met de buurt, met de wijk, waarin wij wonen en misschien zelfs wel met het gebied dat nu provincie Utrecht heet.

De heer TUIJNMAN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Als ik de heer De Kruijf zie, dan straalt er een serene rust van hem af. Alle tegenargumenten vallen van hem af. Wat is nu de moeite om te zeggen dat de termijn wat langer moet? Als wij nu eens in het veld gaan luisteren om te horen bij de gemeenten en het maatschappelijk middenveld wat zij ervan vinden? Volgens de heer De Kruijf is er tijd genoeg en is twee maanden fantastisch. Wat de heer De Kruijf echter vindt, hoeven anderen toch niet te vinden?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Misschien mag ik even de heer Krol citeren, toen hij hier vanmiddag in het kader van de windmolendiscussie zei: "Omdat ik weet dat u tegen bent, snap ik best uw argumenten." Ik snap dan ook best uw zoektocht naar extra tijd. Ik snap dat best. Dat is precies de reden dat ik er tegen ben. Dat leidt tot onnodige vertraging, omdat wij meer dan voldoende informatie hebben om een keuze te kunnen maken en ook omdat dat helaas leidt tot misschien opschuiven en misschien tot afstel van de hoogst noodzakelijke fusie van deze drie provincies.

Wat ik al zei: wij moeten ons kunnen identificeren met de wijk, enzovoort, maar daar verandert in de plannen helemaal niks aan. Daar zijn wij blij mee en wat wij ervoor terugkrijgen, is vooral een heel sterk provinciebestuur, een heel sterk middenbestuur dat in staat is om problemen van burgers op te lossen.

Nog even kort iets over de randvoorwaarden die in de notitie van het college zijn genoemd. Als het gaat om een integrale visie, zoals hier al een paar keer is genoemd: daar zijn wij helemaal niet tegen. Het zou heel handig zijn als je nog een keer goed de samenhang tussen allerlei grotere bestuurlijke operaties op papier zet.

Dat is handig in de discussie. Voor de afweging hebben wij als PvdA het niet echt nodig, maar het is handig voor het gesprek met het college en misschien ook wel met de mensen in de provincie. Het is toegezegd en wij gaan ervan uit dat die integrale visie de komende maand, anderhalve maand komt. Wij zullen dan zien, denk ik, dat tegenstanders nog steeds tegen zijn en dat voorstanders nog steeds voor zijn. Het zal niet helpen, maar het is wel makkelijk in de discussie.

Wat betreft het terugbrengen van die bestuurlijke tussenlagen: daarmee kunnen wij het op zich eens zijn, zeker als het gaat om zo'n WGR+. Tegelijkertijd waarschuwen wij dat er geen nieuwe zouden mogen komen. Dat lijkt ons niet reëel en ook volstrekt onwerkbaar. Ik denk alleen al bijvoorbeeld aan de jeugdzorg die naar gemeenten gaat. Als gemeenten dan niet in staat gesteld zouden worden om toch zekere samenwerkingsverbanden te organiseren, dan voorzie ik grote rampen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De heer De Kruijf stelt voor dat er dan geen nieuwe structuren bij zouden moeten komen.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat stel ik niet voor, hoor.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! U stelt als voorwaarde dat er niet opeens andere structuren worden gevormd voor die WGR+.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Nee, dat zeg ik niet. Ik kan mij heel goed voorstellen dat wij het aantal bestuurlijke tussenlagen terugbrengen. Ik waarschuw echter wel voor de opmerkingen in de notitie van het college dat er geen nieuwe zouden mogen komen. Daarin ben ik heel voorzichtig, want er zijn absoluut omstandigheden waarbij dat toch erg handig is.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat is mooi, maar hoe verklaart de heer De Kruijf dan dat in Amsterdam, waar de stadsdeelraden zullen moeten worden opgeheven, de stad Amsterdam met de partij van de heer De Kruijf voorop, de stadsdeelraden wil vervangen door bestuurscommissies? Hoe beoordeelt hij dat? Zegt hij dan morgen tegen de minister: zorg nu dat die nieuwe bestuurscommissies – een nieuwe laag, een ander laag, andere naam – ook niet doorgaan?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wat ik

zie, is dat er in Amsterdam een heftige discussie gaande is, ook binnen mijn partij, over hoe het eruit moet zien tussen, nu nog, de deelraden en de centrale raad. Wat er uitkomt, weet ik niet. Ik ga er niet over. Ik vind het in elk geval belangrijk dat het aantal bestuurslagen teruggebracht wordt. Ik denk dat dit voorstel van de heer Plasterk daaraan in belangrijke mate bijdraagt.

Over het onderzoek naar de alternatieven, de varianten, het volgende. Wij hebben daar geen behoefte aan. Ik ben daar heel eerlijk in. Ik heb er al iets over gezegd. Natuurlijk zullen er de komende jaren en gaandeweg de processen tot en met 2025 varianten ontstaan, die beter inspelen op de situatie die dan verandering behoeft. Dat zal met name in andere delen van het land zijn, want in Utrecht is de situatie uit en te na bestudeerd. Er liggen tal van rapporten, waardoor hier volstrekt helder is wat op dit moment de beste aanpak is om te komen tot vermindering van die bestuurlijke drukte. Als het gaat om een sterke provincie met alle bevoegdheden op kerntaken, vinden ook wij dat de nieuwe provincie slagvaardig moet kunnen opereren. De bevoegdheden moeten er naar zijn en het Rijk moet leren zich in te houden en zich niet overal mee willen bemoeien.

Als het gaat om het brede draagvlak in het gebied: wij zijn er heel groot voorstander van dat mensen inbreng kunnen hebben. Die mogelijkheden geeft de minister ook, naar onze opvatting, en in ruime mate, zelfs ruimer dan in de Arhi-procedure wordt voorgeschreven. Ook burgers krijgen bij hem bijvoorbeeld de kans in contact met hem te komen en daarin een mening te uiten.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij is er welgeteld één inspraakavond gepland in dit huis voor de burgers. Noemt de heer De Kruijf dat 'in ruime mate consulteren van de burger'?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! In combinatie met andere mogelijkheden. Zeker.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Welke andere mogelijkheden heeft de heer De Kruijf nog meer gezien?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De minister komt morgenavond hier om te beginnen. Hij heeft daarvoor met het college gesproken. Hij gaat ook nog naar de andere provincies.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik had

het over de burgers en niet over ons politieke gezelschapsspel hier. Ik heb het over de burger en de burger wordt eind februari één keer geconsulteerd in deze zaal. Ik denk niet dat er 1,5 miljoen mensen in passen.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Nee.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De heer De Kruijf vindt het dus een ruime mogelijkheid voor burgers om te mogen inspreken?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat het overgrote deel van de burgers ook helemaal niet die ambitie heeft om daarop in te spreken. Dat is mijn onderbuikgevoel, zeg ik tegen de heer Tuijnman. Het is in elk geval meer dan in de wet staat voorgescreven en het is ook meer dan wij als provincie bij een aantal herindelingen van gemeenten hebben gedaan. Dat vind ik op zich wel zeer te waarderen.

"Voor onze medewerking is noodzakelijk dat aan deze randvoorwaarden wordt voldaan": ik hoor graag nog even wat daarmee bedoeld wordt. Betekent het dat die randvoorwaarden echt randvoorwaarden zijn voor medewerking vanuit deze kant?

Ter afronding. De minister heeft wat betreft fuserende gemeenten aangegeven dat hij bereid is het Gemeentefonds zo aan te passen dat negatieve prikkels verdwijnen en positieve prikkels ontstaan. Ik kan mij voorstellen dat de minister ook voor fuserende provincies bereid is iets te doen in die zin. Misschien kunnen wij hem morgenavond meegeven of hij ook bereid is om te kijken naar het Provinciefonds, waardoor er ook voor ons een positieve financiële prikkel ontstaat.

De heer TUIJNMAN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De heer De Kruijf weet kennelijk meer dan wij, waardoor hij dit kan voorstellen. Weet hij meer? Krijgen wij meer geld?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb dat gelezen in Binnenlands Bestuur. Dat had de heer Tuijnman ook kunnen weten. Voor gemeenten die willen fuseren wil de minister de negatieve financiële prikkels die er enigszins in zitten, weghalen en er positieve prikkels voor in de plaats stellen. Mijn vraag is of hij dat ook niet zou willen doen voor fuserende provincies. En wat hij er verder van vindt? "Ik heb geen idee", zeg ik tegen de heer Tuijnman. Het lijkt mij echter een redelijk verlangen en daarom wil ik het bij hem neerleggen.

De heer TUIJNMAN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Kan ik dat bij de onderbuikgevoelens van de heer De Kruijf scharen?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik weet niet hoeveel ruimte het inneemt en ik weet ook niet precies wat de heer Tuijnman bedoelt.

De heer TUIJNMAN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De heer De Kruijf zegt telkens: ik kan mij voorstellen, ik heb het gelezen, het zou ook voor de provincie kunnen gelden. Als de minister dat in zijn brief schrijft, dan kunnen wij er inderdaad over praten, maar niks van dat alles.

De heer De Kruijf zegt dat wij dat morgen maar moeten voorleggen. Dat is het enige wat wij kunnen doen op dit moment.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik lees wat de minister bereid te doen is voor gemeenten. Als dat wordt getransporteerd naar de provincies, dan lijkt het mij heel goed dat wij de redelijkheid voor provincies op dat punt ook bij de minister neerleggen. Wat ik daarvan weet, is niet meer dan dit.

Samenvattend: de fractie van de PvdA kan met sommige randvoorwaarden instemmen; ik heb ze genoemd. Met andere randvoorwaarden kan de fractie van de PvdA niet instemmen. Zij kan zeker niet instemmen met de notitie als geheel. Daarin ontbreekt naar onze mening het gevoel van urgentie en de bereidheid om nu door te pakken om de problemen die uit al die onderzoeken van de laatste jaren zijn gebleken, op te lossen. De fractie van de PvdA steunt dan ook niet het collegevoorstel om de notitie te hanteren als inbreng voor het gesprek met de minister. Wat ons betreft is het nu echt tijd om aan de slag te gaan en te doen wat Mark Rutte zo beeldend omschreef als het aanpakken van de bestuurlijke obesitas.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb even gewacht om te kijken of de heer De Kruijf misschien nog een financiële onderbouwing had. De minister heeft dat niet. Mag ik misschien even een simpele rekensom aan de heer De Kruijf voorleggen? Wij hebben in dit huis € 140 miljoen geïnvesteerd. De provincie Noord-Holland heeft in haar huisvesting € 112 miljoen geïnvesteerd. Dat is € 250 miljoen. De structurele bezuiniging die het Kabinet inschat, is € 75 miljoen. Dat bedrag zijn wij de komende decennia kwijt, alleen al aan het simpele gegeven dat wij kolossaal moeten afwaarderen op de

provinciehuizen die wij nu hebben. Zelfs als de bezuiniging gerealiseerd wordt, gaat die de komende tientallen jaren in stenen zitten. Dat is geen goed plan.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Ik ken de heer De Kruijf al een beetje langer en ik weet inmiddels wel dat hij er goed in is om problemen te schetsen die er niet zijn en van problemen die er zijn, te doen alsof ze er niet zijn. Ik wil toch aan de heer De Kruijf het volgende vragen. Hij schetst een beeld van de provincie en noemt daarbij woorden als stroperigheid. Misschien zijn het woorden van de heer Plasterk en herhaalt de heer De Kruijf die woorden. Hij zal zichzelf er echter wel in moeten vinden, anders zou hij die woorden niet herhalen, maar dan zou hij ze tegenspreken. Stroperigheid, niet slagvaardig, et cetera: in de beleving van de heer De Kruijf – dan heb ik het alleen maar over onze provincie, waarvan wij allemaal bestuurders zijn – deugt er niets van. De heer De Kruijf zit hier langer dan ik in het bestuur. Waarom heeft hij dan niets gedaan aan die punten – niet slagvaardig, stroperigheid – in de tijd dat hij in het bestuur zat? Nu noemt hij die punten op en daarom zegt hij dat hij het een goed plan vindt – dat hij zelf niet onderbouwt – van minister Plasterk om te gaan herindelen. Kan de heer De Kruijf mij en de Staten dat uitleggen?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik moet een heleboel uitleggen, geloof ik. Wat ik hier nu vertel over stroperigheid en het elkaar de vliegen afvangen en heel veel bezig zijn met het ordenen van de onderlinge communicatie, zeg ik maar even, zijn geen opmerkingen van mijzelf. Ik heb ze niet bedacht, ik lees ze voor. Ik lees ze in rapporten van de afgelopen jaren.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! De heer De Kruijf weerlegt het niet, dus is hij het ermee eens. Anders zegt hij wel: dit klopt niet. Hij zit hier toch ook al een aantal jaren in dit bestuur, dus heeft hij er zelf aan meegewerkt?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik lees het bijvoorbeeld in het manifest van de Holland Acht: vier eerbiedwaardige commissarissen van de Koningin en vier burgemeesters van grote steden. Zij geven in één A4-tje aan waarom het maar niet verder komt met deze regio, waarom wij achterblijven, terwijl wij in potentie zo ongelooflijk sterk zijn. Datzelfde vind ik terug in OESO-rapportages. Datzelfde vind ik terug bij de Raad voor het Openbaar Bestuur. Daar staat letterlijk in een van de

laatste rapporten van november 2011, in reactie op wat de heer Donner toen naar voren bracht: "Opschaling is absoluut noodzakelijk". Het zijn niet mijn woorden, maar ik herken ze wel en ik ben het er ook mee eens. Het zijn niet de woorden die ik zelf bedacht heb. Overigens hebben wij, zoals ook de heer Dercksen keurig zei, in ons verkiezingsprogramma ook bedacht dat het echt nodig zou zijn, om deze regio niet op achterstand te laten komen zo langzamerhand, om de boel op te schalen en af te stappen van die verspillende en onhandige bestuurscultuur die wij nu hebben.

De heer TUIJNMAN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik maak toch een beetje bezwaar tegen de selectieve argumentatie van de heer De Kruijf. Het manifest van de vier burgemeesters en de vier commissarissen was een heel duidelijke economische samenwerking. Aan het rapport van november vorig jaar zaten ook nog zeven voorwaarden vast. Die noemt de heer De Kruijf ook niet. Het ligt dus allemaal wel wat genuanceerder dan hij nu voorstelt.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dingen liggen altijd genuanceerder dan de heer Tuijnman of ik ons voorstellen. Dat is ook niet het punt. De vraag was: hoe komt u erbij om het zo te zeggen en, als u het bedenkt, doe er dan wat aan. Ik heb opnieuw uitgelegd dat ik dat niet zelf bedacht heb, maar dat ik terug kan vinden in een flink aantal rapporten dat die stroperigheid er wel degelijk is. Ook het niet kunnen gaan over de problemen op de schaal zoals die zich voordoen, heb ik uitgelegd. Dat is hetgeen ik nu even als antwoord aan mevrouw Hoek heb willen geven.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! De heer De Kruijf zegt dat Utrecht op achterstand komt te staan. Dat lijkt mij een wat wonderlijke constatering. Bovendien, als wij nu zouden fuseren met Flevoland en Noord-Holland, dan gaan wij enorm voor de troepen uit lopen. Dat is voor andere provincies, zo kun je je voorstellen, helemaal niet zo'n aangename situatie. Je moet dat op een breder niveau bekijken.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Een korte reactie. Voor de duidelijkheid: het gaat niet over Texel, het gaat niet over Renswoude, maar het gaat over de Randstad; het gebied Haarlem, Amsterdam, Almere, Utrecht, Hilversum. Als wij denken dat wij daar onaantastbaar zijn, omdat dat zo'n geweldig sterke regio is, dan vergissen wij ons daarin waarschijnlijk. Nogmaals, in de rapporten die ik noem – ik zie mensen schudden dat het

niet waar is, maar laten zij dan straks het tegengestelde laten horen – wordt aangegeven dat een van de problemen die wij krijgen in de sfeer van de economische ontwikkeling en in de sfeer van het achterblijven in de economische ontwikkeling, gelegen is in het feit dat wij bestuurlijk de boel niet daadkrachtig op orde hebben. Daar moeten wij wat aan doen.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Bij interruptie.

De VOORZITTER: Ik stel voor verder te gaan. De heer De Kruijf rondt af. Wij zijn al drie kwartier onderweg en wij hebben nog niet eens twee sprekers gehad.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Nog één opmerking. Het opmerkelijke is dat wij Kamers van Koophandel hebben in Nederland. De Kamer van Koophandel maakt elk kwartaal keurige rapportages over de voortgang van de economische ontwikkeling. Over het derde en vierde kwartaal van 2012 blijkt heel duidelijk dat deze regio op belangrijke indicatoren slechter scoort dan de rest van Nederland. Misschien is dat wel het eerste teken dat het echt mis gaat als wij niet nu ingrijpen.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Samenwerking: ja. Opschaling: een groot vraagteken. Dan heb ik niet direct nee gezegd, maar ik denk dat je dit soort heel ingrijpende veranderingen buitengewoon zorgvuldig moet bekijken.

Samenwerking: ja. Utrecht heeft natuurlijk een middenpositie in Nederland, werkt samen met Noord-Holland, met Zuid-Holland, met Gelderland in toenemende mate, en ook een enorm belangrijke economische partner, in toenemende mate, is Brabant.

Sinds het inrichten van het Huis van Thorbecke heeft er eigenlijk in Nederland al een opschaling plaatsgevonden. Een opschaling maal zes. In de tijd van Thorbecke had Nederland drie miljoen inwoners. Wij hebben nu bijna achttien miljoen inwoners. Dat is reeds een forse opschaling die heeft plaatsgehad. Waarom vertel ik dit nu? Omdat wij natuurlijk allemaal verhalen kunnen gaan vertellen over hoe groot de schaal is die optimaal is voor een bepaald gebied. Als je in Europa kijkt met de schaal die wij nu hebben van 1,3 miljoen, bevinden wij ons iets boven het Europese gemiddelde en doen wij het Europees buitengewoon goed; wij staan aan de top van de ranglijst. Ik als topsporter vind altijd dat je aan de top van de ranglijst moet kijken en dat je die zou moeten bestuderen waarom dat is en dat het misschien ongunstig

is als je nog groter wordt.

Wij komen, als wij door zouden gaan met de opschaling die de minister of het kabinet voorstelt, wij in een Europese buitencategorie: 4,5 miljoen inwoners. Nu hoeft daar niks op tegen te zijn, maar ik kom er straks op terug waarom ik dat op dit moment een buitengewoon slecht idee vind. De ChristenUnie noemde het in de commissie BEM – ik neem die woorden over – een experimentje met deze regio. Ik zou het een proefballon willen noemen. Ik zou hopen in dit betoog die proefballon te kunnen doorprikken. Ik vind de opschaling Noordvleugel op deze manier een slecht idee. Het tempo en de wijze waarop deze plaatsvindt, is zelfs onverantwoord, juist voor onze economie.

Ten eerste, en ik wil niet alleen puur Utrechts praten, gaat het hier over een eenzijdige opschaling of een eerste opschaling van misschien – wij weten niet wat dat is – een bredere visie in dit land. Een pennenstreek in een regeerakkoord is echter natuurlijk niet hetzelfde als een doordachte en doorwrochte visie. Ook Thorbecke was vele jaren bezig om vanaf het idee uiteindelijk tot de afronding van het idee te komen, met een goed draagvlak, tot een heel goed integraal besturingsmodel. Daarom houdt het ook zo lang. Ik weet dat als geen ander. Vroeger was ik wetgevingsjurist. Er was destijds een wet over de uitoefening van de geneeskunst. Daar was Thorbecke twintig jaar mee bezig. Daarna was er een wet die meer dan 100 jaar standhield, voordat er een betere wet kwam en daar is overigens ook twintig jaar over gedelibereerd.

Tempo en de wijze kunnen tot grote risico's leiden, juist ook voor deze regio, maar ook voor de rest van het land. Wij krijgen een eenzijdige, heel grote regio, wat disbalans creëert in dit land. Er is geen integrale visie en het allergrootste probleem is dat de doelmatigheidswinst die bij dit soort opschalingen vaak wordt ingerekend – er zijn al een paar woorden aan gewijd – vaak achteraf juist niet blijkt te werken. Dat heeft er mee te maken dat als je geen visie hebt die tot een integrale verandering leidt, het bijna niet anders kan zijn – en er komen nog weer heel veel politieke stromingen kort na dit Kabinet; dat zal zo gaan – dan dat deze 'doorwrochte' gedachte niet wordt doorgezet. Wij hebben dat bij agglomeraties gezien en bij andere regioverbanden en bij deelraden. Op een bepaald moment krijgen we dan een onafgeronde herindeling. Ik kom daarop nog terug.

De heer De Kruijf heeft al drie nieuwe regio's genoemd in zijn korte betoog, die wij straks gaan inrichten binnen onze prachtige grote opgeschaalde regio. Daarover later.

De heer De Kruijf heeft een vraag.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De heer Buiting draait al wat langer mee in deze Staten. De afgelopen periode hebben wij een aantal gemeentelijke herindelingen gehad. Die waren volgens mij ook niet onderbouwd met een integrale visie over hoe het in zijn geheel moest in de provincie Utrecht qua gemeentelijke schaalgrootte. Ik kan mij niet herinneren – en ik heb zo wat doorgebladerd, maar ik heb het niet kunnen vinden – dat de heer Buiting daartegen bezwaar maakte. Kan het zijn dat zijn bezwaar toch vooral ontstaat nu hij zelf onderwerp van herindeling is?

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De heer De Kruijf had mij geen mooiere voorzet kunnen bieden. In de vorige statenperiode was het CDA een van de weinige partijen die tegen de zogenaamde BRAL-variant was. Na een gewogen discussie in de regio en na veel praten in die gemeenten is het tot een heel andere indeling gekomen dan oorspronkelijk was voorgesteld. Ook dat zou zomaar kunnen als wij gewogen, goed luisterend hier met de provincies gaan praten of er niet een betere variant is. Ik heb nog niet gezegd dat opschaling sowieso niet zou kunnen, maar ik zie dezelfde zorgen bij de buurprovincies.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat was niet mijn vraag aan de heer Buiting. Mijn vraag was of hij toen die integrale visie enorm miste? Ook daarbij ontstonden grote gemeenten, naast kleine gemeenten bijvoorbeeld en had je die scheefgroei in grootte die blijkbaar desastreus is in de opvatting van de heer Buiting, ook al is het een tussenfase op weg naar een einddoel dat veel evenwichtiger is. Mijn vraag is of hij toen ook die zelfde vraag naar een integrale visie aan de orde heeft gesteld, zoals hij nu doet.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wie toen in de Staten heeft gezeten, weet dat ik dat constant heb gedaan.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Hamert hij er nu op, omdat hij zelf onderwerp van gesprek is?

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb dat constant gedaan en ik heb er permanent dezelfde lijn in gevolgd.

Dan het volgende punt. Dat is de positionering van deze grote opgeschaalde regio. Laten wij nu eens doordenken in de visie, in de schets die in het regeerakkoord staat, en dat wij doorgaan naar een aantal grote landsdelen. Ik heb in zoverre respect voor onze coalitiepartner D66 om zich consequent in te zetten voor een structurele totaal andere indeling van het land. Daar kan ik mij iets bij voorstellen al ben ik er geen voorstander van. Maar wat gebeurt er nu als je dit eenzijdig opschaaft? De enige manier – vergelijkingsmateriaal zit in sommige landen in Europa, maar het komt zelden voor - waarbij je tot zo'n grote schaal gaat, is dat de laag erboven heel fors wordt uitgedund. Wij weten dat ook uit grote fusies van gemeenten, van scholen en van andere organisaties. Als er direct na een fusie niet direct een uitdunning in de laag erboven en een uitdunning in de laag eronder plaatsvindt, leidt dit soort opschalingen eigenlijk altijd tot een stapel-effect: meerdere managementlagen et cetera. Ik maak mij dus zorgen dat die integrale visie ontbreekt. De heer De Kruijf gaf net, en passant, eigenlijk alweer drie nieuwe regio's aan. Ik heb genoteerd dat er op het gebied van de zorg een nieuw samenwerkingsverband moet komen. De heer De Kruijf heeft genoemd dat er een soort identiteitsregio's zouden moeten komen. Ik weet niet hoe wij dat gaan organiseren. En, misschien naar Brabants voorbeeld, heeft Utrecht gezegd: "Hé, zo'n EBU (Economic Board Utrecht) is nog niet zo gek." Dat is geregeld naar aanleiding van een deel van Brabant die dat zo georganiseerd had. Ik ben bang dat als wij het niet goed doordenken, er steeds meer laagjes bij komen en dat de verrommeling doorgaat.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben toch even nieuwsgierig. De heer Plasterk heeft toegezegd dat hij komt met een integrale visie. Daar heeft de heer Buiting sterk behoefte aan. Ik ook, uiteraard. Als de heer Plasterk daarmee komt, is dan het bezwaar van de heer Buiting voor het grootste deel weggevallen?

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Dan is er een volgende stap. Met die integrale visie moeten wij goed gaan wegen en beoordelen. Het begint met een integrale visie.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dan weet ik voldoende. Dan is de opmerking van de heer Krol inderdaad terecht: ik weet dat u tegen bent en dus bent u op deze manier bezig. Dat schat ik zomaar in. Dat is niet onze aanpak.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Dat laat ik even voor de heer De Kruijf. Het gaat echter om eerst een integrale visie en dan verder kijken.

Even naar Den Haag. Stel nu dat mijn stelling waar is – die is empirisch getoetst in de rest van Europa – dat als je een heel sterke bestuurslaag van deze omvang maakt, de bestuurslaag daarboven moet inleveren, wat komt er dan uit het Haagse debat op dat punt?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben daarover in de commissie BEM gesproken. Wat er dan ontstaat, is dat er langzamerhand een heel sterke lokale bestuurslaag ontstaat. Dat is een logische gevolgtrekking. Volgens de redenering van de heer Buiting zal die laag erboven moeten uitdunnen. Dat is nu precies een beetje wat nu gebeurt. Een reden te meer om echt hartstochtelijk voorstander hiervan te zijn.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik kom daar zo nog op terug. Ik kom de heer De Kruijf straks nog tegemoet.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor de heer Buiting zeggen dat hij heel sterk voor die integrale visie wil pleiten. Dat wil de fractie van D66 uiteraard ook. Daar hebben wij ook altijd op gehamerd. Vervolgens zegt de heer Buiting dat wat je ook ziet bij zo'n opschaling is dat je dan uiteindelijk naar heel veel managementlagen gaat als je een vergelijking trekt met bedrijven. Hij heeft ook kunnen lezen in ons verkiezingsprogramma – dat hebben wij gelukkig teruggezien in het stuk dat Gedeputeerde Staten hebben neergelegd – dat wij ook als voorwaarde stellen dat al die bestuurlijke hulpstructuren worden afgeschaft en dat er zeker geen nieuwe worden ingevoerd. Wat is dan precies de angst van de heer Buiting, als hij zegt dat er wellicht weer allerlei managementlagen worden gecreëerd, om de metafoor met het bedrijfsleven te maken. Ik zie dat niet zo gebeuren.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het heeft er mee te maken dat mensen altijd bang zijn voor controleverlies. Als er ergens een partij is die bang is voor controleverlies, dan is dat Den Haag, volgens mij. Ik ben helemaal niet voor deze mate van opschaling, maar ik zou mij wel iets kunnen voorstellen bij een verstandig opschalingsniveau. Vervolgens zul je dan moeten kijken of je, zoals op het niveau van een 'Kreis' van gemeenten in Duitsland, heel veel bestuurlijke vrijheid op dat punt geeft en dat betekent ook dat de bestuurlijke bemoeienis op

de tussenlaag enorm moet afnemen. Wat je in Nederland krijgt, is dat op al die punten stapelingen ontstaan en dat er tussenlagen ontstaan. Nederland begint zo langzamerhand op achterstand te komen door de verrommeling, precies zoals de VVD net heeft gezegd. Wij komen niet op achterstand doordat de Centrale Economische Commissie zegt: u heeft geen groot evenwicht in de bestuurslagen of u heeft te grote of te kleine bestuurslagen. Het allerbelangrijkste is de verrommeling. Daar moet eerst wat aan gebeuren.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij leggen de heer Buiting en ik het woord 'verrommeling' heel anders uit, ook als wij kijken hoe het CDA dat vorige week aangaf in de media. Bestuurlijke verrommeling krijg je juist door al die hulpstructuren.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Daar zijn wij het over eens.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Laat ik gewoon concluderen dat wij eigenlijk hetzelfde vinden, maar dat de aanvliegroute van de heer Buiting met de nodige scepsis is en dat wij daar toch wat positiever tegenover staan en in een goed eindresultaat geloven. Als je gaat fuseren, als je gaat opschalen, dan komt daarvan wel degelijk een effectiever en efficiënter bestuur.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Nu is mevrouw Versteeg toch wat te optimistisch. Ik denk dat je heel goed moet kijken dat je eerst de integrale visie moet afkaarten, juist ook in Den Haag. Als de integrale visie er is, dan kun je een volgende stap zetten. Niet andersom, want dat werkt vaak de verrommeling in de hand.

Ik geef een eenvoudig voorbeeld waarom ik telkens die visie mis. Een eenvoudig voorbeeld, waarover wij al heel lang praten, is de integratie van waterschappen en provincies. Dat eist in elk geval de Haagse politieke moed om bijvoorbeeld grenscorrecties dan wel bij de waterschappen dan wel bij de provincies plaats te doen vinden. Op het moment dat je dit soort stappen zet, moet je eerst proberen tot een goede integrale visie te komen en dan de volgende stap zetten.

Wij zijn dus buitengewoon bevreesd dat die eventuele doelmatigheidswinsten – dan hebben wij het nog niet eens over de 'stenen' en de verliesposten die wij allemaal maken – misschien al verloren zijn. Ook heel veel andere doelmatigheidsfactoren worden in de regel bij

fusies niet meegenomen. Wat zie je nu, of dat nu bij het bedrijfsleven is, bij scholen of bij gemeenten? Daarover zijn heel veel studies. Dat is dat achteraf fusies bijna altijd bedrogen uitkomen als er daarna niet een heel verstandige decompositie heeft plaatsgevonden. Als ik niet zeker ben van een heel verstandige decompositie, dus veel meer beleidsvrijheid aan de onderkant, dan zie ik de opschaling eigenlijk niet zitten.

De plannen van de minister blijken vooral ingegeven door economische motieven. Ik heb het nu niet over doelmatigheidsmotieven, maar over het versterken van de economische regio. De economie, die het juist in deze tijd zo moeilijk heeft, is geen speelbal of experimenteer- veld en al helemaal niet als wij er steeds slechter voor staan. Wederom is dit een conclusie van de Centrale Economische Commissie. In het begin van de crisis een voorsprong, nu steeds meer op achterstand, juist omdat wij het in dit land niet met elkaar eens worden over een aantal belangrijke zaken. Dat moet echter voorop staan. Een economisch voordeel is geen kwestie van citeren uit rapporten, noch door de ene partij – dat moeten dus eigenlijk beide partijen aangeven – noch selectief daaruit shoppen door de andere partij. Dat is geen manier om te zeggen: hé, er zal een economisch voordeel worden behaald. Dan zul je heel nadrukkelijk dat economische voordeel moeten kunnen benoemen, moeten kunnen voorrekenen dan wel in scenario's kunnen aangeven waarom dat specifieke economische voordeel wordt gehaald.

Ik heb net al dat empirische element genoemd: pas op dat, als wij het heel goed doen, ook in vergelijking met anderen, dan kunnen er in onze schaal wellicht ook voor- delen zitten die vaak niet beschreven worden.

Een tweede punt: wij moeten ook kijken naar het econo- mische profiel van provincies. Dat heeft niet zozeer met identiteit te maken, maar het economische profiel van deze drie provincies is heel verschillend. Weet je zeker dat de economie synergie krijgt als die profielen heel ver- schillend zijn? Dat is heel glad ijs en dat is heel onzeker.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wat ik lees in de rapporten, die ook de heer Buiting kent, is dat er een aantal grote problemen onopgelost blijft. Ge- noemd worden bijvoorbeeld de ontsluiting van Almere, de positie van Schiphol, de aanbesteding van het openbaar vervoer, waarbij in de Noord- en de Zuidvleugel van de Randstad en ook binnen de Randstad overheden tegen elkaar uitgespeeld worden. Als gesignaleerd wordt dat die problemen onopgelost blijven als gevolg van het feit

dat heel veel bestuurders over elkaar heen buitelen en allemaal hun eigen zegje willen doen, dan lijkt het toch voor de hand liggend dat je daaruit als conclusie trekt dat je daar iets aan doet?

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De basis van de economie zijn niet dit soort logistieke redenen, maar de reële economie die eronder ligt. Als dat zo zou zijn, dan had ik verwacht van de minister dat die problemen zouden worden benoemd en dat daarvoor oplossingen geboden werden en dat niet alleen maar een herindeling zou worden genoemd.

Ik wil nog wat doorgaan op dat economische profiel. De economische profielen van de provincie zijn bui- tengewoon verschillend. Ook daaraan zijn zojuist door anderen al woorden gewijd. Ik heb al eens gezegd in de commissie BEM dat ik een Amsterdamse moeder heb. Er is een zekere dominantie van die heel grote cultuur: Amsterdam. Ik weet dus ongeveer hoe dat gaat. Het zou kunnen dat dat meer schade aanbrengt aan de Utrechtse economie – ik sta hier voor de Utrechtse burgers - dan dat dat goed doet aan de Amsterdamse economie. Dat zijn interessante dingen, die je cultureel zou moeten bekijken. Het Utrechtse profiel is een totaal ander profiel dan het profiel van Flevoland en van Noord-Holland en zou misschien wel een betere aansluiting vinden op een goed evenwicht in de as Noord-Holland, Utrecht, Brabant en een heel groot deel Gelderland. Ik zie daarom deze specifieke opschaling en deze keuze niet als versterking van de economie. Ik zie dus graag een onderbouwing van dat hele idee.

Een economisch voordeel – dat is gezegd door de SP – kan zelfs gebaat zijn bij een kleinere schaal. Er zijn heel goed dingen te bedenken: misschien zijn er wel pro- blemen in de Randstand of in bepaalde provincies, waar juist een kleinere schaal goed voor zou kunnen werken. Ook dat zou onderbouwd kunnen worden met dezelfde economische argumenten. Het is niet een gegeven dat groot altijd beter en sneller gaat. Er zijn veel voorbeel- den in Europa en in de wereld, waarbij kleine landen het buitengewoon sterk doen. Dat heeft dus niet altijd te maken met de schaalgrootte. Nogmaals, de logica die intrinsiek is, zou heel goed kunnen werken.

De VOORZITTER: Wilt u afronden ?

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik rond af.

Wij zijn dus niet zonder meer tegen opschaling, maar wel is het buitengewoon belangrijk dat er heel goed wordt gekeken naar wat de onderbouwing is, wat zijn de varianten?

Ten slotte. Haastige spoed is zelden goed. Wij constateren, samen met het college, dat er eigenlijk geen visie of hoegenaamd geen visie is. Ook de Eerste Kamer heeft dat in de grootst mogelijke breedte geconstateerd en vraagt erom. Er is geen mogelijkheid op dit moment in de versnelde procedure heel doordacht goede alternatieven aan te bieden. Die zijn er wellicht.

Er is geen zorgvuldig draagvlakonderzoek. In de regel zijn wij als CDA geen voorstander van referenda, maar in dit heel specifieke geval, waarbij het de existentie van dit gebied en de burgers betreft, zullen wij een motie ondersteunen die in dit specifieke geval een referendum gaat voorbereiden.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Even over dat referendum dat de heer Buiting wil steunen. Dat koester ik. De fractie van het CDA wil dat ondersteunen en onderbouwt dat in een persbericht met 'dat zo'n verregaande beslissing voorgelegd dient te worden aan de burger'. Is de heer Buiting het met mij eens dat uit Brussel nog veel verdergaande beslissingen worden voorgelegd dan deze beslissing?

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik weet niet of ik dat in dit debat moet betrekken. Ik kom veel in Brussel en ik denk dat er nogal eens wat verwarring is over wat er nu uit Brussel komt en niet. De heer Dercksen geeft mij echter een mooie voorzet. Eigenlijk is een van de problemen die wij met Brussel hebben, juist dat die tussenlaag heel veel dingen verwacht en verrommelt, terwijl dat niet meer nodig is. Daarover wil ik met de heer Dercksen graag een andere keer het debat voeren.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wat betreft het referendum ben ik een beetje verbaasd dat de heer Buiting zegt voor deze ene keer een uitzondering te maken om wel voor een referendum te zijn. Het CDA is landelijk gezien altijd heel consequent geweest om tegen referenda te zijn. Wij hebben uit een tweet van mevrouw Doornenbal al begrepen dat het CDA in 2003 ook in de provincie eenzelfde stelling heeft ingenomen ten aanzien van het voor een referendum zijn voor een eventuele opschaling. Dat zegt de heer Buiting nu weer. Ik citeer even uit het programma van 2010: "Het CDA is geen voorstander van het referendum. Referenda passen

niet binnen onze representatieve democratie en dragen ook niet bij aan de goede werking daarvan." Hoe verklaart de heer Buiting dat hij daar nu wel voor is? Is het niet heel opportunistisch er nu wel voor te zijn?

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wat mevrouw Versteeg zegt, betreft iets vanuit Den Haag. Ik denk dat het CDA in Den Haag nog steeds niet voor een referendum is. Wij zijn dat wel, want wij staan op dit moment voor onze primaire taak: vertegenwoordiging van de Utrechtse burger. Wij vinden in elk geval dat er een vorm van zeer zorgvuldige raadpleging moet zijn. Ik dacht dat mevrouw Versteeg voorstander van referenda was. Misschien kan zij wat selectieve steun voor haar opvatting gebruiken.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Hoe wij over referenda denken, daarop kom ik zo uitgebreid terug. Ik ben echter van mening dat wat de heer Buiting heeft gezegd, haaks staat op de zin dat referenda niet passen binnen de representatieve democratie en niet bijdragen aan een goede werking daarvan. Ik vind dat hoogstverbazend en ik kan het niet anders dan opportunistisch uitleggen.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Die woorden laat ik even voor mevrouw Versteeg.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! D66 heeft in deze Staten al eerder gepleit voor verbouwing van het Huis van Thorbecke. Jawel, ook wij gaan een verbouwingsverhaal houden, maar wij hebben wel iets meer vertrouwen in de hoofdaannemer.

Dat huis voldoet niet meer aan de beleidsvraagstukken van nu die op dit huis afkomen, kijkend naar alle aan- en verbouwinkjes die in de loop van de afgelopen 150 jaar zijn gepleegd, waardoor het Huis van Thorbecke in zijn voegen kraakt. Wat D66 betreft wordt het Huis van Thorbecke ordentelijk verbouwd. Er zullen wat ons betreft nog heel wat slagen moeten plaatsvinden om zo een modern, in de tijdgeest passend nieuw huis te verkrijgen. Maar niet zonder goede bouwvoorschriften en voldoende tijd om te zorgen voor een kwalitatief goed eindproduct. Zoals gezegd: haastige spoed is zelden goed.

Wij zijn van mening dat er niets van deze verbouwing terecht komt als de rijksoverheid als hoofdaannemer van deze bestuurlijke vernieuwing niet met lef knopen doorhakt. Als zij blijft zoeken naar consensus met alle onderaannemers, met het vragen aan lokale en regionale bestuurders om zichzelf op te heffen – zoals je een

kalkoen vraagt wat hij met Kerst wil eten – dan gaat er inderdaad niets gebeuren. D66 is daarom blij met het voornemen van het Kabinet de bestuursobesitas concreet aan te pakken. Dat neemt niet weg dat het Kabinet met de betrokken partijen, de onderaannemers, het gesprek dient aan te gaan en kan consulteren, zoals wij morgen het gesprek met minister Plasterk beschouwen en zoals hij ons daartoe ook nadrukkelijk uitnodigt in zijn brief. Sterker nog, Plasterk gaat verder dan de wet voorschrijft: alleen Gedeputeerde Staten en colleges van burgemeester en wethouders van inliggende gemeenten consulteren. Hij wil ook de betrokken Provinciale Staten en waterschappen consulteren. Wij willen graag deze minister constructief tegemoet treden, om maar in verbouwingstermen te blijven spreken. Wij verwachten dat het kabinet ons hoort en serieus wikt en weegt of de op- en aanmerkingen op het huidige voorstel hout snijden en daarnaar vervolgens zal handelen. Dat vraagt een constructieve houding van zowel het kabinet als van de gehoorde partijen. Dus ook van de provincie Utrecht. De door minister Plasterk afgelopen week gelanceerde regioatlas laat de wirwar aan overlegorganen in Nederland goed zien. Er wordt te veel gepraat en te weinig met voldoende tempo besloten. Bestuurlijke drukte dus, waarbij steeds meer ambtenaren, volksvertegenwoordigers en bestuurders in steeds meer overlegvormen betrokken zijn bij beleidsvorming die steeds meer tijd in beslag neemt.

De maatschappelijke dynamiek anno 2013, onze economie die, of je dat nu leuk vindt of niet, afhankelijk is van allerlei ontwikkelingen in Europa en andere werelddelen, vraagt om een overheid die snel kan besluiten; besluitvorming met, voor D66 belangrijk, een directe democratische legitimatie.

D66 vindt fusie geen doel op zich. Aan voorwaarden gebonden zien wij het als een oplossing voor bestuurskrachtproblemen die het adequaat aanpakken van huidige en toekomstige beleidsvraagstukken in de weg staan. Er zijn genoeg redenen een fusie te overwegen. Ik noem er drie:

- Versterking van de economische positie in een internationale kenniseconomie.
- De gezamenlijke aanpak van mobiliteitsproblemen en de woningbouwopgave van de regio Amsterdam, Almere, Utrecht. Deze zaken trekken zich al lang niets meer aan van de historische provinciegrenzen.

De heer TUIJNMAN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik val een beetje in de opsomming van mevrouw Versteeg,

maar waarom denkt zij dat het economisch aantrekkelijker is om op te schalen?

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dat is heel simpel. Als wij in die Top 5 van economische regio's willen blijven waar wij als Randstad in staan – dat zie je in allerlei overzichten; wij staan als Randstad in die top – dan zouden wij heel graag een Randstadprovincie hebben gezien. Ik denk dat het voor andere landen, internationaal gezien, heel verwarrend zal worden dat wij een zogenaamde Noordelijke Randstad krijgen. Een van de bedreigingen om uit die Top 5 te vallen, zijn de mobiliteitsproblemen in die Randstad. Als wij hier dichtslibben, als wij echt een verkeersinfarct krijgen en als die zich steeds meer zullen herhalen, dan zullen werkgevers Nederland en zeker de Randstad minder aantrekkelijk vinden om zich te vestigen. Willen wij die concurrentiepositie behouden, dan moeten wij heel sterk zijn in onze aantrekkelijkheid voor bedrijven en om hier te willen wonen. Er zijn verschillende zaken mee gemoeid. In de Randstad moeten wij zeker als groter geheel opereren. Kijk maar naar de gamingsector. Dat is typisch een sector die op de internationale markt opereert. Dan moet je je niet regionaal profileren, maar nationaal en ook zeker met Amsterdam, omdat wij daarmee de meeste gemeenschappelijke kenmerken hebben. Je moet niet met heel veel handelsmissies in China komen. Hoe minder, hoe beter.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het woord 'Randstad' is internationaal bekend als uitzendbureau en niet als regio.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Nationaal, bedoelt de heer Buiting.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Nee, internationaal. Het is een heel groot uitzendbureau. Zo kent de wereld Randstad. Randstad is in het buitenland niet een term die men kent, hoogstens bij ingewijden. Geen sterk profiel. Bovendien is de naam al vergeven. "Bordertown" is misschien een aardige term, maar die bekt ook niet lekker.

Los daarvan, ik heb mevrouw Versteeg net geprezen om haar integrale visie. Wat kan er volgens haar straks allemaal uit Den Haag weg als wij dit soort grote regio's hebben? Kunnen er een paar departementen opgeheven worden? Hoe kunnen wij nu versnellen en slagvaardiger zijn in zo'n regio en internationaal concurrerend zijn? Kan zij daarin wat inzicht geven?

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Als wij kijken hoe wij hier in deze provincie al met kerntaken aan de slag zijn – natuur, mobiliteit, ruimtelijke ordening, cultuurhistorie – dan zijn dat typisch de taken die bij een middenbestuur horen. Ik vind ook dat wij dan alle bevoegdheden moeten krijgen om daarin te opereren.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Zij gaf geen antwoord op mijn vraag. Mevrouw Versteeg heeft net gezegd dat als je de laag erboven niet fors uitdunt, dat zo'n sterke onderlaag vaak alleen maar tot extra bestuurlijke drukte leidt met dan weer tussenlagen die erbij komen. Zij pleit voor deze regio: sterk, zelfstandig. Zij kan daarin alles verzinnen en neerleggen. Ik vraag haar: wat kan er in Den Haag allemaal weg?

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Als wij inderdaad opschalen naar die grotere regio's, die zich allemaal gaan bewegen op die kerntaken, dan kunnen die departementen in elk geval flink afgeslankt worden. Zoals de heer Buiting ook weet, zijn er bij alle nieuwe regeringen weer nieuwe ministeries en nieuwe departementen. Ik vind dat eigenlijk een beetje een flauwe vraag. Ik vind dat je je meer moet richten op de taken en dat wij daarop in Den Haag de departementen moeten inrichten. Dat wij dan flink kunnen afslanken, is een beweging die je al enorm ziet ingaan.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Dan neem ik mijn woorden van zojuist terug. Ik dacht dat mevrouw Versteeg een integrale visie had.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Versteeg zegt dat Nederland niet steeds per provincie een delegatie naar bijvoorbeeld China moet sturen. Daarmee ben ik het van harte eens. De gemiddelde Chinese provincie is al groter dan heel Nederland bij elkaar. Wat ons betreft gaan er niet twaalf, of negen of tien, delegaties naar China, maar gaat er één voor heel Nederland. Dat wij überhaupt per provincie al een handelsdelegatie de wijde wereld insturen, vinden wij al overdreven. Wij zijn te klein voor dat soort zaken.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben blij dat mevrouw Mineur dat zegt. Ik ben ervan overtuigd, op het moment je naar grotere bestuurseenheden gaat en naar echt grotere landsdelen, dat die profileringsdrang van al die provincies apart, zoals je nu ziet, sterk zal afnemen.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wat dat betreft zijn wij het eens, maar dat betekent niet dat wij Randstadprovincies moeten organiseren. Ik bedoel: voor dit soort dingen heb je gewoon de rijksoverheid. Daarvoor hoeven wij niet een Randstadprovincie op te tuigen. Dat soort grote taken kun je veel beter op landelijk niveau doen. Om dan te zeggen dat wij er dan weer een laagje tussenplakken en dat wij daar dan weer nieuwe taken naar toe gaan sturen, is wat ons betreft echt onzin.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb er niks aan toe te voegen. Mevrouw Mineur zegt iets waarin ik mij niet herken. Wij hebben onze eigen visie waarom wij voor opschaling zijn. Wij hebben een aantal redenen genoemd, al zijn dat niet alle redenen. Een handelsmissie is slechts een klein voorbeeld. Die profileringsdrang van al die aparte provincies blijft nu eenmaal heel groot. Het was slechts een klein voorbeeld, waaraan ik niet mijn hele visie zou willen ophangen.

De roep om metropoolregio's en steeds grotere gemeenten, met name ingegeven vanuit overheveling van taken door het Rijk in het sociale domein, vraagt steeds meer om een sterk middenbestuur met specifieke taken op ruimtelijk-economisch gebied. Ik heb ze net al genoemd. De huidige beoogde fusie van provinciedelen tot een nader te bepalen gebied, is daarom geen simpele optelsom van provincies. De voorwaarden waaronder wij kunnen instemmen met een dergelijke fusie, zien wij voldoende verwoord in de eerste vier randvoorwaarden die de provincie Utrecht in een notitie over toetsing van de voorstellen heeft opgesteld.

Dan het memo dat woensdag werd toegestuurd met nadere informatie met betrekking tot raadpleging van de deskundigen. Daarin staat dat zowel de brief van minister Plasterk als de notitie Strategische reflectie, met passages uit de handelingen van de Eerste en Tweede Kamer, de basis waren voor de discussie met enkele deskundigen over het voorstel van de minister. Eigenlijk was het dus een strategische notitie voor deskundigen. Jammer dat de titel zo onzorgvuldig is gekozen. Dat had een boel verwarring en daarmee discussie kunnen voorkomen.

Voor D66 blijft de kritiek overeind dat ambtelijk selectief is geshopt naar vooral negatieve argumenten. Voor ons blijven de volgende vragen aan Gedeputeerde Staten:

- Als de deskundigen geen betrokkenheid hebben gehad bij de notities, zoals die naar de Staten zijn gezonden,

wat waren dan wel de bevindingen van dit panel? Hoe kunnen wij nu op waarde hun bespiegeling schatten?

•Is er ook aan de vier deskundigen gevraagd hoe zij de toekomstige bestuurlijke indeling van Nederland zien?

•Waarom is door niemand gekeken naar wat de argumenten van de provincie zelf voor een fusie zouden zijn? Onze conclusie blijft vooralsnog dat het geen neutraal proces is geweest. Graag een reactie van Gedeputeerde Staten hierop.

Tot slot het referendum, waar velen om roepen. Een referendum zien wij in feite als een noodrem van burgers om volksvertegenwoordigers terug te fluiten van voorgenomen besluiten en dan, wat D66 betreft, een correctief referendum, voor en door burgers geïnitieerd. Wij kunnen ons voorstellen dat inwoners van de provincie Utrecht dit onderwerp zo belangrijk vinden, dat zij zich specifiek over dit onderwerp mogelijkerwijs alsnog expliciet willen uitspreken, los van de gemaakte keuze voor een politieke vertegenwoordiger in het stemhokje tijdens de provinciale verkiezingen in 2011 en als de gesprekken die minister Plasterk met hen gaat voeren, niet voldoende in hun behoeften voorzien om zich gehoord te voelen. Vandaar dat wij wel met een referendum kunnen instemmen, mits het duidelijk is wat de Utrechtse provinciale politiek ermee kan – besluitvorming vindt immers in de Tweede Kamer plaats – en wat de burger ervan kan verwachten. Ook moet de stelling waarover mag worden gestemd objectief geformuleerd zijn en de informatievoorziening dusdanig dat burgers een zorgvuldige afweging kunnen maken. Er is nu geen verordening; er zijn diverse technische bepalingen vastgelegd. Uiteraard is D66 er wel voor dat er een dergelijke verordening komt. Daartoe dienen wij een motie in:

Motie M13 (D66, GroenLinks, PvdA): instellen referendumverordening

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, ter bespreking van het Statenvoorstel Voorbereiding op consultatiegesprek met minister Plasterk in het kader van de Wet Arhi-procedure samenvoeging provincies Noord Holland, Flevoland en Utrecht;

constaterende:

dat de provincie Utrecht geen referendumverordening heeft;

overwegende:

dat er diverse (praktische) redenen zijn die het wenselijk

maken om een referendumverordening vast te stellen, die een heldere procedure vastlegt die voor elk te organiseren referendum kan worden toegepast;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op: een referendumverordening voor te bereiden naar voorbeeld van bijvoorbeeld Noord Holland, waarin technische bepalingen worden opgenomen, zoals hoeveel handtekeningen er opgehaald moeten worden om een referendum uit te schrijven; wie kiesgerechtigd zijn om aan het referendum deel te nemen; bepalingen over geldigheid; opkomst en deelname aan een referendum alsmede welke onderwerpen worden uitgesloten van een referendum. En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslagingen. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Even iets over de referenda. Ik heb een aantal standpunten van D66 opgeschreven dat de afgelopen tijd de revue is gepasseerd als het gaat over referenda. In het verkiezingsprogramma staat dat D66 voor referenda is, het correctief referendum. D66 plakt daaraan nu vast: voor en door burgers. Dat staat er niet in. Als het over de EU gaat, is het al snel te moeilijk daarover een vraag te stellen. Ik heb in deze zaal al eens gevraagd een referendum te houden over kunst- en cultuursubsidies. Ik kreeg hetzelfde antwoord: die vraag was te ingewikkeld om aan burgers voor te leggen. In de commissie BEM heeft D66 gezegd dat een referendum niet nodig was, omdat het al in haar verkiezingsprogramma stond. Alexander Pechtold heeft vorige week gezegd dat hij niet tegen een referendum over de provinciefusie is. Tot slot hebben wij begrepen dat D66 tégen onze referendummotie gaat stemmen, maar voor een referendumverordening. Veel ongelooftwaardiger kan ik het niet krijgen.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal ook even aangeven wat ik allemaal heb gevonden aan informatie over hoe de PVV sinds haar bestaan over referenda denkt. Ik heb ook mijn huiswerk gedaan. De PVV, Geert Wilders, heeft in een decennium een hele draai gemaakt. In zijn VVD-tijd gold Wilders als tegenstander van referenda. De vroege PVV wijzigt de koers iets en sprak zich ook in het verkiezingspamflet 2006 uit voor referenda over de EU-toetreding van Turkije, de wenselijkheid van de euro, het wel of niet behoren van de Antillen tot het Koninkrijk der Nederland enzovoort.

Uit de toelichtingen bleek dat de PVV vooral voorstander was van zogenaamde plebiscieten, niet-bindende volkstellingen, die door de meerderheid van de Tweede Kamer worden uitgeschreven, en nauwelijks belangstelling had voor echte directe democratie. Ik kan nog even doorgaan, maar in feite komt het erop neer, dat de PVV in Utrecht, en dat geldt ook voor de PVV landelijk, een heel andere koers is gaan varen. De heer Dercksen verwijt de pot dus dat 'ie zwart ziet.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik zit al een tijdje bij de PVV. Wij zijn altijd heel consistent geweest. Sinds de PVV bestaat is zij heel consistent geweest. Nu kiezen wij voor een raadgevend referendum. Zou ik het bindend willen hebben? Ja, natuurlijk zou ik het bindend willen hebben. Wij moeten dat echter plaatsen in de context dat het een feit is dat de minister daarover gaat. Wij willen de burger dus een stem geven en de minister raad geven; zo noemen wij dat referendum namelijk. Als men het mij zou vragen, dan zeg ik dat ik liever een bindend referendum zou willen, maar wij passen ons aan aan de juridische status die wij op dit moment hebben.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik blijf bij mijn verhaal en hoe wij over het referendum denken. Als je de hele lijn bekijkt, heeft dat een vrij logische ontwikkeling gemaakt. Wij zitten ook in de politiek om aan de hand van voortschrijdend inzicht een standpunt wat bij te schaven. Ik vind het echter vooral belangrijk dat er een lijn in zit. Ik zie bij de PVV ook een draaiing. Ik kan mij voorstellen, als je kijkt naar hoe je als politicus bezig bent, dat je je standpunt kunt bijstellen. In feite hebben wij dus dezelfde ontwikkeling doorgemaakt. Dan wil ik nog één ding zeggen over het referendum dat de PVV voorschrijft in haar motie. Dat is heel duidelijk een referendum door politici geïnitieerd. Wij vinden, nogmaals, dat een referendum een noodrem is op voorgenomen besluiten van politici en niet een instrument van politici die eigenlijk bang zijn voor besluitvorming indien die niet van hen is en die zich verschuilen achter een instrument dat in feite door burgers zelf ter hand kan worden genomen om aan die handrem te trekken. Wij vinden dat daarin een wezenlijk verschil zit. Vandaar, omdat wij vinden dat burgers het zelf moeten initiëren, zullen wij niet instemmen met de motie die de fractie van de PVV aan iedereen verspreid heeft. Dat klopt.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan niet uitsluiten dat er bij bepaalde partijen die onze motie

steunen enig optimisme aan ten grondslag ligt. Wij zullen ook plannen steunen om tot een referendumverordening te komen, maar niet op dit moment. Dat moeten wij lekker in de commissie BEM doen; dan gaan wij er daar over discussiëren. Het lijkt mij nu niet het moment daarmee te komen, te meer omdat mevrouw Versteeg in haar motie verwijst naar de actuele politieke situatie, namelijk de provinciefusie. Daarom zijn wij er nu, vandaag, niet voor.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! In de commissie BEM kun je geen amendement of motie indienen. Voorts kan ik de heer Dercksen mededelen dat wij alle passages geschrapt hebben die verwijzen naar het referendum. Het is dus een heel neutrale motie. Wij willen de burgers gewoon zelf de mogelijkheid geven om een referendum te initiëren. Ik schat zo in dat de heer Dercksen wellicht voor onze motie kan zijn. Onze motie bijt de motie van de fractie van de PVV niet. De moties kunnen naast elkaar bestaan.

Ik rond mijn betoog af. Wij hopen oprecht dat morgen naar aanleiding van dit debat de houding naar minister Plasterk van alle partijen een constructieve houding zal zijn. Alleen zo kan naar inzicht van D66 de verbouwing van het Huis van Thorbecke het meest gedragen resultaat krijgen. Sluit jezelf als onderaannemer niet buiten deze verbouwing.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Versteeg begon haar betoog met een opmerking over de constructieve houding van de Staten. Nu zegt zij dat weer; kennelijk zit haar dat hoog. Wil zij dat uitleggen? Het steekt mij namelijk wel een beetje.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb in de commissie BEM heel goed geluisterd naar iedereen. Ik heb de notitie van Gedeputeerde Staten gezien en ook de herziene notitie die zeker een stuk beter klinkt, maar wij blijven vinden dat de aanvliegroute een heel erg 'nee-tenzij' uitstraalt. Ik heb het verhaal van de fractie van de VVD gehoord en dat vond ik ronduit negatief; alleen maar negatieve verwachtingen, shoppen in negatieve elementen. Ik moet de fractie van het CDA wat dat betreft nageven dat zij in tegenstelling tot in de commissie BEM, daarin een behoorlijke draai heeft gemaakt. Al met al vind ik echter tot nu toe, zeker wat betreft de houding die wij als provincie als geheel naar buiten toe uitstralen, niet constructief. Dat vind ik buitengewoon jammer. Ik heb in de commissie BEM gezegd dat als je

je niet constructief opstelt, je in de onderhandelingen gewoon een slechtere positie inneemt. Als je aan de tafel wilt blijven en als je invloed wilt houden op het besluitvormingsproces, zoals dat in het hele leven gaat, stel jezelf dan constructief op. Dat is de oproep die ik nu doe. Ik hoop dat ik meer positieve verhalen krijg met een wat meer constructieve insteek, zoals ik net van de fractie van het CDA heb gehoord.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Dat zijn heel vriendelijke woorden, maar ik adviseer mevrouw Versteeg toch het verslag van de commissie BEM na te lezen. Zij zal zien dat het verhaal dat ik in de commissie BEM heb gehouden, consistent hier heb gehouden en nog wat verder heb onderbouwd.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! De heer Buiting heeft het in de commissie gehad over klompen en kazen en ik had mij al helemaal voorbereid op weer zo'n verhaal. Het was echter compleet anders van toon, dus ik deel de mening van de heer Buiting echt niet.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het verhaal over de klompen en de kazen wil ik hier nog wel een keer doen. Het ging erover dat er heel makkelijk een wat Hollandse culturele dominantie zou kunnen ontstaan. Door de fractie van de PvdA werd gezegd dat wij de culturele identiteit moeten behouden. Ik verwees toen naar een boek dat op Schiphol breed te koop is. Dat gaat over alle kenmerken van Nederland. Het wordt 'De kenmerken van Holland' genoemd. Er worden 100 plaatjes en mooie foto's getoond. Ik heb geteld: 98 Hollandse voorbeelden – dan moet je denken aan Delfts aardewerk, klompen en al die dingen – en twee uit de rest van het land. Ik vond dat wat onevenwichtig.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Die twee: waren dat de kaas en de klompen? Kaas en klompen vind ik in heel Nederland. Volgens mij lopen mensen in Groningen en Zeeland ook wel op klompen.

Ik wil nog een laatste opmerking maken. Culturele identiteit moet niet verward worden met bestuursstructuur. Iets waar je om geeft, waar je van houdt, hoeft niet te veranderen op het moment dat de bestuursstructuur verandert. Kijk naar de Achterhoek – ik heb dat ook gezegd in de commissie BEM: een heel sterke culturele identiteit, geen bestuursstructuur. Als je kijkt naar gefuseerde gemeenten, zoals de Heuvelrug, en als je mensen vraagt waar zij wonen, dan zeggen zij: in Maarn of in Doorn. Zij

zeggen niet: in de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Dat kan straks ook gelden voor de nieuwe provincie. Laat ik de naam maar noemen: Randstad Noord. Ik denk dat mensen blijven zeggen dat zij in Utrecht wonen of in Flevoland of in Noord-Holland. De bestuursstructuur gaan wij echter een stukje verleggen. De fractie van D66 blijft van mening dat door die bestuursstructuur beter en effectiever aan te pakken wij daarmee voor minder belastinggeld een beter bestuur in Nederland kunnen neerzetten. Dat sluit de culturele identiteit niet uit.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De geschiedenis van de provincie Utrecht gaat terug tot het jaar 695 met de wijding van het bisdom en daarmee is Utrecht een stuk nationaal historisch en cultureel erfgoed. Tijdens het kwartetten dat leidde tot dit kabinet, bedacht iemand dat een aantal provincies zou moeten fuseren. Zonder er al te lang over na te denken, besloot men aan die eeuwenlange geschiedenis van de provincie een einde te maken. Het tekent dit kabinet: in no time werd het regeerakkoord in elkaar getimmerd, zonder adviezen in te winnen of zich maar een beeld te vormen van de desastreuze effecten die het beleid zou hebben voor de burgers in Nederland.

De heer DE KRUIJF (PvdA) Mijnheer de Voorzitter! Even een vraag inderdaad, het bisdom Utrecht bestond reeds in de achtste eeuw ongeveer, denk ik, met een roemruchte bisschop van wie ik de naam even kwijt ben. Weet de heer Dercksen dat dat bisdom ongeveer de helft van Nederland omvatte? De provincies Groningen, Friesland: het hoorde er allemaal bij. Misschien is het wel zo dat die bisschop een ongelooflijk goede visie had. Ergens is er in de historie iets fout gegaan en nu hebben wij een unieke kans om dat weer recht te zetten. Het zou maar zo kunnen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Misschien kan de heer De Kruijf aangeven wanneer de provincie Utrecht dan wel gevormd is? Dat is niet zo heel veel later.

De heer DE KRUIJF (PvdA) Mijnheer de Voorzitter! Ik heb daar geen idee van, maar als de heer Dercksen terugverwijst naar de roemruchte historie van de provincie Utrecht, het bisdom Utrecht, waar wij met trots op terug zouden kunnen kijken en waarmee wij ons verwant voelen, dan moet de heer Dercksen wel beseffen dat die provincie een totaal andere omvang had dan de huidige provincie. Overigens, kijkend naar de recentere geschiedenis: Oudewater, Woerden, plaatsen die er al

lemaal later bij zijn gekomen. Als je het dus hebt over 'het gevoel van de provincie Utrecht', dan is dat zeer discutabel, denk ik.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het was het bestuurlijk hart van dat moment. De provincie Utrecht kent een eeuwenlange traditie. Het kabinet ging niet veel verder dan snel deze maatregelen nemen, want Nederland moest langs de Brusselse lat van 3% worden gelegd en of dat nu betekent dat ouderen er 10% op achteruit gaan of dat er 150.000 extra nivelleringswerklozen komen, dat interesseerde de kaartspelers niet. De Brusselse baantjes gloren. De PVV wil ook minder bestuurders. Zo zijn wij voor het afschaffen van de Eerste Kamer. Wij willen de waterschappen onderbrengen bij de provincies. Wij willen een einde maken aan dat ondemocratische BRU (Bestuur Regio Utrecht), de WGR+-regio's en, zoals al eerder gememoreerd, de stadsdeelraden. Wat de provincies betreft: als het Rijk de wettelijke taken eens beperkt, zodat in elke provincie de eigen bestuurders de eigen activiteiten kunnen verzinnen, hun eigen hobby's kunnen financieren of de achterban kunnen subsidiëren, dan zou dat al een heleboel bestuurlijke drukte schelen en ook een hoop belastinggeld.

De heer DE KRUIJF (PvdA) Mijnheer de Voorzitter! Ik lees de website van de PVV en onder het kopje "Visie/Bestuur" staat: "Dus minder belasting, minder ambtenaren en vooral minder onzinnig provinciaal bestuur". Hoe legt de fractie van de PVV dat uit in het kader van de opmerkingen hiervoor?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat was de alinea die ik net heb voorgedragen. Wij zouden het goed vinden als het Rijk de wettelijke taken van de provincies echt gaat beperken, zodat zij niet de vrijheid hebben op allerlei beleidsterreinen dingen te doen – Culturele Hoofdstad – die helemaal niet bij de provincies horen als kerntaken.

De heer DE KRUIJF (PvdA) Mijnheer de Voorzitter! De opmerking 'vooral minder onzinnig provinciaal bestuur', betekent dus niet minder provinciebesturen, maar dat die provinciebesturen nog minder moeten gaan doen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ja, een kleinere provincie, een slankere provincie. Sterker nog, als die provincies allemaal afslanken, mocht de heer De Kruijf ooit nog eens zijn zin krijgen dat ze fuseren, dan

zou dat veel gemakkelijker zijn om dat te doen, omdat alle provincies die nu moeten fuseren, zichzelf allerlei taken hebben toebedeeld.

De minister van Binnenlandse Zaken kreeg de ondankbare taak dit plan zonder visie en zonder onderbouwing er door te drukken. Deze minister, toen hij ongeveer twee jaar geleden nog deel uitmaakte van de Tweede Kamerfractie van de PvdA, was tegen dit voorstel toen het vorige Kabinet daarmee op de proppen kwam. De minister googelde wat rapporten bij elkaar en stelde dat de provinciefusie een kostenbesparing zou moeten opleveren; niet omdat hij dat onderzocht heeft, maar omdat het kabinet een structurele lange-termijnbezuiniging heeft ingeboekt van € 75 miljoen. Bijvoorbeeld het rapport van de Rijksuniversiteit Groningen sloeg hij in de wind; dat onderzoek wees uit dat opgeschaalde gemeenten uiteindelijk een hoger kostenniveau hadden dan de kleinere gemeenten daarvoor. Onze provincie gaf € 140 miljoen uit aan dit huis. In Noord-Holland was dat € 112 miljoen. Als de provincie dit huis zou moeten verlaten, dan moet het draconisch afschrijven op de waarde van het pand. Daarvoor zouden de boekhouders van Rutte II toch ook oog moeten hebben?

Ondanks dat de Eerste Kamer eerst een visie eist van de minister, er grote bestuurlijke weerstand is en bovenal de burgers het niet lijken te willen, worden er weer massaal kosten gemaakt, hier, in Den Haag en in de andere provincies. Wat ons betreft weggegooid belastinggeld. De Utrechter wil niet in een buitenwijk van Amsterdam wonen. Een enquête van RTV Utrecht wees dat al uit. Dat is misschien een emotionele keuze, maar ook wel een heel verstandige keuze. Wie komt er namelijk op voor de Utrechtse werkgelegenheid, voor de Utrechtse economie, voor Food Valley, de zorg economie, onze kennisindustrie, als alle aandacht zich gaat richten op de zuidas? Wie komt er op voor een goede infrastructuur in onze provincie als alle aandacht zich gaat richten op Schiphol of op de Ring rond Amsterdam?

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan het niet laten even terug te komen op die onderzoeken, waaraan de heer Dercksen refereerde. RTV Utrecht zegt dat de burger niet in een grote provincie wil wonen. Wij zijn en blijven van mening – daarom is dat een van de voorwaarden die wij stellen aan een referendum – dat je een heel neutrale stelling moet formuleren. Wij vragen ons namelijk wel eens af of dat de reden is dat die onderzoeken qua uitslagen zo ontzettend uiteen lopen. Ik zal er nog een noemen: de enquête van Eén Vandaag, het panel in de provincie Utrecht: "Mijn provincie is te

uniek voor een fusie met andere provincies". Dan is slechts 36% het eens met het idee dat onze provincie nooit zou moeten fuseren. Dus dan kan ik het omdraaien. Ik wil hier niet alles aan ophangen, maar het geeft wel aan dat het erg belangrijk is welke vraag je stelt aan de inwoners.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik moet echt heel goed nadenken om een andere vraag te verzinnen dan: wilt u dat de provincie opgaat in een landsdeel?

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! De essentie is dat een goede stelling van wezenlijk belang is voor een zo betrouwbaar mogelijke uitslag. Ik denk dat het voorbeeld van de heer Dercksen niet representatief is. Deze wellicht ook niet. Het punt dat ik wil maken, is: zorg voor een heel goede stelling.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wij willen in elk geval een referendum. Over de vragen moeten wij discussiëren. Volgens mij kan dat niet heel ingewikkeld zijn. Ik wil mevrouw Versteeg uitdagen die vragen zelf te helpen verzinnen.

Door schade en schande wijs geworden, komt men op tal van terreinen terug op alle grootschaligheid; in de zorg, in het onderwijs en ook de premier van het Verenigd Koninkrijk lijkt de Europese grootschaligheid intussen meer dan zat te zijn. Opschalen past in elk geval niet in dat patroon.

Wij ondersteunen het statenvoorstel van Gedeputeerde Staten, maar niet omdat wij het volledig eens zijn met alle notities, reflecties of randvoorwaarden, want daarop is nog wel het nodige af te dingen. Zo vindt de fractie van de PVV het onzin dat een bestuurslichaam een eigen belastinggebied zou moeten hebben. Hoe minder politici aan de belastingknoppen draaien, hoe liever ons dat is. Ook kan het wat de fractie van de PVV betreft niet zo zijn dat bij het draagvlak dat gezocht wordt, de burger niet nadrukkelijk wordt genoemd. De grote lijn van het voorstel is echter, als je al opschaling wilt: niet op deze manier, niet in dit tempo, niet zonder visie, niet zonder onderbouwing. Kom daar eerst eens mee. Dat is de lijn die wij onderschrijven.

In de brief van de minister stond dat hij het vanzelfsprekend vindt dat de inwoners van de provincie intensief bij

het overleg zullen worden betrokken. Ik heb begrepen dat die intensieve betrokkenheid zich beperkt tot één inspraakavond in dit huis. Dat kan anders en daarbij gaan wij de minister een handje helpen. In ons verkiezingsprogramma staat dat de burger meer te zeggen moet krijgen en wel door het houden van referenda. De progressieve elites, zo staat er ook in ons verkiezingsprogramma, zijn doodsbang voor de stem van het volk. Wij niet. En of het nu gaat over de EU, immigratie of, in dit geval, de manier waarop ons land bestuurd wordt: wij leggen het graag voor aan de burger. Als de minister woord houdt – hij wil namelijk vanzelfsprekend intensieve betrokkenheid van de burgers – dan zal hij dat moeten ondersteunen en misschien ook wel financieren. Het is tenslotte zijn plan.

Als je het bestuur van en voor de burger wijzigt, dan is het minste wat je kunt doen dat aan diezelfde burger voorleggen. Welke democraat zou daartegen kunnen zijn? Het liefst hadden wij natuurlijk gehad dat er een voorstel lag dat was uitgewerkt en waarover was nagedacht. Als de minister dit onvoldragen voorstel echter wil doordrukken, dan moet de burger daar maar over oordelen. Daarom komen wij met een motie waarin wij Gedeputeerde Staten verzoeken een referendum te houden en wel op de dag van de gemeenteraadsverkiezingen in 2014. Dat is verreweg het goedkoopst. Het voorstel is om dat te doen na de open consultatie die nu loopt en onder het voorbehoud dat de minister niet intussen zijn ei heeft ingetrokken.

Motie M14 (PVV, SP, CDA, 50Plus, PvdD, VVD): referendum provinciefusie

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, ter behandeling van het statenvoorstel Wet Arhi-procedure samenvoeging provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht;

constaterende:

- de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 14 december 2012 met daarin het beleidsvoornemen dat leidt tot opheffing van de provincie Utrecht;
- dat de minister van Binnenlandse Zaken in zijn brief van 14 december 2012 heeft aangegeven het vanzelfsprekend te vinden dat de inwoners van de provincies intensief bij de besprekingen zullen worden betrokken;

overwegende:

- dat met dit beleidsvoornemen er een einde komt aan 1200 jaar van enig zelfbestuur in de provincie Utrecht;
- dat dit een vraagstuk is dat alle inwoners van de provincie Utrecht aangaat;

spreken als hun mening uit:

dat een existentiële vraag als het opheffen van een provincie niet kan worden voorbehouden aan een meerderheid in de Staten Generaal zonder kennis te nemen van de opvatting van de inwoners van de betreffende provincie;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

- een referendumverordening voor te bereiden om een raadgevend referendum rond de vraag of de Utrechtse inwoners in kunnen stemmen met het voornemen van het kabinet Rutte II om de provincie Utrecht op te heffen teneinde de vorming van een megaprovincie, bestaande uit Flevoland, Noord-Holland en Utrecht, mogelijk te maken.
- een referendum uit te schrijven gelijkvallend met de gemeenteraadsverkiezingen van 2014 wanneer de minister na de "open" consultatie zijn voornemen ongewijzigd doorzet in een herindelingsontwerp.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslagingen. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! In de bijeenkomst van Gedeputeerde Staten van 24 januari werd een aantal nadelen van het referendum genoemd. Daar wil ik nog iets over zeggen, nadat mevrouw Versteeg heeft geïnterrumpeerd.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! De motie die de heer Dercksen indient, hebben wij ook gezien. Ik weet dat de oproep aan Gedeputeerde Staten is om een referendum voor te bereiden, puur gericht op wat er nu speelt als het gaat om de fusies. Het tweede punt is eigenlijk om het referendum uit te schrijven met de gemeenteraadsverkiezingen in 2014. Ik begin met het laatste. Ik snap de logica om dat met de gemeenteraadsverkiezingen te willen doen, logistiek gezien. Procedureel gezien is het natuurlijk heel merkwaardig. Als je kijkt naar de planning van de fusie, dan zitten wij al heel ver in 2014. Wat gaat de heer Dercksen verwachten van

Gedeputeerde Staten in de tussentijd, in het komende jaar? Wat wil de heer Dercksen dat Gedeputeerde Staten doen?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat ligt eraan wat de minister doet. Daar ga ik niet over. Wij willen dat er een referendum wordt gehouden bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2014. Dat is onze opdracht aan Gedeputeerde Staten. Wat er in die tussentijd gebeurt, moeten Gedeputeerde Staten zelf weten.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Mijn mond valt open van verbazing. Als de heer Dercksen een referendum wil, dan schrijft hij dat toch zo snel mogelijk uit? Wij zien allemaal dat het tijdsbestek kort is. Waarom wachten tot maart 2014?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Versteeg kent ons als de partij die op de centen let. Ik denk dat je een paar ton goedkoper uit bent als je het gezamenlijk organiseert met de gemeenteraadsverkiezingen. Dat betreft het opstellen van een verordening. Vervolgens moet er in elk verkiezingshokje een kliko neergezet worden. Ja, dat lijkt mij verreweg de goedkoopste oplossing. Wij hoeven het niet allemaal zelf te organiseren en misschien niet zelf te betalen. Ik heb liever dat minister Plasterk het betaalt. Volgens mij is het een prima, goedkope oplossing om de burger te raadplegen.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn voor een effectief en efficiënt bestuur en wij zijn ook voor efficiënt handelen. Zo gaan wij ook met ons budget om. Het moet echter uiteindelijk het doel dienen. Ik vraag mij af of wij dan straks geld uitgeven, terwijl dat doel geen zin meer heeft.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De minister heeft intussen al een oproep gedaan om af te raden om een referendum te houden. Dus ik voel al een kleine draai aankomen, maar wij wachten dat rustig af.

De heer DE KRUIJF (PvdA) Mijnheer de Voorzitter! Als minister Plasterk het zou betalen, dan zijn het uiteindelijk de burgers die het betalen? Dat maakt helemaal niks uit.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat alleen niet uit onze provinciekas.

De heer DE KRUIJF (PvdA) Mijnheer de Voorzitter! Wat ik interessanter vind, is het volgende en betreft ook de

vraag die ook mevrouw Versteeg al stelde. Wat moet er ondertussen in deze provincie gebeuren in afwachting van een uitslag, positief dan wel negatief, op 19 maart volgend jaar? Wij kunnen niet op onze handen gaan zitten tot dat tijdstip. Er moet van alles gebeuren. Is de heer Dercksen het daarmee eens?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij stelde mevrouw Versteeg die vraag zojuist ook.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wat de heer Dercksen zei, was dat het afhankelijk is van de verdere plannen van minister Plasterk.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Als de minister doorgaat met zijn plannen, dan zullen Gedeputeerde Staten daarop moeten inspelen in de lijn van het voorstel dat er ligt.

Ik was gekomen bij het memo van Gedeputeerde Staten van 24 januari. Daarin werd een aantal nadelen van het referendum genoemd. Ik wil daarover nog iets zeggen. Een van de nadelen zou zijn dat er een afbreukrisico is bij de opkomst bij referenda. Dat hebben wij echter bij verkiezingen ook en wij zeggen bij verkiezingen voor Provinciale Staten ook niet, als de opkomst een beetje tegenvalt: weet je wat, wij gooien die uitslag maar in de prullenbak en wij gaan de zetels hier zelf wel verdelen. Sommige partijen zouden dat misschien aardig vinden, maar dat is niet de bedoeling. Zo hoeft dat natuurlijk met een referendum ook niet te gaan.

Een referendum biedt de kiezer de mogelijkheid om mee te praten, onafhankelijk van de opkomst. Het staat de burger vrij daaraan mee te doen. Het zou onvereenigbaar zijn met een vertegenwoordigend stelsel. Ik zou alleen Zwitserland willen noemen; daar functioneert het uitstekend. Ook zou een referendum een vraagstuk simplificeren. Dat hoor je wel vaker van mensen die de uitslag vrezen. Uiteindelijk gaat de minister – en de minister is uiteindelijk niet veel meer dan een bioloog – over de vraag, of over de keuze, of wij gaan fuseren of niet. Ik kan mij niet indenken waarom de burger die vraag niet zou kunnen beantwoorden en de minister wel.

Ik rond af. Er gaapt een kloof tussen de burger en de politiek ter grootte van de Grand Canyon. De burger wantrouwt de politiek in hoge mate en is in hoge mate cynisch over het bestuur. Je kunt dat de burger niet kwalijk nemen. Je stemt tegen de Europese Grondwet en je krijgt hem toch. Over de euro is ons helemaal niks gevraagd. Dichter bij huis: er was een referendum over

een ecoduct in Soest; bijna iedereen was tegen, maar ze mochten het uiteindelijk toch gewoon betalen. Een referendum zonder beperkende voorwaarden dwingt politici om beter te luisteren naar de burger. Daar kan Nederland en daar kan Utrecht alleen maar beter van worden.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik dacht: ik begin maar met de constatering dat de grenzen van de provincie Utrecht in de loop van de eeuwen nogal aan verandering onderhevig zijn geweest. Zo'n duizend jaar geleden, dat wil ik u niet onthouden, omvatte het bisdom Utrecht vrijwel de gehele noordelijke Nederlanden, inclusief Friesland, Groningen enzovoort. Dat gebied werd stapsgewijs kleiner. Dat hadden wij ook wel een beetje aan onszelf te danken, omdat wij meenden dat wij in de periode van de elfde, twaalfde eeuw, wat strafexpedities te moeten uitvoeren in het Hollandse. Wij hebben later nog Leiden, Haarlem, Dordrecht en zo bezet. Dus als er enige animositeit is tussen een aantal gebieden – zullen wij zeggen: ten westen van ons – met ons, dan is dat misschien wel daarop terug te voeren. In de veertiende eeuw raakte de bisschop ook nog zijn zeggenschap over Amsterdam kwijt. Het werd toen even rustig, totdat de Habsburgers, die ook een paar eeuwen lang over dit deel van Europa hebben geregeerd, ons ook Oversticht afnamen. Toen waren wij ongeveer wat wij nu zijn. Behalve dan in de periode van de Franse overheersing rond 1800, toen het Koninkrijk Holland kwam – zijn broer moest ook wat te doen hebben – werd de stad Utrecht daar een tijdje hoofdstad van. Die titel is uiteindelijk naar Amsterdam gegaan, zoals zoveel titels. En toen kregen wij – dat is misschien een suggestie voor voorstanders – het Departement Zuiderzee dat een paar jaar gefunctioneerd heeft en bestond uit een samengaan van Amstelland, ofwel Noord-Holland, en Utrecht. Dat even over de historie. Er werd net ook al naar verwezen.

Voor ons ligt een voornemen van de regering en een notitie van het college van Gedeputeerde Staten. Groen-Links is voor een sterk en slagvaardig middenbestuur en hecht geen bijzondere waarde aan de huidige provinciegrenzen. Opschaling kan in ons beeld ook bijdragen aan slagkracht en kwaliteit van het openbaar bestuur op het middenniveau. Dit standpunt kan men terugvinden in diverse verkiezings- en partijprogramma's, zowel op provinciaal als landelijk niveau. Ook in de debatten die eerder zijn gevoerd, hebben wij dat ingebracht.

Het debat dat wij nu voeren, is eigenlijk niets nieuws. Ik loop al iets langer mee en ik heb het al een keer of drie mogen meemaken. Dat geldt ook voor collega Doornen-

bal. Dat wordt trouwens ook gevoed door tal van rapporten. Rapporten, die ons als GroenLinks wel aanspreken, zoals het rapport van Kok uit 2007. Ondanks deze positieve grondhouding kunnen wij ons niet goed vinden in de voorstellen van de minister, zoals die er nu liggen. Ik wil niet de vergelijking met het bekende grote grijze dier en de porseleinkast maken, maar wij hebben toch op een aantal punten grote twijfels. Ik noem ze:

- Onduidelijkheid over de samenhang met de gehele bestuurlijke structuur in ons land en onduidelijkheid over wat er gebeurt met de verschillende bestuurlijke hulpstructuren.
- De motivatie is niet erg helder. Opschaling is voor ons, zoals ik zei, zeker een optie, maar wat is de reden om het nu te moeten doen?
- Onduidelijkheid over de mate van autonomie die het middenbestuur nodig heeft om als openbaar bestuur goed te kunnen functioneren. Concentratie op kerntaken is prima, maar niet een uitvoeringsorganisatie.
- De daadkracht die wordt uitgesproken richting Utrecht, Noord-Holland en Flevoland missen wij ten aanzien van de rest van het land. Kortom, hoe zeker weten wij dat dit niet een eenmalig experiment gaat worden in een deel van Nederland?
- Een punt waaraan wij bijzonder hechten, is het gemak waarmee wordt gesteld dat dit een bezuiniging zal gaan opleveren, omdat de bestuurlast zou gaan verminderen.

Voor GroenLinks is het duidelijk dat, mocht tot fusie overgegaan worden, er bijzondere aandacht moet komen voor de 'Provinciale Staten nieuwe stijl'. Als wij kijken hoe het nu zou worden, zonder enige verandering, betekent het dat een gebied van 4,5 miljoen inwoners wordt vertegenwoordigd door 55 Statenleden, die dat parttime en zonder adequate ondersteuning mogen gaan doen. Het is wat anders dan wat wij nu doen; echt een schaal groter.

In de notitie van het college staat een aantal statements die wij kunnen onderschrijven, zoals met betrekking tot de noodzaak van een sterk middenbestuur met de daarbij behorende bevoegdheden en middelen. Wij kunnen echter tegelijkertijd een aantal twijfels en vragen niet delen, zoals met betrekking tot de toekomst van Zuid-Holland, zoals de uitwijding over de verschillende culturele en historische achtergronden van de verschillende provincies. Ook binnen deze provincie, of welke provincie dan ook, zijn er enorme verschillen. De samenvoeging

van gemeenten kan hetzelfde argument oproepen. Ik vind dat geen argument. Voor GroenLinks staan evenwel de randvoorwaarden waaronder een en ander moet gaan plaatsvinden, voorop. Die zijn naar ons idee goed aangegeven in de notitie van het college. Dat betekent, alles overwegende, onze positieve grondhouding. Een aantal bezwaren die wij hebben tegen de tekst, maar ook meewegend het feit dat de toon van de notitie sinds de bespreking in de commissie BEM duidelijk evenwichtiger is geworden, dat wij ons kunnen vinden in de vijf randvoorwaarden en daarmee in het voorstel van het college. Dat is wat ons betreft op dit moment het meest van belang.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben zes jaar raadslid geweest in De Bilt, een Utrechtse gemeente met 42.000 inwoners. Toen ik raadslid werd in 2006 vierde de gemeente net de vijfde verjaarding van de fusie van de oude gemeente De Bilt met de gemeente Maartensdijk. Nou ja, vierde? Ik heb nooit echt de indruk gekregen dat het een erg gelukkig huwelijk was. De Maartensdijkse kinderen die in Bilthoven en in Zeist op school gaan, tooien zich zelfs nog steeds met de Geuzennaam 'Boeren' tegenover de Bilthovense 'Ballen'. In de strijd die het dorp Maartensdijk voerde tegen de komst van een golfbaan, die net zo groot zou zijn als het dorp zelf, heb ik meer dan eens het bittere verwijt gehoord dat De Bilt geen oor had voor de wensen van Maartensdijk.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Mineur geeft precies de reden aan waarom niemand bang moet zijn om zijn culturele identiteit te verliezen. De 'boeren en de ballen' blijven gewoon bestaan, om het maar in die termen uit te drukken.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik geloof niet dat mevrouw Versteeg goed naar mij luistert. Waar het om gaat, is dat de bevolking het gevoel heeft – ik kom daar later nog op terug – dat er niet meer naar hen geluisterd wordt.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wat was de laatste zin van mevrouw Mineur?

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik ga ook niet vragen wat de een na laatste zin was van de voorgaande spreker. Dat vind ik zo'n onzinverhaal. Ik ga over mijn eigen interrupties en over mijn eigen antwoorden. Ik word hier niet overhoord door de heer Buiting als een schoolmeester.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat zij de redenering, dat de identiteit van die twee kanten nog steeds bestond, heel zorgvuldig maakte en dat er een dominantie was van de 'ballen' over de 'boeren' en dat de 'boeren' niet het idee hadden dat zij zich herkenden in het beleid. Dat was precies wat ik net betoogde met: als er een dominante cultuur tegenover een andere staat. Dat is een soort loze identificering.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb het recht mijn eigen vragen te stellen aan de hand van een verhaal. Ik hoor altijd van de tegenstanders het verhaal van verlies van culturele identiteit. 'Ballen' en 'boeren' zijn niet mijn termen; het zijn termen van mevrouw Mineur die ik heb gebruikt om mijn verhaal duidelijk te maken. Ik blijf vinden dat dit een prachtig voorbeeld is. Als mevrouw Mineur spreekt over het feit dan men zich niet gehoord voelt, dan hebben wij het over iets anders, maar dat heeft niets met 'boeren' of 'ballen' te maken. Het heeft gewoon met de inwoners van de provincie te maken en niet met het verschil of de een 'boer' is en de ander 'bal'. Dat is een andere discussie.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wat ik probeer te betogen en wat mevrouw Versteeg blijkbaar niet wil horen, is dat er verschil is tussen de identiteit van de ene groep ten opzichte van de andere groep – dat heeft de heer Buiting al gezegd – en de mate waarin deze groepen zich gehoord voelen.

Dat horen wij als wij langs de huizen gaan. Dat doen wij heel geregeld. Ook onlangs was het weer mis in Maartensdijk – let wel: dat is zes jaar later – toen het college voorstelde om eerst het burgerservicepunt en vervolgens de bibliotheek in Maartensdijk te sluiten. Een gedwongen huwelijk: dat blijft moeilijk, zeker als het gaat om twee zo verschillende gemeenten met zulke verschillende inwonertallen; Maartensdijk met een kleine 10.000 inwoners, De Bilt/Bilthoven met ruim 32.000. Maartensdijk bracht in 2004 dan ook het eerste burgerinitiatief voort, met het verzoek om de fusie ongedaan te maken. Zo diep zat de afkeer van die opgelegde fusie.

Er zijn meer voorbeelden van opgelegde fusies. De Meern is een typisch voorbeeld van een aantal jaren eerder. 83% van de bijna 12.000 stemgerechtigden wilde in 1996 zelfstandig blijven. De opkomst was ruim 84%. Hoe goed voel je je vertegenwoordigd in de Utrechtse gemeenteraad die namens nog 310.000 mensen spreekt? Ook nu heerst dat sentiment nog volop, ook in Vleuten. Dat merkten onze collega's in Utrecht, toen de bibliotheek daar dreigde te verdwijnen.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben een geboren en getogen Utrechtse. Ik woon mijn hele leven al in de stad Utrecht. Sinds ik in de politiek zit heb ik de burgemeester en de raadsleden ontmoet, maar daarvoor had ik hen nooit ontmoet en ik heb nog nooit het gevoel gehad dat ik geen inspraak had op mijn eigen leefomgeving. Ik krijg zoveel wijkbrieven dat ik weer kan komen praten over een bruggetje of over de inrichting van het stationsgebied Lunetten of over een park en noem maar op. Dan kan ik praten met vertegenwoordigers en met het raadslid dat erbij is. Dus de grootte van een gemeente zegt niks over de invloed van een burger op het bestuur. Mevrouw Mineur verbindt de fysieke afstand van een burger tot het bestuur aan de inspraak die een burger heeft. Dat is echter een foute vergelijking. Als inwonster van Utrecht kan ik dat absoluut beamen. Het is niet zo dat je in een 'Swiebertje en Saartje gemeente' hoeft te wonen om het gevoel te hebben dat je invloed hebt op het bestuur.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het verschil tussen de partij van mevrouw Versteeg en mijn partij is dat wij naar de mensen toe gaan. Wat ik hier vertel, is niet wat ik zelf denk en wat ik zelf meemaak, maar wat ik hoor als ik bij de mensen langs de deuren ga. Misschien is het wel zo dat als je opgegroeid bent in een grote stad als Utrecht, je andere verwachtingen hebt en op een andere manier omgaat met de mensen die om je heen wonen. In een kleinere gemeente, zoals De Meern of Maartensdijk, voelt men de afstand tot het bestuur anders.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Als D66 horen wij ook absoluut de burgers, laat ik dat even vooropstellen. Daarin zit volgens mij weinig verschil met de SP.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat wij terugkeren naar het onderwerp.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Gelukkig hebben wij inmiddels geleerd dat je toch maar beter wel naar je burgers kunt luisteren. Toen in 2007 98,4% van de Renswoudenaren – opkomst: 83,7% – tegen een fusie met Woudenberg en Scherpenzeel stemde, hebben we daar gelukkig uiteindelijk wel gehoor aan gegeven. Nu ligt er dan het voorstel om drie provincies samen te voegen. Mijn fractie vindt dat een verbijsterend plan. Op alle mogelijke terreinen beginnen mensen erachter te komen dat groter niet altijd beter is. Denk aan de ge-

meente Súd West Fryslân, waar inwoners uit 120 dorpen en gehuchten vertegenwoordigd moeten worden door 37 raadsleden. Denk aan de uit zijn krachten gegroeide onderwijsgroep Amarantis. En om te praten over de zegeningen van de schaalvergroting in de zorg, moeten we maar eens een avondje lekker doorpraten met de heer Marius Buiting van de NVTZ (Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in de Zorg). Het is niet eens goedkoper, zoals altijd beweerd wordt. De autoriteit op dit gebied is de Groningse econoom Maarten Allers en hij heeft ontdekt dat zulke gemeenten zich op den duur gewoon meer uitgaven gaan permitteren, waardoor je uiteindelijk toch duurder uit bent.

Wat denkt u, als we gaan fuseren met Noord-Holland en Flevoland, gaan we dan de cultuur overnemen van de kleine, dienstbare provincie Flevoland die dicht bij de burgers staat en waar burgers zich gehoord voelen, of gaan we toch meer naar de cultuur van Noord-Holland, een cultuur van, ik citeer: "arrogantie, dominantie van de VVD en vriendjespolitiek"? Moeilijk, moeilijk

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik werd wat getriggerd door de opmerking van mevrouw Mineur, dat dat kleine vriendelijke Flevoland zo dicht bij haar burgers staat. Ik heb even gekeken naar het opkomstpercentage bij de laatste verkiezingen voor Provinciale Staten. Dan zie je dat in Flevoland er een opkomst was van 52%, terwijl Noord-Holland bijvoorbeeld 57%/58% had. Utrecht zat op 61% zelfs. Dus ook in de kleine, vriendelijke, dicht-bij-de-burger-staande-provincie Flevoland is helemaal geen sprake van een grotere binding met het provinciebestuur dan in grotere provincies, vele malen grotere provincies, in de rest van Nederland.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! De heer De Kruijf kan daarmee een punt hebben, ik weet het niet. Het kan ook zijn dat de bewoners denken: het gaat goed, ik hoef mij daar niet druk over te maken. Ik sluit het niet uit. Dat weten wij niet. Het is wel zo dat bij vergaderingen van Provinciale Staten veel meer volk op de tribune zit en dat mensen zich wel degelijk betrokken voelen met het bestuur. Ik kan dus niet zo een-twee-drie onderschrijven wat de heer De Kruijf zegt.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Mineur moet dat nakijken, begrijp ik. Dat vind ik helemaal niet erg. Het feit dat grote provincies een echt aanzienlijk hoger opkomstpercentage kennen dan het kleine, vriendelijke provincietje Flevoland, zou toch veelzeggend moeten zijn, denk ik dan toch maar.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Nogmaals, dat weet ik niet. Dat zouden wij moeten uitzoeken. Ik citeer net uit het rapport 'Schoon Schip' dat werd opgesteld naar aanleiding van het schandaal rondom gedeputeerden Hooijmaijers en Meijdam. Mijn vraag is: wat verwachten we, in een provincie waarin het statenlid uit Swifterbant de gedeputeerde uit Amsterdam moet controleren, en de commissaris uit Haarlem zijn bonnetjes moet laten controleren door de fractievoorzitter uit Rhenen?

Het idee van een samenleving, waarin mensen elkaar kennen en waarin zij verantwoording afleggen aan hun bureaus, aan de mensen bij wie zij in de straat wonen, wordt hiermee helemaal onderuit gehaald. Het idee van een volksvertegenwoordiging is dan ook weg. Ik stap met liefde in mijn autootje om even te gaan kijken in noordelijk Flevoland of de kop van Noord-Holland, maar het is wel 100/125 kilometer rijden.

Er zijn andere alternatieven denkbaar. Sterker: ze worden al volop uitgetoet. De ambtelijke apparaten van de Twentse gemeenten Enschede en Losser werken al een poos intensief samen. Sinds 1 januari hebben Amstelveen en Aalsmeer nog maar één gemeentehuis, waarin dan wel twee gemeenteraden vergaderen. Ook dicht bij huis gebeurt dat: in de gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren. Zij hebben ook één gemeentehuis en drie gemeenteraden.

De volksvertegenwoordiging bepaalt zelf wat zij wil, de verschillende gemeenschappen voelen zich goed vertegenwoordigd, en waar dat gewenst is, levert het ambtelijk apparaat maatwerk. Het is allemaal nog redelijk vers, maar laat die experimenten zich nu eens bewijzen, want dat gemeenten moeten samenwerken om overeind te blijven, is duidelijk. Bekend zijn de veiligheidsregio's, de milieudiensten, de jeugdzorgregio's, met verschillende mate van succes, maar er zijn er veel meer. Nederland kent meer dan 40 landelijke regio-indelingen, leerde ik via de RegioAtlas, een website die minister Plasterk vier dagen geleden gelanceerd heeft. In plaats van dat de minister kijkt naar wat er al is en wat de betrokken inwoners willen, legt hij van bovenaf op wat er moet gebeuren. 'Tekentafeldictatuur' noemen wij dat.

Wij denken dat het beter is als verantwoordelijkheid loopt over korte lijnen, via mensen die elkaar kennen of die tenminste in elkaars kringen verkeren. De uitvoering mag dan zo efficiënt mogelijk uitgevoerd worden, en daar mag dan de winterschilder wel eens overheen. Want dat het met die bureaucratie wel een tandje minder kan, ben

ik zo met iedereen eens. Laat minister Plasterk bijvoorbeeld eens werk maken van de opheffing van het BRU. Bureaucratie los je echter niet op door drie provinciehuisen in de uitverkoop te zetten en weer een nieuw pand op te tuigen. Daar moet een mentaliteitsverandering aan vooraf gaan, waarin wij mensen weer het werk laten doen dat gedaan moet worden, in plaats van dat de ene helft bezig is om op te schrijven wat ze gaan doen en wat ze gedaan hebben, terwijl de andere helft bezig is te controleren wat er al geschreven is.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil mevrouw Mineur niet haar idealen ontnemen, maar ik heb toch een wat beklemmend gevoel, een 'jaren vijftig gevoel', zal ik maar zeggen, als ik hoor hoe de samenleving georganiseerd moet zijn in zo klein mogelijke eenheden van mensen die elkaar kennen en waar de naarbinnengekeerdheid overdonderend is. Dat is het beeld dat dit uitstraalt. Ik denk even aan het debat dat wij vanmiddag hadden en wat ongetwijfeld op zeer grote afstand van de burgerij is, maar wel buitengemeen zinvol en door iedereen ervaren als een zinvol debat en als een zinvolle besluitvorming.

Waar het om gaat, is of je een bestuursstructuur hebt die ook werkelijk ergens over gaat. Als het ergens over gaat, dan komen de mensen wel. Dat weten wij. Wat betreft de verhalen die mevrouw Mineur houdt: ja, ik ben ook lid van de buurtvereniging en ik doe ook van alles in de straat, straatfeestcommissie, enzovoort. Dat moet je ook vooral blijven doen, maar dat kan niet de basis zijn voor een openbaar bestuur op een schaal die zo klein is dat – hoe zal ik het zeggen? – de wethouder in de slagerij de zaken loopt te doen voor de gemeente. Die tijd hebben wij in ons land gelukkig achter ons. Mevrouw Mineur pleit er nu voor en dat vind ik erg jammer.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Waar mijn pleidooi om gaat, is dat je het bestuur zoveel mogelijk dicht bij de mensen houdt. Natuurlijk organiseer je gemeentelijke dingen op gemeentelijk niveau en regionale zaken op regionaal niveau. Wat voor een niveau een Randstadprovincie is en wat daar georganiseerd zou moeten worden, dat weet ik niet zo goed, eerlijk gezegd. Wat ons betreft, gaan wij eerder naar kleinere provincies dan naar grotere provincies.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dat laatste had mevrouw Mineur al gezegd. Het verbaast mij niet dat zij daarvoor pleit. Waarover een Randstadprovincie, of een vorm daarvan, moet gaan, zijn zaken waarover wij

het vanmiddag ook hebben gehad bijvoorbeeld. Of het gaat om 1 miljoen, 2 miljoen, 2,5 miljoen of 3 miljoen, dat maakt niet veel uit. Als het ergens over gaat, als de voorbereidingen goed zijn geweest, als de consultaties goed zijn geweest, dan maakt dat op zichzelf niks uit. Dan komen de voordelen van zo'n schaal vanzelf boven. Als het niet zo wordt gedaan, betekent het dat er bijna een soort Beierse Radenrepubliek naar boven komt, waarbij alles vastloopt in gegalaver. Zo is het nu eenmaal. Dat is niet efficiënt, dat is niet transparant, dat is niet controleerbaar. Daar gaat het uiteindelijk om. Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik pleit ervoor dat je de dingen die je dicht bij huis kunt organiseren – hoe je je straat inricht, hoe je je buurt inricht – zoveel mogelijk onder elkaar afsprekt en dat daarover niet een bestuur op afstand gaat. Natuurlijk zijn er dingen die je op regionaal niveau op elkaar moet afstemmen. Uiteraard. Ook daarvan heb ik voorbeelden gegeven. Ik ben zeker niet tegen samenwerking, maar in het idee dat je een landsdeel zou hebben dat nog enig democratisch draagvlak zou hebben, geloven wij niet.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik verwijt de heer Plasterk dat hij zijn voorstel zo weinig onderbouwd heeft. Een ding is mij wel duidelijk: hij gaat niet de vuilnisdienst of dat soort zaken organiseren. Dus datgene wat nabij de burger georganiseerd moet worden, moeten wij daar laten. Mevrouw Mineur doet net alsof er geen dingen zijn die hoger liggen dan het niveau van Maartensdijk, om het maar zo te zeggen. Dat vind ik echt een verkeerde voorstelling van zaken.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Nee, dat is niet waar ik voor pleit. Ik zeg alleen: waar andere partijen zich zo sterk voor maken, is om de schaal zoveel mogelijk te vergroten. Mijn pleidooi gaat er over dat dat lang niet altijd goed werkt en dat dat lang niet altijd nodig is.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag voor de heer Nugteren. Wat ik net hoorde in zijn verhaal, is dat er een goede integrale visie moet zijn. Wat ik hier in de Staten constant hoor – dat zou je misschien ook kunnen horen als je hetzelfde debat voert in Den Haag – is dat er heel veel verschillende inzichten zijn van heel veel verschillende politieke stromingen in dit land. Ik denk dat het zorgvuldig bereiken van een afgewogen consensus over zo'n herinrichting buitengewoon belangrijk is, omdat anders de opeenvolgende politieke stromingen – dat is de afgelopen decennia ook

gebeurd – steeds weer tot verdere verrommeling leiden. Dit is weer zo'n voorbeeld. Ik hoorde de heer Nugteren dat ook zeggen. Het gaat mij er dus niet om dat ik nu direct wil zeggen dat de visie van mevrouw Mineur of de visie van D66 of de visie van GroenLinks of de visie van de VVD het winnende verhaal is. Ik denk dat je eerst eens een zorgvuldige consensus moet bereiken: wat is nu de lijn die wij naar de toekomst uitzetten? Als dat niet gebeurt, dan is de kans op verdere verrommeling erg groot. Is de heer Nugteren dat met mij eens?

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben het absoluut eens met het idee dat je daarover een goed integraal debat moet voeren en tot conclusies moet komen, maar dat is wat anders dan te zeggen: er is op dit moment geen behoefte aan een opschaling. Ik ben er niet voor om de redenen die ik genoemd heb. Het wordt mij echter te gemakkelijk afgedaan met argumenten als: het is te ver van de burger. Daar kan ook anders over gedacht worden.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Dat is eigenlijk wat ik zeg. Ik zie hier geen enkele consistentie in de visie, maar ik ben er bijna zeker van dat als dit debat in Den Haag zo gevoerd wordt op dit moment en ook zo snel, dat daar ook die consistentie en die visie niet zijn. Dat is het gevaar. Dat is juist wat Thorbecke wel deed: heel lang, heel zorgvuldig met mensen praten, tot er een consistente visie is en dan pas in die meerderheid doorpakken. Wat wij in Nederland doen, is dat wij de afgelopen 30 jaar, met telkens opeenvolgende politieke stromingen, een soort plakwerk hebben gecreëerd. Dat is een van de dingen, waaraan ik net refereerde en wat de Centrale Europese Commissie langzamerhand zeer pijnlijk begint te vinden. De bestuurlijke organisatie van de zorg, van het onderwijs, van de bestuurlijke inrichting van dit land, zetten ons land steeds verder op achterstand. Mijn pleidooi is: eerst een heel zorgvuldige afgewogen visie.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat mevrouw Mineur haar betoog vervolgt.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik had het over bureaucratie. Dat is een probleem, en dat moet worden opgelost. Maar niet zo. Wat dat betreft sluit ik mij graag aan bij wat de heer Buiting zegt: ga erover nadenken. In de Eerste Kamer is de motie Kox unaniem aangenomen, die zegt dat daarnaar een studie gedaan moet worden. Inderdaad, neem dan de visies van D66,

GroenLinks, de SP en het CDA mee en ga naar een integraal verhaal.

Wat de SP betreft, is het dus allemaal niet zo moeilijk. We laten de minister eerst de motie Kox maar eens uitvoeren en we stoppen met deze Arhi-procedure tot er een echt plan ligt. Daarvoor heb ik een motie. Ondertussen gaan we gewoon op zoek naar een nieuwe commissaris van de Koningin. Ook daarvoor heb ik een motie. Omdat wij vrezen dat de minister zijn onzalige plan toch zal doorzetten, steunen ook wij de motie van de PVV voor een referendum.

Motie M15 (SP, PvdD, SGP, 50Plus, ChristenUnie, PVV): stop de Arhi-procedure!

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013;

gehoord de beraadslagingen over het statenvoorstel Wet Arhi-procedure samenvoeging provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht;

overwegende dat:

- er eerst een onbevooroordeelde studie gedaan moet worden naar de problemen die opgelost moeten worden en dat daarin varianten geformuleerd moeten worden;
- in de Eerste Kamer de motie Kox unaniem is aangenomen, die de minister oproept zijn voornemens over de bestuurlijke reorganisatie van Nederland nader te onderbouwen in een integrale visie;
- er derhalve geen enkele reden is om haast te maken met deze procedure;
- er belangrijker problemen liggen waar bestuurlijk Nederland zijn tanden in kan zetten;

spreken als hun mening uit:

dat het beter is om deze Arhi-procedure stop te zetten tot er een goed onderbouwd voorstel ligt en tot er gekozen is uit de voorgestelde varianten;

vragen het college van GS:

om dit standpunt kenbaar te maken aan de minister.

En gaan over tot de orde van de dag.

Motie M16 (SP): Utrecht zoekt commissaris

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013;

gehoord de beraadslagingen over het statenvoorstel Wet Arhi-procedure samenvoeging provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht;

constaterende;

dat de minister heeft laten weten geen reguliere commissaris van de Koning(in) meer aan te willen stellen, maar alleen een interim-functionaris;

overwegende dat;

- *de uitkomst van de Arhi-procedure nog lang niet zeker is;*
- *dat een commissaris van de Koning(in) optreedt als bemiddelaar tussen Rijk en provincie;*
- *die rol in de lopende Arhi-procedure met name relevant is om de belangen van de provincie op lange termijn te behartigen;*
- *dat van een interim-bestuurder die betrokkenheid op lange termijn niet verwacht kan worden;*

spreken als hun mening uit:

het wenselijk te vinden om een nieuwe commissaris van de Koning(in) aan te zoeken;

verzoeken het college van GS:

dat standpunt kenbaar te maken aan de minister.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De moties zijn voldoende ondertekend en maken deel uit van de beraadslagingen. De moties kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik beginnen met het citeren van een historicus. Een Amerikaan met een beroemde achternaam, die bovendien ook nog woont in onze provincie: James Kennedy. Hij vreest dat hij in 2015, door een dictaat van de regering, niet meer kan wonen in de provincie Utrecht. Zonder te verhuizen woont hij dan ineens in een superprovincie, zonder geschiedenis en met een overheid die nog verder op afstand staat. In december 2012 hekelde hij in zijn column in dagblad Trouw de herindelingsplannen. Hij noemt dit de onaantrekkelijke kant van het Nederlandse politieke leven. Ik citeer: "De grote waarde die wordt gehecht aan bestuurlijke hervorming. Allerlei politieke problemen zouden opgelost kunnen worden als je top-down hervormingen doordrukt. Sturing van boven zou per definitie leiden tot meer efficiency en betere resultaten. In deze bestuursmentaliteit is de maatschappij

als een machine met knoppen waaraan je kunt draaien. Dan levert die machine in de opgegeven hoeveelheid tijd het vastgestelde aantal producten af. In die visie past niet een bestuur dat zich dicht bij de burgers bevindt." De consultatiefase is nogal ingekort en dat is juist hierom zo jammer. Natuurlijk kunnen er redenen zijn waarom bestuurlijke hervormingen een goed idee zijn. Misschien zijn er te veel ambtenaren, zoals het kabinet beweert, misschien leidt een grotere schaal tot meer efficiency, maar deze mogelijke voordelen zijn niet vanzelfsprekend. Evenmin is het vanzelfsprekend dat we dit oplossen met de provinciale fusie. Integendeel zelfs. Maar, een goed gesprek en het fatsoenlijk maken van overwegingen is onmogelijk.

Het inkorten van de Arhi-procedure past in een bewuste, boosaardige opzet van de minister om onze provincie een pilot in te rommelen. Een pilot die handenvol geld kost. Een pilot waarin oplossingen worden getest voor een nog niet bestaand probleem. Onze provincie leent zich niet voor een pilot.

Laat helder zijn: zowel inhoudelijk als procesmatig is de ChristenUnie fel tegen de pilot van minister Plasterk. Het is een verwerpelijk soort blauwdrukdenken. Wat dat betreft, sluiten wij ons aan bij de woorden van de voorzitter in zijn nieuwjaarstoespraak. Daar was geen woord Spaans bij. Wij hebben daar niets aan toe te voegen.

Zoals ik in de commissie ook al heb gezegd: de timing is zeer kwalijk. De nota van Gedeputeerde Staten noemt dat al. Laten wij onze energie steken in het aanpakken van de economische en financiële crisis, waarin wij zitten en niet in de pilot van Plasterk. Daar komt bij dat het verspilde tijd is, omdat minister Plasterk vol gas afgaat op een blinde muur. Immers, in de Eerste Kamer ontbreekt tot op heden voldoende draagvlak. En dat zal tot 2015 vermoedelijk zo blijven.

De pilot van Plasterk zou een besparing opleveren. Dat is nogal de vraag. Mij zijn erg weinig onderzoeken bekend waaruit blijkt dat opschalingen ook zorgen voor besparingen. Dat geldt trouwens niet alleen voor gemeentelijke schaalvergroting, ook in de zorg en het onderwijs bleek schaalvergroting funest. Juist ook financieel.

Laat ik daar nog aan toevoegen dat James Kennedy, die ik zojuist citeerde, woont in Amersfoort. Qua omvang past die gemeente in het ideaalplaatje. Immers, het heeft meer dan 100.000 inwoners. Dat dit geen garantie is voor goed bestuur, hebben we de laatste weken gezien. Er is echter meer dan economie en geld. De nota van Gedeputeerde Staten noemt onder meer mobiliteit. Ik

voeg daaraan toe vanaf deze plaats: het Groene Hart. Een zeer waardevol gebied met talloze uitdagingen die niet geholpen zijn met de pilot van Plasterk.

Dan het idee om een referendum te organiseren over de provinciale herindeling. Dat is voor de fractie van de ChristenUnie een lastige. Wij hebben daar best mee geworsteld. Wij zijn in principe tegen referenda. Moties in die richting zullen we puur vanuit dat principe geoordeeld, dan ook niet steunen. Tegelijk is het belangrijk om te weten wat de burger vindt van de pilot van Plasterk. Wij stellen daarom voor om hoorzittingen te organiseren om zo de meningen in kaart te kunnen brengen. Graag verneem ik de opvatting van andere partijen daarover. Overigens kunnen we wel raden waar een referendum op uit komt. In de jaren negentig stemde 90 procent van de bevolking van Rotterdam tegen de plannen van Bram Peper om een stadsprovincie te vormen. Ook het referendum over de Europese Grondwet was in 2005 een heel gevoelige nederlaag voor de overheid. De rode draad die erin zit, is dat de burger kennelijk niet gediend is van pilots rondom zijn politieke en bestuurlijke structuren.

Een ander punt ten slotte is het vertrek van de commissaris van de Koningin. De minister heeft daarover opgemerkt dat er een waarnemer wordt benoemd. De ChristenUnie maakt daar bezwaar tegen. Bestuurlijk is het uiterst onzuiver en dus verwerpelijk dat de minister het niet kan opbrengen beide processen zuiver te voeren en te scheiden. Zelf zorgt hij voor een vermenging van zijn pilot met de vertrouwelijke procedure rondom de benoeming van een nieuwe commissaris van de Koningin. Wij betreuren dat zeer, maar tegen die achtergrond voelen wij ons vrij om de motie van de fractie van de SP hierover te steunen.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Terugkijkend op het betoog van de heer Schaddelee heb ik twee vragen. In de eerste plaats: meent hij oprecht dat hij op boosaardige wijze in deze fusie wordt gerommeld? Ik vind dat nogal een uitspraak die iets zegt van hoe je tegen mensen aankijkt, die het wellicht je met oneens zijn.

In de tweede plaats: hoe weet de heer Schaddelee dat er op dit moment in de Eerste Kamer geen meerderheid is voor de plannen van de minister? Ik ben nieuwsgierig hoe hij dat weet.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voor-

zitter! Wat betreft die tweede vraag is dat natuurlijk een beetje politiek onderbuikgevoel. Naar mijn idee heeft het huidige kabinet geen meerderheid in de Eerste Kamer.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat is wat anders.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Als ik dan kijk hoe de opstelling van de andere partijen is, dan zou het heel knap zijn als je in de Eerste Kamer die meerderheid krijgt. Als je dan weet, en dat brengt mij bij de eerste vraag, dat er geen meerderheid is in de Eerste Kamer, waarom steekt de minister dit dan niet veel zorgvuldiger in? Waarom gaat hij niet op zoek naar draagvlak? Waarom hakt hij het erin door blind te roepen dat die drie provincies moeten samengaan, zonder dat hij daar eerst een visie onder heeft liggen? Op die manier werkt hij niet aan draagvlak en gaat hij misschien wel bewust op die blinde muur af. Dat brengt mij tot de uitspraak dat hij ons bewust in een pilot rommelt. Dat zeg ik ook tegen de achtergrond van het feit dat hij de Arhi-procedure enorm heeft ingedikt en ingekort om 2015 te halen. Ik snap ook dat hij daar wel tegen opziet, want dan krijg je weer nieuwe verkiezingen en als dan die herindeling nog moet plaatsvinden, dan wordt het een verkiezingsthema. Dat zijn allemaal heel lastige dingen. Je ziet dat daar heel erg op afgestuurd wordt.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat de heer Schaddelee bezwaar heeft tegen de procedure, is natuurlijk volledig zijn recht. Mijn vraag ging echter over de woorden dat wij boosaardig in deze fusie worden gerommeld. Dat vind ik nogal een stevige uitspraak en niet passend bij de heer Schaddelee.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Dat laatste beschouw ik als een compliment. Het geeft wel aan dat ik mij echt boos maak over de manier waarop de minister hiermee omgaat. Het is naar mij idee een plan dat slecht onderbouwd is. Dat hoor ik ook terug hier in de Staten. Het plan heeft weinig draagvlak, maar wordt wel vol ingegaan. Het neemt heel veel bestuurlijke creativiteit, denkkracht en tijd in van mensen die eigenlijk nu bezig zouden moeten zijn met het aanpakken van de echte problemen.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Even reagerend op de vraag van de heer De Kruijf over het draagvlak van de Eerste Kamer: in mijn beleving is er een motie Kox over een integrale visie en het zou mij

zeer verbazen als een Eerste Kamer uiteindelijk een positief besluit neemt als zo'n visie daar niet eerst op tafel wordt gelegd. Hoe serieus neem je je zelf? Misschien roept het vragen op van de heer De Kruijf?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het voelt bijna als een vraag in mijn richting. De motie Kox vraagt de minister een integrale visie te presenteren op de grote hervormingsvoorstellen in den lande. Hij heeft toegezegd dat hij daarmee komt in februari. Dus als dat het probleem van de heer Van Wikselaar is, dan schat ik maar zo in dat het binnenkort opgelost is.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Het is heel fijn dat de heer De Kruijf vooruitloopt op datgene wat daaruit komt. Dat bepaalt, denk ik, mede ons gezicht in deze zaak. Onze overtuiging is dat je met een visie, met een structuurvisie, het probleem niet oplost en dat het nooit een gedegen rapport zal kunnen zijn waarop een Eerste Kamer zal kunnen besluiten. Dat als inleiding.

De Arhi-procedure die door de minister is gestart, vraagt een zorgvuldige behandeling door ons. Het statenvoorstel ter voorbereiding op het consultatiebezoek vinden wij positief. De lijn die hierin gevolgd wordt door het college kunnen wij wat dat betreft volledig ondersteunen. Er is door het college goed en grondig nagedacht. De notitie getuigt van een goede argumentatie. Het is belangrijk morgen als Staten zoveel mogelijk op één algemene lijn naar buiten te treden richting de minister. Voor de fractie van de SGP springen de volgende zaken eruit. In de commissie heb ik daarover ook al wat gezegd. Als je een proces gaat starten, dan begin je eigenlijk – vanuit bedrijfsmanagementvraagstuk kun je kijken of een SWOTanalyse nog het geëigende instrument is op dit moment, maar ik denk dat wij wel weten wat wij bedoelen – met te kijken welke problemen er zijn. Vervolgens ga je kijken welke oplossingsvarianten er in beeld zijn. Uiteindelijk ga je met het in balans brengen van alle plussen en minnen een gedegen voorstel doen: zullen wij met elkaar die kant opgaan? Die procedure wordt op dit moment niet gevolgd.

In het verleden is tussen de provincies en het Rijk afgesproken dat er in samenwerking met andere provincies knellende vraagstukken opgelost zouden worden. Een vraag aan het college: kan het college ons de komende periode – dat hoeft niet vanavond al – een aantal concrete zaken aangeven, waarin dit overleg heeft plaats-

gevonden en waartoe dit overleg geleid heeft, omdat wij uiteindelijk vinden dat onze Tweede-Kamerleden straks als dit onderwerp beargumenteerd wordt, voldoende voorbeelden moeten hebben, waarbij samenwerking blijkbaar wel een goede methode voor het oplossen van problemen kan zijn. Ik verzoek het college een overzicht te maken van wat er speelt en wat de resultaten daarvan zijn, zodat onze fractie dat straks kan meenemen in de Tweede Kamer als dat van toepassing is.

Het is zeer spijtig dat er vanuit het ministerie geen of weinig inhoudelijke stukken zijn ontvangen op basis waarvan wij een goed advies kunnen formuleren. Ook na vragen van het college in Den Haag is er tot nu toe niets verschenen. Dat stelt ons teleur. Er is geen sprake van een integrale visie. Daarover hebben wij het gehad. De vraag hoe deze megaprovincie staat in relatie tot ..., is weer die totale visie die ontbreekt op dit moment. De fractie van de SGP kan zich niet aan de indruk onttrekken dat alleen euro's het doel zijn om tot deze schaalvergroting te komen. Het kan namelijk niet zo zijn dat opschaling per definitie als een kwaliteitsslag gesteld kan worden. Ik ben het wel eens met enkele fracties die zeggen dat opschaling op een gegeven moment een kwaliteitsverbetering is. Dat doe je echter op het moment dat je te weinig capaciteit hebt om zaken goed beet te kunnen pakken. Dan komt er een keer een bovengrens, waarbij je de balans afweegt tussen nog meer voordeel uit die schaalvergroting ten opzichte van de nadelen die dat dan weer met zich meebrengt. Die balans kunnen wij op dit moment niet maken. Dus ik kan niet begrijpen dat er op dit moment fracties zijn die echt voor deze stappen kunnen zijn, als je die balans niet serieus kunt opmaken.

De SGP wijst herindeling op voorhand niet af, alhoewel zij zeer sceptisch is. Dat proeft men hier wel uit mijn woorden. De SGP vindt wel dat er een serieuze balans opgemaakt moet kunnen worden. Wij verwachten daarom meer inhoudelijke stukken en argumentaties. Het collegevoorstel zullen wij steunen.

Ik heb één argument niet gehoord in deze discussie als een nadeel van de opschaling. Wij kennen allemaal de bestuurslagen. In de wandelgangen is er altijd nog het element van de vierde macht, als ik de ambtelijke organisatie zo mag betitelen. En ik bedoel dat helemaal niet onaardig vanuit mijn intentie. De Provinciewet biedt niet meer ruimte dan 55 Statenleden. Daartegenover staat een ambtelijke organisatie, waarbij je straks praat over 1500, 2000 mensen. In hoeverre kunnen de Staten hun controlerende taak dan nog uitvoeren? Is het doen

alsof wij de baas zijn en is het in werkelijkheid zo dat wij niets meer te controleren hebben? Dan is ook het aspect burgerparticipatie en burgerverantwoording nog van toepassing. Al met al is dit voor ons een heel aantal argumenten om te zeggen: laat de procedure die nu gestart is in elk geval niet door draaien, stop daarmee. Wij hebben de motie van de fractie van de SP dan ook meeondertekend. Datzelfde geldt in relatie daarmee ook voor de positie van de commissaris van de Koningin.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Ik noem het het speeltje van minister Plasterk. Hij heeft het nu eenmaal bedacht en daarmee gaat hij op zijn manier aan de gang. Aan het democratische proces naar de inwoners toe gaat hij volledig voorbij. Geen onderbouwing van de reden, behalve een treinverbinding tussen Amsterdam-Almere-Utrecht, zoals vanmorgen in de krant stond: daarvoor moet er toch wel heringedeeld worden, dat moet dan toch wel op elkaar aangesloten zijn. Ja, wij hebben ook verbindingen naar Parijs of naar Keulen en wij zijn echt niet gefuseerd met Frankrijk of Duitsland. Ja, Europa, verder niet. Wij zijn gewoon allemaal zelfstandig. Zo'n treinverbinding is natuurlijk niet voldoende.

Voor alle aangekondigde hervormingen is geen integrale visie. Het is gecombineerd met bezuinigingen. Dat geeft een bestuurlijke drukte met alle lopende zaken, zoals transities, en is op dit moment zeer ongewenst. Op dit moment zijn er geen voordelen genoemd voor een provinciale herindeling. In de beleving van 50Plus zal er een monsterhoofd ontstaan dat niet weet wat er met zijn lijf gebeurt.

Daarnaast is het hele proces ook nog eens tot twee maanden teruggebracht en is er geen tijd, terwijl dat onderdeel is van een Arhi-procedure, om varianten te onderzoeken. Daarvoor is nu geen tijd. Wat staat in het voorstel van het college en wat gewoon zo is, is dat Utrecht de sterkste regio van het land is, al sprak de heer De Kruif dan ook over stroperigheid et cetera. Dus, hoezo doen wij het hier zo slecht?

Een herindeling zou ook moeten staan voor een bestuurskrachtverbetering. Ook daaraan kan de provincie Utrecht zich niet meten, anders zouden wij niet de sterkste economische regio van het land zijn.

Op dit moment is er een veel groter probleem dan datgene wat de heer Plasterk wil. Dat is eigenlijk dat er geen balans is tussen de Eerste en de Tweede Kamer, waardoor er eigenlijk niet goed bestuurd kan worden. Ik zou zeggen: mijnheer Plasterk, ga daar eerst eens naar kijken, ga eens kijken hoe je dat oplost, ga je verdiepen

in de combinatie Eerste Kamer en Tweede Kamer en in de getrapte verkiezingen tussen de provincie en de Eerste Kamer. Dat zijn veel belangrijker zaken dan nu geforceerd te gaan herindelen.

Wij zullen het voorstel van het college steunen. Daarin staat precies vermeld hoe het eigenlijk is en hoe wij ons voelen. Daarmee stemmen wij in.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! De PvdD is niet zo van het meegaan. Het regeerakkoord wil niet alleen de provincies, maar ook de gemeenten herindelen. Gemeenten en provincies, amper bekomen van de vele decentralisaties, zullen hun ambtelijke apparaat in de reorganisaties zien belanden.

De integrale visie van de minister op het openbaar bestuur moet nog geschreven worden. Het ware natuurlijk beter geweest als wij die hadden kunnen bespreken, maar kennelijk is de haast soms zo groot dat zorgvuldigheid even moet wachten. Veel vragen zouden daarin beantwoord kunnen worden.

Schaalvergroting leidt niet noodzakelijkerwijs tot betere resultaten. Waarom zou Utrecht groter beter af zijn? Waarom zijn deze drie provincies als eerste aan de beurt? Welke maatschappelijke ontwikkelingen sluiten niet meer aan bij de schaal van de provincie Utrecht? De visie van de regering roept de situatie in Denemarken in gedachten op, waar in 2007 271 gemeenten werden teruggebracht naar 98 en dertien provincies naar vijf. Dat heeft echter niet voorkomen dat overheden in elkaars bestuurlijk vaarwater gingen zitten. Aantalreductie is niet per definitie het ei van Columbus.

Bestuurlijke drukte heeft onzes inziens meer te maken met een goede verdeling van bevoegdheden en met de bijbehorende instrumenten. De redenen waarom de minister tot een herindeling van deze provincies komt, zijn op zijn best onaf. Het lijkt alsof er een andere reden achter zit. Een excuus om een gigantische bezuiniging door te voeren misschien?

Schaalvergroting brengt echter zijn eigen problemen met zich mee. Zo laat onderzoek van de Rijksuniversiteit van Groningen over gemeentelijke herindelingen zien, dat fusies van gemeenten geen geld opleveren. De fractie van de SP sprak hier ook over. Sterker, na een fusie gaan gemeenten juist meer geld uitgeven. Uit de herindelingen van de afgelopen tien jaar blijkt zonder uitzondering dat nieuwe gemeenten meer kosten dan de gemeenten waar zij uit voortkomen. Voorafgaand aan een fusie geven gemeenten meer geld uit om aanpassingen te doen.

Daarna gaan de uitgaven weer terug naar een normaal niveau, maar na een paar jaar komen de uitgaven structureel op een hoger niveau terecht; tot wel tien à twintig procent. In de periode dat het onderzoek liep, van 2001 tot 2012, zijn 179 gemeenten heringedeeld. Zij werden omgevormd tot 75 nieuwe gemeenten. Het is denkbaar dat herindeling van gemeenten een doelmatig grote schaal geeft, die samengaat met een overmaat aan afstemming en bureaucratie.

Het is goed voorstelbaar dat voor provinciale fusies hetzelfde zou kunnen gelden. Er zit ook een paradoxaal verband aan vast. Enerzijds is er een tendens naar decentralisatie; decentraal wat kan, centraal wat moet. Dit met de bedoeling het bestuur dicht bij de burger brengen. De paradox is echter, om hieraan te voldoen, dat provincies in de visie van het kabinet kennelijk groter moeten worden om die decentralisaties aan te kunnen. Daarom is er volgens ons het gevaar dat zij juist verder van de burger af komen te staan.

De provincies verschillen op meerdere gebieden van elkaar, waardoor door samenvoegen kwaliteit verloren zou kunnen gaan. Wij vragen ons af wat iemand uit Rhenen gemeen heeft met iemand van Texel. Als de minister dit onzalige plan wil uitvoeren, dan wil de PvdD dat de bevolking zich in elk geval kan uitspreken over Flutland.

De VOORZITTER: Dan schors ik de vergadering.

Schorsing van 21.28 uur tot 21.39 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het is een bijzonder moment voor dit debat. Er is meer dan een werkdag gesproken over hoe de provincie mooier zal worden naar aanleiding van de PRS. Na het diner kunnen de Staten zich buigen over de vraag of de provincie er nog is over een aantal jaren. Ik kan mij voorstellen dat dit wat gemengde gevoelens bij de Staten losmaakt. Dat heeft misschien ook wel geleid tot soms wel een emotionele toon in het debat van sommige sprekers. Ik moet wel zeggen dat ik genoten heb van het debat en de discussie die de Staten hebben gevoerd. Ik kan de conclusie trekken dat er weinig vragen mijn kant op gekomen zijn en dat in het debat ter voorbereiding van het gesprek dat de Staten morgen hebben met de minister, onderling de argumenten zijn gewisseld. Ik ben blij dat de notitie die Gedeputeerde Staten aan de Staten hebben aangeboden om deze discussie te faciliteren, daaraan heeft bijgedragen. Ik ben ook blij dat de Staten

hebben gezegd dat de notitie, die is aangepast nadat wij er in de commissie BEM over hadden gesproken, meer overeenkomt niet de wensen van de Staten wat betreft de toonzetting en de formulering. Plezierig dat ik hen daarmee heb kunnen bedienen.

Een aantal punten in de notitie is hier genoemd. Ik zal nog even wat punten kort herhalen. Vooral de integrale visie is aan bod geweest. Als het hiermee stopt, is het in feite een mislukt experiment. Dat is ook wat de minister zelf heeft gezegd. De noodzaak is er om het experiment zelf verder te brengen en dan is het ook van belang dat er van een integrale visie sprake is. Hij heeft dat toegezegd. Daartoe is hij opgeroepen door de motie Kox in de Eerste Kamer. Hij heeft ook vanmiddag in Noord-Holland toegezegd, toen hij daar sprak met Provinciale Staten, dat er op korte termijn een brede visie zal komen, waarin hij zijn beelden uiteenzet.

Voor ons en voor de Utrechtse Provinciale Staten speelt natuurlijk ook de vraag: voor welk probleem is dit de oplossing? Er is geen 'one size fits all'. Er zal wel degelijk gekeken moeten worden wat een oplossing kan zijn, waarin meerdere vraagstukken dan alleen de economische vraagstukken aan de orde komen.

Er werd gezegd dat er ook varianten in de afweging meegenomen moeten worden. Ik heb dat hier heel breed bij alle partijen gehoord. De minister noemt, als hij interviews geeft over dit onderwerp – dat is nogal vaak gebeurd de afgelopen weken – steevast voorbeelden die echt betrekking hebben op Noord-Holland en Flevoland; het 'daily urban system' noemt de minister daarbij. Ook in de Tweede Kamer is nog geen echt debat geweest over provinciale opschalingen. De behoefte om varianten in deze discussie in te voeren, is een begrijpelijk en breed gevoeld standpunt in de Staten.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Als de gedeputeerde zegt dat het breed gevoeld is, dan kan ik daarin meegaan. Wij hebben aangegeven dat wij geen behoefte hebben aan varianten. In de Randstad is meer dan genoeg materiaal om nu al een keuze te kunnen maken.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! "Dat heb ik goed gehoord", zeg ik tegen de heer De Kruijf. Ik vond het overigens mooi om te horen dat een aantal van de randvoorwaarden ook voor hem van belang is. Hij noemde daarbij de wens om tot een integrale visie te komen, zoals is toegezegd en waartoe de motie

ook oproept. De heer De Kruijf heeft het gehad over het afschaffen van de bestuurlijke tussenlagen, zoals dat ook voor de PvdA relevant is, waarbij overigens de begrijpelijke kanttekening is gemaakt dat het niet zo kan zijn dat er van geen enkele tussenlaag sprake kan zijn. Zo zou bijvoorbeeld de decentralisatie van de jeugdzorg kunnen leiden tot weer onderlinge samenwerkingsverbanden. Sterker nog, het is in feite noodzaak dat dat erbij hoort. Die beweging kan niet voor honderd procent teruggebracht worden, maar de behoefte om op die manier minder hulpstructuren en minder bestuurlijke drukte te organiseren, werd ook door de PvdA onderschreven. Ik heb de heer De Kruijf ook horen zeggen dat als het gaat om bevoegdheden en kerntaken van de provincie, hij in feite met deze randvoorwaarden uit de voeten kan, want hij stelde: het Rijk moet zich ook niet overal mee bemoeien. Dat vond ik een positief feit in zijn bijdrage op deze notitie: er zijn wel degelijk punten, die ook door de PvdA onderstreept en ondersteund worden.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat heeft de gedeputeerde heel goed gehoord. Dat doen wij zeker. Ik ging eigenlijk in op de opmerking dat alle partijen de variantenbehoefte onderschreven: die onderschrijven wij dus niet.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat was dan even niet opgemerkt. Ik hoor in elk geval dat er een brede behoefte is in de Staten om daarover met de minister te spreken. Dan gaat het ook over de helderheid en over de bestuurlijke taken en de bevoegdheden; de aannahme dat er minder bestuurlijke drukte moet zijn. Dat hangt natuurlijk ook samen met de bestuurlijke organen, het aantal, maar ook de takenhelderheid en de takenopvatting die zij hebben. Daar werden ook nog genoemd het afschaffen van bestuurlijke tussenlagen en hulpstructuren en de behoefte aan draagvlak. Op dat laatste wil ik zo nog nader ingaan, ook in verband met de moties die zijn ingediend.

Er zijn mij weinig vragen gesteld, waarop ik nog moet ingaan; het debat is echt onderling door de Staten gevoerd. Er zijn nog een paar punten, waarover ik wat opmerkingen wil maken. Dat betreft eerst de vraag van de fractie van de PvdA wat wordt bedoeld met: "Voor onze medewerking is noodzakelijk dat aan deze randvoorwaarden wordt voldaan." en "Wij kunnen onze steun niet op deze wijze verlenen." De heer De Kruijf vroeg mij wat de strekking was van deze passage. Dat heeft in feite te maken met de reactie op de brief van de minis-

ter, waarbij een bepaalde invalshoek is gekozen, en met de randvoorwaarden die wij daarbij hebben geformuleerd. Wij zeggen dat dat de randvoorwaarden zijn waaraan het voorstel van de minister, als hij daarmee komt voor de terinzagelegging, zou moeten voldoen. De uitspraak is in feite gedaan dat als aan die voorwaarden niet is voldaan, wij onze steun niet kunnen verlenen en is het voor ons geen optie om mee te gaan in het voorstel tot opschaling van de provincies tot één grote Randstadprovincie. De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Een vraag die op een andere plek aan de orde is geweest, maar die ik toch hier wil stellen, zodat het antwoord door iedereen kan worden gehoord, is of dat betekent dat het college werkelijk tot ver in 2014 op zijn handen zal gaan zitten om af te wachten tot misschien de Eerste Kamer een keer het verlossende woord spreekt. Is de gedeputeerde het met mij eens, wil je serieus rekening houden met de mogelijkheid dat de fusie wel doorgaat, dat je dan al in 2013 zult moeten beginnen met de voorbereidingen, ook al weet je niet wat uiteindelijk de uitkomst van die discussie is?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! In deze Arhi-procedure hebben wij daar geen ja of nee op te zeggen. Deze Arhi-procedure is door de minister ingesteld en daarin zullen wij moeten meewerken. Wat betreft de fasering van de procedure, is er natuurlijk nu de consulterende taak. Zowel Gedeputeerde Staten als Provinciale Staten hebben daarover morgen een gesprek. Daarna komt er een visie van de minister. Die visie wordt ter inzage gelegd en daarop kan een zienswijze worden ingediend en voor die zienswijze hebben wij de randvoorwaarden gesteld. Het is niet zo dat wij op onze handen zullen gaan zitten. Wij zullen natuurlijk reageren. Wij hebben ook gevraagd om varianten en wij zullen kijken of er inhoudelijke aspecten zijn die tot de beste variant zullen moeten leiden. Wij zullen de komende periode niet op onze handen gaan zitten, maar ons actief in de discussie met de minister mengen, maar ook met onze 'stakeholders' in de regio om reacties op te halen en te reageren op de visie die ons in april wordt aangeboden.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan mij goed voorstellen dat het college in de zienswijzenfase voluit zijn eigen opvatting heeft en, afhankelijk van al dan niet ingevulde voorwaarden, meewerkt. Daarna komt er toch een moment, ook al worden die voorwaarden niet ingevuld, dat het college zal moeten meewerken, wil het deze provincie niet erg op achterstand zetten bij een

eventueel toch doorgaan van de fusie.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wat de heer De Kruijf mij in feite vraagt, is wat wij doen als er een voorstel komt wat wij niks vinden.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! En hoe lang doet het college dat dan?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als er een voorstel komt, waarmee een meerderheid van deze Staten niet uit de voeten kan, dan zullen wij de discussie voeren en de lobby opzoeken met partijen in de Tweede Kamer om duidelijk te maken dat op basis van onze inhoudelijke afwegingen, onze randvoorwaarden, er eventueel tot een ander voorstel zal moeten worden gekomen. Dat zal dan de lijn zijn in de periode daarna.

Ik ga daar niet op vooruitlopen, want het voorstel van de minister is nog niet neergelegd; de minister consulteert nog.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Nog een keer. Ik kan het blijkbaar niet helder genoeg formuleren. Als het college naar buiten toe zijn opvatting, en van een meerderheid van deze Staten, blijft verkondigen, dan kan ik mij dat prima voorstellen. Als je echter uiteindelijk rekening moet houden met de situatie dat je op 1 januari 2015, of wanneer ook, moet gaan fuseren, dan moet je anderhalf jaar eerder beginnen met de voorbereidingen hier in huis, anders lukt het je gewoon niet meer op een zorgvuldige manier. Mijn vraag is: wat betekent de opmerking dat het college niet meewerkt als niet aan voorwaarden is voldaan voor die interne voorbereiding op de fusie?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nu begrijp ik wat de heer De Kruijf bedoelt. In feite kom je dan bijna in de schizofrene situatie dat je het niet eens bent met een voorstel van de minister, omdat je randvoorwaarden hebt gesteld, omdat je over de inhoud voorwaarden stelt en omdat je met een advies zou willen komen, terwijl je tegelijkertijd meewerkt aan een procedure die moet uitmonden in 22 december 2014, wanneer er sprake zou zijn van een nieuwe provincie. Daarvoor moeten natuurlijk alle voorbereidingen worden gedaan. Dat is een aspect waarmee wij rekening moeten houden. Dat is niet wenselijk, maar het zou kunnen.

Ik ga door met andere vragen.

De fractie van D66 heeft gesproken over het panel met deskundigen. Mevrouw Versteeg vroeg of de deskundigen vanuit een algemene visie over de bestuurlijke toekomst van de provincie Utrecht hebben gesproken of dat zij specifiek hebben gereageerd op vragen die gesteld zijn; dus is er iets ingebracht waar zij niet voor zouden kunnen zijn. Als ik de vraag van mevrouw Versteeg niet goed heb begrepen, dan hoor ik dat graag. Ik doe in elk geval een poging om een antwoord te geven.

Wij hebben een gesprek gevoerd met de deskundigen. Dat waren de heer Tjeenk Willink, mevrouw Peters en anderen. Wij hebben hen gevraagd te reflecteren op de argumenten die de minister in zijn brief van 14 december 2012 heeft aangevoerd om te besluiten tot het instellen van de Arhi-procedure. Die brief heeft een bepaalde invalshoek; de argumenten zijn natuurlijk gekozen om de keuze van de minister te onderstrepen. Wij hebben met name op die punten het gesprek gezocht met de deskundigen om te kijken welke tegenargumenten wij daarvoor zouden gebruiken om daar ook een andere visie tegenover te stellen. Er is dus geen brede discussie gevoerd over de toekomst van het middenbestuur in algemene zin. Dat zou namelijk met deze deskundigen ook tot een ander stuk kunnen leiden. Het is een reflectie geweest, een bespiegeling, met de deskundigen om onszelf aan te scherpen om een reactie te geven op de brief die de minister heeft gestuurd. Dus in dat opzicht is er sprake geweest van een bepaalde invalshoek in de discussie die wij gevoerd hebben met de deskundigen.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Omwille van de tijd houd ik het kort. Ik begrijp het. Het is het recht van Gedeputeerde Staten om op basis daarvan zo'n panel te vragen. De fractie van D66 vindt het echter wel een gemiste kans om de deskundigen niet te vragen naar wat hun visie is op het toekomstige bestuur van Nederland. Dat is onze opinie. Ik begrijp het antwoord van de gedeputeerde. Dat is vooralsnog voldoende.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dank voor het begrip. Het is natuurlijk gedaan in het kader van de brief en in het kader van de voorbereiding van onze notitie, om een trechtering in de discussie aan te brengen.

Van de fractie van de SGP kwam de vraag waartoe de samenwerkingsafspraken hebben geleid, die in eerdere instantie hebben plaatsgevonden tussen de provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht. Ik heb daarover een brief gestuurd aan de commissie BEM. De Staten kunnen

daarin zien op welke punten wij de samenwerking hebben gezocht, tot welke resultaten dat heeft geleid, wat wel kan en ook wat niet tot de mogelijkheden behoort. De Staten worden daarover dus gerapporteerd. Vervolgens was er de vraag hoe het zit met de vierde macht. De heer Van Wikselaar vroeg hoe Provinciale Staten hun taken kunnen blijven uitvoeren als het gaat om 55 Statenleden ten opzichte van een grote ambtelijke organisatie. Dat is in feite ook het punt dat door de fractie van GroenLinks werd aangesneden: zo'n grote provincie vraagt een andere manier om de volksvertegenwoordiging te organiseren en te ondersteunen. Daarvoor zal natuurlijk aandacht moeten zijn in de aanloop naar deze eventuele fusieprovincie.

Dit waren de vragen die de Staten aan mij hebben gesteld. Er is nog een aantal moties ingediend, waarop ik nog graag wil reageren. Dat zijn eerst twee moties over het referendum. Dat is motie M13, instellen referendumverordening, van de fractie van D66, en dat is motie M14, referendum provinciefusie, die is ingediend door de fractie van de PVV. De motie M13 van D66 vraagt eigenlijk te onderzoeken welke voorwaarden je zou moeten stellen, waardoor burgers het initiatief kunnen nemen tot het houden van een referendum. Ik denk dat het een goede suggestie kan zijn voor het instellen van een referendumverordening. Een dergelijke verordening is er op dit moment niet in onze provincie. Dus deze input kan daarvoor gebruikt worden. Deze opdracht kunnen wij overnemen.

Dat geldt ook voor het eerste deel van de motie M14 van de fractie van de PVV, waarin gevraagd wordt een referendumverordening voor te bereiden om de Staten in staat te stellen bij de Utrechtse inwoners te peilen wat hun mening is ten aanzien van een eventuele provinciale opschaling. Het tweede deel van deze motie roept op een referendum uit te schrijven gelijkvallend met de gemeenteraadsverkiezingen van 2014. Daarbij wil ik toch een kanttekening maken. De Staten zouden in feite dan besluiten in 2014 een referendum te houden over een besluit dat zij zelf in 2013 zullen moeten nemen. In april tot en met juni 2013 legt de minister zijn visie ter inzage en kan er vanuit de provincie een zienswijze op worden ingediend. De Staten houden dan een referendum over een besluit dat dan al genomen is. Dat referendum zou dan kunnen bijdragen aan het besluit dat de Eerste Kamer en de Tweede Kamer eind 2014 moeten nemen. In feite is het dus een referendum dat inhaakt op een besluit dat al genomen is door de Staten. Mochten de Staten besluiten het referendum eerder te houden – ook

dat heeft hier de revue gepasseerd: een referendum in het voorjaar van 2013 – dan is het terecht, zoals wordt geconstateerd, dat wij tegen zeer hoge kosten zullen aanlopen. Het is daarbij ook het overwegen waard te kijken naar andere vormen van burgerparticipatie dan het referendum. Wij hebben een kleine notitie naar de Staten gestuurd om een globaal beeld te geven van de mogelijkheden. Dat zal, flankerend aan de referendumverordening, verder kunnen worden uitgewerkt.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het doel van de motie is gewoon om de burger een stem te geven en niet direct het college te sturen in zijn meningvorming. Wij willen de burger een stem geven en dat die burger die stem uitspreekt op het moment dat de gemeenteraadsverkiezingen worden gehouden.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De motie draagt Gedeputeerde Staten op een referendum uit te schrijven gelijkvallend met Mijn reactie daarop is dat de Staten daardoor de keuze maken een referendum te houden op een tijdstip dat zij waarschijnlijk achter de besluitvorming aan lopen. In feite gaan de Staten er zelf over: een referendum wordt door Provinciale Staten uitgeschreven. Ik vind wel dat ik de kanttekening moet maken dat de Staten ook andere mogelijkheden zouden kunnen benutten voor burgerparticipatie.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Die mogelijkheden zijn er uiteraard. Een feit is dat de Eerste en de Tweede Kamer er in 2014 nog over moeten oordelen, dus een referendum kan zeker wel zijn kracht hebben; in elk geval de kracht die wij zoeken in een referendum.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Goed. Ik heb in elk geval mijn reactie gegeven op de aspecten van de moties.

Dan zijn er nog twee moties. Dat is motie M15, stop de Arhi-procedure, en motie M16, Utrecht zoekt een commissaris. Motie M15 is een motie met een mooie intentie, maar het lijkt mij een punt dat de Staten zelf aan de orde kunnen stellen als zij morgenavond spreken met de minister. Ik vind de motie op dit moment voor mijn advisering minder relevant.

De opmerking die is gemaakt in motie M16 klopt; het is geen gebruikelijke gang van zaken. De minister heeft in zijn brief van 14 december 2012 aangekondigd een tijdelijke commissaris te willen benoemen in Utrecht. Dat is

echter een discussie die niet thuishoort in een brief die aan de Tweede Kamer wordt gestuurd. Het is een discussie die hier, in de Staten, thuishoort met de adviescommissie die gaat over de benoeming van de nieuwe commissaris. De heer Schaddelee heeft volkomen gelijk dat hij dat op deze manier constateert. Het is in feite echter ook een opdracht aan de Staten zelf, want zij zijn zelf de adviescommissie die hierover met de minister spreekt en zij kunnen dat zelf met hem aanklaarten. Wij zullen ook aanstippen in het gesprek dat wij met hem voeren, dat dit hier aan de orde is geweest.

Ik ga ervan uit dat ik hiermee de Staten naar volledigheid heb geantwoord.

De VOORZITTER: Heeft iemand behoefte aan een tweede termijn?

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil alleen nog onze consistentie toelichten in hoe wij ons betoog hebben gevoerd en hoe wij straks zullen stemmen. Wij zullen een aantal moties ondersteunen. Wij zullen de motie M16, Stop de Arhi-procedure, niet ondersteunen. Veel van wat in de constatering en in de overwegingen staat, delen wij, maar wij willen het betoog met de minister constructief verder voeren binnen deze Arhi-procedure en wij willen de lijn volgen van de notitie die het college ons heeft aangeboden. Daarna willen wij pas verdere stappen ondernemen over hoe wij daar verder mee om willen gaan.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb nog een vraag voor de heer Buiting. De fractie van de PVV gaf net in de motivatie van haar motie aan dat het niet uitmaakte wat de opkomst is. Mijn vraag aan de fracties van CDA en PVV is, of zij met die kennis – in de motie wordt namelijk ook gevraagd een referendumverordening in te stellen – alsnog bereid zijn die motie te ondersteunen. Zo ja, is dat dan niet een enorme democratische uitholling als de opkomst maar tien of twintig procent is? Deze vraag stel ik ook aan de fractie van de VVD.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! In dat laatste heeft mevrouw Versteeg misschien wel gelijk, maar juist vanwege de combinatie met de gemeenteraadsverkiezingen zal de opkomst veel hoger zijn. Ik herinner mij nog referenda over burgemeestersverkiezingen. Die waren inderdaad niet al te sterk. Ik geloof dat er toen maar weinig kandidaten waren van verschillende partijen.

De heer TUIJNMAN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De PVV-referendummotie is een prima initiatief, dat wij mede hebben ingediend. Dat is voor ons het maximaal haalbare op dit moment.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dat is geen antwoord op mijn vraag. Mijn vraag is of de fractie van de VVD die motie nog steeds steunt, ook al weet zij dat het de PVV niets uitmaakt wat de opkomst is. Als die opkomst maar tien of twintig procent is, vindt de heer Tuijnman dat dan een uitholling van de democratie?

De heer TUIJNMAN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat waren dus niet de woorden van de VVD. De VVD zegt dat niet op voorhand.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ondanks het feit dat de heer Tuijnman er anders over denkt, steunt hij toch nog die motie?

De heer TUIJNMAN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat klopt.

De VOORZITTER: Het werkt kennelijk aanstekelijk. Mijnheer Nugteren?

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het werkt inderdaad aanstekelijk. Een algemene opmerking en dan wil ik nog even ons standpunt ten aanzien van de moties verduidelijken. Ik denk dat dat goed is. In het algemeen: het is een stevig debat; dat is prima, het gaat werkelijk ergens over. Ik heb helaas niet het gevoel dat voor- en tegenstanders dichterbij elkaar zijn gekomen. Dat is anders dan vanmiddag bij de PRS-discussie, waar ook een stevig debat is gevoerd, maar waarin uiteindelijk toch gezocht werd naar hoe wij dat nu kunnen doen? Ik merk dat op, omdat wij morgen de minister ontvangen. Wij zijn het er niet over eens wat de status van dat gesprek precies is. Ik hoop dat de voorzitter straks nog even de fractievoorzitters en de woordvoerders bij elkaar roept om daarover nog te praten en om te kijken of wij op een manier met de minister kunnen praten, waarbij wij niet alleen maar onze standpunten in het algemeen herhalen, zonder dat wij oog hebben voor het feit dat wij een proces ingaan waarop wij enige greep willen houden en dat wij kunnen beïnvloeden. Dat is toch wat wij allen willen.

Wat betreft de moties: wij zijn ook voor een correctief referendum en niet voor een aankondiging van een referen-

dum over een jaar, terwijl nu die zaak speelt. Ik vind dat niet geloofwaardig. Ik vind ook dat van tevoren helder moet zijn, voordat je ertoe overgaat, wat de vraagstelling precies is.

Wij zijn niet voor de motie M15, stop de Arhiprocedure. Ik vind dat een verzwakking van het standpunt van het college, omdat er een van de elementen uitgepikt wordt. Ik snap de overwegingen wel en ik deel de overwegingen ook wel, maar je beperkt je tot één onderdeel. Dat is niet goed.

Wat betreft de waarnemend commissaris der Koningin die wordt voorgesteld, is dit inderdaad een heel vervelende samenloop van omstandigheden. De fractie van de ChristenUnie heeft opgemerkt dat dit los van elkaar gezien moeten worden. Het heeft ook onze voorkeur dat er gewoon een commissarisprocedure start, maar er zit wel een tactische vraag aan, namelijk: wat voor reactie roept het nu weer op bij de minister? Je kunt je wel afvragen waarmee je allemaal rekening moet houden, maar toch is dit wel van belang. Wat is namelijk de betekenis, de werkelijke meerwaarde dat de procedure start? Dat is dat je zelf iets kunt zeggen over het profiel en de persoon in kwestie. De rol van de commissaris is in de komende twee jaar, hoe je er ook tegenaan kijkt, een bijzonder belangrijk element; wie is het en welk profiel zit eraan? Dat zit niet in de procedure van het aanwijzen van een waarnemend commissaris. Wat ons betreft zouden wij kunnen instemmen met het resultaat van de motie. Het is niet noodzakelijk, maar het is wenselijk dat er een vaste procedure start. Mocht het gesprek daar morgen nog over gaan, dan hoopt de fractie van GroenLinks dat wij stipuleren dat wij bij een waarnemer geen enkele invloed kunnen uitoefenen op het profiel van de persoon in kwestie dan wel wie het is. Dat is, als wij het werkelijk hebben over de belangen van de provincie, wel cruciaal.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Horrende de discussie toch nog een kort pleidooi om de motie over het instellen van een referendumverordening te ondersteunen voor die partijen die werkelijk geloven in de kracht van de inwoners zelf van deze provincie. De motie is mede-ingediend door de fracties van GroenLinks en de PvdA. Dat wil ik nog even benadrukken; dat heb ik net niet gezegd. Daarmee geef je inwoners zelf de kans een referendum te organiseren en niet dat je als politici denkt dat zij dat op dat moment willen.

Het moet de fractie van D66 nog van het hart dat het uitgerekend de fracties van CDA en VVD zijn die nu zo tamboerijnen op een eenmalig referendum, maar dat zij een bindend correctief referendum tegenhouden door in

de Eerste en Tweede Kamer tegen de grondwetswijziging hiervoor te stemmen. Dat vind ik buitengewoon betreurenswaardig en niet in lijn met wat ik hier zie.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het valt mij vanavond op bij mevrouw Versteeg dat als iets niet gaat zoals zij het wil hebben, zij het prompt verkeerd vindt. Dat is nu ook weer het geval. Zij komt met een voorstel dat wij alleen maar een referendum mogen hebben als de burger erom vraagt. Wat ons betreft zou er een referendumverordening moeten komen. Dat delen wij. Daarin moet echter ook de mogelijkheid worden opgenomen dat Provinciale Staten dat organiseren, dus dat Provinciale Staten de burgers gewoon direct vragen: wat vindt u van dit of dat onderwerp?

De heer TUIJNMAN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat vereist van ons ook enige toelichting. Mevrouw Versteeg schakelt de VVD in deze Provinciale Staten telkens gelijk met de Eerste of de Tweede Kamer. Wij zitten hier in de provincie. Ik heb in mijn betoog duidelijk aangegeven dat het een wezensvraag is; een existentiële vraag. Dat rechtvaardigt volgens ons de steun voor de referendum-motie. Niks meer en niks minder.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Voor de verhandelingen wil ik mij aansluiten bij wat mevrouw Mineur zojuist heeft gezegd over het voorstel van D66.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik ga even proberen op deze drie interrupties te reageren. Mevrouw Mineur begon met de beschuldiging dat als wij het ergens niet mee eens zijn, wij het verkeerd vinden. Ik herken mij absoluut niet in die beschuldiging.

De motie is heel neutraal opgesteld. Het is zeker zo dat D66 eigenlijk voor correctieve referenda is. Zolang die er niet zijn, omdat de grondwetswijziging dat niet mogelijk maakt en zolang die niet echt bindend is, zullen wij niet alle andere referenda tegenhouden. Als wij hier in de provincie een verordening opstellen, dan kunnen wij natuurlijk daarin de wens van mevrouw Mineur opnemen. Dat zal niet onze wens zijn, maar dat wil niet zeggen dat wij dat referendum niet breed kunnen opstellen. Dat is hiermee tegelijkertijd een antwoord op de woorden van de fractie van de PVV.

De heer Tuijnman herkent zich niet in mijn teleurstelling dat uitgerekend het CDA en de VVD de grondwetswijziging tegenhouden, terwijl zij nu eenmalig voor het referendum kiezen. De heer Tuijnman noemt het een existentiële keuze. Ja, ik blijf het toch een opportunistische zet

vinden. Ik kan er niets anders van maken.

De VOORZITTER: Dan sluit ik de beraadslagingen op dit punt.

Statenvoorstel Provinciale milieuverordening Utrecht 2013.

De VOORZITTER: Ik kijk naar de klok. Het is tien uur. Ik verzoek u vriendelijk het kort te houden. Er komt hierna nog een debat.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Een punt van orde: is het essentieel dat wij dit agendapunt in deze vergadering behandelen?

De VOORZITTER: De wereld vergaat niet als wij dat niet doen. Er is echter afgesproken deze verordening tegelijk vast te stellen met de PRS. Als wij ons best doen, zal het wel lukken, maar dan moeten wij het kort houden.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De klok loopt al een tijdje. Jammer. Speciaal voor de heer Nugteren: het zijn 473 woorden. Thuis kon ik die, ongeïnterrumpeerd, uitspreken in twee minuten en 38 seconden. Maar dat ga ik niet halen.

De VOORZITTER: Als u nog even wacht, dan redt u het inderdaad niet.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De PvdA gelooft dat de overheid maatschappelijke ontwikkelingen kan keren door daadkrachtig te besturen. Over het onderdeel Stiltegebied in de PMV (Provinciale Milieuverordening) het volgende. Het wordt steeds minder stil in deze drukke provincie, maar er is steeds meer behoefte aan stilte. Voor de gezondheid van mens en dier is stilte belangrijk. Het is een ernstig probleem. Het provinciale beleid van de afgelopen jaren heeft niet gewerkt en door dit college wordt in principe het bestaande beleid voortgezet. De neerwaartse trend is niet gekeerd. Utrecht wordt niet stiller. Voor mens en dier die in Utrecht stilte zoeken, geldt het volgende: "Vluchten kan niet meer, 'k zou niet weten hoe. Vluchten kan niet meer, 'k zou niet weten waar naar toe."

De oppositiepartij PvdA heeft zich opbouwend opgesteld. Wat is wel goed? De focus op echt handhaven. Dat kan nu, doordat er een heldere richtwaarde komt. Waar het college hele en halve stiltegebieden heeft opgeheven, heeft de PvdA geprobeerd stiltegebied De Lage Vuursche te redden. Helaas, dat is niet gelukt. Straks geniet Prin-

ses Beatrix in het lawaai van de Lage Vuursche van haar pensioen.

Over de manier waarop wij discussiëren, het volgende. De PvdA kreeg niet de indruk dat de gedeputeerde met enthousiasme probeerde de Statenleden van de oppositie achter zijn voorstel te krijgen. Graag zien wij dat hij minder boos en meer open zou discussiëren. Koppig zijn en niet reageren helpt niet. Laat de gedeputeerde toch gewoon dat gesprek met ons aangaan. De PvdA hoopt niet dat de huidige bejegening van de volksvertegenwoordiging door de gedeputeerde de bestuurlijke vernieuwing is die D66 graag wil. Eigenwijs zijn mag, als er tenminste geweldige prestaties tegenover staan. De PvdA heeft die niet gezien, maar wij kunnen ons vergissen. Vandaar de volgende checklist:

- Welke provinciale wegen door of langs stiltegebieden zijn stiller gemaakt?
- Wat doet de gedeputeerde met de volgende stilte-inbreuken: het trekkerfestival in stiltegebied Eemland, de schietvereniging in de Loenderveensche Plas, schuurfeesten midden in stiltegebied Kockengen, fruitbedrijf Van Lint met aan- en afrijdend vrachtverkeer in stiltegebied Blokland, de hondenschool in het weidegebied Overlangbroek, waar veel weidevogels zijn?
- Werkt het college hard om al deze permanente inbreuken op de stilte aan te pakken, bijvoorbeeld door ze te verplaatsen?

De fractie van de PvdA is teleurgesteld in de daadkracht van deze gedeputeerde. Zij is echter stomverbaasd over het stemgedrag van de fractie van GroenLinks. Groene broeders en zusters, denkt u nu echt dat het opheffen van de Lage Vuursche, het kleiner maken van stiltegebieden en elke maand weer, twaalf keer per jaar, ontheffing verlenen om lawaai te maken midden in een stiltegebied, echt zal helpen om Utrecht stiller te krijgen?

Afsluitend: "Vluchten kan niet meer, 'k zou niet weten hoe. Vluchten kan niet meer, 'k zou niet weten waar naar toe."

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Om het kort te houden heb ik zojuist niet geïnterrumpeerd, maar u kunt zich voorstellen dat wij het niet helemaal eens waren met het verhaal van de heer De Vries.

Op een dag waarop wij al hebben gesproken over de nieuwe structuurvisie van de provincie Utrecht en over het vergroten van de provincie Utrecht tot een grootte

waarbij wij onze taken nog beter kunnen uitvoeren, lijkt het vaststellen van de PMV van ondergeschikt belang. Qua spreektijd wil ik mij vandaag best schikken, maar de PMV is niet van ondergeschikt belang voor de inwoners, de natuur en het bedrijfsleven in onze provincie.

De fractie van D66 wil graag heel kort terugkijken op de oude PMV. Wij hadden veel regels. Er gebeurde echter weinig. De evaluatie van de oude PMV heeft dat aangetoond. Dit college heeft zich terecht ingezet op een beperking van regeldruk en heeft zich daarom beperkt tot die regels waar de provincie meerwaarde heeft: de grondwaterbescherming en de stiltegebieden.

De fractie van D66 is bij de regels voor grondwaterbescherming zeer tevreden met de opening die is geboden voor innovatieve KWO-systemen (koude-warmteopslag). Hierbij is het mogelijk zowel het grondwater te verbeteren als duurzame energie te genereren. De fractie van D66 is blij met deze mooie innovatie op het gebied van duurzaamheid.

Met betrekking tot het stiltebeleid is de fractie van D66 met name tevreden over de inzet richting de gemeenten. In het verleden hadden wij namelijk wel regels, maar de gemeenten wisten niet dat wij die hadden. Dat was de reden dat de vorige PMV niet werkte. Wij zien hier goede verbeteringen en verwachten dat met de invoering van de RUD's (Regionale Uitvoeringsdiensten) dit alleen nog maar beter zal gaan. Zo zal de rust in die stiltegebieden eindelijk kunnen verbeteren. De fractie van D66 is blij met deze verbetering van de leefbaarheid in de provincie.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Een deel van de discussies bij het Milieubeleidsplan zijn dezelfde als die nu aan de orde zijn bij de PMV. Dat betekent dat het weinig zin heeft om dat allemaal weer te herhalen. Uiteraard hebben wij ons toen verzet tegen de visie die het college heeft op de rol van de overheid hier. Ook het hele verhaal, dat de regels er wel waren, maar niet werden nageleefd en dat nu de regels aangepast worden, zodat ze wel nageleefd zouden kunnen worden of iets dergelijks, gaat er bij ons niet goed in. Wij vinden dat een verkeerde keuze. Nogmaals, die discussie is al eerder gevoerd. Wij willen het hier nog memoreren, maar een verdere toelichting lijkt ons wat dat betreft overbodig.

De behandeling van de stiltegebieden laat zeker te wensen over. Het verhaal van de twaalf activiteiten vinden wij verontrustend. Wij zullen ons dan ook niet met de voor-

liggende verordening kunnen verenigen.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! "De effectiviteit van de regelgeving staat of valt met een goede controle. Daarom maken wij met alle betrokken instanties concrete werkafspraken over de handhaving." Deze zin stamt uit de reactie van het college op het advies van de PCL (Provinciale Commissie Leefomgeving). De PCL heeft heel veel adviezen gegeven over de handhaving, over de praktijk van de handhaving. Het college heeft die adviezen niet opgevolgd. Gedeputeerde Staten erkennen wel dat een goede controle essentieel is en zij verzekeren ons dat zij met de betrokken instanties allerlei concrete werkafspraken maken. Dat is natuurlijk een heel spannend en heel lastig traject, omdat wij tegelijkertijd op weg zijn naar een RUD. Wij moeten nu dus met heel veel instanties erg concrete werkafspraken gaan maken. Dat is een omvangrijke kwestie die wij nog wel een paar keer zullen bespreken in de aanloop naar het nieuwe RUD-gebouw.

Voor de verordening zelf hebben we geen amendementen in petto. Er staan maar twee onderwerpen in. De discussie of er meer onderwerpen in moeten, willen wij niet meer voeren; dat is een achterhoedegevecht. Wij willen aandacht vragen voor een goede controle op de regels en voor een zorgvuldige monitoring. Ook daarover heeft de PCL geadviseerd. PCL vraagt om een uitgebreide monitoring op milieugebied, ook van de onderwerpen die de provincie heeft laten vallen: afvalstoffen, bodemsanering. In reactie op dit advies heeft het college toegezegd dat de PMV wordt geëvalueerd en geactualiseerd op basis van ervaringen en ook op eventuele provinciale effectonderzoeken. Wat ons betreft, mag het woord 'eventuele' hier weg, want die provinciale effectonderzoeken lijken ons uiterst nuttig. Heeft het college concrete plannen voor die provinciale effectonderzoeken?

Kortom, wij hebben geen amendementen op de tekst van de verordening, maar wij hebben wel behoefte aan een grote provinciale inzet bij handhaving en monitoring, want de effectiviteit van de regelgeving staat of valt bij een goede controle op de naleving.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ook ik zal het kort houden, gezien het tijdstip van de avond.

Fijn dat wij vandaag de PMV kunnen behandelen en ook kunnen vaststellen. Ik heb in de commissie aangegeven dat er een vervlochtenheid zit tussen de PMV en de PRS. Een aantal zaken is met elkaar verbonden: stiltegebie-

den, grondwaterwingebieden. Die zaken zijn vanmiddag ook al voorbij gekomen. Het is daarom goed dat wij dit document vandaag bespreken.

In de commissie is er het een en ander gewisseld, met name over de stiltegebieden en over de evenementen die daarin eventueel zouden plaatsvinden. Ik heb daartoe een memorandum gestuurd aan de leden van de commissie en aan de Staten om een aantal dingen te verduidelijken en om in elk geval in de PMV een punt wat scherper neer te zetten, waardoor er geen onhelderheid meer is over het gebruik van vuurwerk. Ik heb daarop geen reacties gekregen. Dus ik ga ervan uit dat dat goed is ontvangen en dat het voor de Staten duidelijk is hoe met deze regels wordt omgegaan.

Daarnaast is het goed hier nog een keer te benadrukken dat wij met deze verordening heel duidelijk onze jaarprogramma's wat betreft vergunningverlening en handhaving kunnen vormgeven. Dit is het basiswerk, waarop wij elk jaar ons jaarprogramma organiseren. Tegen de heer De Heer, die vroeg hoe je die effecten kunt onderzoeken en hoe je dat in de gaten kunt houden, zeg ik: wij hebben ons jaarprogramma en wij bekijken elk jaar wat wij het afgelopen jaar feitelijk hebben gedaan, hoe wij dat terugkoppelen, of er accentverschillen zijn aan te brengen, of wij meer moeten doen aan vuurwerk, of wij niet eens moeten kijken of er bij stroperij – dat was een verzoek van de heer Van der Steeg – niet wat meer kan gebeuren. Dat is het moment waarop wij dat soort zaken afwegen en die ik altijd deel met de Staten.

Het klopt: straks komt die RUD er aan. Dat betekent dat er een heleboel samenhang gaat ontstaan. Ik denk dat daarin ook grote voordelen zitten, want wij kunnen zelf aangeven bij zo'n RUD via dienstverleningsovereenkomsten wat wij feitelijk van de RUD verwachten, bijvoorbeeld in het kader van deze verordening. Daarin kunnen wij de accenten aangeven en zeggen tegen de Milieudienst die dan draait: wij willen dat jullie extra aandacht besteden aan de stiltegebieden. Dat kunnen wij in zo'n dienstverleningsovereenkomst laten opnemen en dat op die manier borgen.

Ik denk dat er alle kansen en mogelijkheden zijn om op deze manier het beleid echt vorm te geven en de handhaving daarbij een plek te geven.

Voor de rest denk ik niet dat er vragen zijn gesteld. Dus ik laat het hierbij.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Een kleine vraag. De PCL adviseerde ook naar de effecten te kijken van de taken die wij laten vallen: afvalstoffen, bodemsanering. Zit dat ook in het programma dat

de gedeputeerde net noemde?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat kan ik niet zeggen. Dat weet ik niet. Daarop kan ik misschien via de commissie terugkomen bij de heer De Heer.

De VOORZITTER: Wenst iemand een tweede termijn over de PMV? Dat is niet het geval. Dan sluit ik de beraadslaging op dit punt.

Interpellatie inzake het asbestdossier.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Vorige week ontvingen wij over het asbestgeschil de uitspraak in kortgeding van het Gerechtshof in Arnhem, waarbij eerdere rechterlijke vonnissen grotendeels werden bekrachtigd. Voor de PvdA betekent dit dat na drie rechterlijke uitspraken, die per saldo allemaal nadelig uitpakken voor de provincie en een lange periode van voortdurende onduidelijkheid, nu het moment is gekomen dat de Staten zelf de balans op te maken. De financiële belangen en de maatschappelijke urgentie zijn buitengewoon groot en noodzaken ons tot deze ongebruikelijke stap.

Kaderstellen en controleren zijn kerntaken van deze Staten en heel soms moet je daarbij ook zelf de uitvoering ter hand nemen – welke mogelijkheden en kansen liggen er, welke risico's liggen op loer, hoe heeft het allemaal zo kunnen gebeuren, wie was verantwoordelijk voor wat – om vervolgens op basis van de feiten het debat te voeren over het vervolg. Laat daarbij volstrekt helder zijn dat ook wij de schade voor de provincie uiteraard zo veel mogelijk willen beperken en als daar gerechtelijke procedures voor nodig zijn, dan betreuren wij dat, maar dan zij dat zo. Misschien zijn er echter ook wel andere manieren, zonder al die kostbare, langdurige en slopende procedures, om tot een oplossing te komen.

Wij hebben ten behoeve van deze interpellatie een tweetal vragen ingediend en wij zullen uiteraard met belangstelling naar de beantwoording daarvan luisteren. Ik overhandig wel alvast aan u, voorzitter, de bij deze interpellatie behorende motie. Die motie wilt u vast al wel laten ronddelen.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn twee vragen binnengekomen van de fractie van de PvdA.

Vraag 1: "Kan het college op basis van deze meest recente rechterlijke uitspraak aangeven tot welk maximaal bedrag de provincie schade zal lijden?"

Het antwoord is op dit moment niet te geven; dat is helder. De uitspraak van de laatste kortgedingrechter is dat er een voorschot betaald moet worden van € 2 miljoen en dat dat voorschot in relatie moet worden gebracht tot de eventueel in bodemprocedure verder gevonden schade. Voor de helderheid zegt de rechter daarbij dat werkzaamheden die de provincie Utrecht op dit moment doet, die mogelijkerwijs achteraf niet nodig zijn gebleken, dan weer in relatie moeten worden gebracht tot dezelfde schade. Dus er is een voorschot van €2 miljoen. Het is op dit moment niet in te schatten of dat voorschot van € 2 miljoen in een eventueel verdere bodemprocedure even hoog blijft, lager wordt, et cetera. Ik kan wel zeggen dat de onderzoeken die wij tot nu toe gedaan hebben als gevolg van de eerste rechterlijke uitspraak – met name zijn dat de asbestinventarisatie-rapporten en het zogenaamde NEN2991-onderzoek – in elk geval in de kostenkant ongeveer al € 350.000 bedragen. Wij moeten die onderzoeken overigens doen, want ze zijn onderdeel van het vonnis dat de rechter uitgesproken heeft en zoals dat in het hoger beroep overeind is gebleven.

Het derde punt dat daarbij een rol speelt, is dat op grond van die twee onderzoeken, het asbestinventarisatieonderzoek type A en het NEN-onderzoek, er een zogenaamd plan van aanpak gemaakt moet worden. Met dat plan van aanpak zijn wij op dit moment bezig. De Staten kunnen zich wel voorstellen dat over dat plan van aanpak met de firma De Waal uitgebreid gesproken dient te worden, omdat zowel de provincie als de firma De Waal graag willen dat het met dat plan van aanpak voorbij is. Spannend daarbij is dat wij vanmiddag de dagvaarding vonden voor de bodemprocedure. De firma De Waal heeft ervoor gekozen de conceptinventarisatie-rapporten – dat zijn niet de rapporten die de Staten afgelopen vrijdag hebben gekregen, maar de rapporten die de dagen daarvoor in voorbereiding zijn geweest om tot definitieve rapporten te komen – al te gebruiken als input voor de dagvaarding van de bodemprocedure. Dus wat betreft de firma De Waal komt die bodemprocedure er. Dat is niet helemaal onlogisch als je naar een aantal elementen van de gerechtelijke uitspraak kijkt, maar wij hadden ook aanstaande woensdag de hele ochtend ingeruimd, juist na afloop van de tweede rechterlijke uitspraak, om ook de weg en de route van een middellijke overeenkomst te bespreken. Zoals bekend, is het namelijk mogelijk, ook buiten de bodemprocedure om, tot een oplossing van dit geschil te komen.

Dus dit alles bij elkaar – de kosten die wij tot nu toe gemaakt hebben, het plan van aanpak dat in overleg

met de firma De Waal definitief moet worden vastgesteld – maakt dat wij op dit moment nog geen duidelijkheid hebben over de kosten die wij in dit dossier kwijt zijn. Het maximale bedrag is dus niet in te schatten. Ik wil nog wel even verwijzen naar het debat van 20 december 2012. Daar werd nogal creatief gerekend met de uitspraak in het eerste vonnis. € 66.000, een half jaar doorgeteld, per dag blijkt op dit moment – let wel: op dit moment – niet aan de orde te zijn. Dat zal in de bodemprocedure definitief bepaald moeten worden.

Vraag 2: "Kan het college aangeven welke vervolgstappen zullen worden gezet en hoe die vervolgstappen ertoe zullen leiden dat de kwestie binnen afzienbare tijd zal kunnen worden afgerond?"

De eerste stap is door de firma De Waal gezet. Dat is de dagvaarding in de bodemprocedure. De situatie is dat wij binnen zes weken na de dagvaarding schriftelijk moeten reageren op een aantal elementen die in de dagvaarding staan. Dat is 1 april. Daarna moeten getuige-deskundigen gehoord worden. In de kortgedingfase, waarin wij tot nu toe gezeten hebben, mag dat niet. In de bodemprocedure – er is echt een geschil – mogen beide partijen getuige-deskundigen laten horen: is het goed genoeg gedaan, hoe is het gedaan? Je mag verwachten – dat is een voorzichtige uitspraak – dat er dan ergens in de loop van de zomer tot een uitspraak in bodemprocedure gekomen kan worden.

In lijn met hetgeen ik eerder over dit onderwerp heb gezegd, hecht ik eraan dat de provincie, wat betreft de inwoners en ook wat betreft de kostenkant, verplicht is te allen tijde te bezien of een andere oplossing dan de rechterlijke procedure mogelijk is. Overigens schrijft de advocaat van de firma De Waal in de mail waarin hij dit onderwerp ook naar ons toestuurt, dat deze dagvaarding wel gedaan wordt, maar als het lukt met elkaar tot overeenstemming te komen, dat deze dan uiteraard altijd weer kan worden ingetrokken. Dat is de letterlijke formulering die de advocaat van de firma De Waal gebruikt. Nogmaals, dat is de stand van zaken van vandaag.

Dan de motie. In wezen is de motie in lijn met datgene wat in het debat van 20 december 2012 is aangegeven. Dit onderwerp verdient het om nader bestudeerd te worden en er nog even goed naar te kijken. Ik vind dat een aantal overwegingen in de documenten die daarover aan mij per mail zijn gestuurd, uitgaat van de situatie rondom het personeel en enige onzekerheid die daarover zou ontstaan. Laat ik aangeven dat dat onderdeel van de discussie natuurlijk niet aan de orde is, omdat de onze-

kerheid rondom het personeel:

- in de zomerperiode politiek is uitgediscussieerd met collega Van Lunteren;
- er op dit moment over de gevolgen en de discussie rondom dit dossier met ons personeel in elk geval geen onzekerheid of onrust is op dit punt.

Ik kan mij wel voorstellen dat de Staten dit in politieke zin nader willen onderzoeken, maar de opvatting van het college daarbij is, nu deze gerechtelijke procedure op aangeven van firma De Waal vandaag weer voortgang heeft gekregen, dat je dit onderzoek moet doen op het moment dat je een onderzoek kunt doen, namelijk op het moment dat je de beschikking hebt over de feiten die je nodig hebt om dat onderzoek op een goede manier te doen. De opvatting van het college is: onderzoek is prima, maar doe dat op een moment dat je met elkaar de feiten beschikbaar hebt en uit de procedure bent. Dat hoeft niet verschrikkelijk lang te duren, zo blijkt uit de argumenten die ik net gegeven heb als het gaat over het tempo van de bodemprocedure. Als je tot een minnelijke overeenkomst zou kunnen komen, met een zogenaamde finale kwijting – dat betekent eigenlijk: dit is het – dan is dat misschien nog wel eerder mogelijk en dan is het voor de Staten ook eerder mogelijk om na deze hele discussie nader onderzoek te doen.

Laat helder zijn dat ik een onderzoek naar hoe dit college de afgelopen periode is omgegaan met 25, 30 jaar bestuur rondom dit asbestdossier, met vertrouwen tegemoet zie. Ik blijf zeggen, en ik ben blij dat mijn collega dat ook wel herhaald heeft, dat als je ziet hoe er de afgelopen tientallen jaren met het asbestdossier is omgegaan door bestuurlijk Utrecht en hoe wij geprobeerd hebben dat op een goede manier op te lossen, ik mij geen verschrikkelijk grote zorgen maak dat wij daar niet op een goede wijze de goede stappen in hebben gezet, ondanks het feit dat wij in de juridische procedures tot twee keer niet de beste uitspraak op dat punt hebben gekregen. Dat heb ik echter in mijn mail aan de Staten op dit punt al aangegeven. Dat is wat anders dan de politieke verwijtbaarheidsvraag die daarbij soms ook benoemd is.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Een paar korte opmerkingen. In de eerste plaats hoeft de gedeputeerde zich wat mij betreft niet op voorhand zorgen te maken of iets dergelijks. Dat is helemaal niet de insteek van dit onderzoek.

Ten tweede: ik ben blij dat ik mag aannemen dat de onzekerheid over het personeel er niet meer is. Ik weet dat niet precies. Het schijnt dat er mensen zijn die langer

in onveilige ruimtes hebben gewerkt dan zij aanvankelijk dachten. Ik weet dat niet helemaal precies, maar ik ga er vooralsnog even van uit.

Het is duidelijk dat de gedeputeerde op beide vragen eigenlijk met nee heeft moeten antwoorden. Dan voeg ik daarbij één uitspraak van het gerechtshof, waarbij wij ervan moeten uitgaan dat de boete van 30 november geldig is en dat die waarschijnlijk overeind zal blijven in de uitspraak van het vonnis in de bodemprocedure. Hooguit zal er sprake zijn van enige matiging. Dat betekent langzamerhand dat wij echt moeten uitgaan van hoge kosten, van hoge uitgaven, in dit opzicht. Dat betekent dat wij de motie formeel indienen en dat wij dat niet alleen doen om terug te kijken hoe dingen zijn gebeurd, maar vooral om de vervolgstappen helder te hebben. De gedeputeerde zegt dat het met een aantal weken geregeld zal kunnen zijn; rond de zomervakantie. Dan heb je het echt over ongelooflijk hoge kosten die je ondertussen op je dak gekregen kunt hebben. In elk geval is dat onderwerp van discussie. Het is ook zo dat na die bodemprocedure – ik ben daar niet helemaal goed in thuis - ik mij zomaar kan voorstellen dat partijen die geen gelijk hebben gekregen, opnieuw in beroep kunnen gaan, waardoor er opnieuw een verlengde periode ontstaat. Dat laatste weet ik niet helemaal zeker, maar ik kan mij dat wel voorstellen. Ik denk niet dat de bodemprocedure nu het einde van de procedure zal betekenen. Dat betekent wij echt, als wij niet oppassen en als wij de lijn van het college volgen, nog heel lang te maken kunnen krijgen met gerechtelijke procedures, met heel veel bijkomende kosten, zonder dat wij een heel vervelend probleem gaan oplossen. Ik blijf dus bij onze motie en wacht de discussie van de Staten af.

Motie M17 (PvdA): instellen eigen onderzoek

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013;

overwegende dat:

- *de asbestsanering in het oude provinciehuis veel discussie oproept;*
- *daarbij grote persoonlijke belangen van (oud)werknemers spelen;*
- *daarbij tegelijkertijd voor de provincie grote financiële risico's aan de orde zijn;*

constaterende dat:

- *de rechtbank in kort geding heeft uitgesproken dat de provincie in gebreke is gebleven;*

- *het gerechtshof in hoger beroep deze uitspraak grotendeels in stand heeft gelaten;*
- *de zaak omvangrijk is en buitengewoon gecompliceerd ligt;*
- *ook de extra statenvergadering op 20 december 2012 onvoldoende duidelijkheid heeft opgeleverd;*
- *de gerechtelijke procedures nog geruime tijd zullen kunnen voortduren;*
- *de Staten, maar ook de provinciale medewerkers langdurig in onzekerheid zullen blijven over oorzaken en gevolgen van deze zaak;*

besluiten:

tot het instellen van een eigen onderzoek, zoals bedoeld in artikel 151a en verder van de Provinciewet, met als doel om binnen drie maanden duidelijkheid te krijgen over de eerdergenoemde oorzaken en gevolgen van deze zaak.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt derhalve deel uit van de beraadslagingen. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld. Wenst iemand in de eerste termijn het woord te voeren?

Mevrouw VLAM (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dank aan de fractie van de PvdA voor dit interpellatiedebat. Overigens is de fractie van de VVD wat verbaasd dat dit vandaag aangekondigd is, juist omdat na december, toen de motie is aangehouden, er niet zo heel veel veranderd is en van wat er gewijzigd is, heeft de gedeputeerde ons uitstekend op de hoogte gehouden, ook wat er is geweest aan gerechtelijke ontwikkelingen. Het laatste rapport hebben wij vandaag kersvers op papier ontvangen. Het vereist nog wat nakijken wat daarvan de status is.

Over de onderzoeken die gedaan zijn, de personele situatie en de besmettingen zelf, heeft DCMR al heel veel informatie verschaft in een heel zorgvuldig rapport in een heel korte tijd. Daarnaast moeten wij natuurlijk constateren dat op dit moment er nog steeds een zakelijk geschil is tussen de koper en de provincie. De gedeputeerde heeft net nog een keer benoemd dat er nog steeds zaken zijn die in overleg zijn en onder de rechter zijn. Wij kunnen altijd achteraf kijken waar en in welke mate wij daarop terug gaan zien, maar op dit moment is dat nog veel te prematuur. Daarom ben ik een beetje verbaasd dat de fractie van de PvdA de motie nu heeft ingediend,

gezien het vroegtijdige karakter ervan. Dat is voor ons reden daarin nu niet mee te gaan. Wij willen afwachten wat er uitkomt. Wij willen eerst de onderste steen boven hebben, misschien wel in letterlijke en in figuurlijke zin, over dit dossier. Dan kunnen wij altijd kijken wat wij ermee willen. Op dit moment zijn er al zoveel goede rapporten, dat ik niet zou weten wat voor toegevoegde waarde een statenonderzoek daarbij op dit moment zou kunnen hebben. Wij zijn niet de deskundigen. Dat zijn op dit moment de rechters en de technische mensen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn natuurlijk wel een heleboel dingen gebeurd en het feit dat men twee keer voor de rechter is gekomen, is het gevolg van een aantal beslissingen die Gedeputeerde Staten hebben genomen. Dan kunnen wij nog een jaar wachten of nog twee jaar wachten of nog drie jaar wachten, maar die beslissingen zijn de grondslag voor het geschil en die kunnen wij gewoon onderzoeken en er wat van vinden. Wij kunnen zeggen: dat heeft u goed gedaan of dat heeft u niet goed gedaan. De bodemprocedure zelf zal die essentiële keuzes van Gedeputeerde Staten niet meer doen veranderen. Daar kunnen wij dus heel goed naar kijken.

Mevrouw VLAM (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp dat de heer Dercksen er zo over denkt, maar hij weet ook dat dit een zakelijk geschil tussen twee partijen is en dat er nog een bodemprocedure is aangevraagd. Zolang dat loopt, moet je daar als Staten niet tussen gaan zitten en Gedeputeerde Staten het werk te laten doen om dat goed af te ronden.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! In de eerste plaats hebben wij in december die motie ook al op tafel gehad. Wij hebben de motie toen niet formeel ingediend, omdat wij wisten dat er heel kort daarna twee kortgedingen kwamen. Wij vonden het redelijk dat wij dat even zouden afwachten alvorens wij deze motie zouden indienen. Ik heb toen ook aangekondigd dat als de uitslag ernaar was, wij zouden terugkomen met die motie. Dat doen wij vanavond. Dat hoeft mevrouw Vlam niet te verbazen. Het is gewoon een aangekondigde actie, zou je kunnen zeggen, en als in de ogen van mevrouw Vlam die aangekondigde actie leidt tot schade, dan moeten wij daarvoor oppassen en moeten wij het proces zo inrichten dat dit niet aan de orde is; natuurlijk heb ik geen enkele behoefte een projectontwikkelaar in de kaart te spelen. Volstrekt niet. Ik ben er absoluut van overtuigd dat wij datgene wat wij gaan onderzoeken, zo kunnen

regelen dat dit niet aan de orde zal zijn.

Mevrouw VLAM (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben blij dat de heer De Kruijf met mij deelt dat wij de zaken inderdaad niet moeten gaan frustreren. Ik heb echter een andere mening hierover dan de heer De Kruijf. Hij zegt dat hij dit aanvraagt, ook al is het op dit moment onder de rechter. Wij zijn van mening dat wij dat proces niet moeten frustreren en dat wij geen moties moeten indienen of onderzoeken van dien aard moeten doen.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Heeft de fractie van de VVD een mening over de termijn waarop je dit onderzoek zou kunnen uitstellen? Een bodemprocedure kan redelijk vlot gaan, maar kan ook heel lang duren. Het heeft naar mijn idee weinig meerwaarde over bijvoorbeeld anderhalf jaar dat onderzoek nog te doen. Kunnen wij met elkaar een termijn afspreken – zo lang zitten wij nog in het proces en daarna hakken wij de knoop door en gaan wij het onderzoek doen – of zegt mevrouw Vlam dat zij het volledige proces wil afwachten met het risico dat het anderhalf jaar gaat duren.

Mevrouw VLAM (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb nog helemaal geen beeld bij het proces. Voorzover ik weet zijn de gerechtelijke stappen die nu lopen onderhevig aan verschillende daarvoor geldende termijnen. Zoals ik al eerder zei, gaan wij daar niet tussen zitten. Wij kijken naar de inhoud van de onderzoeken die er nu al zijn. Dat heeft voor ons al heel veel antwoorden opgeleverd. Daarover hebben wij al met elkaar in de Staten gesproken. Wij vonden het goede onderzoeken, die voldoende informatie gaven. Het tweede is het zakelijk geschil. Zolang dat zakelijk geschil niet opgelost is, moeten wij daar niet tussen gaan zitten.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! In grote lijnen volg ik de fractie van de VVD. Er zijn drie dingen aan de orde in de motie. Dat is de gezondheid van de medewerkers. De gedeputeerde is daarop ingegaan. Dat is uitgebreid onderzocht. Dat is natuurlijk van het grootste belang. Ik denk dat het college daarop, hoe vervelend het ook allemaal is, adequaat heeft gereageerd. Ik zie niet in wat een nader onderzoek op dat punt vermag. Dan hebben wij de zakelijke transactie tussen de provincie en De Waal. Het is nu genoegzaam in jurisprudentie te lezen. Dat betreft de sanering, de omvang van de asbestbesmetting en de interpretatie van contracten en overeenkomsten, de schade die De Waal daarbij zou hebben geleden, de mate waarin de provincie gehouden

is die te compenseren en dan ook nog de interpretatie van het boetebeding en garantiebepalingen. Je ziet in de huidige uitspraak van de rechter dat heel wat van die zaken de provincie worden aangerekend. Ook heel wat van die zaken – dat is juist van uitermate belang bij de hoogte van de schade – worden naar de bodemprocedure verwezen. Het is een goed gebruik dat als iets onder de rechter is, de politiek vooralsnog zijn oordeel even opschort. Wij kunnen ons goed voorstellen dat wij aan het eind van de rit een goede evaluatie houden op wat hier allemaal gebeurd is. Dat kan heel snel gaan; stel dat De Waal een schikking accepteert. Dat kan ook wat langer duren als er een bodemprocedure is.

Er speelt wat ons betreft ook nog een doelmatigheidsaspect. Mocht er een bodemprocedure zijn, dan gaat het wat langer duren, maar dan worden er in het kader van die bodemprocedure natuurlijk getuigen en deskundigen gehoord – die staan onder ede – en dat brengt heel veel feiten boven tafel. Daarna kunnen wij beter bepalen wat voor aanvullend onderzoek door de Staten nog nodig is.

De heer PETERS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan het heel kort houden. Ik sluit mij aan bij de woorden die zojuist zijn gesproken. Een onderzoek is prima. Dat moeten wij vooral doen om terug te kijken naar waar er dingen fout zijn gegaan. Dat moeten wij echter niet nu doen. Ik zou de suggestie willen doen aan de heer De Kruijf om zijn motie toch aan te houden en die te bewaren tot een tijdstip waarop er geen juridisch conflict meer is.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Twee zaken zijn eerder in dit debat al gewisseld. Dat zijn ten eerste de gezondheidsrisico's. Ik wil de collega's eraan herinneren dat daarover in het dossier een aantal stukken terug te vinden is, dat erop wijst dat er gezondheidsrisico's zijn gelopen, niet bij medewerkers van de provincie zelf, maar bij externe medewerkers die daar gewerkt hebben. Het lijkt mij toch dat wij ook voor die mensen een verantwoordelijkheid dragen en dat wij daarop ons onderzoek richten en, wat mij betreft, niet over een of twee jaar.

Ik wil de gedeputeerde meegeven – en daarin heeft hij wel gelijk – dat de kiem van het probleem is gelegd in voorgaande colleges daar waar zij het dossier over asbest in het geheel niet op orde hadden. Wij hebben niet voor niets daarover een motie van afkeuring ingediend, die door de Staten is afgewezen. Waarvoor dank.

Hoewel de fractie van de PVV het idee heeft dat zij het dossier aardig in de vingers heeft, zal zij het voorstel

van de fractie van de PvdA ondersteunen. De fractie van de PVV wil haar bevindingen ook heel graag delen met de collega's. Het viel mij op dat niemand van de collega's mij heeft gevraagd naar alle feiten die ik de vorige keer heb genoemd, van: "Joh, Dercksen, waar heb je dat vandaan, kunnen wij dat ook niet eens zien?" Niemand van de Staten. Mocht dat onderzoek er onverhoopt niet komen, dan is het misschien een idee om met een 'coalition of the willing' – zeg maar: statenleden die hun taak serieus nemen – alsnog tot een onderzoek te komen.

Wij ontkomen er echter niet aan na ontvangst van het laatste vonnis een korte balans op te maken. Ik zal het niet lang maken, althans, in dit debat. De rechter die in eerste aanleg vonnis wees, had er volgens de gedeputeerde – in gewone mensentaal – weinig van begrepen en sprak een vonnis uit dat helemaal niet kon, het rammelde aan alle kanten en de boete hoefde al helemaal niet betaald te worden. Hij had alle vertrouwen in het executiegeschil. Daarin werd een schorsing gevorderd van de boete. Dat verzoek werd afgewezen, maar gelukkig had de gedeputeerde alle vertrouwen in het turbospoed-appel. Ook het Gerechtshof in Arnhem vonniste echter in lijn met eerdere rechters en legde als voorschot – let wel: als voorschot – een contractuele boete op van € 2 miljoen zonder contragarantie van de koper. Gewoon € 2 miljoen belastinggeld overmaken. De boete van € 66.000 per dag heeft onverminderd gelding. Dat is een letterlijke tekst uit het vonnis. Dan hebben wij het nog niet over de kosten van de nieuwe asbestinventarisatie – € 350.000 heb ik opgeschreven – en een nieuwe sanering en alle juridische kosten die er nog bijkomen. Wellicht heeft de gedeputeerde wel weer alle vertrouwen in de nieuwe bodemprocedure die wij gaan voeren. Klaarblijkelijk bleek het inschakelen van een gecertificeerd bedrijf en je houden aan wet- en regelgeving niet voldoende om je afspraken na te komen. Het is niet uit te sluiten dat wij straks onder de streep voor het hele saneringsproces misschien wel een bedrag van € 10 miljoen zullen zien. Geen nood. Gedeputeerde Staten zullen wel met een persbericht naar buiten komen dat er € 12 miljoen vanuit de algemene reserves worden overgemaakt, waardoor men een overschot heeft van € 2 miljoen. Toch twee vragen. Als wij de memo's lezen van de gedeputeerde die de vonnissen vergezellen, dan krijgen wij de indruk dat de gedeputeerde andere vonnissen ontvangt dan wij. De vraag is: is dat juist?

Mevrouw VLAM (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Even een

korte vraag aan de heer Dercksen. Ik hoor in zijn woorden een stukje wantrouwen richting de gedeputeerde, zo van: dit volgende besluit wordt met zoveel egards gepresenteerd; het zal ook wel weer anders uitlopen. Wat is dan het vertrouwen van de heer Dercksen in de waarde van wat de gedeputeerde hier zegt? Op het moment dat hij zegt dat hij er vertrouwen in heeft en dat het goed komt en dat het verder komt, dan ga ik daarop af. De tweede vraag. De heer Dercksen zegt dat het voorschot wel € 10 of € 12 miljoen kan worden. Waarop baseert hij dat?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat zijn eenvoudige rekensommen. Bij het vorige debat stonden wij op € 3,5 miljoen. Tel daar gemakshalve € 2 miljoen voorschotboete bij. Dan zit je op € 5,5 miljoen. Wij hebben € 350.000 aan het inventarisatierapport uitgegeven. Dan komt daar de sanering bij. Dan komen daar de juridische kosten bij. De € 2 miljoen boete was slechts een voorschot op de contractuele boete. Ik denk dat ik aan de veilige kant zit met € 10 miljoen, maar mevrouw Vlam vindt het waarschijnlijk te hoog.

Mevrouw VLAM (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Als het boetebeding € 2 miljoen is, dan ga ik ervan uit dat het in die orde van grootte zal zijn. Wij hopen dat het uiteindelijk op minder uitkomt. Kennelijk heeft de heer Dercksen er andere ervaringen mee, dat hij zo enthousiast doorschrijft.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Nee, ik schrijf helemaal niet door. De getallen die ik noemde, liggen zelfs vast. Ik wil de getallen wel herhalen. Dat is € 3,5 miljoen tot nu toe; ik verwijst naar het debat van eind december. € 2 miljoen boete. € 350.000 inventarisatie. Daar komt nog een sanering bij die wij moeten doen. Daar komen nog advocaten bij die wij moeten betalen. Vervolgens is er de € 2 miljoen – dat was nog maar een voorschot – en dat bedrag gaat nog een paar keer over de kop. Als mevrouw Vlam mijn rekensommen niet kan volgen, moet zij maar zeggen op welk getal zij zelf uitkomt.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Collega Dercksen schildert een bepaalde interpretatie van het vonnis dat hij zuiver een bekrachtiging vindt van de kortgedinguitspraak eerder. Ik verschil daarover met hem van mening op een paar punten. Hij zegt dat er nu een voorschot betaald moet worden. Dat klopt, maar ik vind dat de rechtbank eigenlijk wel een verstandige uitspraak gedaan heeft. Aan de ene kant heeft de rechtbank alle in-

houdelijke zaken doorverwezen naar de bodemprocedure en daarbij gezegd: er kan nu niet bepaald worden in het kortgeding, bij gebrek aan deskundigenverklaringen et cetera, in hoeverre de provincie tekortgeschoten heeft, dan wel meer doet dan redelijkerwijs verwacht mocht worden. De rechtbank verwacht dat er wel enige kosten, zoals de boete, betaald moeten worden, maar dat is vooralsnog afgegrensd op € 2 miljoen, terwijl er € 5 miljoen gevraagd was.

Het tweede punt. In het vonnis is gesteld dat mocht blijken dat de provincie meer doet of gedaan heeft dan redelijkerwijs verwacht had mogen worden, de kosten voor De Waal zullen zijn. Daarmee is een stap gezet die wij wel belangrijk vinden. In die december zei ik namelijk al dat datgene waarover ik mij zorgen maak, is dat er eigenlijk maar één belanghebbende is bij een snelle oplossing van dit probleem en bij een snelle sanering. De rechter heeft nadrukkelijk gezegd dat die sanering snel doorgezet moet worden, in ieders belang, maar hij heeft nu ook De Waal belanghebbende gemaakt bij een snelle oplossing. Mocht het zo zijn dat er meer wordt gedaan dan redelijkerwijs wordt verwacht, dan zitten de kosten bij De Waal. Dus het spel is wat dat betreft meer in evenwicht gekomen. Ik vind dat verstandig, los van het feit dat ik het natuurlijk zeer betreur dat er veel kosten worden gemaakt. Dat hebben wij echter niet helemaal in de hand. Wij kennen tal van voorbeelden uit de krant. Ik vind dus dat de eenzijdige analyse die wordt gegeven – het is meer van hetzelfde – niet terecht.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Daarover verschillen wij van mening. Ik wil er nog op wijzen dat de boete echt een voorschot wordt genoemd in het vonnis. In het vonnis wordt gezegd dat de contractuele boete die er ligt van € 66.000 per dag, onverminderd gelding heeft. Wij hebben intussen de inventarisatierapporten gezien. Ik heb er net een gekregen in hard copy, waarin staat dat je niet zonder voorzorgsmaatregelen, persoonlijke voorzorgsmaatregelen, het pand in mag. Dat lijkt mij niet een aanwijzing dat het veel beter zal uitpakken in een bodemprocedure. Ik denk dat er op de kosten die ik net voorrekende voor mevrouw Vlam, weinig is af te dingen.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat mij even niet om de kosten. Het gaat mij erom dat de belangen eerlijker verdeeld worden om dit op te lossen. De rechter heeft namelijk tegelijkertijd nadrukkelijk gezegd dat hij de € 5 miljoen vordering die gesteld was,

in dit geval niet van toepassing acht en dat hij van mening was dat € 2 miljoen vooralsnog voldoende was en ook niet uitsloot, op basis van de bodemprocedure, dat het wel eens een ander bedrag zou kunnen zijn, hetzij hoger, hetzij lager. Daarmee zijn er twee partijen en niet één belast met de oplossing hiervan. Dat vind ik verstandig en ook een stap vooruit.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het klopt dat de rechter heeft gezegd dat het bedrag in de bodemprocedure uitgezocht wordt. De rechter wist toen niet van de inhoud van de inventarisatierapporten. Dat is juist. Het feit is dat er een voorschot van een boete van € 2 miljoen moet worden betaald en dat de boete onverminderd gelding heeft. We kunnen wel op de stoel van de rechter gaan zitten, maar de rechter moet straks een oordeel vellen: hebben wij hier vrijheid van overeenkomst met professionele partijen, die zich ook nog juridisch hebben laten bijstaan? Hoe hard is dan die € 60.000? Of zegt de rechter: dat is misschien allemaal toch net iets te gortig; we doen het voor wat minder. Dat is een overweging voor de bodemprocedure. Dat ben ik volledig eens met de heer Nugteren.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Heel kort nog. Die € 2 miljoen is niets nieuws. Nieuw in het vonnis is dat de rechter nadrukkelijk heeft gezegd, dat hij geen enkel inhoudelijk oordeel kan vellen. Dus hij bevriest in dezen de discussie op het juridische vlak en bevordert dat de sanering snel wordt aangepakt of afgerond en dat er in bodemprocedure of op een andere wijze tot de conclusie wordt gekomen van wat er werkelijk aan de hand is. Dan vind ik speculeren over wat het zou kunnen zijn – dat is wel plezierig, want dat doen wij bij voetbalwedstrijden ook – toch niet helemaal aan de orde.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Daarom ben ik in mijn begroting van die € 10 miljoen aan de voorzichtige kant gebleven. Voor wat betreft het vonnis, is er wat mij betreft wel nieuws. Die € 2 miljoen moet gewoon worden overgemaakt. Dat was bij het vorige vonnis niet zo.

Ik vervolg mijn betoog. Binnenkort zal duidelijk worden wat de nieuwe sanering gaat kosten. Wij weten intussen wat de inventarisatie kost. Misschien kan er dan ook een inschatting gemaakt worden wat een bodemprocedure, juridisch, gaat kosten. Het lijkt de fractie van de PVV wenselijk dat wij daarover worden geïnformeerd, zodat Provinciale Staten daarover een mening kunnen vormen of het misschien aantrekkelijker is om een schikking te

treffen dan om eindeloos de kas van de advocaat te spekken. Dan laat ik het oordeel over de advocaat maar even voor wat het is. De vraag is dus of het college ons daarover wil informeren.

Tot slot. Als twee rechters oordelen dat de provincie zich niet aan de contractuele verplichtingen heeft gehouden, met miljoenen boetes tot gevolg – niet te betalen door de gedeputeerde zelf, maar door de belastingbetaler –, dan zou het wat betreft de fractie van de PVV de gedeputeerde sieren als hij de eer aan zichzelf zou houden en de bodemprocedure niet gaat gebruiken als een veredelde wachtgeldregeling.

Mevrouw VLAM (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb nog een vraag voor de heer Dercksen. Ik hoorde hem heel ver vooruitlopen op mogelijke uitkomsten van zijn veronderstelling van de kosten van de sanering, de kosten van de procedure en de kosten van een eventuele schikking en de consequenties voor de gedeputeerde, die naar de mening van de heer Dercksen dan mogelijkerwijs zou moeten vertrekken. Volgens mij heeft de heer Dercksen daarover in december ook al iets ingediend. Dat is toen nogal redelijk massaal verworpen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Daarom kan ik hem slechts oproepen de eer aan zichzelf te houden. Dat klopt.

Mevrouw VLAM (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Jammer dat de heer Dercksen dat kennelijk niet aan de Staten heeft weten over te brengen. Nu kan hij dat wederom niet.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb de woorden van mevrouw Vlam gehoord. Het lijkt mij weinig zinvol. De gelederen van de coalitie zijn gesloten. Misschien mag ik mevrouw Vlam nog uitdagen een betere rekensom te maken dan de rekensom die ik zojuist heb gemaakt.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Vlam heeft een punt aangesneden, dat mij ertoe bracht hier te gaan staan, omdat ik de suggestie en de oproep om vrijwillig af te treden, meer zie als 'niet tegen je verlies kunnen' na eerst een motie niet door de Staten aangenomen te hebben gekregen.

Dan een punt met betrekking tot het onderzoek. Er is al een aantal argumenten genoemd door de collega's. Wij zijn niet tegen een onderzoek, maar ik zou wel graag naar voren willen brengen, mocht er een voorstel komen

voor een onderzoek, dat helderder moet zijn wat daarbij de vraagstelling is. Waar zoeken wij naar? Wat is er werkelijk onduidelijk? Ik bedoel: wij krijgen nu ook weer 550 bladzijden. De heer Dercksen heeft die allemaal doorgelezen. Ik nog niet, moet ik bekennen. Er is nu echter zo veel materiaal. Zo veel onduidelijkheden kunnen er niet meer zijn. Dus waar gaan wij nu onderzoek naar doen? Ik vind dat heel belangrijk. Is dat alleen deze periode van handelen van dit college? Dat is echter een politiek oordeel en daarover hebben wij al gesproken. Dat moeten wij nog finaal afronden, maar daarvoor is geen onderzoek nodig, naar mijn idee. Dus dan zou een onderzoek veel verder terug moeten gaan, omdat het de nasleep is van vele jaren hiervoor van beleid en handelen. Ik vind het dus te gemakkelijk in een motie te zeggen dat er een onderzoek moet komen. Waar gaan wij dan onderzoek naar doen? Wat zijn de vragen? Wat willen wij oplossen? Zonder dat kunnen wij niet goed instemmen met een voorstel tot het instellen van een onderzoek.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik zou de heer Nugteren graag willen vragen aan welk deel van het onderzoek hij zou willen meewerken.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik weet niet welk onderzoek er nu wordt voorgesteld, dus ik weet ook niet aan welk deel ik zou willen meewerken. Bovendien, als je een onderzoek doet, dan doe je aan het gehele deel mee. Klaar.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wij zouden graag een onderzoek willen doen – dat hoeft niet te wachten tot de bodemprocedure – naar de vraag hoe de beslissingen tot stand zijn gekomen die hebben geleid tot de vonnissen die er liggen.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Welke beslissingen rekenen wij dan mee? Rekenen wij dan bijvoorbeeld wel of niet mee hoe er vijftien jaar geleden met het asbestdossier werd omgegaan? Het is te gemakkelijk om zomaar te zeggen: de beslissingen die ten grondslag lagen aan Ik begrijp dat de heer Dercksen dat wil weten. Dat willen wij ook wel weten, maar het is zo algemeen dat ik vind dat het geen formulering is waar je mee verder kunt.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik zoek naar een goede formulering, waarmee ook de heer Nugteren uit de voeten kan.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Misschien heeft de heer De Kruijf een goede formulering.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Zal ik daarop wachten?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Zal ik het dan maar zeggen? Een logische vervolgstap zou wat ons betreft zijn dat wij nu inderdaad met elkaar op basis van de motie die ingediend is, komen tot de conclusie dat een onderzoek handig, noodzakelijk en verstandig is en dat wij vervolgens gaan nadenken over de vraag wat precies de uitvoering moet zijn. Wat ik graag zou willen weten, is hoe dingen – ik heb die net genoemd - zijn gekomen. Wat ik vervolgens graag zou willen weten, is of het geschetste vervolg voor het college wel het meest handige vervolg is wat wij ons kunnen indenken. Ik zou mij kunnen voorstellen dat je op andere manieren dit geschil tot een eindoplossing brengt; anders dan via langdurige, kostbare, ingewikkelde gerechtelijke procedures. Ik zou willen zeggen: laten wij nu gewoon instemmen met het opstarten van zo'n onderzoek en dan zal de eerstvolgende stap zijn dat wij nadenken over de precieze formulering waaronder het onderzoek zou moeten plaatsvinden.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! De heer De Kruijf heeft een consequente houding vanavond. Datzelfde gold voor het voorstel om op te schalen: eerst ermee beginnen en dan bekijken hoe wij het inhoudelijk invullen. Dat is toch niet de gedachte die wij hebben. Bij wat de heer De Kruijf zegt, denk ik: wil hij nu een onderzoek of wil hij een soort alternatieve regie op het geheel gaan voeren? Dus andere oplossingen dan via gerechtelijke procedures? Ik vind het best, maar het is aan het college om dat te doen. Ik vind, als wij instemmen met een onderzoek, dat je eerst een keer moet praten over de vraag waar je werkelijk onderzoek naar doet, los van de argumenten die al zijn genoemd en waarom het opportuun is dat onderzoek op dit moment te starten.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik kom er zo op terug.

Mevrouw VLAM (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Nog even iets naar aanleiding van de opmerking van de heer Dercksen over teruggaan in de historie. Hoe ver wil hij dan teruggaan? Zelfs tot het besluit in de jaren tachtig om asbest te gebruiken in de bouw?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik weet niet waar mevrouw Vlam dat vandaan haalt. Ik wil helemaal niet teruggaan in de historie. Ik heb als voorstel gedaan te kijken welke beslissingen dit college heeft genomen die hebben geleid tot uitspraken van twee rechters die zeggen: je bent je afspraken niet nagekomen. Verder teruggaan dan deze collegeperiode heeft weinig zin. De vorige gedeputeerde zat op de tribune. Hij is nu vertrokken. Daar kunnen wij ook niet veel meer mee. Wij willen ons beperken tot proces dat in handen van dit college heeft gelegen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik moet vaststellen – overigens in strijd met mijn natuur – dat dit noch het tijdstip noch de vorm is om nu een fel politiek debat te voeren. Ik zal dus trachten enige zelfbeheersing in acht te nemen.

Ik kan niet anders dan vaststellen dat de materiële verschillen ten opzichte van 14 december niet heel erg groot zijn. Daar is toen een vonnis geveld en de boodschap heeft ons bereikt dat het een-twee-drie zou worden weggepoetst en dat de kosten zouden worden teruggehaald. Vervolgens hebben wij vastgesteld dat er een executiegeschil is. Daarna is er een hoger beroep geweest op 14 december. Als je kijkt hoe het nu ligt, dan zal iedereen, vriend of vijand, in elk geval moeten erkennen dat de provincie op dit moment nog niet heeft gewonnen. Er zijn uitspraken gedaan; met name de laatste rechtsgang vond ik interessant, want ik heb de laatste uitspraak zo geïnterpreteerd, dat men ten principale geen uitspraak wilde doen over de proportionaliteit van de boete en dat men dat dus heeft gelaten aan de bodemprocedure. Terecht, denk ik. Overigens staat ook in dat vonnis dat men niet direct de argumenten heeft gevonden die tot een andere uitspraak zouden kunnen leiden. Ook belangrijk.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! De heer Meijer zegt dat niet kan worden vastgesteld dat het een ander bedrag is. Nee, de rechter heeft gezegd dat er überhaupt geen inhoudelijk oordeel gegeven kan worden over de vraag of de provincie wel of niet voldoende gedaan heeft. Dat is wat anders dan de heer Meijer suggereert.

De heer MEIJER (SP) Mijnheer de Voorzitter! Nee, in het vonnis staat ook aangegeven dat de rechter op dat moment nog niet de argumenten heeft kunnen vaststellen op grond waarvan dat anders zou zijn.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! De rechtbank heeft alles doorverwezen naar de bodemprocedure om reden dat zij dat niet kan vaststellen, omdat zij geen deskundigen kan horen en noem maar op.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wat betreft die constatering over de argumenten had er ook geen opmerking in het vonnis hoeven te staan. Het staat er echter wel in. Dat is toch een kleine vingerwijzing.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dat vind ik nu juist het positieve in het hele verhaal, dat verder toch wel treurige kanten heeft.

Ten tweede. De heer Meijer merkte op dat de provincie nog niet heeft gewonnen. Dat klopt. Het is echter zeer de vraag of je in dit soort situaties uiteindelijk een winnaar en een verliezer hebt. Dat volgt te veel het voetballen. Ik vind dat als je dat op die manier doet, je niet bezig bent om te proberen het probleem op te lossen, dat zich in een bepaald opzicht ontwikkeld heeft, zoals het zich heeft ontwikkeld.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! De woorden van de heer Nugteren zijn mij uit het hart gegrepen. Dat vind ik namelijk ook.

Ik vind dat wij in de huidige situatie, waarin sprake is van verwarrende informatie, vooral moeten kijken naar de primaire plicht die wij hier in de Staten hebben. Dat is: de mensen informeren. Er is de nodige publiciteit geweest – terecht, naar mijn oordeel – toen deze zaak in december tot een uitbarsting kwam. De mensen stelden heel veel vragen. Dan heb ik het over de mensen buiten in de straat, de inwoners van de provincie. Zij zijn zeer verontrust over datgene wat er gebeurd is. Wij hebben de plicht hen te informeren. Wat ons betreft had de fractie van de PvdA die motie toen, materieel, niet hoeven terug te trekken, omdat wij vonden dat er toen al genoeg aanleiding was, indachtig de opmerkingen van de gedeputeerde en ook indachtig de feiten zoals die zich op dat moment aandienden, om te zeggen: laten wij dit nu eens in alle rust uitzoeken. Toen heeft de fractie van de PvdA gezegd: wij wachten even de eerstvolgende procedures af. Anderen kunnen daarover van mening verschillen, maar mijn opvatting is dat het feitelijke beeld niet anders is; het loopt nog. Wat er nog aan de hand is, is een weging van de proportionaliteit van de boete-toekenning en daarin zal de bodemprocedure uitsluitel moeten geven.

De VOORZITTER: Ik zou eigenlijk geen interrupties meer

willen toestaan. Mijnheer Nugteren, nog één keer?

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! De heer Meijer zei net dat het woorden waren die uit zijn hart waren gegrepen, waarna hij een heel ander onderwerp aanpakte. Dat is een soepelheid in de redenering die ik wel waardeer, maar die het mij redelijk onmogelijk maakt daarover verder met de heer Meijer van gedachten te wisselen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik had willen zeggen, dat wat mij uit het hart gegrepen is, het punt is van winnaars en verliezers. Ik vind dat wij nu, op dit moment, hier, in deze interpellatie, op dit tijdstip geen winnaars- en verliezersdebatten moeten voeren, maar vooral moeten kijken naar de feiten zoals ze er nu liggen. De feiten zijn:

- in elk geval dat het optimisme van het college niet ondersteund is door de feiten op dit moment;
- dat er een bodemprocedure ligt, waarvan wij gewoon niet weten hoe lang die gaat duren;
- dat er inmiddels ook weer rapporten liggen van rond dit weekend, die op zijn zachtst gezegd de nodige vragen oproepen;
- dat in al die onduidelijkheid er maar één manier is om rust te creëren. Die manier is: begin dat onderzoek.

Men kan van mij aannemen dat als er niet gekozen wordt voor dat onderzoek, zich steeds weer nieuwe feiten zullen aandienen en zullen wij opnieuw voor de vraag staan hoe wij daarmee omgaan: gaan wij weer de Staten bij elkaar roepen of gaan wij weer een interpellatie houden bij de eerste de beste mogelijkheid? Anders blijft er die onrust. Als wij hier besluiten om een statenonderzoek te starten, dan kunnen wij de feiten op een rijtje zetten, verwijzen naar dat onderzoek, waarin op een gedegen manier alles een plek kan krijgen. Dan hebben wij een bepaalde rustsituatie gecreëerd, waarin naar ons oordeel ook zo'n bodemprocedure goed kan gedijen.

Mevrouw VLAM (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Moet ik het dan zo zien dat de fractie van de SP een statenonderzoek wil, terwijl de zaak nog onder de rechter ligt en zolang de bodemprocedure nog loopt? Vervolgens komt er een uitspraak van de rechter en daarover doen wij opnieuw een statenonderzoek. Daarover komt dan ook weer een vervolguitspraak of er komt een oplossingsgeschil en dan gaan wij weer een statenonderzoek doen. Kunnen wij niet gewoon het rapport dat nu verschenen is, in de commissie behandelen en de onderzoeken laten

doen door de mensen die op dit moment daartoe geëquipeerd zijn en die op dit moment in beeld zijn? Dat is toch de plek waar het thuishoort? Wat wil de heer Meijer nog meer weten dan de feiten die er al liggen?

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het is duidelijk dat wij hierover van mening verschillen met de fractie van de VVD. Een statenonderzoek is iets volstrekt anders dan een onderzoek dat gedaan wordt door gecertificeerde bedrijven: daar wordt gekeken naar puur technische aspecten die een rol spelen. Wij hebben echter te maken met de politieke besluitvorming.

Wat ik maar steeds niet hoor in de verhalen van de Staten, is het publieke belang dat wij de mensen informeren. Er wordt op geen enkele manier overwogen hoe de mensen ertegenaan kijken dat al die miljoenen op het spel staan. Dat is namelijk nog steeds het geval. Hebben wij als politiek niet de verplichting een goed en duidelijk verhaal aan die mensen te vertellen? Ik hoor de Staten daar helemaal niet over. Er wordt alleen maar gezegd: zoals het nu gaat, gaat het goed, wij hoeven daar niets aan te veranderen, wacht maar rustig, al is het tot sint-juttemis en dan zien wij wel hoe het moet gaan.

Ik rond af. Ik zou de Staten willen oproepen, hoe anders wij allemaal wellicht ook tegen deze problematiek aankijken: omarm dit voorstel en probeer daarmee de rust te creëren, zodat wij hiermee verder kunnen en de problemen die zich nog kunnen voordoen een plek krijgen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal het kort houden. Ik wil weten van de gedeputeerde of het klopt wat ik hem zojuist heb horen zeggen dat er in de zomer een uitspraak kan zijn in de bodemprocedure. Als dat zo is, dan komt de motie van de fractie van de PvdA te vroeg, wat ons betreft. Ja, de fractie van de ChristenUnie wil dat onderzocht wordt wat er mis ging en ergens rammelt er wellicht iets in de juridische borging, zeg ik met gevoel voor understatement. Laten wij in elk geval geen zakelijk geschil dat onder de rechter ligt onderwerp maken van politiek onderzoek.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Even iets naar aanleiding van de tekst van de motie die wij nu definitief op ons bureau hebben gekregen. Ik heb al in mijn eerste termijn aangegeven dat daarbij grote persoonlijke belangen van oud-medewerkers spelen. Het DCMR-onderzoek, het eerste en het tweede, en het politieke debat daarover, hebben zich met name daarop gericht. Wat betreft externe werknemers, voor wie de

risico's groter waren – de fractie van de PVV gaf dat ook al aan – hebben wij overigens rondom de statendiscussie, de mensen die hier met dat personeel gewerkt hebben, per brief aanvullend nog eens gewezen op die risico's. Wij zijn zeer verantwoordelijk voor het personeel dat hier al die jaren gewerkt heeft, maar in eerste instantie lag het risico bij de mensen die het personeel hiernaar toe gebracht hebben om hun werk te doen. Ondanks dat hebben wij hierover wel met deze externe partijen gecommuniceerd.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Mijn zorg van nu ging voornamelijk uit naar de medewerkers die hebben gewerkt in het saneringsproces dat is uitgevoerd. Daarbij waren er geluiden – voordat de Arbeidsinspectie het gebouw weer sloot – dat ook die mensen in een gevaarlijke ruimte hebben gewerkt.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is niet het geval. Daarin kunnen wij heel duidelijk zijn. Zeker, er zijn geluiden geweest dat mensen onder gevaarlijke omstandigheden hebben gewerkt. De Arbeidsinspectie en de gemeente hebben zeer kritisch toezicht gehouden op de saneringswerkzaamheden die plaatsgevonden hebben. Wij hebben een juridisch geschil over hoe die werkzaamheden uiteindelijk uitgedacht hebben. Dat is de kern van het conflict dat wij hebben. Er is echter geen sprake van onveilige situaties voor de mensen die in het gebouw gewerkt hebben.

Het volgende is misschien wel aardig om nog even op te wijzen. De heer Dercksen wees nog op het rapport dat de Staten vandaag gekregen hebben. Daarin staat dat men in eerste instantie het gebouw betreden heeft met beschermingsmiddelen: je weet maar nooit, het is toch een gebouw waarmee iets aan de hand zou kunnen zijn. Op dit moment is de situatie zo dat je de bouwdelen mag betreden met beschermende maatregelen. Voor de goede orde: dan ontstaat er een beeld dat dat alleen maar in maanpakken mag. Het is echter: betreden met overschoenen, die dingen die je ook in zwembaden aan moet. Dat zijn dus de beschermende maatregelen die moeten worden genomen, omdat je anders asbestvezels van de ene naar de andere ruimte zou kunnen brengen. Dit nogmaals voor het perspectief.

Er is ook een opmerking gemaakt over formuleringen, alsof in de statenvergadering door de gedeputeerde of in de memo's andere vonnissen aan de orde waren dan de heer Dercksen gekregen had. Ik heb hem dat wel eens

eerder horen zeggen, maar, zeg ik tegen de heer Dercksen, hij kan ervan overtuigd zijn dat wij bij de duiding van de vonnissen woorden als goed, slecht, mooi, lelijk, prettig, niet prettig, weggelaten hebben en alleen maar citaten – tussen aanhalingstekens – uit het vonnis hebben gehaald om aan te geven hoe de uitspraak van de rechter was. De suggestie dat dit een prettige uitspraak was of dat wij die leuk vonden, houd ik verre van mij, want die hebben wij niet uitgesproken.

Ik heb even naar de tekst van de statenvergadering gekeken waarnaar de heer Dercksen verwees en zei dat de gedeputeerde riep: alles zal wel goed komen. Ik heb echter letterlijk uitgesproken: "Ik heb vertrouwen in de procedure en voldoende aanknopingspunten." Dat is de uitspraak die ik gedaan heb. Of dat nu juichend betekent 'het zal allemaal wel goed komen' is nog maar even de vraag.

Ik ga vanavond niet in op de financiële redenering. Het bedrag van € 3,5 miljoen heb ik in de vorige statenvergadering aan de orde gesteld en het bedrag van € 350.000 heb ik vandaag genoemd. Wat betreft het bedrag van € 2 miljoen heeft de rechter uitgesproken dat het in relatie moet worden gebracht met de schade. Dat vind ik in die zin wel relevant, omdat er in de bodemprocedure een werkelijke afweging gaat plaatsvinden tussen de schade enerzijds – bijvoorbeeld de laatste oplevering van het gebouw levert bepaalde schade op – en de hoogte van de boetes. Die twee zaken worden dus met elkaar in relatie gebracht. Dat is op zich van belang voor een goede weg in de bodemprocedure.

De tweede vraag van de fractie van de PVW was of wij de Staten niet moeten vragen of wij in bodemprocedure moeten gaan. Wij zijn vandaag gedagvaard in een bodemprocedure. Die vraag is dus ingevuld door de advocaat van De Waal. Wij hebben eigenlijk in alle omstandigheden, ook ter zitting – de heer Dercksen was erbij en ik was er ook bij – aangegeven dat de juridische procedure loopt, dat daaruit een aantal uitspraken komt en dat dat ook zo zal gelden voor de bodemprocedure, maar dat wij in de tussenliggende periode het gesprek met elkaar blijven voeren. Dat doen wij zowel op technisch niveau – hoe gaan wij het plan van aanpak invullen: doen wij dat op een manier die voor beide partijen bevredigend is? – als op bestuurlijk niveau. Aanstaande woensdag hebben wij een vervolggelsgesprek om te kijken of er ook andere wegen zijn om uit dit zakelijk geschil te komen.

Voor de helderheid: wij hebben de afgelopen maanden her en der zware woorden over dit dossier gesproken. Wij hebben een oud provinciehuis dat wij hebben verkocht. Wij hebben een geschil over de asbestsanering die heeft plaatsgevonden. Dat is een lelijk geschil; lelijk, omdat het een zwaar geschil is waarbij juridisch zware instrumenten worden ingezet die grote financiële problemen met zich meebrengen of mee zouden kunnen brengen als dit in een bodemprocedure allemaal overeind blijft. Daarover wil ik op geen enkele wijze en op geen enkel moment kleinerend spreken. Het ligt mij ook zwaar op de maag.

Dan kom ik toe aan mijn finale opmerking. Ik heb het rapport goed doorgelezen, al ben ik geen deskundige, en dan schat ik in dat er een niet al te verschrikkelijk omvangrijke restsanering overgebleven is en dat wij die op zo'n manier kunnen uitvoeren dat wij de schade van het bedrijf De Waal – de bouwdelen zo snel mogelijk opleveren – zo beperkt mogelijk kunnen houden. Zoals wij nu al aan het werk zijn in D en DD, zo zouden wij ook in E als eerste kunnen beginnen met onze opruimwerkzaamheden, zodat E zo snel mogelijk beschikbaar komt. Op die manier proberen wij de schade zoveel mogelijk te beperken.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Nog enkele vragen, om een mogelijk tweede termijn te vermijden. Kan de gedeputeerde aangeven wat in zijn optiek de schade is voor de provincie als dat statenonderzoek er op de een of andere manier gaat komen?

De tweede vraag, anticiperend op het antwoord op de eerste vraag, is of de gedeputeerde voordelen kan zien in een dergelijk statenonderzoek, omdat het per slot van rekening kan werken als een soort katalysator van de problemen zoals die zich aandienen en omdat daarmee de positie van het college wellicht in een wat rustiger vaarwater kan worden gebracht, zolang er nog geen definitieve conclusie is.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de PvdA spreekt over onrust. Ook de heer Meijer spreekt over de onrust die er over dit dossier zou zijn. Natuurlijk is er discussie in dit huis en in een deel van de samenleving over het conflict dat wij hebben. In de kern is het, zoals ik net heb aangegeven, een zakelijk conflict – en ook een lelijk conflict, in de zin van moeilijk – over een asbestsanering die wij gedaan hebben in een pand dat vroeger van ons was. De personeelsdiscussie hebben wij gevoerd. De asbestsanering is in de ogen

van de nieuwe eigenaar van het gebouw op een niet goede wijze uitgevoerd. Daarover hebben wij een juridisch geschil. Wij proberen het volgende te doen:

- die asbestsanering alsnog conform het vonnis van de rechter zo goed mogelijk in orde maken;
- tegelijkertijd kijken of wij met elkaar tot een andere vorm van overeenstemming kunnen komen;
- in politieke zin probeer ik de Staten zo frequent als mogelijk is bij deze discussie betrokken te houden, want laten wij eerlijk zijn: ik heb nog niet eerder meegemaakt dat wij dit soort rapporten integraal aan de Staten toesturen.

Meer onrust zou ik in dit dossier op dit moment niet kunnen aantreffen dan de politieke discussie die wij daarover voeren.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Jammer. De gedeputeerde gaat nu in de verdediging. Hij zegt wat hij allemaal doet, enzovoort. Ik vroeg hem gewoon: ziet hij voordelen in zo'n statenonderzoek? Kan hij wellicht onderkennen dat er, in elk geval voorlopig, een zekere rust kan ontstaan door dat statenonderzoek? Hij kan wel een beetje tussen neus en lippen door zeggen: die onrust maak je zelf. Wij zijn echter ook maar gewoon de vertolkers van datgene wat er in de samenleving gebeurt. Anders waren wij geen volksvertegenwoordigers. Dat snapt de gedeputeerde wel. Ik wil dus graag de reactie van de gedeputeerde hebben op dat statenonderzoek en het al dan niet schadelijk zijn daarvan.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb aangegeven dat het heel ongebruikelijk is – volgens mij heb ik dat op 20 december ook zo gezegd – dat er gedurende de discussies die je op alle niveaus met elkaar voert, een onderzoek wordt gedaan naar een proces dat nog niet is afgerond. Ik zou zeggen, als de heer Meijer politieke verantwoording zoekt over het proces dat gevoerd is, dat ik daarvoor te allen tijde beschikbaar ben: in interpellatiemomenten, in debatten, extra statenvergaderingen. Geen enkel probleem. Als er discussies gevoerd moeten worden, dan zal ik die uiteraard voeren. De vraag van de heer Meijer of wij vandaag een statenonderzoek moeten doen, heb ik in de eerste termijn in de richting van de fractie van de PvdA al beantwoord.

De fractie van de PVV heeft nog dit gezegd: wij hebben een motie ingediend, die heeft het niet gehaald, nu hebben wij nog een alternatief in de aanbieding, namelijk kunt u niet uit uzelf weggaan? Ik heb daarover even zitten nadenken. Je kunt daarop natuurlijk heel zware

overwegingen loslaten en de heer Dercksen mag van mij aannemen dat ik dat ook wel doe op sommige momenten. Ik zocht vanavond echter een iets lichter antwoord. Ik was enige tijd geleden bij een film. Dat doe ik niet zo gek vaak, maar ik had gehoord dat ik dat zeker moest doen. Dus ik ben naar de film Skyfall geweest. Ik kan die film aanbevelen. Een korte samenvatting van het verhaal geven is nodig. Nee, niet de clou. Wij kennen James Bond. James Bond heeft M. M is eigenlijk de opdrachtgever van James Bond. Het gaat helemaal fout met die geheime dienst. De minister komt langs en zegt: het is een en al ellende, er zijn aanslagen gepleegd, die hele geheime dienst is gecompromitteerd, de computers zijn gekraakt, u moet aftreden. Toen keek zij die minister aan en zei zij: "Don't leave during the war." En toen ging zij weg. Ik denk dat dat even het antwoord voor dit moment is.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik had geen andere illusies.

Terug naar de andere vraag die ik zojuist stelde. Straks weten wij wat die nieuwe sanering gaat kosten. Om een tweede termijn te voorkomen, heb ik in de eerste termijn nog gevraagd: is dat niet een aardig moment om met dat pakket aan kosten – dan is er ook een indicatie van de kosten van de advocaat in de bodemprocedure – naar de Staten te komen om ook ons onderdeel te maken van de weging die er gemaakt moet worden: schikken of procederen?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan mij die vraag wel voorstellen. Die afweging maken wij natuurlijk ook. Tot nu toe was de opvatting van het bedrijf De Waal altijd zo, als het ging over schikken: tekenen bij het kruisje. Daar stond dan een getal achter, waarop ik door Provinciale Staten even hard zou worden geattaqueerd als op alle bedragen die tot nu toe gesuggereerd zijn. Op het moment dat er een serieus uitzicht zou zijn dat het verdere vervolg van procederen en de daarbij behorende kosten ernstiger zouden zijn – daar gaat het uiteindelijk alleen maar om – voor de provincie Utrecht, of zoals de heer Dercksen het altijd graag formuleert: voor de belastingbetaler, dan is het een zinnige overweging om met elkaar te kijken of het ook op een andere manier kan. Dat is een afweging die wij elke dag moeten maken in dit dossier. Ik heb er geen enkele moeite mee die afweging ook met Provinciale Staten te delen. Wij hebben ter zitting aangegeven de zaak liever te willen bespreken, maar dat werd door de advocaat van de tegenpartij afgewezen; overigens niet door me-

vrouw De Waal, waarmee vervolgens een constructief gesprek is gevoerd. Die woorden mocht ik namens haar in dit gezelschap uitspreken. Dus de vooruitzichten voor een goede minnelijk route zijn vandaag natuurlijk weer iets moeilijker geworden door de dagvaarding die er op dit moment ligt.

Wat voorts een complicerende factor in dit verhaal is, is dat wij nog vrij stevige discussies te verwachten hebben over het zogenaamde plan van aanpak. Ik geef even een kleine illustratie van hoe dat dan soms gaat. Er was uitermate grote kritiek op de laboratoria die wij gebruikten om te kijken hoe die kleefmonsters wel of niet plusjes of plusplusjes opleverden. Toen hebben wij gevraagd: kunnen wij misschien een ander bureau gebruiken dat u als tegenpartij wel aanvaardbaar vindt, zodat wij die discussie niet meer hoeven te voeren? Toen kwam er een naam. Vervolgens benaderden wij die partij, maar die partij zei: nee, ik ben al gelieerd aan het bedrijf De Waal, dus wij willen niet voor de provincie Utrecht werken. Het is maar een klein voorbeeld van hoe je pogingen doet om met elkaar uit dit dossier te komen en het je door de opstelling van de andere partij niet altijd eenvoudig wordt gemaakt om dat te doen.

Dan wil ik de vraag van de heer Dercksen concreet beantwoorden. De kosten die wij kunnen inschatten, kunnen wij pas inschatten als wij een geaccordeerd plan van aanpak hebben. Als wij een geaccordeerd plan van aanpak hebben, weet ik hoe lang het duurt, weet ik hoeveel het kost. Die bedragen wil ik uiteraard delen met de Staten, zodat zij daarmee hun eigen voordeel kunnen doen.

De VOORZITTER: Wil iemand nog in tweede termijn het woord voeren?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Twee punten uit het vonnis. In de eerste plaats wordt aan het eind geconcludeerd, dat de provincie overwegend als de in het ongelijk gestelde partij mag worden gezien. Ten tweede, zoals ik net al aangaf, gaat het Hof ervan uit dat die boete vanaf 30 november ook overeind zal blijven in de bodemprocedure. Of dat echt gebeurt, weet ik niet, maar men gaat er wel van uit. Dat vind ik toch veelzeggend.

Vervolgens wordt geschetst dat wij een procedure tegemoet gaan die tot de zomervakantie, maar wellicht nog veel langer zal doorgaan. Wij hebben dan een gedeputeerde die zegt dat hij voldoende aanleiding ziet om een goede bodemprocedure te voeren. Ik zeg het maar even in mijn eigen woorden. Ik pak even het mailtje erbij dat de gedeputeerde met het vonnis meestuurde. Daarin

staat dat de gedeputeerde voldoende aanleiding zag om die bodemprocedure te volgen. Als wij dan de coalitiepartijen horen die, in tegenstelling tot 20 december 2012, deze keer nadrukkelijk aanwezig zijn, dan is het in overwegende mate: het is een zakelijke procedure, de zaak is onder de rechter, dus blijf erbuiten. Voor alle duidelijkheid: het is wel een zakelijke procedure, maar die krijgt een oplossing via gemeenschapsgeld, en niet zo'n beetje ook. Ik heb geen idee hoe groot het waarheidsgehalte is van de schattingen van de heer Dercksen. Dat het grote bedragen zijn lijkt mij volstrekt duidelijk. Ik vind het dan vanzelfsprekend dat wij als Staten op enig moment zeggen: luister eens, er ligt nu een plan om de bodemprocedure in te gaan, moeten wij niet eens met elkaar bedenken of dat wel de beste weg is om op voort te gaan? Is dit niet het moment om met elkaar te bedenken of er andere en betere manieren zijn om een eind te maken aan dat geschil? Dat zal dan misschien betekenen dat wij een poosje niet in de openbaarheid dingen met elkaar moeten gaan onderzoeken of gaan bespreken. Daartoe ben ik volledig bereid. Ik vind het buitengewoon onverstandig zomaar door te gaan op de weg die is gekozen. In elk geval heb ik op dit moment niet de overtuiging dat dat de goede weg is.

Ik vind het zeer teleurstellend dat de coalitiepartijen toch de aanpak hebben van toedekken – zo voel ik het heel sterk – en vooral het uit de wind houden van de gedeputeerde. Dat is niet goed. De feiten moeten wij echt kennen, willen wij een verstandig besluit kunnen nemen. Op dit moment vind ik dat wij als Staten onze eigen afweging moeten kunnen maken en dat wij die niet langer moeten overlaten aan alleen het college.

De heer NUGTEREN Mijnheer de Voorzitter! Ik zal mij tot een keer beperken. Ik maak bezwaar tegen het begrip – al kan het een gevoel zijn – dat de heer De Kruijf noemde: toedekken. Er zijn heel andersoortige argumenten gehanteerd. Wij hebben gezegd: een onderzoek is prima, maar wees daar wat nauwkeuriger in. Dat zijn geen opmerkingen die mogen leiden tot de conclusie van toedekken.

Mevrouw VLAM (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ook ik maak bezwaar tegen die opmerking van toedekken. Dat zou betekenen dat alles wat de heer De Kruijf niet welgevallig is, diezelfde status verdient. Daar ga ik toch echt niet in mee.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De opstelling van de coalitie, die blijkbaar goed gecoördineerd

is, leidt ertoe – zeg ik tegen mevrouw Vlam – dat wij er als Staten zelf in elk geval niet in slagen om de feiten op een rijtje te krijgen en dat wij er ook niet in slagen om als Staten zelf de afweging te maken hoe wij in deze procedure verder zullen gaan.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Je mag als gedeputeerde niet interrumperen. Dat is soms best lastig als je daar zit en er is wel een microfoon voor je neus. Voor wat betreft de suggestie dat wij holderdebolder naar de bodemprocedure gaan, heb ik helder aangegeven, ook in de rechtszitting, dat wij altijd het gesprek met de firma De Waal willen aangaan. Dat is een. Ten tweede hebben wij woensdag een overleg, zeg ik tegen de heer De Kruijf. Dan komt er vandaag een dagvaarding voor een bodemprocedure binnen. Daardoor kun je niet zeggen dat de provincie kiest voor een bodemprocedure. Er is een nadrukkelijke keuze gemaakt aan de kant van de firma De Waal. Overigens heeft ook de rechter uitgesproken – de heer Nugteren heeft dat ook aangegeven – dat een aantal van de vraagstukken tussen de provincie en De Waal eigenlijk alleen maar op een goede wijze in een bodemprocedure kunnen worden uitgezocht. Ik ben dus eigenlijk teleurgesteld, gezien de opstelling die ik in de eerste termijn gekozen had in de richting van het onderzoek en de woorden die de heer De Kruijf daarover gesproken heeft. Het doet mijn opvattingen over hoe wij met dit onderzoek zouden moeten omgaan geen goed als er op deze wijze over wordt gesproken, zeker als je ziet hoe het college extreem zijn best gedaan heeft om de Staten van alle feitelijke informatie te voorzien.

De VOORZITTER: Daarmee sluit ik de beraadslagingen over dit agendapunt.

Wij zijn toe aan de stemverklaringen.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik u vragen even te schorsen?

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

Schorsing van 23.26 uur tot 23.34 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

Stemverklaringen.

De VOORZITTER: Wij lopen straks alle moties en amendementen nog langs. Ik stel daarom voor uiterste terughou-

dendheid te betrachten. Als u toch een stemverklaring aflegt, wilt u die echt kort houden?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben drie opmerkingen.

Ten eerste een stemverklaring, eigenlijk een aanvulling op amendement A49. Het college heeft gezegd – dat wij vonden wij eigenlijk heel goed – dat er geen financiële gevolgen mogen zijn voor de provincie bij dit amendement en ook geen financiële consequenties voor wat betreft het verhogen van de bruggen en dergelijke. Motie M13 van de fractie van D66 over de referendumverordening. Wij zullen voor de motie stemmen, omdat mevrouw Versteeg als indienst van de motie ook heeft toegezegd dat een initiatief van een referendum bij Provinciale Staten kan liggen. Dat vinden wij belangrijk om toe te voegen.

Ik zie mevrouw Versteeg wat vragend kijken. Dat hebben wij in elk geval in het debat gewisseld. Dan zou ik de motie kunnen ondersteunen.

Ten slotte het besluit over de PRS. Er staan een heleboel goede dingen in, maar ook een fors aantal dingen waarmee wij het niet eens zijn. Dat heeft met name te maken met windmolens. Dat zal om die reden leiden tot een tegenstem van onze fractie.

De VOORZITTER: Mijn vraag is of de moties niet strijdig met elkaar zijn.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! De moties zijn in elk geval niet strijdig met elkaar. Voor de rest lijkt het mij niet bedoeling bij deze stemverklaringen opnieuw in debat te gaan. Ik denk dat het verslag heel duidelijk moet uitwijzen wat ik woordelijk gezegd heb.

De VOORZITTER: Ik had het idee dat de moties lichtelijk strijdig zijn. Het zijn echter moties.

De heer DE KRUIJF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Twee stemverklaringen.

Bij amendement A6 hebben wij een kleine tekstuele aanpassing. Het was wat verwarrend of het ging om een amendement of een motie. In het amendement staat aan het eind: "De provincie wil een betrouwbare partner zijn en gemaakte afspraken nakomen." Daarvan maken wij: "De provincie wil wel een betrouwbare partner zijn en gemaakte afspraken nakomen." De zin die daarna volgt, willen wij weghalen.

De VOORZITTER: Het blijft een amendement?

De heer DE KRUIF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ja. Dan een stemverklaring over motie M8. Wij zijn voorstander van participatie, maar wij vinden daar geen rol voor bij de provincie. Daarom zullen wij tegen de motie stemmen, hoewel er een 'V' staat in het overzicht.

De VOORZITTER: Uw 'voor' bij motie M8 wordt 'tegen'.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Een stemverklaring bij amendement A50. Er is inmiddels een nieuwe versie rondgedeeld.

Amendement A50: (SGP, CDA PVV, GL): agrarische bedrijven en waterwingebieden

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 4 februari 2013, aan de orde hebbende het statenvoorstel Vaststellen Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 provincie Utrecht;

besluiten:

aan het statenvoorstel toe te voegen:

"met dien verstande dat:

1. in PRV artikel 4.13 Agrarische bedrijven, de tekst:
"5bde uitbreiding vindt niet plaats in waterbeschermingsgebieden;"
en
"6ade uitbreiding vindt niet plaats in waterbeschermingsgebieden;"

wordt vervangen door:

"5bwaar de uitbreiding plaatsvindt in waterbeschermingsgebieden mag het belang van de waterwinning niet aangetast worden;"

en

"6awaar de uitbreiding plaatsvindt in waterbeschermingsgebieden mag het belang van de waterwinning niet aangetast worden;"

en de nummering in dit artikel conform deze wijziging wordt aangepast;

2. in de Nota van beantwoording paragraaf 6.6.1/2 Omvang agrarische bouwpercelen groter 1,5 ha, de tekst:
"Grootschalige uitbreiding van veebedrijven in beschermingszones drinkwaterwinning staan wij niet toe omdat er bij zeer grote concentraties van dieren ook grotere risico's zijn op bodemvervuiling met

schadelijke of vermestende stoffen (o.a. bij eventuele calamiteiten tijdens mesttransport of mestopslag). Het is weliswaar zo dat door de extra milieueisen de emissie van NH₃, geur- en fijnstofuitstoot per dier lager kan zijn, maar door de forse toename van het aantal dieren bij opschaling naar een grotere stal zal de totale milieubelasting door NH₃ en de mestproductie groter zijn (zie hiervoor LEI rapport Schaalvergroting, van v.d. Meulen uit 2011)."

wordt vervangen door:

"Grootschalige uitbreiding van veebedrijven in beschermingszones drinkwaterwinning staan wij in de ontwerp-PRS toe, mits het belang van de waterwinning niet aangetast wordt, omdat er bij zeer grote concentraties van dieren ook grotere risico's zijn op bodemvervuiling met schadelijke of vermestende stoffen (o.a. bij eventuele calamiteiten tijdens mesttransport of mestopslag). Wij zijn het met de indiener eens dat het onderscheid van wel of geen waterwingebieden niet nodig is, met als motivatie dat we al vragen om een vermindering van de milieubelasting.

Voorstel GS:

Geen aanleiding tot aanpassing.

wordt vervangen door:

Besluit PS:

In de PRV vervalt bij de voorwaarden voor doorgroei van bouwpercelen boven 1,5 hectare de voorwaarde ten aanzien van waterbeschermingsgebieden, mits het belang van de waterwinning niet aangetast wordt.

Toelichting:

Ook in waterbeschermingsgebieden zijn veehouderijen aanwezig die voor hun voortbestaan vergroting van hun bouwperceel verlangen. Bij deze vergroting moet worden aangetoond dat vermindering van de milieubelasting wordt gerealiseerd; dit komt het waterbeschermingsgebied alleen maar ten goede. Bovendien bestaat er geen causaal verband tussen bouwblok grootte en mate van vervuiling van grondwater en minimaliseren de eisen die gesteld worden aan groeien tot boven de 1,5 ha de kansen op een verdere vervuiling juist.

Er moet overigens toch nog een taalcorrectie plaatsvinden. Bij de titel van het amendement en in de genoemde artikelen 5b en 6a staat nu 'waterwingebieden'. Dat moet

worden: 'waterbeschermingsgebieden'.

De VOORZITTER: 'Waterwingebieden' wordt veranderd in 'Waterbeschermingsgebieden'. De structuurvisie spreekt daar inderdaad over. Dat klopt.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de ChristenUnie zal voor driekwart van de amendementen stemmen. Bij een enkele tegenstem hebben wij een stemverklaring.

De ChristenUnie stemt tegen een aantal amendementen over het verleggen van de rode contour. Wij vinden dat het verleggen van die rode contour de makkelijkste oplossing is. Wij kiezen voor de meer ingewikkelde en sterkere oplossingen die de PRS biedt.

Verder zal de fractie van de ChristenUnie tegen de twee amendementen A39 en A40 over biomassa, ingediend door de fractie van de PvdD, stemmen. Beide amendementen raken de milieudiscussie die inderdaad nodig is. Wij vinden echter dat dat niet via het RO-spoor moet worden opgelost.

Amendement A45 over de grondgebondenheidsnorm. Wij willen de gemeenten via een toelichting op de verordening wel een advies meegeven over de beste norm voor grondgebonden landbouw die wij in huis hebben. De minst slechte norm blijkt dan toch de GVE-norm te zijn. Daarom stemmen wij tegen amendement A45.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben een paar stemverklaringen. Ik zou willen vragen de heer Bekkers de kans te geven die over de PRS te uiten. Over motie M14, referendum provinciefusies, heb ik betoogd dat de argumenten van onze fractie zijn tegen ondersteuning daarvan. Wat ik er nu aan wil toevoegen, is dat een lid van onze fractie, de heer Bekkers, voor zal stemmen vanwege principiële redenen.

De VOORZITTER: Motie M14. De fractie van GroenLinks: één stem voor en drie stemmen tegen.

De heer BEKKERS (GL): Twee stemverklaringen. Bij amendement A39, transport biomassa, zijn wij het ermee eens dat transport van biomassa over een verre afstand niet duurzaam is, maar wij vinden dat dat niet door ruimtelijke voorzieningen geregeld moet worden. Wij zullen daarom toch tegen dit amendement stemmen. Wij zullen ook tegen amendement A42, groene contour grenzend aan of in LOG-gebieden, stemmen. Wij zijn het er inhoudelijk mee eens dat omschakeling in het algemeen in een verwevingsgebied ongewenst zou moeten

zijn. Aangezien dat nu eenmaal de afspraken zijn en ook omdat het Akkoord van Utrecht stelt dat daar waar het groene contour is, er geen aanvullende planlogische beperkingen zijn, voegen wij ons naar het Akkoord van Utrecht. Dus een tegenstem op amendement A42.

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! De golfbaan, amendement A3. Na uitgebreide afwegingen van de factoren landbouw, landschap, recreatie, water en natuur, stemt de fractie van D66 voor het mogelijk maken van de recreatiezone, waarbij de golfbaan wat ons betreft goed kan worden ingepast en er ook voor niet-gebruikers van de golfbaan voordelen zijn.

Amendement A6, Wulverhorst. Ook de fractie van D66 zet vraagtekens bij de locatie Wulverhorst. Wij willen ook deze locatie in de afweging voor een aanvullende locatie meenemen, omdat de alternatieven misschien nog wel slechter zijn. Daarom zijn wij tegen dit amendement. Amendement A31, Hoef en Haag. Wij steunen het amendement niet, maar houden problemen over de ontsluiting bij Hoef en Haag. Wij vinden ook dat de gemeente Vianen meer moeite moet doen om binnenstedelijk te bouwen. Om dat laatste te bereiken, hebben wij de motie over de Ladder voor duurzame verstedelijking meedingediend.

Amendement A32, ambitie windenergie. Gedeputeerde Staten hebben ons net op tijd uitgelegd wat de afspraak over de extra tien Megawatt inhoudt en ons daarmee overtuigd tegen dit amendement te stemmen.

Amendement A50, agrarische bedrijven in waterwingebieden. De fractie van D66 vindt dat niet kan worden gecontroleerd of het belang van de waterwinning wordt aangetast. Er wordt geen onderzoeksverplichting ingesteld en in de Provinciale Milieuvordering is een vrijstelling opgenomen voor dierlijke meststoffen. Die kan de provincie dus niet meewegen bij een vergunningverlening.

De VOORZITTER: Dat betekent?

De heer THONON (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn tegen dit amendement. Dan motie M12, Oude Hollandse Waterlinie. Wij zijn voor de motie, maar wij stellen hiervoor geen financiering beschikbaar.

Motie M17, instellen eigen onderzoek. Wij zijn tegen de motie. Wij willen pas praten over een eigen onderzoek als de provincie niet meer in geschil is.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben een tweetal stemverklaringen.

Motie M9, IJsseloord. Mevrouw Blom zal niet meestem-

men, omdat zij betrokkenheid heeft via haar werk.
Dan het besluit over de PRS. Het zal duidelijk zijn dat wij niet met alle onderdelen blij zijn, maar per saldo hebben wij hier een zeer tevreden gevoel bij.
Wij zullen voorstemmen.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben vier stemverklaringen.

Dat betreft eerst amendement A9, het Nationaal Hockeycentrum. Wij stemmen voor het amendement, maar met de kanttekening dat er wat ons betreft überhaupt niks komt, ook geen Nationaal Hockeycentrum.

Dan het statenvoorstel Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie. Wij laten ons graag verrassen. Misschien blijkt de EHS toch megastal-vrij te worden met diverse amendementen over dat onderwerp. Eerlijk gezegd, hebben wij daarin niet heel veel vertrouwen en in dat geval stemmen wij tegen de PRS.

De VOORZITTER: "In dat geval" betekent dat u nu zegt dat u tegenstemt?

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Nee, dat is afhankelijk van hoe de verschillende amendementen straks afgehandeld worden.

Motie M13, instellen referendumverordening. De fractie van de VVD heeft hierover al opmerkingen gemaakt. Wat ons betreft, is de motie naadloos in te voegen in motie M14, referendum provinciefusies. Dat maakt niet heel veel uit, wat ons betreft. Er moet een verordening komen, zodat Provinciale Staten een referendum kunnen uitschrijven als ook de burger dat kan aanvragen. Wij steunen de moties.

Motie M15, stop de Arhi-procedure!, trekken wij in.

De VOORZITTER: Motie M15 gaat daarmee van tafel.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Twee stemverklaringen.

Wij zullen voor amendement A9 over het Nationaal Hockeycentrum stemmen, maar dan met dezelfde argumentatie die net door de fractie van de SP is gegeven. Wij stemmen tegen amendement A26, bouwperceel in verwevingsgebieden ook max. 2,5 hectare. Wij zien de intenties van de heer Bekkers om winst te boeken, maar bij ons blijft de grens op 1,5 hectare. Dus wij zijn tegen het amendement.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb constant aangegeven dat ik tegen megastallen ben. Dit

wil ik extra gemeld hebben, maar ik stem voor de structuurvisie.

De VOORZITTER: Daarmee hebben wij de stemverklaringen gehad.

Stemming.

De VOORZITTER: Er zijn 47 Statenleden aanwezig. Wij beginnen met een hoofdelijke stemming ten aanzien van amendement A20. De stemming begint bij nummer 35, de heer Scherer.

Na hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A20. Tegen het amendement hebben gestemd de heer Schaddelee, mevrouw Smit, de heren Van der Steeg, Thonon, Tuijnman, mevrouw Versteeg, mevrouw Van Viegen, mevrouw Vlam, de heren De Vries, Weierink, Van Wikselaar, El Yassini, mevrouw Alsem, de heren Balemans, Barneveld Binkhuysen, Bekkers, mevrouw Blom, mevrouw Boelhouwer, de heren Boer, Boerkamp, Buiting, mevrouw Doornenbal, de heren Driehuijs, Essousi, Fastl, Graaff, De Heer, Hoefnagels, mevrouw Hoek, de heren Joustra, Kiliç, Kocken, Konings, De Kruijff, Lutfula, mevrouw Maasdam, de heer Meijer, mevrouw Mineur, de heer Nugteren, mevrouw Nap en de heer Peters. Voor het amendement hebben gestemd: de heren Scherer, Ubaghs, mevrouw Broere en de heren Dercksen en IJssennagger.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A1.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A2. Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van ChristenUnie en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A3. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van VVD, D66 en PVV.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A5. Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van GroenLinks en PvdD.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Een punt van orde: aangezien dit amendement is aangenomen, trek ik mijn motie M9 in.

De VOORZITTER: Motie M9 is hierbij van tafel.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Zoals gezegd is door de heer De Kruijf, stem ik niet in met amendement A5 in verband met betrokkenheid van mijn bedrijf. Dat geldt ook voor motie M10. Het betreft alles over IJsseloord.

De VOORZITTER: Goed, wij gaan ervan uit dat u niet deelgenomen heeft aan de stemming over amendement A5.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A6. Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van D66 en SP.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A7. Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van PVW en SGP.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A8. Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van CDA, PVW, SP en SGP.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A9. Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van CDA, PVW en 50Plus.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A10. Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van VVD, CDA, PVW en SGP.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A11. Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van VVD, CDA, PVW en SGP.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A13. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van PVW en SGP.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A15. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van PVW en 50Plus.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A16. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van PVW, SP, SGP en 50Plus.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A17. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van PVW, SGP en 50Plus.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale

Staten amendement A18. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van PVW en SGP.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A21. Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van CDA, D66 en SGP.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A23. Tegen het amendement heeft gestemd de fractie van de PVW.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A24 (gewijzig). Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van VVD, CDA, PVW en SGP.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A25. Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van PVW en SGP.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A26. Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van PVW, SP, SGP en 50Plus.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A27. Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van VVD, CDA, PVW en SGP.

De VOORZITTER: Amendement A38 is hiermee overbodig geworden.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A28. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van PvdA, SP, ChristenUnie en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A29. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van D66, PVW, SP, ChristenUnie, 50Plus en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A30. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, SP, 50Plus en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A31. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van SP, ChristenUnie en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A32. Voor het amendement hebben ge-

stemd de fracties van PvdA, SP, ChristenUnie en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A33. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van D66, SP, ChristenUnie, 50Plus en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A34. Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van VVD, CDA en SGP.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A36. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van PvdA, SP, ChristenUnie, SGP, 50Plus en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A39. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van PvdA, PVV, SP, 50Plus en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A40. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van 50Plus en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A42. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van PvdA, SP, ChristenUnie, SGP en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A43. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van PvdA, D66, GroenLinks, SP, ChristenUnie en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A44. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van PvdA, SP, ChristenUnie, 50Plus en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A45. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van VVD, CDA, PVV en SGP.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A46. Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van PvdA, D66, GroenLinks, ChristenUnie en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A47. Voor het amendement hebben

gestemd de fracties van VVD, CDA, PVV en SGP.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A48. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van D66, GroenLinks, SP, ChristenUnie, 50Plus en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A49. Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van PvdA, SP en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A50. Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van PvdA, D66, SP, 50Plus en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het geamendeerde voorstel inzake de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 en Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 (PS2013RGW01), met de aantekening dat de fracties van PVV, SP en PvdD geacht worden tegengestemd te hebben.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten motie M1. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van VVD, CDA, PVV en SGP.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten motie M2. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van PVV, SGP en 50Plus.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M3. Voor de motie hebben gestemd de fracties van PvdA, SP, ChristenUnie, 50Plus en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten motie M4. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van PVV en SGP.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten motie M5. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van VVD en SGP.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten motie M6. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van VVD, CDA, PVV en SGP.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M7. Voor de motie hebben gestemd de fracties van PvdA, D66, 50Plus en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten motie M8. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van VVD, CDA, PVV en SGP.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M10. Voor de motie hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, SP, ChristenUnie, 50Plus en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten motie M11. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van VVD, PVV en SGP.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten motie M12. Tegen de motie heeft gestemd de fractie van de VVD.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het voorstel inzake Wet Arhi procedure samenvoeging provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht (PS2013BEM01), met de aantekening dat de fracties van PvdA, D66 en GroenLinks geacht worden tegengestemd te hebben.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten motie M13. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van VVD, CDA, ChristenUnie, SGP en 50Plus.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten motie M14. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van PvdA, D66, ChristenUnie, SGP en drie leden van de fractie van GroenLinks.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten motie M16. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van PvdA en D66.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het voorstel inzake de Provinciale Milieuverordening Utrecht 2013 (PS2013MME04), met de aantekening dat de fracties van PvdA, SP en PvdD geacht worden tegengestemd te hebben.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het voorstel inzake de wijziging van de Landschapsverordening provincie Utrecht 2011 met het oog op bescherming van de duisternis en de verruiming van de vrijstelling voor rotondereclameborden en historische vaartuigen (PS2013RGW02), met de aantekening dat de fractie van de SP geacht wordt tegenge-

stemd te hebben.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel inzake de wijziging waterverordening Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (PS2013RGW03).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel inzake het ambitieniveau onderhoud verhardingen provinciale wegen (PS2013MME01).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel inzake de middellange termijnoplossing voor de Rijnbrug (PS2013MME02).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het voorstel inzake de overgang van Utrechtse BRZO-taken naar nieuwe Regionale Uitvoeringsdienst Noordzeekanaalgebied (PS2013MME03).

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M17. Voor de motie hebben gestemd de fracties van PvdA, PVV, SP en 50Plus.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik moet tot mijn schande dat ik bij voorstel 7 in het verkeerde rijtje keek. Dat is het nadeel van het van tevoren invullen van dingen. Dat leek zo gemakkelijk, maar ik heb daar namens mijn fractie tegengestemd, terwijl had willen voorstemmen. Ik weet niet of het alsnog mogelijk is dat toe te voegen.

De VOORZITTER: Formeel niet. Legt u nog even uit wat u precies verkeerd gedaan hebt.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb tegengestemd bij agendapunt 7, terwijl ik voor had willen stemmen. Ik was te snel naar de kolommen aan het kijken. Dat is het probleem.

De VOORZITTER U wordt geacht voorgestemd te hebben bij het voorstel inzake de Wet Arhi? Dan noteren wij dat in de notulen.

GroenLinks wordt geacht voorgestemd te hebben. Dat is hetzelfde als de SGP die wel eens voor de begroting stemt, maar geacht wordt gestemd te hebben tegen onderdelen van de begroting.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Nee, als je een verkeerde stem hebt uitgebracht en die wordt direct aansluitend gecorrigeerd, dan is dat toegestaan. Dat vervalt op het moment dat de volgende spreker zijn stem heeft uitgebracht. De stem die dus is uitgebracht door de fractie van GroenLinks, dus tegen, is geldig. Het maakt voor de stemming zelf niks uit. In de notulen kunt u laten opnemen, dat de fractie van GroenLinks een fout heeft gemaakt bij de stemming. Dan is het beeld naar buiten rechtgezet, maar het verandert niets aan het stemresultaat.

De VOORZITTER: Dank aan de vice-voorzitter van de Staten. Dat was ook mijn conclusie. Vandaar de formulering dat de stemming niet overgedaan kan worden. De heer Nugteren wordt geacht voorgestemd te hebben namens zijn fractie.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! U kunt volgens mij alleen concluderen dat de fractie van GroenLinks zich vergist heeft bij de stemming. Dat is artikel 39 van het Reglement van Orde.

De VOORZITTER: OK, dat lijkt mij voldoende.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb ook een fout gemaakt. Ik wil van dezelfde procedure gebruik maken. Dat was namelijk bij motie M17. Ik heb daar voorgestemd, maar dat moet tegen zijn. Excuus.

De VOORZITTER: Wij maken daarover een vergelijkbare opmerking. Stemmingen luisteren nu eenmaal nauw. Dat weten wij.

Afscheid van de heer G.A. de Kruif te Woudenberg.

De VOORZITTER: De heer De Kruif gaat ons verlaten. Ik wil daaraan kort enge woorden wijden.

Mijnheer De Kruif, toen duidelijk werd dat u de Staten ging verlaten om wethouder te worden in Woudenberg, het mooie ambt, drong u er meteen bij de griffie op aan: "Ja, maar dat doe ik pas als de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie aan de orde is geweest, want dat wil ik toch nog wel even meemaken." Ik denk dat dat de heer De Kruif ten voeten uit is. Hij kent een hele grote betrokkenheid bij dat landelijke gebied. Ik zou zeggen, als je hem goed kent: het is bijna een missie van de heer De Kruif. Vandaag is dat nog weer duidelijk gebleken. Dat is denk ik ook niet zo verwonderlijk wanneer je als rentmeester door het leven gaat, actief bent in de Neder-

landse Vereniging van Rentmeesters, verbonden bent aan het Utrechts Particulier Grondbezit en ook nog van de Ledenraad van de Rabobank. Wij hebben, dat zeg ik in alle oprechtheid, heel veel en ook dankbaar gebruik gemaakt van uw deskundigheid en uw kennis op dit terrein.

Dat was nog niet alles, want u heeft zich ook gekwetend als voorzitter van de statencommissie BEM en menige vergadering meegemaakt met stevige dossiers, zoals asbest, dienstauto's, huisvesting of Europa. U zat de vergadering altijd deskundig en plezierig voor met een oog voor ieders inbreng. Dat statenlidmaatschap gaat u nu inruilen voor de gemeentepolitiek, wetend dat u uw passie met een gerust hart, gezien alles wat vanmiddag de revue is gepasseerd, kunt overlaten aan de leden van de Staten die blijven zitten. De pap is zojuist gestort en, zoals wij hebben gehoord, tot 2028. Er zullen nog wel wat evaluaties en bijstellingen tussendoor gekomen. Het is in elk geval voor de komende jaren vastgelegd. Of u het helemaal kunt loslaten, betwijfel ik, maar u zult ongetwijfeld met uw andere passie, namelijk het motorrijden, nog wel eens een ritje maken door onze mooie provincie om te controleren of het allemaal wel conform datgene gaat wat u vanmiddag zelf mede hebt vastgesteld.

Ik wil u hartelijk danken voor uw inzet, voor uw inbreng, voor uw betrokkenheid bij de Utrechtse samenleving en alles wat u tot nu toe daarvoor hebt betekend. Gelukkig gaat u de politiek niet verlaten, wel de provinciale politiek. U gaat zich nu bezighouden met Woudenberg, ook een mooi onderdeel van onze provincie en in die zin draagt u daar opnieuw een bijdrage aan. U heeft daar de portefeuille gekregen die past bij de passie. Ik wil u daarbij heel veel succes toewensen met voldoening in uw nieuwe functie. Ik wil u heel hartelijk danken voor datgene wat u hier voor de provincie Utrecht heeft betekend. Die dank wil ik graag gepaard doen gaan met de bekende roemer, de oorkonde en voor thuis een mooi boeket bloemen. (Applaus)

De heer DE KRUIF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! In het besef dat echt helemaal niemand zit te wachten op één woord van mij, wil ik toch dit zeggen. Twee jaar geleden, toen ik hieraan begon, was ik niet van plan na twee jaar te stoppen. Nog steeds vind ik het, vooral na zo'n dag als vandaag, ontzettend jammer dat ik ga stoppen. Ik heb er geen spijt van. Ik ben een maand in dienst in Woudenberg. Dat is ook erg leuk, misschien nog net een tikje leuker. Dus geen spijt.

Ik heb vandaag afgesloten met, inderdaad, een prachtige visie. Erg leuk dat ik daaraan heb mogen meewerken. Ik wil iedereen bedanken: Gedeputeerde Staten, ambtenaren en vooral de Staten, de collega's. Het was erg plezierig. Vanuit Woudenberg heb ik jullie vast nog wel eens nodig en ik weet jullie te vinden. (Applaus)

De VOORZITTER: Dank, heer De Kruif, en nogmaals heel veel succes en ook heel veel arbeidsvreugde in Woudenberg.

Onderzoek geloofsbrieven van de heer C. Westerlaken te Willige Langerak.

De VOORZITTER: Ik heb begrepen dat de onderzoekscommissie reeds aan het werk is geweest, dus schorsen zou een beetje gezocht zijn. Ik wil wel graag het woord geven aan de heer Van Barneveld Binkhuysen.

De heer VAN BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De commissie voor de geloofsbrieven is bij elkaar geweest en heeft kennis genomen van de bescheiden van de heer Westerlaken. De commissie is van mening dat de bevindingen conform de wettelijke bepalingen zijn en dat er geen bezwaren zijn de heer Westerlaken toe te laten tot onze Staten.

Beëdiging van de heer C. Westerlaken ter Willige Langerak.

De VOORZITTER: Mag ik dan de heer Westerlaken verzoeken naar voren te komen? Dan wil ik overgaan tot het voorlezen van de bij wet voorgeschreven tekst. Voorzover mogelijk verzoek ik u allen daarbij te gaan staan.

Mijnheer Westerlaken, ik heb begrepen dat u de eed gaat afleggen. Dat kunt u beantwoorden met de woorden: "Zo waarlijk helpe mij God Almachtig."

"Ik zweer dat ik, om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen."

De heer WESTERLAKEN. Zo waarlijk helpe mij God Almachtig.

De VOORZITTER: Mijnheer Westerlaken, dan wil ik u van harte feliciteren met uw toetreding tot de Staten van Utrecht. Ik wens u daarbij heel veel arbeidsvreugde en heel veel succes. (Applaus)

Sluiting.

De VOORZITTER: Ik heb even gekeken of het mogelijk was om morgen met de fractievoorzitters bij elkaar te komen. Dat blijkt niet te kunnen, dus dat moet nu aansluitend nog even. De fractievoorzitters en de woordvoerders over de Arhi-procedure. Het is niet anders. Ik sluit de vergadering.

(Einde van de vergadering om 00.38 uur.)

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 22 april 2013.

De voorzitter,

De griffier,

